

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Український інститут науково-технічної експертизи та інформації

(УкрІНТЕІ)

ЗБІРНИК РЕФЕРАТИВ ДИСЕРТАЦІЙ, НДР та ДКР

№ 08' 2017

Видається з квітня 2003 р.

Виходить 12 разів на рік

Київ 2017

УДК 082.1:82-991

Реєстраційне свідоцтво: Сер.КВ №22631-12531ПР, 24.03.2017 р.

Редакційна колегія: В.С. Дмитришин, Т.А. Юрченко

Передплата на видання здійснюється через УкрІНТЕІ або Укрпошту.
Розрахунковий рахунок УкрІНТЕІ: р/р 312 572 741 97044 в ДКСУ код ЄДРПОУ 40814998,
МФО 820172, ПІН 408149926502
Тел./факс:: 044 521-00-39; 044 521-09-48
E-mail: sale@uintei.kiev.ua

Додаткову інформацію можна одержати за адресою:
УкрІНТЕІ, вул. Антоновича, 180, м. Київ, 03150. Відділ створення електронних
інформаційних ресурсів; відділ створення та реалізації інформаційної продукції.
Тел./факс: 044 521-00-68, тел. 521-00-39.
E-mail: nddkr@uintei.kiev.ua

00/26 СУСПІЛЬНІ НАУКИ

02 ФІЛОСОФІЯ

02.41 Соціальна філософія

02.08.17.0001/0516U000997

Пальчинська Мар'яна Вікторівна. Віртуальний простір в умовах соціокультурних трансформацій: Дис... д.філос.н. /Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського. – Захищена 02.12.2016.

УДК 141.5+114+115+316.3.
433 с. – Бібліогр.: 522 назви.

Дисертація присвячена дослідженню наукової проблеми розвитку і зміни віртуального простору, які призводять до багатовекторної спрямованості темпів соціокультурних трансформацій. Розвиток суспільства являє собою процес якісних змін, тому аналіз соціокультурних детермінант суспільного розвитку дозволяє стверджувати, що цей процес стійкий, цілеспрямований, регульований. Виділено базові соціокультурні детермінанти становлення інформаційного суспільства, серед яких слід виокремити глобалізацію, інформацію, інформаційні технології, інформатизацію та інформаційну культуру.

02.71 Філософія релігії й атеїзму

02.08.17.0002/0416U005657

Яроцька Ольга Володимирівна. Сучасні чинники секуляризації: релігієзнавчий аналіз: Дис... к.філос.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 05.12.2016.

УДК 260.1:281.5:282.
222 с. – Бібліогр.: 253 назви.

Дисертація є цілісним релігієзнавчим дослідженням характеру і дієвості в сучасному християнстві таких чинників секуляризації як релігійна індиферентність, трансформація релігійно-церковного комплексу, релігійний модернізм, релігійний релятивізм, сурогатна релігійність, світський сенс життя і консумпціонізм (споживацтво) як практичний атеїзм. Обґрунтовано, що саме ці чинники секуляризації сприяли вихолощенню сакрального, трансцендентного, потойбічного і актуалізації антропоцентричного, іманентного, поцейбічного в релігійно-церковній діяльності, буттєвій практиці релігійних спільнот, буденній релігійній свідомості віруючих. У дослідженні тенденцій секуляризації Католицької церкви визначено поняття "аджорнаменто" як домінуючу парадигму розвитку католицизму після II Ватиканського Собору (1962 - 1965 рр.). Встановлено, що модерні теології західного протестантизму, зокрема сучасний рух "Виникаюча церква" є найбільш дієвими чинниками секуляризації.

02.91 Історія філософії

02.08.17.0003/0416U005482

Яручик Антоніна Іванівна. Світоглядно-гуманістична концепція Мішеля Монтеня : Дис... к.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 07.12.2016.

УДК 141:165.74(091)(043.3).
247 с. – Бібліогр.: 371 назва.

У дисертації вперше в межах вітчизняної історико-філософської думки здійснено системний аналіз творчого спадку Мішеля Монтеня, окреслено світоглядно-гуманістичну концепцію Монтеня й обґрунтовано значимість, позитивний потенціал, вагомий внесок мислителя в становлення європейського інтелектуального простору.

02.08.17.0004/0416U005557

Василенко Юлія Володимирівна. Символізм як "конкретна метафізика" у філософії П. Флоренського: Дис... к.філос.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 21.11.2016.

УДК 11:2-256.6:929 П. Флоренський.
224 с. – Бібліогр.: 271 назва.

Дисертацію присвячено виявленню конкретно-метафізичного осердя філософії П. Флоренського та символізму як її граничного здійснення. В дослідженні конкретна метафізика розглянута як філософське вираження та осмислення ключових ідей православної традиції та її смислового ядра - ісихазму. В цьому сенсі символізм розкривається в значенні умови набуття розколеною структурою світу її логосної цілісності. Визначається, що іконопис як конкретна метафізика світла, ознаменовує собою відкритість земних площин до наповнення глибиною ідеальних сутностей. Тому ікона постає ключем до виявлення специфіки православної антропології та сотеріології. Аритмологія та обернена перспектива як способи осягнення світу, надають останньому можливостей відбутися в його онтологічному значенні, найдостеменніше оприявлення якого здійснюється в просторі Культу.

02.08.17.0005/0416U005558

Загороднюк Вячеслав Валерійович. Еволюція концепту "ідея" у британській філософії XVII-XVIII ст: Дис... к.філос.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 21.11.2016.

УДК 165.64: 165.18.
188 с. – Бібліогр.: 154 назви.

Дисертація присвячена історико-філософському дослідженню концепту "ідея" у теоретико-пізнавальних концепціях Д. Лока, Дж. Берклі та Д. Г'юма. Проаналізовано існуючі підходи до дослідження британського емпіризму. На основі дослідження актуальних тенденцій британської критичної літератури, застосовано поєднання проблемного підходу до дослідження емпіричної філософії, герменевтичного методу та парадигмального підходу. Проведено дослідження найбільш важливих термінів концепцій Д. Лока, Дж. Берклі та Д. Г'юма, серед яких: ідея, враження, сприйняття, матеріальна субстанція, рефлексія та багато інших. Показано яким чином кожен з цих мислителів розумів термін "ідея". Виокремлені спільні та відмінні риси у їх інтерпретаціях. Особливу увагу зосереджено на суперечливих та проблемних місцях концепцій британських емпіриків. Серед таких: теорія матеріальної субстанції Д. Лока, актуальність її заперечення у теорії Дж. Берклі, парадокс відсутнього відтінку блакитного у теорії Д. Г'юма та багато інших.

03 ІСТОРІЯ. ІСТОРИЧНІ НАУКИ

03.01 Загальні питання історичних наук

03.08.17.0006/0216U007556

Спільна історія України та Білорусі в сучасній колективній пам'яті обох народів: компаративний аналіз: Заключний звіт /Черкаський державний університет ім.Богдана Хмельницького; Керівник Масненко Віталій Васильович. – ДР 0115U004601.
УДК УДК 930(477):94(476+477).
51 с.

Предметом проекту є віддзеркалення спільного минулого в українській і білоруській колективній соціальній пам'яті, з огляду на умови сучасного державотворення. Адже саме історична складова найсуттєвішим чином визначає національну ідентичність спільнот. Надто це помітно в період

ди кардинальної трансформації суспільства. Випадок сучасної України та Білорусі, розглянутий у порівнянні, дозволяє отримати вагомий науковий результат. Передовсім тому, що сусідні народи, які мають величезний досвід спільного історичного буття, нині опинилися в несприятливих умовах формування колективної пам'яті. І відмінність полягає не тільки у різних моделях офіційної політики пам'яті, які реалізують українська та білоруська влади. Збереження та консервація у білоруському випадку радянської моделі інтерпретації минулого, й українські спроби позбутися радянської спадщини мають значно глибші соціокультурні, ментальні та історичні коріння. Виходячи з цього передбачається проаналізувати як різні пласти історичного минулого, починаючи від раннього середньовіччя і завершуючи подіями Другої світової війни, відображені в історичній пам'яті українців і білорусів. Така верифікація дозволяє виділити комплементарні історичні сюжети для обох народів і ті, які мають суперечливі або ж й діаметрально протилежні оцінки. Оціночні судження щодо подій минулого, історичних постатей не в останню чергу залежать від цивілізаційних орієнтирів (європейської/євразійської альтернативи) та зовнішніх чинників. Отже завдання проекту полягає у реконструкції механізмів впливу на різні рівні масової історичної пам'яті громадян сучасних України та Білорусі.

03.09 Загальна історія

03.08.17.0007/0516U000975

Бондаренко Володимир Григорович. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919 – 1993 рр.): Дис... д.і.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 15.11.2016.

УДК 94:329.733(477)“1919/1993”.

600 с. – Бібліогр.: 949 назв.

Вивчено місце та роль організацій Вільного козацтва в діяльності української військової еміграції міжвоєнного періоду. З'ясовано сутність, характер, ідеологію російського вільнокозацького руху і його відносини з українською еміграцією. Проаналізовано спроби використання козацьких формувань на боці нацистської Німеччини у 1941–1945 рр. на території України та інших країн Європи. Розкрито організаційно-правову структуру, ідеологію та напрями діяльності організацій Українського Вільного козацтва в другій половині ХХ ст.

03.08.17.0008/0416U004867

Величенко Олена Олександрівна. Відновлення та діяльність Соціал-демократичної партії Німеччини в 1945 - 1949 рр: Дис... к.і.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 14.11.2016.

УДК 94(430)“1945/1949”.

192 с. – Бібліогр.: 168 назв.

Автор досліджує відновлення Соціал-демократичної партії Німеччини після закінчення Другої світової війни та її діяльність в суспільно-політичному та економічному житті країни в період з 1945 - 1949 рр. Основна увага приділена визначенню умов, за яких відбувалося відновлення СДПН в усіх чотирьох окупаційних зонах Німеччини, а також з'ясуванню її ролі в економічному, політичному відновленні країни. У роботі визначено причини злиття СДПН з КППН у Радянській зоні окупації і як наслідок зникнення СДПН на території Східної Німеччини як окремої політичної сили. У дисертації простежено роль СДПН у виборчому процесі на різних рівнях та визначено участь партії у земельних органах самоврядування, у діяльності Економічної та Парламентської рад та у формуванні Основного закону країни.

03.19 Історія окремих країн

03.08.17.0009/0516U000939

Шандра Ірина Олександрівна. Представницькі організації буржуазії українських губерній (1861 - 1919 рр.): Дис... д.і.н. /Черкаський державний університет ім.Богдана Хмельницького. – Захищена 23.11.2016.

УДК 94:061.2(477)“1861/1919”.

490 с. – Бібліогр.: 710 назв.

У дисертації на основі аналізу широкого кола архівних і опублікованих джерел досліджено історію формування й становлення системи представницьких організацій буржуазії українських губерній протягом другої половини ХІХ - початку ХХ ст. У роботі проведено ґрунтовний історіографічний і джерелознавчий аналіз, сформовано методологічну базу, що створило підвалини для всебічного й комплексного розгляду явища "представницьких організацій буржуазії".

03.08.17.0010/0416U004996

Ковалевич Тарас Васильович. Український національно-визвольний рух 1944-1989 років у інформаційному просторі Української РСР: Дис... к.і.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 16.11.2016.

УДК 94:[329.73(477) «1944/1989»:32.019.5.

271 с. – Бібліогр.: 477 назв.

Охарактеризовано радянську інформаційно-пропагандистську діяльність в контексті її протистояння виявам незалежницьких прагнень українців. Визначено спільне та відмінне у поширенні пропагандистських тез як в офіційних документах (для обмеженого кола осіб), так і у матеріалах масового поширення. Досліджено інструменти, що застосовувалися радянською владою для формування негативного образу незалежницьких сил. Встановлено співвідношення образу ворога-націоналіста і того образу, котрий формувався у населення внаслідок, або ж паралельно нав'язуванню владою.

03.08.17.0011/0416U005626

Тахтаулова Марія Юріївна. Історичний розвиток адресної урбанонімії міста Харкова (середина ХVІІ - початок ХХІ століття): Дис... к.і.н. /Державний вищий навчальний заклад "Запорізький національний університет". – Захищена 28.11.2016.

УДК 94(477.54-21)“165/210”:81:373.21.

237 с. – Бібліогр.: 317 назв.

Об'єкт дослідження: топонімічна мережа міста Харкова. Мета дослідження: розкриття генези назв адресних урбанонімів Харкова, з'ясування впливу на формування топоніміки міста соціально-політичних, природно-географічних, культурних процесів та чинників. Предмет дослідження: історичний розвиток адресної урбанонімічної мережі Харкова протягом другої половини ХVІІ - початку ХХІ століть. Методи дослідження: аналітичний, історико-генетичний, порівняльно-історичний, проблемно-хронологічний. Результати дослідження і новизна: були встановлені етапи формування та трансформації урбанонімів.

Виявлено характерні особливості формування міського топонімічного простору, відзначено загальні тенденції у формуванні міської топонімічної мережі. Запропоновано класифікацію урбанонімів. Аналізується нормативно-правова база номінації, фіксації та застосування урбанонімів. Сфера використання: подальша розробка тематики дослідження, написання узагальнюючих праць, навчальних посібників, під час читання вузівських курсів історії України.

03.08.17.0012/0216U007596

Історія парламентаризму на українських землях у 1386-1648 роках: Заключний звіт /Київський університет імені Бориса Грінченка; Керівник Михайловський Віталій Миколайович. – ДР 0115U005430. УДК 161.2*282.2.

8 с.

Об'єкт дослідження - парламентаризм на українських землях у 1386 - 1648 роках. Мета роботи - дослідити початки формування станового представництва на українських землях у пізньому Середньовіччі та Ранньомодерному часі на прикладі впровадження відповідних практик та залучення шляхти у ці процеси. Метод дослідження. Робота є комплексним дослідженням з обраних аспектів історії парламентаризму на українських землях у пізньому Середньовіччі та ранньомодерній добі (1386-1648 рр.). Дослідження торкається наступних аспектів: генези станового представництва на українських землях, участі шляхти з українських земель у коронних (державних) сеймах, запровадженні і розвитку регіонального станового представництва - сеймиків, участі магнатів у сеймах та сеймиках та їхньому впливові на ці зібрання, впливові шляхетського станового представництва на козацьку верству та запозиченні неї певних елементів для власного самоврядування. Результат проведених досліджень відображено у написаних параграфах до колективній монографії, у якій, за допомогою сучасних методів та напрацювання історичної науки (вітчизняної та світової) висвітлено та проаналізовано основні етапи становлення та функціонування форм парламентської системи влади, принципів станового представництва, станової демократії, самоврядування на українських землях від кінця XIV і до середини XVII ст. Результати провадження - впровадження в український історичний наратив відповідних практик станового представництва на українських землях. Прогнози - впровадження положень пропонованого дослідження дозволить розширити тематичну палітру подієвої та регіональної історії українських земель доби пізнього Середньовіччя та Ранньомодерної доби. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06 ЕКОНОМІКА. ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

06.03 Економічні теорії

06.08.17.0013/0516U000965

Кудінова Алевтина Віталіївна. Відносини споживання в парадигмі глобальної політичної економії: Дис... д.е.н. /Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вади́ма Гетьмана". – Захищена 28.11.2016.

УДК 330.31/.33:330.567.2:339.9(043.3).

368 с.: 26 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 417 назв.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню теоретичних основ суспільного відтворення в глобальній економіці. Обґрунтовано специфічну роль особистого споживання в контексті примноження суспільного добробуту. Розкритий характер та форми прояву внутрішнього зв'язку між динамікою і структурою індивідуальних потреб та економічним зростанням на засадах сталого розвитку. Обґрунтовано соціально-економічні передумови та методологічні засади становлення глобальної політекономії, розкрито її сутнісну характеристику, визначено методологічні підходи глобальної політичної економії до вивчення процесів суспільного відтворення. Розкрито глобальні детермінанти структурних трансформацій в системі споживчих відносин, визначено місце особистого споживання в контексті глобальної політичної економії, здійснено аналіз впливу особистого споживання на підвищення ефективності функціонування сукупного працівника. Проаналізовано передумови, фактори та етапи

інтернаціоналізації споживання, розкрито роль неекономічних чинників у формуванні пріоритетів глобального споживача, аргументовано роль екологізації споживання як фактору транснаціоналізації економічних відносин, досліджено конкурентні національні моделі споживання. Досліджено проблеми відносин споживання в Україні, оцінено ефективність вітчизняної моделі споживання, обґрунтовано перспективи та сценарії імплементації соціально-орієнтованої моделі споживання в Україні.

06.08.17.0014/0416U005492

Дуцька Анна Сергіївна. Розвиток конкурентних відносин у національній економіці: Дис... к.е.н. /Київський національний торговельно-економічний університет. – Захищена 02.12.2016.

УДК 339.13: 330.1.

190 с.: 7 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 252 назви.

У дисертації розкрито науково-теоретичне обґрунтування економічного змісту конкурентних відносин суб'єктів господарювання, зазначено особливості трансформації їх розвитку за сучасних умов, а також надано рекомендації стосовно оптимізації національного державного регулювання конкурентних відносин. Поглиблено змістове навантаження економічних категорій конкурентні відносини та конкуренція, визначено роль та місце конкурентних відносин в економіці. Обґрунтовано основні тенденції розвитку та особливості регулювання конкурентних відносин на національному та міжнародному рівнях. Досліджено наявний стан конкурентного середовища в Україні, а також особливості взаємодії учасників ринкового простору на прикладі вітчизняного конкурентного та олігопольного ринків. Зазначено про необхідність поєднання досліджень рівня економічної конкуренції на різних типах ринкових структур та особливостей взаємодії їх учасників в межах ринку, що дозволить комплексно осягнути та своєчасно виявити існуючі зміни ринкової кон'юнктури задля ефективнішої реалізації чинного конкурентного законодавства. Запропоновано ряд практичних рекомендацій щодо вдосконалення державного регулювання інституту конкурентних відносин задля їх прогресивного розвитку в економічній системі.

06.08.17.0015/0416U005708

Молодецький Сергій Сергійович. Рейдерство як загроза економічній безпеці підприємств: Дис... к.е.н. /Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. – Захищена 07.12.2016.

УДК 338.22 : 330.34.014.

165 с.: 34 табл., 76 іл. – Бібліогр.: 192 назви.

Удосконалено трактування понять "рейдерство" та "загроза", що дозволило систематизувати основні елементи системи діагностики загроз економічній безпеці підприємства в умовах рейдерського захоплення. Вдосконалено концептуальний підхід щодо удосконалення системи діагностики загроз економічній безпеці підприємства в умовах рейдерського захоплення.

06.08.17.0016/0416U005709

Кушнірук Анастасія Олегівна. Альтернативний інструментарій оцінки стану системи економічної безпеки будівельних підприємств: Дис... к.е.н. /Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. – Захищена 08.12.2016.

УДК 338.246:658.5:69.

201 с.: 47 табл., 64 іл. – Бібліогр.: 138 назв.

Дослідження присвячено вдосконаленню теоретико-методичних засад і наданню практичних рекомендацій щодо розроблення альтернативного інструментарію для оцінювання стану системи економічної безпеки будівельних підприємств.

емств. Уперше запропоновано методичний підхід до оцінювання стану системи економічної будівельних підприємств, що передбачає розрахунок коефіцієнта економічної безпеки, в основі якого ? зіставлення індексів чистого фінансового результату та виробітку з коригуванням на індекс цін на будівельні роботи.

06.08.17.0017/0416U005710

Гончарова Крістіна Георгіївна. Оцінювання рівня ділової репутації топ-менеджменту як індикатора системи економічної безпеки банку: Дис... к.е.н. /Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. – Захищена 08.12.2016.

УДК 336.71-057.17:005.52:005.334.

215 с.: 92 табл., 118 іл. – Бібліогр.: 195 назв.

Дослідження присвячено вдосконаленню й розвитку науково-методичних положень, наданню практичних рекомендацій щодо оцінювання рівня ділової репутації топ-менеджменту як індикатора системи економічної безпеки банку. Схарактеризовано економічну природу, сутність і зміст поняття "ділова репутація". Уточнено категорійний апарат, що стосується сутнісно-змістового наповнення термінів "ділова репутація", "економічна безпека".

06.08.17.0018/0416U005711

Дмитрова Ольга Сергіївна. Моніторинг корупційних загроз в системі економічної безпеки банківських установ: Дис... к.е.н. /Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. – Захищена 07.12.2016.

УДК 336.71:005.922.1.

191 с.: 32 табл., 55 іл. – Бібліогр.: 157 назв.

Дослідження присвячено вдосконаленню науково-методичних положень, формулюванню практичних рекомендацій щодо моніторингу корупційних загроз у системі економічної безпеки банківських установ. Розвинено категорійний апарат безпекознавства в частині уточнення поняття економічної безпеки банку. Удосконалено моніторинг банківської діяльності, що передбачає поетапне формування системи моніторингу під час управління корупційними загрозами в системі економічної безпеки.

06.35 Наука управління економікою. Обліково-економічні науки

06.08.17.0019/0516U000984

Фоміна Олена Володимирівна. Управлінський облік на підприємствах торгівлі: Дис... д.е.н. /Київський національний торговельно-економічний університет. – Захищена 26.12.2016.

УДК 657:339.17.

378 с.: 61 табл., 51 іл. – Бібліогр.: 394 назви.

У дисертації розкрито теоретико-методологічні засади та науково-методичні підходи до організації управлінського обліку на підприємстві торгівлі. Поглиблено сутнісні ознаки управлінського обліку, ідентифіковано генезу його теорії та комплекс компонентів теоретичної бази. Надано обґрунтування формування нового етапу розвитку управлінського обліку - стратегічно-орієнтованого. Розвинуто напрями вдосконалення концептуального базису оновленої системної теорії управлінського обліку. Обґрунтовано теоретичні основи класифікації інструментів, процедур та методів управлінського обліку. Надано визначення економічних категорій "інструменти управлінського обліку", "процедури управлінського обліку", "управлінська звітність", "управлінський звіт", "діагностика управлінського обліку", "моніторинг управлінської звітності", удосконалено поняття управлінського обліку. Розроблено методологічні положення концепції управлінського обліку та визначено цільові параметри формування системи управлінського обліку з урахуванням запитів стейкхолдерів та особливостей діяльності підприємств торгівлі. Ідентифіковано основні тенденції фінансово-розвитку підприємств торгівлі України, чинники, що їх обумовлюють, стан та проблеми організації управлінського обліку на вітчизняних підприємствах торгівлі. Представлено базову концептуальну модель управлінської звітності для підприємств торгівлі. Обґрунтовано методологічні основи формування організаційного та інформаційного забезпечення управлінського обліку, діагностики управлінського обліку на підприємстві торгівлі. Розроблено методологічні підходи до формування інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень на основі управлінського обліку.

пції управлінського обліку та визначено цільові параметри формування системи управлінського обліку з урахуванням запитів стейкхолдерів та особливостей діяльності підприємств торгівлі. Ідентифіковано основні тенденції фінансово-розвитку підприємств торгівлі України, чинники, що їх обумовлюють, стан та проблеми організації управлінського обліку на вітчизняних підприємствах торгівлі. Представлено базову концептуальну модель управлінської звітності для підприємств торгівлі. Обґрунтовано методологічні основи формування організаційного та інформаційного забезпечення управлінського обліку, діагностики управлінського обліку на підприємстві торгівлі. Розроблено методологічні підходи до формування інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень на основі управлінського обліку.

06.08.17.0020/0416U004848

Кондрич Василь Іванович. Облік і аналіз виробництва продукції виноробства: Дис... к.е.н. /Тернопільський національний економічний університет. – Захищена 29.11.2016.

УДК 657.471.1:657.44.

193 с.: 40 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 226 назв.

Об'єкт - процеси виробництва продукції виноробства. Мета - розвиток теоретичних, методичних і організаційних засад обліку й аналізу витрат як основи оптимізації виробництва продукції виноробства та підвищення результативності й ефективності діяльності підприємств цієї галузі на засадах обґрунтування пропозицій, спрямованих на якісну зміну інформаційної бази управління альтернативами. Методи - загальні й спеціальні наукові способи пізнання явищ, порівняльний аналіз, узагальнення, групування, логічний аналіз, моделювання, абстрагування, економіко-статистичні методи, метод індукції, дедукції та синтезу, розрахунково-аналітичні методи, метод експертних оцінок і контрольних питань. Результати - теоретичне узагальнення і нове вирішення наукового завдання, що полягає у розробленні концептуально-теоретичних положень, організації та методики обліку й аналізу виробництва продукції виноробства. Новизна - удосконалено порядок ведення обліку загально-виробничих витрат шляхом відкриття аналітичних рахунків для відокремленого обліку витрат на утримання й експлуатацію виробничого обладнання та приміщень, сховищ для витримки вина, транспортних витрат, витрат, пов'язаних з управлінням виробництвом; запропоновано структурні елементи облікової політики щодо обліку витрат на виноробних підприємствах; обґрунтовано п'ятиетапну послідовність проведення комплексного економічного аналізу виробництва продукції виноробства; побудовано схему формування бюджетів на виноробних підприємствах; розвинуто трактування понять «виробництво продукції виноробства», «витрати виробництва»; запропоновано підхід до виокремлення центрів витрат і сфер відповідальності у виноробних підприємствах; розроблено й формалізовано показники, побудовано покрокову схему комплексного економічного аналізу виробництва продукції виноробства, яка базується на врахуванні зовнішніх і внутрішніх чинників впливу; розроблено модель оцінки рівня адаптованості методики аналізу до запитів управління і специфіки виноробних підприємств та блок-схему її реалізації з відповідним алгоритмом розрахунку показників. Впроваджено в діяльності СП «Айсберг ЛТД», ТОВ «Фрут Майстер Фудс», ТОВ «Котнар-М», ПрАТ «Галіція Дистилері», ДП Агропромислова фірма «Лєанка» та в навчальному процесі Тернопільського національного економічного університету. Сфера використання - діяльність підприємств виноробства.

06.08.17.0021/0416U004964

Лещенко Олена В'ячеславівна. Моделі оцін-

ки та адаптивного управління конкурентоспроможністю підприємства: Дис... к.е.н. /Класичний приватний університет. – Захищена 03.11.2016.

УДК 330.46:338.24:628.1.

194 с.: 29 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 187 назв.

У роботі набули подальшого розвитку теоретичні основи представлення знань для оцінки, контролю та корекції конкурентоспроможності підприємства. Удосконалено та систематизовано методiku побудови комп'ютеризованої системи АОУ КСП. Розроблено концептуальну модель системи АОУ КСП. Для організації адаптивного управління розроблено причинно-наслідковий діаграми основних факторів, що визначають конкурентоспроможність підприємства на ринку. Удосконалено метод ситуаційного управління щодо адаптивного управління конкурентоспроможністю.

06.08.17.0022/0416U004965

Івановська Марина Вікторівна. Моделювання та управління регіоном як соціо-еколого-економічною системою: Дис... к.е.н. /Класичний приватний університет. – Захищена 03.11.2016.

УДК 330.4:332.1.

215 с.: 23 табл., 55 іл. – Бібліогр.: 154 назви.

У дисертації здійснено постановку та вирішення актуального завдання моделювання й управління регіоном як соціо-еколого-економічною системою на основі апарату економіко-математичного та системно-динамічного моделювання. Здійснено аналіз теоретичних основ моделювання й управління регіоном як соціо-еколого-економічною системою, у результаті якого розроблено концепцію моделювання та управління регіоном як соціо-еколого-економічною системою. Досліджено практичні аспекти моделювання та управління регіоном як соціо-еколого-економічною системою на прикладі Луганської області.

06.08.17.0023/0216U002906

Обґрунтування виробничої програми ПАТ "НЗФ" з урахуванням оптимізації поточних витрат: Заключний звіт /Національна металургійна академія України; Керівник Довбня Світлана Борисівна. – ДР 0116U002523. УДК 33.338.

157 с.

Проведено критичний аналіз сучасних підходів до планування виробничої діяльності, наведено теоретико-методичні основи бюджетування. Досліджено стратегічну позицію ПАТ "НЗФ", визначено ключові фактори конкурентної

боротьби. Проаналізовано стан внутрішнього середовища підприємства, а також особливості виробничої діяльності ПАТ "НЗФ" та обмеження щодо використання внутрішніх ресурсів та можливостей зовнішнього середовища. В результаті запропоновано визначити виробничу програму з огляду на стратегічну ціль. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.39 Наука управління економікою

06.08.17.0024/0216U006358

Науково-технологічне забезпечення функціонування і використання державної системи ресурсів науково-технічної інформації як бази інформаційно-аналітичного забезпечення науково-технічної та інноваційної діяльності: Заключний звіт /ДНУ "Український інститут науково-технічної експертизи та інформації"; Керівник Воронков Валерій Іванович. – ДР 0116U004871. УДК 330.4:303.732.4.

163 с.

Створена Інтернет-версія ПЗ та БД "Технології України" відкритої зони на базі Веб-серверу УкрІНТЕІ для надання відкритого доступу до інформації через мережу Інтернет. Проведена реорганізація Веб-сайту інституту зі створенням нових елементів навігації та оновленням дизайном головної сторінки та впорядкуванням файлової системи. Підготовлені програмні засоби для конвертації даних про дисертації в об'єктний вигляд для використання їх в трьохмовній версії інтернет-додатку БД дисертацій України на Веб-сервері УкрІНТЕІ. Збільшений контент системи БД та автоматизованого інформаційного фонду ЄДАС НДДКР України: поповнено на 29 833 реєстраційно-облікових документів. Підготовлено до друку та видано "Збірник рефератів дисертацій, НДР та ДКР" №1-12 (відбір, редагування, коригування, верстка) "Бюлетень реєстрації НДР та ДКР" №1-6 (відбір, редагування, коригування, верстка). Зареєстровано та внесено в БД та автоматизований інформаційний фонд - 7 102 повних текстів наукових звітів та 6 966 дисертацій. Згідно з наказом УкрІНТЕІ від 14.03.2016 р. № 33 "Про впровадження попередньої перевірки електронних варіантів відкритих (несекретних) реєстраційно-облікових документів, що надсилаються електронною поштою до УкрІНТЕІ" відділом створення електронних інформаційних ресурсів впроваджено послугу online консультації та перевірки РК, ОК та ІК, ОКД. Організовано і забезпечено функціонування Веб-серверу інституту. Систематизовано та впорядковано файловою системою Веб-серверу. Систематизовано та впорядковано структуру сторінок на Веб-сайті. Внесено доповнення та зміни в розділі Веб-сайту. Створено нові розділи Веб-сайту. Створено нову панель сайту "Новини" для україномовної версії. Створено нову панель сайту "Основна інформація" для україномовної версії. Оновлено сторінку сайту "Архів новин" для україномовної версії. Створені нові елементи навігації та оновлено дизайн головної сторінки Веб-сайту інституту. Створена база даних "Технології України" на базі Веб-серверу для надання доступу до інформації через мережу інтернет. Здійснено корективи у структурі головної сторінки сайту УкрІНТЕІ. Розміщено на Веб-сайті УкрІНТЕІ роз'яснення щодо державної реєстрації та обліку (у вигляді витягів з Порядку державної реєстрації науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій, Порядку державної реєстрації несекретних завершених технологій, а також графічних зображень карток РК, ОК, ІК, ОКД, РКТ з підказками щодо їх правильного заповнення): відкритих науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт; відкритих дисертацій; технологій. Модифіковано програмне забезпечення в Cache для прийому і використанню даних по технологіям за новим порядком, доопрацьована програма користувача по підготовці реєстраційних документів з технологій – Technol_15. Модифіковано програми формування збірника рефератів та бюлетеня з НДДКР та дисертацій - здійснено відбір інформації по одній (основній) рубриці та підключення утиліти управління розміром шрифту (редактор Latex) у програми формування збірників. Надано можливість формування бюлетеню на двох мовах (програма FeniksSo_12.exe). Модифіковано програму перегляду анульованих НДДКР у відповідності до змін у структурі запису замовників та фінансування. Модифіковано програму формування реєстраційних карток НДДКР і дисертацій (збільшено кількість замовників до 200). Модифіковано програму перегляду анульованих робіт у відповідності до попередніх змін в структурі РК. Модифіковано програму пошуку і сортування даних по фінансуванню бюджетних програм з ІК і відповідних ОК - \AsprIKsort. Надана інформація по співвідношенню сум фінансування за заключними етапами з загальною сумою фінансування робіт та рахування кількості робіт за НТП. Для БД

НДДКР, що функціонують у секретному режимі та режимі ДСК, оновлено програмне забезпечення по прийому документів (NddkrC_IK.exe, NddkrC_OK.exe, NddkrC_RK.exe, NddkrC_OKD.exe, NddkrC_15.exe) та програму підготовки реєстраційних документів Nddkr_sekr_16.exe у відповідності до змінених словників по містам, пріоритетним напрямкам та міністерствам. Замінено словники в БД кожної області Cache. До показника роки фінансування в реєстраційній картки додано 6-й рік. Додано символ до ідентифікаційних кодів карток (змінено маску вводу та підказки) і відповідно модифіковано програми запису карток в БД і читання з БД. Модифіковано програми формування глобала ^ADATA - дисертацій для перегляду на сайті інституту за трьома мовами. Програми ^adata0 - формування глобала ^ADATA з ретро та нової БД, і ^adataz - поповнення глобала ^ADATA новими дисертаціями. Надано словник наукового ступеню для сайту на українській мові. Проведено тестування БД дисертацій і сформовано нову БД дисертацій для перегляду на сайті інституту. Модифіковано проект Feniks (пошукові функції для відділу реєстрації) на Delphi для надання обмежених пошукових функцій користувачам в інституті - програма FeniksSo (функції: тематичний пошук, пошук за спеціальністю, пошук за набором реквізитів, перегляд реєстраційних карт).

06.51 Світова економіка. Міжнародні економічні відносини

06.08.17.0025/0516U000938

Ільніцький Денис Олександрович. Глобальна конкуренція в науково-освітньому просторі: інтелектуально-ресурсний вимір: Дис... д.е.н. /Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". - Захищена 29.11.2016.

УДК 005.332.4:[001+378.4](100):005.336.4(043.3).

409 с.: 47 табл., 31 іл. - Бібліогр.: 457 назв.

Дисертація присвячена узагальненню парадигмальних засад та визначенню передумов й чинників формування глобального науково-освітнього простору на прикладі його інтелектуально-ресурсного виміру. Визначено теоретичні засади науково-освітнього виміру економіки знань та процесів глобалізації інтелектуального капіталу. Досліджено науково-освітню кооперацію, ресурси та механізми глобального лідерства на ринку науково-освітніх послуг, закономірності й особливості секторально-галузевого виміру розвитку науково-освітнього простору. Проаналізовано характер та механізми конкурентної боротьби на глобальному науково-освітньому ринку, а також розкрито глобальні та регіональні детермінанти розвитку науково-освітньої сфери України.

06.08.17.0026/0416U005552

Апалькова Вікторія Валеріївна. Розвиток ринку міжнародних платіжних послуг в контексті глобальної інформатизації: Дис... к.е.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. - Захищена 28.11.2016.

УДК 339.72:338.46.

206 с.: 36 табл., 50 іл. - Бібліогр.: 203 назви.

Дисертаційну роботу присвячено розвитку ринку міжнародних платіжних послуг у контексті глобальної інформатизації. Досліджено теоретичні та інституційні засади розвитку цього ринку, систематизовано його основних гравців на глобальному і локальному рівні. Проаналізовано сучасні тенденції на ринку міжнародних платіжних послуг та визначено детермінанти його розвитку в умовах глобальної інформатизації. Висунуто та перевірено гіпотезу щодо

існування взаємозалежності між досягненнями у сфері побудови інформаційної економіки і ступенем розвитку ринку міжнародних платіжних послуг. Запропоновано економіко-статистичний метод прогнозування розвитку ринку міжнародних платіжних послуг на основі оцінки його місткості та з урахуванням ключових факторів впливу. Здійснено моделювання розвитку ринку міжнародних платіжних послуг в Україні в сегменті транскордонної електронної комерції. Досліджено конкурентоспроможність України у сфері формування ринку платіжних послуг; надано рекомендації щодо вдосконалення організаційно-економічних засад його розвитку.

06.08.17.0027/0416U005623

Зарицька Наталія Сергіївна. Економічне співробітництво України і США у форматі нового світопорядку: Дис... к.е.н. /Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". - Захищена 29.11.2016.

УДК 339.923(477:73).

205 с.: 17 табл., 18 іл. - Бібліогр.: 214 назви.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню економічного співробітництва України і Сполучених Штатів Америки в умовах формування глобальної моделі світового економічного порядку. У роботі розкрито характер і ключові векторні тренди глобальної трансформації світового порядку та його вплив на національні економічні стратегії України і США. Конкретизовано геоекономічні цілі Сполучених Штатів і механізми їх реалізації, обґрунтовано нову концепцію стратегічного партнерства України і США. Значну увагу приділено аналізу зовнішньоторговельного співробітництва України і США та обґрунтуванню шляхів його вдосконалення. Системно охарактеризовано міждержавну інвестиційно-виробничу кооперацію у контексті залучення України до глобального відтворювального процесу; а також розкрито масштаби, структуру і нереалізований потенціал українсько-американського співробітництва у науково-технічній сфері. Обґрунтовано ключові напрями розбудови українсько-американського стратегічного партнерства у контексті імплементації Угоди про асоціацію між Україною і ЄС, визначено механізми удосконалення системи міжнародної технічної допомоги Сполучених Штатів України як ключового фактору регіональної безпеки у Європі.

06.08.17.0028/0216U006335

Побудова систем процесно-структурованого менеджменту в умовах розвитку міжнародної економічної діяльності: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Кузьмін Олег Євгенович. - ДР 0114U001692. УДК 339.9; 339.9:061(100); 658.

123 с.

У роботі розвинуто теоретико-методологічні засади формування, розвитку та економічного оцінювання елементів системи процесно-структурованого менеджменту підприємств на засадах функціонального та процесно-структурованого підходів у менеджменті. Для одержання результату розроблено концептуальні засади та методичні рекомендації щодо розвитку процесно-структурованого менеджменту і міжнародної економічної діяльності Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.08.17.0029/0216U006336

Управління стратегічним розвитком підприємств в умовах інтернаціоналізації: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Ільчук Павло Григорович. - ДР 0114U001229.

УДК 339.7; 339.924; 658.5; 658.012.2.
292 с.

У науково-дослідній роботі обґрунтовано нове вирішення науково-прикладної проблеми розроблення теоретико-методологічних основ, науково-методичних положень і практичних рекомендацій щодо стратегічного управління підприємством в умовах інтернаціоналізації. Результати дослідження дають змогу зробити такі висновки: 1. Обґрунтовано, що прийняття рішень щодо інтернаціоналізації підприємств необхідно здійснювати відповідно до визначеної послідовності дій (структурно-логічної схеми), дотримання якої дозволяє стандартизувати процеси формування стратегії інтернаціоналізації, незалежно від того, чи її розробляють вперше, чи відбувається її часткове оновлення, і враховувати зміни умов господарювання. 2. Удосконалено науково-методичні положення з визначення діапазону діяльності, сектора інтернаціоналізації, конфігурації видів діяльності в ланцюгу вартості, часу і способу входу на закордонні ринки (група заходів закордонної експансії) та визначення форм проникнення та присутності на закордонних ринках, цілей для вибраного продуктово-географічного ринку, рівня координації видів діяльності у ланцюгу вартості та рівня стандартизації і адаптації маркетингових дій (група заходів проникнення і присутності на закордонних ринках), що забезпечить підвищення рівня обґрунтованості управлінських рішень. 3. Враховуючи світовий досвід, удосконалено систему форм, методів та інструментів сприяння інтернаціоналізації українських підприємств, що дало змогу структурувати потенційних учасників програм сприяння інтернаціоналізації на сегменти за різними критеріями. 4. Удосконалено науково-методичний інструментарій оцінювання інтернаціоналізації підприємств шляхом обґрунтування доцільності використання показників оцінювання рівня інтернаціоналізації, ефективності інтернаціоналізації, параметрів систематизації оцінювання взаємозв'язку рівня інтернаціоналізації та фінансових результатів діяльності підприємств, а також визначення типів взаємозв'язку інтернаціоналізації підприємств та її результатів. 5. Сформовано стратегічні формування стратегій підприємство в умовах інтернаціоналізації, практичне використання яких дозволить оптимізувати процес прийняття рішень щодо інтернаціоналізації підприємств завдяки виокремленню того критерію (результату інтернаціоналізації), досягнення якого є пріоритетною метою інтернаціоналізації.

06.08.17.0030/0216U007534

Імперативи та ключові детермінанти формування сталої конкурентоспроможності транспортної інфраструктури України в умовах інтеграції до ЄС: Заключний звіт /Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського; Керівник Чернега Оксана Богданівна. – ДР 0116U007178. УДК 911.3:338.436:338.47(477.4/.5).

187 с.

В умовах посилення глобальної нестабільності, накопичення проблем людства, які вимагають негайного рішення, розширення впливу зовнішніх факторів на параметри, динаміку та соціальні показники національних економік вагомим чинником забезпечення зростання є процеси управління конкурентоспроможністю, в тому числі окремих секторів, на засадах теорії сталого розвитку. Розробка теоретико-методологічних засад формування сталої конкурентоспроможності транспортної інфраструктури України на підставі визначення імперативів та ключових детермінантів цього процесу в умовах інтеграції до транспортної системи ЄС вирішує актуальну наукову проблему підвищення ефективності державного управління процесами інфра-

структурного розвитку. Об'єкт дослідження - процеси формування сталої конкурентоспроможності інфраструктурних секторів економіки. Предмет - інститути, механізми, моделі, принципи управління сталою конкурентоспроможністю транспортної інфраструктури України. Методи дослідження: діалектичного пізнання, індукції та дедукції, синтезу, абстракції, моделювання, методи системного, структурного, історичного, компаративного, статистичного та математичного аналізу. Результати: розвиток теорій конкуренції, конкурентоспроможності, інтеграції, глобальних трансформацій, модернізації, сталого розвитку; визначення імперативів та детермінант конкурентоспроможності; обґрунтування парадигми взаємозв'язку між економічним зростанням та якістю управління державними інфраструктурними проектами; формування програм імплементації світового досвіду в національній економіці та концептуальних засад поглиблення співробітництва України та ЄС; формування методології дослідження процесів трансформації транспортної інфраструктури, парадигми забезпечення сталої конкурентоспроможності та синергетично-ієрархічної моделі розвитку транспортної інфраструктури; розробка концепції, стратегії та механізму підвищення сталої конкурентоспроможності транспортної інфраструктури України. Впровадження результатів дослідження у вигляді нормативно-правових актів сприятиме соціально-економічному розвитку України та підвищенню обороноздатності.

06.52 Тенденції і проблеми економічного розвитку і зростання. Планування економіки. Економічні цикли і кризи

06.08.17.0031/0416U004899

Абрамченко Наталія Анатоліївна. Регуляторна політика держави щодо оподаткування доходів фізичних осіб: Дис... к.е.н. /Класичний приватний університет. – Захищена 28.11.2016.

УДК 338.242.4:336.226.11.

182 с.: 33 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 173 назви.

У дисертації розглянуто сутність та завдання державної податкової політики в напрямі регулювання оподаткування доходів фізичних осіб. Визначено роль податку на доходи фізичних осіб у системі децентралізації державного управління. Розглянуто особливості застосування спрощеної системи оподаткування фізичними особами - підприємцями як засобу державної підтримки розвитку малого підприємства в Україні.

06.54 Продуктивні сили і науково-технічний прогрес

06.08.17.0032/0216U007532

Формування системи інноваційного маркетингу підприємств: Заключний звіт /Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського; Керівник Маловичко Світлана Вікторівна. – ДР 0115U005050. УДК 339.138.

185 с.

В сучасних умовах інноваційного розвитку економіки інноваційний маркетинг стає центром концентрації наукового дослідження. Перехід України на інноваційний шлях розвитку, орієнтація її на маркетингову політику, підприємницьку практику господарської діяльності є процесом, що має об'єктивну оцінку. На сьогоднішньому етапі інноваційний маркетинг є найважливішою частиною і новим елементом системи управління ринковою діяльністю господарюючих суб'єктів, які випускають і просувають нові інноваційні продукти. Об'єктом дослідження роботи є система інноваційного маркетингу підприємств. Метою роботи є розробка

теоретико-методичних засад і практичних рекомендацій щодо формування системи інноваційного маркетингу підприємств. В роботі досліджено інноваційну активність підприємств України та ідентифіковано чинники, що перешкоджають розвитку їх діяльності. Встановлено, що визначальною умовою сталого функціонування українських підприємств є їх інноваційний розвиток, обумовлений інноваційною активністю, яка, в свою чергу, прямо пропорційно залежить від можливості підприємств нівелювати чинники, які перешкоджають розвитку їх інноваційної діяльності, серед яких - нестача власних коштів, великі витрати на впровадження нововведень, недостатня фінансова підтримка держави та високий економічний ризик. В процесі дослідження запропоновано: - науково-методичний підхід, що дозволяє використовувати інструменти категорійного товарного менеджменту при реалізації принципів маркетингу відносно підприємством роздрібною торгівлі; - для визначення ролі товарної категорії та її значення в товарній політиці підприємства використовувати мультиатрибутивну модель продукту і матрицю визначення ролі товарної категорії відносно споживчої поведінки; - спіральну ізостатичну модель інноваційного розвитку підприємств на засадах нелінійної динаміки, що відображає динамічність за результатами діагностики інноваційної діяльності та визначення вектору її розвитку, а також враховує тренди трансформації інноваційної активності підприємств у галузі; - розроблено бізнес-модель прийняття маркетингових стратегічних рішень у товарній інноваційній політиці, що враховує стан інноваційної активності підприємства та дозволяє розробити комплекс тактичних дій, які виступають каталізатором поточної ефективності діяльності підприємства; Практичне значення результатів дослідження полягає в тому, що обґрунтовані наукові положення доведені до рівня методичних узагальнень і прикладного інструментарію, дія яких спрямована на забезпечення ефективного перебігу соціально-економічних процесів в умовах динамічного розвитку і конкуренції на ринку. Теоретико-методичні положення, висновки і рекомендації дослідження можуть бути використані в практиці управління вітчизняних підприємств при формуванні стратегій їх Отримані результати апробовано і впроваджено на таких підприємствах: ТОВ "Селена", ТОВ "Аскольд" а також в навчальному процесі Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського при викладанні дисциплін: "Інноваційний маркетинг", "Маркетингові дослідження", "Бренд-менеджмент", "Маркетингова товарна політика".

06.56 Суспільно-економічна структура

06.08.17.0033/0516U000992

Степаненко Сергій Васильович. Державне регулювання процесів економічного розвитку в сфері суспільного відтворення: регіональний аспект: Дис... д.держ.упр. /Класичний приватний університет. – Захищена 30.11.2016.

УДК 330.34.

383 с.: 9 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 233 назви.

У дисертації розглянуто теоретичні та практичні аспекти державного регулювання процесів соціально-економічного розвитку з урахуванням регіональної складової цієї проблематики. Досліджено етапи становлення теорій і концепцій підвищення ефективності державного регулювання економіки. Проаналізовано типологію та моделі державного втручання в економіку країни залежно від функцій держави в реалізації цілей суспільного розвитку, проблеми теорії та методології в умовах трансформаційних перетворень у суспільстві.

06.08.17.0034/0416U004897

Душейко Дмитро Михайлович. Трансформація інституційного середовища малого та середнього підприємництва в Україні: Дис... к.е.н. /Класичний приватний університет. – Захищена 29.11.2016.

УДК 334.012:[63+64](477).

250 с.: 42 табл., 78 іл. – Бібліогр.: 212 назви.

У роботі визначено сутність інституційного середовища малого та середнього підприємництва. Запропоновано механізми удосконалення процесу регуляторної політики. Систематизовано методичні підходи до оцінювання якості інституційного середовища малого та середнього підприємництва, запропоновано інтегральний показник якості інституційного середовища, що можна розрахувати за середньою геометричною величиною оцінки якості n-го фактора інституційного середовища. Упорядковано ієрархію, за якої, на відміну від існуючих підходів, найвищим елементом є регуляторна політика.

06.08.17.0035/0216U007533

Розробка та реалізація концепції управління конкурентостійкістю підприємств в умовах маркетингової орієнтації: Заключний звіт /Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського; Керівник Маловичко Світлана Вікторівна. – ДР 0115U005052. УДК 65.011.8.

166 с.

Звіт про науково-дослідну роботу "Розробка та реалізація концепції управління конкурентостійкістю підприємств в умовах маркетингової орієнтації" складається з трьох розділів, висновків та переліку використаних джерел. Містить 33 рисунки, 16 таблиць, 272 літературних джерела. Роботу викладено на 166 сторінках тексту. Об'єктом дослідження є процес управління конкурентостійкістю підприємств в умовах маркетингової орієнтації. Предметом дослідження є теоретико-прикладні засади управління конкурентостійкістю підприємств в умовах маркетингової орієнтації. Метою роботи є розробка науково-практичних рекомендацій щодо вдосконалення управління конкурентостійкістю підприємств в умовах маркетингової орієнтації. У звіті запропоновано методичний підхід щодо оцінки конкурентостійкості як характеристики функціонування гірничозбагачувального підприємства; систематизовано фактори, що впливають на конкурентоспроможність підприємства в умовах глобалізації, з розподілом на дві групи (гальмуючі фактори та рушійні сили), що дозволяє підвищити якість стратегічного планування розвитку підприємництва в Україні; виділено системно-синергетичні принципи управління електронною торгівлею підприємств, найбільш характерні для сьогоденного стану торгівельних відносин. Практичне значення результатів виконаного етапу дослідження полягає в тому, що обґрунтовані наукові положення доведені до рівня методичних узагальнень і прикладного інструментарію, дія яких спрямована на забезпечення ефективного перебігу формування та реалізації стратегії управління конкурентостійкості підприємства.

06.61 Територіальна структура економіки. Просторова (регіональна) економіка

06.08.17.0036/0516U000954

Купчак Володимир Романович. Стратегічне управління енергозбереженням в соціально-економічних системах регіону: Дис... д.е.н. /Одеська національна академія харчових технологій. – Захищена 26.12.2016.

УДК 620:332.1.02(477.8).

420 с.: 37 табл., 48 іл. – Бібліогр.: 290 назв.

Дисертацію присвячено розробці теоретико-методологічних засад та практичних рекомендацій з формування механізмів та підходів стратегічного управління енергозбереженням в соціально-економічних системах регіону. Розроблено концепцію виділення раціональних енергоекономічних зон як інтеграційних об'єктів розвитку енергосфери регіону; запропоновано механізм ефективного управління енергоспоживанням при формуванні паливно-енергетичного балансу соціально-економічних систем регіону.

06.08.17.0037/0516U000983

Іванова Наталія Володимирівна. Методологічні засади забезпечення модернізації інфраструктурної сфери регіональної економіки в умовах євроінтеграції: Дис... д.е.н. / Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 16.12.2016.

УДК [338.49:332.135]:061.

460 с.: 35 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 462 назви.

У дисертації розроблено теоретичні і методологічні положення, обґрунтовано наукові та запропоновано практичні рекомендації щодо модернізації інфраструктурної сфери з урахуванням стратегічних орієнтирів регіонального розвитку в умовах євроінтеграційного вибору України. В межах реалізації модернізаційної парадигми підкреслено пріоритетність трансформації інфраструктурного сектору, який виступає каркасом економічних відносин та ефективним засобом реалізації інтеграційних процесів в Європейський Союз. Значення дослідження для теорії полягає у розширеному категоріальному полі та виокремленні парадигмальних доміант формування і розвитку інфраструктурної сфери регіональної економіки в умовах євроінтеграції. Наукове значення має аргументована методологічна схема модернізаційних перетворень інфраструктурної сфери та розроблені теоретико-методологічні підходи до оцінки рівня інфраструктурного забезпечення потреб регіональної економіки. Надано оцінку процесам становлення та розвитку інфраструктурної сфери з урахуванням поточного стану національної економіки та загальносвітових економічних тенденцій. На основі дисертаційних досліджень визначено напрями та форми інтеграційних процесів у інфраструктурній сфері та відзначено пріоритетність інноваційної моделі інфраструктурного розвитку регіонів. Практичну цінність представляють обґрунтовані у роботі концепція модернізації інфраструктурного потенціалу регіону на засадах сталого розвитку, принципи ідентифікації точок інфраструктурного зростання, розроблені стратегічні напрями модернізації інфраструктурної сфери регіональної економіки та управлінська модель їх реалізації.

06.08.17.0038/0416U005671

Дубинська Ірина Іванівна. Управління трудовими ресурсами регіону в умовах зростання зовнішніх та внутрішніх загроз: Дис... к.е.н. / Одеська національна академія харчових технологій. – Захищена 26.12.2016.

УДК 331.55:(332.024+332.055).

186 с.: 20 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 148 назв.

Розкрито сутність та характеристику трудових ресурсів регіону, систематизовано зарубіжний досвід управління трудовими ресурсами регіону в умовах зростання зовнішніх та внутрішніх загроз, визначено методичні підходи до оцінки ефективності управління трудовими ресурсами регіону. Запропонована методика рангової оцінки ефективності управління трудовими ресурсами регіонів на підставі

якої ефективність управління трудовими ресурсами регіонів оцінюється на основі їх ранжування.

06.08.17.0039/0416U005729

Королович Оксана Омелянівна. Розвиток і підтримка малого підприємництва в умовах структурної перебудови економіки регіону:

Дис... к.е.н. / Мукачівський державний університет. – Захищена 30.11.2016.

УДК 334.012.64 (477.87).

230 с.: 44 табл., 51 іл. – Бібліогр.: 227 назв.

Дисертаційна робота присвячена дослідженню формування регіональної політики підтримки та розвитку малого підприємництва як важливого інструменту секторально-структурної перебудови економіки регіону, розробці організаційно-економічного механізму стимулювання розвитку малих підприємств у пріоритетних сферах економіки регіону. Обґрунтовано доцільність використання тригерної моделі забезпечення фінансової безпеки діяльності малого підприємництва як сукупності елементарних динамічних та статичних складових механізму фінансової безпеки, що групуються у розрізі тригерів.

06.71 Галузева структура економіки. Галузеві і спеціальні економічні науки

06.08.17.0040/0516U000982

Рекун Іван Іванович. Методологічні засади розвитку системи економічної безпеки підприємств залізничного транспорту: Дис...

д.е.н. / Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В.А. Лазаряна. – Захищена 02.12.2016.

УДК 338.47:656.2-049.5-044.922(049).

402 с.: 36 табл., 38 іл. – Бібліогр.: 285 назв.

Дисертація присвячена дослідженню та узагальненню методологічних засад розвитку економічної безпеки підприємств залізничного транспорту в умовах реформування. Досліджено методологічний дискурс перетворень в економіці, їх вплив на підвищення рівня економічної безпеки підприємств залізничного транспорту. З позицій інституціональної економіки сформульовано парадигму економічної безпеки як дослідницької програми, оболонкою якої є базові інститути економічної влади та господарської діяльності підприємств. Досліджені теоретичні засади економічної безпеки підприємств, що дали змогу обґрунтувати нові підходи до поняття "економічна безпека", його тлумачення як явища та процесу, місця в сучасній економічній науці, що породжене сучасним станом і характером ризиків в економічній життєдіяльності підприємств. Розкрито нові підходи до методології та визначення основних напрямів оцінювання економічного стану підприємств залізничного транспорту, для якого характерні погіршення матеріально-технічної бази, різке збільшення витрат на енергоресурси в собівартості транспортної продукції, погіршення фінансових показників діяльності. Обґрунтовано авторську концепцію стратегічного управління системою економічної безпеки залізничного підприємства з урахуванням існуючих і потенційних загроз та ризиків, визначенням оперативних і майбутніх цілей діяльності системи економічної безпеки, формуванням стратегії та гнучкості планів відповідно до зміни внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства. Показано, що в результаті реформування залізничної сфери України може змінитися конфігурація всередині регіональних зв'язків і, як наслідок, підвищитися політичний, економічний та культурний потенціал цілого ряду регіонів, таким чином, зміцніться економічна стабільність і національна безпека України.

06.08.17.0041/0516U000986

Ковалів Олександр Іванович. Інституціональне забезпечення звернення земельної реформи в Україні: Дис... д.е.н. /Інститут агроекології і природокористування НААН. – Захищена 27.12.2016.

УДК 332.2.021.8.

415 с.: 23 табл., 63 іл. – Бібліогр.: 395 назв.

У дисертаційній роботі розв'язано проблему теоретико-методологічного обґрунтування засад інституціонального забезпечення звернення земельної реформи в Україні як нової парадигми. Пропонується інституціоналізувати конституційні норми стосовно землі та її природних ресурсів - основного національного багатства, що перебуває під особливою охороною держави, розмежовуючи інститут права власності Українського народу як природний об'єкт від інституту права власності на земельну ділянку як об'єкт нерухомості. Обґрунтовано, що величина рентоузгоджувального прибутку (доходу) від власності на основне національне багатство як природний об'єкт не може бути меншою від рентоузгоджувального прибутку (доходу) від власності на земельну ділянку як на об'єкт нерухомості. Вперше розроблено концептуальну модель функціонування Національної земельної установи України як інституту, підконтрольного та підзвітного Президентові України і Верховній Раді України. Обґрунтовано організаційно-економічний механізм першочергового права викупу розпайованих земель до державної власності з метою їх консолідації.

06.08.17.0042/0516U000991

Судомир Світлана Михайлівна. Формування результативної системи управління розвитком сільськогосподарських підприємств:

Дис... д.е.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 05.12.2016.

УДК 631.15: 631.11.

365 с.: 57 табл., 96 іл. – Бібліогр.: 330 назв.

У дисертаційній роботі науково обґрунтовано загальнотеоретичне тлумачення поняття «розвиток соціально-економічних систем» для визначення головної цілі при формуванні результативної системи управління розвитком підприємств. Розроблено систему методологію формування результативного управління розвитком підприємств, яка базується на: соціально-економічній концепції влади, науковому тлумаченні понять «результативне управління», «результативність», пріоритету орієнтаційних поглядів у системі напрямів дій, розширеному відображенні її складових та аналітичному осмисленні наукових положень у системі теорій і вимог законів розвитку сільськогосподарських підприємств, передумов забезпечення розвитку соціально-економічних систем. Сформовано методологічні засади розвитку сільськогосподарських підприємств та менеджменту в контексті якісно змінюваних процесів в системі відносин. Обґрунтовано наукові засади формування портфеля стратегій розвитку підприємств на вимогах синергетичної методології, нової парадигми стратегічного розвитку соціально-економічних систем, принципів управління їх стратегічним розвитком. Поглиблено тлумачення поняття «синергетика» для обґрунтування складових концепції розвитку соціально-економічних систем, формування потенціалу та результативної системи управління сільськогосподарськими підприємствами на

синергетичних засадах. Удосконалено науковий підхід до формування системи комплексного забезпечення реалізації концепції стратегічного розвитку підприємств на синергетичних засадах із забезпеченням їх конкурентоспроможності.

06.08.17.0043/0416U001060

Базилевич Володимир Маркович. Управління економічною безпекою агропромислового комплексу України: Дис... к.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 17.12.2015.

УДК 351.863:338.436:338.24(477).

210 с.: 15 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 200 назв.

Дисертація присвячена вивченню теоретичних підходів та розробці практичних рекомендацій щодо управління економічною безпекою АПК України. У роботі досліджена сутність економічної безпеки аграрного сектору національної економіки, визначені роль та сучасні функції АПК в національній економіці, акцентовано увагу на орієнтованість на раціональне поєднання та гармонійний розвиток всіх його компонент.

06.08.17.0044/0416U001061

Садчиков Віктор Сергійович. Організаційно-економічне забезпечення інноваційного розвитку рослинництва: Дис... к.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 17.12.2015.

УДК 330.341.1:633/635.

202 с.: 45 табл., 52 іл. – Бібліогр.: 215 назв.

У дисертаційній роботі обґрунтовано теоретико-методичні засади та практичні рекомендації щодо організаційно-економічного забезпечення інноваційного розвитку рослинництва. Розкрито сутність, зміст, структуру і властивості організаційно-економічного забезпечення інноваційного розвитку рослинництва, виокремлено поняття "агроінновація", "аграрна інноваційно-інвестиційна система", "механізм організаційно-економічного забезпечення інноваційного розвитку", "організаційно-економічне забезпечення інноваційної діяльності".

06.08.17.0045/0416U004983

Костанецька Тетяна Миколаївна. Удосконалення механізму проведення санації сільськогосподарських підприємств: Дис... к.е.н. /Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва. – Захищена 22.11.2020.

УДК 631.11:65.016.7.

247 с.: 35 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 201 назва.

Об'єктом дослідження є процеси санації для сільськогосподарських підприємств, які перебувають на межі банкрутства. Метою дисертаційної роботи є обґрунтування теоретико-методичних засад та розробка пропозицій щодо удосконалення механізму проведення санації з врахуванням специфіки сільськогосподарських підприємств. Наукова новизна одержаних результатів полягає у розробці теоретико-методичних засад і практичних підходів до удосконалення механізму проведення санації сільськогосподарських підприємств. Дослідження виконано з використанням методів: аналізу і синтезу, абстрактно-логічний, монографічний, графічний, метод групування, економіко-статистичний. Основні положення доведено до рівня конкретних методичних розробок і практичних рекомендацій. Сфера використання - сільськогосподарські підприємства, органи державного управління, вищі навчальні заклади.

06.08.17.0046/0416U005511

Корінець Роман Ярославович. Розвиток сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів на основі інформаційного забезпечення: Дис... к.е.н. /Національний науковий центр "Інститут аграрної економіки". – Захищена 15.11.2016.

УДК 631.115.8.

282 с.: 12 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 541 назва.

Об'єкт дослідження: організаційно-економічні процеси розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів на основі інформаційного забезпечення. Мета роботи: розробка теоретико-методичних та практичних заasad, підходів і напрямів розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів в Україні на основі інформаційного забезпечення. Методи дослідження: абстрактно-логічний, аналітичної психології, анкетного опитування, дедуктивний, інституційного аналізу, історичний, монографічний, порівняльний аналіз, системного аналізу, табличний, графічний. Наукова новизна: вперше визначено поняття "розвиток сільськогосподарської обслуговуючої кооперації на основі інформаційного забезпечення"; удосконалено підходи до оцінки стану та можливостей розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, алгоритм управління розвитком сільськогосподарських кооперативів, механізми державного регулювання діяльності сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, методичні підходи щодо формування системи кооперативної освіти, методичні підходи до налагодження співпраці кооперативів із зовнішнім середовищем; дістали подальший розвиток теоретико-методичні та прикладні концептуальні підходи до розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, напрями удосконалення інституційних заasad розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, підходи до створення агентства з розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, рекомендації щодо запровадження моделей управління знаннями у сільськогосподарських обслуговуючих кооперативах.

06.08.17.0047/0416U005524

Галинська Ангеліна Вікторівна. Маркетингова система формування конкурентоспроможності аграрних підприємств: Дис... к.е.н. /Харківський національний технічний університет сільськогосподарства імені Петра Василенка. – Захищена 30.11.2016.

УДК 339.138 : 339.137.2.

216 с.: 30 табл., 29 іл. – Бібліогр.: 199 назв.

Дисертація присвячена обґрунтуванню теоретичних і методичних положень розвитку маркетингової системи формування конкурентоспроможності аграрних підприємств та розробці шляхів їх вдосконалення. У роботі проаналізовано сутність, види, категоріальний апарат та особливості формування конкурентоспроможності підприємств, а також визначено особливу роль маркетингової діяльності підприємств у формуванні конкурентних переваг. Автором проведено детальну оцінку унікальності становлення і розвитку маркетингової діяльності в сільськогосподарських підприємствах досліджуваного регіону та в цілому України та деталізовано головні чинники формування конкурентних переваг на ринках агропродовольчої продукції. Розроблено комплекс заasad щодо вдосконалення інформаційно-комунікативної політики сільськогосподарських підприємств, на основі контролю відношення споживачів усіх рівнів до сільськогосподарського підприємства та продукції, яку воно виробляє та обґрунтована пропозиція по управлінню ризиками при здійсненні маркетингової політики сільськогосподарськими підприємствами.

06.08.17.0048/0416U005525

Руденко Сергій Валентинович. Механізми розвитку виробничого потенціалу аграрних підприємств: Дис... к.е.н. /Харківський національний технічний університет сільськогосподарства імені Петра Василенка. – Захищена 30.11.2016.

УДК 338.436:339.924:631.11.

185 с.: 35 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 177 назв.

В дисертації обґрунтовано теоретично-методичні засади та прикладні рекомендації щодо формування та функціонування механізмів розвитку виробничого потенціалу аграрних підприємств. Визначено основні складові понятійно-категоріального апарату досліджень виробничого потенціалу та вивчити їх генезис. Виробничий потенціал аграрного підприємства ідентифіковано як сукупність можливостей виробництва підприємством певних видів продукції в необхідних обсягах та за визначеного рівня якості. Обґрунтовано архітектуру механізмів розвитку виробничого потенціалу аграрних підприємств, методичні засади ідентифікації та оцінки ефективності мобілізації його ресурсних складових. Визначено методичні підходи щодо оцінки ефективності функціонування механізмів розвитку виробничого потенціалу аграрних підприємств. Досліджено динаміку орендних відносин у формуванні ресурсного потенціалу аграрних підприємств. Визначено структурно-динамічні тенденції змін в матеріально-технічному забезпеченні аграрних підприємств. Оцінено економічні результати функціонування виробничого потенціалу аграрних підприємств та економічну ефективність їх діяльності. Обґрунтовано стратегії розвитку виробничого потенціалу аграрних підприємств та системи заasad їх ефективної імплементації. Окреслено напрями та шляхи раціоналізації організаційно-економічного механізму управління розвитком виробничого потенціалу аграрних підприємств. Розвинуто управлінські процедури розвитку та ефективної мобілізації виробничого потенціалу аграрних підприємств.

06.08.17.0049/0416U005535

Садовий Іван Іванович. Підвищення ефективності виробничої діяльності фермерських господарств на основі освоєння динамічних сівозмін: Дис... к.е.н. /Харківський національний аграрний університет імені В.В. Докучаєва. – Захищена 22.11.2016.

УДК 631.115.11.003.13:[631.153:631.582].

224 с.: 33 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 258 назв.

Об'єктом дослідження є процес підвищення ефективності виробничої діяльності фермерських господарств на основі освоєння динамічних сівозмін. Метою дослідження є обґрунтування теоретико-методичних заasad та розробка практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності виробничої діяльності фермерських господарств на основі освоєння динамічних сівозмін. Наукова новизна полягає в підвищенні ефективності виробничої діяльності фермерських господарств на основі освоєння динамічних сівозмін. Використано такі методи та прийоми дослідження: аналізу та синтезу; абстрактно-логічний; дисперсійний аналіз; групувань; непараметричний аналіз середовища функціонування; економіко-математичне моделювання. Теоретичні й методичні положення дисертації доведено до рівня конкретних методичних розробок і практичних рекомендацій, спрямованих на підвищення ефективності виробничої діяльності фермерських господарств. Сфера використання - фермерські господарства, органи державного управління, вищі навчальні заклади.

06.08.17.0050/0416U005636

Скоромна Олена Юріївна. Формування прибутку від реалізації продукції в сільськогосподарських підприємствах: Дис... к.е.н. /Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва. – Захищена 06.12.2016.

УДК 631.16:658.155.2.

216 с.: 32 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 184 назви.

Об'єктом дослідження є процес формування прибутку від реалізації продукції в сільськогосподарських підприємствах. Метою дисертації є розробка теоретико-методичних засад і практичних рекомендацій щодо удосконалення формування та обґрунтування шляхів збільшення прибутку від реалізації продукції в сільськогосподарських підприємствах. Наукова новизна одержаних результатів полягає у розробці теоретико-методичних засад і практичних підходів до удосконалення формування прибутку в сільськогосподарських підприємствах. Дослідження виконано з використанням таких методів: аналізу і синтезу, абстрактно-логічний, монографічний, графічний, метод групування. Основні положення доведено до рівня конкретних методичних розробок і практичних рекомендацій. Сфера використання - сільськогосподарські підприємства, органи державного управління, вищі навчальні заклади.

06.08.17.0051/0416U005750

Шеховцова Дарія Дмитрівна. Облік та аудит витрат підприємств ресторанного господарства: Дис... к.е.н. /Харківський державний університет харчування та торгівлі. – Захищена 08.12.2016.

УДК 657.471:640.432.

278 с.: 11 табл., 36 іл. – Бібліогр.: 258 назв.

Об'єкт - процес обліку і аудиту витрат в інформаційній системі управління підприємств ресторанного господарства; мета - обґрунтування теоретико-методичних та розробка організаційно-практичних рекомендацій щодо удосконалення обліку і аудиту витрат відповідно до інформаційних потреб системи управління підприємств ресторанного господарства; методи - загальнонаукові та специфічні; результати - розвиток теоретичних положень та розробка практичних рекомендацій із вдосконалення обліку і аудиту витрат відповідно до інформаційних потреб системи управління підприємств ресторанного господарства; новизна - класифікація витрат операційної діяльності підприємств ресторанного господарства; організаційні підходи до обліку витрат підприємств ресторанного господарства; технологія організації обліку витрат підприємств ресторанного господарства з функціями кейтерингу при використанні сучасних управлінських інформаційних систем; організаційно-методичні прийоми проведення внутрішнього (операційного) аудиту витрат; методичні засади відображення в обліку операцій з витратами (зокрема, з логістичними); методичне забезпечення застосування аналітичних процедур внутрішнього (операційного) аудиту витрат

06.08.17.0052/0416U005751

Тихонченко Руслан Сергійович. Формування клієнтоорієнтованої стратегії у підприємствах роздрібно́ї торгівлі: Дис... к.е.н. /Харківський державний університет харчування та торгівлі. – Захищена 09.12.2016.

УДК 658.818:339.372.84.

160 с.: 36 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 195 назв.

Об'єкт - процес формування стратегій у підприємствах; мета - обґрунтування теоретичних засад і розробка науково-методичних підходів до формування клієнтоорієнтованої стратегії підприємства роздрібно́ї торгівлі; методи - загальнонаукові та специфічні; результати - розроблено науково-методичний підхід до обґрунтування стратегічних напрямів лідогенерації у підприємствах роздрібно́ї торгівлі, удосконалено систему показників кількісної оцінки внутрішньої готовності підприємств роздрібно́ї торгівлі до впровадження CRM-стратегій, сформовано авторську дефініцію клієнтоорієнтованого управління; новизна - розвиток та уточнення теоретичних положень, розробка науково обґрунтованих рекомендацій щодо формування клієнтоорієнтованих страте-

гій підприємств роздрібно́ї торгівлі; результати впроваджені у виробництво та навчальний процес; галузь використання - торгівля.

06.08.17.0053/0416U005752

Жилиякова Олена Валеріївна. Формування антикризової стратегії підприємств роздрібно́ї торгівлі: Дис... к.е.н. /Харківський державний університет харчування та торгівлі. – Захищена 09.12.2016.

УДК 658.811:658.87.

182 с.: 24 табл., 44 іл. – Бібліогр.: 178 назв.

Об'єкт - процес формування антикризової стратегії підприємства; мета - обґрунтування теоретичних засад, розробка методичних і практичних рекомендацій щодо формування антикризової стратегії підприємств роздрібно́ї торгівлі; методи - загальнонаукові та спеціальні; результати - обґрунтування теоретичних засад і розробка практичних рекомендацій щодо формування антикризової стратегії підприємств роздрібно́ї торгівлі; новизна - понятійний апарат теорії антикризового управління в частині уточнення сутності понять "антикризова стратегія підприємства", "внутрішня антикризова стійкість", науково-методичний підхід до формування та реалізації антикризової стратегії підприємства роздрібно́ї торгівлі, науково-методичний підхід до оцінки можливостей протистояння підприємств роздрібно́ї торгівлі турбулентним процесам зовнішнього середовища, система показників оцінки внутрішньої антикризової стійкості, науково-методичний підхід до вибору типу антикризової стратегії підприємства роздрібно́ї торгівлі; методичні засади формування антикризової програми підприємства роздрібно́ї торгівлі.

06.08.17.0054/0416U005753

Соболев Володимир Львович. Оцінювання ефективності маркетингової діяльності підприємств роздрібно́ї торгівлі: Дис... к.е.н. /Харківський державний університет харчування та торгівлі. – Захищена 08.12.2016.

УДК 658.817.

174 с.: 46 табл., 38 іл. – Бібліогр.: 202 назви.

Об'єкт - маркетингова діяльність підприємств роздрібно́ї торгівлі. Мета - розвиток теоретичних положень та розробка методичних і практичних рекомендацій щодо оцінювання та підвищення ефективності маркетингової діяльності підприємств роздрібно́ї торгівлі. Результати - теоретичне узагальнення та нове вирішення наукового завдання, що виявляється в обґрунтуванні теоретико-методичних підходів і розробці практичних рекомендацій щодо оцінювання та підвищення ефективності маркетингової діяльності підприємств роздрібно́ї торгівлі. Методичний інструментарій діагностики лояльності покупців набули подальшого розвитку; понятійний апарат теорії маркетингу в частині уточнення сутності поняття "ефективність маркетингової діяльності", методичний інструментарій стратегічного аналізу, науково-практичний підхід до управління маркетинговою діяльністю підприємств роздрібно́ї торгівлі.

06.73 Фінансова наука. Грошові та податкові теорії. Кредитно-фінансові інститути

06.08.17.0055/0516U000948

Кучерова Ганна Юріївна. Стратегія розвитку оподаткування в Україні: теорія, методологія, практика: Дис... д.е.н. /Класичний приватний університет. – Захищена 28.11.2016.

УДК 336.02+338.

587 с.: 74 табл., 65 іл. – Бібліогр.: 424 назви.

У дисертації запропоновано концепцію формування стратегії розвитку оподаткування в Україні на основі обґрунтованої множини принципів та побудови трьох її основних блоків. Запропоновано методологічний базис стратегічного планування розвитку теорії свідомого оподаткування в Україні, зокрема, методологічний підхід до оцінювання рівня податкової свідомості, сценарії досягнення стратегічної мети - зростання доходів бюджету країни в умовах суспільної згоди.

06.08.17.0056/0516U000985

Козарезенко Людмила Володимирівна. Державне фінансове регулювання розвитку людського потенціалу: Дис... д.е.н. /Київський національний торговельно-економічний університет. – Захищена 23.12.2016.

УДК 366.13:331.522.4.

532 с.: 28 табл., 47 іл. – Бібліогр.: 494 назви.

Розкрито економічну сутність державного фінансового регулювання людського потенціалу в якості складової суспільного розвитку, що передбачає використання сукупності норм, правил, методів, форм, механізмів, інструментів та важелів фінансової архітектури з метою забезпечення умов для покращення якості інституційного середовища економічного зростання та підвищення рівня людського розвитку в умовах посилення впливу інтеграційних процесів на макроекономічну динаміку. Запропоновано підходи до інституційної модернізації системи фінансового регулювання розвитку людського потенціалу. Розроблено структурно-функціональну модель державного фінансового регулювання розвитку людського потенціалу. Обґрунтовано пріоритетні напрями трансформації системи фінансового регулювання людського потенціалу, що надасть можливість забезпечити умови для соціально-економічного розвитку економіки. Систематизовано підходи до формування та реалізації програм фінансового стимулювання розвитку людського потенціалу в країнах з розвинутою та трансформаційною економікою. Розвинуто положення щодо посилення надійності та ефективності функціонування недержавних пенсійних фондів, інститутів спільного інвестування та компаній страхування життя. Запропоновано підходи щодо посилення дієвості використання механізмів державно-приватного партнерства в галузях охорони здоров'я та освіти. Удосконалено підходи до запровадження системи накопичувального пенсійного забезпечення; методологічні засади оцінки ефективності державного фінансового регулювання людського потенціалу; механізм формування податкової політики; підходи до посилення дієвості бюджетної складової фінансового регулювання людського розвитку. Визначено інституційні особливості реалізації бюджетної політики у сфері підтримки та активізації процесів поступального розвитку галузей соціального сектору.

06.08.17.0057/0416U001058

Тарангул Вікторія Іванівна. Бюджетне стимулювання регіонального розвитку в Україні: Дис... к.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 18.12.2015.

УДК 336.143: 332.1(477).

234 с.: 8 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 240 назв.

У дисертації вдосконалено понятійний апарат політики регіонального розвитку та його бюджетного стимулювання. Розкрито зміст таких понять, як "регіон", "регіональний розвиток", "бюджетне стимулювання", "бюджетне регулювання". Доведено, що бюджетне регулювання та бюджетне стимулювання є складовими бюджетного механізму. Виділені основні ознаки, які дають змогу розмежовувати ці два поняття.

06.08.17.0058/0416U004894

Мацієвич Тетяна Олександрівна. Фінансовий механізм реалізації екологічної політики в Україні: Дис... к.е.н. /Тернопільський національний економічний університет. – Захищена 24.11.2016.

УДК 336.226.44.

239 с.: 29 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 251 назва.

Об'єкт - фінансовий механізм реалізації екологічної політики держави. Мета - теоретико-методичне обґрунтування та розроблення науково-практичних рекомендацій щодо удосконалення фінансового механізму реалізації екологічної політики в Україні. Методи - логічного узагальнення, наукової абстракції, системно-структурний аналіз; порівняльний та статистичний аналізи; статистичний і факторний аналіз. Результати - обґрунтування теоретико-методичних засад та надання практичних рекомендацій щодо удосконалення фінансового механізму реалізації екологічної політики. Новизна - обґрунтовано доцільність запровадження нового інструменту реалізації екологічної політики - індемнітет навколишнього природного середовища - платіж, спрямований на захист від екологічних втрат з метою компенсації збитків навколишньому природному середовищу, що дасть змогу суб'єктам господарювання стимулювати довгостроковий екологічний розвиток виробництва за рахунок запровадження екотехнологій; удосконалено теоретичні підходи до формування фінансового механізму реалізації екологічної політики, які, на відміну від існуючих, акцентує увагу на правовому регулюванні розподілу і використання коштів, що дозволяє модернізувати державну політику регулювання та стимулювання ресурсозбереження; удосконалено науково-методичні підходи до організації процесу справляння екологічного податку в частині визначення вартості води для споживання (спеціального використання), які запропоновано здійснювати у три етапи: 1) встановлення обсягів і умов використання водних ресурсів на основі блочно-прогресуючої системи; 2) визначення суми екологічного податку; 3) визначення ринкової складової вартості води, що дозволить встановити розмір екологічного податку на рівні, який відповідає реальним обсягам споживання води; отримав подальший розвиток механізм кредитування проектів розвитку екологічного підприємництва за рахунок введення додаткових критеріїв оцінки кредитоспроможності позичальника; отримали подальший розвиток теоретико-методичні підходи до страхування екологічних проектів на основі страхування від ризику недосягнення запроєктованого екологічного ефекту. Впроваджено у практичну діяльність Херсонської обласної державної адміністрації, Товариства з додатковою відповідальністю «Цюрупинський маслозавод», Товариства з обмеженою відповідальністю «Авто-Електромаш», а також у навчальний процес Новокаховського політехнічного інституту, Херсонського національного технічного університету та Тернопільського національного економічного університету. Сфера використання - діяльність Міністерства економічного розвитку і торгівлі, Комітету Верховної Ради України.

06.08.17.0059/0416U004988

Грановська Інна Володимирівна. Фінансове забезпечення соціальних стандартів в Україні: Дис... к.е.н. /Київський національний торговельно-економічний університет. – Захищена 29.11.2016.

УДК 336.14:364.2.

216 с.: 18 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 210 назв.

Розкрито сутність механізму фінансового забезпечення державних соціальних стандартів в якості адаптивного інструменту регулювання суспільного розвитку, що передбачає використання сукупності принципів, форм та заходів у сфері бюджетного прогнозування, планування, регулювання, контролю, аудиту та оцінки ефективності витратків соці-

ального спрямування в умовах змін інституційного середовища. Узагальнено та систематизовано досвід формування та розвитку механізму фінансового забезпечення соціальних стандартів і гарантій у країнах з розвинутою та трансформаційною економікою. Визначено особливості фінансування соціальних стандартів за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів. Розвинуто положення щодо підвищення ефективності формування соціальних стандартів враховуючи особливості соціальних та демографічних груп і категорій населення. Удосконалено положення щодо розвитку бюджетної складової механізму фінансового забезпечення соціальних стандартів; підходи до визначення основних етапів становлення та розвитку вітчизняної системи фінансування соціальних стандартів у сфері доходів населення. Обґрунтовано доцільність інституційних змін фінансового забезпечення програм соціального захисту населення.

06.08.17.0060/0416U005533

Шуплат Олена Михайлівна. Фінансове забезпечення інвестиційної діяльності підприємств сфери туризму: Дис... к.е.н. /Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Захищена 30.11.2016.

УДК 336.58:330.322.3:338.48 (043.3).

206 с.: 31 табл., 29 іл. – Бібліогр.: 399 назв.

Дисертацію присвячено розвитку теоретичних положень та розробці методичних підходів і практичних рекомендацій щодо формування фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємств сфери туризму. У роботі систематизовано теоретичні засади функціонування сфери туризму та визначено етапи їх становлення та розвитку у світі. З метою поглиблення теоретико-методологічних засад фінансового забезпечення галузі досліджено економічну природу та особливості інвестиційної діяльності підприємств сфери туризму. Проаналізовано сучасний стан діяльності підприємств сфери туризму і виявлено ключові тенденції їх функціонування в Україні. Визначено основні джерела фінансування інвестиційної діяльності вітчизняних підприємств сфери туризму та обґрунтовано пропозиції щодо підвищення ефективності їх використання. Досліджено інвестиційний потенціал підприємств сфери туризму й обґрунтовано заходи перетворення туризму на одну з провідних галузей економіки регіону (на прикладі Івано-Франківської області). Розроблено рекомендації щодо вдосконалення бюджетного фінансування розвитку сфери туризму на основі державно-приватного партнерства. Удосконалено методику оцінки внеску підприємств сфери туризму у фінансові макроекономічні показники регіону. Розроблено пропозиції щодо підвищення дієвості державних фінансових важелів в інвестиційній діяльності підприємств сфери туризму в Україні.

06.08.17.0061/0416U005607

Щеглюк Максим Сергійович. Пріоритети розвитку центрального банку в умовах фінансової інтеграції: Дис... к.е.н. /Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Захищена 30.11.2016.

УДК 336.711(477):33.012.8-045.45(043.3).

206 с.: 40 табл., 36 іл. – Бібліогр.: 258 назв.

Дисертація присвячена дослідженню та удосконаленню науково-методичних підходів до визначення понять та функцій центрального банку в умовах фінансової інтеграції, реалізації монетарної політики та оцінювання її впливу на економічне зростання України. Узагальнено наукові підходи до класифікації функцій центрального банку на основі історичного аналізу ролі центрального банку. Систематизова-

но пріоритетні напрями функціонування центрального банку в умовах фінансової інтеграції та проаналізовано функції та діяльність НБУ відповідно до цих напрямів. Розроблено модель залежності стабільності національної валюти від інструментів монетарної політики НБУ та визначено підхід до визначення індексу стабільності національної грошової одиниці в умовах фінансової інтеграції.

06.08.17.0062/0416U005763

Собкова Наталія Дмитрівна. Державний фінансовий контроль місцевих бюджетів в умовах трансформації бюджетних відносин:

Дис... к.е.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 29.11.2016.

УДК 336.148:352.

235 с.: 12 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 237 назв.

Досліджено теоретико-методологічні основи державного фінансового контролю місцевих бюджетів; проаналізовано практику здійснення державного фінансового контролю та фінансового аудиту місцевих бюджетів; вдосконалено напрями розвитку державного фінансового контролю місцевих бюджетів в умовах трансформації бюджетних відносин та запропоновано економіко-математичну модель визначення ефективності державного фінансового контролю.

06.08.17.0063/0416U005764

Серватинська Інна Миколаївна. Фінансове забезпечення функціонування державних фондів соціального страхування: Дис... к.е.н.

/Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 30.11.2016.

УДК 336.5:369(043).

276 с.: 25 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 279 назв.

Виявлено проблеми фінансового забезпечення функціонування державних фондів соціального страхування. Досліджено фінансове забезпечення функціонування державних фондів соціального страхування в Україні. Проаналізовано зарубіжний досвід європейських моделей фінансового забезпечення фондів соціального страхування, формування та використання коштів державними фондами соціального страхування. Доведено механізм удосконалення фінансового забезпечення функціонування державних фондів соціального страхування.

06.08.17.0064/0216U006337

Механізми управління корпоративними фінансовими потоками в умовах глобалізації ринків: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник ШКварчук Людмила

Олександрівна. – ДР 0112U000801. УДК 336.1; 336.22; 330.147; 336.64; 336.714.

151 с.

Досліджено методи управління корпоративними фінансовими потоками. Розроблено рекомендації щодо застосування методів оцінювання фінансових потоків від інвестиційної, зовнішньоекономічної діяльності підприємств та населення.

06.08.17.0065/0216U006338

Формування процесів забезпечення економічної захищеності в системі антикризового управління: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Хома Ірина Борисівна. – ДР 0112U000800. УДК 336.1; 336.22; 330.147; 336.64; 336.714.

406 с.

У науково-дослідній роботі обґрунтовано нове вирішення науково-прикладної проблеми – розроблення концептуальних, теоретико-методологічних та прикладних засад формування процесів забезпечення економічної захищеності в системі антикризового управління. Результати дослідження дають змогу зробити такі висновки: 1. Уточнено тлумачення поняття «економічна захищеність» та «діагностика економічної захищеності» на прикладі функціонування як окремих господарських структур, так і на рівні держави через ефективний фінансовий моніторинг та управління податковим процесом у сфері банківської діяльності. 2. Досліджено структуру механізму антикризового управління та розроблено метод структурно-функціональної діагностики економічної захищеності підприємства. 3. Запропоновано процес забезпечення економічної захищеності корпоративного сектору через фінансування оборотного капіталу. 4. Досліджено рівень фінансових ризиків та вартість антикризових заходів на різних етапах виробничо-господарської діяльності. 5. Розроблено механізм впровадження та оцінювання інжинірингових проектів і програм у системі забезпечення економічної захищеності та виявлено проблеми та перспективи спільного інвестування в контексті впливу на забезпечення економічної захищеності виробничо-господарських об'єднань.

06.08.17.0066/0216U006339

Проблеми управління процесами капіталізації в умовах інноваційного розвитку підприємств: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Алексеев Ігор Валентинович. – ДР 0112U000799. УДК 336.1; 336.22; 330.147; 336.64; 336.714.

172 с.

Досліджено методи управління процесами капіталізації в умовах інноваційного розвитку підприємств. Розроблено рекомендації щодо застосування методів оцінювання необхідності зміни структури основних засобів стадії науково-технічної підготовки виробництва та оцінювання інвестиційного забезпечення технологічного оновлення підприємства на основі ідентифікування їх інвестиційних потреб з метою здійснення управління капіталізацією та визначення обсягу необхідних інвестиційних ресурсів і умов забезпечення їх прибутковості на етапі бізнес-планування проекту інвестиційного забезпечення технологічного оновлення підприємств.

06.75 Економічні проблеми організації і управління економікою країни

06.08.17.0067/0516U000917

Юринець Зорина Володимирівна. Інноваційні стратегії в системі підвищення конкурентоспроможності економіки України: Дис... д.е.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 29.11.2016.

УДК 330.341.1(477).

519 с.: 68 табл., 67 іл. – Бібліогр.: 505 назв.

Наведено дослідження теоретико-методологічних та практичних підходів до формування інноваційних стратегій у системі підвищення конкурентоспроможності економіки України. Розроблено авторські підходи до побудови моделі оцінювання результатів інноваційної політики держави та формування оптимальної стратегії виробництва інноваційної продукції суб'єктами господарювання за допомогою низки економічних інструментів та методів за умов невідомості.

06.08.17.0068/0416U004887

Коляда Анастасія Леонідівна. Аналітичне забезпечення управління ефективністю функціонування м'ясопереробних підприємств: Дис... к.е.н. /Одеський національний економічний університет. – Захищена 02.12.2016.

УДК 637.5:061.5.

209 с.: 31 табл., 41 іл. – Бібліогр.: 180 назв.

Досліджено теоретико-методичні та практичні аспекти аналітичного забезпечення управління ефективністю функціонування м'ясопереробних підприємств. Визначено резерви підвищення ефективності функціонування м'ясопереробних підприємств, урахувавши фази життєвого циклу, та розроблено комплекс аналітичних заходів щодо їх мобілізації, ключовим із яких є створення зворотної вертикальної інтеграції за участю м'ясопереробних і сільськогосподарських підприємств.

06.08.17.0069/0416U005674

Ревун Костянтин Іванович. Управління збалансованим розвитком в контексті забезпечення цілісності та конкурентоспроможності національної економіки: Дис... к.е.н. /Тернопільський національний економічний університет. – Захищена 24.11.2016.

УДК 338.27.

263 с.: 31 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 179 назв.

Об'єкт - процес управління збалансованим розвитком національної економіки. Мета -обґрунтування концептуальних засад та вироблення практичних рекомендацій щодо підвищення дієвості системи управління збалансованим розвитком національної економіки для забезпечення її цілісності та підвищення конкурентоспроможності. Методи - теоретичного узагальнення, економіко-статистичного аналізу, структуризації, групування, компаративного аналізу, економетричні. Результати - поглиблення теоретичних засад та вироблення практичних рекомендацій щодо вдосконалення управління збалансованим розвитком національної економіки для забезпечення її цілісності та конкурентоспроможності. Новизна - запропоновано концептуальну модель управління збалансованим розвитком національної економіки; удосконалено понятійний апарат управління збалансованим розвитком національної економіки, зокрема запропоновано розглядати дефініцію "збалансований розвиток національної економіки" в короткостроковому та довгостроковому зрізах; впорядковано інституційне та функціональне забезпечення управління збалансованим розвитком України шляхом закріплення сфер компетенцій органів державної влади за рівнями і формами управління; поглиблено засади інформаційно-аналітичного забезпечення управління національною економікою; розвинуто науково-теоретичні підходи до визначення критеріїв збалансованого, цілісного, конкурентного розвитку національної економіки; розвинуто інструментарій прогнозування розвитку інституційних секторів національної економіки та запропоновано програму макроекономічної стабілізації; поглиблено організаційно-методичні підходи до коригування напрямів використання зовнішніх фінансових ресурсів. Впроваджено у роботу Національного банку України, Департаменту фінансової політики Секретаріату КМУ, Тернопільської обласної державної адміністрації та у навчальний процес Тернопільського національного економічного університету. Сфера використання - діяльність Комітету з питань економічної політики Верховної, Ради України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства фінансів України, Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.

06.08.17.0070/0416U005688

Кіндзерський Віталій Володимирович. Державне регулювання та інституційна політика розвитку аграрного сектора національної економіки: Дис... к.е.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 02.12.2016.

УДК 338.43.02 (477).

236 с.: 35 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 215 назв.

Висвітлено історичні аспекти становлення та розвитку методологічних засад державного регулювання економіки як інституційної системи забезпечення взаємодії економічних агентів. Визначено контури державного регулювання розвитку аграрного сектора та механізмів його здійснення в інституційній системі ринку. Окреслено цільові орієнтири та розглянуто складові державного механізму регулювання аграрного сектора. Сформоване загальне бачення концепції створення національного конструкту інституцій (правил) регулювання розвитку національного аграрного сектора.

06.08.17.0071/0416U005689

Мельник Олег Іванович. Підвищення конкурентоспроможності аграрного сектора економіки України: Дис... к.е.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 02.12.2016.

УДК [338.43:330.131.5](477).

267 с.: 48 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 218 назв.

Розроблено практичні рекомендації щодо підвищення конкурентоспроможності аграрного сектора економіки. Обґрунтовано економічну сутність категорії "конкурентоспроможність аграрного сектора" та систематизовано фактори її формування, розвитку й забезпечення. Розглянуто основні методологічні та методичні підходи до оцінки рівня конкурентоспроможності аграрного сектора економіки. Досліджено сучасний рівень конкурентоспроможності аграрного сектора економіки України. Розроблено рекомендації щодо покращення державного регулювання розвитку конкурентоспроможності.

06.08.17.0072/0416U005727

Поздняков Євген Михайлович. Управління проблемною кредитною заборгованістю клієнтів банку-юридичних осіб: Дис... к.е.н. /Донбаська державна машинобудівна академія. – Захищена 26.11.2016.

УДК 336.7.

264 с.: 47 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 179 назв.

Об'єкт дослідження - процеси управління проблемною кредитною заборгованістю клієнтів банку-юридичних осіб. Метою роботи розробка теоретичних положень, методичних основ і практичних рекомендацій щодо удосконалення управління проблемною кредитною заборгованістю клієнтів банку-юридичних осіб. Методи дослідження: кореляційно-регресійний аналіз; метод статистичних зведень і групувань; коефіцієнтний аналіз; методи комплексної оцінки; ймовірнісний підхід; трендовий аналіз; економіко-математичне моделювання. Наукова новизна роботи полягає в поглибленні теоретичних та науково-методичних положень щодо удосконалення управління проблемною кредитною заборгованістю клієнтів банку-юридичних осіб. Удосконалено: методичний підхід до ідентифікації проблемної кредитної заборгованості клієнтів і реакції банку на її виникнення відповідно до міжнародних стандартів; концептуальний підхід до вдосконалення управління кредитним портфелем юридичних осіб на основі критерію мінімізації втрат від проблемної кредитної заборгованості; методичний підхід до визначення рейтингів

проблемності банку на основі часткових показників; методичний підхід до організації управління кредитними ризиками на основі чіткого визначення її окремих етапів, механізмів і методів; систему раннього попередження виникнення проблемної кредитної заборгованості. Дістало подальшого розвитку: дефініція реструктуризації кредитної заборгованості, методичний підхід до реабілітації проблемних кредитів, методичні підходи до визначення справедливої вартості проблемних кредитів суб'єктів господарювання, адаптація Базельських стандартів прогресивного розрахунку капіталу до визначення втрат при настанні дефолту позичальника.

06.08.17.0073/0416U005730

Яцунська Олеся Сергіївна. Організаційно-методичне забезпечення обліку основних засобів за стадіями життєвого циклу: Дис... к.е.н. /Одеський національний економічний університет. – Захищена 02.12.2016.

УДК 657.42:330.322.5.

162 с.: 12 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 225 назв.

У дисертації досліджено теоретичні та практичні питання організаційно-методичного забезпечення обліку основних засобів за стадіями життєвого циклу. Розроблено класифікаційну модель основних засобів у статичному та динамічному стані. Визнано теоретичне підґрунтя, передумови та практичні наслідки процесу впровадження МСФЗ в Україні. Систематизовано теоретичні підходи до оцінки основних засобів, на базі яких побудовано матрицю взаємозв'язку оцінок за стадіями життєвого циклу. Розроблено модель процедури зменшення корисності основних засобів.

06.77 Економіка праці. Трудові ресурси

06.08.17.0074/0416U004898

Пономаренко Олексій Павлович. Формування механізму мотивації праці на видобувних дільницях вугільних шахт України: Дис... к.е.н. /Класичний приватний університет. – Захищена 29.11.2016.

УДК 331.101.3:622.27.

228 с.: 23 табл., 21 іл. – Бібліогр.: 185 назв.

Дисертація присвячена узагальненню й розвитку науково-методичних принципів, розробці методичних підходів та практичному інструментарію з формування механізму мотивації на видобувних дільницях шахт. Проаналізовано основні мотиваційні теорії й терміни мотивації та стимулювання праці. Удосконалено теоретичний підхід до визначення комплексного поняття "мотивація праці". Здійснено оцінювання діючої мотивації праці в умовах виробничо-господарської діяльності шахт. Запропоновано методичний підхід до проведення ідентифікації потреб та їх структури для персоналу видобувних дільниць.

06.81 Економіка й організація підприємства. Управління підприємством

06.08.17.0075/0516U000906

Дідик Андрій Миколайович. Соціально-економічні важелі забезпечення полівекторного розвитку підприємств: Дис... д.е.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 02.12.2016.

УДК 334.71:[33.02+316.4.063.

364 с.: 30 табл., 53 іл. – Бібліогр.: 381 назва.

Об'єкт дослідження - процеси забезпечення розвитку підприємств, що реалізуються під впливом соціально-економічних важелів. Метою дисертаційної роботи є розроблення концептуальних, теоретико-методологічних і

методико-прикладних засад забезпечення полівекторного розвитку підприємств під впливом соціально-економічних важелів. Методи дослідження: системний, групування та систематизування, аналізу та синтезу, статистичний аналіз, метод 360о, експертних оцінок, структурно-логічного аналізу, нечітких множин, емпіричного дослідження, аналізування ієрархій, кореляційно-регресійний аналіз, матричний метод, морфологічний аналіз та графічний. Вперше розроблено концептуальні засади забезпечення полівекторного розвитку підприємств під впливом соціально-економічних важелів; метод оцінювання податкової конкурентоспроможності підприємств; модель забезпечення інноваційної динаміки підприємств. Удосконалено метод аналізування впливу соціально-економічних важелів на забезпечення полівекторного розвитку підприємств; метод діагностування компетентностей працівників у процесі полівекторного розвитку; модель покращання соціально-психологічного мікроклімату в колективі. Розвинуто сутність поняття "полівекторний розвиток підприємства"; типологію різновидів розвитку підприємства за підходами до його ідентифікування; класифікацію принципів забезпечення полівекторного розвитку підприємств; класифікації соціально-економічних важелів впливу на забезпечення полівекторного розвитку підприємств; типологію, змістове та функціональне наповнення важелів динамічної організаційної культури; метод оцінювання пріоритетності інвестування у технологічні процеси підприємств. Результати дослідження впроваджені на підприємствах, у навчальний процес. Сферою використання авторських пропозицій є підприємства.

06.08.17.0076/0516U000907

Педько Ірина Анатоліївна. Маркетингові інформаційні системи промислових підприємств в умовах зростання ризиків підприємницької діяльності: Дис... д.е.н. /Одеський національний політехнічний університет. – Захищена 01.12.2016.

УДК 658.8:330.131.7:004(043.3/.5).

452 с.: 97 табл., 84 іл. – Бібліогр.: 365 назв.

Об'єкт - процес формування та функціонування маркетингових інформаційних систем промислових підприємств; мета - розроблення концептуально-методологічних засад і методичних положень щодо формування та функціонування маркетингових інформаційних систем промислових підприємств в умовах зростання ризиків підприємницької діяльності; методи - наукової абстракції, аналізу та синтезу, системний, діалектичний, аналогії, структурно-функціональний, статистичного аналізу, кореляційно-регресійного аналізу, декомпозиції часового ряду, багатофакторні регресійні моделі, сценарного прогнозування за моделлю Гомперца, сценарного прогнозування за моделлю Басса, прогнозування за експертними оцінками, однофакторного дисперсійного аналізу; новизна - полягає у розробленні концептуально-методологічних засад і методичних положень щодо формування та функціонування маркетингових інформаційних систем промислових підприємств в умовах зростання ризиків підприємницької діяльності; результати - отримані нові прикладні результати, які дозволяють підвищити ступінь координації моніторингових підсистем; підвищити увагу до зростання підприємницьких ризиків; розробляти нові науково-методичні підходи до прогнозування; впроваджено - Міністерством інфраструктури України (довідка № 2627/12/14-14 від 18.03.2014 р.), Головним управлінням будівельно-монтажних робіт і цивільних споруд Державної адміністрації залізничного транспорту України "Укрзалізниця" (акт впровадження № 2/405а від 01.11.2013 р.), Департаментом капітального будівництва Одеської обласної державної адміністрації (акт впровадження № 57 від 05.03.2014 р.), Департаментом фінансів Одеської міської ради (акт впро-

вадження № 950 від 14.05.2014 р.), Службою будівельно-монтажних робіт і цивільних споруд Державного підприємства "Одеська залізниця" (акт впровадження № 03/321 від 21.03.2013 р.), ТОВ "Великодолинський завод залізобетонних конструкцій" (акт впровадження № 03/363 від 11.03.2014 р.), ТОВ НВП "Тенет" (акт впровадження № 1521 від 22.12.2015 р.), у навчальному процесі Одеської державної академії будівництва та архітектури (акт впровадження № 08-1997 від 15.10.2015 р.)

06.08.17.0077/0516U000908

Кузьмак Олег Іванович. Формування напрямів комунального сервісно-виробничого забезпечення розвитку промислових підприємств: Дис... д.е.н. /Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Захищена 25.11.2016.

УДК 338.465.2:65.011.

491 с.: 20 табл., 64 іл. – Бібліогр.: 349 назв.

Об'єктом дослідження є процеси формування напрямів комунального сервісно-виробничого забезпечення розвитку промислових підприємств в умовах євроінтеграційних реформ. Мета роботи – наукове обґрунтування теоретико-концептуальних, методологічних та методико-прикладних засад забезпечення комунальних сервісно-виробничих потреб промислових підприємств сферою послуг в умовах євроінтеграційних процесів національної економіки. Автором використано методи наукової абстракції, індукції і дедукції, історичний та узагальнення, діалектичної філософії, системного й структурного аналізу та класифікації, емпіричні методи, розрахунково-конструктивний, діалектичний та графічний методи, а також прийом абстрактно-логічного методу. Теоретичне значення полягає у: обґрунтуванні напрямів комунального сервісно-виробничого обслуговування; розробленні комплексного теоретико-прагматичного підходу до формування концепції інноваційного розвитку підприємств у комунальному сервісно-виробничому контексті; формуванні теоретико-концептуальної основи організаційно-економічного механізму комунального сервісно-виробничого обслуговування промислових підприємств у контексті реалізації їх євроінтеграційних напрямів розвитку; удосконаленні понятійного апарату дослідження процесів сервісно-виробничого забезпечення промислових підприємств; удосконаленні науково-методологічних підходів до класифікації обслуговуючих підприємств за галузевим принципом та обслуговуванню контингентом; теоретико-методичних засад державно-приватного партнерства для фінансування сфери сервісного забезпечення розвитку промислових підприємств; розвитку підходу до оцінювання рівня якості наданих комунальних послуг промисловим підприємствам; удосконаленні моделі

управління суб'єктами господарювання в умовах комунального сервісно-виробничого обслуговування промислового сектору; розвитку та поглибленні науково-теоретичних положень концепції маркетингу сервісно-виробничого обслуговування в умовах реалізації політики соціально-економічного розвитку підприємства в територіальному контексті; розвитку науково-методологічних підходів до вдосконалення процесу прогнозування та стратегії розвитку взаємовідносин між промисловими підприємствами та підприємствами сфери послуг. Науковою новизною є розроблення й обґрунтування концептуальних засад, комплексу теоретико-методологічних положень і практичних рекомендацій щодо формування напрямів комунального сервісно-виробничого забезпечення розвитку промислових підприємств в умовах економічних реформ. Предметом дослідження є теоретико-методологічні, інституційно-організаційні та прикладні засади управління розвитком

взаємовідносин промислових підприємств з комунальною сферою. Сферою використання авторських рекомендацій є промислові підприємства різних регіонів України, вищі навчальні заклади, органи влади.

06.08.17.0078/0516U000911

Ілляшенко Олена Вікторівна. Методологічні засади формування та функціонування механізмів системи економічної безпеки підприємства: Дис... д.е.н. /Інститут економіки промисловості. – Захищена 11.11.2016.

УДК 316.6:65.012.

606 с.: 56 табл., 82 іл. – Бібліогр.: 542 назви.

Об'єкт дослідження - процеси формування та використання інструментарію безпекоорієнтованого управління та безпекозабезпечувальної діяльності підприємства. Мета дослідження - створення методологічних засад формування системи економічної безпеки підприємства та її механізмів на підставі подальшого розвитку гносеологічного напрямку економічної безпекології. Методи дослідження: іманентний, функціональний, об'єктно-суб'єктний, аксіоматичний та системний підхід, структурно-логічний аналіз, економіко-математичне моделювання, групувань, логічного узагальнення, профілювання, матричний. Теоретичні і практичні результати: формування системи економічної безпеки та її імплементація у систему управління підприємством; пропозиції щодо детермінант системи економічної безпеки підприємства з виділенням в системі об'єктів безпеки. Новизна: поглиблення теоретичних і прикладних засад подальшого розвитку функцій економічної безпекології, операціоналізації й інструменталізації її понять. Ступінь упровадження: ТОВ «Гілея», ПАТ Компанія «ЕЛЬБА», «Artservice 2009» LTD (м. Тбілісі, Грузія), Інститут економіки промисловості НАН України, Державний науково-дослідний інститут митної справи Державної фіскальної служби України, виконавчий комітет Рубіжанської міської ради Луганської області. Сфера використання: великі підприємства.

06.08.17.0079/0516U000912

Шевцова Ганна Зіївна. Управління підприємствами на основі концепції організованої синергії: Дис... д.е.н. /Інститут економіки промисловості. – Захищена 10.11.2016.

УДК 658:338.24:66.

470 с.: 23 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 570 назв.

Об'єкт дослідження - процеси управління на промислових підприємствах України. Мета дослідження - формування концептуально-методологічних положень та науково-методичного забезпечення управління підприємствами на засадах організованої синергії, розробка практичних рекомендацій щодо їх реалізації. Методи дослідження: дедукції, дисконтування грошових потоків, історичний, системний та ситуаційний підхід, контент-аналіз, порівняльний, фінансово-економічний та проектний аналіз. Теоретичні і практичні результати: розвиток теоретичних основ управління промисловими підприємствами на засадах синергетичної теорії; практичні рекомендації для удосконалення систем управління підприємствами та їх окремими підсистемами на засадах організованої синергії. Новизна: обґрунтування теоретико-методологічних положень авторської концепції синергетичного менеджменту й розробка науково-методичного забезпечення вдосконалення систем управління підприємствами на засадах організованої синергії. Ступінь упровадження: Департамент промисловості та енергозбереження Луганської обласної державної адміністрації, Департамент економічного розвитку Северодонецької міської ради, Український союз промисловців і підприємців, Державний науково-дослідний та проектний інститут хімі-

чних технологій «Хімтехнологія», промислові підприємства. Сфера використання: промислові підприємства.

06.08.17.0080/0516U000923

Лозинська Інна Віталіївна. Розвиток виробництва продукції скотарства в сільськогосподарських підприємствах: Дис... д.е.н. /Національний науковий центр "Інститут аграрної економіки". – Захищена 15.11.2016.

УДК 338.43:636:631.15.

487 с.: 72 табл., 60 іл. – Бібліогр.: 467 назв.

Об'єкт дослідження: процеси розвитку та підвищення ефективності функціонування скотарства в сільськогосподарських підприємствах. Мета роботи: обґрунтування теоретично-методологічних засад та розробка практичних рекомендацій щодо розвитку виробництва продукції скотарства в сільськогосподарських підприємствах. Методи дослідження: діалектичний метод пізнання, графічний, емпіричний, економіко-математичного та статистичного аналізу, економіко-математичного моделювання, системно-структурний, прогнозування. Наукова новизна: вперше запропоновано концептуальний підхід до вирішення питання розвитку виробництва продукції скотарства в сільськогосподарських підприємствах, розроблено методичний підхід до побудови моделі внутрішньогалузевого балансу використання ресурсів при виробництві продукції скотарства в сільськогосподарських підприємствах, обґрунтовано концептуальний підхід до створення системи синергійної взаємодії організаційних та економічних параметрів виробництва продукції скотарства в сільськогосподарських підприємствах; удосконалено теоретичний підхід до визначення сучасної проблематики розвитку виробництва продукції скотарства, організаційно-економічний механізм виробництва продукції скотарства в сільськогосподарських підприємствах, концептуальний підхід до формування взаємовідносин при утворенні інтеграційних об'єднань товаровиробників продукції скотарства; дістали подальший розвиток науково-теоретичні засади формування й функціонування ринку продукції скотарства, теоретико-методологічні підходи до підвищення ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств при виробництві продукції скотарства, трактування поняття розвитку, методичні підходи до підвищення ефективності функціонування багатогалузевого господарського комплексу з виробництва продукції скотарства, методологічний підхід до розробки моделі обліку витрат виробництва продукції скотарства.

06.08.17.0081/0516U000932

Натрошвілі Світлана Геннадіївна. Стратегія економічного розвитку вищого навчального закладу в умовах ринкових трансформацій:

Дис... д.е.н. /Київський національний університет технологій та дизайну. – Захищена 29.11.2016.

УДК 334.02; 338.4.

493 с.: 50 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 320 назв.

Розроблено методичний підхід до комплексного оцінювання якості стратегічного управління вищим навчальним закладом.

06.08.17.0082/0516U000957

Сагалакова Наталія Олександрівна. Управління ціноутворенням на туристичних підприємствах: Дис... д.е.н. /Київський національний торговельно-економічний університет. – Захищена 30.11.2016.

УДК 005:338.51:338.486.2.

400 с.: 23 табл., 70 іл. – Бібліогр.: 481 назва.

У дисертаційній роботі розкрито теоретико-методологічні засади та науково-методичні підходи до управління ціноутворенням на туристичних підприємствах. Досліджено генезу ціни як економічної категорії. Визначено особливості туристичного продукту як об'єкта ціноутворення. Розвинуто теоретичні засади формування ціни на туристичний продукт. Розкрито економічну сутність поняття ціноутворення на туристичних підприємствах. Розроблено концепцію управління ціноутворенням на туристичних підприємствах. Вдосконалено методичні підходи до формування ціни на туристичний продукт. Розроблено методологічні положення управління ціноутворенням на туристичних підприємствах на основі процесно-орієнтованого підходу. Проведено класифікацію бізнес-процесів туристичного підприємства, на основі якої побудовано дескриптивну, табличну і графічну моделі мережі бізнес-процесів. Запропоновано систему взаємозв'язків між етапами формування ціни на туристичний продукт і результатами функціонування бізнес-процесів туристичного підприємства. Сформовано систему факторів впливу на ціну туристичного продукту, виявлено їх класифікаційні ознаки. Побудовано економіко-математичну модель визначення номінальної ціни туристичного продукту в умовах невизначеності. Розроблено алгоритм коригування ціни у процесі управління ціноутворенням на туристичних підприємствах, заснований на комплексному використанні статистичних методів і методу динамічного програмування. Створено експертну систему прогнозування, квантифікації та коригування ціни на туристичний продукт.

06.08.17.0083/0516U000962

Бурлуцька Світлана Владиславівна. Формування стратегії забезпечення пружності сталого розвитку національної економіки:

Дис... д.е.н. /Донбаська державна машинобудівна академія. – Захищена 26.11.2016.

УДК 338.242.42.

484 с.: 32 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 409 назв.

Об'єкт дослідження - теоретико-методологічні основи, методичні і практичні аспекти формування стратегії забезпечення пружності сталого розвитку національної економіки за сучасних умов. Метою роботи є розробка теоретико-методологічних положень, методичних основ і науково-практичних рекомендацій щодо формування стратегії забезпечення пружності сталого розвитку національної економіки. Методи дослідження: системний підхід; монографічний та історичний; діалектичний метод та узагальнення; абстрактно-логічний; структурно-функціональний; аналіз, синтез та дедукція; статистико-економічний метод; системно-компаративний аналіз; концептуалізація та структурне моделювання; декомпозиція; структурний синтез; економіко-математичне, сценарне та трендове моделювання; кореляційно-регресійний та кластерний аналіз. Наукова новизна полягає в обґрунтуванні теоретико-методологічних положень та розробці методичних підходів щодо формування стратегії забезпечення пружності сталого розвитку національної економіки. Вперше: обґрунтовано необхідність застосування концепту соціально-економічної пружності національної економіки; емпірично верифіковано підхід до визначення специфіки параметрів соціально-економічної пружності національної економіки; запропоновано концепцію стратегії забезпечення пружності сталого розвитку національної економіки. Удосконалено: застосування методики визначення особливостей реалізації техноцентричного та екоцентричного підходів до сталого розвитку; система оцінки ендогенних драйверів формування вітчизняної моделі соціально-економічного розвитку; структуру механізму реалізації стратегії сталого розвитку; науково-методичні поло-

ження щодо визначення параметрів пружності сталого розвитку; методичне забезпечення моніторингу та прогнозування індикаторів сталого розвитку; систему показників оцінки параметрів постшокового розвитку територіальних підсистем національної економіки. Дістало подальшого розвитку: методологічний підхід до ідентифікації дескрипторів національної соціально-економічної системи; онтологізація дефініції "сталий розвиток національної економіки"; обґрунтування доцільності використання інституціонального інструментарію дослідження національних соціально-економічних систем; прийоми оцінки індикаторів реалізації національної стратегії сталого розвитку.

06.08.17.0084/0416U004841

Добрянська Мар'яна Володимирівна. Інвестиційне забезпечення технологічного оновлення машинобудівних підприємств:

Дис... к.е.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 05.12.2020.

УДК 330.142.211:62.

175 с.: 40 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 190 назв.

Об'єктом дослідження є процес інвестиційного забезпечення технологічного оновлення машинобудівних підприємств. Метою дослідження є удосконалити існуючі і розробити нові теоретичні і методико-прикладні положення щодо інвестиційного забезпечення технологічного оновлення машинобудівних підприємств. В роботі над дисертацією були використані такі методи, як: конкретизації, узагальнення, формалізації, систематизації, експертних оцінок, анкетування, індексний, кластерний аналіз, індукції, дедукції, моделювання. Теоретичну цінність дисертаційної роботи становлять розроблені методичні основи інвестиційного забезпечення технологічного оновлення машинобудівних підприємств. Практична цінність результатів дослідження полягає у розробленні методичного інструментарію щодо інвестиційного забезпечення технологічного оновлення машинобудівних підприємств. Наукова новизна одержаних результатів полягає у розробленні теоретико-методичних положень та наданні практичних рекомендацій щодо інвестиційного забезпечення технологічного оновлення машинобудівних підприємств. Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні положення щодо інвестиційного забезпечення технологічного оновлення машинобудівних підприємств. Рекомендації автора застосовуються в процесі інвестиційного забезпечення технологічного оновлення машинобудівних підприємств. Сферою використання авторських рекомендацій є машинобудівні підприємства.

06.08.17.0085/0416U004842

Косчик Романа Степанівна. Комерціалізація інноваційної продукції машинобудівних підприємств:

Дис... к.е.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 05.12.2016.

УДК 658.589:334.012.42:621.

199 с.: 40 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 218 назв.

Об'єктом дослідження є процеси комерціалізації інновацій машинобудівних підприємств. Метою дослідження є розроблення теоретико-методологічних та методичних засад комерціалізації інноваційної продукції машинобудівних підприємств. Автором використано методи: аналізування, порівняння, систематизація та узагальнення, метод експертних оцінок та емпіричного дослідження, методи динамічного, статистичного і порівняльного аналізу, системного підходу, прийоми графічного та табличного відображення даних. Теоретична цінність результатів дисертаційної роботи полягає у дослідженні теоретичних засад здійснення комерціалізації інноваційної продукції машинобудівних підприємств. Практичне значення одержаних результатів полягає у роз-

роблені методів, моделей та технологій комерціалізації інноваційної продукції машинобудівних підприємств. Наукова новизна одержаних результатів: вперше запропоновано полікритеріальну модель вибору методів комерціалізації інноваційної продукції машинобудівних підприємств, удосконалено класифікацію методів комерціалізації інноваційної продукції машинобудівних підприємств за формами її здійснення, модель самостійної комерціалізації інноваційної продукції машинобудівних підприємств за методом її реалізації на ринку, розвинуто класифікацію інноваційної продукції, процес комерціалізації інноваційної продукції машинобудівних підприємств. Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні засади комерціалізації інноваційної продукції машинобудівних підприємств. Рекомендації автора застосовуються щодо комерціалізації інновацій машинобудівних підприємств. Сферою використання авторських рекомендацій є машинобудівні підприємства.

06.08.17.0086/0416U004843

Бодарецька Ольга Миколаївна. Інноваційні технології мотивування персоналу машинобудівних підприємств: Дис... к.е.п. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 02.12.2016.

УДК 330.341.1:331.101.3]:[658:621.

192 с.: 12 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 311 назва.

Об'єкт дослідження - технології мотивування персоналу машинобудівних підприємств. Метою дисертаційної роботи є розроблення теоретико-методологічних і методико-прикладних засад формування та використання інноваційних технологій мотивування персоналу машинобудівних підприємств. Методи дослідження: порівняння, систематизації та узагальнення; морфологічного аналізу; групування; експертних оцінок й емпіричного дослідження; опрацювання анкетних даних; історико-хронологічного аналізу; системного підходу; порівняльного аналізу; графічний; аналізу і синтезу. Вперше розроблено модель управлінського супроводу формування і впровадження інноваційних технологій мотивування персоналу машинобудівних підприємств. Удосконалено метод діагностування компетентності HR-підрозділу з формування та використання інноваційних технологій мотивування персоналу; метод ідентифікування масштабності змін технологій мотивування персоналу машинобудівних підприємств; модель визначення ключових показників ефективності (КПІ) HR-підрозділу з формування і використання інноваційних технологій мотивування персоналу. Розвинуто метод вибору зовнішніх провайдерів формування і використання інноваційних технологій мотивування персоналу; типологію видів технологій мотивування персоналу машинобудівних підприємств. Результати дослідження впроваджені на машинобудівних підприємствах, у навчальний процес. Сферою використання авторських пропозицій є машинобудівні підприємства.

06.08.17.0087/0416U004852

Коваль Ольга Анатоліївна. Фінансове забезпечення ефективного функціонування сільськогосподарських підприємств: Дис... к.е.п. /Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет. – Захищена 02.12.2016.

УДК 336.62:658.15.

181 с.: 23 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 272 назви.

У дисертації науково обґрунтовано теоретико-методичні положення та практичні рекомендації щодо фінансового забезпечення ефективного функціонування сільськогосподарських підприємств. Проаналізовано сучасний стан, умови формування й використання фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств Дніпропетровської області, визначено вплив фінансового забезпечення на ефективність їх

діяльності.

06.08.17.0088/0416U004853

Маховський Дмитро Валерійович. Стратегія підвищення конкурентоспроможності підприємств з переробки м'яса птиці: Дис... к.е.п. /Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет. – Захищена 02.12.2016.

УДК 338.439.4:637.5.

177 с.: 45 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 190 назв.

У дисертаційному дослідженні узагальнено теоретико-методичні та науково-практичні аспекти стратегії підвищення конкурентоспроможності підприємств з переробки м'яса птиці. Систематизовано та доповнено класифікацію видів стратегії конкурентоспроможності підприємства, встановлено їх зв'язок з ключовими компетенціями підприємства. Удосконалено методичний підхід до побудови економіко-математичної моделі підвищення конкурентоспроможності підприємства на основі системи ідентифікаційного брендингу з використанням кількісних оцінок бренд-дисциплін.

06.08.17.0089/0416U004959

Цуркан Світлана Миколаївна. Організаційно-економічний механізм використання персоналу на промислових підприємствах: Дис... к.е.п. /Одеський національний економічний університет. – Захищена 03.11.2016.

УДК 658.512.62:334.716.

255 с.: 66 табл., 30 іл. – Бібліогр.: 261 назва.

У дисертаційній роботі досліджуються теоретичні, методичні та практичні питання управління використанням персоналу на промислових підприємствах. Удосконалено визначення поняття "організаційно-економічний механізм використання персоналу на промислових підприємствах". Запропоновано методичний підхід до комплексної кількісної оцінки рівня використання персоналу за допомогою інтегрального показника, інструментарій його прогнозування. Набуло подальшого розвитку застосування методів стратегічного аналізу до формування напрямків поліпшення використання персоналу підприємств промисловості.

06.08.17.0090/0416U004991

Воронжак Павло Вікторович. Організаційні та економічні інструменти стратегії інноваційного розвитку промислового підприємства: Дис... к.е.п. /Одеський національний політехнічний університет. – Захищена 01.12.2016.

УДК 65.014: 334.716.001.76 (043.3/5).

287 с.: 53 табл., 34 іл. – Бібліогр.: 224 назви.

Об'єкт - процес забезпечення стратегічного управління інноваційним розвитком промислового підприємства розумним управлінським організаційно-економічним інструментарієм; мета - розроблення та обґрунтування теоретичних положень, методичних підходів і рекомендацій щодо багаторівневого забезпечення стратегії інноваційного розвитку промислового підприємства управлінськими організаційними та економічними інструментами активізаційно-компенсаторного призначення; методи - наукової абстракції, ретроспективного аналізу та емпіричного дослідження; економіко-статистичного та порівняльного аналізу; групування та системно-структурного аналізу; структурно-логічного аналізу, узагальнення та систематизації; експертного опитування, порівняння, узагальнення і формалізації, кабінетно-польових досліджень, відкритого анкетування, діалектичного і порівняльного, структурно-логічного моделювання, системний підхід, логічний; новизна - полягає у розробленні теоретико-методичного підґрунтя багаторівневого

забезпечення стратегії інноваційного розвитку промислового підприємства активізаційними і компенсаторними управлінськими організаційними та економічними інструментами та рекомендацій щодо їх цільового застосування; результати - розробка методично завершених рекомендацій щодо забезпечення стратегії інноваційного розвитку промислового підприємства організаційно-економічним інструментарієм, який дозволяє керівництву удосконалити процес стратегічного управління на підставі смарт-підходу і підвищити результативність інноваційного розвитку; впроваджено - ПП "Айтекс" (довідка б/н від 27.11.15 р.), ТОВ "ПГ МАЙ-СТЕР" (довідка № 1087/1 від 20.11.15 р.), ТОВ "ЕЛ-ПТЕКС" (довідка № 8544 від 10.09.15 р.), у навчальному процесі Одеського національного політехнічного університету (довідка № 1863/82-06 від 23.07.2015 р.).

06.08.17.0091/0416U005487

Цап Володимир Дмитрович. Витрати і собівартість продукції в сільськогосподарських підприємствах України та їх формування:

Дис... к.е.н. / Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 05.12.2016.

УДК 338.512:631.11.

189 с.: 59 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 284 назви.

У дисертаційній роботі поглиблено теоретико-методологічні засади формування витрат та собівартості в сільськогосподарських підприємствах України. Запропоновано підхід щодо комплексного врахування впливу факторів на формування витрат й собівартості сільськогосподарської продукції в умовах становлення та розвитку ринкових відносин. Визначено вплив змін у нормативній грошовій оцінці землі та системі оподаткування сільськогосподарських підприємств України, зонального та внутрізонного аспекту на формування витрат і собівартості продукції, їх структурних трансформації у період становлення й розвитку ринкових відносин. Розроблено підхід щодо формування витрат виробництва сільськогосподарської продукції з урахуванням оцінки основних засобів за справедливою вартістю, підхід до поопераційного контролю фактичних витрат та своєчасного корегування на відповідному етапі виробництва з урахуванням об'єктивних змін в технології та ринкової ситуації, пропозиції щодо оптимізації транзакційних витрат і забезпечення об'єктивного відображення виробничих витрат в умовах інфляційно-девальваційних процесів.

06.08.17.0092/0416U005488

Тужик Катерина Леонідівна. Управління сталим розвитком сільськогосподарських підприємств:

Дис... к.е.н. / Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 05.12.2016.

УДК 631.115:330.131.1«737».

177 с.: 32 табл., 38 іл. – Бібліогр.: 295 назв.

Дисертація присвячена дослідженню теоретичних, методичних та практичних аспектів управління сталим розвитком сільськогосподарських підприємств. У ході вивчення й узагальнення вітчизняних та зарубіжних літературних джерел уточнено сутність поняття "сталий розвиток сільськогосподарських підприємств", систематизовано теоретико-методичні засади формування системи управління сталим розвитком сільськогосподарських підприємств з врахуванням факторів зовнішнього та внутрішнього середовища. Удосконалено методичні підходи до оцінки системи управління сталим розвитком сільськогосподарських підприємств. Проаналізовано стан та тенденції розвитку сільськогосподарських підприємств, проаналізовано сильні та слабкі сторони підприємств для оцінки результативності системи управління сталим розвитком сільськогосподар-

ських підприємств з використанням інтегрального методу. Запропоновано концептуальний підхід до формування системи управління сталим розвитком сільськогосподарських підприємств на основі імітаційного моделювання з метою пошуку ефективних шляхів і методів підвищення результативності системи. Розроблено сценарії сталого розвитку сільськогосподарських підприємств з використанням когнітивного моделювання з метою прогнозування тенденцій розвитку об'єктів господарювання. На основі узагальнення вітчизняного та міжнародного досвіду сформовано пропозиції щодо удосконалення системи управління сталим розвитком сільськогосподарських підприємств.

06.08.17.0093/0416U005527

Каменева Наталія Володимирівна. Управління еколого-економічною безпекою металургійного підприємства:

Дис... к.е.н. / ПрАТ "ВНЗ "Міжрегіональна Академія управління персоналом". – Захищена 24.11.2016.

УДК 338.2:658.2:669.0.

196 с.: 39 табл., 23 іл. – Бібліогр.: 212 назви.

Дисертація присвячена розв'язанню теоретичних і прикладних проблем підвищення ефективності управління еколого-економічною безпекою металургійного підприємства. Вдосконалено визначення поняття "еколого-економічна безпека підприємства". Вдосконалено метод управління еколого-економічною безпекою металургійного підприємства на основі узагальнюючих показників рівня еколого-економічної безпеки та повного економічного ефекту екологічної діяльності. Проведено оцінку впливу діяльності металургійного сектору на навколишнє середовище в Україні та визначено роль екологічних інвестицій в управлінні еколого-економічною безпекою металургійних підприємств. Здійснено комплексну оцінку ефективності управління еколого-економічною безпекою металургійних підприємств. Запропоновано методичні основи вибору стратегій управління еколого-економічною безпекою металургійного підприємства. Представлено методичне забезпечення управління еколого-економічною безпекою металургійного підприємства.

06.08.17.0094/0416U005573

Есаулов В'ячеслав Анатолійович. Конкурентоспроможність сільськогосподарських підприємств на ринку продукції рослинництва:

Дис... к.е.н. / Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 12.12.2016.

УДК 338.433:339.137.2:633/635.

175 с.: 29 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 184 назви.

У дисертаційній роботі на підставі узагальнення наукових праць вітчизняних та зарубіжних авторів запропоновано визначення поняття «конкурентоспроможність сільськогосподарського підприємства на ринку продукції рослинництва», що розкриває його як загальну модель виробничої діяльності сільськогосподарського підприємства із конкретизацією способів і методів її побудови, певним переліком організаційно-економічних заходів, які необхідно здійснити вітчизняному агро-виробникові для забезпечення його конкурентоспроможності у ринкових умовах господарювання. Обґрунтовано організаційно-економічні особливості формування конкурентних переваг сільськогосподарських підприємств на ринку продукції рослинництва та методичні основи досліджень. Оцінено сучасний стан і тенденції виробництва рослинницької продукції та організаційно-економічні умови його конкурентного ведення сільськогосподарськими підприємствами. Обґрунтовано стратегічні засади сталого конкурентоспроможного розвитку сільськогосподарських підприємств, які забезпечують ефективне виробництво та ре-

алізацію ними рослинницької продукції з урахуванням екологічних та соціальних вимог. Розроблено економічний механізм підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств на ринку продукції рослинництва та систему організаційно-економічних заходів щодо формування конкурентних переваг сільськогосподарських підприємств.

06.08.17.0095/0416U005612

Дзюба Тетяна Анатоліївна. Інтегральна система підвищення інвестиційного потенціалу підприємства в механізмах реалізації інноваційних проектів: Дис... к.е.н. /Хмельницький національний університет. – Захищена 30.11.2016.

УДК 658.152:330.322.001.13.

260 с.: 32 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 199 назв.

Дисертаційна робота присвячена розробці теоретико-методичних підходів і науково-практичних рекомендацій щодо формування інтегральної системи підвищення інвестиційного потенціалу підприємства, що реалізується завдяки сформованим механізмам реалізації інноваційних проектів. Досліджено роль і сутність інвестиційного потенціалу та інноваційних проектів, визначено теоретичні основи їх формування та реалізації, а також виявлено їх місце в діяльності підприємства. Проведено аналіз найбільш значущих показників впливу на інвестиційний потенціал машинобудівних підприємств із виділенням факторів внутрішнього і зовнішнього середовища, що на нього впливають. Сформовано інтегральну систему підвищення інвестиційного потенціалу машинобудівних підприємств, що містить сукупність визначених функцій і принципів, структурних елементів системи, встановлених етапів і важелів. Враховані фактори та критерії, а також розроблені механізми реалізації інноваційних проектів дають змогу оцінювати інвестиційний потенціал, підвищувати ефективність його використання, досягати прибутковості інноваційних проектів підприємства, збільшувати обсяги залучення інвестицій, підвищувати ефективність функціонування підприємств машинобудування загалом. Запропоновано систему моніторингу підвищення інвестиційного потенціалу підприємства, що дає змогу здійснити адекватне оцінювання поточних та прогнозних змін зовнішнього середовища та здійснювати реалізацію інноваційних проектів, де за каналами зворотного зв'язку підприємство може відслідковувати показники рівня інвестиційного потенціалу і для їх підвищення здійснювати реалізацію інноваційних проектів.

06.08.17.0096/0416U005613

Юдіна Марина Іванівна. Механізм управління собівартістю конкурентоспроможної продукції машинобудівних підприємств: Дис... к.е.н. /Хмельницький національний університет. – Захищена 30.11.2016.

УДК 65.018:338.512:658.14:621.

239 с.: 23 табл., 34 іл. – Бібліогр.: 260 назв.

Дисертацію присвячено розробленню теоретико-методичних та практичних положень щодо механізму управління собівартістю конкурентоспроможної продукції на підприємствах машинобудівної галузі із врахуванням сучасного стану економіки та ринкових вимог. Досліджено сутнісні ознаки категорії "собівартість продукції" та "витрат", що входять до її складу; існуючі методи та резерви зниження собівартості продукції, необхідні для підвищення прибутковості промислових підприємств. Проведено аналіз структури та динаміки витрат виробництва, за даними досліджуваних підприємств, узагальнено виявлені проблеми їх господарювання; розроблено методичні підходи щодо структурної побудови інноваційної системи управління собі-

вартістю продукції на основі критеріїв беззбитковості. Розроблено структурнологічну модель механізму управління собівартістю конкурентоспроможної продукції машинобудівних підприємств, який є передумовою до покращання результативності виробництва. З метою оцінювання стану управління запропоновано алгоритм аналізу системи управління оптимізацією витрат виробництва на машинобудівному підприємстві; представлено комплексну систему моніторингу показників рівня використання витрат у механізмі управління собівартістю конкурентоспроможної продукції.

06.08.17.0097/0416U005681

Яцишина Клавдія Валеріївна. Програмно-цільове управління розвитком підприємства торгівлі: Дис... к.е.н. /Київський національний торговельно-економічний університет. – Захищена 30.11.2016.

УДК 005.591.3:339.17.

188 с.: 29 табл., 49 іл. – Бібліогр.: 165 назв.

Дисертаційна робота присвячена актуальним проблемам удосконалення теоретичних, методичних та практичних аспектів забезпечення ефективності програмно-цільового управління розвитком підприємства торгівлі. У роботі запропоновано визначення розвитку підприємства торгівлі. Систематизовано показники результативності / ефективності діяльності, які доцільно використовувати як контрольні показники досягнення цілей розвитку різними підрозділами в процесі програмно-цільового управління. Розроблено методичний підхід до оцінювання впливу портфеля проектів на результати розвитку підприємства торгівлі, на підставі якого обчислено ефекти синергії та "канібалізації". Доповнено наукові підходи до управління розвитком підприємства проектно-орієнтованим підходом програмно-цільового управління. Розроблено методичний підхід до формування стандарту управління проектами розвитку підприємства торгівлі. Основні результати дисертації апробовані на підприємствах торгівлі.

06.08.17.0098/0416U005684

Міщенко Віталія Сергіївна. Формування витрат і доходів скотарства у сільськогосподарських підприємствах: Дис... к.е.н. /Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва. – Захищена 06.12.2016.

УДК [631.162:657.471]:636.

185 с.: 41 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 187 назв.

Об'єктом дослідження є процес формування витрат і доходів скотарства у

сільськогосподарських підприємствах. Метою дисертаційної роботи є розробка теоретико-методичних засад та практичних рекомендацій щодо удосконалення формування витрат і доходів скотарства у сільськогосподарських підприємствах. Наукова новизна одержаних результатів полягає у розробці теоретичних, методичних та практичних підходів щодо удосконалення формування витрат і доходів скотарства у сільськогосподарських підприємствах. Дослідження виконано з використанням методів: історичного, абстрактно-логічного, методу аналізу і синтезу, методу групувань, графічного методу, методу нелінійного однофакторного та багатфакторного кореляційно-регресійного аналізу, економіко-математичного моделювання. Основні положення доведено до рівня конкретних методичних розробок і практичних рекомендацій. Сфера використання - сільськогосподарські підприємства, органи державного управління, вищі навчальні заклади.

06.08.17.0099/0216U002887

Система управління промисловим підприєм-

ством: методологічні, методичні та практичні аспекти: Заключний звіт /Запорізька державна інженерна академія; Керівник Метеленко Наталя Георгіївна. – ДР 0115U005730. УДК 658.005.

114 с.

Досліджено методичні аспекти управління промисловим підприємством, надано характеристику промислового підприємства як базової економічної категорії, розглянуто основи управління промисловим підприємством: фінансовий аспект, надано організаційно-економічну характеристику діяльності ТОВ "Лідер електрик". проаналізовано фінансово-господарську діяльність підприємства. Розроблено заходи щодо удосконалення системи управління ТОВ "Лідер електрик" з акцентом на фінансову складову діяльності промислового підприємства.

06.08.17.0100/0216U002888

Організаційно-економічний механізм фінансового управління промисловим підприємством: Заключний звіт /Запорізька державна інженерна академія; Керівник Метеленко Наталя Георгіївна. – ДР 0115U005729. УДК 658.005.

104 с.

Досліджено теоретичні та методичні аспекти фінансового управління промисловими підприємствами; розглянута актуальність управління фінансовим станом промислового підприємства в умовах кризової економіки; наведена сучасна вітчизняна методика аналізу фінансового стану суб'єкта господарювання; надана організаційно- економічна характеристика діяльності ТОВ "КАБЕЛЬ"-ТРЕЙД ЛТД. Результати можуть бути використані у наукових дослідженнях, у практиці фінансово- господарської та управлінської діяльності вітчизняних промислових підприємств різних сфер економіки.

06.08.17.0101/0216U007531

Соціально-економічні аспекти розвитку економіки підприємства: Заключний звіт /Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського; Керівник Фролова Лариса Володимирівна. – ДР 0115U005055. УДК 005.35:334.72.

305 с.

Об'єкт дослідження - соціально-економічні аспекти діяльності і розвитку підприємства. Мета роботи - розробка теоретико-методичних засад і практичних рекомендацій щодо управління соціально-економічним розвитком підприємства. Методи дослідження: порівняльного аналізу, узагальнення та наукового абстрагування; структурно-функціонального аналізу та інші. Найбільш суттєвими науковими результатами виконаного дослідження є: 1) встановлено категоріальні ознаки поняття "розвиток", закономірності та підходи до розуміння архітектури соціально-економічного розвитку, сформовано його синергетичну модель; 2) удосконалено суттєве наповнення соціально-економічного розвитку підприємства, визначено його видові ознаки; встановлено критерії, за якими підприємство може бути визначено як соціально відповідальне; 3) сформовано концептуальну методологічну модель соціально-економічного розвитку підприємства; побудовано бізнес-модель формування організаційної культури як інструменту узгодженості економічних інтересів; розроблено бізнес-модель підприємства на основі формування вартості для стейкхолдерів; обґрунтовано модель оцінки економічної безпеки підприємства за системним підходом; уточнено сутність інноваційної стратегії і удосконалено класифікацію стратегій такого виду; удосконалені методичні підходи до оцінювання менеджменту підприємства; розроблено штучну модель вибору маркетингової товарної стратегії

підприємств-виробників соціально-значущих товарів; побудовано регламентну систему управління витратами підприємства у взаємозв'язку із функціонуванням системи управління персоналом; 4) доопрацьовані базові категорії концепції людського капіталу та встановлені загальні і специфічні ознаки даного капіталу; виділені нові характеристики людського капіталу, які відповідають умовам глобалізації соціально-економічних процесів; доведено доцільність розширення напрямків інвестування в людський капітал підприємства; обґрунтовано основні типи стратегій управління людським капіталом підприємства; розроблено методику оцінювання зв'язку між людським капіталом та соціально-економічними результатами діяльності підприємства; обґрунтовано розвиток діагностичної процедури оцінювання конкурентоспроможності людського капіталу підприємства; визначено умови досягнення оптимальної структури фонду оплати праці підприємства задля практичної реалізації теорії людського капіталу; 5) встановлені нові закономірності соціально-економічного розвитку підприємств важливих галузей національної економіки та обґрунтовані науково-методичні і практичні рекомендації щодо його подальшого забезпечення. Робота розповсюджується за довірною ціною.

10 ДЕРЖАВА І ПРАВО. ЮРИДИЧНІ НАУКИ

10.07 Загальна теорія держави і права

10.08.17.0102/0416U005496

Іванюк Віктор Ігорович. Адміністративна відповідальність суддів за правопорушення, пов'язані з корупцією: Дис... к.ю.н. /Вищий навчальний заклад "Відкритий міжнародний університет розвитку людини "Україна". – Захищена 24.11.2016.

УДК 342.951.

214 с. – Бібліогр.: 231 назва.

В роботі досліджується зміст, характерні риси, а також визначається соціально-необхідна значущість інституту адміністративної відповідальності суддів в механізмі протидії корупції в судовій гілці влади. Аналізуються особливості адміністративно-правового статусу судді як суб'єкта адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією, а також обґрунтовується авторський підхід до вирішення проблеми співвідношення суддівської незалежності та адміністративної відповідальності суддів.

10.08.17.0103/0416U005497

Кхасраві Омід Зерар. Адміністративно-правове регулювання внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій (на прикладі України та Іраку): Дис... к.ю.н. /Вищий навчальний заклад "Відкритий міжнародний університет розвитку людини "Україна". – Захищена 09.11.2016.

УДК 351.759.6:325.254.1(477).

226 с. – Бібліогр.: 209 назв.

Визначено особливості адміністративно-правового регулювання внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій в Україні та Іраці, зокрема, охарактеризовано нормативно-правове регулювання внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій в Україні та Іраці; розкрито повноваження та компетенцію публічної адміністрації як суб'єкта адміністративно-правового регулювання внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій в Україні та Іраці.

10.08.17.0104/0416U005559

Яворська Ольга Олегівна. Адміністративно-правові засади забезпечення особистої безпеки засуджених у виховних колоніях України: Дис... к.ю.н. /Вищий навчальний заклад "Відкритий міжнародний університет розвитку людини "Україна". – Захищена 24.11.2016.

УДК 342.951.

235 с. – Бібліогр.: 311 назв.

У дисертації здійснено комплексне дослідження адміністративно-правових засад забезпечення особистої безпеки засуджених у виховних колоніях України. З'ясовано зміст зазначеного права, а також вивчено сучасний стан (1997-2016 рр.) його реалізації у ході виконання та відбування покарання у виді позбавлення волі. Здійснена класифікація адміністративно-правових засад забезпечення даного права засуджених: а) засади, що визначені на конституційному рівні; б) засади, закріплені у законі; в) засади, які знайшли своє відображення у міжнародно-правових актах; г) засади, що сформульовані у відомчих правових джерелах.

10.08.17.0105/0416U005645

Кхасраві Омід Зерар. Адміністративно-правове регулювання внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій (на прикладі України та Іраку): Дис... к.ю.н. /Вищий навчальний заклад "Відкритий міжнародний університет розвитку людини "Україна". – Захищена 09.11.2016.

УДК 351.759.6:325.254.1(477).

226 с. – Бібліогр.: 209 назв.

Визначено особливості адміністративно-правового регулювання внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій в Україні та Іраці, зокрема, охарактеризовано нормативно-правове регулювання внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій в Україні та Іраці; розкрито повноваження та компетенцію публічної адміністрації як суб'єкта адміністративно-правового регулювання внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій в Україні та Іраці.

10.15 Державне (конституційне) право і управління

10.08.17.0106/0416U005000

Калінкін Андрій Сергійович. Конституційна реформа у сфері децентралізації державної влади: проблеми теорії та практики: Дис... к.ю.н. /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет". – Захищена 03.11.2016.

УДК 352.07:342.553(043.3).

184 с. – Бібліогр.: 151 назв.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню теоретико-правових та практичних аспектів реалізації конституційної реформи у сфері децентралізації державної влади. У роботі розглянуті концептуальні підходи до визначення сутності та значення конституційної модернізації суспільства.

10.08.17.0107/0416U005501

Горячов Дмитро Олексійович. Система надзвичайних засобів захисту конституції: Дис... к.ю.н. /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет". – Захищена 04.11.2016.

УДК 342.77+342.766.

191 с. – Бібліогр.: 189 назв.

Дисертація присвячена комплексному аналізу системи надзвичайних засобів забезпечення верховенства конституції у співвідношенні з інститутами права народу на спротив тиранії, арбітражних повноважень глави держави, парламентського та судового конституційного контролю.

10.08.17.0108/0416U005502

Завидняк Михайло Іванович. Конституційно-правові засади забезпечення економічної безпеки України: Дис... к.ю.н. /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет". – Захищена 04.11.2016.

УДК 342.417+342.76.

190 с. – Бібліогр.: 220 назв.

Дисертація присвячена комплексному аналізу економічної безпеки у конституційному механізмі забезпечення конституційного ладу України на основі доктрини конституціоналізму, практики Конституційного Суду України, Європейського суду з прав людини та діяльності спецслужб та органів державної безпеки.

10.08.17.0109/0416U005503

Любченко Марія Олександрівна. Конституційно-правове регулювання права на свободу пересування в Україні: Дис... к.ю.н. /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет". – Захищена 03.11.2016.

УДК 342.71(477).

208 с. – Бібліогр.: 263 назв.

Дисертацію присвячено аналізу конституційно-правового регулювання права на свободу пересування в Україні. У роботі досліджено теоретичні аспекти зазначеної проблеми: поняття права на свободу пересування в широкому та вузькому, об'єктивному та суб'єктивному значеннях, визначення його суб'єкта, місця в класифікації основних прав і свобод людини, можливість його обмеження.

10.08.17.0110/0416U005570

Фоміна Світлана Валеріївна. Голосування як стадія виборчого процесу в зарубіжних країнах: конституційно-правовий аспект: Дис... к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 10.11.2016.

УДК 342.849.2.

223 с.: 2 табл. – Бібліогр.: 240 назв.

Дисертація присвячена з'ясуванню сутності та змісту голосування як стадії виборчого процесу, а також основних підходів до конституційно-правової регламентації порядку голосування у різних регіонах світу. Виокремлено головні історичні етапи розвитку голосування як стадії виборчого процесу від античності до сьогодення. З'ясовано характерні ознаки голосування в зарубіжних країнах, що дає підстави стверджувати про повноправність даної стадії у межах усього виборчого процесу. Розкрито внутрішню будову стадії голосування на виборах. Виокремлено основні моделі конституційно-правового регулювання стадії голосування на виборах, котрі різняться ступенем систематизованості нормативного матеріалу. Здійснено класифікацію форм і способів голосування, що застосовуються на виборах у зарубіжних країнах. Проаналізовано особливості конституційно-правового регулювання стадії голосування в країнах різних регіонів світу та головні тенденції його розвитку. На основі узагальнення позитивного зарубіжного досвіду запропоновано зміни і доповнення до чинного виборчого законодавства України щодо порядку проведення стадії голосування.

10.08.17.0111/0416U005605

Булкат Людмила Миколаївна. Конституційно-правові основи соціального захисту в Україні: Дис... к.ю.н. /Інститут законодавства Верховної Ради України. – Захищена 28.11.2016.

УДК 342.734 (477).

239 с. – Бібліогр.: 299 назв.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню конституційно-правових основ соціального захисту в Україні. Проаналізовано основні історичні етапи розвитку соціального захисту в Україні. З'ясовано поняття і сутність права на соціальний захист та визначено його місце в системі конституційних прав. Розглянуто питання соціального захисту як об'єкта конституційно-правового регулювання, на основі чого запропоновано визначення конституційно-правового регулювання соціального захисту в Україні. Досліджено конституційні основи соціального захисту в Україні та сформульовано ряд змін та доповнень до статті 46 Конституції України. Проаналізовано основні проблеми законодавства України з питань соціального захисту та запропоновано конкретні шляхи їх вирішення. Досліджено питання соціального захисту в актах Конституційного Суду України. Проаналізовано основні універсальні та регіональні міжнародно-правові акти, положення яких закріплюють відповідні соціальні стандарти. Досліджено зарубіжний досвід правового регулювання соціального захисту.

10.08.17.0112/0416U005627

Васильєв Євген Олександрович. Роль органів місцевого самоврядування України у створенні локальної системи зовнішньоекономічної діяльності: Дис... к.ю.н. /Інститут законодавства Верховної Ради України. – Захищена 29.11.2016.

УДК 342.5.

191 с. – Бібліогр.: 201 назв.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню ролі органів місцевого самоврядування України у створенні локальної системи зовнішньоекономічної діяльності. Проведено комплексний аналіз теоретико-філософських підходів до розуміння зовнішньоекономічної діяльності та їх ролі в становленні її системи в органах місцевого самоврядування України. Піддано комплексному аналізу чинну конституційно-правову та законодавчу базу, що формує компетенцію органів місцевого самоврядування в сфері зовнішньоекономічної діяльності, а також досліджено роль міжнародних стандартів місцевого самоврядування в становленні такої компетенції. Досліджено актуальні питання організаційного та правового забезпечення зовнішньоекономічної діяльності органів місцевого самоврядування, зокрема теоретичні підходи до виникнення, становлення і розвитку організаційно-правових форм їх діяльності в профільній сфері, проблематика їх вдосконалення, а також правовий статус профільних організаційних структур.

10.08.17.0113/0416U005761

Поспелова Ірина Миколаївна. Конституційно-правове регулювання передвиборної агітації: Дис... к.ю.н. /Інститут законодавства Верховної Ради України. – Захищена 28.11.2016.

УДК 342.849(477).

192 с. – Бібліогр.: 199 назв.

Дисертація присвячена дослідженню теоретичних і практичних проблем конституційно-правового регулювання передвиборної агітації як стадії виборчого процесу, яка здійснює визначальний вплив на результати виборів в цілому. На основі комплексного та системного аналізу доктринальних джерел в сфері конституційного права України та виборчого права, чинного законодавства України та міжнародних

стандартів в сфері правового регулювання виборів та виборчого процесу, досліджено конституційно-правове регулювання передвиборної агітації як комплексного явища. Висвітлюються еволюція виборчого законодавства в частині регулювання передвиборної агітації. Досліджено діяльність органів судової влади у разі порушення виборчих прав суб'єктів виборчого процесу. Розглядається досвід зарубіжних країн в сфері конституційно-правового регулювання передвиборної агітації, форм та методів її проведення, прав та обов'язків суб'єктів, які проводять передвиборну агітацію. Окреслено напрямки удосконалення конституційно-правового регулювання передвиборної агітації.

10.17 Адміністративне право

10.08.17.0114/0516U000919

Квасневська Наталя Дмитрівна. Адміністративно-правове забезпечення реформування судустрою, судочинства та суміжних правових інститутів в Україні: Дис... д.ю.н. /Державний науково-дослідний інститут МВС України. – Захищена 29.11.2016.

УДК 342.951(477).

431 с. – Бібліогр.: 337 назв.

Дисертація є монографічним дослідженням, у якому проведено системне вивчення й аналіз адміністративно-правових засад реформування судустрою, судочинства та суміжних правових інститутів в Україні на основі системного підходу й оцінки накопичення теоретичних джерел та практики щодо реалізації відповідної Стратегії реформування судустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки. У роботі проаналізовано й дано оцінку результатів попередніх реформ, обставин, які їх зумовили, та політико-правових засад удосконалення правосуддя на різних етапах становлення та розвитку України.

10.08.17.0115/0516U000920

Вітвіцький Сергій Сергійович. Контроль як гарантія законності діяльності публічної адміністрації: Дис... д.ю.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 01.12.2016.

УДК 342.951:35.078.3.

480 с. – Бібліогр.: 977 назв.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини у сфері контролю, пов'язані з теоретичними та практичними проблемами його реалізації та розвитку новітніх форм контролю з урахуванням сучасних тенденцій демократичних перетворень в Україні. Мета: формування науково-практичної основи контролю як гарантії законності діяльності публічної адміністрації. Методи: філософські, загальнонаукові, спеціальні та власні методи правознавства наукового пізнання. Комунікативний, антропологічний, синергетичний, логіко-семантичний, системно-структурний методи. Метод класифікації та групування, метод правового моделювання. Теоретичні і практичні результати, наукова новизна: уперше обґрунтовано доцільність підходу до методології дослідження проблеми контролю у цілому і контролю як гарантії законності діяльності публічної адміністрації зокрема; доведено необхідність забезпечення конвергенції засад державного та громадського контролю; обґрунтовано поняття громадської експертизи як форми громадського контролю та засобу досягнення режиму законності діяльності публічної адміністрації. Визначено доцільність обґрунтування єдиної концепції державної експертизи, відсутність якої не дозволяє чітко відмежувати її від суміжних видів контрольної діяльності держави. Визначено громадські слухання як форму громадського контролю за законністю діяльності публічної адміністрації. Удосконалено науковий підхід щодо вивчення

державного та громадського контролю в їх взаємодії. Дістали подальшого розвитку положення про співвідношення державного контролю та недержавного контролю. Практичне значення: висновки та пропозиції дисертації можуть бути використані у науково-дослідній роботі - для подальшого дослідження контролю діяльності публічної адміністрації та удосконалення механізму його реалізації у сучасних умовах демократичного розвитку. Сфера використання: як теоретичний матеріал для визначення загальних закономірностей при підготовці і прийнятті нормативно-правових актів, що регулюють контрольну діяльність у цілому та контроль діяльності публічної адміністрації зокрема; у практичній діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.

10.08.17.0116/0516U000959

Шевчук Олександр Михайлович. Адміністративно-правове регулювання державного контролю за обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів в Україні:

Дис... д.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 02.12.2016.

УДК 342.951:615.212.7(477).

485 с. – Бібліогр.: 657 назв.

Дисертація є однією з перших в Україні комплексною науковою працею, в якій теоретично узагальнено і сформовано систему сучасних доктринальних знань щодо концепції державного контролю за обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів в Україні, обґрунтовано пропозиції з удосконалення законодавства з урахуванням європейського й вітчизняного досвіду. Формуються авторські дефініції окремих категорій, які застосовуються при регламентації державного контролю за обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів в Україні, визначаються особливості механізму правового регулювання й комплексної характеристики його структури, наводяться їх класифікації. Розкрито основні елементи структури контрольних правовідносин у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів. Деталізовано й виділено історичні етапи законодавства з питань державного контролю за обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів. Визначено класифікацію державного контролю за обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, названо його види, здійснено їх характеристику. Проаналізовано основні напрямки державного контролю за обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, з'ясовано контрольні повноваження суб'єктів, що належать до органів загальної, міжгалузевої і спеціальної (галузевої) компетенції. Розглянуто специфіку контрольних проваджень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, виділено і охарактеризовано їх стадії. Проаналізовано міжнародний досвід здійснення державного контролю за обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та обґрунтована доцільність і можливість його використання в Україні. Запропоновано проект Закону України "Про організацію здійснення контролю за обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів". Сформульовано пропозиції з оптимізації законодавства з питань державного контролю за обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів в Україні.

10.08.17.0117/0516U000990

Марченко Володимир Володимирович. Адміністративно-правові засади електронного урядування в органах виконавчої влади:

Дис... д.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 23.12.2016.

УДК УДК 347.2.

400 с. – Бібліогр.: 409 назв.

Дисертацію присвячено аналізу адміністративно-правових засад електронного урядування в органах виконавчої влади. Визначаються методологічні засади електронного урядування в органах виконавчої влади, зокрема місця цих органів в системі органів державної влади України, поняття, ознаки, завдання, функції, особливості, принципи і рівні електронного урядування в органах виконавчої влади. Охарактеризовано систему адміністрування електронного урядування в органах виконавчої влади України, в тому числі суб'єктів, об'єкт, предмет електронного урядування, а також механізм його впровадження.

10.08.17.0118/0416U004987

Тронько Ольга Володимирівна. Адміністративно-правові засади реалізації права громадян на мирні зібрання:

Дис... к.ю.н. /Науково-дослідний інститут публічного права. – Захищена 06.12.2016.

УДК 351.754.9:342.729.

182 с. – Бібліогр.: 221 назв.

У роботі проаналізовано сутність і зміст мирних зібрань, визначено їх ознаки, а також проведено їх класифікацію за різними критеріями. На основі проведеного дослідження сформульовано авторське визначення поняття мирного зібрання. Вивчено зарубіжний досвід правового регулювання права громадян на мирні зібрання. Проаналізовано нормативно-правові акти, що регулюють порядок організації та проведення мирних зібрань в Україні, визначено їх відповідність міжнародно-правовим стандартам, а також виявлено їх основні недоліки, суперечності та запропоновано найбільш оптимальні шляхи їх усунення.

10.08.17.0119/0416U005504

Проценко Андрій Тарасович. Правове регулювання обігу електронних грошей в Україні:

Дис... к.ю.н. /Університет державної фіскальної служби України. – Захищена 09.12.2016.

УДК 340.134:336.711(477).

199 с. – Бібліогр.: 260 назв.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню правового регулювання обігу електронних грошей в Україні. Досліджено теоретико-правові підходи до розуміння правової природи електронних грошей, аргументовано, що з огляду на еволюційну та функціональну теорію походження грошей, електронні гроші є новою, еволюційною формою грошей, якій притаманні певні особливості. Проаналізовано правові основи обігу електронних грошей у зарубіжних країнах, виокремлено моделі правового регулювання такого обігу (європейську та американську). Охарактеризовано правові основи обігу електронних грошей в Україні, визначено основні правові проблеми, притаманні такому регулюванню.

10.08.17.0120/0416U005508

Сітко Анна Іванівна. Розгляд і вирішення адміністративними судами України спорів щодо рішень контролюючих органів про визначення сум грошових зобов'язань:

Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 06.12.2016.

УДК 342.565.4.

197 с. – Бібліогр.: 197 назв.

У роботі комплексно досліджується процедура розгляду і вирішення адміністративними судами спорів щодо рішень контролюючих органів про визначення сум грошових зобов'язань. Детально проаналізовано поняття та зміст

адміністративно-правових спорів щодо рішень контролюючих органів про визначення сум грошових зобов'язань, вивчено їх причини, підстави та ознаки, сформульовано авторське їх визначення. Доведено, що податкові спори є різновидом адміністративно-правових, природа та зміст яких пов'язані з оскарженням рішень контролюючих органів про визначення сум грошових зобов'язань платників податків чи про коригування митної вартості товарів. Охарактеризовано складові елементи адміністративно-процесуального статусу платників податків та суб'єктів владних повноважень. Показано процесуальні особливості їх участі в адміністративному судочинстві.

10.08.17.0121/0416U005521

Черненко Олександр Олександрович. Кримінологічні засади запобігання економічній злочинності слідчими підрозділами Національної поліції України: Дис... к.ю.н. /Державний науково-дослідний інститут МВС України. – Захищена 29.11.2016.

УДК 343.97.

248 с. – Бібліогр.: 297 назв.

У дисертації на основі дослідження історії становлення та сучасного стану слідчої профілактики в нашій країні з урахуванням наявних тенденцій розвитку економічної злочинності, за результатами всебічного дослідження стану ведення профілактичної роботи слідчими підрозділами Національної поліції України у сфері протидії економічній злочинності визначено їх роль у системі профілактики злочинності та основні її напрями. Охарактеризовано сучасний стан економічної злочинності в Україні та визначено критерії відмежування економічних від інших видів злочинів.

10.08.17.0122/0416U005522

Катаєва Елла Валеріївна. Юрисдикція адміністративних судів України щодо вирішення адміністративних справ: Дис... к.ю.н. /Державний науково-дослідний інститут МВС України. – Захищена 30.11.2016.

УДК 347.998.85(477):342.9.

229 с. – Бібліогр.: 201 назв.

Дисертація присвячена комплексному аналізу доктринальних основ, правової регламентації і практики здійснення правосуддя у порядку, встановленому КАСУ, дослідженню проблем розмежування судової юрисдикції та визначення справ, які належить розглядати за правилами адміністративного судочинства. У роботі проаналізовано європейські стандарти справедливого і незалежного суду та їх застосування в адміністративному судочинстві України; розкрито сутність і зміст юрисдикції адміністративних судів України щодо вирішення адміністративних справ; визначено мету, завдання, принципи та методи адміністративного судочинства; досліджено сутність і зміст понять "підвідомчість" та "підсудність" справ адміністративним судам України; з'ясовано особливості публічно-правових спорів, на які поширюється юрисдикція адміністративних судів та визначено критерії відокремлення їх від суміжних спорів.

10.08.17.0123/0416U005646

Іванюк Віктор Ігорович. Адміністративна відповідальність суддів за правопорушення, пов'язані з корупцією: Дис... к.ю.н. /Вищий навчальний заклад "Відкритий міжнародний університет розвитку людини "Україна". – Захищена 24.11.2016.

УДК 342.951.

204 с. – Бібліогр.: 231 назв.

В роботі досліджується зміст, характерні риси, а також визначається соціально-необхідна значущість інституту

адміністративної відповідальності суддів в механізмі протидії корупції в судовій гілці влади. Аналізуються особливості адміністративно-правового статусу судді як суб'єкта адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією, а також обґрунтовується авторський підхід до вирішення проблеми співвідношення судової незалежності та адміністративної відповідальності суддів.

10.08.17.0124/0416U005647

Куценко Володимир Дмитрович. Адміністративно-правовий статус Державної судової адміністрації України: Дис... к.ю.н. /Науково-

дослідний інститут публічного права. – Захищена 07.12.2016.

УДК 342.56:37.

189 с. – Бібліогр.: 183 назви.

У дисертації наведено розв'язання наукового завдання щодо розвитку засад та адміністративного інструментарію стосовно адміністративно-правового статусу ДСА та запропоновано низку висновків, пропозицій і рекомендацій. Розкрито зміст і сутність ДСА як об'єкт адміністративно-правового регулювання. Доведено, що провідними елементами його статусу є ЦО і ТУ ДСА як складові механізми держави, що мають вагомий соціальний цінність для Українського народу у сфері організаційно-правового, фінансового та матеріально-технічного забезпечення незалежності судової влади.

10.08.17.0125/0416U005648

Зіневич Олександр Леонідович. Адміністративно-правовий статус Державної казначейської служби України: Дис... к.ю.н. /Науково-

дослідний інститут публічного права. – Захищена 06.12.2016.

УДК 342.71:35.

189 с. – Бібліогр.: 188 назв.

У дисертації проведено комплексне наукове дослідження адміністративно-правового статусу ДКС, а також запропоновано шляхи вдосконалення законодавства в цій сфері. Встановлюється поняття та елементи адміністративно-правового статусу ДКС. Проаналізовано завдання та адміністративні обов'язки ДКС. Доведено, що адміністративні права ДКС, як державного органу виконавчої влади можуть визначатися виключно в рамках принципу - дозволено робити лише те, що передбачено в законі, будь-які інші дії для цієї служби є забороненими. Вона має правоможності давати розпорядникам і користувачам бюджетним коштів обов'язкові до виконання вказівки, а вони зобов'язані виконати їх законні вимоги.

10.08.17.0126/0416U005743

Біленська Дарина Олегівна. Адміністративно-правове регулювання інформаційних відносин в Україні: Дис... к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 02.12.2016.

УДК 342.92(477).

205 с. – Бібліогр.: 278 назв.

Дисертацію присвячено теоретичному осмисленню і комплексному вирішенню проблем адміністративно-правового регулювання інформаційних відносин в Україні. Удосконалено понятійний апарат зазначеної проблематики та підхід щодо формування оновлених інформаційних відносин, які регулюються за допомогою адміністративного права України. У роботі розглянуто становлення та розвиток адміністративно-правового регулювання інформаційних відносин, визначено їх сутність та особливості. Відзначено, що адміністративним правом урегульовані публічно-правові інформаційні відносини, яким притаманні всі властивості

адміністративних правовідносин та які мають власні характерні ознаки. З'ясовано суб'єктний склад інформаційних відносин в адміністративному праві, надано характеристику об'єкта інформаційних відносин в публічній сфері, розкрито зміст інформаційних відносин в адміністративному праві. Узагальнено зарубіжний досвід правового регулювання інформаційних відносин, визначено можливості його використання в Україні, зокрема застосування системи моніторингу та інформаційно-аналітичного забезпечення. Сформульовано пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення законодавства у цій сфері.

10.23 Господарське право

10.08.17.0127/0416U005568

Поляк Олена Іванівна. Господарсько-правове забезпечення здійснення зовнішньоекономічної діяльності в умовах СОТ: Дис... к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 10.11.2016.

УДК 346.12:339.92.

191 с.: 2 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 167 назв.

У роботі на підставі вивчення наукової літератури, законодавчих та інших нормативно-правових актів здійснено комплексне дослідження механізму господарсько-правового забезпечення здійснення зовнішньоекономічної діяльності в умовах членства України в СОТ, проаналізовано етапи становлення та розвитку українського законодавства в сфері зовнішньоекономічної діяльності, визначені особливості правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності у відповідності до вимог норм угод СОТ. Проаналізовано механізм господарсько-правового забезпечення здійснення зовнішньоекономічної діяльності в умовах членства в СОТ, виявлено його недоліки, запропоновано кореляцію такого механізму проводити з урахуванням пріоритету національних економічних інтересів України, обґрунтовані пропозиції щодо внесення змін та доповнень до чинного законодавства України, спрямовані на вдосконалення правового регулювання відносин у сфері здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Досліджено особливості функціонування механізму державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах членства України в СОТ. Виявлені особливості організаційного та інституціонального забезпечення процесу державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, запропоновано модель державного регулювання застосування обмежувальних та стимулюючих заходів здійснення зовнішньоекономічної діяльності в умовах членства в СОТ.

10.27 Цивільне право

10.08.17.0128/0416U004967

Гончаров Ігор Миколайович. Цивільно-правові зобов'язання, що виникають внаслідок безпідставного збагачення (порівняльно-правове дослідження за законодавством України та країн Європейського Союзу):

Дис... к.ю.н. /Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – Захищена 01.12.2016.

УДК 347.55.

212 с. – Бібліогр.: 215 назв.

Дисертація є самостійною завершеною науковою роботою, першим в Україні комплексним порівняльно-правовим дослідженням проблем цивільно-правового регулювання зобов'язань, які виникають унаслідок безпідставного збагачення, за законодавством України та країн Європейського Союзу. У роботі висвітлено еволюцію становлення і розвитку зобов'язань, які виникають унаслідок безпідставного збага-

чення, розглянуто наукові дослідження проблем правового регулювання кондикційних зобов'язань.

10.08.17.0129/0416U004975

Бажанова Вікторія Олегівна. Здійснення права власності подружжя: Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 29.11.2016.

УДК 347.626.

207 с. – Бібліогр.: 250 назв.

Дисертація є самостійною завершеною науковою працею, що присвячена аналізу здійснення права власності подружжя. У ній сформульовано доктринальне визначення поняття здійснення права власності подружжя, з'ясовано його юридичну природу та зміст, досліджено законний та договірний режими здійснення права власності подружжя. На підставі аналізу законодавства та практики його застосування розкрито особливості здійснення права власності подружжя на рухомі та нерухомі речі, корпоративних прав подружжя та прав, пов'язаних з ними, щодо майна окремих суб'єктів підприємницької діяльності, а також специфіку здійснення майнових прав інтелектуальної власності подружжя. Досліджено договори про визначення правового режиму майна подружжя. Сформульовано низку теоретичних положень та висновків, що розвивають та вдосконалюють теорію здійснення права власності подружжя, а також обґрунтовано та сформульовано конкретні пропозиції, спрямовані на вдосконалення правового механізму регулювання здійснення законного та договірних режимів права власності подружжя.

10.08.17.0130/0416U004976

Григоренко Олена В'ячеславівна. Реалізація та захист прав фізичних осіб, що виникають при застосуванні допоміжних репродуктивних технологій: Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 29.11.2016.

УДК 347.12:612.6.

226 с. – Бібліогр.: 266 назв.

Дисертація присвячена цивільно-правовому дослідженню репродуктивних прав осіб, а також відносин, що виникають при застосуванні допоміжних репродуктивних технологій, їх реалізації та захисту. У дисертації проаналізовано та надано авторське визначення поняття репродуктивних прав, представлено їх розуміння в об'єктивному та суб'єктивному значенні. Досліджено поняття та зміст системи репродуктивних прав як особистих немайнових прав фізичної особи, а також особливості правового регулювання різномірних процедур, що виникають при застосуванні допоміжних репродуктивних технологій. Виявлені особливості реалізації та захисту прав фізичних осіб, що виникають при використанні допоміжних репродуктивних технологій. У дисертаційному дослідженні на підставі правового аналізу чинного вітчизняного законодавства та міжнародних нормативно-правових актів, практики суду сформульовано пропозиції щодо вдосконалення Цивільного кодексу України, Основ законодавства України про охорону здоров'я та інших актів.

10.08.17.0131/0416U005656

Прусенко Галина Євгенівна. Забезпечувальні заходи у міжнародному комерційному арбітражі: Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 30.11.2016.

УДК 347.918.

202 с. – Бібліогр.: 171 назва.

Дисертація є самостійним науковим дослідженням теоретичних та практичних аспектів забезпечення позову

в міжнародному комерційному арбітражі. Засновуючись на доктринальних підходах процесуальної науки, аналізі міжнародно-правових документів, норм національного законодавства України та іноземних юрисдикцій, автором досліджуються основні особливості та проблеми вжиття заходів забезпечення позову арбітражем і державним судом, звернення рішень про вжиття забезпечувальних заходів до виконання. Увагу приділено також окремим питанням реалізації повноважень арбітрів, арбітражних інститутів і державних судів застосовувати заходи забезпечення позову під час арбітражного розгляду та на його підтримку. Розроблено зміни і доповнення до законодавства щодо вдосконалення практики забезпечення позову у міжнародному комерційному арбітражі.

10.08.17.0132/0416U005715

Полуніна Ольга Олександрівна. Договір роздрібної купівлі — продаж за цивільним законодавством України: Дис... к.ю.н. /Національний університет «Одеська юридична академія». — Захищена 26.11.2020.

УДК 347.451.8:339.37(091).

225 с. — Бібліогр.: 249 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню генези та правової природи договору роздрібної купівлі — продажу, виявленню актуальних проблем його правового регулювання у цивільному законодавстві України. Висвітлено історію розвитку та правового регулювання договору роздрібної купівлі — продажу в країнах романо-германської правової сім'ї та в Україні. Визначено поняття договору роздрібної купівлі — продажу та виокремлено його характерні ознаки. Здійснено класифікацію видів договору роздрібної купівлі — продажу за різними критеріями. Досліджено особливості укладення, виконання та припинення договору роздрібної купівлі — продажу, наслідки його порушення. На підставі аналізу нормативного матеріалу та наукових праць розроблено конкретні пропозиції щодо вдосконалення вітчизняного цивільного законодавства у сфері регулювання укладання, виконання та припинення договору роздрібної купівлі — продажу, відповідальності за його порушення з метою посилення захисту прав споживачів та практичної імплементації норм права Європейського Союзу до цивільного права України.

10.08.17.0133/0416U005755

Марценко Наталія Степанівна. Межі здійснення житлових прав: Дис... к.ю.н. /Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". — Захищена 08.12.2016.

УДК 347.254(477).

217 с.: 2 табл. — Бібліогр.: 285 назв.

Дисертація присвячена актуальним проблемам цивільно-судової доктрини щодо меж здійснення житлових прав. На підставі аналізу чинного цивільного законодавства України, судової практики та результатів попередніх наукових досліджень сформульовано поняття меж здійснення житлових прав, розкрито зміст даної правової категорії. Завдяки дослідженню різних критеріїв поділу меж здійснення цивільних прав запропоновано класифікацію меж здійснення житлових прав з урахуванням їх особливостей. Доведено, що наявність або відсутність обмежень житлових прав та обтяжень житла впливають на можливість здійснення житлових прав. Встановлено форми та види зловживання житловими правами. Досліджено норми цивільного законодавства України та деяких інших іноземних країн щодо визнання неприпустимості зловживання житловими правами. Визначено особливості правових наслідків зловживання житловими правами. У дисертації сформульовано рекомендації з

удосконалення чинного цивільного та житлового законодавства України щодо регулювання здійснення житлових прав.

10.08.17.0134/0416U005756

Схаб-Бучинська Тетяна Ярославівна. Обмеження договірної свободи в цивільному праві України: Дис... к.ю.н. /Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". — Захищена 09.12.2016.

УДК 347.441.4(477).

197 с. — Бібліогр.: 228 назв.

Дисертаційне дослідження присвячене з'ясуванню особливостей та форм вираження обмежень свободи договору в процесі укладення, виконання, зміни та припинення договірних зобов'язань. На основі аналізу літературних джерел, норм чинного цивільного законодавства виявлені ознаки обмежень свободи договору, які в тому числі відмежовують їх від інших правових обмежень. На їх основі запропоновано авторське визначення обмеження свободи договору та меж свободи договору. В дисертації аналізуються істотні умови договору, форма та порядок укладення, зміни та виконання окремих видів договорів крізь призму обмежень свободи договору. Проводиться розмежування обмежень свободи договору від суміжних правових категорій, таких як обмеження речових прав, обтяження речових прав та переважні права. Аналізуються деякі оціночні поняття (наприклад, розумність, добросовісність, моральні засади суспільства, публічний порядок тощо) з точки зору їх впливу на свободу договору при виконанні договірних зобов'язань. Пропонується авторська класифікація зловживань свободою договору. Результатом дослідження стало формулювання ряду нових наукових висновків і пропозицій щодо удосконалення чинного цивільного законодавства.

10.08.17.0135/0416U005757

Албу Андрій Аркадійович. Цивільно-правове регулювання управління майном: Дис... к.ю.н. /Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". — Захищена 08.12.2016.

УДК 347.132:347.45/47.

201 с. — Бібліогр.: 202 назви.

У роботі вперше у вітчизняній юридичній літературі проведено цілісний аналіз цивільно-правового регулювання управління майном. Досліджено генезу категорії управління, визначені історичні етапи та умови її становлення. Здійснений порівняльний аналіз категорії управління з аналогічними конструкціями суміжних галузей, зокрема з публічним управлінням, яке трапляється в адміністративному праві. Спростовано історичне уявлення про публічно-правову природу управління та доведено, що приватне управління як різновид соціального управління займає самостійне місце в галузі приватного права. Проаналізовано характерні ознаки категорії управління. У зв'язку з цим сформульовано авторське визначення поняття управління та встановлено його структуру. Визначено основні особливості категорії управління, зокрема досліджено її речово-правову природу. Розглянуто питання основних правових форм реалізації категорії управління та визначено в результаті аналізу чинного законодавства найбільш вдалу для правової системи України.

10.31 Цивільно-процесуальне право (цивільний процес)

10.08.17.0136/0516U000921

Ткачук Олег Степанович. Реалізація судової влади у цивільному судочинстві України:

структурно-функціональний аспект: Дис... д.ю.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 02.12.2016.

УДК 347.962:347.91(477).

547 с. – Бібліогр.: 980 назв.

Об'єкт дослідження: реалізація судової влади в цивільному судочинстві як правової реальності. Мета: створення концепції структурно-функціональної моделі реалізації судової влади в цивільному судочинстві в умовах імплементації принципу верховенства права. Методи: основні загальні і спеціальні методи наукового пізнання: історичний, діалектичний, системний та структурно-функціональний, формально-юридичний, порівняльно-правовий, логічні (абстрагування, аналізу, синтезу, індукції, дедукції, екстраполяції, моделювання). Теоретичні і практичні результати, наукова новизна: уперше запропоновано модель реалізації судової влади у цивільному судочинстві з урахуванням структурно-функціонального аспекту та європеїзації цивільного судочинства; розглянуто судову владу не лише з точки зору її «державно-атрибутивних» ознак (статика), а й динамічних характеристик і виконання функцій судової влади як однієї з форм державної влади; розкрито цивільну процесуальну форму як основне поняття у категоріальному ряді «судова влада» – «цивільні процесуальні правовідносини» – «цивільне судочинство»; охарактеризовано феноменологічну та самоціннісну сутність права; розкрито проблему спрощених процедур цивільного судочинства з позицій забезпечення принципу пропорційності, публічних та приватних інтересів правосуддя. Сформульовано пропозицію виділяти три базові медіаційні процедури за критерієм інтегрованості в судове провадження. Удосконалено наукові положення щодо функцій судової влади в цивільному судочинстві. Дістали подальшого розвитку теоретичні положення щодо впливу глобалізації на цивільне судочинство. Практичне значення: результати дисертації можуть бути використані у науково-дослідній роботі – для подальшого дослідження універсальних проблем науки цивільного процесуального права теоретико-методологічного та прикладного характеру; у правотворчій діяльності – при визначенні процесуальної політики та розробці й прийнятті нормативних актів, спрямованих на забезпечення ефективності цивільного судочинства та суміжної юстиціарної сфери. Сфера використання: у правозастосуванні – для оптимізації та підвищення рівня професіоналізму судової практики у сфері цивільного судочинства та суміжній юстиціарній сфері. В освітньому процесі – при підготовці підручників і навчальних посібників, інших освітніх ресурсів, під час викладання навчальних дисциплін з процесуальних галузей права.

10.55 Земельне право

10.08.17.0137/0516U000899

Кобецька Надія Романівна. Дозвільне та договірне регулювання використання природних ресурсів в Україні: Дис... д.ю.н. /Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – Захищена 01.12.2016.

УДК 349.6+347.44 (477).

424 с. – Бібліогр.: 573 назви.

Дисертація містить теоретичне узагальнення та нове вирішення наукової проблеми, пов'язаної з розробленням цілісної теоретико-прикладної концепції правового режиму використання природних ресурсів, в основу якої покладене поєднання дозволів та договорів як самостійних правових засобів регулювання відповідних відносин.

10.08.17.0138/0416U005499

Шведенко Павло Юрійович. Особливості

правового регулювання кредитних відносин за участю сільськогосподарських товаровиробників: Дис... к.ю.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 17.11.2016.

УДК 349.42.

195 с. – Бібліогр.: 282 назви.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню особливостей правового регулювання кредитних відносин за участю сільськогосподарських товаровиробників. Поглиблено вивчені історичні періоди становлення і розвитку кредитування в сільському господарстві, детально розглянуто правовідносини, що складаються в процесі кредитування сільсько-господарських товаровиробників, охарактеризовано їх ознаки, зміст та особливості, сформульовано поняття аграрно-кредитних правовідносин, досліджено їх структуру. Аргументовано доцільність вивчення та застосування в Україні прийнятного досвіду кредитування сільськогосподарських товаровиробників в розвинутих зарубіжних країнах. Підкреслено особливості правопорушень, що виникають у сфері кредитування сільськогосподарських товаровиробників, їх характерні риси, визначено поняття аграрно-кредитного правопорушення, обґрунтовано види забезпечення виконання аграрно-кредитних зобов'язань (гарантії, банківської гарантії, поруки, застави (іпотеки), окреслено їх поняття, ознаки та особливості, визначено відповідальність за порушення цих зобов'язань. У результаті проведеного дослідження сформульовано пропозиції з удосконалення чинного законодавства у даній сфері, у тому числі з урахуванням досвіду зарубіжних країн.

10.08.17.0139/0416U005500

Куренда Станіслав Васильович. Земельно-правові засади запобігання корупції в Україні: Дис... к.ю.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 17.11.2016.

УДК 349.4.

206 с. – Бібліогр.: 285 назв.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню земельно-правових засад запобігання корупції в Україні. У роботі сформульовано авторську позицію щодо сукупності корупційних ризиків у земельних правовідносинах, проаналізовано правові, організаційні та інші фактори, які породжують чи стимулюють корупцію у цих відносинах. Проведено характеристику земельно-процесуальних аспектів запобігання корупції при здійсненні різних функцій управління у галузі земельних відносин. За наслідками дослідження зроблено низку нових наукових висновків з питання запобігання корупції в Україні у сфері земельних відносин, внесено пропозиції щодо вирішення проблемних питань правової практики, удосконалення чинного законодавства.

10.08.17.0140/0416U005571

Дроваль Ольга Миколаївна. Правовий режим земель водного фонду України: Дис... к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 11.11.2016.

УДК 349.6(477).

226 с. – Бібліогр.: 309 назв.

На підставі системного аналізу наукових праць і нормативно-правових актів України у дисертації проведено комплексне дослідження правового режиму земель водного фонду, яке включає в себе історико-правові аспекти становлення та розвитку законодавства у даній сфері, природних якостей та екологічних функцій земель досліджуваної категорії та сформульовано їх основне цільове призначення, запропоновано авторське визначення земель водного фонду. Розкрито особливості правового режиму земель, що входять

до складу земель водного фонду, і здійснено їх наукову класифікацію за різними юридичними критеріями. Розглянуто правові основи використання земель досліджуваної категорії, зокрема, права власності, оренди та постійного користування землями водного фонду, встановлено їх особливості та підстави виникнення й припинення цих прав, а також окреслено практичні проблеми такого використання. Досліджено правові основи управління використанням і охороною земель водного фонду України та обґрунтовано його недосконалість через відсутність єдиного органу управління землями вказаної категорії. Визначено концептуальні напрями охорони земель водного фонду, з'ясовано специфіку настання юридичної відповідальності за порушення земельного законодавства щодо використання та охорони досліджуваної категорії земель та основні порушення, що існують у цій сфері, запропоновано шляхи вдосконалення чинного законодавства.

10.63 Трудове право

10.08.17.0141/0216U006753

Методичні рекомендації щодо проведення експертиз з питань порушення вимог безпеки життєдіяльності та охорони праці при виконанні робіт на об'єктах з підвищеною небезпекою (автомобільних газозаправних станціях): Заключний звіт /Дніпропетровський науково-дослідний інститут судових експертиз; Керівник Беліков Анатолій Серафимович. – ДР 0114U003436. УДК 331.45.

180 с.

Звіт про НДР: 180 с., 2 табл., 11 рис., 1 додаток, 103 джерела. Об'єкт дослідження - основні процесуальні дії, що стосуються в порядку проектування, розміщення, прийому в експлуатацію та безпечної експлуатації об'єктів з підвищеною небезпекою (АГЗС, АЗС). Предмет дослідження - порушення вимог при експлуатації об'єктів з підвищеною небезпекою (АГЗС, АЗС) та визначення негативних наслідків. Мета роботи - розроблення методичних рекомендацій і питань призначення щодо проведення інженерно-технічних експертиз з питань безпеки життєдіяльності та охорони праці при розміщенні і експлуатації об'єктів з підвищеною небезпекою АГЗП, АГЗС і АЗС. Методи дослідження - при розробці методичних рекомендацій використані фундаментальні дослідження та нормативна документація з питань відповідності експлуатації об'єктів з підвищеною небезпекою. Теоретичні й практичні результати: 1) проведено аналіз нормативно - правової документації з питань безпечної експлуатації об'єктів з підвищеною небезпекою; 2) в результаті проведеного аналізу і відповідних досліджень, виявлено основні причини допущених порушень, пов'язаних : -з проектуванням; - розташуванням; -введенням в експлуатацію та безпечної експлуатації об'єктів з підвищеною небезпекою АГЗП, АГЗС і АЗС. 3)розроблено методичні рекомендації щодо призначення, проведення інженерно - технічних експертиз з питань безпеки життєдіяльності та охорони праці. Новизна - при проведенні судово інженерно - технічних експертиз з питань безпеки життєдіяльності та охорони праці, Дніпропетровським НДІСЕ Міністерства юстиції України, розроблено методичні рекомендації щодо проведення інженерно - технічних експертиз, пов'язаних з порушенням вимог безпечної експлуатації об'єктів з підвищеною небезпекою (АГЗП, АГЗС, АЗС). Ефективність впровадження - результати науково - дослідної роботи дозволяють обґрунтувати та практично вирішити основні завдання судово інженерно - технічних експертиз з питань безпеки життєдіяльності та охорони праці при визначенні порушень експлуатації об'єктів з підвищеною небезпекою (АГЗП, АГЗС, АЗС).

10.77 Кримінальне право

10.08.17.0142/0516U000905

Назимко Єгор Сергійович. Теоретико-прикладні засади становлення та розвитку інституту покарання неповнолітніх у кримінальному праві України: Дис... д.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 28.11.2016.

УДК 342.2.01:343.91 (477).

565 с.: 4 табл. – Бібліогр.: 677 назв.

Дисертацію присвячено розв'язанню теоретико-прикладної проблеми становлення та розвитку інституту покарання неповнолітніх у кримінальному праві України. Розроблено загальнотеоретичний підхід до характеристики кримінально-правових інститутів, на основі якого встановлено поняття та ознаки інституту покарання неповнолітніх у кримінальному праві України. Доведено, що метою покарання неповнолітніх є виправлення, запропоновано оновлені види покарань, які можуть призначатися неповнолітнім, розроблено загальні засади та спеціальні правила їх призначення.

10.08.17.0143/0516U000928

Бандурка Ірина Олександрівна. Кримінально-правовий захист дитинства в Україні: Дис... д.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 03.12.2016.

УДК 343.9 (477).

404 с.: 1 табл. – Бібліогр.: 414 назви.

Дисертація є першим комплексним, монографічним дослідженням, в якому з використанням сучасних методів пізнання, урахуванням новітніх досягнень науки, здійснено аналіз кримінально-правового захисту дитинства в Україні, в результаті чого сформульовано низку інноваційних положень, висновків і пропозицій, які можуть слугувати подальшому розвитку вітчизняної кримінально-правової політики у сфері захисту дитинства, удосконаленню у цій сфері законодавчої бази і правоохоронної практики.

10.08.17.0144/0416U004966

Цибулін Тарас Григорович. Кримінальна відповідальність за пособництво у вчиненні злочину: Дис... к.ю.н. /Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Захищена 30.11.2016.

УДК 343.237.

209 с. – Бібліогр.: 264 назви.

Дисертація є самостійною, завершеною науковою роботою, одним із перших у юридичній науці України комплексних досліджень кримінальної відповідальності пособника. Формування належних засад кримінально-правової протидії пособництву передбачає необхідність існування узгодженого вчення, яке б охоплювало різні аспекти правових наслідків сприяння вчиненню злочину, оскільки від цього залежить як правотворча, так і правозастосовна діяльність.

10.08.17.0145/0416U004968

Лагоцька Вікторія Федорівна. Кримінологічна характеристика рецидивної злочинності жінок: Дис... к.ю.н. /Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Захищена 30.11.2016.

УДК 343.914+343.911.

235 с. – Бібліогр.: 293 назви.

У дисертації досліджено теоретичні та методологічні засади рецидивної злочинності жінок. Виокремлено істотні ознаки та запропоновано авторську дефініцію цього поняття. Охарактеризовано сучасний стан цього виду злочинності та показано її основні закономірності. З'ясовано загальнотеоретичні підходи до розуміння особи жінки-

рецидивістки та до її структури, виокремлено та охарактеризовано соціально-демографічні, кримінально-правові ознаки та морально-психологічні особливості особи жінки-рецидивістки. Виявлено та охарактеризовано основні причини та умови рецидивної злочинності жінок, з також запропоновано загальносоціальні та спеціально-кримінологічні заходи запобігання цьому виду злочинності на пенітенціарному та постпенітенціарному рівнях.

10.08.17.0146/0416U005537

Скок Олександра Сергіївна. Злочини невеликої тяжкості та питання кримінальної відповідальності: Дис... к.ю.н. /Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса. – Захищена 05.12.2016.

УДК 343.2(477).

266 с. – Бібліогр.: 300 назв.

Дисертація присвячена проблемам кримінальної відповідальності за злочини невеликої тяжкості. Зокрема, розглянуто питання історичних передумов виділення в окрему категорію злочинів невеликої тяжкості; доктринальні положення про обов'язкові складові елементи злочину досліджуваної категорії; зарубіжне законодавство щодо місця в ньому злочинів невеликої тяжкості або діянь, яким притаманні його ознаки. Визначено місце злочинів невеликої тяжкості в законодавчій класифікації та проведено їх порівняння із кримінальним проступком, малозначним діянням, адміністративним правопорушенням та іншими кримінально караними діяннями. Досліджено особливості поняття й ознак злочину невеликої тяжкості, призначення покарань та питання реалізації кримінальної відповідальності за такі діяння. Проведено порівняльно-правовий аналіз положень чинного КК, КПК, КВК України, проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження кримінальних проступків" № 2897 від 19 травня 2015 р. Сформульовано низку пропозицій з удосконалення кримінального та кримінально-виконавчого законодавства щодо оптимізації кримінальної відповідальності за злочини невеликої тяжкості.

10.08.17.0147/0416U005549

Нечепоренко Олександр Павлович. Кримінальна відповідальність за умисне знищення або пошкодження територій, взятих під охорону держави, та об'єктів природно-заповідного фонду: соціальна обумовленість, склад злочину та покарання: Дис... к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 28.11.2016.

УДК 343.775.

209 с.: 1 табл. – Бібліогр.: 249 назв.

У роботі запропоноване теоретичне визначення умисного знищення або пошкодження територій, взятих під охорону держави, та об'єктів природно-заповідного фонду, та здійснений юридичний аналіз ознак складу злочину, передбаченого ст. 252 КК України. Проаналізовано склад ст. 252 КК України, надано кримінально-правову характеристику його об'єктивних та суб'єктивних ознак. У роботі містяться рекомендації щодо вдосконалення норми вітчизняного законодавства про відповідальність за умисне знищення або пошкодження територій, взятих під охорону держави, та об'єктів природно-заповідного фонду.

10.08.17.0148/0416U005716

Малахова Ольга Валентинівна. Реалізація інституту сприяння захисту у кримінально-процесуальному доказуванні: Дис... к.ю.н. /На-

ціональний університет «Одеська юридична академія». – Захищена 25.11.2020.

УДК 343.121.4 (477).

213 с. – Бібліогр.: 354 назви.

Дисертація є першим у вітчизняній науці спеціальним комплексним дослідженням реалізації інституту сприяння захисту у кримінально-процесуальному доказуванні відповідно до чинного кримінального процесуального законодавства України. У дисертації проаналізовано доктринальний розвиток теорії favor defensionis, з'ясовано суть та зміст favor defensionis як інституту кримінального процесуального права, визначено значення сприяння захисту у кримінально-процесуальному доказуванні, з'ясована правова природа матеріалів, одержаних стороною захисту під час кримінального провадження. Охарактеризовано процесуальні можливості сторони захисту щодо самостійного збирання доказів під час досудового розслідування. Розкрито процес збирання доказів під час досудового розслідування сторонами кримінального провадження з урахуванням функціонування інституту сприяння захисту. Проаналізовано правовий порядок дослідження доказів під час судового розгляду у суді першої інстанції в контексті сприяння захисту. З'ясовано межі активності суду в кримінально-процесуальному доказуванні з урахуванням змагальності судового розгляду. Сформульовано науково-обґрунтовані пропозиції щодо внесення змін та доповнень до КПК України у контексті реалізації інституту сприяння захисту у кримінально-процесуальному доказуванні.

10.08.17.0149/0416U005717

Колодіна Анна Сергіївна. Принципи криміналістичної методики у діяльності з розслідування злочинів: Дис... к.ю.н. /Національний університет «Одеська юридична академія». – Захищена 26.11.2020.

УДК 343.985 (477).

216 с. – Бібліогр.: 284 назви.

Дисертація є одним із перших у вітчизняній доктрині криміналістики спеціальним комплексним дослідженням проблематики принципів криміналістичної методики у діяльності з розслідування злочинів. У дисертації розглянуто поняття, зміст та сутність слідчої діяльності, визначено форми її криміналістичного забезпечення. Охарактеризовано структуру системи принципів слідчої діяльності. Окрему увагу приділено розгляду криміналістичної методики як розділу криміналістики, зокрема характеристичні системи принципів криміналістичної методики, які класифікуються за теоретичним та практичним призначенням. Сформульовано науково обґрунтовані пропозиції щодо принципів застосування криміналістичної методики та конкретного алгоритму їх реалізації. Запропоновано низку нових положень та висновків, що поглиблюють та вдосконалюють зміст, структуру та понятійний апарат теорії криміналістики та спрямовані на вдосконалення положень методики розслідування окремих видів злочинів та їх реалізації у практичній діяльності.

10.08.17.0150/0416U005718

Агакерімов Олександр Недиршахович. Домашній арешт в системі запобіжних заходів:

Дис... к.ю.н. /Національний університет «Одеська юридична академія». – Захищена 25.11.2020.

УДК 343.125:343.263.2 (477).

240 с. – Бібліогр.: 160 назв.

Дисертація є одним з перших спеціальних комплексних досліджень домашнього арешту в системі запобіжних заходів в світлі КПК України 2012 р. У дисертації розглянуто

історико-правові передумови становлення підінституту домашнього арешту в системі запобіжних заходів. Визначено поняття, суть, значення та мету домашнього арешту в умовах сьогодення. Охарактеризовано місце домашнього арешту в системі запобіжних заходів. Досліджено різні аспекти підстав та умов щодо обрання домашнього арешту у кримінальному провадженні. Охарактеризовано процесуальний порядок обрання та застосування домашнього арешту. Досліджено процесуальний порядок зміни та скасування домашнього арешту. Сформульовано науково обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення кримінального процесуального законодавства України у частині регулювання домашнього арешту.

10.79 Кримінально-процесуальне право (кримінальний процес)

10.08.17.0151/0416U005604

Хаваліц Ольга Володимирівна. Прокурорський нагляд за додержанням законів при розслідуванні кримінальних правопорушень терористичного характеру: Дис... к.ю.н. /Університет державної фіскальної служби України. – Захищена 29.11.2016.

УДК 343.13:343.98:343.326.

233 с. – Бібліогр.: 267 назв.

У дисертації визначено стан наукової розробленості проблеми розслідування кримінальних правопорушень терористичного характеру. Здійснено науковий аналіз правової природи кримінальних правопорушень терористичного характеру. Окреслено особливості здійснення прокурорського нагляду на етапі внесення відомостей про вчинення кримінальних правопорушень терористичного характеру до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

10.81 Кримінологія

10.08.17.0152/0516U000927

Іщук Олександр Сергійович. Теоретико-методологічні та практичні засади кримінологічної діяльності органів прокуратури України: Дис... д.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 02.12.2016.

УДК 343.9 (477).

399 с. – Бібліогр.: 400 назв.

У роботі на основі аналізу теоретичних засад, правового регулювання та практичного розв'язання прокуратурою завдань у сфері протидії злочинності досліджено специфіку здійснення нею кримінологічної діяльності, а також визначено шляхи її удосконалення. Розглянуто феноменологічні засади протидії злочинності та проаналізовано місце і роль прокуратури як суб'єкта протидії злочинності. На підставі проведеного дослідження сформульовано рекомендації із удосконалення теоретичних засад та підвищення ефективності практики кримінологічної діяльності органів прокуратури.

10.08.17.0153/0416U005538

Григор'єв Руслан Геннадійович. Кримінологічна характеристика прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою та заходів запобігання їм в Україні: Дис... к.ю.н. /Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса. – Захищена 05.12.2016.

УДК 343.9.

248 с.: 4 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 344 назви.

Дисертаційне дослідження присвячено виробленню прогресивних заходів із запобігання злочинам, пов'язаним із

прийняттям пропозиції, обіцянки або одержанням неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 КК України). Надається розгорнутий аналіз кількісних і якісних показників цих корупційних злочинів, досліджується службова особа-корупціонер, який одержав неправомірну вигоду, розглядаються детермінанти представлених злочинів. Запропоновано низку загальносоціальних та спеціально-кримінологічних стратегій запобігання вказаним злочинам.

10.85 Криміналістика

10.08.17.0154/0416U005578

Гук Ольга Григорівна. Розслідування фальсифікації лікарських засобів та обігу фальсифікованих лікарських засобів: Дис... к.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 15.12.2016.

УДК 343.98:343.347.

204 с. – Бібліогр.: 273 назви.

Дисертацію присвячено аналізу процесуальних, організаційних і тактичних особливостей розслідування фальсифікації лікарських засобів та обігу фальсифікованих лікарських засобів у сучасних умовах. Здійснено комплексний аналіз основних елементів криміналістичної характеристики даного виду злочинів, виявлено їх криміналістично значущі ознаки. Розглянуто початковий етап розслідування кримінальних правопорушень досліджуваної категорії.

10.08.17.0155/0416U005583

Лисенко Олена Володимирівна. Криміналістичне забезпечення розшуку осіб, які переходять від органів досудового розслідування та суду: Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 30.11.2016.

УДК УДК 343.102:343.98.

284 с. – Бібліогр.: 385 назв.

У дисертації, на основі аналізу практики розслідування кримінальних правопорушень, розроблені теоретичні положення та запропоновано практичні рекомендації щодо організації діяльності слідчих та оперативних підрозділів із встановлення місця перебування осіб, оголошених в розшук. Визначено зміст криміналістичного забезпечення розшуку осіб, що переходять від органів досудового розслідування та суду. Запропоновано особливості інформаційно-довідкового, оперативно-розшукового забезпечення та тактики проведення окремих слідчих (розшукових) і негласних слідчих (розшукових) дій, які спрямовані на отримання інформації про розшукуваних осіб, їх місце перебування.

10.08.17.0156/0416U005603

Товтин Світлана Вікторівна. Тактичні прийоми розслідування вбивств, пов'язаних із сексуальними відхиленнями: Дис... к.ю.н. /Університет державної фіскальної служби України. – Захищена 29.11.2016.

УДК 343.985.7 (477).

269 с. – Бібліогр.: 362 назви.

У дисертації розглянуто стан наукової розробленості проблеми тактичних прийомів при розслідуванні вбивств, пов'язаних із сексуальними відхиленнями. Проаналізовано поняття та види тактичних задач, що вирішуються під час розслідування вбивств, пов'язаних із сексуальними відхиленнями.

10.08.17.0157/0416U005734

Куп'янський Микола Григорович. Розслідування серійних сексуально-садистських убивств (організаційно-тактичні засади):

Дис... к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 01.12.2016.

УДК 343.98.

224 с. – Бібліогр.: 271 назв.

Дисертація присвячена організаційно-тактичним за-
садам розслідування серійних сексуально-садистських
убивств. Розкрито зміст та встановлено зв'язки між
елементами криміналістичної характеристики серійних
сексуально-садистських убивств. Піддано аналізу форми
взаємодії слідчого з оперативними співробітниками полі-
ції при розслідуванні даної категорії злочинів, встановлено
особливості створення постійно діючих слідчо-оперативних
груп. Визначено роль криміналістичних версій у плануванні
розслідування. Значна увага приділена тактиці розсліду-
вання серійних сексуально-садистських убивств, проблемі
формування та реалізації типових тактичних операцій, про-
ведено окремих слідчих (розшукових) дій (огляду місця
події, огляду трупа, допиту свідків, обшуку), використанню
спеціальних знань.

10.87 Міжнародне право

10.08.17.0158/0416U004827

**Бані Насер Фаді Абдулаєвич. Міжнародно-
правові аспекти забезпечення регіональної
безпеки на Близькому Сході в контексті мир-
ного врегулювання палестино-ізраїльського
конфлікту:** Дис... к.ю.н. /Київський національний
університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 04.11.2016.

УДК 341.018.

207 с. – Бібліогр.: 235 назв.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню те-
оретичних і практичних міжнародно-правових аспектів за-
безпечення регіональної безпеки на Близькому Сході в кон-
тексті мирного врегулювання палестино-ізраїльського кон-
флікту. Окрема увага у дослідженні приділяється ана-
лізу міжнародно-правових засад мирного врегулювання
палестино-ізраїльського конфлікту, а також ролі та значен-
ню діяльності ООН та Ліги Арабських держав в процесі йо-
го мирного врегулювання. Проаналізовано еволюцію та су-
тність палестино-ізраїльського конфлікту та визначено шля-
хи його всеосяжного і справедливого врегулювання. Визна-
чаються пріоритетні напрями зовнішньої політики України
в контексті мирного врегулювання палестино-ізраїльського
конфлікту. Доводиться необхідність докорінного перегляду і
приведення у відповідність з новітніми реаліями всієї напра-
цьованої міжнародним співтовариством системи Близько-
східного мирного врегулювання. Обґрунтовується теза про те,
що у "перезавантаженні" цього процесу особлива роль по-
винна відводитись Раді Безпеки ООН, а також теза про до-
цільність схвалення нової резолюції Радою Безпеки ООН, у
якій будуть відображені сучасні реалії і тенденції Близько-
східного мирного процесу.

10.08.17.0159/0416U004977

**Ібрахім Суфян Саад. Міжнародно-правові
норми про захист трудових прав жінок та їх
імплементация в арабських державах:** Дис...
к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса
Шевченка. – Захищена 07.11.2016.

УДК 341.231.14:[342.734.5+347.156].

202 с. – Бібліогр.: 160 назв.

Дисертація є самостійною завершеною науковою ро-
ботою, комплексним дослідженням міжнародно-правових
норм про захист трудових прав жінок та їх імплементацию
в арабських державах. У дослідженні проаналізовані
передумови виникнення та розвитку інституту міжнародно-
правового захисту прав жінок та здійснено загальну ха-
рактеристику інституту міжнародного захисту прав жінок.

Окремо досліджена роль міжнародних організацій у ста-
новленні міжнародно-правових норм про захист трудових
прав жінок. Визначено значення заборони дискримінації
жінок у трудових відносинах, проаналізовані міжнародно-
правові норми про охорону материнства та осіб з сімейними
обов'язками, досліджено міжнародно-правове регулювання
охорони праці жінок. Розкрито особливості імплементациї
міжнародно-правових зобов'язань в національне законодав-
ство арабських держав на прикладі Республіки Ірак. Дослі-
джено закріплення принципу недискримінації жінок у тру-
дових відносинах в арабських державах, визначено особли-
вості імплементациї норм про охорону праці та материнства
в арабських державах та надано рекомендації із реформува-
ння трудового законодавства України, базуючись на досвіді
імплементациї міжнародно-правових норм про захист трудо-
вих прав жінок в арабських країнах.

10.08.17.0160/0416U005514

**Качурінер Вікторія Львівна. Правове регу-
лювання екологічної політики Європейсько-
го Союзу у сфері виробництва:** Дис... к.ю.н.
/Національний університет "Одеська юридична академія". –
Захищена 26.11.2016.

УДК 341.174(4):(349.6:504).

243 с. – Бібліогр.: 295 назв.

Дисертація присвячена правому регулюванню еколо-
гічної політики Європейського Союзу у сфері виробництва.
У роботі висвітлено історичні етапи становлення та розви-
тку політики Європейського Союзу у сфері охорони навко-
лишнього середовища та екологічних стандартів виробни-
цтва

10.08.17.0161/0416U005515

**Ковальська Вікторія Вікторівна. Правове
регулювання діяльності місії Європейсько-
го Союзу (на прикладі місії Європейсько-
го Союзу з прикордонної допомоги Молдови
та Україні):** Дис... к.ю.н. /Національний університет
"Одеська юридична академія". – Захищена 26.11.2016.

УДК 341.174(4):356.13(477+478).

202 с. – Бібліогр.: 259 назв.

Дисертація присвячена правовим основам діяльності
спеціальних місій ЄС на прикладі Місії ЄС з прикордонної
допомоги Україні та Молдові (EUBAM). Охарактеризовано
інститут спеціальних місій в міжнародному та європейсько-
му праві. Визначено особливості правового статусу спеціаль-
них місій

11 ПОЛІТИКА. ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

11.15 Теорія політичних систем. Внутрішня
політика

11.08.17.0162/0516U000978

**Остапеч Юрій Олександрович. Електораль-
ні процеси в Україні: загальнонаціональний
та регіональний виміри:** Дис... д.політ.н. /Львів-
ський національний університет імені Івана Франка. – Захи-
щена 09.12.2016.

УДК 324(477)(1-3):342.845.

550 с.: 45 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 676 назв.

У дисертації проаналізовано електоральні процеси в
Україні упродовж 1991–2015 рр. у загальнонаціональному
та регіональному вимірах. Удосконалено методологічний ін-
струментарій для дослідження виборчих процесів. Виокрем-
лено та охарактеризовано основні періоди еволюції електо-
рального простору України. Запропоновано рекомендації,
спрямовані на подолання міжрегіонального електорального
поділу та політичного протистояння в Україні.

11.08.17.0163/0416U005593

Шотурма Наталія Володимирівна. Комунікативна політика органів місцевого самоврядування (на прикладі України та Республіки Польща): Дис... к.політ.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 02.12.2016.

УДК 32:316.776 (477)+(438).

225 с. – Бібліогр.: 364 назви.

Здійснено екстраполяцію модернізаційного контексту на комунікативну політику органів місцевого самоврядування щодо громадськості, враховуючи особливості відносин України з Республікою Польща. Комунікативна політика заснована на взаємодії між органами влади і громадськістю, спрямована на формування довіри до влади, підтримку реформаційних перетворень у державі, а місцева комунікативна політика – це цілеспрямована діяльність органів місцевого самоврядування щодо територіальної громади, сформованої на засадах транспарентності та на діалоговій взаємодії з громадськістю.

11.08.17.0164/0416U005594

Чачава Василь. Форми політичної ідентичності грузинського колабораціонізму в Другій світовій війні: Дис... к.політ.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 02.12.2016.

УДК 32:159.923.2(=353.1) "1939/1945".

203 с. – Бібліогр.: 249 назв.

Систематизовано концептуалізацію явища грузинського колабораціонізму та його політичної ідентичності в умовах Другої світової війни. Встановлено, що спонукальні причини колабораціонізму не лише обумовлюються війною, але й мають глибші причинно-наслідкові мотиви, так само як і явище колабораціонізму не вичерпується періодом війни, але має вплив на подальший суспільний розвиток. Політична ідентичність грузинського колабораціонізму корелюється не з тоталітарною ідеологією, а радше є своєрідним протистоянням з нею.

11.25 Теорія міжнародних відносин. Зовнішня політика і дипломатія

11.08.17.0165/0216U007601

Трансформації суспільних настроїв в умовах протидії агресії Росії на Донбасі: регіональний вимір: Заключний звіт /Національний університет "Кієво-Могилянська академія"; Керівник Гарань Олексій Васильович. – ДР 0116U007332. УДК 323.1(477):327(477+470)"20".

36 с.

Об'єкт дослідження: суспільні настрої в Україні. Предмет дослідження: трансформація суспільних настроїв українців в умовах протидії агресії Росії на Донбасі. Мета дослідження полягає у з'ясуванні трансформації суспільних настроїв українців в умовах протидії агресії Росії на Донбасі. Зміни громадської думки українського суспільства досліджено із врахуванням невійськових компонентів агресії: економічного тиску, зовнішньополітичного чиннику, інформаційної політики, ризиків, пов'язаних із представленням України на міжнародній арені, та політичного тиску на керівництво української держави через нав'язування парадигми федералізації країни.

12 НАУКОЗНАВСТВО

12.41 Організація науки. Політика в галузі науки

12.08.17.0166/0216U008248

Наукове обґрунтування та розробка систем управління продукційними процесами в агроценозах зрошуваних меліоративних систем і агроландшафтів зони Південного Степу в умовах глобальних змін клімату: Заключний звіт /Інститут зрошуваного землеробства НААН України; Керівник Коковіхін Сергій Васильович. – ДР 0116U001122. УДК 001.89:631.15:631.67(477.72).

33 с.

Створена база даних з показників росту й розвитку, режиму зрошення та удобрення пшениці озимої, кукурудзи, сої, овочів, картоплі та люцерни в умовах Південного Степу України. Встановлено тісні кореляційно-регресійні зв'язки між динамікою ростових процесів, змінами параметрів водного і поживного режиму ґрунту та впливом метеорологічних чинників, зокрема температури і відносної вологості повітря, кількості опадів, фону мінерального живлення та величини зрошуваних норм. На основі отриманих даних сформовано кластери, які для вертикальної дендрограми утворюються зверху вниз. Кожний вузол діаграми представляє об'єднання двох або більш кластерів, положення вузлів на вертикальній осі визначає відстань, на якій були з'єднані відповідні кластери.

13 КУЛЬТУРА

13.01 Загальні питання культури

13.08.17.0167/0216U002956

Архітектурознавство та мистецтвознавство в контексті історії Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури: Заключний звіт /Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури; Керівник Пучков Андрій Олександрович. – ДР 0114U004223. УДК 378:7](477-25).

119 с.

Висвітлено питання з історії й теорії образотворчого мистецтва й архітектури, дотичні до їхнього студіювання і трансляції в стінах Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури за час існування закладу. Зокрема розглянуто питання історичної константності архітектурознавства

13.07 Теорія, методологія і філософія культури

13.08.17.0168/0416U005625

Рябоконева Марія Олександрівна. Музичний неокласицизм як феномен сучасної західноєвропейської культури: Дис... к.мист. /Національна музична академія України ім. п. і. Чайковського. – Захищена 29.11.2016.

УДК 78.01+130.2.

197 с. – Бібліогр.: 235 назв.

У дисертації досліджено феномен музичного неокласицизму як прояв класичної традиції у сучасній західноєвропейській художній культурі. Виявлено принцип класичності як естетичну норму античного мистецтва і основний інструмент утілення класичної традиції у подальшому розвитку західноєвропейської художньої культури. Простежено виникнення у музичному мистецтві XIX ст. неокласичної ситуації одночасного навмисного співіснування та взаємодії різноча-

сових естетико-стилістичних елементів у межах єдиного музичного цілого.

13.09 Історія культури. Історія вивчення культури

13.08.17.0169/0416U005624

Захаревич Михайло Васильович. Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка у динаміці соціокультурних перетворень 1920-2001 років: Дис... к.мист. /Національна музична академія України ім. п. і. Чайковського. – Захищена 29.11.2016.

УДК 792.03 (477) "18" - "19".

254 с. – Бібліогр.: 341 назва.

У дисертації творчість Національного академічного драматичного театру імені І. Франка вперше комплексно досліджена як історико-культурна система, що складається з двох різних за тривалістю та змістом фаз. Перша фаза (1920-1991), зазнавши в ранньому п'ятиріччі відносну свободу творчості, далі розгорталась в умовах наростаючої диктатури радянського тоталітаризму. Друга фаза (1991-2001) протікала в добу демократичних перебудов у країні. Автор висуває - як ключовий у дослідженні - концепт поступового обопільного катастрофізму як радянської політики, так і мистецтва, примушеного партією стати її ідеологічною зброєю й, девальвуючи якість мистецтва, нести тягар "методу соціалізму".

13.21 Культурно-освітня робота. Аматорська діяльність у сфері дозвілля

13.08.17.0170/0216U002957

Виставкова діяльність Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури: історичний аспект: Заключний звіт /Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури; Керівник Майданець-Баргилевич Олена Леонідівна. – ДР 0114U004222. УДК 069,5:[378:7(477-25)].

129 с.

Проаналізовано виставкову діяльність НАОМА в історичному аспекті. Вперше упорядковано й представлено Зведений каталог художніх виставок за сторічну діяльність Академії.

13.31 Бібліотечна справа. Бібліотекознавство

13.08.17.0171/0416U005609

Прис тай Галина Іванівна. Бібліотека як складова культурно-мистецького середовища регіону: Дис... к.соц.комунік. /Харківська державна академія культури. – Захищена 29.11.2016.

УДК УДК 027.02:7.011(477)(043.3).

225 с.: 2 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 288 назв.

Дисертацію присвячено розробленню теоретико-методичних засад розбудови культурно-мистецького середовища регіону як сегмента національного та глобального комунікаційного простору.

13.08.17.0172/0416U005610

Макаренко Павло Дмитрович. Бібліотека як складова інформаційної інфраструктури системи інтелектуальної власності України:

Дис... к.соц.комунік. /Харківська державна академія культури. – Захищена 30.11.2016.

УДК УДК 025.2(477) (043.3).

203 с. – Бібліогр.: 220 назв.

Дисертацію присвячено розробленню теоретико-методичних засад підвищення ефективності функціонування бібліотечної складової інформаційної інфраструктури системи інтелектуальної власності України.

13.08.17.0173/0416U005611

Николаєнко Наталія Миколаївна. Інноваційні технології управління бібліотекою як соціокомунікаційною установою: Дис... к.соц.комунік. /Харківська державна академія культури. – Захищена 29.11.2016.

УДК УДК 025.1.001.76(043.5).

238 с.: 24 іл. – Бібліогр.: 338 назв.

Дисертацію присвячено розробці теоретико-методичних засад управління бібліотекою як соціокомунікаційною установою суспільства. Надано комплексну характеристику інноваційних технологій управління бібліотекою в умовах інформаційного суспільства. Визначено чинники, що зумовлюють диверсифікацію технологій управління. Доведено необхідність виходу бібліотек на рівень системних трансформацій в управлінні.

14 НАРОДНА ОСВІТА. ПЕДАГОГІКА

14.07 Загальна педагогіка

14.08.17.0174/0416U005590

Купчик Лариса Євгенівна. Розвиток змісту шкільної іншомовної освіти німецькомовних країн (Австрії, Швейцарії, Ліхтенштейну і Люксембургу) в умовах загальноєвропейських інтеграційних процесів (90-ті роки ХХ - 10-ті роки ХХІ ст.): Дис... к.пед.н. /Рівненський державний гуманітарний університет. – Захищена 29.11.2016.

УДК 373.3/5.091:81.

267 с.: 16 табл., 4 іл. – Бібліогр.: 316 назв.

У дисертації відображено результати комплексного дослідження розвитку змісту шкільної іншомовної освіти німецькомовних країн (Австрії, Швейцарії, Ліхтенштейну і Люксембургу) упродовж 90-х рр. ХХ - 10-х рр. ХХІ ст. Визначено політичні, економічні й соціокультурні чинники, роль загальноєвропейських інституцій та мовні особливості окремих країн при формуванні змісту іншомовної освіти. Досліджено теоретичні засади формування змісту шкільної іншомовної освіти. Встановлено спільні та відмінні особливості розвитку змісту шкільної іншомовної освіти у досліджуваних країнах окресленого періоду.

14.09 Історія народної освіти і педагогіки. Персоналія

14.08.17.0175/0516U000915

Кузьменко Юлія Василівна. Теорія і практика формування освітньої складової фахівців з трудової підготовки (50-ті роки ХХ - початок ХХІ століття): Дис... д.пед.н. /Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. – Захищена 07.12.2016.

УДК 378.046-21.68:331.101-051.

573 с.: 26 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 695 назв.

Об'єкт: система професійної освіти фахівців з трудової підготовки в Україні. Мета: розкрити генезу формування освітньої складової фахівців з трудової підготовки в Україні впродовж 50-х років ХХ - на початку ХХІ століття. Практичне значення: фактологічний матеріал і джерельна база надають можливість використовувати історико-педагогічний досвід професійно-особистісного розвитку фахівців з трудової підготовки в організації навчального процесу у вищій

освіті та в системі підвищення кваліфікації педагогів. Методи: теоретичні, емпіричні.

14.08.17.0176/0416U005639

Чередняк Юлія Миколаївна. Освітня діяльність та науково-педагогічні погляди Бориса Никифоровича Мітюрова (1910-2007 рр.): Дис... к.пед.н. /Рівненський державний гуманітарний університет. – Захищена 29.11.2016.

УДК 37 (091) (477) "1910/2007".

294 с.: 1 іл. – Бібліогр.: 304 назви.

У дисертації здійснено цілісне дослідження освітньої діяльності та науково-педагогічних поглядів Бориса Никифоровича Мітюрова (1910-2007 рр.) - педагога і вченого, викладача і активного громадського діяча. Проаналізовано передумови і чинники становлення та розвитку науково-педагогічної діяльності Б. Н. Мітюрова; визначено й охарактеризовано основні етапи життєвого та творчого шляху педагога.

14.08.17.0177/0416U005651

Штик Ольга Владиславівна. Науково-педагогічна та реформаторська діяльність Петера Петерсена (1884-1952 рр.): Дис... к.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 07.12.2016.

УДК 37(430) (092) (043.3).

230 с.: 10 табл. – Бібліогр.: 293 назви.

У дисертації проаналізовано історіографію проблеми та джерельну базу дослідження, визначено ступінь дослідженості творчого доробку П. Петерсена у науковій літературі. З'ясовано і проаналізовано провідні чинники, які сприяли формуванню світогляду П. Петерсена та його педагогічних поглядів; обґрунтовано періодизацію життєдіяльності педагога. Розкрито зміст і спрямованість науково-педагогічної та реформаторської діяльності Петера Петерсена. Визначено особливості навчального процесу в "Йена-план" школі: розробка навчальних програм на основі особистісно зорієнтованого навчання; введення предмета "Орієнтування у світі"; навчання учнів у штаб-групах; організація навчального процесу за "Ритмічним планом роботи на тиждень". Вивчено стан поширення педагогічних ідей та інновацій П. Петерсена у контексті модернізації сучасної освіти в Німеччині та розроблено рекомендації щодо їх врахування при реформуванні сучасної освіти в Україні.

14.15 Система народної освіти

14.08.17.0178/0516U000935

Білик Надія Іванівна. Теоретичні і методичні засади управління адаптивно-педагогічним проектуванням регіональних освітніх систем підвищення кваліфікації педагогічних працівників: Дис... д.пед.н. /Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. – Захищена 30.11.2016.

УДК 378.091.212:005.963.

657 с.: 32 табл., 23 іл. – Бібліогр.: 567 назв.

У дисертації представлені теоретичні і методичні засади управління адаптивно-педагогічним проектуванням регіональної освітньої системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Науково обґрунтована концепція управління адаптивно-педагогічним проектуванням регіональних освітніх систем підвищення кваліфікації педагогічних працівників, розроблена проєктивна модель розвитку регіональної освітньої системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників, розкрито шляхи модернізації регіональ-

них освітніх систем через упровадження інноваційних курсів підвищення кваліфікації.

14.08.17.0179/0416U005631

Хоменко Ірина Миколаївна. Управління розвитком контрольної-аналітичної компетентності викладачів фізичного виховання:

Дис... к.пед.н. /Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. – Захищена 30.11.2016.

УДК 378.112:371.124:796.

215 с.: 8 табл., 21 іл. – Бібліогр.: 306 назв.

У дисертації конкретизовано категоріальний апарат дослідження і розкрито наукові погляди вчених на проблему управління розвитком контрольної-аналітичної компетентності викладачів фізичного виховання. Визначено структуру цієї компетентності, критерії і показники рівнів її розвитку, а також змодельовано процес управління її розвитком. Розроблено і впроваджену в освітній процес профільних вищих навчальних закладів автоматизовану комп'ютерну програму для контролю за якістю професійної підготовки студентів спеціальності 017 "Фізична культура і спорт".

14.23 Дошкільне виховання. Дошкільна педагогіка

14.08.17.0180/0416U005484

Савченко Інна Дмитрівна. Педагогічні умови формування в дітей 5-6 років довірливого ставлення до дорослих: Дис... к.пед.н. /Інститут проблем виховання НАПН України. – Захищена 29.11.2016.

УДК 373.2.016:613.1.

354 с.: 56 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 323 назви.

Дисертація присвячена проблемі формування в дітей 5-6 років довірливого ставлення до дорослих. Шляхом теоретичного аналізу розкрито сутність і структуру довірливого ставлення дітей старшого дошкільного віку. Визначено критерії і показники, схарактеризовано рівні сформованості структурних компонентів і виявлено типи довірливого ставлення дітей 5-6 років до дорослих. Встановлено чинники впливу на формування у дітей 5-6 років довірливого ставлення до рідних та близьких дорослих (стать, вік, характер спілкування дітей з вихователями і батьками). Визначено та експериментально перевірено педагогічні умови (збагачення знань дітей про довіру, її доцільну міру, значення у виховному процесі ДНЗ та сім'ї; вправлення дошкільників в умінні конструювати довірливі взаємини з дорослими; збільшення питомої ваги особистісного спілкування педагогів і батьків з дошкільниками, забезпечення його збалансованості з діловим; створення вихователями та батьками ціннісно насиченого середовища шляхом використання традиційних та інноваційних виховних методів) і методи формування в дітей 5-6 років довірливого ставлення до дорослих.

14.08.17.0181/0416U005485

Лісневська Наталія Валентинівна. Педагогічні умови створення здоров'язберігаючого середовища в дошкільному навчальному закладі: Дис... к.пед.н. /Інститут проблем виховання НАПН України. – Захищена 29.11.2016.

УДК 373..2.016:613.1.

354 с.: 56 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 323 назви.

Дисертація присвячена проблемі створення здоров'язберігаючого середовища в дошкільному навчальному закладі. Уточнено сутність здоро 'язберігаючого середовища ДНЗ як інтегративного утворення, що передбачає оптимальну взаємодію суб'єктів освітнього процесу, націлену на забезпечення сприятливих умов життєдіяльності через ефективне застосування сукупності відповід-

них методів і засобів оздоровчого впливу для збереження та зміцнення всіх видів здоров'я дітей, формування в них потреби у здоровому способі життя. Розкрито структурні компоненти здоров'язберігаючого середовища в ДНЗ: комунікативно-знанневий, аксіологічно-мотиваційний, оздоровчо-діяльнісний, гносеологічно-розвивальний. Визначено критерії (когнітивний, мотиваційно-діяльнісний, результативний), показники та схарактеризовано рівні створеного здоров'язберігаючого середовища в ДНЗ (високий, середній, низький). Виокремлено принципи створення здоров'язберігаючого середовища в дошкільному навчальному закладі. Обґрунтовано комплекс педагогічних умов створення здоров'язберігаючого середовища в ДНЗ; сформованість компетентності вихователів у створенні здоров'язберігаючого середовища в ДНЗ; оздоровче спрямування навчально-виховного процесу; орієнтація педагогічного процесу на формування в дітей ціннісного ставлення до власного здоров'я та здоров'я інших і мотивації на його збереження, практичних навичок збереження здоров'я; системне та дієве використання комплексу оздоровчих заходів, їх доцільне взаємопоєднання; створення предметно-природного оточення в ДНЗ.

14.08.17.0182/0416U005654

Дудник Наталія Аркадіївна. Економічне виховання старших дошкільників у взаємодії дошкільного навчального закладу і сім'ї:

Дис... к.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 30.11.2016.

УДК (37.03.372)(043.3).

245 с.: 16 табл., 4 іл. – Бібліогр.: 231 назва.

У дисертації здійснено аналіз психолого-педагогічної літератури з проблеми економічного виховання та соціалізації дітей дошкільного віку. Уточнено сутність ключових понять дослідження: "економічна соціалізація дошкільника", "економічне виховання старших дошкільників". Науково обґрунтовано сутність феноменів: "економічна вихованість дитини старшого дошкільного віку" та "взаємодія дошкільного навчального закладу з сім'єю в економічному вихованні дошкільників". Охарактеризовано особливості взаємодії дошкільного навчального закладу та сім'ї як середовища економічного виховання дітей та визначено основні її функції. Визначено критерії (когнітивний, оцінювальний, діяльнісний), показники та рівні (достатній, середній, низький) економічної вихованості старших дошкільників. Теоретично обґрунтовано і експериментально перевірено педагогічні умови економічного виховання дітей старшого дошкільного віку у взаємодії дошкільного навчального закладу і сім'ї: розробка методики ознайомлення дітей дошкільного віку з елементарними економічними уявленнями; збагачення первинного економічного досвіду старших дошкільників; оволодіння батьками необхідними знаннями, уміннями, навичками економічного виховання дітей у сім'ї.

14.25 Загальноосвітня школа. Педагогіка загальноосвітньої школи

14.08.17.0183/0416U005513

Масенко Лариса Володимирівна. Формування рухових умінь учнів початкової школи в процесі ігрової діяльності з елементами єдиноборств:

Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 01.12.2016.

УДК 37.016: 796.853.23.

234 с.: 23 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 204 назви.

Дисертація присвячена вирішенню актуальної проблеми теорії та методики навчання - формування рухових умінь учнів початкової школи. Обґрунтовано системний підхід до

позаурочних занять єдиноборствами школярів 6-10 років, розроблено методику застосування ігор загальної та спеціальної спрямованості на основі використання ігор-дзюдо як засобу комплексного розвитку фізичних здібностей і формування рухових умінь учнів. Експериментальними дослідженнями перевірена і доведена ефективність методики використання ігрової діяльності з елементами єдиноборств для підвищення рівня розвитку координаційних здібностей і, як наслідок, рівня формування рухових умінь, для підвищення рівня тактичного мислення та вдосконалення стилю ведення поєдинку - акцентовано на активності й варіативності, для формування рухових здібностей і стійкого інтересу до навчально-тренувального процесу у дітей початкової школи.

14.08.17.0184/0416U005606

Майорський Вячеслав Віталійович. Методика навчання конституційного права учнів профільних класів:

Дис... к.пед.н. /Інститут педагогіки НАПН України. – Захищена 30.11.2016.

УДК 372.834.

297 с.: 21 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 267 назв.

У дисертації подано результати дослідження методики навчання конституційного права учнів профільних класів. Схарактеризовано профільний предмет "Правознавство". Розкрито особливості навчання старшокласників конституційного права та визначено методичні умови ефективної його організації. Представлено стан викладання конституційного права в масовій практиці навчання в ЗНЗ. Виявлено рівні навчальних досягнень учнів профільних класів із конституційного права. Сформульовано критерії оцінювання навчальних досягнень учнів профільних класів із правознавства. Розроблено й експериментально перевірено методику організації ефективного навчання старшокласників конституційного права та оцінено її ефективність.

14.08.17.0185/0416U005696

Кушнір Тетяна Іванівна. Формування граматичної компетентності учнів 8 - 9 класів у процесі вивчення синтаксису:

Дис... к.пед.н. /Київський університет імені Бориса Грінченка. – Захищена 08.12.2016.

УДК 373.5:81'367.

294 с.: 6 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 336 назв.

Дослідження присвячено формуванню граматичної компетентності учнів 8 - 9 класів у процесі вивчення синтаксису. У дисертації подано результати теоретико-експериментального дослідження реалізації компетентнісного підходу до вивчення синтаксису, а саме формування граматичної компетентності учнів 8 - 9 класів у процесі вивчення синтаксису; уточнено сутність базових понять: "граматична компетентність учнів 8 - 9 класів", "мовна компетентність", "мовленнєва компетентність", "комунікативна компетентність"; проаналізовано психолого-педагогічні умови формування граматичної компетентності учнів 8 - 9 класів у процесі вивчення синтаксису; обґрунтовано лінгводидактичні засади й розроблено методику формування граматичної компетентності учнів 8 - 9 класів у процесі вивчення синтаксису, що ґрунтується на реалізації комунікативної спрямованості навчання. Суть запропонованої методики полягає у створенні системи вправ і завдань (аналітичного, репродуктивного, конструктивного та продуктивно-творчого характеру), реалізації компетентнісного підходу до формування синтаксичних умінь та навичок у процесі засвоєння словосполучення, простого та складного речення, текстів різних типів, видів та жанрів. Експериментально-дослідне навчання підтвердило ефективність методики формування граматичної компетентності учнів 8 - 9 класів у процесі вивчення синтаксису. Порівняльний аналіз результатів експе-

риментального навчання показав позитивну динаміку рівнів сформованості граматичної компетентності учнів 8 - 9 класів у процесі вивчення синтаксису, що підтвердило доцільність запропонованої моделі. Ключові слова: українська мова, компетентнісний підхід, граматична компетентність учнів 8 - 9 класів, мовна компетентність, мовленнєва компетентність, комунікативна компетентність; вправи й завдання; методи, прийоми, форми й засоби.

14.27 Позашкільна освіта і виховання. Позашкільна педагогіка

14.08.17.0186/0416U005655

Буднік Світлана Василівна. Виховання підлітків як суб'єктів дослідницької діяльності у гуртковій роботі: Дис... к.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 14.12.2016.

УДК 373.5.091.322-053.6(043.5).

278 с.: 37 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 315 назв.

У дисертаційному дослідженні здійснено теоретичне узагальнення проблеми виховання підлітків як суб'єктів дослідницької діяльності у гуртковій роботі. На основі уточнення змісту ключових понять дослідження розкрито сутність феномену "виховання підлітків як суб'єктів дослідницької діяльності у гуртковій роботі" та визначено його структуру. Визначено критерії, показники і схарактеризовано рівні вихованості підлітків як суб'єктів дослідницької діяльності. Розроблено й апробовано модель виховання підлітків як суб'єктів дослідницької діяльності у гуртковій роботі, яка містить методологічно-цільовий, змістовно-процесуальний та контрольньо-результативний блоки. Обґрунтовано й експериментально перевірено педагогічні умови виховання підлітків як суб'єктів дослідницької діяльності у гуртковій роботі.

14.29 Спеціальні школи. Дефектологія

14.08.17.0187/0416U004858

Чопик Леся Іванівна. Формування навичок просторового орієнтування в старших дошкільників зі зниженим зором: Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 01.12.2016.

УДК 376.352:617.751.

220 с.: 15 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 252 назв.

Дисертаційне дослідження присвячене проблемі формування навичок просторового орієнтування в старших дошкільників зі зниженим зором. Визначено компоненти, розроблено показники та критерії щодо рівнів сформованості навичок просторового орієнтування в старших дошкільників зі зниженим зором. Встановлено особливості формування навичок просторового орієнтування в старших дошкільників зі зниженим зором. Обґрунтовано та розроблено комплексну методику формування навичок просторового орієнтування у старших дошкільників зі зниженим зором, уточнено зміст, визначено напрямки корекційної роботи, розкрито організаційні форми, методи та прийоми.

14.33 Середня фахова освіта. Педагогіка середньої фахової освіти

14.08.17.0188/0416U005586

Пузир Таїсія Миколаївна. Формування екологічної культури майбутніх техніків-екологів у процесі професійної підготовки в коледжах: Дис... к.пед.н. /Житомирський державний університет імені Івана Франка. – Захищена 13.12.2016.

УДК 377.663.352:502/504.

242 с.: 22 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 264 назв.

Дисертація присвячена проблемі формування екологічної культури майбутніх техніків-екологів у процесі професійної підготовки в коледжах. Визначено зміст екологічної культури майбутніх техніків-екологів та її структурні компоненти; проаналізовано базові поняття дослідження; окремі наукові підходи до зазначеної проблеми. Науково обґрунтовано модель та експериментально перевірено технологію формування екологічної культури майбутніх техніків-екологів у процесі професійної підготовки в коледжах, шляхом упровадження відповідних педагогічних умов, реалізація яких забезпечила формування екологічної культури. Розроблено навчально-методичне забезпечення формування екологічної культури майбутніх техніків-екологів у процесі професійної підготовки в коледжах. Упроваджено у педагогічну практику спецкурс "Основи екологічної освіти і культури".

14.35 Вища освіта. Педагогіка вищої школи

14.08.17.0189/0516U000931

Ткаченко Ігор Анатолійович. Методична система навчання астрономії в педагогічних університетах: Дис... д.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 14.12.2016.

УДК [371.134:52 (07)] (043.3).

462 с.: 35 табл., 47 іл. – Бібліогр.: 332 назв.

У дисертації вперше запропоновано концепцію методичної системи навчання астрономії як цілісного утворення, яке є визначальним чинником організації навчально-виховного процесу в педагогічних університетах на основі принципу наступності і перспективності. Уперше запропоновано теоретичні і методологічні засади створення методичної системи навчання астрономії засобами дисциплін, що формують освітнє середовище навчання астрономії, та її функціонування на основі поєднання моно - і поліпредметних концепцій. Уперше запропоновано методичну систему навчання астрономії, яка відповідає парадигмальному положенню про єдність науки і освіти, розвиткові сучасних педагогічних технологій, принципам особистісно орієнтованого навчання і забезпечує можливості для формування ключових і спеціально-предметних компетентностей майбутнього учителя астрономії. Уперше обґрунтовано сутність та процедуру застосування системно-синергетичного підходу як методологічного концепту побудови методичної системи навчання астрономії. Уперше обґрунтовано науково-методичні засади реалізації методичної системи навчання астрономії в умовах функціонування Регіонального (базового) навчально-виховного центру астрономічної освіти учнівської молоді. Розроблено навчально-методичне забезпечення методичної системи навчання астрономії в педагогічних університетах.

14.08.17.0190/0516U000940

Ковальчук Валентина Антонівна. Теоретичні та методичні основи професійної підготовки майбутніх учителів до роботи в умовах варіативності освітньо-виховних систем: Дис... д.пед.н. /Житомирський державний університет імені Івана Франка. – Захищена 13.12.2016.

УДК 378:37.013.

514 с.: 39 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 549 назв.

Дисертація присвячена проблемі професійної підготовки майбутніх учителів до роботи в умовах варіативності освітньо-виховних систем. У роботі проаналізовано досліджувану проблему в історико-педагогічному контексті, обґрунтовано сучасні наукові підходи до професійної підготовки майбутніх учителів у визначеному напрямі. На міждисциплінарному рівні здійснено теоретико-методологічне

обґрунтування концепції освітньо-виховних систем: уточнено поняття "освітньо-виховна система", "варіативність освітньо-виховних систем" визначені сутнісні ознаки, розроблено типологію, досліджено й науково обґрунтовано закономірності та педагогічні умови функціонування різних освітньо-виховних систем загальноосвітніх закладів. У структурі професійної компетентності майбутнього вчителя виокремлено й охарактеризовано педагогічно-спеціалізовану компетентність щодо професійної діяльності в умовах варіативності освітньо-виховних систем, визначено критерії, показники та рівні її сформованості. Обґрунтовано й розроблено поетапну методику формування визначеної компетентності, яка ґрунтується на органічному поєднанні аналітичного, професіографічного й практичного аспектів. Розроблено та доведено ефективність авторської моделі професійної підготовки майбутніх учителів до роботи в умовах варіативності освітньо-виховних систем, яка базується на принципах інтеграції контекстного навчання, відповідності професійної підготовки вимогам сучасного виробництва, урахування індивідуальних особливостей студентів під час колективної роботи в групі, принципів цілісності, неперервності, прогностичності та використання сучасних педагогічних технологій навчання студентів у ВНЗ.

14.08.17.0191/0516U000943

Черненко Наталія Миколаївна. Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх менеджерів освіти до управління ризиками у навчальних закладах: Дис... д.пед.н. /Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського". – Захищена 29.11.2016.

УДК 378+371.13+37-057.212+005.334.

511 с.: 19 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 729 назв.

Об'єкт - професійна підготовка майбутніх менеджерів освіти в навчально-виховному процесі вищого навчального закладу. Мета - науково обґрунтувати й апробувати методологічні концепції, теоретико-методичні засади і педагогічні умови підготовки майбутніх менеджерів освіти до управління ризиками у навчальних закладах. Методи - теоретичні, емпіричні, статистичні. Новизна - вперше науково обґрунтовано концепцію підготовки майбутніх менеджерів освіти до управління ризиками у навчальних закладах. Визначено і науково обґрунтовано педагогічні умови та розроблено модель формування готовності майбутніх менеджерів освіти до управління ризиками у навчальних закладах. Подальшого розвитку набули теорія і методика підготовки майбутніх менеджерів освіти до управління ризиками у навчальних закладах. Результати - розроблено діагностувальну й експериментальну методику формування готовності майбутніх менеджерів освіти до управління ризиками у навчальних закладах, навчально-методичне забезпечення. Ефективність впровадження - висока. Галузь - педагогічна, вищі навчальні заклади.

14.08.17.0192/0516U000944

Руденко Юлія Анатоліївна. Теоретико-методичні засади розвитку виразного мовлення майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів: Дис... д.пед.н. /Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського". – Захищена 30.11.2016.

УДК 378.016:[373.2:159.946.4].

611 с.: 24 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 716 назв.

Об'єкт - навчально-мовленнєва діяльність майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Мета - науково обґрунтувати та експериментально апробувати теоретико-методичні засади і педагогічні умови розвитку виразного мовлення майбутніх вихователів дошкільних навчальних за-

кладів. Методи - теоретичні, емпіричні, статистичні. Новизна - вперше визначено й науково обґрунтовано методологічні та теоретичні засади виразного мовлення майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Визначено й обґрунтовано педагогічні умови і розроблено модель розвитку виразного мовлення майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Подальшого розвитку набули теорія і методика мовної підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Результати - розроблено діагностувальну та експериментальну методику розвитку виразного мовлення майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Ефективність впровадження - висока. Галузь - педагогічна, вищі навчальні заклади.

14.08.17.0193/0516U000947

Гаврилюк Світлана Миколаївна. Теоретико-методичні засади професійної підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до педагогічної творчості:

Дис... д.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 07.12.2016.

УДК 370.711+378.01.

439 с.: 12 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 525 назв.

У дисертації представлено результати дослідження професійної підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до педагогічної творчості. Визначено й науково обґрунтовано теоретико-методологічні концепції професійної підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до педагогічної творчості. Уточнено сутність понять "творчість", "педагогічна творчість вихователя", "дитяча творчість" та схарактеризовано творчий потенціал дітей старшого дошкільного віку. Розкрито сутність феноменів: "підготовка майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до педагогічної творчості" та "готовність майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до педагогічної творчості"; визначено критерії, показники та схарактеризовано рівні готовності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до педагогічної творчості. Обґрунтовано організаційно-педагогічні умови професійної підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до педагогічної творчості; розроблено й апробовано модель та експериментальну методику професійної підготовки майбутніх вихователів до педагогічної творчості. Забезпечено методичний супровід професійної підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до педагогічної творчості.

14.08.17.0194/0516U000976

Гирич Зоя Іванівна. Теорія і методика формування комунікативної компетенції іноземних тюркомовних студентів інженерного профілю в процесі навчання російської мови: Дис... д.пед.н. /Херсонський державний університет. – Захищена 16.12.2016.

УДК 37.02.046.16: 811.161.2.

781 с.: 18 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 713 назви.

Уперше розроблено й науково обґрунтовано методику формування комунікативної компетенції, спираючись на комунікативні потреби іноземних тюркомовних студентів інженерного профілю, враховуючи їхню недостатню мовну і предметну підготовку, наявні когнітивні стилі, особливості російської та тюркських мов. Запропоновано відповідну лінгводидактичну модель, що складається зі змістового, процесуального, методичного та діагностико-оцінювального компонентів і спрямована на формування фонетичної, лексичної та граматичної компетенцій, навчання реценції автентичних текстів за фахом і формування навичок продукування висловлювань на основі оригінальних текстів за фахом.

14.08.17.0195/0516U000979

Нагрибельна Інна Анатоліївна. Самостійна робота в системі підготовки майбутніх учителів початкових класів до навчання української мови: Дис... д.пед.н. /Херсонський державний університет. – Захищена 15.12.2016.

УДК 371.134:811.161.2.

483 с.: 19 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 648 назв.

У дисертації обґрунтовано теоретико-методичні засади й розроблено методикку самостійної роботи з урахуванням складників професійної компетентності (мовної, мовленнєвої, комунікативної, дослідницької, самоосвітньої, лінгводидактичної) в процесі підготовки майбутніх учителів початкових класів до навчання української мови; уточнено сутнісні характеристики базових понять; схарактеризовано психологічні чинники й індивідуально-психологічні детермінанти, організаційно-педагогічну структуру, типи й види самостійної роботи; визначено лінгводидактичні умови та з'ясовано сучасні підходи до її організації.

14.08.17.0196/0416U005591

Шевченко Ольга Володимирівна. Формування комунікативної компетентності студентів гуманітарних спеціальностей у процесі вивчення філологічних дисциплін: Дис... к.пед.н. /Рівненський державний гуманітарний університет. – Захищена 30.11.2016.

УДК 378.811.133.1 : 371.3 (07).

250 с.: 40 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 294 назви.

У роботі розкрито теоретичні основи проблеми формування комунікативної компетентності студентів гуманітарних спеціальностей у процесі вивчення філологічних дисциплін, уточнено зміст та сутність понять "компетенція", "компетентність", "комунікативна компетентність студентів гуманітарних спеціальностей". Розроблено і впроваджено в практику професійної підготовки фахівців гуманітарного профілю організаційно-педагогічні умови формування їхньої комунікативної компетентності у процесі вивчення філологічних дисциплін.

14.08.17.0197/0416U005592

Косарева Галина Миколаївна. Формування толерантного ставлення до дітей з особливими потребами у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів: Дис... к.пед.н. /Рівненський державний гуманітарний університет. – Захищена 30.11.2016.

УДК 376:159.922.76.

282 с.: 17 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 389 назв.

Дисертація присвячена актуальній проблемі професійної підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до роботи з дітьми з особливими потребами в умовах інклюзивної освіти. На основі аналізу філософської, психологічної та педагогічної літератури проаналізовано категорійно-поняттєвий апарат дослідження, здійснено науковий аналіз і теоретично обґрунтовано методологічні та психолого-педагогічні засади формування толерантного ставлення до дітей з особливими потребами у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів.

14.08.17.0198/0416U005652

Яструб Оксана Олександрівна. Формування культури міжособистісної взаємодії у майбутніх учителів початкової школи у позааудиторній роботі: Дис... к.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 30.11.2016.

УДК 378.091.322:316.614.5.

232 с.: 9 табл., 1 іл. – Бібліогр.: 267 назв.

У дисертаційному дослідженні здійснено теоретичне узагальнення проблеми формування культури міжособистісної взаємодії у майбутніх учителів початкової школи у позааудиторній роботі. На основі уточнення змісту ключових понять дослідження розкрито сутність феномену "формування культури міжособистісної взаємодії у майбутніх учителів початкової школи у позааудиторній роботі"; визначено структуру та функції культури міжособистісної взаємодії та особливості її формування у майбутніх вчителів початкової школи. Визначено критерії, показники і схарактеризовано рівні сформованості культури міжособистісної взаємодії у майбутніх учителів початкової школи у позааудиторній роботі. Розроблено модель формування культури міжособистісної взаємодії у майбутніх учителів початкової школи у позааудиторній роботі, яка містить цільовий, змістовий, технологічний, та результативний блоки. Обґрунтовано й експериментально перевірено педагогічні умови формування культури міжособистісної взаємодії у майбутніх учителів початкової школи у позааудиторній роботі.

14.08.17.0199/0416U005653

Смалько Оксана Василівна. Формування відповідального ставлення до батьківства у студентів класичного університету в процесі позааудиторної виховної роботи: Дис... к.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 14.12.2016.

УДК 378.091.322:316.614.5.

232 с.: 61 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 270 назв.

У дисертаційному дослідженні здійснено теоретичне узагальнення проблеми формування відповідального ставлення до батьківства в студентів класичного університету в процесі позааудиторної виховної роботи. На основі уточнення змісту ключових понять дослідження розкрито сутність феномену "формування відповідального ставлення до батьківства в студентів класичного університету в процесі позааудиторної виховної роботи"; розглянуто структуру та функції відповідального ставлення до батьківства й особливості його формування в студентів класичного університету в процесі позааудиторної виховної роботи. Визначено критерії, показники та схарактеризовано рівні сформованості відповідального ставлення до батьківства у студентів класичного університету. Розроблено модель формування відповідального ставлення до батьківства у студентів класичного університету в процесі позааудиторної виховної роботи, яка містить мету, методологічні підходи, принципи, етапи, зміст, методи, форми, педагогічні умови, а також критерії, рівні та очікуваний результат. Обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови формування відповідального ставлення до батьківства у студентів класичного університету в процесі позааудиторної виховної роботи.

14.08.17.0200/0416U005679

Андреев Дмитро Якович. Комунікативна підготовка майбутніх учителів технологій з використанням інтерактивних середовищ: Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 08.12.2016.

УДК 004:378.147.

250 с.: 8 табл., 4 іл. – Бібліогр.: 269 назв.

Дисертація присвячена проблемі формування у майбутніх учителів технологій комунікативної підготовки з іноземної мови як складової частини професійного навчання у педагогічних університетах. Проаналізований стан досліджуваної проблеми в педагогічній науці та практиці. Розроблена й обґрунтована технологія поетапної підготовки студентів до вивчення іноземної мови, яка

включає мотиваційно-орієнтаційний, змістово-операційний і оцінювально-рефлексивний компоненти, формування яких спрямоване на розвиток стимулів до творчого застосування потенціалу комунікативної компетенції. Визначальну роль у розробленій нами дидактичній системі відведено інтерактивному освітньому середовищу та навчально-методичному комплексу для комунікативної підготовки майбутніх учителів технологій. Експериментально перевірено ефективність комунікативної підготовки майбутніх учителів технологій з використанням засобів інтерактивних освітніх середовищ у вищих педагогічних навчальних закладах України.

14.08.17.0201/0416U005682

Кархут Володимир Ярославович. Методика навчання теоретичної механіки майбутніх вчителів математики з використанням інтернет-технологій: Дис...

к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 14.12.2016.

УДК [378.016.531]:004(043.3).

261 с.: 37 табл., 79 іл. – Бібліогр.: 160 назв.

У дисертації досліджено роль курсу класичної механіки дисципліни "Теоретична фізика" в системі підготовки студентів математичних спеціальностей педагогічних університетів. Вперше теоретично обґрунтовано, розроблено та апробовано методику навчання курсу класичної механіки дисципліни "Теоретична фізика" майбутніх учителів математики з використанням інтернет-технологій. На базі широкого спектру програмних продуктів створено інтернет-адаптоване навчально-методичне забезпечення процесу навчання курсу класичної механіки дисципліни "Теоретична фізика", яке дозволяє поєднувати як традиційні, так і дистанційні форми навчання.

14.08.17.0202/0416U005701

Мовчан Дмитро Олегович. Формування професійної компетентності магістрів права в галузі митної справи засобами дистанційного навчання: Дис... к.пед.н. /ПВНЗ „Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля”. – Захищена 25.11.2016.

УДК 378.22:34.

311 с.: 37 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 259 назв.

Дисертацію присвячено проблемі формування професійної компетентності магістрів права в галузі митної справи засобами дистанційного навчання. Досліджено теоретичні та науково-методичні основи проблеми, розкрито сутність, структуру, форми та методи підготовки магістрів права в галузі митної справи. Уточнено сутність і структуру поняття "професійна компетентність магістрів права в галузі митної справи", охарактеризовано особливості формування професійної компетентності магістрів права в галузі митної справи засобами дистанційного навчання, визначено її компоненти, критерії, показники та рівні.

14.08.17.0203/0416U005702

Кондрашова Ольга Володимирівна. Проекування розвивального освітнього середовища в процесі навчальної діяльності майбутніх менеджерів організації: Дис... к.пед.н. /ПВНЗ „Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля”. – Захищена 25.11.2016.

УДК 378.147.

203 с.: 39 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 377 назв.

Дисертацію присвячено проблемі проектування розвивального освітнього середовища в процесі навчальної діяльності майбутніх менеджерів організації. Досліджено теоретичні та науково-методичні засади проблеми, обґрунтовано

організаційно-педагогічні умови проектування розвивального освітнього середовища в процесі навчальної діяльності майбутніх менеджерів організації.

14.08.17.0204/0416U005703

Грицюк Олена Сергіївна. Педагогічні умови професійної спрямованості математичної підготовки майбутніх фахівців інженерно-технічних спеціальностей у вищих навчальних закладах: Дис... к.пед.н. /ПВНЗ „Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля”. – Захищена 26.11.2016.

УДК 378.147.016:51:62-057.4.

324 с.: 18 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 312 назв.

На основі аналізу наукової літератури розкрито теоретичні засади професійної математичної підготовки майбутніх інженерів; науково обґрунтовано, розроблено й експериментально перевірено такі педагогічні умови забезпечення професійної спрямованості математичної підготовки майбутніх фахівців інженерно-технічних спеціальностей у ВНЗ: модифікація змісту математичної підготовки студентів інженерно-технічних спеціальностей на засадах професійної спрямованості; застосування технологій проблемного й контекстного навчання у математичній підготовці майбутніх інженерів.

14.08.17.0205/0416U005728

Саприкіна Лілія Вікторівна. Формування професійної компетентності майбутніх дизайнерів одягу у процесі вивчення фахових дисциплін: Дис... к.пед.н. /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського. – Захищена 09.12.2016.

УДК 378.22:687.01-051 (043.3).

264 с.: 19 табл., 38 іл. – Бібліогр.: 297 назв.

Об'єкт дослідження - професійна підготовка майбутніх дизайнерів одягу. Мета дослідження - теоретичне обґрунтування та експериментальна перевірка методики формування професійної компетентності майбутніх дизайнерів одягу у процесі вивчення фахових дисциплін. Методи дослідження: теоретичні: аналіз філософської, психологічної, педагогічної, навчально-методичної літератури, дисертаційних досліджень - з метою з'ясування стану досліджуваної проблеми; синтез, порівняння, конкретизація, систематизація й узагальнення - для формулювання понятійно-категоріального апарату, з'ясування сутності професійної компетентності майбутнього дизайнера одягу та виокремлення компонентів її структури, критеріїв сформованості, визначення організаційно-методичних засад формування професійної компетентності майбутніх дизайнерів одягу у процесі вивчення фахових дисциплін; емпіричні: спостереження, бесіда, анкетування, тестування, самооцінювання, аналіз відвіданих занять - для вивчення реального стану сформованості професійної компетентності майбутніх дизайнерів одягу; педагогічний експеримент - для комплексного визначення рівнів сформованості професійної компетентності майбутніх дизайнерів одягу, з метою перевірки ефективності обґрунтованої та розробленої методики формування професійної компетентності майбутніх дизайнерів одягу у процесі вивчення фахових дисциплін; статистичні методи - для кількісної та якісної інтерпретації емпіричних даних. Теоретичні результати вперше: науково обґрунтовано психолого-педагогічні засади формування професійної компетентності майбутніх дизайнерів одягу; розроблено модель формування професійної компетентності майбутніх дизайнерів одягу, яка передбачає цільовий, змістовий, процесуальний, оцінювально-корекційний, результативний компоненти; визначено критерії, показники та рівні сформованості профе-

сійної компетентності майбутніх дизайнерів одягу; виявлено сукупність педагогічних умов формування професійної компетентності майбутніх дизайнерів одягу; обґрунтовано методику формування професійної компетентності майбутніх дизайнерів одягу у процесі вивчення фахових дисциплін; уточнено теоретичну сутність та структуру понять: "професійна компетентність фахівця", "професійна компетентність майбутнього дизайнера одягу"; удосконалено змістове забезпечення професійної підготовки майбутніх дизайнерів одягу; подальшого розвитку набули форми, методи, засоби формування професійної компетентності майбутніх дизайнерів одягу. Практичні результати - розроблення та впровадження в освітній процес вищих навчальних закладів методики формування професійної компетентності майбутніх дизайнерів одягу у процесі вивчення фахових дисциплін студентами 1-4 курсів спеціальності 022 "Дизайн"; її успішна апробація та експериментальна перевірка у форматі спецкурсу "Творча майстерня дизайнера одягу"; навчально-методичні рекомендації "Основи конструювання та моделювання одягу", "Методика дизайн-проектування колекцій" для викладачів і студентів вищих навчальних закладів.

14.08.17.0206/0416U005748

Яценко Ольга Миколаївна. Формування лідерських якостей майбутніх менеджерів у процесі психолого-педагогічної підготовки: Дис... к.пед.н. /Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. – Захищена 09.12.2016.

УДК 378.14.015.62.

276 с.: 17 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 209 назв.

Об'єкт: психолого-педагогічна підготовка майбутніх менеджерів у ВНЗ. Мета: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити педагогічні умови формування лідерських якостей майбутніх менеджерів у процесі організації психолого-педагогічної підготовки у ВНЗ. Практичне значення: розроблення й упровадження програми спецкурсу "Педагогіка для менеджерів-лідерів", методичних вказівок з дисципліни "Психологія", методичного посібника "Первый шаг к успеху". Методи: аналіз наукових праць, нормативних документів, моделювання; діагностичні, педагогічний експеримент; математичної статистики, дисперсійний аналіз.

14.08.17.0207/0416U005749

Шпеник Сільвія Золтанівна. Підготовка соціальних працівників до роботи з дітьми групи ризику в США та Великій Британії: Дис... к.пед.н. /Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. – Захищена 09.12.2016.

УДК 371.134:364 - 43 (73+410):376.5.

234 с.: 1 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 302 назв.

Об'єкт: професійна підготовка соціальних працівників до роботи з "дітьми групи ризику". Мета: виявити найбільш суттєві особливості професійної підготовки соціальних працівників до роботи з "дітьми групи ризику" у ВНЗ США та Великої Британії. Практичне значення: на основі матеріалів дослідження розроблено та впроваджено в навчальний процес змістовий модуль "Професійна підготовка фахівців соціальної сфери до роботи з "дітьми групи ризику" в США та Великої Британії" до спецкурсу "Соціальна робота за рубежом". Методи: теоретичні, емпіричні.

14.43 Спеціалізовані галузі педагогіки

14.08.17.0208/0516U000933

Федчишин Надія Орестівна. Розвиток ідей гербартианської педагогіки в теорії і практиці

німецькомовних країн (друга половина XIX - XX ст.): Дис... д.пед.н. /Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. – Захищена 07.12.2016.

УДК 37.013.2:316.32 (430) "18/19".

644 с.: 28 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 989 назв.

У дисертації обґрунтовано новий підхід до розв'язання проблеми теорії і практики гербартианської педагогіки в німецькомовних країнах другої половини XIX - XX ст. Проаналізовано передумови реформування системи освіти та запропоновано оцінку діяльності гербартианців в історії педагогіки, виявлено відмінності між поглядами Й.-Ф. Гербарта і гербартианців. З'ясовано роль "Спілки наукової педагогіки", висвітлено гуманістичну спрямованість гербартианства, структурні та змістові особливості гербартианської педагогіки.

14.08.17.0209/0516U000934

Шиманська Марія Станіславівна. Теорія та практика запобігання соціальній нерівності учнів із малозабезпечених сімей у навчально-виховних закладах Польщі (1989 - 2014): Дис... д.пед.н. /Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. – Захищена 06.12.2016.

УДК 364.144 (438) (091) "1989 / 2014" (043.5).

418 с.: 28 табл., 4 іл. – Бібліогр.: 482 назв.

Обґрунтовано теоретико-методологічні засади та визначено категоріальний апарат дослідження; проаналізовано розвиток системи загальної середньої освіти Польщі в контексті реалізації принципу рівних можливостей усіх учасників навчально-виховного процесу; висвітлено генезу проблеми соціальної нерівності в педагогічній теорії і практиці; визначено якісні та кількісні характеристики соціальних нерівностей в системі загальної середньої освіти Польщі; обґрунтовано роль співпраці школи, соціальних служб і Церкви у подоланні проблем, викликаних низьким матеріальним становищем окремих сімей; розкрито організаційно-методичні засади соціально-виховної роботи з дітьми, що походять із малозабезпечених сімей у системі освіти Польщі

14.08.17.0210/0416U004890

Шийка Оксана Іванівна. Система забезпечення якості університетської освіти в Австрії: Дис... к.пед.н. /Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. – Захищена 06.12.2016.

УДК 378.4.014.5 (436).

276 с.: 10 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 408 назв.

У дисертації виконано аналіз системи забезпечення якості університетської освіти Австрії в контексті євроінтеграційних перетворень. Висвітлено теоретико-методологічні засади дослідження забезпечення якості університетської освіти Австрії. Представлено методологію аналізу забезпечення якості університетської освіти Австрії на основі використання підходів, якими послуговується філософія, психологія, економічні та педагогічні науки, а також структурно-функціональної моделі, яка охоплює оцінний, концептуальний, цільовий, інструментальний (механізми: фахові та освітньо-культурні стандарти, система присудження освітньо-кваліфікаційних рівнів та наукових ступенів; менеджмент якості; акредитація, оцінювання, стандарти ISO, загальне управління якістю) компоненти.

14.08.17.0211/0416U004891

Подоляк Зоряна Романівна. Реформування лісогосподарської освіти в Австрії (друга половина XX - початок XXI століття): Дис...

к.пед.н. /Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. – Захищена 07.12.2016.

УДК 630*945.001.73(436)"19"/"20".

22 с.: 14 табл. – Бібліогр.: 260 назв.

Дисертацію присвячено проблемі аналізу теорії і практики професійної підготовки майбутніх фахівців сфери лісівництва у системі середньої та вищої освіти Австрії протягом другої половини ХХ - початку ХХІ століття. У результаті дослідження проаналізовано склад і структуру кадрового забезпечення лісового комплексу Австрії та з'ясовано витоки австрійської системи лісогосподарської освіти; розкрито змістово-цільові й організаційно-методичні основи професійної підготовки майбутніх спеціалістів лісового господарства в системі середньої професійної і вищої освіти Австрії та вивчено австрійський досвід організації післядипломної підготовки і державної атестації фахівців у галузі лісівництва; висвітлено особливості професійної підготовки майбутніх працівників лісового господарства в системі професійно-технічної і вищої освіти України та виявлено перспективи модернізації вітчизняної системи лісогосподарської освіти в контексті австрійського досвіду.

15 ПСИХОЛОГІЯ

15.21 Загальна психологія

15.08.17.0212/0516U000973

Санніков Олександр Ілліч. Психологія прийняття життєвих рішень особистістю: Дис... д.психол.н. /Державний заклад

"Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського". – Захищена 17.12.2016.

УДК 159.923.3:959.947.2.

484 с.: 19 табл., 35 іл. – Бібліогр.: 691 назва.

Обґрунтовані компоненти психологічної структурно-функціональної системи прийняття життєвого рішення особистістю що презентовані специфічними характеристиками. Розглянуто поняття «рішимоності» як інтегральної властивості особистості, обґрунтовано зміст, структуру, ознаки та їх компонентний склад. Схарактеризовано механізми активації особистісних ресурсів, критерії та форми здійснення життєвого вибору. Визначені ресурси та предиктори прийняття життєвих рішень особистістю. Наведено результати диференціально-психологічного аналізу, що спрямований на пошук широкого кола психологічних властивостей особистості.

15.08.17.0213/0416U005564

Свинаренко Юлія Валеріївна. Характерологічна регуляція партнерської прихильності у жінок: Дис... к.психол.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 01.12.2016.

УДК 159.23.3-055.2-058.837:159.98.

201 с.: 17 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 201 назва.

Об'єкт дослідження: партнерська прихильність. Мета роботи: визначити особливості характерологічної регуляції партнерської прихильності у жінок. Методи: теоретичні (аналіз, систематизація, узагальнення психологічної літератури), емпіричні (психодіагностичний метод), математико-статистичні. Наукова новизна: дисертація присвячена вивченню характерологічної регуляції партнерської прихильності у жінок; встановлено обумовленість порушень типів партнерської прихильності характерологічними радикалами та типами організації селф-системи; виявлено відмінності у виразності нарцисичних рис: у жінок з порушеними типами партнерської прихильності значимо вище виражені нарцисичні риси порівняно з жінками зі здоровим типом автономним партнерської прихильності; визначено, що у жінок з автономним типом

партнерської прихильності найбільш високий рівень ефективності функціонування селф-системи та властиві зрілі механізми психологічного захисту. Практичне значення: розроблена програма психологічної корекції, мета якої – зміна порушених типів партнерської прихильності (псевдоавтономія, дезорієнтованість, надзалежність) на здоровий тип прихильності шляхом корекції характерологічної регуляції особистості; в результаті її проходження у більшості жінок змінилися типи партнерської прихильності. Ефект впровадження – високий. Сфера використання: вищі навчальні заклади освіти, психологічні служби.

15.08.17.0214/0416U005565

Чжао Сінь. Особливості впливу батьківської родини на емоційну зрілість особистості:

Дис... к.психол.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 17.11.2016.

УДК 159.923.2:316.362.1.

201 с.: 31 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 231 назва.

Об'єкт дослідження: емоційна зрілість. Мета роботи: визначити психологічні чинники батьківської сім'ї, що сприяють розвитку емоційної зрілості. Методи: теоретичні (аналіз, систематизація, узагальнення), емпіричні (інтерв'ю, анкетування, тестування, метод експертних оцінок), математико-статистичні. Наукова новизна: дисертація присвячена вивченню впливу батьківської родини на емоційну зрілість особистості; встановлено відповідність структур емоційної зрілості батьків та дітей, переважаючи роль фігури батька у розвитку емоційної зрілості, а також етапи та глибину його залучення у емоційний контакт з дитиною; визначено особливості структури тривоги в емоційній зрілості особистостей, регуляційну роль статево-рольових структур у становленні емоційної зрілості, а також індивідуально-психологічні особливості батьків, що ретардують й потенціюють розвиток емоційної зрілості; визначено типи спотвореного виховання, що перешкоджають розвитку емоційної зрілості, виявлено деякі специфічні ознаки ранніх спогадів, що свідчать про наявність такого спотворення, а також порушені типи структури батьківської сім'ї. Практичне значення: розроблена психокорекційна програма, мета якої – підвищення рівня емоційної зрілості; в результаті її проходження з'явилися ознаки емоційної зрілості. Ефект впровадження – високий. Сфера використання: вищі навчальні заклади освіти, психологічні служби.

15.08.17.0215/0416U005567

Тринчук Олена Борисівна. Психологічні особливості мотиваційно-ціннісної сфери у майбутній професійній діяльності особистості:

Дис... к.психол.н. /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова. – Захищена 24.11.2016.

УДК 159.923-057.875:159.947.5:17.022.1.

177 с.: 12 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 310 назв.

Об'єкт дослідження: мотиваційно-ціннісна сфера особистості. Предмет дослідження: психологічні особливості мотиваційно-ціннісної сфери у майбутній професійній діяльності особистості. Методи дослідження. Для забезпечення об'єктивності і системності дослідження та з метою вирішення поставлених дослідницьких задач, у роботі використано низку методів, а саме: теоретичні - системно-структурний, аналізу наукових першоджерел; емпіричні - психодіагностичний метод; статистичні - методи обробки отриманих даних (кореляційний, кластерний, факторний аналіз). До психодіагностичного комплексу увійшли такі методики: для діагностики показників мотиваційно-ціннісної сфери застосовувалися: опитувальник "Рівень співвідношення цінності і доступності в різних життєвих сферах" О. Б. Фанталової; методика вивчення мотивації професійної ді-

яльності К. Замфір (у модифікації А. О. Реана); "Тест складових орієнтацій" Д. О. Леонтьєва. Для діагностики індивідуально-психологічних властивостей особистості майбутніх економістів використовувалися: Фрайбурзький багатфакторний особистісний опитувальник (FPI); опитувальники "Спрямованість особистості" В. Смекала і М. Кучери; "Самооцінка рівня онтогенетичної рефлексії" М. П. Фетискіна, В. В. Козлова і Г. М. Мануйлова; "Потреба в досягненнях" та "Структура мотивації" Ю. М. Орлова. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що: вперше: встановлено основні відмінності у психологічних складових мотиваційно-ціннісної сфери майбутніх економістів залежно від строку навчання; побудовано трикластерні моделі мотиваційно-ціннісної сфери майбутніх економістів залежно від строку навчання (соціальне визнання, брак батьківської підтримки та потреба в афіліації - на початковій стадії навчання та орієнтація на саморозвиток, соціальна зрілість та орієнтація на інтенсивну діяльність - на завершальній); побудовано п'ятифакторну модель мотиваційно-ціннісної сфери майбутніх економістів, яку склали: смисложиттєві орієнтації; емоційна дезадаптованість; самомотивованість; імпульсивність; соціально-гендерний стереотип; встановлено особливості аксіологічних складових ціннісної сфери майбутніх економістів (залежно від етапу навчання); теоретично обґрунтовано та емпірично підтверджено основні внутрішні конфлікти майбутніх економістів. Практичне значення дослідження полягає в тому, що отримані результати сприяють розв'язанню завдань удосконалення професійної підготовки майбутніх економістів, ефективній організації навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах економічного профілю. Сфера використання вищі навчальні заклади, психологічні служби.

15.08.17.0216/0416U005698

Олейник Нарміна Оруджівна. Переживання самотності як чинник самоактуалізації особистості: Дис... к.психол.н. /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова. – Захищена 24.11.2016.

УДК 364.274:378.

178 с.: 27 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 185 назв.

Об'єкт дослідження - самотність як психологічний феномен. Предмет дослідження - психологічні особливості переживання самотності як чинник самоактуалізації особистості. Методи дослідження. Для забезпечення об'єктивності і системності дослідження та з метою вирішення поставлених дослідницьких задач у роботі була використана низка методів, а саме: теоретико-методологічний аналіз, систематизація та узагальнення психологічних даних за проблемою дослідження, психодіагностичні методи та методи математичної статистики обробки даних. До психодіагностичного комплексу увійшли наступні методи: методики - "Діагностика рівня суб'єктивного відчуття самотності" (Д. Рассела, М. Фергюсона) з метою визначення загального рівня переживання самотності, "Семантичний диференціал" (Є. Заворотних) для виявлення ставлення досліджуваних до переживання самотності, "Діагностика самоактуалізації особистості" (А. Лазукін, Н. Каліна) з метою визначення прагнення досліджуваних до самоактуалізації; опитувальники - "Виявлення виду самотності" (С. Корчагіної) для встановлення домінуючого виду самотності, анкета "Самотність" (Г. Шагівалеевої) в авторській модифікації для вивчення особливостей переживання самотності на основі запропонованої моделі переживання самотності, "Диференціальний опитувальник самотності" (Є. Осіна, Д. Леонтьєва) ДОПС-3 для визначення самотності як багатомірного феномена, "Тест-опитувальник особистісної зрілості" (Ю. Гільбуха) з метою визначення рівня особистісної зрілості; "Дослідження вольової саморегу-

ляції" (А. Зверькова та Є. Ейдмана) для виявлення вольової спрямованості досліджуваних. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що: вперше: запропоновано теоретичну структурно-функціональну модель переживання самотності; модель функціонує як цілісне, динамічне утворення та складається з когнітивного, емоційного, поведінкового та мотиваційно-вольового компонентів; встановлено закономірності організації переживання самотності в осіб з різним показником самотності (високим, середнім, низьким) та у досліджуваних різного віку (раннього дорослого та середнього дорослого віку); визначено основні форми переживання самотності (ефективну, яка виявляється у активній і пасивній формах, та неефективну); встановлено психологічні особливості переживання самотності як показників самоактуалізації особистості, такими показниками виявилися - знижені показники когнітивного та мотиваційно-вольового компонентів, підвищені показники емоційного та поведінкового компонентів структури переживання самотності. Уточнено сутність визначення явищ, близьких за значенням самотності (ізоляція, відчуження, усамітнення); виділено основні параметри, які дозволяють зіставити і відокремити одне від одного поняття "ізоляція", "відчуження", "усамітнення"; уточнено визначення понять "самотність" та "самоактуалізація"; дістало подальшого розвитку; - теоретичні уявлення про переживання самотності як чинника самоактуалізації особистості та методичне забезпечення їх емпіричного дослідження. Практичне значення одержаних результатів. Результати дослідження використані в ході професійної підготовки та підвищення професійного рівня студентів як технічної, так і гуманітарної спрямованості при викладанні навчальних курсів "Загальна психологія", "Психологія особистості", "Вікова психологія". Сфера використання вищі навчальні заклади, психологічні служби.

15.08.17.0217/0416U005699

Мадінова Юлія Ігорівна. Особливості дезадаптації студентів-медиків: Дис... к.психол.н. /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова. – Захищена 25.11.2016.

УДК 159.923:159.937.

220 с.: 74 іл. – Бібліогр.: 160 назв.

Об'єкт дослідження: особистісна дезадаптація студентів-медиків в період первинної професіоналізації. Предмет дослідження: симптомокомплекс композиційної організації малюнка як діагностичний і корекційний інструментарій дослідження особистісної дезадаптації студентів-медиків в період первинної професіоналізації. Методи дослідження. Теоретичні: аналіз наукової літератури, систематизація та узагальнення теоретичних і емпіричних даних про дезадаптацію. Емпіричні: констатувальний експеримент, спостереження, анкетування та тестування. Для дослідження особливостей особистісної адаптації / дезадаптації студентів-медиків були використані методики: 1) тест-опитувальник психофізіологічної дезадаптації О.М.Родіної. Для дослідження індивідуально-особистісних характеристик: а) Томський опитувальник ригідності Г.В. Залевського; тест-опитувальник соціальної адаптивності О.П. Саннікової, О.В. Кузнецової; б) тест-опитувальник емоційності Є.П. Львіна; в) тест-опитувальник "Міні-мульти". Для дослідження композиційних характеристик: проективна методика "10x10" І.В. Єршової-Бабенко. Статистичні методи обробки даних - кореляційний, факторний аналіз, t-критерій В. Стьюдента, які здійснювалися за допомогою комп'ютерної програми SPSS 19.0. Наукова новизна отриманих результатів роботи полягає в тому, що вперше: розроблено симптомокомплекс особливостей особистісної адаптації/дезадаптації студента-медика на основі композиційних характеристик малюнків (узагальнених і організаційних); виявлено ком-

позиційні характеристики малюнка, присутність яких характерна для стану адаптації, а відсутність - для стану дезадаптації; досліджено співвідношення показників особливостей особистісної адаптації і дезадаптації студента-медика і його прояви в особливостях композиційної організації малюнків; виявлено найбільш статистично значущі взаємозв'язки композиційних і традиційних характеристик малюнка, а також виявлені композиційні і традиційні характеристики малюнків, характерні для високої загальної соціальної адаптації особистості, високого рівня психофізіологічної дезадаптації; уточнено співвідношення традиційних і композиційних характеристик малюнків, взаємозв'язок між рівнем психофізіологічної дезадаптації і соціальної адаптації особистості, взаємозалежність традиційних характеристик малюнків і адаптивних властивостей особистості. Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що результати, отримані в ході дослідження, можуть бути використані для створення програм діагностування, корекції та психологічної підтримки студентів-медиків в стані дезадаптації, яка виникла в період їх первинної професіоналізації. Сфера використання вищій навчальні заклади, психологічні служби.

15.08.17.0218/0416U005700

Герасименко Наталя Олександрівна. Психологічні особливості мотиваційної спрямованості особистості та діяльності менеджера:

Дис... к.психол.н. /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова. – Захищена 25.11.2016.

УДК 159.923-057.175.

223 с.: 46 табл., 4 іл. – Бібліогр.: 223 назви.

Об'єкт дослідження: мотиваційна спрямованість особистості. Предмет дослідження - психологічні особливості мотиваційної спрямованості особистості та діяльності менеджера. Методи психологічної діагностики містив: багатофакторний особистісний опитувальник Р. Кеттелла (16 PF); асоціалізаційний тест (САТ) (Л.Я. Гозман, М.В. Кроз, М.В. Латинська); методику дослідження рівня суб'єктивного контролю (РСК) (Є.Ф. Бажин, Є.А. Голинкіна, А.М. Еткінд); методику оцінки рівня домагань (В.К. Гербачевський); опитувальник "Рівень мотивації досягнення успіху" (А. Мехраб'ян); методику діагностики спрямованості "на себе", "на справу", "на взаємодію" (Орієнтувальну анкету) (В. Смекал, М. Кучера); колірний тест (М. Люшер); авторські методики: анкету "Мотиваційна спрямованість особистості менеджера на ефективну діяльність", словник ознак і анкету "Експертна оцінка особистісної ефективності діяльності менеджера. Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що вперше: розкрито психологічний зміст поняття мотиваційної спрямованості особистості менеджера на ефективну діяльність, як системи домінуючих спонукань, яка визначає вибірковість стосунків і активності особистості, орієнтує діяльність незалежно від ситуацій, що складаються, на конструктивні когнітивні компоненти, переважно високі цінності-цілі, досить сильні, стійкі і збалансовані емоційно-вольові компоненти; розроблено теоретичну модель мотиваційної спрямованості особистості менеджера на ефективну діяльність у сукупності трьох блоків структурних компонентів: (когнітивного, ціннісно-цільового, емоційно-вольового) та критеріїв особистісної ефективності діяльності менеджера (емоційне і ділове лідерство, професійна успішність, адаптаційна комунікативна мобільність, швидка навчаємість, стресостійкість); виділено категорію мотиваційної спрямованості в мотиваційній проблематиці, як систему домінуючих спонукань, яка визначає вибірковість стосунків та активності особистості, орієнтує діяльність і визначає основну лінію поведінки особистості; виявлено специфіку мотиваційної спрямованості особистості менеджерів на різних етапах початкової управлін-

ської діяльності; поглиблено наукові уявлення про динаміку індивідуально-особистісних особливостей менеджера; виявлено динаміку мотиваційної спрямованості менеджерів залежно від досвіду і успішності діяльності; виділено факторної структури особистісних якостей і мотиваційної спрямованості менеджерів середньої ланки і топ-менеджерів; проведено аналіз особливостей оцінки менеджерами детермінант мотиваційної спрямованості і особистісної ефективності діяльності залежно від рівня управлінської ієрархії; розроблено і апробовано авторські психодіагностичні методики: анкета "Мотиваційна спрямованість особистості менеджера на ефективну діяльність", словник ознак та анкета "Експертна оцінка особистісної ефективності діяльності менеджера". Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що результати дисертаційного дослідження можуть бути рекомендовані менеджерам та організаційним психологам для розробки програм професійного відбору і психологічного супроводу розвитку особистості менеджера в організації. Сфера використання вищій навчальні заклади, психологічні служби.

15.31 Психологія розвитку. Вікова психологія

15.08.17.0219/0516U000936

Доцевич Тамілія Іванівна. Метакогнітивна компетентність суб'єкта педагогічної діяльності у вищій школі:

Дис... д.психол.н. /Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. – Захищена 30.11.2016.

УДК 378.12: 159.923.

379 с.: 55 табл., 34 іл. – Бібліогр.: 455 назв.

Дисертацію присвячено вивченню психологічного змісту та динаміки розвитку метакогнітивної компетентності суб'єкта педагогічної діяльності вищій школи. Робота містить теоретичне обґрунтування, методичні засади та результати емпіричного дослідження. В ході дослідження було визначено, що до метакогнітивної компетентності суб'єкта педагогічної діяльності вищій школи входять метакогнітивний досвід діяльності і такі метакогнітивні здатності, як метапам'ять, метамислення, метакреативність, металінгвістичні здібності. Встановлено, що педагогічна рефлексивність є ключовим регулятивним компонентом метакогнітивної компетентності суб'єкта педагогічної діяльності у вищій школі. Розроблено програму психологічного супроводу розвитку метакогнітивної компетентності, ефективність якої експериментально підтверджено. Здобули підтвердження і висунуті у дослідженні гіпотези про зв'язки метакогнітивних здатностей з метакогнітивним досвідом та мотивацією професійної діяльності, про обумовленість метакогнітивної компетентності педагогічною рефлексивністю та регулятивними особливостями суб'єкта педагогічної діяльності, про ефективність системи психологічного супроводу розвитку метакогнітивної компетентності суб'єкта педагогічної діяльності, що враховує провідну роль метапам'яті у функціонуванні метакогнітивних здатностей.

15.08.17.0220/0516U000937

Філоненко Мирослава Мирославівна. Психологія особистісного становлення майбутнього лікаря:

Дис... д.психол.н. /Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. – Захищена 29.11.2016.

УДК 159.923.2(043.5).

425 с.: 25 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 420 назв.

В дисертаційному дослідженні запропоновано нове вирішення наукової проблеми особистісного становлення майбутнього лікаря в умовах навчально-професійної діяльності. Дослідження підтвердило існування тісного зв'язку між

структурою особистості і процесом професійної діяльності. Розкрито сутність поняття "особистісне становлення майбутнього лікаря у процесі навчально-професійної діяльності". Визначено підходи, які дають змогу проаналізувати психологічний зміст цього феномена. Обґрунтовано модель розвитку особистісної структури майбутнього лікаря. Здійснено емпіричне вивчення структуротвірних компонентів особистісної структури студента-медика і показано взаємозв'язок цих компонентів з його майбутньою професійною діяльністю. Запропоновано адаптивно-динамічне навчання студентів-медиків, спрямоване на їх особистісне становлення в умовах освітнього середовища вищого медичного навчального закладу. Показано динаміку розвитку структуротвірних компонентів особистісної структури студента-медика на підставі результатів впровадження у навчальний процес адаптивно-динамічного навчання. Гіпотеза, що була висунута на початку дослідження в ході емпіричного етапу знайшла своє повне підтвердження.

15.08.17.0221/0416U005576

Верещинська Яна Володимирівна. Естетичне сприйняття як чинник розвитку соціально-перцептивної компетентності майбутніх психологів: Дис... к.психол.н. /Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. – Захищена 26.11.2016.

УДК 159.944.3.

202 с.: 39 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 239 назв.

Об'єкт - соціально-перцептивна компетентність особистості майбутнього психолога; методи - теоретичні (систематизація та узагальнення), емпіричні (психолого-педагогічний експеримент), математико-статистичні методи обробки даних; новизна - вперше визначено функціонально-рольові особливості майбутніх психологів з високим рівнем соціально-перцептивної компетентності; виділено мнемічні особливості естетичного компоненту соціально-перцептивної компетентності майбутніх психологів, які проявляються у високих показниках запам'ятовування обличчя з різним рівнем естетичної привабливості; розширено уявлення про особливості сприйняття людини людиною у майбутніх психологів шляхом виявлення зв'язку між сенсорно-перцептивними та мнемічними особливостями та рівнем соціально-перцептивної компетентності; естетичний компонент соціальної перцепції майбутніх психологів шляхом встановлення структурних зв'язків між оцінками привабливості фігури та обличчя людини; соціально-перцептивну компетентність психолога, яка розуміється як вмотивована система здатностей зі сприйняття та інтерпретації зовнішніх проявів людини, втілена у досвіді психологічного супроводу чи допомоги; дістали подальшого розвитку засоби дослідження естетичного компоненту соціальної перцепції майбутніх психологів шляхом створення комплексу методик діагностики особливостей сприйняття зовнішності; удосконалено засоби психологічного супроводу становлення соціально-перцептивної компетентності майбутніх психологів шляхом включення естетичного компоненту до системи розвивальних впливів; результати - розроблена і апробована програма психологічного супроводу розвитку соціально-перцептивної компетентності майбутнього психолога з урахуванням естетичного компоненту; утворено комплекс методик дослідження естетичного компоненту соціально-перцептивної компетентності майбутнього психолога, які можуть бути використані в процесі підготовки майбутніх психологів при викладанні курсів "Тренінг комунікативної компетентності", "Диференційна психологія", "Соціальна психологія"; галузь - психологія.

15.08.17.0222/0416U005577

Головіна Олена Юріївна. Особливості духовного інтелекту у процесі розвитку моральної самосвідомості у студентів: Дис... к.психол.н. /Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. – Захищена 26.11.2016.

УДК 159.944.3.

235 с.: 25 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 250 назв.

Об'єкт - моральна самосвідомість особистості студента; методи - теоретичні (систематизація та узагальнення), емпіричні (психолого-педагогічний експеримент), математико-статистичні методи обробки даних; новизна - вперше виявлено психологічну структуру духовного інтелекту студентів, яку складає трансцендентний, екзистенційний та моральний компоненти; визначено взаємообумовленість духовного інтелекту та моральної самосвідомості студентів, що позначається у зв'язках його морального компоненту з моральною спрямованістю і відповідальністю, екзистенційного компоненту - з екзистенційною наповненістю життя, смислоттєвими орієнтаціями, самоактуалізацією та екзистенційними ресурсами, а трансцендентного компоненту - з показниками релігійності; визначено особливості моральної самосвідомості у студентів з різними типами духовного інтелекту; розширено уявлення про інтелектуальні властивості особистості шляхом встановлення позитивних зв'язків між духовним інтелектом та загально-розумовими, соціально-інтелектуальними та емоційно-інтелектуальними здатностями студентів; вдосконалено засоби дослідження духовного інтелекту шляхом створення методики діагностики його морального, екзистенційного та трансцендентного компонентів; дістали подальшого розвитку засоби психологічного супроводу становлення моральної самосвідомості студентів шляхом створення програми розвитку компонентів їх духовного інтелекту; результати - розроблено методику діагностики духовного інтелекту, спрямовану на дослідження його морального, екзистенційного та трансцендентного компонентів, яка може застосовуватись у психологічних дослідженнях; розроблена і апробована програма психологічного супроводу становлення моральної самосвідомості студентів через розвиток їх духовного інтелекту, яка може бути рекомендована до застосування у виховному процесі вишів та може використовуватись в процесі підготовки майбутніх психологів при викладанні курсів "Тренінг комунікативної компетентності", "Диференційна психологія", "Психодіагностика" та спецкурсу "Психологія релігійної свідомості"; галузь - психологія.

15.08.17.0223/0416U005584

Тирон Олена Миколаївна. Психолого-педагогічні основи формування іншомовної компетентності майбутніх моряків: Дис... к.психол.н. /Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. – Захищена 30.11.2016.

УДК 159.9.072.43.

200 с.: 32 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 281 назва.

Дисертацію присвячено проблемі подальшої розробки психолого-педагогічних основ формування іншомовної компетентності майбутніх моряків. У дисертаційному дослідженні здійснено теоретичний аналіз вищезазначеної проблеми з позиції педагогічної психології; розкрито сутність понять "компетентність", "іншомовна компетентність", "спілкування" та "комунікація"; охарактеризовано зміст і структуру, ознаки та показники сформованості іншомовної компетентності майбутніх моряків; розглянуто зарубіжний досвід дослідження проблеми підготовки моряків для міжнародного флоту; визначено стан розробленості проблеми формування іншомовної компетентності майбутнього спеціаліста та психолого-педагогічні осо-

бливості іншомовної комунікації моряків у міжнародному екіпажі. Сформовано власне визначення іншомовної компетентності моряка, виокремлено її структурні компоненти (змістовно-процесуальний, мотиваційно-цільовий і морально-соціальний) і введено у науковий обіг поняття "міжпоколінне міжрангове спілкування". Розроблено та експериментально перевірено психотехнології як психологічний супровід формування іншомовної компетентності майбутнього моряка в процесі проходження плавальної практики та навчання англійської мови у ВНЗ морського спрямування. Гіпотеза, що формування іншомовної компетентності майбутніх моряків ґрунтується на сформованості її структурних компонентів та чинників її становлення в ході емпіричного дослідження знайшла повне підтвердження.

15.08.17.0224/0416U005585

Зінченко Олександр Володимирович. Розвиток поняттєвого мислення підлітків у процесі інтернет-спілкування: Дис... к.психол.н. / Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. – Захищена 29.11.2016.

УДК 159.922.6:316.772.

180 с.: 25 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 297 назв.

У дисертації досліджено розвиток поняттєвого мислення підлітків у мережевому спілкуванні. Проаналізовано теоретичні джерела з проблеми поняттєвого мислення підлітків, інтернет-спілкування як психологічний феномен і специфіку його впливу на пізнавальну сферу особистості. У контексті проектувально-технологічної парадигми теоретично обґрунтовано можливість організації формувального впливу на словесно-логічну структуру підлітка з використанням елементів мережевої комунікації. Розглянуто особливості інтелектуального тренінгу як виду навчання. Емпірично досліджено динаміку операційно-логічної структури поняттєвого мислення у підлітковому віці (аналізу, узагальнення, абстрагування, класифікації, логічності умовиводів), встановлено особливості її трансформації й ступінь інтеграції. З'ясовано зміни основних характеристик інтернет-спілкування підлітків - значущості, тематики, інтенсивності, використання експресивних засобів. На основі факторного аналізу виокремлено основні групи мотивів користування Інтернетом в інтервалі 13-15 років. Досліджено зв'язок розвитку операцій поняттєвого мислення з показниками інтернет-спілкування, у результаті встановлено відсутність значущих кореляцій за більшістю змінних. На основі аналізу теоретичних джерел та результатів констатувального експерименту розроблено та реалізовано комбінований тренінг поняттєвого мислення підлітків, що передбачав поєднання безпосередньої взаємодії та інтернет-комунікації у соціальній мережі. Ефективність формувального впливу доведено на основі діагностичної перевірки та використання критеріальних задач.

15.08.17.0225/0416U005760

У Цзін. Психологічні особливості переживання страху молодшими школярами і підлітками з повних та неповних сімей: Дис... к.психол.н. / Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського". – Захищена 17.12.2016.

УДК 159.922+159.942.5.

195 с.: 34 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 183 назви.

В роботі вивчено особливості переживання страхів у молодших школярів та підлітків України та Китаю. Визначені чинники виникнення страхів, якими виступають особливості сімейного виховання, соціальні умови розвитку дитини. Встановлені відмінності прояву страхів та тривожності у молодших школярів та підлітків з повних та неповних сімей, а також у молодших школярів і підлітків з неповних сімей

української та китайської вибірок. Розроблено та апробовано тренінги по роботі зі страхами у молодших школярів і підлітків в умовах рекреаційного закладу.

15.41 Соціальна психологія

15.08.17.0226/0416U005740

Чанцева-Коваленко Олена Миколаївна. Гармонійні стосунки батьків як чинник особистісного розвитку дитини: Дис... к.психол.н. / Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. – Захищена 01.12.2016.

УДК 159.923.33:316.6:37-051(043.3).

197 с.: 31 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 307 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню особистісного розвитку дитини під впливом гармонійних стосунків батьків. Охарактеризовано гармонійні та дисгармонійні стосунки батьків, їх основні критерії та чинники. Розроблено структурно-динамічну модель особистісного розвитку дитини підліткового віку, що відображає вплив батьківських стосунків в залежності від їх характеру на розвиток дитячої особистості. Обґрунтовано, що стосунки батьків виступають одним з важливих факторів особистісного розвитку дитини. Розроблено курс інформаційно-просвітницьких та психокорекційних онлайн-вебінарів «В мой сім'ї – гармонія» як сучасний метод гармонізації батьківських стосунків. Доведено наявність позитивних зрушень у відносинах батьків після проведення онлайн-курсу в основних сферах розвитку особистості дитини підліткового віку. Відзначено позитивну динаміку у гармонізації стосунків у батьків-учасників вебінарів: розвиток збалансованості їх взаємин в континуумі «автономність-залежність», досягнення більшої гнучкості сімейних ролей, зростання емпатійним наповненості відносин, зміцнення ціннісно-орієнтаційної єдності, посилення узгодженості батьків у виховних підходах і зростання загального рівня задоволеності подружніми стосунками. Визначено позитивний вплив розроблених онлайн-вебінарів «В мой сім'ї – гармонія» на розвиток дитячої особистості та гармонізацію батьківських стосунків, які в свою чергу і виступають вагомим чинником особистісного розвитку дитини.

15.81 Прикладна психологія

15.08.17.0227/0416U005550

Величко Володимир Володимирович. Психолого-юридичне забезпечення професійної діяльності працівників Національного центрального бюро Інтерполу в Україні: Дис... к.психол.н. / Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 03.12.2016.

УДК 159.922, 159.9:351.743-055.

210 с.: 27 табл., 35 іл. – Бібліогр.: 387 назв.

У роботі висвітлено: теоретико-методологічні та правові засади юридичного забезпечення діяльності Міжнародної організації кримінальної поліції Інтерпол та НЦБ Інтерполу в Україні; теоретико-методологічні засади психологічного забезпечення професійної діяльності поліції та працівників Інтерполу; міжнародний та вітчизняний досвід сучасного стаю та особливості відбору, підготовки та психологічного супроводу професійної діяльності працівників поліції та працівників НЦБ Інтерполу. Розкрито загальний алгоритм, особливості впровадження авторської "Психолого-професійної технології формування психологічної готовності до професійної діяльності працівників НЦБ Інтерполу в Україні".

15.08.17.0228/0416U005601

Посохова Яна Сергіївна. Психологічні осо-

близості професійно-правової ідентичності правоохоронців (на прикладі поліцейських підрозділів України): Дис... к.психол.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 02.12.2016.

УДК [159.9:351.74](477)(043.3).

232 с.: 25 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 233 назви.

У дисертації здійснено детальний теоретичний аналіз проблеми професійної та правової ідентичності, визначено поняття професійно-правової ідентичності правоохоронця та надані результати її багаторічного емпіричного дослідження. Теоретичні та практичні напрацювання дисертаційної роботи можуть бути використані у формуванні програм та методичних комплексів у процесі навчальної підготовки особового складу поліцейських підрозділів та у професійній діяльності відділень психологічного забезпечення відділів кадрового забезпечення діяльності патрульної поліції.

15.08.17.0229/0416U005741

Каплуненко Ярина Юрївна. Особистісні чинники розвитку соціального інтелекту у фахівців соціономічних професій: Дис... к.психол.н. /Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. – Захищена 01.12.2016.

УДК 159.9.072.

262 с.: 30 табл., 4 іл. – Бібліогр.: 186 назв.

Дисертаційне дослідження присвячене вивченню особистісних чинників розвитку соціального інтелекту у фахівців соціономічних професій - менеджерів, психологів та викладачів. Зроблено теоретичний аналіз історії дослідження соціального інтелекту, сучасних уявлень про його розвиток та складові компоненти. Встановлено парадигмальний зсув щодо розгляду соціального інтелекту як суто когнітивної пізнавальної здібності до соціально-особистісної пізнавальної характеристики та сформульоване узагальнене визначення соціального інтелекту. Представлено емпіричне дослідження особистісних чинників розвитку соціального інтелекту; вивчено рівень розвитку когнітивного, емоційного та поведінкового складових соціального інтелекту у працюючих фахівців професійного середовища "людина-людина"; виділено структурно-динамічні, характерологічні, мотиваційні та смислові чинники його розвитку; зроблено якісний та кількісний аналіз взаємозв'язків особистісних чинників із показниками соціального інтелекту; виділено характерні ознаки фахівців різних соціономічних груп; розроблено практичні рекомендації щодо оптимізації соціального інтелекту у майбутніх фахівців соціономічних професій.

16 МОВОЗНАВСТВО

16.21 Загальне мовознавство

16.08.17.0230/0516U000052

Зернецька Алла Анатоліївна. Функціональна система вербально-комунікативної діяльності (компетентнісний аспект): Дис... д.філол.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 21.12.2015.

УДК 81'1:800.6:373.1.013.

336 с. – Бібліогр.: 317 назв.

У дисертації запропоновано новий підхід до вивчення функціональної системи вербально-комунікативної діяльності крізь призму компетентнісного підходу; сконструйовано ментально-мовно-дискурсивну модель вербально-комунікативної діяльності, яка є функціональною системою відкритого типу; представлено структуру комунікативної компетенції як бази даних трьох типів кластерів: пресупозиційної компетенції, лінгвістичної компетенції, діяльнісної компетенції, що є необхідними для реалізації вербальної

комунікації. Складено якісні та кількісні параметри змісту комунікативної компетентності мовної особистості, а також на основі елементів методу контент-аналізу Г. Ласвелла здійснено вимірювання (моніторинг) рівнів її сформованості для забезпечення успішності перебігу вербальної комунікації;

доведено, що теоретична модель функціональної системи вербально-комунікативної діяльності та структура комунікативної компетенції є універсальними для носіїв будь-яких мов.

16.08.17.0231/0416U005595

Литвин Оксана Леонідівна. Структура лексико-семантичних категорій англійської мови (лінгвокогнітивний аспект): Дис... к.філол.н. /Запорізький національний університет. – Захищена 30.11.2016.

УДК 811.111'373.4(043.5).

310 с.: 17 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 224 назви.

У дисертації змодельовано структуру лексико-семантичних категорій антонімії, гіперо-гіпонімії та конверсивності на основі ілюстративного матеріалу, поданого в тринадцяти англомовних монографіях, навчальних посібниках і лінгвістичних енциклопедіях, що вийшли друком у США, Великобританії, Канаді, Німеччині. Зіставлення всіх джерел інформації (врахування як суб'єктивних, так і об'єктивних чинників) дало змогу змодельовати структуру категорій антонімії, гіперо-гіпонімії та конверсивності, виявити вербальне наповнення центральної та периферійної зон.

16.08.17.0232/0416U005596

Кравченко Наталія Григорівна. Афективне внутрішнє мовлення в німецькомовній художній прозі ХХ століття: Дис... к.філол.н. /Запорізький національний університет. – Захищена 29.11.2016.

УДК 811.112:821.112.2'19'.

227 с.: 4 іл. – Бібліогр.: 234 назви.

Дисертацію присвячено дослідженню афективного внутрішнього мовлення, детермінованого емоційною ситуацією "емоційного спалаху", у результаті якого внутрішнє мовлення експлікується мовними засобами експресивності з різним ступенем інтенсивності, які відображають сутність домінуючих гендерних ролей.

16.08.17.0233/0416U005597

Куліш Владислава Сергіївна. Поетичні образи мовчання в англомовному художньому дискурсі: Дис... к.філол.н. /Запорізький національний університет. – Захищена 30.11.2016.

УДК 811.111'42:821.111-1(043.3).

212 с.: 6 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 224 назви.

Дисертаційне дослідження присвячене з'ясуванню сутності таких понять, як "образ", "художній образ", "словесно-поетичний образ", визначенню поняття "словесно-поетичний образ мовчання", в основі якого лежить поняття природного мовчання (Nature Silence) як елемента комунікації. Виокремлені вербалізатори поетичного мовчання характеризуються чіткою родовою приналежністю до окремих природних символів, містять у собі риси доміантності чи периферійності, характеризуються абсолютністю мовчання чи лише тихим звучанням природи та належать до словника силенціальних природних референтів.

16.08.17.0234/0416U005598

Четвертак Євгенія Олександрівна. Вербалізація національної ідентичності США в ан-

гломовному політичному дискурсі: Дис... к.філол.н. /Запорізький національний університет. – Захищена 29.11.2016.

УДК 811.111'42 : 32 (73) (043.3).

237 с.: 1 табл., 4 іл. – Бібліогр.: 409 назв.

У дисертації здійснено комплексне дослідження особливостей вербалізації національної ідентичності США в англомовному політичному дискурсі з позицій лінгвокультурологічного, лінгвокогнітивного і комунікативно-прагматичного підходів. У ході наукового дослідження розроблено методу аналізу особливостей вербалізації національної ідентичності, визначено зміст та структуру цієї категорії з лінгвістичних позицій.

16.08.17.0235/0416U005687

Бачишина Ольга Богданівна. Мовне вираження часу та простору в українській химерній прозі: Дис... к.філол.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 29.11.2016.

УДК 811.161.2'373.72'366.58:82-3.

408 с. – Бібліогр.: 300 назв.

Проаналізовано особливості функціонування засобів вираження часу та простору в аспекті ідіостилу у творах «Ірій» В. Дрозда, «Лебедина зграя» В. Земляка та «Дім на горі» В. Шевчука. Визначено часові та просторові зміщення в химерній прозі та засоби, якими письменники їх досягають. Поглиблено методологію аналізу мовних засобів вираження часу та простору. Удосконалено класифікації відповідних одиниць.

16.08.17.0236/0416U005690

Марченко Валентина Володимирівна. Комунікативно-когнітивні особливості функціонування інтонації в англомовних ММТ (експериментально-фонетичне дослідження): Дис... к.філол.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 02.12.2016.

УДК 811.111.81'342.9.

291 с.: 3 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 367 назв.

Об'єктом дослідження слугує актуалізація англомовних мовленнєво-музичних творів (ММТ) у комунікації. Предметом є комунікативно-когнітивні закономірності функціонування інтонації в англомовних ММТ. Мета дослідження полягає у встановленні особливостей усної актуалізації англомовних ММТ шляхом виявлення комунікативно-когнітивних закономірностей їхнього інтонаційного оформлення. Методологічним підґрунтям дослідження слугують: функціонально-комунікативний підхід до вивчення особливостей інтонації англомовних ММТ; загальнотеоретичні положення фонетики, фонології та музикознавства; принципи збереження емоційно-прагматичного потенціалу висловлення. Комплексна методика дослідження ґрунтується на загальних положеннях системного аналізу з використанням загальнонаукових (абстрагування, узагальнення, формалізація), емпірико-теоретичних (аналіз, синтез, порівняння) та спеціальних (семантичний, аудитивний й акустичний аналіз) методів, а також методів лінгвістичного спостереження й опису та кількісного аналізу даних. Наукова новизна дослідження полягає у здійсненні комплексного експериментально-фонетичного вивчення інтегрованої взаємодії мовлення і музики у ММТ; систематизації лінгвальних ознак англомовних ММТ; класифікації англомовних ММТ; виявленні комунікативно-когнітивних особливостей інтонації в англомовних ММТ; побудові синергетичної моделі породження й актуалізації ММТ адресантом; обґрунтуванні інваріантної та варіантних моделей мовленнєво-музичної комунікації. Теоретичне значення роботи полягає у комплексному вивченні особливостей інтегрованого функціонуван-

ня мовленнєвих і музичних засобів інтонації у мовленнєво-музичній комунікації, що є внеском у загальну фонетику, комунікативну й когнітивну лінгвістику, фоностилістику, риторичну, теорію мовленнєвої комунікації та прагмалінгвістику. Практична цінність роботи полягає в можливості використання її основних теоретичних положень і висновків у курсах теоретичної та практичної фонетики англійської мови (розділи "Фонологічна система мови", "Сегментний і над-сегментний рівні мови", "Фоностилістика", "Інтонація мовлення", "Інтонація тексту"), загального мовознавства (розділи "Мова і мовлення", "Мова і мислення", "Мова й невербальні форми спілкування"), а також у спекурсах з лінгвістики тексту, когнітивної та комунікативної лінгвістики, культури мовлення, психолінгвістики.

16.08.17.0237/0416U005691

Понікарьова Аліна Юріївна. Аргументативно-сугестивний потенціал складних синтаксичних структур англомовного політичного дискурсу: Дис... к.філол.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 02.12.2016.

УДК 811.111'367.335'42.

232 с.: 12 іл. – Бібліогр.: 495 назв.

Об'єктом дослідження є структурно-семантичні типи аранжування складних речень у публічних політичних промовах Б. Обама і Д. Кемерона, орієнтовані на аргументативний або сугестивний мовленнєвий вплив, а предметом - когнітивні операції управління увагою аудиторії, що забезпечують цей вплив. Методологічну основу дослідження складає когнітивно-дискурсивний підхід до дослідження мови, що ґрунтується на діяльнісному стилі мислення, у рамках якого дискурс розуміють як ситуативно обумовлену інтерактивну мовленнєво-мисленнєву діяльність, метою якої є взаємна орієнтація в життєвому просторі на основі наповнення мовної форми семіотичною значущістю в ситуації комунікації. Методика дослідження включає структурно-семантичний синтаксичний аналіз; інструментарій когнітивних операцій управління увагою; пропозиціональний аналіз; інтерпретаційно-текстовий аналіз; кількісний аналіз. Наукова новизна дослідження полягає в уточненні диференційних ознак публічної промови політичного лідера як прототипного жанру англомовного політичного дискурсу; розкритті аргументативно-сугестивного потенціалу структурно-семантичних патернів аранжування складних речень у політичних промовах Б. Обама та Д. Кемерона; встановленні синтаксичних одиниць мовленнєвого впливу - аргументем і сугестем; визначенні синтаксичних патернів, що забезпечують лінійний і нелінійний рух фокусу уваги; з'ясуванні кількісних співвідношень аргументем і сугестем у мовленні двох англомовних політичних лідерів. Теоретична значущість роботи зумовлюється її вкладом в дискурсіологію; теорію мовленнєвого впливу; теорію аргументації; сугестивну лінгвістику; когнітивну лінгвістику. Практична значущість роботи полягає в тому, що її результати можуть бути використані у викладанні курсів теоретичної граматики англійської мови (розділ "Складне речення"), загального мовознавства (розділ "Мова й мислення"), стилістики (розділ "Стилістичний синтаксис"), а також спекурсів з теорії мовленнєвого впливу, когнітивної лінгвістики, дискурсіології.

16.08.17.0238/0416U005704

Лоскутова Наталя Миколаївна. Кінематографічна термінологія: структура та семантика (на матеріалі французької та української мов): Дис... к.філол.н. /Міжнародний гуманітарний університет. – Захищена 09.12.2016.

УДК УДК 81'373[811.133.1+811.161.2].

339 с.: 43 табл., 44 іл. – Бібліогр.: 411 назв.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню структурно-семантичних особливостей кінематографічної термінології на матеріалі французької та української мов. З'ясовано вимоги, яким має відповідати кінематографічний термін. Розглянуто шляхи становлення кінематографічної термінології у зіставлюваних мовах. Здійснено тематичну класифікацію кінематографічних термінів та досліджено особливості їхньої структурної організації. Схарактеризовано продуктивні способи термінотворення. Проаналізовано парадигматичні відносини в системі кінематографічних термінів. Встановлено, що кінематографічна термінологія французької та української мов є системно організованою, ієрархічно структурованою, вона характеризується цілісністю і зв'язністю.

16.08.17.0239/0416U005705

Чернякова Валерія Олексіївна. Лінгвальні та паралінгвальні особливості жіночого мовлення в іспаномовному та україномовному політичному дискурсах (зіставний аспект):

Дис... к.філол.н. /Міжнародний гуманітарний університет. – Захищена 09.12.2016.

УДК 81-115: 811.111+811.112.2+811.161.2 : 81?373.7.

239 с.: 10 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 506 назв.

Дисертацію присвячено зіставному дослідженню лінгвальних та паралінгвальних (просодичних та кінетичних) особливостей публічного мовлення сучасних жінок-політиків Іспанії, Латинської Америки та України. Проведено огляд теоретичних джерел. Проаналізовано лінгвальні, перцептивні й акустичні кореляти жіночої експресивності в усному мовленні. У межах перцептивного аналізу визначено індивідуальні особливості голосу кожної окремої жінки-політика Іспанії, Латинської Америки та України.

16.08.17.0240/0416U005736

Шпиль Оксана Богданівна. Граматика і семантика займенника в українській мові XVI–XVII століть: Дис... к.філол.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 29.11.2016.

УДК 811.161.2367.626.1-112"15/16".

280 с.: 6 табл. – Бібліогр.: 297 назв.

Досліджено походження, особливості граматики та семантики особових і присвійних займенників у писемних пам'ятках XVI–XVII століть. Виявлено їх парадигматичні та синтагматичні зв'язки. Проаналізовано всю систему займенників XIV–XV і XVI–XVII століть. Доведено збереження багатьох форм займенників у сучасній українській літературній мові та в діалектах.

16.31 Прикладне мовознавство

16.08.17.0241/0416U005614

Олексин Ольга Зеновіївна. Особливості відтворення Шекспірової гри слів в українських перекладах: Дис... к.філол.н. /Херсонський державний університет. – Захищена 15.12.2016.

УДК 81'255.4'373.612=111=161.2:82-1Шекспір.08.

229 с. – Бібліогр.: 246 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню специфіки відтворення Шекспірової гри слів в українських перекладах. У роботі визначено сутність Шекспірової гри слів, виділено її основні функції, виявлено основні дивергентні та конвергентні риси основ гри слів в англійській та українській мовах, досліджено процес ідентифікації гри слів у тексті оригіналу, систематизовано реценцію комедії "The Taming of the

Shrew", трагедії "Romeo and Juliet" та історичної хроніки "Henry IV" в українській літературі. Зіставлено відтворення гри слів у рукописних та редактованих І. Франком перекладах П. Куліша комедії "Приборкана гоструха" і трагедії "Ромео та Джульєтта". Досліджено особливості відтворення Шекспірової гри слів в українському перекладі з огляду на її функції у тексті, а також визначено основні способи та індивідуальні множинні перекладацькі підходи до відтворення Шекспірової гри слів українською мовою. Ключові слова: відтворення Шекспірової гри слів, горизонтальна/вертикальна гра слів, гумористична/негумористична гра слів, лексико-семантична структура гри слів, функції гри слів, Шекспірова гра слів.

16.41 Мови світу

16.08.17.0242/0416U005615

Єфименко Тетяна Миколаївна. Рефлексія образності англomовного готичного роману: лінгвокогнітивний, семіотичний та комунікативно-прагматичний аспекти:

Дис... к.філол.н. /Херсонський державний університет. – Захищена 15.12.2016.

УДК 811.111:81'42:81'22.

200 с.: 1 іл. – Бібліогр.: 293 назв.

У реферованій роботі з'ясовано особливості рефлексії образності англomовного готичного роману з позицій лінгвокогнітивного, семіотичного та комунікативно-прагматичного підходів. Запропонована комплексна методика дослідження образності англomовного готичного роману, спрямована на виявлення специфічних рис, притаманних готичному роману як своєрідному культурно-літературному явищу, для якого характерна пасамперед розробка мотивів і тем, пов'язаних з надприродними, містичними явищами, що визначає модус оповіді - створення атмосфери страху і нерозуміння, жаху і таємниць. Ключові слова: готичний роман, категорії, образність, рефлексія, стратегії.

16.08.17.0243/0416U005616

Просяннікова Яна Миколаївна. Семіотика порівняння в англomовних віршованих текстах канадської поезії: Дис... к.філол.н. /Херсонський державний університет. – Захищена 16.12.2016.

УДК 81'42'22:821.111-1(71).

251 с.: 2 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 373 назв.

У реферованій роботі встановлено лінгвокогнітивні та лінгвосеміотичні особливості художнього порівняння в англomовних віршованих текстах канадської поезії. Художнє порівняння визначається як поліфункціональний лінгвосеміотичний конструкт, що інкорпорує його концептуальний зміст та вербальне вираження. Когнітивні властивості художнього порівняння встановлені через ідентифікацію його когнітивного підґрунтя, яким є когнітивно-семіотична операція порівняння, та реконструкцію концептів та концептуальних метафор. Лінгвосеміотичні особливості художнього порівняння окреслені через аналіз культурних кодів та знаків-символів, що актуалізуються в суб'єктній та об'єктній частинах художнього порівняння. Ключові слова: когнітивно-семіотична операція порівняння, художнє порівняння, іконічні, індексальні, символічні художні порівняння.

16.08.17.0244/0416U005650

Горбач Ірина Миколаївна. Комунікативні і прагматичні компоненти наративної структури романів Ніколя Фарга: Дис... к.філол.н. /Київський національний лінгвістичний університет. – Захищена 15.12.2020.

УДК 811.133.1'42.

222 с.: 9 іл. – Бібліогр.: 409 назв.

Дисертація присвячена дослідженню комунікативних і прагматичних компонентів наративної структури романів Ніколя Фарга. У роботі висвітлено теоретичні засади та розроблено комплексне підґрунтя для вивчення наративної структури сучасного французького тексту. Схарактеризовано комунікативні компоненти наративної структури в романах Ніколя Фарга. Виявлено, що наративна структура представлена автодієгетичним, гомодієгетичним і гетеродієгетичним оповідачами. Установлено типи персонажного мовлення в наративній структурі. Розкрито сутність прагматичного компонента наративної структури романів Ніколя Фарга. Визначено механізми взаємодії комунікативних і прагматичних компонентів у наративній структурі романів Ніколя Фарга.

16.08.17.0245/0416U005732

Брославська Любов Ярославівна. Об'єктивізація американського лінгвокультурного концепту ВІЙНА в ідіодискурсі Ернеста Хемінгуея: Дис... к.філол.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 01.12.2016.

УДК 811.111'2:32.019.51.

221 с.: 13 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 338 назв.

Об'єктом дослідження виступає концепт ВІЙНА, вербалізований лексичними засобами американського варіанту англійської мови, в ідіодискурсі Е. Хемінгуея та в американському художньому дискурсі 1920-х - 1960-х років. Предметом дослідження є специфіка змісту, структури, засобів і способів актуалізації лінгвокультурного концепту ВІЙНА та напрями їх трансформацій в ідіодискурсі Е. Хемінгуея порівняно з американським художнім дискурсом 1920-х - 1960-х років. Методи дослідження включають етимологічний аналіз, аналіз словникових дефініцій та компонентний аналіз, метод польового моделювання, контекстний аналіз, методику семантики лінгвальних мереж С.А. Жаботинської, метод перехресного мапування, синхронічне зіставлення колективних та індивідуальних характеристик концепту ВІЙНА в американському художньому дискурсі 1920-х - 1960-х років та в ідіодискурсі Е. Хемінгуея, елементи кількісного аналізу. Наукова новизна результатів дослідження полягає в тому, що вперше встановлено колективні та індивідуальні лінгвокогнітивні характеристики концепту ВІЙНА в американському художньому дискурсі 1920-х - 1960-х років та в ідіодискурсі Е. Хемінгуея, зокрема схарактеризовано специфіку поняттєвого, ціннісного, образного складників концепту і його місце в американській картині світу та в ідіоконцептосфері письменника. Теоретичне значення роботи зумовлено тим, що її результати є внеском у лінгвокогнітивістику, когнітивну семантику, теорію концептуальної метафори, когнітивну дискурсологію. Практична цінність дослідження полягає в тому, що його результати можуть бути використані в навчальних курсах лексикології англійської мови, загального мовознавства, у спецкурсах з теорії мовної комунікації, дискурсології, когнітивної лінгвістики, літературознавства, у подальших наукових розвідках аспірантів і студентів.

17 ЛІТЕРАТУРА. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО. НАРОДНА ПОЕТИЧНА ТВОРЧИСТЬ

17.01 Загальні питання літературознавства

17.08.17.0246/0516U000993

Зикун Наталія Іванівна. Сатирична публіцистика Наддніпрянщини в інформаційному просторі України: становлення, роз-

виток, жанрово-тематичні форми: Дис... д.соц.комунік. /Класичний приватний університет. – Захищена 15.12.2016.

УДК 821.161.2'06-92-7.09(477-191.2)"189/190.

482 с.: 1 табл. – Бібліогр.: 723 назви.

Досліджено феномен сатиричної публіцистики Наддніпрянщини як фактора комунікативної діяльності, подано її історіографічний нарис, охарактеризовано джерела. Встановлено природу і сутність газетно-журнальної сатири в контексті зміни підходів до відображення факту. Охарактеризовано її тематичні, сюжетно-композиційні й функціональні доміанти, вербальні і зображальні сатиричні жанри. Простежено еволюцію каналів трансляції сатиричної інформації, становлення сатиричного типу видання, сформульовано його типологічні ознаки.

17.07 Теорія літератури

17.08.17.0247/0416U005672

Бортнік Жанна Іванівна. Сучасна монодрама як культурно-історичний феномен: генеза, поетика, рецепція: Дис... к.філол.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 29.11.2016.

УДК 82-2.09 (043.5).

229 с. – Бібліогр.: 367 назв.

У дисертації здійснено системно-аналітичне потрактування жанру монодрами, уточнено термінологічний апарат. Жанр монодрами потрактовано як культурно-історичний феномен, найширше репрезентований у кін. ХХ - на поч. ХХІ ст. Здійснено цілісний теоретико-літературний аналіз жанру монодрами: специфіка тематики та проблематики, монособ'єктна організація монодрами. Обґрунтовано жанрові параметри монодрами, виокремлено типи конфліктів, висвітлено властивості сюжету та хронотопу, розглянуто паратекстуальні та інтертекстуальні елементи. Здійснено спробу виявити феномен монодрами через дослідження проблеми "театральності".

17.08.17.0248/0416U005673

Радавська Оксана Мстиславівна. Поетика вогню": експресіоністський стиль французької воєнної прози: Дис... к.філол.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 29.11.2016.

УДК 821.133.1 - 3.09 : 7.036.5/.7(043.3).

203 с. – Бібліогр.: 235 назв.

У дисертації досліджено експресіоністський стиль на матеріалі французької прози про Першу світову війну з використанням у якості методології дослідження концепції "поетика вогню" Г. Башляра. Продемонстровано, що романи Анрі Барбюса "Вогонь", Луї-Фердінана Селіна "Подорож на край ночі", Жана Жіюно "Велика отара" мають яскраві ознаки експресіонізму. Твори "Вогонь" А. Барбюса, "Червоний сміх" Л. Андреева, "По за межами болю" О. Турянського розглянуто в компаративному аспекті: досліджено домінуючий образ-архетип Вогню та поетику експресіонізму, виявлено типологічну близькість на проблемно-тематичному, жанровому, художньо-образному рівнях.

17.09 Історія літератури

17.08.17.0249/0516U000918

Трофимук Мирослав Степанович. Латинськомовна література України ХУ-ХІХ ст.: жанри, мотиви, ідеї: Дис... д.філол.н. /Інститут літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України. – Захищена 12.12.2016.

УДК 821.124.09(677)"13/18".

380 с. – Бібліогр.: 581 назва.

Об'єкт: латиномовні віршовані і прозові літературні твори різних жанрів ХУ-ХІХ ст. Мета: комплексний огляд латиномовної літератури України ХУ-ХІХ ст. Методи: текстологічний, історико-літературний, історико-порівняльний, герменевтичний, описовий, історико-типологічний, історико-функціональний. Наукова новизна: вперше у вітчизняному літературознавстві подано комплексний огляд латиномовної літератури України, залучено тексти, які ще не були об'єктом наукового вивчення, запропоновано критерії визначення належності спадщини латиномовних авторів ХУ-ХІХ ст. Апробована у 39 публікаціях. Сфера використання: літературознавча і вузівська практика.

17.08.17.0250/0516U000924

Дуркалевич Вікторія Володимирівна. Моделювання нарративної ідентичності та індивідуального міфу у творах Івана Франка, Анджеза Хцюка і Бруно Шульца: Дис... д.філол.н. /Інститут літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України. – Захищена 13.12.2016.

УДК 82.0:821.161.2.09:821.162.1.09(043.5).

400 с. – Бібліогр.: 449 назв.

Об'єкт: автобіографічна проза І.Франка, прозовий доробок Б.Шульца, діалогія А.Хцюка. Мета: реконструкція і зіставлення нарративної ідентичності як життєвої історії та індивідуального міфу, змодельованого в автонаративах І.Франка, Б.Шульца, А.Хцюка. Методи: семіотичний, структурно-типологічний, порівняльно-типологічний. Наукова новизна: вперше в сучасному українському літературознавстві дійсно реконструкцію нарративної ідентичності як життєвої історії й індивідуального міфу у творах І.Франка, Б.Шульца, А.Хцюка. Апробована в 58 публікаціях. Сфера використання: літературознавча і вузівська практика.

17.08.17.0251/0516U000989

Деркачова Ольга Сергіївна. Еволюція стильових систем в українській поезії другої половини ХХ століття: Дис... д.філол.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 15.12.2016.

УДК 82-1:82-995(477).

408 с. – Бібліогр.: 553 назви.

Дисертація є першим в українському літературознавстві системним дослідженням української лірики другої половини ХХ століття. У роботі розглянуто лірику означеного періоду в контексті стильових систем, виявлено їх провідні особливості, встановлено проблемно-тематичні блоки, що презентують окремі стильові системи, відстежено динаміку їхнього розвитку, а також з'ясовано взаємозв'язок певних тенденцій у творчості окремих авторів, виявлено низку типологічних схожостей між ними. Нами було виділено три стильові системи: референтна лірика, ейдологічна, неориторична. Цю послідовність можна уявити у вигляді синхронних зрізів, розташованих один за одним, тому їх варто розглядати окремо, а вже згодом зіставити та синтезувати результати. Діахронний зріз передбачає можливість дослідження змін, що супроводжують еволюційні процеси.

17.08.17.0252/0416U004831

Римар Наталія Юріївна. Наративні стратегії художньої прози Ніни Бічуї: Дис... к.філол.н. /Київський університет імені Бориса Грінченка. – Захищена 16.11.2016.

УДК 821.161.2-3 Бічуя.

230 с. – Бібліогр.: 301 назва.

У дисертації здійснено комплексний аналіз художньої прози Ніни Бічуї з погляду нарративної організації текстів. Визначено індивідуальні викладові стратегії як свідчення авторської своєрідності й експериментаторства в контексті українських літературно-мистецьких координат 1960-1980-х років. У дослідженні подано теоретико-методологічний огляд основних нарративних концепцій і типологій у дотичності до художнього твору, з'ясовано місце прози Ніни Бічуї в літературознавчому дискурсі. Проаналізовано хронотоп як засіб нарративного моделювання. Диференційовано власне авторські нарративні стратегії викладової манери.

17.08.17.0253/0416U004832

Штогрин Мар'яна Володимирівна. Урбаністичні топоси сучасної української літератури: традиції та трансформації (2000-2014 рр.): Дис... к.філол.н. /Київський університет імені Бориса Грінченка. – Захищена 16.11.2016.

УДК 821.161.2-2-3.

184 с. – Бібліогр.: 220 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню текстів української літератури, які презентують урбаністичний дискурс початку ХХІ століття (2000-2014 рр.). У роботі розглянуто головні етапи становлення і розвитку теми міста та міського дискурсу як "тексту у тексті", співвідношення центру та маргінесу у сюжетах аналізованих творів. Доведено домінуючу роль авторської урбаністичної концепції та визначено спогад-пам'ять про реальні місця як спосіб деконструкції урбаністичного хронотопу. Закцентовано на постчорнобильською дискурсі як апокаліптичній моделі сучасної української драматургії, що відчитується в контексті деконструкції імперського міфу.

17.08.17.0254/0416U005518

Колесник Алла Валеріївна. Єврейська тематика в художній прозі Івана Франка: Дис... к.філол.н. /Інститут літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України. – Захищена 12.12.2016.

УДК 821.161.2 -3"18/19" І.Франко.

200 с. – Бібліогр.: 158 назв.

Об'єкт: художня проза Івана Франка. Мета: розкрити особливості художнього втілення єврейської проблематики в художній прозі І. Франка. Методи: культурно-історичний, герменевтичний, порівняльно-типологічний, семіотичний, біографічний. Наукова новизна: вперше в українському літературознавстві здійснено комплексний аналіз єврейської тематики в художній прозі І. Франка в контексті соціально-історичної ситуації Галичини кінця ХІХ - початку ХХ ст. та теоретичних поглядів письменника. Апробована в 11 публікаціях. Сфера використання: літературознавча і вузівська практика.

17.08.17.0255/0416U005551

Василенко Вадим Сергійович. Модифікація травми в українській еміграційній прозі другої половини ХХ століття: Дис... к.філол.н. /Інститут літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України. – Захищена 13.12.2016.

УДК 821.161.2:82-3"19":616.001.

204 с. – Бібліогр.: 280 назв.

Об'єкт: українська еміграційна проза другої половини ХХ ст. Мета: проаналізувати модифікацію травми як категорію антропологічного досвіду й визначити специфіку її реалізації в українській еміграційній прозі другої половини ХХ ст. Методи: історико-літературний, біографічний, психоаналітичний, соціологічний, структурно-семіотичний. Наукова новизна: вперше у вітчизняному літературознавстві проаналізовано художню прозу української еміграції другої поло-

вини ХХ ст. на основі теоретичного інструментарію студій травми. Апробована в 16 публікаціях. Сфера використання: літературознавча і вузівська практика.

18 МИСТЕЦТВО. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

18.09 Історія і сучасний стан мистецтва, мистецтвознавства і художньої критики

18.08.17.0256/0416U004884

Матоліч Ірина Яремівна. Соціальні та культурологічні засади українського мистецтвознавства кін. ХХ - поч. ХХІ ст: Дис... к.мист. /Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 17.11.2016.

УДК 7.072.2(477)"ХІХ-ХХ".

225 с.: 8 табл., 86 іл. – Бібліогр.: 362 назви.

У дисертації досліджено, що сьогодні українська мистецтвознавча наука в різних обсягах розвивається в науково-дослідних установах, подекуди в художніх музеях і мистецьких навчальних закладах. Досліджено творчу та наукову діяльність мистецтвознавців України кін. ХХ - поч. ХХІ ст., зібрано, структуровано та оприлюднено їх біографічні дані в окремому довіднику. Проаналізовано та систематизовано автореферати кандидатських і докторських дисертаційних робіт з мистецтвознавства (візуальні мистецтва), захищені в Україні впродовж 1991 - 2010 рр. На їх основі здійснено типологічний аналіз тематики, виявлено уже досліджені та малодосліджені питання у вітчизняній науці.

18.41 Музика. Музикознавство

18.08.17.0257/0416U004883

Дуда Лариса Ігорівна. Фольклорні жанри та їх трансформація у творчості для бандури: Дис... к.мист. /Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 18.11.2016.

УДК 398.8 : 7.08 : 787.6.

289 с.: 2 табл. – Бібліогр.: 257 назв.

У дисертації проаналізовано жанрову систему українського музичного фольклору як підґрунтя композиторської і виконавської творчості в бандурному мистецтві. Визначено теоретичні засади та практичні методи музичної обробки зразків музичного фольклору з позиції специфіки бандурного репертуару, проведено класифікацію обробок за авторством, видами,

жанрами. Виявлено жанрові особливості сольних та ансамблевих обробок та аранжувань для голосу в супроводі бандури епічних та ліро-епічних творів, обрядових, дитячих, побутових пісень, танцювальних мелодій, пісень літературного походження тощо, представлено їх трансформацію в академічні інструментальні форми, репрезентовані творчістю українських композиторів та виконавців.

18.08.17.0258/0416U004885

Рось Зоряна Петрівна. Розвиток джазово-фестивального руху в соціокультурному просторі України періоду незалежності (1991- 2012 рр.): Дис... к.мист. /Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 17.11.2016.

УДК 78.036.9: 792.7:7.079 "1991/2012".

186 с.: 2 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 324 назви.

У дисертації здійснено комплексне дослідження розвитку джазово-фестивального руху в Україні періоду не-

залежності (1991-2012 рр.) як унікального культурно-мистецького явища, набуло подальшого розвитку та конкретизації поняття "джазово-фестивальний рух". У роботі виокремлено соціокультурні передумови та загальні тенденції функціонування джазових фестивалів в Україні досліджуваного періоду; розроблено їх класифікацію; визначено центри джазово-фестивального руху; проаналізовано стан, проблеми й перспективи розвитку естрадно-джазової освіти; здійснено огляд діяльності основних державних, громадських, приватних просвітницько-пропагандистських осередків та організацій як важливих чинників у розвитку джазово-фестивального руху.

18.08.17.0259/0416U005677

Комлікова Анастасія Вікторівна. Українська рок-опера: традиції та аспекти розвитку:

Дис... к.мист. /Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського. – Захищена 30.11.2016.

УДК [782.6+785](477).

183 с. – Бібліогр.: 125 назв.

У дисертації висвітлено головні напрямки розбудови жанру рок-опери в Україні у 1970-х – 2010-х рр. Також досліджено питання визначення жанру та його генезис, загальні процеси розвитку жанру в європейській музиці та індивідуальні національні риси. Зроблено проєкції іноземних наукових праць на музичний матеріал української рок-опери, а також подано персоналії митців, які працюють у даному жанрі. Зокрема, розглянуто твори та особливості композиторських стилів С. Бедусенка («Енеїда», «Ярослав Мудрий»), І. Демаріна («Парфумер»), Є. Лапейка («Дівчина і Смерть»), І. Поклада («Ірод»), Г. Татарченка («Біла ворона», «Містер Скворода») та ін. Музикознавчий аналіз творів і створення хронологічного огляду наявних українських професійних і аматорських рок-опер дали змогу виокремити три генеральні тенденції: неофольклорну, загальноєвропейську і комбіновану. Запропонована класифікація, а також зібраний фактологічний і аналітичний матеріал мають суттєву наукову новизну, адже дана робота є першою, яка присвячена розвитку вітчизняної рок-опери.

18.08.17.0260/0416U005678

Яворський Денис Юрійович. Етюд у жанровій системі романтичної фортепіанної системи (на прикладі опусів Ф. Шопена, Р. Шумана, Ф. Ліста): Дис... к.мист. /Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського. – Захищена 30.11.2016.

УДК 78.087.5:786.2+78.03:78.083.6.

217 с. – Бібліогр.: 273 назви.

У дисертації розглядаються етюди Ф. Шопена, Р. Шумана і Ф. Ліста у контексті історичної динаміки жанру. Простежується розвиток етюдів як міжвидового і музичного феномену. Розроблена триетапна періодизація історії музичного етюдів. Доведено, що протягом першого періоду музичний етюд існував як явище службової сфери в умовах відсутності диференціації і дефініції жанру. Під час другого періоду жанр набув власної дефініції і був усвідомлений як самостійний феномен службової практики. Нарешті протягом третього періоду (початок якого припадає на 30-ті роки ХІХ ст.) паралельно із службовим формується репрезентований тип етюдів, підсумком розвитку якого є розподіл на два види – концертний і художній. Останній (на етапі становлення) був одразу позиціонований романтиками як частина інноваційної великомасштабної форми – циклу мініатюр. Доводиться, що етюди Ф. Шопена оп.10 і оп.25, незважаючи на авторський поділ по 12 п'єс, мають усі ознаки цілісного макроциклу. Аналіз інтонаційно-образного, ладового, темпово-характерного, метричного шаблів дра-

матургії обох опусів виявляє наявність принципів наскрізного розвитку музичного матеріалу і єдиної наскрізної концепції. Додатковим чинником цілісності двох зошитів є використання композитором сонатної форми як форми другого порядку. Р. Шуман у «Симфонічних етюдах» радикально підкорив жанр законам організації циклу, підпорядкувавши етюд формі, композиції, принципам розвитку тематизму великомасштабного циклічного варіаційного жанру, уклавши етюд у рамки однієї варіації. Цим автор одразу перетворив кожний етюд-варіацію на змістовну одиницю, позбавлену тематичної самостійності, дискретності мініатюри циклу, і залучив до наскрізного інтонаційно-образного, а відтак ідейного розвитку. Ф. Ліст матеріалізував увесь комплекс ідей, що пов'язані із «Трансцендентними етюдами» у останній редакції, перетворивши її на програмний твір з образною системою наскрізного розвитку. Вртуозність, що була адекватною вищій зразкам «абсолютного піанізму», а відтак відповідала актуальній концепції «досконалого митця», композитор переосмислює як засіб втілення найскладніших міфологем романтичної доби. Таким чином, у творчості трьох майстрів етюд втрачає властивості завершеного самоцінного жанру. В повній мірі п'єса починає функціонувати лише тоді, коли вона розглядається як невід'ємний елемент великомасштабної форми (циклу). Набуваючи художніх якостей, етюд повністю втрачає інструктивну домінуючість, переходить у стадію дестабілізації, і вступає до фази превалювання авторського бачення жанру над жанровим канонем

18.08.17.0261/0416U005685

Сухомлінова Тетяна Петрівна. Хорова творчість Ганні Гаврилець у контексті Новітнього Відродження національного музичного мистецтва: Дис... к.мист. /Харківський національний університет мистецтв ім.І.П.Котляревського. – Захищена на 28.11.2016.

УДК 78. 071. 1: 78. 087. 68 (477).

259 с. – Бібліогр.: 198 назв.

У дисертації запропоновано періодизацію та систему типологічних рис Новітнього Відродження українського національного музичного мистецтва. Під Новітнім Відродженням у національному музичному мистецтві як історико-мистецькою категорією музикознавства, обумовленою процесами Новітньої доби, слід розуміти завершений цикл мистецького розвитку, що відбувся впродовж ХХ - поч. ХХІ ст. (стадії зрілості, кризи, занепаду, становлення), якому притаманна система типологічних рис Ренесансу (система ідеалів, символів, опозицій), що проявилися у синтезі з ознаками української "картини світу".

18.08.17.0262/0416U005686

Ма Цзяця. Роль інструменталізму в камерно-вокальному виконавстві: історичний та стильовий аспекти: Дис... к.мист. /Харківський національний університет мистецтв ім.І.П.Котляревського. – Захищена 28.11.2016.

УДК [78.071.2 : 784.3] : 78.03.

195 с. – Бібліогр.: 190 назв.

Дисертацію присвячено вивченню ролі інструменталізму як складової вокальної музики в історико-стильовому та індивідуально-композиторському аспектах. Надано інструментальні характеристики вокального мистецтва як системи структурно-семантичних рівнів (мелодичних, ладогармонічних, темброво-фонічних, артикуляційних, фактурних). Концептуальний аналіз генетичної єдності вокального інтонування та інструменталізму викладено з урахуванням ментально-психологічних засад поетичної творчості давньокитайської доби, як одного з критеріїв відбору матеріалу.

19 МАСОВА КОМУНІКАЦІЯ. ЖУРНАЛІСТИКА. ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

19.21 Масова комунікація

19.08.17.0263/0216U002862

Соціальні комунікації в Україні в контексті світової науки: Заключний звіт /Приватний вищий навчальний заклад "Київський міжнародний університет"; Керівник 1. Шульгіна Валентина Іванівна 2. Холод Олександр Михайлович – ДР 0111U000510. УДК 316.77:001(477).

15 с.

Соціальні комунікації в Україні в контексті світової науки Об'єктом дослідження "Соціальні комунікації в Україні в контексті світової науки" є процес розвитку світової науки Предмет дослідження - теорія та практики соціальних комунікацій в Україні Робоча гіпотеза: інтеграція в науковими доробками світу в галузі соціальних комунікацій сприяють розвитку теорії та практики соціальних комунікацій в Україні. Методи дослідження: загальнонаукові, аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, експерименту, спостереження, опитування.

19.41 Журналістика

19.08.17.0264/0416U005491

Дзюба Катерина Анатоліївна. Літературно-художні журнали в системі міжкультурної комунікації: Дис... к.соц.комунік. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 29.11.2016.

УДК УДК 007:304:070:82-92:316.7.

179 с. – Бібліогр.: 194 назви.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню літературно-художніх журналів іноземної літератури в системі міжкультурної комунікації у сучасному медіапросторі. В роботі розглянуто дослідження міжкультурної комунікації, її змісту, сутності, особливостей прояву та запропоновано власну дефініцію міжкультурної комунікації. З'ясовано, що серед сучасних світових літературних часописів, спеціально присвячених іноземній літературі, культурі, мистецтву й суспільно-політичним акцентам різних країн світу, важливе місце займають журнали іноземної літератури: український "Всесвіт", російський "Иностранная литература", французький "Lire" та американський "Words without borders". Проаналізовано етапи становлення і функціонування досліджуваних журналів, що витворюють спільні для багатьох людей стандарти, норми і моделі. Виявлено особливості інтертекстуальних форм та екзистенціальних питань у публікаціях журналів. Побудовано концептуальну модель літературно-художніх журналів у системі міжкультурної комунікації, де журнали виступають складовою інформаційно-комунікаційної взаємодії у соціальному просторі культури на основі комунікативно-пізнавальних процесів зберігання, обміну, освоєння і трансляції культурних та духовних цінностей.

20 ІНФОРМАТИКА

20.51 Інформаційне обслуговування

20.08.17.0265/0416U004871

Котух Євген Володимирович. Методи та засоби універсального гецування за алгебричними кривими Судзукі: Дис... к.т.н. /Харківський національний університет радіоелектроніки. – Захищена 11.11.2016.

УДК 681.3.06.

209 с.: 25 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 164 назви.

Дисертація присвячена вирішенню важливої науково-технічної задачі, яка полягає в розробці методу та засобів універсального гешування за раціональними функціями кривих Судзукі для побудови доказово стійкої автентифікації із забезпеченням гарантованої ймовірності колізії зі зменшеною складністю обчислення. Розроблено метод універсального гешування за раціональними функціями кривої Судзукі та метод обчислення геш-функцій за кривою Судзукі на основі багатопараметричної схеми Горнера. Побудовано функціональні поля кривих, що асоційовані з підгрупами групи Судзукі над кінцевим полем довільного ступеня розширення. Отримано оцінки алгеброгеометричних параметрів кривих Судзукі над кінцевими полями. Отримано оцінки універсального гешування за кривою Судзукі, складності обчислення геш-коду, ключові витрати. Набув подальшого розвитку метод універсального гешування з обмеженням функціонального поля за раціональними функціями алгебричних кривих та метод каскадного універсального гешування на основі добутку функціональних полів.

21 РЕЛІГІЯ. АТЕЇЗМ

21.31 Філософія і релігія

21.08.17.0266/0516U000996

Лещенко Альона Михайлівна. Експлікація християнського сакрального мистецтва: коеволуційно-резонансний контекст: Дис... д.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 28.12.2016.

УДК 246.13.001.11(02)=161.2.

472 с. – Бібліогр.: 516 назв.

У дослідженні обґрунтовується роль та значення релігійного символу у забезпеченні коеволуційної сутності християнського сакрального мистецтва. Розкриваються механізми екстраполяції християнських сакральних смислів, обґрунтовуються її основні принципи. Доводиться їх значення у забезпеченні коеволуційних процесів. Визначається сутність релігійного резонансу як психічного стану людини, який є водночас результатом та умовою прийняття сакрального сенсу символічного художнього образу, що виникає у процесі сприйняття твору християнського сакрального мистецтва внаслідок синхронної взаємодії психічних механізмів інтеріоризації та екстраполяції. Обґрунтовано функціональність релігійного резонансу та його аксіологічний сенс. Аналізується специфіка впливу творів сакрального мистецтва та їх синтезу на віруючих із точки зору функціональності його коеволуційно-резонансної природи.

21.41 Релігії, церкви і суспільство

21.08.17.0267/0416U005658

Задоянчук Оксана Олександрівна. Особливості сприйняття УПЦ в засобах масової інформації України: Дис... к.філос.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 05.12.2016.

УДК 271.2(477):316.77.

210 с. – Бібліогр.: 180 назв.

У дисертації вперше на основі системно-аналітичного підходу до УПЦ було розглянуто особливості сприйняття церкви з урахуванням процесу медіатизації релігії, моделі медіазалежності та розбудови інформаційного суспільства. Розкрито, що особливість сприйняття УПЦ в світських засобах масової інформації та в суспільстві в цілому безпосередньо пов'язане з динамікою суспільно-політичного життя та із соціально-політичними настроями в країні, оскільки

приналежність церкви до Московського патріархату виступає ключовою у розгляді організації. Така своєрідність сприйняття УПЦ на різних етапах формування державної політики держави й політичних настроїв громадян України та процес медіатизації суспільства і релігії, зокрема, посприяли оформленню інформаційної підтримки церкви, котра формує власне інформаційне поле та здатна закриватися від зовнішніх суспільних настроїв та впливів.

27/43 ПРИРОДНИЧІ І ТОЧНІ НАУКИ

27 МАТЕМАТИКА

27.01 Загальні питання математики

27.08.17.0268/0216U007564

Оптимальне керування диференціально-функціональними системами з випадковими збуреннями та параметрами: Заключний звіт /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича; Керівник Ясинський Володимир Кирилович. – ДР 0112U000319. УДК 303.733.3.

191 с.

Доведено теореми про існування сильних розв'язків стохастичних диференціально-функціональних систем (СДФС) Іто-Скорохода випадкової структури у відповідних просторах, їхню стійкість у різних імовірнісних означеннях та оптимальне керування даними системами за Красовським-Кацом; про існування оптимального керування СДФС Іто-Скорохода з марковськими параметрами під дією зовнішніх збурень типу ланцюгів Маркова; досліджено стійкість самоналаджувальних стохастичних систем автоматичного регулювання з післядією; доведено марковську властивість для систем важких частинок та знайдено генератор для систем важких частинок; досліджено задачу класифікації для а-мереж.

27.19 Топологія

27.08.17.0269/0216U002863

Графи та інфінітезимальні структури, що пов'язані з метричними просторами: Заключний звіт /Інститут прикладної математики і механіки НАН України; Керівник Довгоший Олексій Альфредович. – ДР 0116U007159. УДК 515.124.4+519.172.1.

47 с.

Отримано деякі результати щодо універсальних та мінімальних універсальних метричних просторів. Знайдено умови за яких ізоморфізм зображуючих дерев є еквівалентним до ізометричності відповідних скінченних ультраметричних просторів. Досліджено клас скінченних ультраметричних просторів, які є якомога жорсткими. Знайдено критерії приналежності ультраметричного простору цьому класу як в термінах зображуючих дерев, так і в термінах діаметральних графів. Для двох просторів з класу якомога жорстких ультраметричних просторів було встановлено критерій слабкої подібності цих просторів.

27.21 Геометрія

27.08.17.0270/0416U005714

Безугла Юлія Сергіївна. Геометричне моделювання розміщення неорієнтованих об'єктів з кусочно-нелінійними границями у багатозв'язних областях: Дис... к.т.н. /Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара. – Захищена 08.12.2016.

УДК 514.18.

183 с.: 80 іл. – Бібліогр.: 215 назв.

Робота присвячена розробці методу геометричного моделювання перерізів поверхні дотику плоских неорієнтованих об'єктів з кусочно-нелінійними границями для оптимізації розміщення зазначеного класу об'єктів у багатозв'язних областях. Практичне значення результатів дисертації підтверджено їх впровадженням у виробництво ТОВ "Великий шлях 21А" та у навчальний процес.

27.23 Математичний аналіз

27.08.17.0271/0216U002962

Лінійні еволюційні рівняння у гільбертовому просторі та рівняння Больцмана: Заключний звіт /Фізико-технічний інститут низьких температур ім. Б.І.Веркіна; Керівник Халіна Катерина Сергіївна. – ДР 0115U003845. УДК 517.

42 с.

Встановлено явний вигляд резольвенти генератора C_0 -групи з повним небазисним сімейством власних векторів, досліджено характер її зростання в околах спектру. Отримано прості критерії стійкості лінійних еволюційних рівнянь у просторах Гільберта у випадку, коли оператор правої частини рівняння є замкненим, має базис Ріса із власних векторів та не має кореневих векторів. Результати застосовано на прикладі дослідження стійкості рівнянь з операторами, що мають певний вигляд трикутної нескінченної матриці. Покращено результати зі стійкості базисів Ріса, що були отримані В.А. Марченком у 2014 році. Побудовано бімодальний розподіл з максвелівськими модами найбільш загального виду для рівняння Браїана-Піддака. Отримано нескінченномодальні розподіли з деякими максвелівськими модами для рівняння Больцмана у випадку моделі твердих куль та наведено достатні умови мінімізації рівномірно-інтегрального відхилення між частинами рівняння.

27.27 Теорія функцій комплексних змінних

27.08.17.0272/0216U008259

Кільцеві відображення і класи Орліча-Соболева: Заключний звіт /Житомирський державний університет імені Івана Франка; Керівник Севостьянов Євген Олександрович. – ДР 0115U002082. УДК 517.5.

35 с.

Отримано теореми про локальну і граничну поведінку одного класу відкритих дискретних відображень з необмеженою характеристикою квазіконформності між довільними рімановими многовидами. Для зазначених відображень встановлено також можливість їх продовження до ізольованих точок межі області. Як застосування, отримано деякі результати про локальну і граничну поведінку класів Соболева і Орліча-Соболева

27.29 Звичайні диференціальні рівняння

27.08.17.0273/0216U002864

Регулярність та точні поточкові оцінки сингулярних розв'язків квазілінійних еліптичних та параболічних рівнянь структури дифузії-сильної нелінійної абсорбції: Заключний звіт /Інститут прикладної математики і механіки НАН України; Керівник Скрипник Ігор Ігорович. – ДР 0116U007160. УДК 517.9.

57 с.

Даний проект присвячено вивченню якісних властивостей широкого класу задач для еліптичних та еволюційних рівнянь, зокрема, теорії розв'язності нелінійних рівнянь із слабко інтегрованими або нерегулярними даними, теорії сингулярних розв'язків напівлінійних та квазілінійних еліптичних та параболічних рівнянь структури дифузії-сильної

нелінійної абсорбції, проблемі регулярності та усунення особливостей для анізотропних еліптичних і параболічних рівнянь, подальшому розвитку теорії розв'язності варіаційних задач з даними з просторів Орліча. Граничні задачі, що розглядаються, є моделями фізичних процесів з різноманітними нерегулярностями, а також процесів, що відбуваються у сильно неоднорідних середовищах.

27.31 Диференціальні рівняння з частинними похідними

27.08.17.0274/0216U007496

Дослідження граничних режимів в математичних моделях в'язкопружних рідин:

Заключний звіт /Навчально-науковий комплекс "Інститут прикладного системного аналізу" Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут"; Керівник Касьянов Павло Олегович. – ДР 0116U005330. УДК 517.9.

97 с.

Для класу математичних моделей концентрованих суспензій вивчено збіжність нерухомих точок відповідних побудованих апроксимаційних задач. Доведено, що кожна апроксимаційна задача має єдину нерухому точку, а ітеративна границя нерухомих точок апроксимаційної задачі в просторі $L^2(\mathbb{R})$ співпадає з нерухомою точкою вихідного рівняння з носієм, що не міститься в $[-1; 1]$. Для послідовності наближень задачі реалізовано неявну схему Ейлера для дискретизації похідних по часу. Виконано чисельне моделювання.

27.35 Математичні моделі природничих наук і технічних наук. Рівняння математичної фізики

27.08.17.0275/0216U002952

Математичне та комп'ютерне моделювання природничих, технологічних, економічних та управлінських процесів: Заключний звіт /Дніпродзержинський державний технічний університет; Керівник Самохвалов Сергій Євгенович. – ДР 0114U006567. УДК 517.958:52/59.

183 с.

Розроблено нові алгоритми і математичні моделі для зарядженого центрально-симетричного тіла, обліку навчальної діяльності, перенесення домішок при кристалізації сталевого злитка, теплових процесів в безперервному литті, спільного застосування генетичного і автоматного програмування, оптимального розміщення відділень зв'язку, введення порошкового дроту в розплав. Виконано їх комп'ютерні реалізації та чисельні дослідження. Розроблені моделі адаптовано під конкретні умови і виявлено вплив різних параметрів на кінцевий результат. Робота розповсюджується за договірною ціною.

27.08.17.0276/0216U008264

Математичне моделювання та розробка комплексу програм для дослідження термопружного стану багат шарових циліндричних конструкцій за низько- чи високотемпературного нагрівання: Заключний звіт /Інститут прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача НАН України; Керівник Кушнір Роман Михайлович. – ДР 0116U001755. УДК 517.958: 539.3 539.3.

115 с.

У результаті виконання проекту: уточнили математичні моделі визначення компонент термопружного стану шаруватих циліндричних конструкцій, які працюють в широких

діапазонах температур, складних умовах теплообміну з довкіллям за одночасної дії силових факторів; отримали точні аналітичні розв'язки відповідної нелінійної задачі теплопровідності, та наближені аналітичні вирази для характеристик термомеханічного стану які враховують температурні залежності термомеханічних характеристик матеріалів; розробили комп'ютерні програми для числових експериментів; створили математичне і програмне забезпечення для визначення та дослідження напружено-деформованого стану згаданих конструкцій з можливістю змінювати зі сторони користувача температурні залежності характеристик матеріалів від температури; провели числові експерименти з визначення термомеханічного стану тришарових циліндричних конструкцій та порівняли їх з аналогічними обчисленнями з використанням комплексу "ANSYS".

27.37 Варіаційне обчислення і математична теорія оптимального керування

27.08.17.0277/0216U007495

Довгострокові прогнози функцій стану керування геофізичних нелінійних систем з багатовимірними суперпотенціальними законами: Заключний звіт /Навчально-науковий комплекс "Інститут прикладного системного аналізу" Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут"; Керівник Згуровський Михайло Захарович. – ДР 0112U001229. УДК 517.9.

328 с.

В роботі вивчено якісну поведінку автон. включення РД в необм. обл.; для обм. обл. доведено існування ф-ї Ляпунова. Вивчено глобальну динаміку p -ів мат. моделей класів складних керованих в'язкопружних процесів та полів. Для кліматологічної моделі енергетичного балансу на многовиді без краю встановлене глобальне існування, топологічні властивості та гранична поведінка її слабких p -ів. Розглянуто задачу якісного дослідження всіх слабких p -ів неавтоном. системи РД з нелінійністю типу Каратеодорі. Розроблено методологію дослідження гідродинам. систем, що застосовується для розв'язання задач керування потоком.

27.41 Обчислювальна математика

27.08.17.0278/0416U005512

Марцафей Анна Сергіївна. Чисельне моделювання гідродинамічних процесів з використанням багатопроекторних систем: Дис... к.ф.-м.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 17.11.2016.

УДК 519.6.

120 с. – Бібліогр.: 153 назви.

Дисертаційна робота присвячена розробці нових ефективних методів чисельного моделювання на багатопроекторних системах процесів переносу різного роду фізичних субстанцій та процесів динаміки в'язкої нестисливої рідини, які описуються системами рівнянь Нав'є-Стокса. В роботі запропоновано нові обчислювальні методи, які базуються на ідеї двокроково-симетризованого алгоритму та на принципах побудови паралельних алгоритмів, ефективних при реалізації на багатопроекторних комплексах. Ці методи обґрунтовано і реалізовано при розв'язуванні задач тепломасопереносу та системи рівнянь Нав'є-Стокса. Побудовано та досліджено узагальнення двокроково-симетризованого алгоритму для ітераційного моделювання стаціонарних процесів переносу. Розроблено та досліджено алгоритми розщеплення системи рівнянь конвекції-дифузії на базі двокроково-симетризованого алгоритму. Побудовано та досліджено двокроково-симетризований алгоритм розв'язування системи рівнянь Нав'є-Стокса, записаної у дивер-

гентній формі. Розроблено та досліджено схему розпаралелення для системи рівнянь Нав'є-Стокса на багатопроекторних системах та зроблено аналіз її ефективності.

28 КІБЕРНЕТИКА

28.19 Теорія кібернетичних систем керування

28.08.17.0279/0216U008178

Розроблення та дослідження високо-ефективних архітектур спеціалізованих комп'ютерних систем для реалізації обчислень у скінченних полях: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Дичка Іван Андрійович. – ДР 0115U000319. УДК 004.3.

317 с.

Розроблено модифікований виконний метод піднесення до степеня елементів поля $GF(p)$, чотири алгоритми реалізації цього методу та відповідне програмне забезпечення. Ідею запропонованого методу можна застосовувати для задач скалярного множення точки еліптичної кривої над довільним скінченним полем. Розроблене програмне забезпечення показало, що запропонований метод дає приріст швидкодії порівняно з існуючими до 15%, як для піднесення до степеня в скінченному полі, так і для скалярного множення на еліптичній кривій, що задана над скінченним полем. Розроблено методи, алгоритми і програмне забезпечення для виконання операцій за модулем $2^m - 1$. Розроблено табличний метод виконання операцій над елементами поля $GF(2^m)$. Розроблений метод доцільно застосувати для $m \leq 20$. Розроблено програмні та апаратні засоби для реалізації табличного методу виконання операцій над елементами поля $GF(2^m)$. Розроблено спосіб розрідженого зберігання таблиці елементів поля $GF(2^m)$, який дозволяє скоротити об'єм необхідної оперативної пам'яті для зберігання елементів поля $GF(2^m)$. Результатом проекту є створення архітектури спеціалізованого процесора, що орієнтований на виконання обчислень у полях Галуа, приріст швидкодії порівняно з універсальною обчислювальною системою у 2.4 - 3 рази рази. Розроблено систему команд процесора Галуа та програмну реалізацію компілятора.

28.21 Теорія інформації

28.08.17.0280/0416U005726

Іванов Юрій Юрійович. Завадостійке декодування турбо-кодів у розподілених комп'ютерних системах: Дис... к.т.н. /Вінницький національний технічний університет. – Захищена 02.12.2016.

УДК 621.391:519.72 + 004.942.

174 с.: 18 табл., 75 іл. – Бібліогр.: 145 назв.

Об'єктом дослідження є процес обміну даними із забезпеченням необхідної вірогідності передавання даних для розподілених комп'ютерних систем. Предметом дослідження є методи та засоби декодування турбо-кодів. Метою дисертаційної роботи є підвищення вірогідності передавання даних і зменшення обчислювальної складності декодування даних шляхом удосконалення каскадної турбо-кодової конструкції у розподілених комп'ютерних системах різного функціонального призначення. Методи досліджень: методи теорії ймовірності та математичної статистики, теорії інформації і кодування, теорії апроксимації функцій; аналітичні методи дослідження математичних моделей; імітаційне моделювання та експериментальне дослідження. Теоретичні результати: вперше запропоновано математичну модель турбо-декодера, особливістю якої є використання спрощеного розрахунку метрик та апостеріорних значень; вперше

отримано аналітичні вирази для оцінки складності роботи турбо-декодера (методи декодування SOVA, Bi-SOVA, PL-log-MAP) з урахуванням кількості комірок пам'яті та символів з виходу кодера; запропоновано використання нової форми компенсуючої функції у складі логарифма Якобіана в математичній моделі турбо-декодера, що дозволяє зменшити обчислювальну складність турбо-декодування; модифіковано метод декодування log-MAP на етапі обчислення метрик та апостеріорних рішень з виходу декодера, що дозволяє підвищити вірогідність передавання даних порівняно з іншими існуючими методами турбо-декодування; отримав подальший розвиток метод визначення обчислювальної складності турбо-декодування, особливістю якого є комплексне врахування елементарних операцій, які реалізуються в декодері. Практичні результати: розроблено комплекс програмних і апаратних засобів, які дозволяють підвищити вірогідність передавання даних та знизити обчислювальну складність методів турбо-декодування без значної втрати ефективності декодування даних у розподілених комп'ютерних системах. Ступінь впровадження: результати досліджень були використані у роботі ПП "ТВА-Сервіс", ТОВ "Медичний центр "Альтамедіка плюс", Вінницького національного медичного та технічного університетів. Сфера (галузь) використання: інформаційно-комунікаційні технології.

28.23 Штучний інтелект

28.08.17.0281/0516U000977

Машталієв Сергій Володимирович. Моделі та методи темпоральної обробки відео для інформаційного пошуку: Дис... д.т.н. /Харківський національний університет радіоелектроніки. – Захищена 08.12.2016.

УДК 004.932.2:004.93'14.

341 с.: 9 табл., 74 іл. – Бібліогр.: 321 назва.

У дисертації розв'язано науково-технічну проблему темпоральної обробки відеопотоків, що забезпечує структурування даних для інформаційного пошуку із запитом "за зразком" у великих відеоколекціях у просторах зображень або ознак. З урахуванням великих обсягів інформації, що потребує обробки, введені критерії побудови областей елімінації даних, заздалегідь невідповідних запиту. Для підвищення швидкодії процес інформаційного пошуку розбитий на off line та on line фази, що дозволяє провести великі обсяги обчислень до реалізації. Для структурування відеоданих введені методи темпоральної сегментації відеопослідовностей за рахунок аналізу індукованих багатовимірних часових рядів, що дозволяє провести розбиття вхідних даних на сукупність сегментів із великим ступенем подібності відеокадрів. Для цього проаналізовано побудову векторів характеристичних ознак окремих кадрів відео. Для спрощення індексації відео в окремих сегментах розроблено та модифіковано метод пошуку ключової інформації у відео, що дозволяє спростити процедури інформаційного пошуку із запитом "за зразком". Задля зменшення кількості інформації, що зберігається, вдосконалені інтелектуальні методи компресії відеокадрів. Результати теоретико-експериментальних досліджень реалізовані у вигляді прикладних і дослідницьких програмних комплексів, які використовуються при пошуку у великих відеоархівах із запитом "за зразком"

28.08.17.0282/0416U005534

Матвійків Тарас Михайлович. Інформаційні технології усунення ударів та вібрацій в похило-скерованому бурінні: Дис... к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 01.12.2016.

УДК 004.414.2; 004.942; 004.02.

155 с.: 12 табл., 52 іл. – Бібліогр.: 120 назв.

У дисертаційній роботі вирішено актуальне наукове завдання розроблення моделей, методів і засобів інформаційної технології автоматичної ідентифікації та усунення ударів і вібрацій бурової колони під час похило-скерованого буріння глибоких свердловин для підвищення ресурсу роботи електронних свердловинних приладів.

28.08.17.0283/0416U005635

Мамедов Довлет Бйрамовіч. Інтелектуальний синтез та оптимізація конструкцій НВЧ-фільтрів на основі частково заповнених хвильоводно-діелектричних резонаторів: Дис... к.т.н. /Харківський національний університет радіоелектроніки. – Захищена 02.12.2016.

УДК 004.891: 621.372.852.1: 621.372.413.

150 с.: 14 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 150 назв.

Об'єкт – процес автоматизованого проектування НВЧ-фільтрів на основі хвильоводно-діелектричних резонаторів з частковим заповненням в Н- і Е- площинах. Мета – розробка методу інтелектуального синтезу та оптимізації конструкцій НВЧ-фільтрів на основі частково заповнених ХДР, що спирається на технології штучного інтелекту, а саме експертні системи та строгі математичні моделі. Предмет – метод інтелектуального синтезу та оптимізації конструкцій НВЧ-фільтрів на основі частково заповнених ХДР. Методи – чисельно-аналітичні методи електродинаміки НВЧ (метод узагальненої матриці розсіювання, метод часткових областей), методи штучного інтелекту (експертні системи), сучасні методи і технології програмування (ООП, C ++ / CLI). Результати – на основі експертної системи та строгих математичних моделей розроблено метод синтезу та оптимізації конструкцій багатоланкових НВЧ-фільтрів з частково заповненими діелектричними резонаторами в Н- і Е- площинах; розраховані математичні моделі структур НВЧ-фільтрів на основі узагальненої матриці розсіювання; описано процес розробки програмного забезпечення Sapphire CAD – інтелектуальної системи проектування НВЧ-фільтрів на ХДР; проведено тестування системи і експериментальне підтвердження отриманих результатів; порівнено показники якості фільтрів на ХДР з відомими аналогами на мікросмушкових резонаторах. Впроваджено – у практику проектування НВЧ-фільтрів на ПАТ «НВП Сатурн», в навчальний процес НТУ «ХПІ». Галузь використання – автоматизоване проектування НВЧ-пристроїв

28.08.17.0284/0216U006340

Відслідковування рухомих об'єктів у відеопотоках реального часу: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Рашкевич Юрій Михайлович. – ДР 0115U000432. УДК 004.896.128 с.

Розроблено ряд методів фільтрації відеорядів, селективну модель фону на основі застосування вибірково-оновленого часового медіанного фільтра, що підвищило ефективність сегментації завдяки мінімізації впливу зміни освітленості та випадкових періодичних мікрорухів. Окрім цього, розроблено метод супроводу об'єктів, який завдяки врахуванню їх різностороннього руху на основі ієрархічної накопичувальної кластеризації опорних точок, дає змогу здійснювати сепарацію траєкторій об'єктів у зонах часткової перетини. На основі основної розробленої архітектури системи відеоспостереження і програмної реалізації отриманих методів розроблено програмно-апаратний комплекс, який забезпечує ефективний трекінг об'єктів у розподілених системах відеоспостереження в умовах зміни освітленості, нерівномірності руху та слабкої сепарованості об'єктів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

28.29 Системний аналіз

28.08.17.0285/0416U005738

Козачук Андрій Валерійович. Інформаційна технологія масштабування хмарного застосунку, що базується на прогнозуванні його стану: Дис... к.т.н. /Вінницький національний технічний університет. – Захищена 01.12.2016.

УДК 519.216.3:004.9.

174 с.: 11 табл., 34 іл. – Бібліогр.: 161 назва.

Об'єкт дослідження - процес масштабування хмарного застосунку. Метою дослідження є підвищення ефективності функціонування хмарного застосунку за рахунок використання інформаційної технології, що базується на поєднанні реактивного та предиктивного підходів до здійснення його горизонтального та вертикального масштабування. Використано методи системного аналізу та синтезу, авторегресії-проінтегрованого ковзного середнього та експоненційного згладжування, теорію систем масового обслуговування, метод Пейджа-Хінклі, методи предиктивного та реактивного масштабування, статистичні методи. Теоретичні результати: вперше запропоновано інформаційну модель масштабування хмарного застосунку, яка відрізняється моделлю хмарного застосунку як системи масового обслуговування, критерієм класифікації поточного режиму роботи хмарного застосунку та графом станів його інфраструктури, що дозволяє здійснювати оцінювання поточного і прогнозування майбутніх станів хмарного застосунку; удосконалено метод прийняття рішень щодо масштабування хмарного застосунку, що на відміну від існуючих базується на поєднанні реактивного та удосконаленого предиктивного підходів до горизонтального та вертикального масштабування з урахування інформації про можливі піки навантаження хмарного застосунку, збільшує потужність множини рішень щодо масштабування хмарного застосунку; вперше розроблено інформаційну технологію масштабування хмарного застосунку, яка забезпечує аналіз інформації про стан хмарного застосунку та реалізує удосконалений метод прийняття рішень щодо його масштабування, що дозволило підвищити ефективність функціонування хмарного застосунку. Практичні результати: розроблено алгоритм прогнозування часу виконання мережевого запиту до хмарного застосунку; розроблено алгоритм визначення локального максимуму часового ряду кількості мережевих запитів до хмарного застосунку; розроблено інформаційну систему автоматизованого масштабування хмарного застосунку, що включає в себе модулі збору статистичної інформації, прогнозування кількості мережевих запитів та прийняття рішень щодо масштабування, а також інтерфейс роботи з хмарною платформою; розроблено симулятор роботи хмарного застосунку. Ступінь впровадження: результати дисертаційного дослідження впроваджено в ТОВ "СДМ Україна" у вигляді інформаційної системи масштабування хмарного застосунку автоматизації проведення мозкових штурмів "BrainTank" (№ 47/4 від 28.10 2015 р.). Сфера (галузь) застосування - хмарні обчислення.

29 ФІЗИКА

29.01 Загальні питання фізики

29.08.17.0286/0216U007536

Нові мультифероїки та суперіонні провідники для акустоелектроніки та твердотільної іоніки: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Височанський Юліан Миронович. – ДР 0116U007381. УДК 538.95:537.226.

87 с.

Методами спектроскопії мандельштам-бріллюенівського розсіювання світла визначені всі компоненти тензора пружних модулів, досліджені концентраційні і температурні залежності об'ємної стисливості і параметра Грюнайзена для сегнетоелектричних твердих розчинів (Pb_{1-x}Sn_x)₂P₂S₆, які є перспективними для застосування в п'єзоелектричних та акустичних пристроях. На основі результатів діелектричних, ультразвукових та гіперзвукових досліджень встановлена зміна характеру фазового переходу з неперервного на перехід першого роду при збільшенні концентрації свинцю. Показано, що тверді розчини (Pb_{1-x}Sn_x)₂P₂S₆ представляють розупорядковану сегнетоелектричну систему, яка може бути описана в моделі Блюме-Емері-Гріффітса з випадковим полем. Синтезовано суперіонні провідники Cu₆PS₅I та Cu₇PS₆, отримано їх в моно-, полі- та нанокристалічному вигляді, виготовлено керамічні зразки, досліджено їх параметри. Вивчено структурні, електричні та діелектричні властивості суперіонних кристалів Cu₆PS₅I та Cu₇PS₆, а також кераміки на їх основі. Вивчено вплив розмірного ефекту, викликаного зменшенням розмірів кристалітів, на структурні параметри, електричну провідність та діелектричну проникність досліджуваних матеріалів.

29.15 Ядерна фізика

29.08.17.0287/0216U002875

Створення робочої схеми стимуляції запізненого гамма-випромінювання продуктами фотоподілу компонент ядерного палива та їх активних відходів в герметичних контейнерах на електронному прискорювачі мікротроні М-30: Заключний звіт /Інститут електронної фізики Національної академії наук України; Керівник Маслюк Володимир Трохимович. – ДР 0116U005751. УДК 535.173; 539.173, 537.226.

58 с.

Проведено моделювання пучка гальмівного випромінювання електронного прискорювача для стимуляції запізненого гамма-випромінювання продуктами - компонентами ядерного палива в герметичних контейнерах. Проведено моделювання виходів продуктів з використанням GEF-коду.

29.17 Фізика газів і рідин. Термодинаміка і статистична фізика

29.08.17.0288/0216U007517

Самоорганізовані структури дефектів в рідких кристалах та їхнє застосування для потреб фотоніки: Заключний звіт /Інститут фізичної оптики імені О.Г. Влоха Міністерства освіти і науки України; Керівник Дудок Тарас Григорович. – ДР 0116U006500. УДК 538.958+681.7.069.24.

61 с.

Встановлено, що у гібридних SmA комірках з легкою віссю структура смектичного зразка розбивається на фокальні конічні домени, які у випадку жорстких гібридних умов виявляються суттєво недосконалими та фрагментованими. Продемонстровано, що гібридність структури холестеричної комірки можна візуалізувати за допомогою поляризаційно-мікроскопічних текстур у відбитому світлі. При освітленні підкладки з планарними граничними умовами спостерігається характерна для планарних комірок текстура (текстура Гранджана), а якщо освітлюється підкладка з гомеотропними граничними умовами, то спостерігається так звана текстура "відбитків пальців", яка є типовою для гомеотропної комірки.

29.19 Фізика твердих тіл

29.08.17.0289/0516U000964

Онопрієнко Олексій Олексійович. Механізми формування структури та властивостей тонких плівок на основі аморфного вуглецю, які одержують магнетронним методом:

Дис... д.ф.-м.н. /Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М.Францевича НАН України. – Захищена 07.12.2016.

УДК УДК 539.213:539.216.2:621.793.72.

246 с.: 7 табл., 78 іл. – Бібліогр.: 329 назв.

Осадження при температурі підкладки в інтервалі 20-400 °С приводить до формування аморфних плівок. Мікροструктуру таких плівок формують кластери малого розміру, які складаються із неупорядковано розташованих та викривлених кілець типу ароматичних Із підвищенням температури осадження в цьому інтервалі в плівках формується все більше правильних кілець, які розташовуються в кластерах із більшим ступенем упорядкування. При підвищенні температури конденсації вище 500 °С на підкладці одразу осаджуються плівки графіту. Відпал в інтервалі 50-650 °С плівок, осаджених при низькій температурі, не змінює структуру плівок, а вище 650 °С в структурі плівок утворюються графітоподібні фрагменти. Твердість та пружний модуль а-С плівок знижуються із підвищенням температури конденсації, але не змінюються із температурою відпалу в інтервалі 50-650 °С. Легування бором і кремнієм не змінює механізм формування структури плівок, але призводить до уповільнення процесу перетворення кластерів в графітоподібні. При осажденні на підкладки при низькій температурі плівок, що містять метали (Cu, Ag), атоми металу не порушують аморфну структуру плівок. Відпал в вакуумі таких плівок або осадження при високій температурі приводить до виділенні атомів металу в частинки як на поверхні плівок, та і в їх об'ємі. В ансамблях частинок на поверхні плівок розвивається процес коалесценції по механізму поверхневої гетеродифузії (для Cu) або змішаному механізму поверхневої гетеродифузії та злиття малих частинок внаслідок їх переміщення як цілого по поверхні плівок та зіткнення (для Ag).

29.08.17.0290/0416U005683

Клочко Марія Сергіївна. Особливості локалізації коливань та умови стійкості фазових станів у інтеркальованих кристалах кубічної симетрії:

Дис... к.ф.-м.н. /Фізико-технічний інститут низьких температур ім. Б.І.Веркіна. – Захищена 13.12.2016.

УДК 534.1; 534.01; 539.21.

147 с.: 3 табл., 46 іл. – Бібліогр.: 144 назви.

Знайдено фононний внесок в теплоємність кристалу селеніду індію, інтеркальованого нікелем. Вперше встановлено близькість механізмів появи сингулярностей ван Хова у впорядкованих системах та кросоверів Іоффе-Регеля і бозонних піків у неупорядкованих системах. Виявлено умови пружної стійкості ґратки об'ємно-центрованого кубічного кристалу з ван-дер-ваальсовою міжатомною взаємодією. Вперше аналітично знайдено внесок домішкових атомів у низькотемпературну термодинаміку фулериту C60, інтеркальованого ксеноном. Отримано параметри загасання амплітуди чисто зсувних поверхневих хвиль з горизонтальною поляризацією у кубічних кристалах.

29.08.17.0291/0216U002931

Створення зразку системи нового покоління ІРІС/ФС з використанням розробленої новітньої технології транссклерального освітлення. І етап. Створення схеми зразка системи нового покоління ІРІС/ФС з використанням новітньої технології транссклерального освітлення при 880 нм: Заключний звіт

/Технічний центр Національної академії наук України; Керівник Влайков Георгій Георгійович. – ДР 0116U002861. УДК 539.21:536.31.

77 с.

Створена схема зразка системи нового покоління ІРІС/ФС з використанням новітньої технології транссклерального освітлення при 880 нм. Проведено тестування макета зразка системи нового покоління ІРІС/ФС з використанням новітньої технології транссклерального освітлення при 880 нм.

29.08.17.0292/0216U002960

Спінові переходи та колосальний магнітоопір у кобальтитах: Заключний звіт /Фізико-технічний інститут низьких температур ім. Б.І.Веркіна; Керівник Сіренко Валентина Анатоліївна. – ДР 0116U008688. УДК 538.9.

50 с.

Одержано рекомендації для врегулювання температурної межі антиферомагнітного та феромагнітного станів на магнітній фазовій діаграмі оксидів кобальтів із структурою перовскіту та споріднених сполук через часткове заміщення перехідних металів, що призначені для застосувань у спінтроніці та хімічному каталізі.

29.08.17.0293/0216U002961

Об'ємні та поверхневі мезоскопічні об'єкти в конденсованих фазах гелію: Заключний звіт /Фізико-технічний інститут низьких температур ім. Б.І.Веркіна; Керівник Шаралова Ірина Володимирівна. – ДР 0115U003846. УДК 538.941; 532.516.

54 с.

Вперше було проведено експериментальне дослідження течії чистого 4Не в режимах ламінарної течії та турбулентності методом кварцового камертона, що коливається, при температурах від 0,1 до 3,5 К. Встановлено, що при $T > 700$ мК існує залежність коефіцієнта опору від частоти коливань камертона в гідродинамічній області. При $T < 700$ мК залежність коефіцієнта опору від частоти відсутня, а величина дисипативних втрат визначається тільки температурною залежністю густини нормальної компоненти. Дослідження переходу від ламінарного до турбулентного плину показали наявність квазістійкої ламінарної течії. Вперше проведені експериментальні дослідження особливостей процесів дисипації у об'ємному концентрованому 15% розчині 3Не - 4Не в інтервалі температур 0,5 - 2,3 К. В області ламінарного плину рідини були виміряні резонансні криві камертонів. Встановлено, що в розчині істотний внесок у згасання коливань камертона вносить випромінювання другого звуку, яке перевищує внесок в'язкісної дисипації. Показано, що в надплинних розчинах збільшення концентрації домішок 3Не призводить до збільшення стійкості рідини по відношенню до утворення вихрів і переходу до турбулентного стану. Також вперше були встановлені умови виникнення кавітації в надплинному розчині ізотопів гелію. Досліджені транспортні властивості електронного кристала над рідким гелієм в умовах неповної компенсації притискуючого потенціалу. Методом молекулярної динаміки показано, що відгук електронного кристала в зазначених умовах пов'язаний не зі зміною опору електронного шару, а з особливостями ємнісних вимірювань транспортних характеристик двовимірної електронної системи.

29.08.17.0294/0216U002965

Методи і засоби визначення анізотропії ауксетичних властивостей в кристалах з різним типом хімічного зв'язку

та азимутально-інваріантної масштабно-селективної реконструкції полікристалічних мереж: Заклучний звіт /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича; Керівник Раранський Микола Дмитрович. – ДР 0115U003236. УДК (538.913+539.67+535.012):536+534.2:539+547.1'11 + 535.361..

300 с.

Методами акустичних, Х-хвильових дифрактометричних, інтерферометричних, Джонс-матричних мікроскопічних досліджень встановлено основні механізми і закономірності формування аномально деформованого стану в кристалах - ауксетиках, а також розроблено методику виявлення та диференціації різних паталогій (діабет II типу), запальних (артрит і артроз суглобів) та онкологічних (рак грудної залози) процесів шляхом знаходження та діагностичного використання взаємозв'язку між змінами розподілів параметрів анізотропії полікристалічних плівок біологічних рідин та статистичними, кореляційними і фрактальними параметрами, що характеризують розподіли значень фазових зсувів просторово-частотно відфільтрованих мікроскопічних зображень.

29.08.17.0295/0216U007490

Теплова та електронна динаміка в низькорозмірних системах на основі сполук Pb(Sn)-Ag-Sb-Te для термоелектричних мікрогенераторів енергії підвищеної добротності:

Заклучний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"; Керівник Никируй Любомир Іванович. – ДР 0116U007721. УДК 621.315.592.

36 с.

Одним із найбільш важливих та пріоритетних напрямків наукових досліджень в Україні є розробка нових енергозберігаючих технологій, створення ефективних відновлювальних джерел енергії, використання теплових відходів, автономних джерел енергії, тощо. При цьому на одне із перших місць виходять дослідження, пов'язані із прямим перетворенням теплової енергії в електричну. У роботі акцентується увага на комплексному дослідженні нових термоелектричних матеріалів на основі квантово-розмірних структур на основі сполук Pb(Sn)-Ag-Sb-Te (LAST). Основними досліджуваними параметрами, які і визначають можливість практичного використання матеріалів у термоелектричних перетворювачах енергії, є залежності коефіцієнта термо-ЕРС, питомої електропровідності та коефіцієнта теплопровідності від хімічного складу, умов отримання та впливу зовнішніх факторів як для масивних зразків, так і квантово-розмірних структур, осаджених на кристалічні чи аморфні підкладки. Завдяки осциляційній поведінці електричних параметрів наноструктур, варіюючи товщину квантової структури існує можливість підвищення термоелектричної ефективності у даних об'єктах. Встановлені в результаті виконання роботи оптимальні умови отримання напівпровідникових матеріалів на основі сполук Pb(Sn)-Ag-Sb-Te (LAST(T)) забезпечать можливість отримання активних елементів термоелектричних мікрогенераторів з високими експлуатаційними характеристиками.

29.08.17.0296/0216U007514

Нова технологія виробництва гібридних медичних імплантатів на основі нано- та мікропористої біоморфної карбідокремнієвої кераміки і наноструктурованих біосумісних покриттів: Заклучний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є.Лашкарьова НАН України; Керівник Клія Микола Іванович. – ДР 0116U004909. УДК 539.2;616.314.

24 с.

В результаті виконання етапу була відпрацьована технологія формування газодетонаційних покриттів на основі фосфатів кальцію на магнієвих підкладниках. Проведені дослідження морфології поверхні та складу отриманих покриттів. Також виконані медико-біологічні дослідження розроблених імплантів на основі нержавіючої сталі з композитними покриттями та покриттями на основі чистого гідроксиапатиту. Дослідження показали високу біосумісність розроблених імплантів.

29.08.17.0297/0216U007515

Створення та дослідження фізичних властивостей наногібридів біологічних молекул з оксидом графену та графеновими квантовими точками:

Заклучний звіт /Фізико-технічний інститут низьких температур ім. Б.І.Веркіна; Керівник КАРАЧЕВЦЕВ Віктор Олексійович. – ДР 0116U008672. УДК 539.1:539.2.

50 с.

Створені нові наноструктури, які утворюються у результаті взаємодії оксиду графену або графенових квантових точок з біомолекулами різної структури і з різними функціональними властивостями. Визначена структура та фізичні властивості комплексів графенових матеріалів з біологічними молекулами, а також компонентів цих комплексів, досліджено процеси комплексоутворення та встановлена природа стабільності цих комплексів.

29.08.17.0298/0216U007542

Оксидні матеріали з високою діелектричною сталою, що містять нанокластери кремнію або германію, для застосування в мікроелектроніці та фотоніці:

Заклучний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є.Лашкарьова НАН України; Керівник Хоменкова Лариса Юріївна. – ДР 0116U006421. УДК 538.9.

69 с.

Об'єкт дослідження - шари оксиду алюмінію та оксиду гафнію, леговані германієм. Мета роботи - встановлення природи фізичних процесів, які відбуваються при утворенні термоактивованому розпаді твердих розчинів Ge-Al₂O₃ та Ge-HfO₂, з'ясування механізмів формування германієвих нанокластерів та нанокристалів, а також визначення методів контролю структурних, оптичних та електричних властивостей матеріалів для застосування в приладах мікро- і фотоелектроніки. Методи дослідження - оптичні, люмінесцентні, електричні, рентгенівська дифракція, комбінаційне розсіювання світла, просвічуюча електронна мікроскопія. З'ясовано вплив вмісту надлишкового германію та режимів термічних обробок на процеси розпаду в шарах оксиду алюмінію та оксиду гафнію, легованого германієм. Показано вплив вмісту германію на модифікацію структури оксиду гафнію від моноклінної до аморфної. Продемонстровано утворення кристалів германію та визначено оптимальні технологічні умови, що дозволяють їх формувати в аморфній оксидній матриці. Показано, що відпал зразків призводить також до появи фотолюмінесценції, спектр якої містить декілька компонент, співвідношення яких залежить від вмісту германію та довжини хвилі збудження. Продемонстровано ефекти пам'яті для зразків на основі оксиду гафнію, легованого германієм. Прогнозні припущення про розвиток об'єкту дослідження - вдосконалення технології одержання шарів оксидів з високою діелектричною сталою, легованих германієм, які використовуються для виготовлення різних приладів мікроелектроніки і фотоніки.

29.08.17.0299/0216U007643

Вивчення термодинамічних та кінетичних властивостей води, які впливають на існування живих організмів:

Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Махлайчук Павло Вікторович. – ДР 0116U008066. УДК 538.9. 28 с.

Запропоновано самоусереднений потенціал міжмолекулярної взаємодії у молекулярних рідинах та воді. Побудовано узагальнений принцип подібності відповідних станів речовин з відмінною від сферичної симетрією молекул. Суттєво спрощено представлення для опису кінематичної зсувної в'язкості розчинів електролітів..

29.08.17.0300/0216U008180

Фазові рівноваги в подвійних системах на основі оксидів рідкоземельних елементів як основа створення перспективних матеріалів:

Заключний звіт /Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М.Францевича НАН України; Керівник Чудінович Ольга Василівна. – ДР 0115U005101. УДК 541.1+546.65:669.017.4. 51 с.

Досліджено фазові співвідношення в системах $\text{CeO}_2(\text{La}_2\text{O}_3)\text{-Ln}_2\text{O}_3(\text{Ln} = \text{Yb}, \text{Dy})$ при температурах 600, 1100 і 1500 °С. Встановлено, що в системі $\text{CeO}_2\text{-Dy}_2\text{O}_3$ існують області твердих розчинів з кубічною структурою двох типів F-CeO_2 , $\text{C-Dy}_2\text{O}_3$. Вивчено фазові рівноваги в системі $\text{CeO}_2\text{-Yb}_2\text{O}_3$ при 1100, 1500 °С. Встановлено, що для дослідженої системи характерно утворення граничних твердих розчинів з кубічною структурою двох типів: F-CeO_2 та $\text{C-Yb}_2\text{O}_3$, які розділяє широка гетерогенна область ($\text{C} + \text{F}$). В системі $\text{La}_2\text{O}_3\text{-Yb}_2\text{O}_3$ утворюються тверді розчини на основі гексагональної А- модифікації La_2O_3 та кубічної С- модифікації Yb_2O_3 , а також фаза типу перовскиту (R) (1100,1500,1600 °С).

29.08.17.0301/0216U008205

Основи проектування та створення гетероепітаксіальних структур перовськітних матеріалів для приладобудування:

Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Воронов Сергій Олександрович. – ДР 0114U000562. УДК 539.2; 541.18; 621.38; 621.315.5. 113 с.

Об'єкт дослідження - гетероепітаксіальні сегнетоелектричні структури. Мета роботи - розробка технологічних основ формування гетероструктур складних оксидів активних діелектриків. Методи дослідження - статичний та динамічний аналіз електро- та теплофізичних характеристик матеріалів, методи діелектричної та рентгенівської спектроскопії, електронної мікроскопії, метод раманівської спектроскопії, атомно-силової мікроскопії, методи математичної та теоретичної фізики. Розроблені теоретичні основи формування нанорозмірних сегнетоелектричних структур та основні теоретичні принципи, технологічних процесів. Розроблено методи: синтезу гетероепітаксіальних структур складних оксидів; методіку вимірювань характеристик ВЧ розряду плазми, метод синтезу початкового оксиду безпосередньо в процесі зростання плівки. Розроблено метод створення гетероструктур на основі сегнетоплівок, осаджених з використанням ВЧ розпилення; отримано новий ефект розпилення складного оксиду під дією іонів кисню. Отримано експериментальні дані про фізико-хімічні процеси, супутні зростанню сегнетошарів, встановлено особливості прояву сегнетоелектричного стану при зміні товщини гетероструктур від 8 нм до 1 мкм. Отримано вольт-амперні характеристики асиметричного ВЧ розряду та результати оптичної емісійної

спектроскопії розпилення перовськітів іонами кисню. Розроблена нова методика кількісного визначення узагальненого енергетичного параметру, виявлено та вперше формалізовано області його зміни, які відповідають якісній та кількісній зміні механізмів зростання плівок титанату свинцю-кальцію. Запропонована методика визначення внутрішніх параметрів тонких шарів складних оксидів, що дозволить звести багатопараметричну задачу умов отримання до однієї фазової діаграми, що спростило отримання плівок із заданими властивостями. Отримано спектральні характеристики матеріалів ABO_3 та параметри формування гетероепітаксіальних шарів оксидів перовскитів. Отримано поляризовані спектри гетероепітаксіальних шарів, розроблена технологічна методика формування перовськітних гетероструктур. Виявлено, що в гетероепітаксіальних плівках титанату свинцю-лантану отриманих на підкладці Pt/MgO , що орієнтована паралельно до кристалографічної осі $Z(001)$, виникають двовимірні напруги, які призводять до утворення 180-градусної с-доменної структури в тетрагональній фазі, яка відіграє важливу роль при низькотемпературних фазових переходах. Результати досліджень будуть використані в електронікеронованих пристроях надвисокочастотного діапазону; у мікро електромеханічних пристроях; в надшвидких аналогових модуляторах інтегральної оптики; в матричних перетворювачах інфрачервоного випромінювання.

29.08.17.0302/0216U008254

Дослідження впливу надлишкового марганцю на формування властивостей керамічного манганіту $(\text{Nd}_{0,67}\text{Sr}_{0,33})_{1-x}\text{Mn}_{1+x}\text{O}_3$ ($x=0; 0,2$) з метою використання його в якості катода твердо оксидних паливних комірок:

Заключний звіт /Донецький фізико-технічний інститут ім. О.О. Галкіна НАН України; Керівник Акимов Геннадій Якович. – ДР 0116U004339. УДК 53.06; 539.2; 53.9Ф405; 548. 30 с.

Об'єкти дослідження - керамічні манганіти складу $(\text{Nd}_{0,67}\text{Sr}_{0,33})_{1-x}\text{Mn}_{1+x}\text{O}_3$ ($x = 0$ і $0,2$). Предмет дослідження - структура, фазовий склад, електропровідність. Мета роботи - дослідження впливу надлишкового марганцю на фазовий склад, мікроструктуру і провідні властивості $(\text{Nd}_{0,67}\text{Sr}_{0,33})_{1-x}\text{Mn}_{1+x}\text{O}_3$ ($x=0$ і $0,2$) керамічних манганітів, спеченої при різних температурах, для застосування в якості катодного матеріалу в керамічних паливних комірках. Метод дослідження - скануюча електронна мікроскопія, x-променева дифракція для вивчення мікроструктури і фазового складу, стандартний чотирьох зондовий метод для дослідження провідних властивостей, обробка та аналіз отриманих результатів. Виконано дослідження впливу надлишкового марганцю на фазовий склад, параметри структури, розмір зерна і щільність зразків, електропровідність при температурах 550-800 °С $(\text{Nd}_{0,67}\text{Sr}_{0,33})_{1-x}\text{Mn}_{1+x}\text{O}_3$ ($x = 0$ і $0,2$) керамічних манганітів після спікання при температурах від 800 до 1400 °С. Встановлено, що зі збільшенням температури спікання у зразках з $x=0$ відбувається зменшення параметрів решітки манганітової фази, а після спікання при 1400 °С виявлено наявність двох манганітових фаз з різним вмістом Sr. У зразках з надлишковим марганцем ($x=0,2$) реєструється незмінність параметрів решітки і стехіометрія по вмісту стронцію після спікання при всіх, зазначених вище температурах. Показано, що провідність кераміки з надлишковим марганцем в середньому в п'ять разів вище провідності кераміки без надлишку марганцю в діапазоні температур 550-800 °С. Вперше виявлено, що тільки в зразку з $x=0,2$, спеченого при 1000 °С, сформувалася мікроструктура кераміки з відкритою поруватістю 20-30 %, розміром зерна 0,25-0,5 мкм і провідними властивостями, що

відповідає вимогам до катоду для середньо температурних керамічних паливних комірок.

29.27 Фізика плазми

29.08.17.0303/0416U005630

Загребельний Ігор Анатолійович. Взаємодія з плазмою в коаксіальному хвилеводі мікрохвильового випромінювання зі стохастичними стрибками фази: Дис... к.ф.-м.н. /Інститут радіофізики та електроніки ім. О.Я.Усикова НАН України. – Захищена 01.12.2016.

УДК 533.9.

160 с.: 92 іл. – Бібліогр.: 108 назв.

Об'єкт досліджень - колективні процеси, які відбуваються в коаксіальному плазмовому хвилеводі при проходженні мікрохвильового випромінювання зі стохастичними стрибками фази. Мета - встановлення критеріїв та умов функціонування ефективного розряду низького тиску, ініційованого мікрохвильовим випромінюванням зі стохастичними стрибками фази. Результати: створена теоретична модель для пояснення процесів, що відбуваються при взаємодії стохастичного електромагнітного випромінювання з речовиною. Галузь використання - фізична електроніка та фізика плазми.

29.08.17.0304/0216U007577

Ерозія та випаровування новітніх композитних матеріалів на основі міді та срібла внаслідок взаємодії плазми з поверхнею: Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Веклич Анатолій Миколайович. – ДР 0116U007176. УДК 533.9.01; 533.9.082.5.

70 с.

Виконано експериментальні дослідження плазми електродугового розряду між композитними С-Сu та Ag-С електродами методами оптичної спектроскопії при силі струму 3,5 та 30 А. Визначено радіальні розподіли температури та електронної концентрації в плазмі. Розраховано компонентний склад такої плазми у припущенні локальної термодинамічної рівноваги. Розраховані транспортні коефіцієнти (електропровідність та теплопровідність) плазми електродугового розряду між такими композитними електродами.

29.29 Фізика атома і молекули

29.08.17.0305/0416U005517

Возняк Олекса Орестович. Суперсиметрія та квазіточно розв'язувані потенціали для частинки з масою, залежною від координат: Дис... к.ф.-м.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 16.11.2016.

УДК 538.94.

135 с.: 5 іл. – Бібліогр.: 139 назв.

Узагальнено суперсиметричний метод конструювання квазіточно розв'язуваних потенціалів на випадок періодичних і випадкових потенціалів та систем з масою, залежною від координат. Отримано нові періодичні і випадкові потенціали з одним, двома і трьома відомими розв'язками. У довгохвильовій границі неоднорідної моделі сильного зв'язку з перших принципів отримано гамільтоніан частинки з масою, залежною від координат та розв'язано проблему впорядкування імпульсу та маси в операторі кінетичної енергії. Для систем з координатно залежною масою отримано нові квазіточно розв'язувані потенціали з одним та двома відомими станами.

29.08.17.0306/0216U007475

Структурна модифікація полімерів з використанням методів пошарового накладання розплаву та інтенсивної пластичної деформації: Заключний звіт /Донецький фізико-технічний інститут ім. О.О. Галкіна НАН України; Керівник Білошенко Віктор Олександрович. – ДР 0116U004326. УДК 538.95; 539.264; 537.533.35; 539.89; 539.424.

42 с.

Об'єкт дослідження - процес твердофазної модифікації структури та властивостей полімерних матеріалів. Мета проекту - встановлення закономірностей еволюції структури та зміни фізико-механічних властивостей полімерів різної будови під дією інтенсивної пластичної деформації в залежності від характеру вихідного структурного стану, який задається методом пошарового накладання розплаву (FDM-процес), з метою створення нової технології одержання вироб функціонального або конструкційного призначення. Методи дослідження - математичне моделювання, скануюча електронна мікроскопія, рентгеноструктурний аналіз, диференціальна скануюча калориметрія, динамічний механічний аналіз, гідростатичне зважування, випробування на ударну в'язкість, дюриметрія. Вперше запропоновано і реалізовано новий спосіб одержання структурно-модифікованих полімерів і полімерних гібридних композитів (в тому числі на основі полімерів, несумісних за термодинамікою), який базується на комбінації FDM-процесу і рівноканальної багатофазової екструзії (РКБКЕ). Виявлено відмінності у властивостях зразків полімерів, отриманих за FDM-процесом, в залежності від напрямку укладки шарів розплаву. Показано, що РКБКЕ забезпечує покращення їх фізико-механічних характеристик. Запропонована фізична модель, що описує поведінку шаруватих матеріалів під дією РКБКЕ, яка пояснює спостережувані зміни їх механічних властивостей. Результати досліджень дозволять в подальшому розробити наукові основи перспективних технологій одержання функціональних і конструкційних матеріалів з контрольованими молекулярною орієнтацією, морфологією та розмірами структурних елементів.

29.08.17.0307/0216U008189

Дослідження фізичних закономірностей взаємодії електромагнітного випромінювання з гетерогенними магнітними наноструктурами: Заклучний звіт /Інститут магнетизму НАН та МОН України; Керівник Крупа М.М. – ДР 0112U001012. УДК 539.2;536.42;538.22.

105 с.

Досліджені механізми взаємодії зовнішнього когерентного електромагнітного випромінювання з багаточастиновими магнітними наноструктурами на основі феримігнітних сплавів перехідних і рідкоземельних металів (з бар'єрними чи металевими прошарками). На основі магнітооптичних вимірювань і опису в модифікованій моделі Ландау-Ліфшиця-Гільберта встановлено роль імпульсного теплового розмагнічування і спин-орбітальної взаємодії в формуванні ефективних внутрішніх полів підмагнічування, діючих на магнітні стани системи. Показано залежність лазерно-індукованої магнітної динаміки від параметрів випромінювання і електронної структури нанопрошарків. У випадку нанопрошарків нормального металу з сильною спин-орбітальною взаємодією, вивчено механізм динамічного оберненого зв'язку, стабілізуючого магнітну динаміку, що забезпечує електрично кероване електромагнітне випромінювання. Досліджувані наноструктури можуть використовуватись, як базові елементи швидкісної магнітної пам'яті і генераторів мікрохвильового випромінювання.

29.31 Оптика

29.08.17.0308/0416U005516

Цибульський Володимир Степанович. Фото-і термостимульовані процеси в скінтіляційних матеріалах на основі сапфіру, вольфраматів і молібдатів: Дис... к.ф.-м.п. / Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 16.11.2016.

УДК 535.372:535.373.2:525.376:535.377:535.342:537.9.

136 с.: 4 табл., 49 іл. – Бібліогр.: 144 назви.

Дисертаційна робота присвячена дослідженню температурної еволюції спектрів люмінесценції, природи дефектів та структури монокристалів молібдату кальцію та цинку, дії високотемпературного відпалу кристалів молібдату кальцію в атмосфері кисню на їхні люмінесцентні, абсорбційні та термічно активовані властивості, впливу поступового заміщення вольфраму молібденом у подвійній системі вольфрамату-молібдату магнію на структуру й люмінесцентні властивості та вивченню залежності люмінесцентних і абсорбційних властивостей монокристалів сапфіру від величини легуючої домішки йонів титану.

29.08.17.0309/0216U002878

Молекулярні та йонні нанокластери у водних розчинах ліотропних рідких кристалів з даних ЯМР і колиальної спектроскопії:

Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Погорелов Валерій Євгенович. – ДР 0116U007223. УДК 535.33.34; 532.

59 с.

Зареєстровані спектри інфрачервоного поглинання води, ізольованої в аргоновій матриці, при різних температурах від 9 К до 50 К. Виконано віднесення спектральних смуг, що спостерігаються в експерименті, до кластерів води, які складаються з різної кількості молекул. Показано, що температурна залежність зареєстрованих спектрів дає можливість побудувати модель структурних перетворень, які відбуваються у воді під час фазового перетворення з газоподібного стану в конденсований.

29.08.17.0310/0216U002935

Спектроскопічні дослідження води в обмеженому об'ємі: від низькотемпературних матриць до нано-структурованих матеріалів, що використовуються в інноваційній медицині: Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Погорелов Валерій Євгенович. – ДР 0116U007765. УДК 535.33.34; 532.

30 с.

Досліджено температурну залежність інтенсивності колиально-обертальної смуги поглинання, що відповідає деформаційним коливанням гідроксильної групи молекул води, ізольованих в аргоновій матриці. Знайдено набір обертальних констант, які задовільно описують частоти та інтенсивності експериментально спостережуваних спектральних смуг. Проаналізовано коливальну динаміку протона у протонізованому димері води. Методами квантової хімії розраховано структуру та коливальні спектри (в гармонічному та ангармонічному наближеннях) протонізованого димеру води у різних наближеннях.

29.08.17.0311/0216U007513

Флуоресцентна візуалізація і SERS діагностика сучасних біологічно-активних препаратів з наночастинками: Заключний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є.Лашкарьова НАН України; Керівник Стрельчук Віктор Васильович. – ДР 0116U004211. УДК 535.016, 57.088.

67 с.

Проведено апробацію SERS-підсилюючих поверхонь та отримано спектри КР, ІЧ та УФ-відбивання досліджуваних препаратів доксорубіцину, нікотинамід у тіотриазоліну та N-ацетилглюкозаміну, наночастинок магнетиту Fe₃O₄ розмірами порядку 5 нм та 50 нм окремо та в суміші з доксорубіцином у вигляді сухих порошоків та водних розчинів, представлено аналіз отриманих спектрів та віднесення відповідних характеристичних частот. Експериментально показано можливість утворення комплексу молекул тіотриазоліну та N-ацетилглюкозаміну. За допомогою модельних розрахунків у програмному пакеті Gaussian з урахуванням впливу водного середовища підтверджено можливість комплексоутворення тіотриазоліну та N-ацетилглюкозаміну. Із спектрів інфрачервоної спектроскопії трьохкомпонентної системи визначено зміну конформаційного стану N-ацетилглюкозаміну при незмінній концентрації доксорубіцину і збільшенні концентрації тіотриазоліну в даних умовах експерименту. Радіаційне опромінення розчинника впливає на спектр ІЧ поглинання розчинених в ньому молекул доксорубіцину, що обумовлено зміною концентрації бабстонів при опроміненні розчинника. Квантово-хімічні розрахунки у програмному пакеті Gaussian показують, що внаслідок впливу діелектричної проникності розчинника відбувається зміна конформаційного стану молекули. Найбільш характерною особливістю є зміна двохгранного кута C9-OH групи, що приєднується до закріплюючого кільця А. Проведені дослідження показали ефективність модифікації металічними наночастинками та впливом радіаційної модифікації структури розчинника на зменшення токсичності антрациклінового протипухлинного антибіотика доксорубіцину.

29.08.17.0312/0216U007550

Багатофункціональні фотонні структури:

Заключний звіт /Донецький фізико-технічний інститут ім. О.О. Галкіна НАН України; Керівник Любчанський Ігор Леонідович. – ДР 0116U004324. УДК 535.3;537.876.

64 с.

Під час виконання проекту проведено теоретичний аналіз комплексних структур нового типу з функціональних матеріалів для фотоніки. Досліджено гібридні структури, яка складається з магнітооптичного хвилевода та діелектричного фотонного кристалу. Проведено аналітичний та чисельний аналіз умов хвилеводного розповсюдження електромагнітних хвиль як в усіх, так і в окремих шарах, які створюють структуру. Теоретично вивчено особливості спектрів електромагнітних та спінових хвиль в одновимірних фотонно-магнітних кристалах із складною елементарною коміркою. Проведено теоретичний аналіз ефектів поздовжнього та поперечного зсувів (ефекти Гуса-Хенхен та Імберта-Федорова) при відбитті електромагнітних хвиль від межі розподілу магнітної та діелектричної плівок. Також досліджено ефекти, які виникають при відбитті та проходженні спінових хвиль крізь довгоперіодичну пласкопаралельну пластину.

29.08.17.0313/0216U007582

Дослідження фоторефрактивних характеристик кристала Sn₂P₂S₆ для використання в динамічній інтерферометрії: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Грабар Олександр Олексійович. – ДР 0116U007810. УДК 535.42.

51 с.

Отримано та досліджено нові леговані монокристали Sn₂P₂S₆, та виміряно їх базові параметри. Показано, що легування сріблом та міддю приводить до зниження кофіцієнта підсилення і водночас до ускладнення динаміки фото-

рефрактивного відклику, що може бути використане в динамічних інтерферометрах. Розроблено методіку визначення параметрів коливальних для даних інтерферометричних схем.

29.33 Лазерна фізика

29.08.17.0314/0216U007609

Розробка методів і технології виготовлення детекторів рентгенівського і гамма випромінювання на основі напівпровідників Cd(Zn)Te з високою роздільною здатністю для інструментів безпеки та діагностики:

Заключний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є.Лашкарьова НАН України; Керівник Гнатюк Володимир Анастасійович. – ДР 0116U005451. УДК 535.21 535.37 53.082.5 53.085.332.

28 с.

Визначено режими лазерної обробки для стимульованого травлення поверхні кристалів CdTe. Показано, що при лазерному опроміненні зразків з попередньо нанесеною плівкою In відбувається легування і формується р-п перехід у поверхнево шарі кристалу, досліджено його електричні і фотоелектричні характеристики. Параметри виготовлених експериментальних діодів з р-п переходом In/CdTe/Au свідчать про ефективність та перспективність розробленого методу для створення на основі цих бар'єрних структур чутливих елементів для детекторів рентгенівського і гамма випромінювання. Робота передається за кордон за договірною ціною.

29.35 Радіофізика. Фізичні основи електроніки

29.08.17.0315/0416U004882

Кудрик Роман Ярославович. Електронні властивості тонкопліткових нанорозмірних омичних та бар'єрних контактів до широкозонних напівпровідників GaN та SiC:

Дис... к.ф.-м.н. /Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 11.11.2016.

УДК 621.328.2.

149 с.: 7 табл., 70 іл. – Бібліогр.: 161 назва.

В дисертації представлені результати комплексного дослідження процесів, що відбуваються в омичних та бар'єрних контактах з дифузійними бар'єрами на основі наноструктурних плівок TiB₂ до широкозонних напівпровідників SiC та GaN, опублікованих у 20 наукових працях. Показана залежність термічної стійкості бар'єрних контактів Au-TiB₂-n-6H SiC від параметрів плівки TiB₂. Визначено оптимальні розміри нанокристалів та продемонстровано стабільність електрофізичних параметрів контактів після відпаду при T = 1000 °C. Виявлено, що для контактів з бар'єром Шоттки Au-TiB₂-n-GaN вольтамперна характеристика при кімнатній температурі має дві характерні ділянки, на яких переважають польовий та термоелектронний механізм струмоперенесення. Показано, що струмоперенесення може бути пов'язаним з тунелюванням з торця шунтуючих дислокацій, котрі перетинають область просторового заряду. Показано відсутність дифузії та підтверджено структурну цілісність наноструктурованого шару TiB₂ при високих температурах обробки і стабільність омичних контактів Au-TiB₂-Ni-n-SiC та Au-TiB₂-Al-Ti-n-GaN-i-Al₂O₃ при T = 900 °C. Визначено домінуючі механізми струмоперенесення, розраховано питомий контактний опір, що виявився на рівні кращих значень інших авторів.

29.08.17.0316/0216U007493

Електромагнітний аналіз частот та порогів

випромінювання плазмонних нанолазерів:

Заключний звіт /Інститут радіофізики та електроніки ім. О.Я.Усикова НАН України; Керівник Шаповал Ольга Володимирівна. – ДР 0116U006702. УДК 537.86:535.417.2.

32 с.

Об'єкт дослідження - електромагнітні поля, частоти та порogi випромінювання власних мод плазмонних нанолазерів на основі срібних нанострічок та нанониток з активною оболонкою. Мета роботи - розробка ефективних чисельних методів моделювання частот та порогів випромінювання власних мод нанолазерів на основі срібних нанострічок та нанониток з активною оболонкою, використовуючи лазерну задачу на власні значення та метод Найстрьома. Метод дослідження - методи теорії граничних задач електродинаміки, у відповідності з якими власні моди - це розв'язок однорідних рівнянь Максвела для полів, які гармонічно залежать від часу, з точними граничними умовами та умовою випромінювання на нескінченності. Відповідні двовимірні задачі було зведено до однорідних рівнянь Фредгольма другого роду. Для нанолазеру на основі нанострічки це досягалося використанням двосторонніх узагальнених граничних умов, що приводять до інтегральних рівнянь, дискретизація яких виконується за допомогою методу

Найстрьома. Власні значення, як нулі відповідного детермінантного рівняння, відшукувались чисельно методом Ньютона.

29.37 Акустика

29.08.17.0317/0216U007630

Хвильові процеси в неоднорідних пружно-рідинних системах і методи неруйнівного контролю стану таких систем:

Заключний звіт /Інститут гідромеханіки НАН України; Керівник Грінченко Віктор Тимофійович. – ДР 0112U000292. УДК 534.3+611.539.

260 с.

Мета роботи є: - встановлення кількісних характеристик хвильових утворень, що генеруються в процесі взаємодії деформованих об'єктів з інтенсивними потоками рідини та газу, визначення характеристик неоднорідностей, які штучно формуються на обтічній поверхні і забезпечують уповільнення розриву поверхні та зменшення рівня генерованого звуку. Розробка алгоритмів і програм для ПК для чисельного розрахунку сейсмічного ефекту вибуху в умовах короткосповільненого ініціювання зарядів сучасними технічними засобами з урахуванням взаємодії між ними та експериментальні дослідження для розробки методів керування цими процесами. Виявлення та об'єктивізування аускультативних ознак, які характерні для звуків дихання хворих на профзахворювання шахтарів - хронічні обструктивні захворювання легенів. Дослідження основних закономірностей формування хвильових полів у пористо-пружних хвилеводах, виявлення нових механічних ефектів, а також їх фізичне тлумачення на основі аналізу структури хвильового поля.

30 МЕХАНІКА

30.15 Загальна механіка

30.08.17.0318/0216U002865

Задачі синтезу керування для нелінійних систем з багатомасштабною динамікою : Заключний звіт /Інститут прикладної математики і механіки НАН України; Керівник Зуев Олександр Леонідович. – ДР 0116U007161. УДК 531.36; 531.39; 517.977.

54 с.

У роботі досліджено розв'язність задач планування руху з багаточастотними функціями керування для суттєво нелі-

нійних динамічних систем у неоднорідних областях. Запропоновано конструктивний метод синтезу функцій керування для задачі планування руху з уникненням перешкод при виконанні умов керуваності з дужками Лі. Для окремих класів побудовано сім'ю тригонометричних керувань, які забезпечують рух системи із початкового стану до заданої цілі з уникненням зіткнень з нерухомими перешкодами.

30.08.17.0319/0216U002866

Методи синтезу функцій керування для задач планування та стабілізації руху багаточастотних механічних систем: Заключний звіт /Інститут прикладної математики і механіки НАН України; Керівник Грушківська Вікторія Василівна. – ДР 0116U007761. УДК 531.36; 517.977.

54 с.

Проект присвячено дослідженню задач планування та стабілізації руху для нелінійних багаточастотних систем. Із застосуванням рядів Вольтерри та допоміжної системи з дужками Лі розроблено новий конструктивний метод вирішення задачі планування руху в околі заданої траєкторії для систем, векторні поля яких задовольняють рангову умову з дужками Лі. Також побудовано безградієнтні функції керування для задачі апроксимативного відстеження системою певної траєкторії. Розглянуто математичну модель механічної системи, яка складається з твердого тіла та ізотропної пластини. Рівняння коливань пластини апроксимовано лінійною системою в модальних координатах. Для підсистеми, що відповідає непарним модам, запропоновано представлення в операторному вигляді, та отримано керування, які стабілізують її нульовий стан рівноваги. Отримані результати проілюстровано на декількох прикладах.

30.08.17.0320/0216U002939

Розвиток методу функцій Ляпунова в задачах стійкості, керування та стабілізації неточних "малоприводних" механічних систем: Заключний звіт /Інститут механіки ім.С.П.Тимошенка НАН України; Керівник Хорошун Анатолій Сергійович. – ДР 0115U005228. УДК 531.36:001.892.

23 с.

Отримано рівняння руху малоприводної механічної системи, що представлена маятником, вільний кінець якого містить маховик, із урахуванням можливих параметричних неточностей. Застосовуючи метод Dynamic Surface Control, математичну модель розглянутої ММС представлено у вигляді швидко-повільної системи диференціальних рівнянь. Отримано керування обертанням маховика, яке забезпечує глобальну асимптотичну стійкість верхнього положення рівноваги маятника. Доведення цього факту проводиться за допомогою методу функцій Ляпунова. Отримано обмеження на величину малого параметра, який входить до керування. Доведена робастність такого керування і запропоновано спосіб оцінки області робастності у просторі параметрів механічної системи.

30.19 Механіка деформованого твердого тіла

30.08.17.0321/0516U000987

Ларін Олексій Олександрович. Теоретичні основи прогнозування надійності елементів машин з гумо-кордними композитами при відмовах, що викликані втомою: Дис... д.т.н. /Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут". – Захищена 16.12.2016.

УДК 519.216.3:539.43:678.

363 с.: 21 табл., 159 іл. – Бібліогр.: 399 назв.

Об'єкт дослідження - процеси накопичення втомної пошкоджуваності в гумових та гумо-кордних елементах конструкцій з урахуванням процесу випадкової деградації характеристик опору втомі матеріалу внаслідок старіння. Мета роботи - розробка розрахункових методів аналізу надійності гумо-кордних композитів та їх складових, а також визначення на їх основі закономірностей впливу втоми та старіння на ресурс елементів конструкцій. Методи дослідження - базуються на положеннях нелінійної теорії пружності, континуальній механіці пошкоджуваності та теорії надійності. Для аналізу НДС використовувався МСЕ. Теоретичні та практичні результати роботи: теоретична цінність полягає у запропонованих моделях та методах розрахунків надійності конструкцій при відмовах втоми, з урахуванням випадкового розкиду характеристик матеріалу, параметрів НДС та процесу старіння. Практичну цінність мають розроблені параметричні моделі та скриптові програмні додатки для розрахунків міцності та надійності композиційних елементів конструкцій. Новизна - вперше запропоновано методи прогнозування надійності елементів конструкцій, що на відміну від існуючих, використовують нові ймовірнісні моделі накопичення пошкоджуваності втомі для нелінійного гіперпружного матеріалу та з урахуванням випадкової варіації у часі характеристик НДС в конструкції. Отримано нові експериментальні результати щодо впливу процесу термічного старіння гумових матеріалів на їхні механічні характеристики, втомну та статичну міцність. Набули подальшого розвитку підходи багатомасштабного моделювання НДС гумо-кордних композитів, які полягають у створенні ієрархічної системи розрахункових моделей з різною деталізацією внутрішньої будови. Ступінь впровадження - впроваджено в ПрАТ "РОСАВА" (м. Біла Церква) та ПрАТ "ІнтерМікро Дельта, Інк" (м. Дніпро); ПАТ "АвтоКрАЗ" (м. Кременчук), а також в навчальний процес: НТУ "ХП" (м. Харків) та Національного транспортного університету (м. Київ). Сфера використання - результати роботи використовуються в галузі енергетичного та транспортного машинобудування.

30.08.17.0322/0416U005765

Каїров Володимир Олексійович. Напружено-деформований стан підкріплених конструктивно неоднорідних оболонок з отворами та приєднаними твердими тілами при динамічному навантаженні: Дис... к.т.н. /Запорізький національний технічний університет. – Захищена 13.12.2016.

УДК 539.3.

182 с.: 14 табл., 35 іл. – Бібліогр.: 175 назв.

Об'єкт досліджень – процеси напружено-деформованого стану та коливань підкріплених пружних циліндричних оболонок з отворами та приєднаними твердими тілами при динамічному навантаженні. Предмет досліджень – вплив підкріплюючих ребер, отворів та приєднаних тіл на напружено-деформований стан та коливальні процеси тонкостінних циліндричних оболонок обертання. Мета дослідження – розробка методики дослідження динамічної поведінки тонкостінних циліндричних оболонок та аналіз впливу конструктивних неоднорідностей на амплітудно-частотні характеристики та напружено-деформований стан досліджуваних конструкцій. Методи досліджень: для побудови математичних моделей динамічної поведінки оболонок використовувався метод скінчених елементів та варіаційний принцип Лагранжа. Експериментальні дані отримано методами голографічної інтерферометрії (стробоголографічним та усереднення у часі) за допомогою розробленої методики та спеціального обладнання. Отримані результати – встановлено нові закономірності та механічні ефекти впливу підкріплюючих ребер, отворів та приєднаних тіл для різних граничних умов на напружено-деформований стан та коливання

конструктивно неоднорідних оболонок. На основі розроблених ізопараметричних кінцевих елементів отримані уточнені математичні моделі і методики розв'язання задач аналізу спектра власних частот і форм коливань, а також визначення рівня розподілу полів динамічних напружень в конструктивно неоднорідних оболонках. Розроблено уточнені розрахункові алгоритми і програми для ЕОМ. Результати дисертації впроваджено на ДП НВКГ «Зоря»-«Машпроект», ДП «Суднобудівний завод імені 61 Комунара» і ВАТ УкрНДІ ТСМ та в Національному університеті кораблебудування. Галузь застосування – машинобудування, суднобудування, авіаційна та космічна техніка.

30.08.17.0323/0216U008240

Розроблення технології дискретного зміцнення для збільшення ресурсу елементів конструкцій військової та цивільної мобільної техніки: Заключний звіт /Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"; Керівник Марченко Андрій Петрович. – ДР 0115U006518. УДК 539.3:621.43.

202 с.

Об'єкт дослідження - технологія та процеси дискретного зміцнення елементів конструкцій військової та цивільної мобільної техніки. Мета роботи - розробка та впровадження у виробництво нової комплексної енергозберігаючої технології виготовлення і ремонту на базі дискретного зміцнення відповідальних важконавантажених деталей військових та цивільних машин. Методи дослідження - методи скінченних елементів; мікроструктурного аналізу; електроіскрової обробки. Результати роботи - рекомендації щодо вибору параметрів технології дискретного зміцнення та режимів обробки деталей з використанням технологій дискретного зміцнення; результати розрахункових досліджень впливу структури і властивостей приповерхневих шарів матеріалів на напружено-деформований стан в зонах дискретного зміцнення при дії зусиль контактної взаємодії; ескізний проект технологічного обладнання та оснащення верстатів для здійснення операції дискретного зміцнення. Результати рекомендується використовувати при виготовленні, ремонті та відновленні елементів транспортних засобів військового та цивільного призначення.

30.08.17.0324/0216U008265

Обробка та аналіз спостережуваних даних космічних обсерваторій ім. Фермі й Chandra та числове моделювання відгуку малого телескопа міжнародного проекту Cherenkov Telescope Array: Заключний звіт /Інститут прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача НАН України; Керівник Пелих Володимир Олександрович. – ДР 0116U001756. УДК 539.3 524.354 004.421 004.7.

24 с.

Проведено дослідження основних параметрів одного з чотирьох типів черенковських телескопів проекту СТА - SST-1M за використанням мюонних симуляцій. Проведено числове моделювання потоків мюонів для двох можливих місць розташування телескопів у південній півкулі неба. Отримано оцінки для характеристик тригера, використовуючи промодельовані потоки мюонів. Показано, що використання "порожнього тригера" не є кращим в порівнянні зі звичайним тригером. Проаналізовано спостережувані дані космічної гама-обсерваторії ім. Фермі. Для оновлених даних отримано спектри та проведено оцінку статистичної значимості потоків гама-випромінювання в різних діапазонах енергії для залишків наднових Тихо Браге та SN 1006.

30.08.17.0325/0216U008266

Розробка експериментально-розрахункових методів оцінки напружено-деформованого стану та міцності композиційних елементів конструкцій авіакосмічної техніки з пошкодженнями: Заключний звіт /Інститут прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача НАН України; Керівник Марчук Михайло Володимирович. – ДР 0116U007436. УДК 539.3 539.4 629.76/.78:620.22.

71 с.

Об'єкт дослідження - напружено-деформований стан шаруватих композитних оболонок обертання за наявності міжшарових дефектів. Мета роботи - розробка математичної моделі, методики та програмного забезпечення для розрахунку напружено-деформованого стану композитних оболонок обертання з урахуванням наявності міжшарових дефектів технологічного та експлуатаційного походжень. Кількісна оцінка на цій основі впливу розшарувань на міцність відповідальних оболонок конструкцій за дії експлуатаційних навантажень. Методи дослідження - метод скінченних елементів, методи обчислювальної математики, сучасні технології розробки програмного забезпечення. На основі методу апроксимації за поліномами Лежандра з точним задоволенням граничних умов на лицевих поверхнях отримані розв'язувальні рівняння композитних оболонок мінімального порядку. На основі співвідношень уточненої теорії композитних тонкостінних елементів конструкцій розроблено методику чисельного і комп'ютерного моделювання процесів деформування шаруватих оболонок в експлуатаційних умовах з урахуванням розшарувань на поверхнях розділу.

30.08.17.0326/0216U008268

Дослідження термомеханічного впливу газу в інтерфейсних зазорах на контактну взаємодію тіл: Заключний звіт /Інститут прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача НАН України; Керівник Чумак Костянтин Андрійович. – ДР 0116U003697. УДК 539.3.

40 с.

Розроблено математичні моделі термомеханічного контакту без тертя та часткового термічного фрикційного проковзування двох півбезмежних тіл за наявності газу в інтерфейсному зазорі, зумовленому виїмкою малої висоти на поверхні одного з тіл. Термічний вплив заповнювача зазору враховано термоопором, залежним від висоти зазору, а механічний вплив - його тиском на поверхні тіл. При дослідженні явища часткового проковзування вважалось, що матеріали тіл є ідентичними. В якості фізичної моделі газу вибрано ідеальний газ. Враховано вплив тиску газу, прикладених силового і теплового навантажень на деформування зазору, контактний термоопір та поширення зон проковзування. Кожну із сформульованих контактних задач зведено до відповідної системи сингулярних інтегро-диференціальних рівнянь та розвинуто окремі аналітично-числові методики їх розв'язування. Розрахунки проведено для реальних матеріалів (неіржавна сталь AISI 304, сплав алюмінію А380) та газів (повітря, аргон, криптон, гелій, діоксид вуглецю). Проаналізовано термомеханічний вплив міжконтактного середовища та вплив силового і теплового навантажень на ширину інтерфейсного зазору, температуру газу, контактний термоопір за дії тиску газу та його відсутності, рівень термічної ректифікації, розмір зон проковзування, відносний зсув поверхонь тіл та розподіл дотичних контактних напружень. Результати науково-дослідної роботи є актуальними для трибології, енергетики, мікроелектроніки і машинобудування.

30.08.17.0327/0216U008269

Вплив середовища-заповнювача інтерфейсних мікрозазорів на термічну ректифікацію контактних з'єднань з хвилястими поверхнями: Заключний звіт /Інститут прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача НАН України; Керівник Чумак Костянтин Андрійович. – ДР 0116U006741. УДК 539.3.

60 с.

Досліджено термопружний контакт двох тіл, поверхня одного з яких є хвилястою, за наявності в інтерфейсних мікрозазорах теплопровідного середовища та термічну ректифікацію в такому контактному з'єднанні. Вплив заповнювача зазорів на контактну теплопередачу змодельовано термоопором, який залежить від його коефіцієнта теплопровідності та актуальної висоти зазорів. Враховано вплив прикладених силового і теплового навантажень на деформування зазорів. Розв'язок сформульованої задачі побудовано для двох випадків: теплоізолювані зазори, теплопроники зазори. Числові розрахунки проведено для інтерфейсу неіржавна сталь AISI 304 - сплав алюмінію А380 та наступних міжконтактних середовищ: повітря, діоксид вуглецю, водень, вода. Показано, що на відміну від моделі теплоізолюваного зазору застосування моделі теплопроникого зазору дозволяє побудувати фізично коректний розв'язок контактної задачі. Встановлено, що досліджуваний контакт тіл супроводжується термічною ректифікацією (величини термоопору зазору і ефективного контактного термоопору змінюються за зміни напрямку теплового потоку на протилежний), рівень якої може досягати 87%. Результати

дослідження є актуальними для трибології, енергетики, радіоелектроніки і машинобудування.

31 ХІМІЯ

31.01 Загальні питання хімії

31.08.17.0328/0216U007589

Функціоналізовані олігомерні йонні рідини для йонпровідних середовищ: Заключний звіт /Інститут хімії високомолекулярних сполук НАН України; Керівник Шевченко Валерій Васильович. – ДР 0114U000737. УДК 54-126: 678.83.

23 с.

Розроблено спосіб синтезу протонних полімерних йонних рідин різної молекулярної архітектури шляхом йонного формування полімерного ланцюгу. Досягнутий рівень протонної провідності даних сполук відкриває перспективу їх застосування як електролітів з неводним механізмом провідності в різноманітних електрохімічних пристроях. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.15 Фізична хімія

31.08.17.0329/0416U005509

Барінова Наталія Олегівна. Нелінійні електрофорез та електроосмос для одиничних частинок та складних систем: Дис... к.х.н. /Інститут колоїдної хімії та хімії води ім. А. В. Думанського НАН України. – Захищена 08.12.2016.

УДК 544.77+ 544.638.

157 с.: 3 табл., 65 іл. – Бібліогр.: 252 назви.

Дисертація присвячена вивченню закономірностей електрофорезу для частинок різної природи, а також електроосмосу біля поверхні окремих частинок і в системах, що містять різні компоненти. В роботі експериментально виміряні і теоретично розраховані швидкості електрофорезу провідних і непровідних частинок в залежності від прикладеної напруги і використовуюваного дисперсного середовища;

експериментально підтверджена залежність нелінійної складової швидкості електрофорезу від числа Пекле. Виміряні швидкості електроосмотичної течії біля провідних частинок з криволінійною поверхнею і селективною електропровідністю. Проведено порівняння профілів електроосмотичної течії для окремих іонообмінних і металевих частинок. В обох випадках підтверджено передбачений теоретично квадратичний характер залежності швидкості електроосмосу від напруженості електричного поля. Проведено дослідження швидкості електроосмосу в ланцюжках іонообмінних гранул. Встановлено зниження швидкості течії при наближенні до кінця ланцюжка. Проведено дослідження падіння напруги на різних ділянках системи; проаналізована залежність концентраційної поляризації від розташування гранул і її вплив на швидкість електроосмотичної течії. В системі, яка складається з різномірних гранул, отриманий вихровий потік, що забезпечує перемішування рідини. Досліджено поляризаційні процеси і швидкості електроосмосу в комплексній системі іонообмінні мембрани / скляна пориста діафрагма / іоніт в залежності від її компонування. Показано, що найбільший ступінь поляризації і максимальна квазістаціонарна швидкість електроосмосу спостерігається у випадку, коли гранули іоніту розташовані біля діафрагми з боку катода.

31.08.17.0330/0216U002944

Розробка технології виготовлення мембранно-електродних блоків низькотемпературних воднево-кисневих паливних елементів для виробів різного функціонального призначення: Заключний звіт /Інститут загальної та неорганічної хімії ім. В.І. Вернадського НАН України; Керівник Пірський Юрій Кузьмич. – ДР 0116U004024. УДК 544.6:544.478+544.653.3:546.2.

62 с.

Звіт по НДР: 62 стор., 21 рис., 4 табл., 44 літературних першоджерел. Синтезовані експериментальні зразки електрокаталізаторів окиснення водню та електровідновлення кисню з високими характеристиками на основі гібридних металовмісних вуглецевих наноструктур для мембранно-каталітичних систем. Показано, що склад рідкої фази та методи синтезу впливають на кінцеві характеристики отримуваних наноструктурних Pt/XC72 електрокаталізаторів для воднево-кисневих ПЕ. При різних умовах синтезу утворюються наночастинки різного розміру, що впливають на каталітичну активність електрокаталізаторів. Розроблено аерографічний метод нанесення каталітичного чорнила на протонпровідну мембрану або на газодифузійні шари, що сприяє рівномірному формуванню каталітичного шару та дозволяє створювати МЕБ необхідної потужності. Досліджено Pt/C каталізатори в складі активних шарів водородно-повітряного мембрано-електродного блоку. Визначено оптимальні параметри для отримання високоактивних МЕБ. Ресурсні випробування МЕБ з катодами на основі синтезованих каталізаторів проводили протягом 200 год. При постійному навантаженні з напругою 0,6 В та густині струму не менше 50 мА/см² МЕБ показують стабільні характеристики при їх зниженні не більше 10 %. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.08.17.0331/0216U007520

Нові керамічні матеріали для теплозахисних покриттів: Заключний звіт /Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М.Францевича НАН України; Керівник Андрієвська О.Р – ДР 0116U005508. УДК 541.1+546.65:669.017.

101 с.

Вперше проведено синтез порошоків та отримано зразки оксидних систем: ZrO₂-Y₂O₃-Ln₂O₃ (де Ln = La, Nd),

вивчено фазові рівноваги, досліджено кінетику, механізми і структуроутворення підчас спікання нових керамічних наноструктурних композитів з покращеними функціональними та конструкційними властивостями в зазначених системах для розробки фізико-хімічних основ створення теплозахисних покриттів нового покоління

31.08.17.0332/0216U007537

Технологія вирощування, одержання та властивості монокристалів Tl VX Tl VX і TlVX (V=As, P, In, X=S, Se): Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Переш Євген Юлійович. – ДР 0114U005093. УДК 546.05+546.06+548.526.

82 с.

Методом однотемпературного синтезу одержано вихідні тернарні халькогеніди Tl₃AsS₄, Tl₃AsSe₃, TlInS₂. Проведено їх очистку (спрямована кристалізація, зонна плавка) та ідентифікацію (ДТА, РФА). Досліджено характер взаємодії в області гомогенності сполук Tl₃AsS₄, Tl₃AsSe₃, TlInS₂. На основі побудованих діаграм стану вибрано методи та оптимальні умови вирощування монокристалів. Методом спрямованої кристалізації з розплаву (Бріджмена-Стокбаргера) вирощено монокристали Tl₃AsS₄, Tl₃AsSe₃, TlInS₂ діаметром 24-26 мм в і довжиною 40-70 мм. Оптимальними умовами вирощування виявились швидкість переміщення фронту кристалізації 0.09-0.36 мм/год, градієнт температури в зоні кристалізації 5-9 К/мм. Досліджено кристалічну структуру талій (I) тіоіндату TlInS₂. З отриманих монокристалів Tl₃AsS₄, Tl₃AsSe₃ та TlInS₂ виготовлено орієнтовані елементи для акустооптичних досліджень.

31.08.17.0333/0216U007548

Адсорбційні процеси на поверхні кристалічного кремнію; квантовохімічний підхід: Заключний звіт /Інститут хімії поверхні ім. О.О. Чуйка НАН України; Керівник Теремінська Марія Іванівна. – ДР 0116U006292. УДК 544.723:544.18.

43 с.

Проведені розрахунки хімічних зсувів компоненти оствіного рівня атомів германію, які входять в поверхневий шар кластера Si₉₆H₈₄OGe₂, що моделює молекулярний адсорбційний комплекс германію на реконструйованій грані Si(001)(4 2), показали що величина їх зсуву залежить від взаємного розташування атомів Ge. При впровадженні одного атома германію в кристалічну підкладку цей зсув позитивний, а впровадження двох атомів приводить до негативного хімічного зсуву. Дано трактування отриманих результатів, виходячи з розподілу заряду в кластерах, в так званому електростатичному наближенні.

31.08.17.0334/0216U008175

Розробка і створення вискоефективних антимікробних фармацевтичних субстанцій на основі наночастинок металів для потреб медицини та ветеринарії: Заключний звіт /Інститут біоколоїдної хімії; Керівник Ульберг Зоя Рудольфівна. – ДР 0114U001754. УДК 541.18.

186 с.

Для потреб медицини розроблено та створено експериментальні зразки препарату "Nano-Ag/Au", діючою речовиною якого є суміш сферичних наночастинок срібла і золота із середнім розміром частинок 30 нм. Для субстанції наночастинок золота розроблені Технічні умови на виробництво ТУУ20.1-05402714-004:2014. Для потреб ветеринарії розроблений біостимулятор для птиці "Нановіс-К", діючою речовиною якого є стерильна водна дисперсія сферичних наночастинок вісмуту середнього розміру 40 нм. На основі нано-

частинок міді та заліза розроблені і створені внутрішньоматкові супозиторії для великої рогатої худоби. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.17 Неорганічна хімія. Комплексні сполуки

31.08.17.0335/0216U002963

Розробка програмно-апаратної системи для дослідження параметрів нано- та мікрооб'єктів у колоїдних розчинах та твердих тілах:

Заключний звіт /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича; Керівник Остапов Сергій Едуардович. – ДР 0115U003240. УДК 546.06; 546.07; 544.77.03; 004.931; 004.932; 53.087.

89 с.

Розроблено нові дешеві методики дослідження параметрів та характеристик мікро- та нанооб'єктів та реалізації їх у програмно-апаратному комплексі для автоматизації процесів дослідження досконалості кристалів напівпровідників та процесу нанотрекінгу, а також розробці оптимальних методів підготовки зразків для автоматизованого аналізу.

31.08.17.0336/0216U007539

Вплив неодиму на формування фази гранату та процеси ущільнення шарів композитної лазерної кераміки Y₂Al₅O₁₂: Заключний звіт /Інститут монокристалів НАН України; Керівник Ворона Ігор Олегович. – ДР 0115U004419. УДК 666.3-18:[679.822:546.657].

28 с.

Досліджено вплив концентрації іонів неодиму на кінетику ущільнення, мікроструктуру та оптичні властивості кераміки YAG:Nd. Визначено, що швидкість ущільнення кераміки в дослідженому температурному діапазоні (T=900-1450 C) зменшується зі збільшенням концентрації неодиму. Досліджено вплив нелегованих шарів на лазерні характеристики кераміки Y₃Al₅O₁₂:Nd³⁺/Y₃Al₅O₁₂. Встановлено, що композитна структура кераміки забезпечує підвищення диференційної ефективності генерацій в 1.5 рази. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.21 Органічна хімія

31.08.17.0337/0416U005575

Клюковський Денис Вікторович. Трифлуорометиламіноциклоалкани та їх похідні: Дис... к.х.н. /Інститут органічної хімії НАН України. – Захищена 08.12.2016.

УДК 547.412.62:547.412.722:547.512.

120 с.: 7 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 97 назв.

Дисертаційна робота присвячена розробці методів синтезу поліфлуорометилзаміщених циклоалкіламінів, з'ясуванню їх хімічної поведінки та фізико-хімічних властивостей. Розроблено прості та ефективні методи синтезу флуорованих циклоалканамінів, з'ясовано деякі їх синтетичні можливості. На їх основі синтезовані перші представники N-циклопропілімідоїлхлоридів, імінофосфонатів та трифлуорометилзаміщених циклоалканізоціанатів - нових електрофільних реагентів для одержання нітрогеновмісних сполук з трифлуорометилциклоалкільним фрагментом. Одержані флуоровані циклоалканаміни та ізоціанати використані для синтезу нових похідних неонікотиніюїдів, які проявили високу інсектицидну активність, та флуорованих аналогів протидіабетичного засобу глібенкламиду.

31.08.17.0338/0416U005628

Черних Антон Вікторович. Синтез та вла-

стивості функціонально заміщених спіро[3.3]гептанів: Дис... к.х.н. /Інститут органічної хімії НАН України. – Захищена 08.12.2016.

УДК 547.556+547.772.

163 с.: 4 табл., 32 іл. – Бібліогр.: 129 назв.

Дисертаційна робота присвячена розробці синтетичних підходів до спіро[3.3]гептанів, функціоналізованих у 1,6- та 2,6-положеннях. Особливу увагу було приділено отриманню усіх можливих стереоізомерів поліфункціональних сполук. В роботі вивчено структурні особливості та біологічну активність окремих поліфункціональних спіро[3.3]гептанів.

31.08.17.0339/0416U005629

Тимцуник Андрій Володимирович. Синтез біциклічних аналогів ніпекотинової кислоти: Дис... к.х.н. /Інститут органічної хімії НАН України. – Захищена 08.12.2016.

УДК 547.822.3.

166 с.: 5 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 257 назв.

Дисертаційна робота присвячена дизайну та синтезу нових біциклічних аналогів ніпекотинової кислоти на основі ряду азабіциклоалканових систем. Розроблено ефективний метод одержання N-Вос-4,5 метано-проліну з використанням модифікованої реакції Сіммонса - Сміта. Розроблено новий підхід до рацемічної 3,4-метаноніпекотинової кислоти, що базується на циклопропануванні за Саймонсом - Смітом. Вперше застосовано тандемну послідовність реакція Штрекера - внутрішньомолекулярна нуклеофільна циклізація як ключову стадію для одержання оптично чистої (1S,4S)-2,5-діазабіцикло-[2.2.1]гептан-1-карбонової кислоти, виходячи з легкодоступного L-4-гідроксипроліну.

31.08.17.0340/0216U007566

Синтез та фізико-хімічні дослідження каліксаренових структур для дизайну функціональних матеріалів: Заключний звіт /Інститут органічної хімії НАН України; Керівник Кальченко Віталій Іванович. – ДР 0112U000015. УДК 547.541 + 547.898.

163 с.

Об'єкти дослідження - нові фосфоровмісні тіакалікс[4]арени, здатні до селективного комплексоутворення з катіонами металів, амінокислотами, нейтральними органічними молекулами. Мета роботи - розробка доступних методів синтезу фосфоровмісних тіакалікс 4 аренів, встановлення залежності комплексоутворюючих властивостей синтезованих сполук від їхньої будови, пошук шляхів практичного застосування фосфоровмісних тіакалікс 4 аренів як екстрагентів, сорбентів, хемосенсорів, біологічно активних сполук. Розроблено ефективні методи фосфорилування верхнього і нижнього віщя тіакаліксаренів та синтезовано нові фосфоровмісні похідні в стереохімічних конформаціях конус та 1,3-альтернат. Встановлено, що введення фосфонатних, фосфінатних та фосфіноксидних угруповань на конусоподібну макроциклічну платформу тіакаліксарену суттєво підвищує ефективність та селективність сорбції аналітів, а тіакаліксарен-фосфіноксиди є ефективними екстрагентами европію, америцію та технецію. Методом ВЕРХ показано, що тіакаліксарен-фосфонові кислоти виявляють високу комплексоутворюючу здатність до низки амінокислот. Встановлено, що модифіковані тіакаліксарен-фосфонатами гуми Меррифільда здатні ефективно вилучати европій із забруднених природних вод. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.08.17.0341/0216U007567

Створення каліксаренових регуляторів активності АТР-залежних катіон-транспортуючих та скоротливих білків гладеньких

м'язів для біомедичного застосування: Заключний звіт /Інститут органічної хімії НАН України; Керівник Кальченко Віталій Іванович. – ДР 0114U002710. УДК 547.541 + 547.898.

38 с.

Об'єктом дослідження є нові каліксарени, модифіковані різними підкласами фармакофорних сульфоніламідних груп. Метою роботи є розробка методів синтезу цих сполук, вивчення просторової будови та властивостей, а також проведення комплексних досліджень впливу даних каліксаренів на системи активного транспорту катіонів Ca²⁺ та на функції скоротливих білків гладеньком'язових клітин. В результаті виконання проекту отримано нові селективні оборотні ефектори транспортних Ca²⁺, Mg²⁺-АТФаз плазматичної мембрани та міозину міометрію. Результати можуть бути використані у фізико-хімічних дослідженнях, біохімії та медичних дослідженнях. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.08.17.0342/0216U007568

Франко-українське об'єднання в галузі молекулярної хімії. Етап: 4 "Синтез та властивості хіральних каліксаренових рецепторів та каталізаторів": Заключний звіт /Інститут органічної хімії НАН України; Керівник Кальченко Віталій Іванович. – ДР 0116U006537. УДК 547.541 + 547.898.

25 с.

Об'єктом дослідження є енантімерно чисті калікс[4]арени з одною та двома хіральними фосфінофероценільними групами. Метою роботи є розробка методів синтезу таких сполук, вивчення їх просторової будови та каталітичних властивостей в реакціях асиметричного синтезу. Відпрацьовано лабораторні методи одержання енантімерно чистих функціоналізованих каліксаренів. Одержані нові хіральні похідні калікс[4]арену можуть використовуватися в асиметричному синтезі, фізико-хімічних дослідженнях, хіральної колонкової хроматографії, біохімії. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.08.17.0343/0216U007569

Нові фторовмісні нуклеотидні та нуклеозидні сполуки. Синтез, дослідження біологічної активності in vitro і in vivo, створення ефективної технології отримання препаратів для лікування вірусних захворювань: Заключний звіт /Інститут органічної хімії НАН України; Керівник Шермолович Юрій Григорович. – ДР 0114U002709. УДК 547.791.1+577.113.3+547.455.5+578.823.

63 с.

Об'єктами дослідження є фторовмісні синтетичні аналоги природних нуклеозидів та їх міметики, нуклеотиди, а також не-нуклеозидні сполуки різної природи. Мета роботи: розробити методи синтезу і синтезувати нові фторовмісні нуклеозидні та нуклеотидні інгібітори репродукції вірусів, вивчити їх антивірусну активність на моделі вірусу Епштейна-Барр, аденовірусу, вірусу герпесу людини in vitro та in vivo. Вдосконалити та оптимізувати розроблені раніше методи синтезу фторовмісних гетероциклічних аналогів нуклеозидів та нуклеотидів на їх основі. Методи дослідження - органічний синтез в поєднанні з фізико-хімічними методами. В результаті проведеної роботи досліджено можливість використання 4-тозил-5-(поліфтороалкіл)-1,2,3-триазолів та 5-тозил-6-(перфтороалкіл)-урацилів як гетероциклічних основ в синтезі аналогів нуклеозидів. Отримано невідомі раніше циклічні та ациклічні аналоги нуклеозидів та нуклеотидів на їх основі. Вперше синтезовані структурні аналоги вуглеводних фрагментів нуклеозидів та нуклеотидів - гідроксилівмісні трифлуорометилзаміщені тіолани, які

відносяться до маловивченого класу сполук. Отримані нові представники перфторотіоацильованих амінокислот - сполук з тіопептидними фрагментами - потенційні апоптозстимулюючі агенти. Охарактеризовано ряд біологічних властивостей синтезованих сполук. Серед нових синтетичних сполук знайдено ефективні інгібітори репродукції герпесвірусів та аденовірусу людини, апоптозстимулюючі агенти. Для цих сполук розроблені та вдосконалені оптимальні методи синтезу, що дозволить одержувати їх в кількості, достатній для забезпечення повного циклу медико-біологічних досліджень. Синтезовані аналоги нуклеозидів та нуклеозидні сполуки можуть становити інтерес для медицини, фармації. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.08.17.0344/0216U007570

Синтез фторованих азот- та сірковмісних гетероциклів шляхом циклоприєднання 1,3-диполів до амідів поліфтороалкантіокарбонних кислот: Заключний звіт /Інститут органічної хімії НАН України; Керівник Михайличенко Сергій Сергійович. – ДР 0115U005146. УДК 547.496.3 + 547.78.

30 с.

Дана робота присвячена дослідженню нових реакцій амідів поліфтороалкантіокарбонних кислот з різними 1,3-диполями та вивченню їх синтетичних можливостей. В якості 1,3-диполів були застосовані азометин-лід, нітрил-іміни та нітрилоксид, які були генеровані *in situ*. Вивчено вплив структурних факторів (замісників біля атома азоту тіоамідів та довжини поліфтороалкільного замісника) на перебіг цих реакцій. Розроблені нові та препаративно зручні методи синтезу фторованих 1,3-тіазолідів та 1,3,4-тіадіазолідів. Отримані гетероциклічні сполуки є перспективними об'єктами для дослідження у галузі сучасної медичної хімії і можуть знайти застосування в раціональному дизайні біологічно активних речовин. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.08.17.0345/0216U007571

Розроблення ефективної стратегії синтезу поліфункціональних біоперспективних похідних азолів і азинів та їх конденсованих аналогів: Заключний звіт /Інститут органічної хімії НАН України; Керівник Вовк Михайло Володимирович. – ДР 0112U000013. УДК 547.74 + 547.77 + 547.78+547.82+547.83 + 547.85 + 547.86.

171 с.

Об'єкт дослідження - поліфункціональні похідні азолів і азинів та їх конденсовані аналоги. Метою проекту було створення раціональної стратегії конструювання нових типів азотовмісних, в тому числі і хіральных, п'ятичленних (похідні піролу, імідазолу, піразолу, тіазолу, триазолу), шестичленних (похідні піридину, піримідину, оксазину, тіазину, тіадіазину) гетероциклів та їх конденсованих аналогів (похідні імідазотіазолу, імідазопіразолу, ізохіноліну, імідазопіримідину, піразолопіридину, піразолопіримідину, піразолодіазепіну, бензоксатіазину, бензодитіазину тощо) як важливих та перспективних синтетичних темплатів для вирішення фундаментальних проблем гетероциклічної та медичної хімії. Знайдені оригінальні реакції та розроблені ефективні методології отримання нових представників ароматичних азотистих гетероциклів, функціоналізованих фармакофорними угрупованнями, а також їх частково гідрованих похідних із екзоциклічними стереогенними центрами. Дослідження були скеровані на розв'язання важливих як в теоретичному, так і практичному аспектах проблем: синтез нових прохіральних та хіральных синтонів для стерео- та енантіоселективних гетероциклізацій; введення в синтетичну практику ефективних способів побудови біопривабли-

вих гетероциклічних систем; з'ясування структурних особливостей, стеричних і електронних закономірностей та механізмів утворення базових ациклічних компонентів, продуктів їх циклізації та наступної модифікації; цілеспрямований синтез гетероциклічних сполук із прогнозованою біоактивністю, а також структурних аналогів природних і фармакологічно активних речовин. Розроблені в результаті виконання проекту методи, встановленні закономірності та отримані гетероциклічні системи можуть бути використані при вирішенні важливих структурних задач сучасної гетероциклічної хімії, як перспективні хіральні органокаталізатори, а також як сполуки-лідери для раціонального дизайну нових фармацевтичних препаратів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.08.17.0346/0216U007572

Дослідження нових фторовмісних реагентів для використання в синтезах біологічно активних речовин і компонентів в сучасних хімічних джерелах електроенергії: Заключний звіт /Інститут органічної хімії НАН України; Керівник Шермолович Юрій Григорович. – ДР 0112U000016. УДК 547.221 + 547.26'.+547.7+547.8+547.59+547.53.

68 с.

Об'єкти дослідження - аліфатичні, ароматичні та гетероциклічні сполуки з фторовмісними угрупованнями. Мета роботи - цілеспрямований пошук методів одержання нових фторовмісних реагентів для безпосереднього введення фтору або фторалкільних угруповань в органічні молекули. Методи дослідження - різноманітні синтетичні та фізико-хімічні. Вперше вивчено реакції фторування альфа-ароїлфосфонатів та альфа-ароїл(феніл)фосфінатів морфолінотрифторосульфуром. Встановлено, що фторуванню підлягають як карбонільна, так і фосфорильна групи, і переважний напрямок реалізації одного з цих процесів визначається стеричною природою алкоксильного замісника біля атома фосфору. Розроблено принципово новий перспективний метод синтезу перфторовінільних та перфторобутадієнільних похідних бензотіазолу та хіноліну. Винайдено некаталітичний метод прямого перфтороалкілювання ароматичних сполук. Встановлено, що реакція Міцунобу є зручним синтетичним інструментом для отримання нових фторовмісних аналогів бісфосфонатних нуклеотидів на основі похідних (альфа-феніл)(альфа-фторо)метиленбісфосфонових кислот. Вивчення цитотоксичності і здатності пригнічувати вірус Епштейна-Барр показало перспективність подальшого дослідження біологічної активності отриманого аналога нуклеотиду. Наукові результати цієї роботи можна використовувати в галузях органічної, елементоорганічної та фторорганічної хімії. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.08.17.0347/0216U007575

Синтез і дослідження нових органічних сполук на основі азотовмісних гетероциклів для органічної електроніки: Заключний звіт /Львівський національний університет імені Івана Франка; Керівник Обушак Микола Дмитрович. – ДР 0116U007286. УДК 547.7.

60 с.

Розроблено підходи до синтезу похідних оксадіазолу та 1,2,4-триазолу. Розроблено спосіб одержання триарил(гетарил)піридинів за допомогою трикомпонентної реакції альдегідів, кетонів та ацетату амонію. Синтезовано 5-арил-2-ацетилфурані (тіофені), 3-(4-ацетилфеніл)кумарини (хінолони), 5-арил-2-фуранкарбальдегіди. Одержані сполуки використано у конструюванні новітніх електронних пристроїв (OLEDs).

31.08.17.0348/0216U008257

Методологія загального конвергентного синтезу С2-функціоналізованих амідинів паладій-каталізованим крос-сполученням силанів: Заключний звіт /Інститут органічної хімії НАН України; Керівник Костюк Олександр Миколайович. – ДР 0116U006536. УДК 547.241.

69 с.

Розробка оригінального методу синтезу С-сілілованих формамідинів, що дозволить застосувати їх в перспективній для тонкого органічного синтезу реакції крос-сполучення Хіями. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.23 Біоорганічна хімія. Природні органічні сполуки і їхні синтетичні аналоги

31.08.17.0349/0216U007597

Застосування N-ацилетаноламінів як антистресових лікарських засобів нового покоління з адаптогенною дією: Заключний звіт /Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна НАНУ; Керівник Гула Надія Максимівна. – ДР 0116U002668. УДК 577.115.3:616-009.8.

79 с.

Об'єкт дослідження - N-стеароїлетаноламін. Мета роботи - розробка нового лікарського засобу з антистресовою та адаптогенною дією на основі N-ацилетаноламінів. Методи дослідження: біохімічні, спектрофотометричні, імуноензимні, статистичні. В науковому звіті представлено дані пріоритетних досліджень щодо антистресової дії N-стеароїлетаноламіну. Показано, що двотижневе застосування N-стеароїлетаноламіну після розвитку у щурів хронічного соціального стресу має модулювальний вплив на гіпоталамо-гіпофізарно-наднирникову та симпатoadреналову вісі, репродуктивну систему, а також в плазмі крові щурів сприяє вірогідному зростанню рівня серотоніну, нормалізує вміст ТБК-активних продуктів та стабільного метаболіту оксиду азоту - нітрит аніону. Встановлено, що застосування N-стеароїлетаноламіну впродовж двох тижнів після хронічного соціального стресу посилює дослідницьку активність тварин у тесті розпізнавання об'єктів, сприяє збереженню величини порогу больової чутливості на рівні значень групи "Стрес", а також призводить до відновлення знижених після стресу показників пам'яті та уваги. Отримані дані є свідченням адаптогенної та антистресової дії N-стеароїлетаноламіну, а також можуть стати підґрунтям для створення лікарського засобу нового покоління з адаптогенною дією для усунення негативних наслідків соціального та інших видів стресу на організм людини. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.25 Хімія високомолекулярних сполук

31.08.17.0350/0216U006357

Створення нових полімерних наноконструктивних матеріалів з керованою архітектурою, in situ наповнених напівпровідниковими частинками: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Токарев Віктор Сергійович. – ДР 0115U000441. УДК 678.6/.7; 544.23.057; 544.25.057; 544.77; 621.315.592.

109 с.

Розроблено лабораторні комірки та проведено в них синтези мінеральних наночастинок і 3-вимірних носіток, зокрема, напівпровідникових CdS і фосфатів кальцію, сформованих in situ в гідрогелевих матрицях за рахунок просторово направленою росту мінеральних наночастинок в умовах дифузійних потоків структуроутворюючих іонів, стимільованих концентраційними градієнтами, та в умовах їх

електрофоретичного руху. Формування мінеральних наночастинок в гідрогелевих матрицях підтверджено рентгеноструктурним аналізом, оптичною спектроскопією та енергодисперсійним аналізом. Показано, що природа полімерної матриці має визначальний вплив на формування кристалічної фази при синтезі в гідрогелі мінеральних наночастинок. Швидкість формування наночастинок CdS залежить від природи гідрогелевої матриці, в аніоноактивних вона вище ніж в катіоноактивних, а співвідношення Cd/S залежить від щільності зшивки полімерної сітки. В присутності у гідрогелевій матриці крохмалю кристалічна фаза фосфатів кальцію не утворюється. Одержані наноконструктивні гідрогелі є високоеластичними, пружними матеріалами. Обговорюються можливості практичного застосування отриманих наноконструктивних гідрогелів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.27 Біологічна хімія

31.08.17.0351/0416U001015

Федорук Ольга Олександрівна. Вплив металовмісних наноконструктивних матеріалів на молекулярні детоксикаційні системи нижчих хребетних тварин: Дис... к.б.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 16.12.2015.

УДК 577.352.38:577.64.

137 с.: 5 табл., 47 іл. – Бібліогр.: 282 назви.

Дисертація присвячена вивченню стану металодепонувальних та стрес-індуцибельних протеїнів металотіонінів (MT) карася *Carassius auratus gibelio* та жаби *Rana ridibunda* за впливу на організм кобальт- та цинк-вмісних наноконструктивних (НК) на основі вінілпіролідону.

31.08.17.0352/0216U002858

Редокс-модуляція системи глутатіону в пухлинних клітинах з різною чутливістю до хіміотерапії: Заключний звіт /Інститут біології клітини Національної Академії Наук України; Керівник Стойка Ростислав Степанович. – ДР 0116U005647. УДК 577.118+615.332+616.-006.441.

44 с.

Показано, що селенометіонін та D-пантетин частково (на 10-12%) знижують цитотоксичну дію доксорубіцину щодо модельних ліній злоякісних клітин in vitro, однак у той же час ніяк не впливають на рівень АФК, що індукуються цим препаратом. Експерименти in vivo на моделі мишачої лімфони NK/Ly показали, що цитопротекторна дія обидвох сполук пояснюється їх модуляторним впливом на систему глутатіону у клітинах-мішенях. Це дозволяє суттєво знизити ряд побічних ефектів відомого протипухлинного препарату доксорубіцину, а саме його мієлотоксичність та гепатотоксичність.

31.08.17.0353/0216U002932

Пептиди колагену, отримані з луски антарктичних риб, як основа для створення засобів профілактично-лікувальної дії на розвиток ожиріння та вивчення механізмів їх дії: Заключний звіт /Кім'ївський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Савчук Олексій Миколайович. – ДР 0116U007769. УДК 577.1:615; 577.1:615.28; 573.6.086.83.

50 с.

В результаті проведених досліджень було оптимізовано метод екстракції колагену з луски риб Антарктичного регіону, що дозволило скоротити час його одержання до трьох днів та не вплинуло на кінцевий вихід продукту. Результати

диск електрофорезу в поліакриламідному гелі за присутності додецилсульфату натрію свідчать про чистоту екстрагованого колагену та його належність до колагенів першого типу. В ході подальших досліджень було підібрано умови для ферментативного гідролізу колагену та одержано фракцію низькомолекулярних фрагментів з молекулярною масою від 2 до 26 кДа. Було досліджено вплив даних фрагментів на розвиток ожиріння на моделі висококалорійної дієти у щурів. Відповідно до одержаних результатів, фрагменти колагену, виділені з луски риб Антарктичного регіону за їх перорального введення знижували кількість спожитої за добу їжі, що супроводжувалося відповідно зниженням маси тіла та індексу маси тіла тварин у порівнянні з аналогічними показниками для щурів, які перебували лише на висококалорійній дієті, що опосередковано може свідчити про здатність фрагментів колагену впливати на відчуття насичення. Було виявлено певний модулюючий ефект перорального ведення розчину низькомолекулярних фрагментів колагену на ряд показників (рівень глюкози, глікозильованого гемоглобіну та інсуліну), що розглядаються як інформативні маркери розвитку стану інсулінорезистентності. Введення щуром, що перебували на висококалорійній дієті розчину низькомолекулярних фрагментів колагену сприяло нормалізації активності ключових ферментів системи антиоксидантного захисту та покращувало цитокіновий профіль.

34 БІОЛОГІЯ

34.15 Молекулярна біологія

34.08.17.0354/0416U005563

Курліцук Юлія Валеріївна. Вплив дефіциту аргініну в поєднанні з канаваніном та іонізуючим випромінюванням на клітині пухлинного товстого кишківника людини *in vitro*: Дис... к.б.н. /Інститут біології клітини Національної Академії Наук України. – Захищена 01.12.2016.

УДК 57.085.23:576.385.5:576.343:57.021.

166 с.: 7 табл., 51 іл. – Бібліогр.: 186 назв.

Мета роботи: з'ясувати вплив дефіциту аргініну на життєздатність пухлинних клітин товстого кишківника людини *in vitro* за умов моношарового і сфероїдного росту, а також дослідити антинеопластичний потенціал запропонованого нами поєднання дефіциту аргініну з його аналогом рослинного походження, канаваніном, та рентгенівським випромінюванням. Об'єкт дослідження: відповідь пухлинних клітин товстого кишківника людини на дефіцит аргініну та на його поєднання з канаваніном і рентгенівським випромінюванням. Методи дослідження: клітинно-біологічні, молекулярно-біологічні і біохімічні. Встановлено, що регуляція трансляції за відсутності аргініну визначає відмінності у рівні чутливості до нестачі цієї амінокислоти як між досліджуваними лініями пухлинних клітин, так і між моношаровою й сфероїдною культурами кожної з ліній. Виявлено, що не лише індукція експресії гена ASS1, але й концентрація позаклітинного цитруліну визначає ріст та виживання пухлинних клітин в середовищі без аргініну. З'ясовано, що низькі дози канаваніну підсилюють стрес ендоплазматичного ретикулуму за умов дефіциту аргініну і призводять до зростання цитотоксичного потенціалу запропонованого поєднання чинників. Вперше встановлено, що застосування канаваніну інгібує індукцію експресії гена ASS1 і пригнічує здатність пухлинних клітин використовувати цитруліну для синтезу аргініну. Показано, що поєднання дефіциту аргініну з низькими дозами канаваніну підвищує радіочутливість клітин пухлинного товстого кишківника людини у сфероїдній культурі незалежно від концентрації позаклітинного цитруліну.

34.08.17.0355/0216U007484

Роль модифікуючих ензимів родини TRIM в регуляції інтерферону альфа і виживання клітин печінки при регенерації: Заключний звіт /Інститут молекулярної біології і генетики; Керівник Оболенська Марія Юріївна. – ДР 0115U005654. УДК 577.32.45.

60 с.

Проведено аналіз профілю генної експресії за допомогою олігонуклеотидних мікрмасивів з геном щура від фірми Affymetrix (USA). Для перевірки результатів експериментів проведено q RT-PCR з генами trim 25, snr, pkr, irf1, irf7, mitd1 та IFI15, рівень мРНК яких згідно даних мікрмасив-експерименту змінювався в межах від 0 до 8.6. Визначено гени, які активуються в клітинах печінки інтерфероном альфа, і з'ясовано послідовність їх активації.

34.08.17.0356/0216U007497

Розробка біотехнологічної платформи для отримання природних рослинних і рекомбінантних сполук з лікувальними властивостями: Заключний звіт /Інститут клітинної біології та генетичної інженерії НАН України; Керівник Матвеева Надія Анатоліївна. – ДР 0116U007574. УДК 575.222.7:581.1.

41 с.

Проведено дослідження з генетичної трансформації рослин семи видів роду *Artemisia*, спрямовані на отримання та вивчення культур "бородатих" коренів як потенційних продуцентів сполук з лікувальними властивостями. Уведено в культуру *in vitro* рослини *A. absinthium* L., *A. ludoviciana* L., *A. balchanogum* L. Оптимізовано методику генетичної трансформації з використанням *Agrobacterium rhizogenes*. Порівняно частоту трансформації рослин *Artemisia* spp, уперше отримано культури "бородатих" коренів рослин *A. ludoviciana* та *A. balchanogum*. За використання методу ПЛР підтверджено наявність *rolB* гена *A. rhizogenes* та селективного гена *nptII* у "бородатих" коренях. Для комплексного оцінювання впливу трансформації рослин роду *Artemisia* агробактеріями використано також отримані нами раніше "бородаті" корені *A. annua* L., *A. vulgaris* L., *A. dracunculul* L., *A. tilesii* Ledeb. Виявлено видоспецифічність частоти трансформації, видо- та лінієспецифічність фенотипових та фізіологічних відмінностей "бородатих" коренів рослин досліджуваних видів, доведено можливість прискорення росту коренів при використанні регуляторів, модифікації складу живильного середовища та при рості у біореакторі. Робота передається за кордон за договірною ціною.

34.08.17.0357/0216U007611

Втрата гетерозиготності і метилування генів-імуносупресорів в карциномах нирки і сечового міхура: Заключний звіт /Інститут молекулярної біології і генетики НАН України; Керівник Скрипкіна Інесса Яківна. – ДР 0116U007719. УДК 575.224+575.23:616.62-006. 21 с.

Метою проекту є виявлення ключових молекулярно-генетичних чинників, які визначають розвиток і прогресію карцином нирок і сечового міхура, що можуть бути використані в якості ефективних діагностичних та/або прогностичних маркерів

34.08.17.0358/0216U008249

Молекулярні взаємодії інтерсектинів як компонентів ендоцитозу, перебудов актинового цитоскелету та підтримки вірусної латентності: Заключний звіт /Інститут молекулярної біології і генетики НАН України; Керівник Риндич Алла Володимирівна. – ДР 0111U008918. УДК 577.29+577.25+578.264.2.

57 с.

Об'єкт дослідження: інтерсектини як компоненти ендодитозу, перебудов актинового цитоскелету та підтримки вірусної латентності. Метою проекту є визначення особливостей функціонування скафолдних білків родини інтерсектинів у нейронах ссавців, ролі їхньої взаємодії з латентним мембранним білком LMP2A вірусу Епштейна-Барр, впливу інтерсектинів на інвазивні властивості клітин, визначення ролі ядерної локалізації інтерсектинів та встановлення ролі механізмів регуляції їхньої активності за рахунок посттрансляційних модифікацій. Методи дослідження - зворотна транскрипція-полімеразна ланцюгова реакція (ЗТ-ПЛР), кількісна ПЛР у реальному часі, культивування клітин ссавців та трансфекція, молекулярне клонування, експресія та очистка рекомбінантних білків, Вестерн-блот аналіз, імунопреципітація, флуоресцентної лазерної конфокальної мікроскопії протеолітичної деградації позаклітинного матриксу. Одержані результати суттєво розширюють існуючі уявлення про роль ITSNs у формуванні ендодитозних та сигнальних білкових комплексів у клітині та можуть бути корисними для розробки нових підходів до терапії та прогнозування онкологічних та нейродегенеративних захворювань.

34.17 Біофізика

34.08.17.0359/0416U005548

Аверченко Катерина Андріївна. Механізми впливу редоксактивних наночастинок (ReVO₄:Eu³⁺ і CeO₂-x) на біоенергетичні процеси в мітохондріях: Дис... к.ф.-м.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 29.11.2016.

УДК [546.65:577.359-022.532]:577.337.

141 с.: 1 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 229 назв.

Об'єкт дослідження: механізми впливу редоксактивних наночастинок на основі рідкісноземельних елементів на біоенергетичні процеси в мітохондріях печінки. Мета роботи: визначення основних механізмів впливу редоксактивних наночастинок на основі рідкісноземельних елементів - діоксиду церію CeO₂-x і ортованадатів ReVO₄:Eu³⁺ (Re = Gd, Y, La) на основні показники мітохондріальної активності - мітохондріальний потенціал та процеси дихання і окислювального фосфорилування в клітинах печінки. Методи дослідження: флуоресцентна мікроскопія, мікроспектрофлуориметрія, флуоресцентна спектроскопія, спектрофотометрія, хемілюмінометрія, полярографія, кінетичне моделювання. Наукова новизна: у роботі отримано дані щодо про- та антиоксидантної активності наночастинок в залежності від властивостей мікрооточення і фізико-хімічних параметрів частинок; встановлено відмінності у механізмах проникнення наночастинок різних розмірів в клітини; запропоновано механізми впливу наночастинок, що досліджувались, на редокс-процеси в мітохондріях. Практичне значення: застосування у біофізиці, молекулярній біології, фармакології та біотехнології.

34.08.17.0360/0216U002934

Анальгетичні сполуки на основі 3-заміщених 1,4-бенздіазепінів як нові фактори регуляції функцій гладеньких м'язів: Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Мартинюк Віктор Семенович. – ДР 0116U006095. УДК 377.3'32/.36; 577.35;579.

63 с.

Об'єкт дослідження - похідні 3-заміщених 1,4-бенздіазепінів, що володіють анальгетичними та протизапальними властивостями. Мета роботи - визначити особли-

вості дії 3-заміщених дигідро-1,4бенздіазепінонів на механокінетичні параметри скорочення гладеньких м'язів для цілеспрямованого створення перспективних анальгетичних, седативних, протиспастичних і протизапальних засобів нового типу, які мають низьку токсичність. Методи дослідження - тензометричні, математичного моделювання кінетики скорочення та статистичного аналізу.

34.08.17.0361/0216U007477

Регуляція збудливості нейронів ссавців пептидними молекулами ендогенного та екзогенного походження: Заключний звіт /Міжнародний Центр молекулярної фізіології Національної Академії Наук України; Керівник Кришталь Олег Олександрович. – ДР 0111U008364. УДК 612.81,612.822,577.35.

130 с.

В рамках даної роботи, оцінено вплив ендогенного опіоїдного пептиду лей-енкефаліну на активність P2X3-рецепторів у нейронах спінальних гангліїв. Лей-енкефалін викликає два протилежно спрямовані впливи на P2X3-рецептори. Окреслено роль біохімічних шляхів у взаємодії опіоїдних рецепторів, котрі опосередковують анальгезію, з P2X3-рецепторами, що відповідають за ноціцепцію.

34.08.17.0362/0216U007478

Іонні канали як мішені епігенетичного та фармакологічного впливу в нормі та патології: Заключний звіт /Міжнародний Центр молекулярної фізіології Національної Академії Наук України; Керівник Шуба Ярослав Михайлович. – ДР 0113U003831. УДК 575.155;612.13;577/3'32/.36.

69 с.

Досліджено зміни експресії мРНК трьох ізоформ низькопорогових кальцієвих каналів Т-типу у таламусі та соматосенсорній корі головного мозку щурів моделі абсансної епілепсії лінії WAG/Rij, а також показано збільшення експресії білку ізоформи Cav3.1. Створено гетерологічну систему експресії для оцінки РНК-інтерференції та показано вплив мікроРНК gno-mir-1 на мРНК ізоформи Cav3.2 щура через транскрипційні фактори.

34.25 Вірусологія

34.08.17.0363/0416U005519

Антонович Георгій Владиславович. Антивірусні властивості in vitro та in vivo деяких похідних 6Н-індоло[2,3-b]хіноксаліну: Дис... к.б.н. /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України. – Захищена 07.12.2016.

УДК 578.7,615.281.8,547.752:547.83.

155 с.: 5 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 176 назв.

Проведено доклінічне дослідження трьох новосинтезованих похідних 6Н-індоло[2,3-b]хіноксаліну. Продемонстровано низьку токсичність сполук in vitro та in vivo, профілактичну антивірусну дію проти РНК- та ДНК вмісних вірусів in vitro, здатність індукувати ІФН, як у культурах клітин, так і в умовах живого організму. Проведено оцінку впливу сполук на імунну систему лабораторних тварин. Для досліджених похідних показано здатність впливати на продукцію ІФН та інших цитокінів. Прояв антивірусних властивостей трьох дослідних індохіноксалінів зумовлений потенціонуванням поглинальної та метаболічної активності фагоцитів, а також підвищенням відсотку НК-клітин серед інших лімфоцитів. Однією з переваг досліджених сполук, у порівнянні з препаратом порівняння аміксином, є їх здатність зумовлювати пролонговану продукцію ІФН при мінімальному впливі на стан про-запальних маркерів організму: кількість моноцитів та нейтрофілів в крові, активність системи комплемен-

ту, рівень моноцитарно-хемотаксичного протеїну-1, активність циркулюючих фагоцитів. На моделях системної інфекції, викликаній вірусом везикулярного стоматиту, чи герпетичного менингоенцефаліту, досліджені сполуки повноцінно захищали тварин від сублетальних доз вірусу.

34.08.17.0364/0416U005520

Гузик Ольга Йосипівна. Рабдовірус гречки та формування резистентності до нього різних видів рослин: Дис... к.б.н. /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України. – Захищена 07.12.2016.

УДК 57.083.2:57.083.24+ 578.824:578.24.

142 с.: 3 табл., 36 іл. – Бібліогр.: 187 назв.

Дисертація присвячена вивченню відповіді різних видів рослин на ураження фіторабдовірусом - вірусом опіку гречки, а також здатності до формування резистентності до нього. Досліджено вплив рівня нуклеазної активності різних сортів гречки на стійкість до вірусу опіку гречки. Встановлено, що рослини гречки сорту Роксолана мають високу нуклеазну активність та є стійкими до вірусу опіку гречки, тоді як рослини гречки Кара-Даг мають низький рівень рибонуклеазної активності і є більш чутливими до даного вірусу. Проведені дослідження резистентності до вірусу опіку гречки трансгенних рослин тютюну, які несуть ген гетерологічної панкреатичної рибонуклеази бика, показали, що експресія панкреатичної рибонуклеази бика в трансгенних рослинах тютюну супроводжується пригніченням накопичення вірусу опіку гречки, що може бути використане для створення рослин, резистентних до фіторабдовірусів. Показано, що у трансгенних рослинах картоплі сорту Каприз, що експресують ген екстраклітинної рибонуклеази *Zinnia elegans*, резистентність до вірусу опіку гречки відсутня. Проведено дослідження динаміки репродукції вірусу опіку гречки у рослинах тютюну, що експресують ген інтерферону альфа-2бета людини та показано, що критичним періодом, який визначає стійкість до інфікування ВОГ трансгенних рослин *N. tabacum*, є перший тиждень після зараження: високі значення антивірусної активності в екстрактах рослин корелюють із мінімальним вмістом вірусу опіку гречки в рослинах на кінець експерименту. Показано, що обробка вірусним препаратом вірусу опіку гречки інгібує розвиток пухлин у рослин *Kalanchoe pinnata*, викликаних *Agrobacterium tumefaciens* на 58 ± 5 %. Вперше визначено нуклеотидну послідовність окремих частин геному вірусу опіку гречки. Аналіз нуклеотидних послідовностей сиквенованих фрагментів виявив подібність до генів РНК-полімерази, глікопротеїну та нуклеокаспидних білків різних рабдовірусів.

34.27 Мікробіологія

34.08.17.0365/0516U000980

Фоміна Марина Олександрівна. Геомікробіологічна трансформація металів та мінералів мікроскопічними грибами: Дис... д.б.н. /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України. – Захищена 21.12.2016.

УДК 579.222-032/-034:550.4]:582.28(043.5).

364 с.: 18 табл., 89 іл. – Бібліогр.: 409 назв.

Вивчено біогеохімічну діяльність мікроскопічних грибів у процесах трансформації металів і мінералів в мікоризосфері та літосфері, що

дозволило зробити суттєвий внесок у розвиток нового напрямку досліджень - геомікробіології, розробити принципово нові природоохоронні біотехнології з використанням біогеохімічного потенціалу грибів. Показано, що гетеротрофне вилугування є основним механізмом біогеохімічної трансформації досліджених мінералів грибами. Виявлено приро-

ду хімічного з'язування біоаккумуляованих токсичних металів у процесі трансформації мінералів грибами та ектомікорізою з переважанням оксигенвмісних фосфатних і карбоксилатних лігандів та вивчено динаміку просторово-часових біогеохімічних перетворень біоаккумуляованого купрум у колоніях *Aspergillus niger*. Описано механістичну модель перетворення твердих сполук урану мікроскопічними грибами і встановлено викликані урановим забрудненням зміни в грибних угрупованнях у природі та експерименті.

34.08.17.0366/0216U007487

Розробка технології отримання рекомбінантного аналога протеїнкінази ASK1 (apoptosis signal-regulating kinase 1) та пошук інгібіторів цього ензиму як потенційних терапевтичних препаратів: Заключний звіт /Інститут молекулярної біології і генетики НАН України; Керівник Волинець Галина Петрівна. – ДР 0116U006539. УДК 579.69: 577.12.

27 с.

Сконструйовано штам-продуцента *Escherichia coli*, що продукує протеїнкіназу ASK1 та отримано цей ензим в препаративних кількостях. Проведено віртуальний скринінг колекції сполук щодо ASK1, розраховано вільну енергію формування комплексів ASK1 із інгібіторами за алгоритмом umbrella sampling, відібрано речовини для біохімічного тестування їх інгібувальної активності стосовно рекомбінантної протеїнкінази ASK1 та визначено функціональну активність рекомбінантної ASK1.

34.08.17.0367/0216U007560

Екологічна оцінка препаратів РУНІКО, РУФАС, РУТАРГА: Заключний звіт /Інститут агро-екології і природокористування НААН; Керівник Мазур Світлана Олександрівна. – ДР 0116U007966. УДК 579.64, 633.11.

15 с.

Визначили екологічну ефективність препаратів РУНІКО, РУФАС, РУТАРГА на ґрунтову мікробіоту та мезофауну (*Eisenia fetida*). Робота передається за кордон за договірною ціною.

34.08.17.0368/0216U007619

Біологічна оцінка препарату AquaPro (Аква ПРО): Заключний звіт /Інститут агро-екології і природокористування НААН; Керівник Бровко Ірина Степанівна. – ДР 0116U004445. УДК 631.95:632.95.022:632.95.027+631.4+631.468.

13 с.

Проведено біологічну оцінку препарату AquaPro (Аква ПРО) Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.08.17.0369/0216U007623

Біологічна оцінка препаратів Євро БТ, Імісід БТ, Клом БТ: Заключний звіт /Інститут агро-екології і природокористування НААН; Керівник Бровко Ірина Степанівна. – ДР 0116U007924. УДК 632.95.02+632.951+632.954+633.854.78+633.16+633.34. 56 с.

Проведено біологічну оцінку препаратів Євро БТ, Імісід БТ, Клом БТ Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.08.17.0370/0216U007646

Визначення характеристик антарктичних мікроорганізмів - продуцентів біологічно-активних сполук та перспективних для розроблення природоохоронних технологій: Заключний звіт /Київський національний університет імені

Тараса Шевченка; Керівник Берегова Тетяна Володимирівна. – ДР 0116U007767. УДК 579.23; 579.22.

41 с.

Екстремальні умови існування обумовлюють зміни в метаболізмі організмів, у тому числі бактерій та грибів, і призводять до посилення синтезу речовин вираженою біологічною дією (потенційними БАС). Виділено чисті культури бактерій та грибів із зразків 20 УАЕ, визначено фізіолого-біохімічні особливості 18 культур, встановлено таксономічну належність 15 культур. Для ізольованих із зразків 18ої УАЕ мікроскопічних грибів *Mucor circinelloides*, *Geomyces pannorum* у попередніх дослідженнях було встановлено здатність накопичувати ліпіди, до складу яких входять біологічно та технологічно важливі жирні кислоти. Проведено визначення вмісту жирних кислот у цих грибів за умов культивування на поживних середовищах з модифікацією їхнього складу. Виявлено природу метаболітів бактерій з антагоністичними властивостями. Проведені дослідження металорезистентності антарктичних мікроорганізмів до Ag, Cr, Cu, Sr виявили бактерії та гриби, ізольовані із зразків 18ої та 19ої УАЕ, здатні рости на середовищах із високим вмістом важких металів, що є перспективним для застосування у природоохоронних технологіях, зокрема у біоремедиції.

34.08.17.0371/0216U008218

Біологічна оцінка добрива органічного Компост-СМ: Заключний звіт /Інститут агроекології і природокористування НААН; Керівник Ткач Євгенія Дмитрівна. – ДР 0116U008187. УДК 632.2.4:632.9.

10 с.

При використанні добрива встановлено, що воно ефективно впливає на урожайність, що дає підставу рекомендувати зареєструвати на зернових (кукурудза) культурах в нормі витрати 8 - 15 т/га; для приватного сектору 80 - 150 кг/сотку.

34.08.17.0372/0216U008219

Екологічна оцінка впливу препарату Легат (стара назва Геубо) на ґрунтову мікрофлору: Заключний звіт /Інститут агроекології і природокористування НААН; Керівник Ткач Євгенія Дмитрівна. – ДР 0116U008088. УДК 579.64.

15 с.

Встановлено, що при використанні препарату Легат, в.к. проти однорічних і багаторічних дводольних та злакових бур'янів у на парах та на полях під сільськогосподарські культури, встановлено, що за використання препарату порівняно з контролем не проявляється токсичної дії на ґрунтову мікрофлору, а саме чисельність мікроорганізмів основних еколого-трофічних та таксономічних груп в тому числі агрономічно-корисних мікроорганізмів. Вміст йонів циклу азоту свідчить про достатній рівень протікання фізіолого-метаболічних процесів мікробіоценозу. Показники інтенсивності емісії диоксида вуглецю при застосуванні препарату Легат, в.к. вказує на високий рівень загальної біологічної активності ґрунту та процесів, що в ньому протікають.

34.08.17.0373/0216U008220

Біологічна оцінка препаратів Шарда 16_3, Шарда 16_5: Заключний звіт /Інститут агроекології і природокористування НААН; Керівник Ткач Євгенія Дмитрівна. – ДР 0116U008100. УДК 579.64.

35 с.

При обприскуванні препаратом посівів ріпаку, соняшника, сої та буряку цукрового встановлено, що він ефективно впливає на зменшення кількості бур'янів, що дає підставу рекомендувати зареєструвати гербіцид Шарда 16_3, KE для

обробки культур олійних (ріпак озимий, соняшник), зернобобових (соя) та технічних (буряк цукровий) проти однорічних злакових бур'янів в нормі витрати 0,6-0,9 л/га та проти багаторічних злакових бур'янів, в нормі витрати 1,0-1,2 л/га. При обприскуванні посівів пшениці озимої препаратом Шарда 16_5, KE встановлено, що він ефективно впливає на зменшення ураження культури, що сприяє збільшенню урожайності, це дає підставу рекомендувати зареєструвати препарат Шарда 16_5, KE проти збудників хвороб зернових колосових (пшениці озимої) культур в нормі витрати 1,0-3,0 л/га.

34.08.17.0374/0216U008221

Біологічна оцінка препаратів JumpStart 2.0 та MON90505: Заключний звіт /Інститут агроекології і природокористування НААН; Керівник Ткач Євгенія Дмитрівна. – ДР 0116U008083. УДК 579.64.

22 с.

При використанні біопрепарату встановлено, що він ефективно впливає на урожайність, що дає підставу рекомендувати зареєструвати препарат ДжампСтарт XL (JumpStart 2.0), РК на зернових (кукурудза) культурах для обробки насіння в нормі витрати 130 мл/т. При використанні біопрепарату встановлено, що він ефективно впливає на урожайність, що дає підставу рекомендувати зареєструвати препарат MON90505 на зернових (кукурудза) культурах для обробки насіння в нормі витрати 0,33 л/т.

34.08.17.0375/0216U008222

Екологічна оцінка впливу препаратів JumpStart 2.0 та MON90505 на ґрунтові об'єкти: Заключний звіт /Інститут агроекології і природокористування НААН; Керівник Ткач Євгенія Дмитрівна. – ДР 0116U008089. УДК 631.81.

11 с.

В зв'язку з тим, що норми витрати препарату ДжампСтарт XL (JumpStart 2.0), РК польових умовах становить - для обробки насіння перед висіванням зернових (кукурудза) культур 130 мл/т та рівномірний розподіл його у ґрунті при проникненні 10 см (Kokta C.), слід вважати, що концентрація препарату, яка використовується для обробки є нетоксичною для земляних черв'яків. В зв'язку з тим, що норми витрати препарату MON90505 польових умовах становить - для обробки насіння перед висіванням зернових (кукурудза) культур 0,33 л/т та рівномірний розподіл його у ґрунті при проникненні 10 см (Kokta C.); слід вважати, що концентрація препарату, яка використовується для обробки є нетоксичною для земляних черв'яків.

34.08.17.0376/0216U008223

Біологічна оцінка мікродобрива "Рівненські мікроелементи": Заключний звіт /Інститут агроекології і природокористування НААН; Керівник Ткач Євгенія Дмитрівна. – ДР 0116U008086. УДК 579.64.

12 с.

При використанні добрива для ячменю ярого встановлено, що воно ефективно впливає на урожайність, що дає підставу рекомендувати зареєструвати мікродобрива "Рівненські мікроелементи" для зернових (ячмінь ярий) культур в нормі витрати для обробки насіння 3 - 5 кг/т; кореневого підживлення в нормі 2,0 - 2,5 кг/га та позакореневого підживлення в нормі 1,0 - 1,5 кг/га.

34.08.17.0377/0216U008224

Екологічна оцінка впливу мікродобрива "Рівненські мікроелементи" на ґрунтову біоту: Заключний звіт /Інститут агроекології і природоко-

ристування НААН; Керівник Ткач Євгенія Дмитрівна. – ДР 0116U008085. УДК 579.64: 631.468.514.239.

15 с.

Встановлено, що при використанні мікродобрива "Рівненські мікроелементи" для передпосівного оброблення насіння, укорінення живців та саджанців, кореневого та позакореневого підживлення рослин, встановлено, що за використання добрива порівняно з контролем не проявляється токсичної дії на ґрунтову мікрофлору, а саме чисельність мікроорганізмів основних еколого-трофічних та таксономічних груп в тому числі агрономічно-корисних мікроорганізмів. Вміст йонів циклу азоту свідчить про достатній рівень протікання фізіолого-метаболических процесів мікробіоценозу. Показники інтенсивності емісії диоксиду вуглецю при застосуванні мікродобрива "Рівненські мікроелементи" вказує на високий рівень загальної біологічної активності ґрунту та процесів, що в ньому протікають.

34.08.17.0378/0216U008225

Біологічна оцінка мікробіологічного добрива Сім Дерма: Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Ткач Євгенія Дмитрівна. – ДР 0116U008090. УДК 579.64.

15 с.

При використанні добрива встановлено, що воно ефективно впливає на урожайність, що дає підставу рекомендувати зареєструвати мікробіологічне добриво Сім Дерма п., біопрепарат на олійних (сояшнику) культурах для обробки насіння в нормі 300 г/400 кг (750 г/т).

34.08.17.0379/0216U008226

Біологічна оцінка препарату Сайлон: Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Ткач Євгенія Дмитрівна. – ДР 0116U008091. УДК 579.64.

11 с.

При обробці зерна препаратом встановлено, що він ефективно впливає на зменшення чисельності шкідників та запобігає погіршенню якості зерна, що дає підставу рекомендувати зареєструвати препарат Фуфанон Грейн (FUFANON GRAIN) для боротьби з шкідниками запасів зерна пшениці озимої в нормі витрати 4 л/100 т зерна

34.08.17.0380/0216U008227

Екологічна оцінка впливу добрива рідкого КАС (КАС-28, КАС-30, КАС-32) на ґрунтову біоту: Заклучний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Ткач Євгенія Дмитрівна. – ДР 0116U008092. УДК 631.81: 579.64: 631.468.514.239.

16 с.

Встановлено, що при використанні добрива рідкого КАС - 32 для основного несення під оранку й передпосівну культивування, для внесення на поверхню ґрунту до або після висіву, прикореневого підживлення рослин у період вегетації порівняно з контролем не проявляється токсичної дії на ґрунтову мікрофлору, а саме чисельність мікроорганізмів основних еколого-трофічних та таксономічних груп в тому числі агрономічно-корисних мікроорганізмів, але спостерігається не значне зниження чисельності амоніфікуювальних мікроорганізмів, бактерій роду *Azotobacter*, що пояснюється достатньою кількістю йонів азоту в середовищі існування. Добриво сприяє підвищенню чисельності бактерій, що здатні використовувати мінеральні форми азоту та міцелярних груп мікроорганізмів у ґрунті. Вміст йонів циклу азоту свідчить про достатній рівень протікання фізіолого-метаболических процесів мікробіоценозу.

34.08.17.0381/0216U008228

Екологічна оцінка впливу препаратів Сульфит, р., Інтермаг, р. на ґрунтову біоту: Заклучний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Ткач Євгенія Дмитрівна. – ДР 0116U008093. УДК 579.64.

26 с.

Встановлено, що при використанні добрива Інтермаг, р., для обробки насіння, позакореневого підживлення та фертигації овочевих, зернових, зернобобових, технічних, декоративних культур, встановлено, що за використання добрива порівняно з контролем не проявляється токсичної дії на ґрунтову мікрофлору, а саме чисельність мікроорганізмів основних еколого-трофічних та таксономічних груп в тому числі агрономічно-корисних мікроорганізмів. Вміст йонів циклу азоту свідчить про достатній рівень протікання фізіолого-метаболических процесів мікробіоценозу. Встановлено, що при використанні добрива СУЛЬВИТ, р. (SULVIT), для позакореневого листового підживлення зернових, технічних, овочевих та плодкових культур, встановлено, що за використання добрива порівняно з контролем не проявляється токсичної дії на ґрунтову мікрофлору, а саме чисельність мікроорганізмів основних еколого-трофічних та таксономічних груп в тому числі агрономічно-корисних мікроорганізмів. Вміст йонів циклу азоту свідчить про достатній рівень протікання фізіолого-метаболических процесів мікробіоценозу.

34.08.17.0382/0216U008229

Біологічна оцінка органо-мінерального добрива "Еталон" (марки "Еталон Олійні"): Заклучний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Ткач Євгенія Дмитрівна. – ДР 0116U008094. УДК 579.64.

12 с.

При використанні добрива для обробки насіння та для позакореневого підживлення сояшника встановлено, що воно ефективно впливає на урожайність, що дає підставу рекомендувати зареєструвати Органо-мінеральне добриво "Еталон" (марки "Еталон Олійні") для олійних (сояшник) культур для обробки насіння в нормі 1,0 л/т та для позакореневого підживлення в нормі - 0,5 - 0,7 л/га.

34.08.17.0383/0216U008230

Біологічна оцінка препарату Грінекс, РК на сільськогосподарських культурах: Заклучний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Ткач Євгенія Дмитрівна. – ДР 0116U008099. УДК 632.2-.4.:632.9.

21 с.

В результаті використання препарату для боротьби зі збудниками хвороб рослин в період вегетації встановлено, що він ефективно впливає на зменшення ураження рослин та сприяє збільшенню урожайності, що дає підставу рекомендувати зареєструвати препарат Грінекс, РК для олійних (сояшник) та овочевих (томати) культур в нормі 1 - 2 л/га; для обробки рослин в приватному секторі на помідорах - в нормі 10 - 30 мл/сотку

34.08.17.0384/0216U008231

Біологічна оцінка препарату ТВУ-1, РК: Заклучний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Ткач Євгенія Дмитрівна. – ДР 0116U008097. УДК 579.64.

21 с.

При обприскуванні препаратом посівів сояшника та сої встановлено, що він ефективно впливає на зменшення кількості бур'янів, що дає підставу рекомендувати зареєструвати

ти гербіцид ТВУ-1, РК для обробки культур олійних (соляшник) та зернобобових (соя) проти однорічних злакових та дводольних бур'янів, в нормі витрати 0,75-1,0 л/га (соя) та 1,0-1,2 л/га (соляшник).

34.08.17.0385/0216U008232

Біологічна оцінка препарату PRB33: Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Ткач Євгенія Дмитрівна. – ДР 0116U001873. УДК 579.64.

24 с.

В результаті використання препарату для обробки насіння, позакореневого підживлення рослин та фертигації в період вегетації встановлено, що він ефективно впливає на урожайність, що дає підставу рекомендувати зареєструвати препарат Нептуніон, р. для зернових (кукурудзі, ярого ячменю), зернобобових (сої), олійних (ріпаку) та овочевих (томати) культур для обробки насіння в нормі 3 л/т, для позакореневого підживлення а фертигації в нормі витрати 1,0 - 3,0 л/га; для обробки насіння в приватному секторі в нормі 3 мл/кг, для підживлення в приватному секторі - в нормі 10 - 30 мл/сотку

34.08.17.0386/0216U008233

Біологічна оцінка препаратів Фітолавін, Фітоплазмін, Зеребро-Агро: Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Ткач Євгенія Дмитрівна. – ДР 0116U008098. УДК 579.64.

59 с.

При використанні регулятора росту для обробки насіння та позакореневого підживлення пшениці ярої в період вегетації встановлено, що він ефективно впливає на урожайність, що дає підставу рекомендувати зареєструвати препарат Зеребра Агро для зернових (пшениця яра) культур для обробки насіння в нормі 60 - 100 мл/т, та позакореневого підживлення культури в нормі - 60 - 100 мл/га. При використанні препарату Фітолавін ураження пшениці ярої зменшується на 35,3 - 73,4%, томатів закритого ґрунту на 53,5 - 81,1%, огірків закритого ґрунту - 58,4 - 78,2%, томатів відкритого ґрунту на 73,2-76,1%, картоплі - на 45,2 - 79,7%, яблуні - на 68,6 - 74,1%, винограду на 72,2 - 75,6%. Зменшення захворювань сприяло збільшенню урожайності пшениці ярої на 5,6 - 16,2%, томатів закритого ґрунту на 17,6%, огірків закритого ґрунту - 14,3 - 28,6%, томатів відкритого ґрунту - на 17,1%, картоплі - на 17,1 - 19,5%, яблуні - на 11,2%, винограду на 7,3%. В результаті використання препарату для боротьби зі збудниками хвороб рослин в період вегетації встановлено, що він ефективно впливає на зменшення ураження рослин та сприяє збільшенню урожайності, що дає підставу рекомендувати зареєструвати препарат ФІТО-ПЛАЗМІН для овочевих (томатів закритого та відкритого ґрунту) культур в нормі 6,0 - 12 л/га для закритого ґрунту, та 3,0 - 4,0 л/га для відкритого ґрунту; для обробки рослин в приватному секторі на томатах закритого ґрунту - в нормі 60 - 120 мл/сотку; відкритого ґрунту 30 - 40 мл/сотку

34.08.17.0387/0216U008234

Біологічна оцінка препарату Грінекс, РК: Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Ткач Євгенія Дмитрівна. – ДР 0116U008095. УДК 579.64.

18 с.

В результаті використання препарату для боротьби зі збудниками хвороб рослин в період вегетації встановлено, що він ефективно впливає на зменшення ураження рослин та сприяє збільшенню урожайності, що дає підставу рекомендувати зареєструвати препарат Грінекс, РК для олійних

(соляшник) та овочевих (томати) культур в нормі 1 - 2 л/га; для обробки рослин в приватному секторі на томатах - в нормі 10 - 30 мл/сотку

34.08.17.0388/0216U008235

Екологічна оцінка впливу препаратів АгроКіппер, Покрова Екстра, АгроЗахист, Знахарь, Ацетал, АгроУніверсал, Круз 350, Ен-ВіАгро на ґрунтову біоту: Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Ткач Євгенія Дмитрівна. – ДР 0116U008175. УДК 579.64.

21 с.

Оцінюючи токсичність препарату Покрова Екстра, КС на дощових черв'яках встановлено, що медіальна концентрація LC50 для препарату становить 119,7 мл/кг сухого ґрунту, в концентрації 0,1 мл/кг препарат не токсичним для тварин. Токсичність препарату Круз 350, ТКС на дощових черв'яках встановлено, що медіальна концентрація LC50 для препарату становить 12,9 мл/кг сухого ґрунту, в концентрації 0,1 мл/кг препарат не токсичним для тварин. Токсичність препарату Знахарь, КЕ на дощових черв'яках встановлено, що медіальна концентрація LC50 для препарату становить 728,3 мл/кг сухого ґрунту, в концентрації 0,1 - 1,0 мл/кг препарат не токсичним для тварин. Токсичність препарату ЕнВіАгро, КС на дощових черв'яках встановлено, що медіальна концентрація LC50 для препарату становить 791,1 мл/кг сухого ґрунту, в концентрації 0,1 - 10,0 мл/кг препарат не токсичним для тварин. Токсичність препарату Ацетал, КЕ на дощових черв'яках встановлено, що медіальна концентрація LC50 для препарату становить 89,8 мл/кг сухого ґрунту, в концентрації 0,1 мл/кг препарат не токсичним для тварин. Токсичність препарату АгроУніверсал, ТКС на дощових черв'яках встановлено, що медіальна концентрація LC50 для препарату становить 755,4 мл/кг сухого ґрунту, в концентрації 0,1 - 10,0 мл/кг препарат не токсичним для тварин. Токсичність препарату АгроКіппер, КЕ на дощових черв'яках встановлено, що медіальна концентрація LC50 для препарату становить 341,0 мл/кг сухого ґрунту, в концентрації 0,1 - 1,0 мл/кг препарат не токсичним для тварин. оксичність препарату АгроЗахист, ВСК на дощових черв'яках встановлено, що медіальна концентрація LC50 для препарату становить 7,1 мл/кг сухого ґрунту, в концентрації 0,01 мл/кг препарат не токсичним для тварин.

34.08.17.0389/0216U008236

Екологічна оцінка впливу препарату МікоАплай ЗП, WP на ґрунтову біоту: Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Ткач Євгенія Дмитрівна. – ДР 0116U008176. УДК 632.51: 579.64: 631.468.514.239.

7 с.

При оцінці токсичності препарату МікоАплай ЗП, WP на земляних черв'яків встановлено, що LC100 препарату та медіальна концентрація LC50 дорівнює 0. Препарат є не токсичним для тварин.

34.08.17.0390/0216U008237

Біологічна оцінка препаратів ліфдріп фоліамін 80 та ліфдріп гуміновий: Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Ткач Євгенія Дмитрівна. – ДР 0116U008177. УДК 632.2.4:632.9.

20 с.

При використанні регулятора росту для позакореневого підживлення пшениці ярої в період вегетації встановлено, що він ефективно впливає на урожайність, що дає підставу рекомендувати зареєструвати препарат Ліфдріп Гуміновий

для зернових (пшениця яра) культур для позакореневого підживлення культури в нормі – 4,0 – 8,0 кг/га. При використанні регулятора росту встановлено, що він ефективно впливає на урожайність, що дає підставу рекомендувати заереєструвати препарат Ліфдріп Фоліамін 80 на овочевих (томати) культурах для позакореневого підживлення – в нормі 1,0 – 1,5 кг/га, для приватного сектору – в нормі 10-15 г/сотку

34.29 Ботаніка

34.08.17.0391/0416U005712

Михалюк Ілона Михайлівна. Вища водна флора Північного Поділля: Дис... к.б.н. /Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України. – Захищена 02.12.2016.

УДК 581:526.3(477.43/44).

302 с.: 21 табл., 38 іл. – Бібліогр.: 280 назв.

Здійснено порівняльно-структурний аналіз вищої водної флори регіону, яка представлена 124 видами вищих судинних рослин. Складено її анотований конспект. Встановлено біоморфологічну, екологічну, ценотичну та географічну структури флори. Виділено та проаналізовано синантропний компонент флори. Розглянуто репрезентативність вищих водних видів у природно-заповідних об'єктах, виокремлено рідкісні та зникаючі види. Віднайдено нове місцезростання в регіоні та вперше для Тернопільської обл. наведено регіонально-рідкісний вид *Wolffia arhiza* (L.) Horkel ex Wittm. Розроблено стратегічні напрямки оптимізації рослинного покриву.

34.08.17.0392/0416U005713

Павленко Людмила Леонідівна. Декоративні трав'янисті ліани в Лісостепу України: онтогенез, репродуктивна здатність, використання: Дис... к.б.н. /Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України. – Захищена 02.12.2016.

УДК 58.01/.07:582.32/.998.

201 с.: 26 табл., 63 іл. – Бібліогр.: 238 назв.

У дисертаційній роботі викладено результати досліджень біологічних особливостей 15 видів трав'янистих ліан. Досліджено фенологічні фази росту та розвитку за різних способів вирощування. Охарактеризовано онтогенетичні стани рослин видів: *Ipomoea hederaceae* (L.) Jacq., *I. indica* (Burm.) Merr., *I. purpurea* (L.) Roth, *I. tricolor* Cav., *Lablab purpureus* L., *Lathyrus odoratus* L., *Phaseolus coccineus* L., *Crdiospermum halicacabum* L., *Cobaea scadens* Cav., *Thunbergia alata* Vojer ex Sims, *Tropaeolum majus* L. Проаналізовано особливості природного та штучного формування пагонової системи. Розглянуто характерні особливості репродуктивної біології. Визначено коефіцієнт насінної продуктивності та посухостійкі види.

34.08.17.0393/0216U002937

Зміни метаболітного та білкового складу симбіотичних систем сої як наслідок формування адаптивних реакцій у відповідь на дію стресових факторів: Заключний звіт /Інститут фізіології рослин і генетики НАН України; Керівник Кондратюк Юлія Юрївна. – ДР 0115U003804. УДК 581.557:579.22.

82 с.

Здійснено дослідження особливостей зміни основних груп низькомолекулярних сполук коренів сої сорту Васильківська за умов її інокуляції бульбочковими бактеріями з контрастними властивостями та дії недостатнього зволоження. Проведено дослідження зміни складу білків симбіотичних структур сої сорту Васильківська при формуванні

симбіозу зі штамми *V. japonicum* з різними симбіотичними характеристиками за умов посухи. Виявлено відмінності основних груп низькомолекулярних сполук та білкового складу коренів сої, інокульованої контрастними штамми ризобій за оптимальних та несприятливих умов вирощування рослин. Показано, що у відповідь на дію стресових чинників рослини синтезують низку метаболітів, які є відомими активними компонентами систем захисту рослин. В той же час, реакція рослини на інфікування не залежить від властивостей штаму формувати активний чи неактивний симбіоз. Вміст сумарного білка коренів сої зазнає опосередкованого впливу інокуляції та залежить від наявності сформованого азотфіксуючого апарату і деякою мірою від симбіотичних властивостей штаму-інокулянта. Кількісний вміст білка у бульбочках, сформованих на коренях сої, є прямим наслідком інокуляції ризобіями та залежить від симбіотичних характеристик штаму-інокулянта. Показано, що інокуляція насіння ризобіями має позитивний вплив на адаптацію рослин до негативних факторів навколишнього середовища

34.08.17.0394/0216U002958

Екологічна оцінка стану атмосферного повітря у районах розташування свинарських господарств: Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України; Керівник Жукорський Остап Мирославович. – ДР 0116U005837. УДК 58.073.

69 с.

У зв'язку із зростанням інтенсивності ведення свинарства та його вагомим техногенним навантаженням на навколишнє природне середовище комплексна екологічна оцінка впливу діяльності свинарських господарств на атмосферне повітря є невід'ємною складовою екологічного моніторингу навколишнього середовища. У даних рекомендаціях розглянуто методичні питання екологічної оцінки стану атмосферного повітря у районах розташування свинарських господарств та запропоновано фізико-хімічні, санітарно-мікробіологічні та біоіндикаційні методи для проведення досліджень. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.08.17.0395/0216U008173

Оцінка сучасних тенденцій динаміки фіторманіття Карпат та прилеглих територій у зв'язку зі змінами клімату: Заключний звіт /Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України; Керівник Дідух Яків Петрович. – ДР 0116U002884. УДК 581.5.

102 с.

Сформульовано підходи до оцінки кліматогенного впливу на зміну умов існування видів та ценозів, розробки прогнозів щодо таких змін. Проведено порівняння екосистем Українських Карпат, Польських Татр та Гірського Криму. Виявлено межі і характер впливу основних лімітувальних екофакторів.

34.33 Зоологія

34.08.17.0396/0516U000994

Євтушевський Микола Никифорович. Екологічні основи мисливствознавства та зоокультури в Україні: Дис... д.с.-г.н. /Інститут агроєкології і природокористування НААН. – Захищена 29.12.2016.

УДК 591.55:636.046.3/09:639.1(477).

413 с.: 39 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 648 назв.

Дисертаційна робота присвячена розробці теоретичних і практичних основ відновлення виснажених мисливських ресурсів України шляхом проведення біотехнічних заходів,

реінтродукції раніше знищених видів, введення в зоокультуру нових видів диких тварин, зниження впливу на тварин негативних факторів. Наведені результати вивчення екології тварин в природних умовах як основи для вольерного розведення їх та досліджена система експлуатації, причини пульсації ареалів, розроблена стратегія оптимізації стосунків диких тварин з людиною та її господарською діяльністю, узагальнені елементи технології розведення мисливських тварин напіввільним способом та в неволі. З'ясовані механізми взаємодії компонентів екосистем, що забезпечують цілісність і стійкість популяції окремих видів мисливських тварин. Розв'язання проблеми збереження природних комплексів і біорізноманіття в сучасних умовах тісно пов'язане з вольерним розведенням диких тварин як з вимушеною, але необхідною реакцією людини на щоденне зростання антропогенного тиску на навколишнє природне середовище і є доповненням вільному розведенню диких мисливських тварин та створює можливість збереження і збільшення чисельності біотичних угруповань, а також відіграє ресурсо-відновлюючу роль.

34.08.17.0397/0216U007516

ЕРТ угруповання словацько-українського транскордонного регіону: структура, різноманіття та оцінка екологічного стану водотоків: Заключний звіт / Державний природознавчий музей НАН України; Керівник Дяків Христина Ігорівна. – ДР 0116U006550.

УДК 595.7.

80 с.

Досліджено таксономічну різноманітність представників ЕРТ-комплексу в басейнах рік Уж та Латориця, в межах транскордонного словацько-українського регіону. Поряд з фауністичними дослідженнями та вивченням екології модельних таксонів, значна увага приділена розробці та вдосконаленню методів поліфазного аналізу одноденок. Здійснено моніторингові дослідження екологічної якості водного середовища даного транскордонного регіону за параметрами структурної організації таксоценів макрозообентосу модельних груп.

34.08.17.0398/0216U007581

Визначення видового складу і оцінка ресурсного потенціалу річкових раків водоєм басейну річки Прип'ять: Заключний звіт / Житомирський державний університет імені Івана Франка; Керівник Гарбар Олександр Васильович. – ДР 0116U008125. УДК 595:384.1.575.2.

48 с.

У результаті комплексного дослідження присвяченого питанню видового складу та ресурсного потенціалу річкових раків в басейні річки Прип'ять, доведена присутність трьох видів астацид що мають симпатричні ареали: широкопалого рака *Astacus astacus*, довгопалого рака *A. leptodactylus* та вугластого рака *A. angulosus*. Судячи з географічної мінливості частот аелів локусу Aat-1, можна зробити висновок про генетичну неоднорідність виду *A. angulosus*. Цю обставину також підтверджують дані з генетичної диференціації популяцій, розраховані за індексом M. Неї. Встановлено наявність чітких алозимних відмінностей номінативного довгопалого *A. leptodactylus* і вугластого *A. angulosus* раків. Оскільки ці види симпатричні, то факт наявності генних розбіжностей є доказом їх репродуктивної ізоляції і видової самостійності. Незважаючи на значну вікову, географічну та статеву мінливість види добре розрізняються за сукупністю стандартних морфометричних показників. При цьому жоден з них не є для близьких видів безперечно діагностичним. В Україні *A. astacus* - це зникаючий вид, з ареалом

що скорочується. В басейні Прип'яті представлений невеликою ізолюваною популяцією в Кременецькому районі Тернопільської обл., причому простежується тенденція до його зникнення. Найбільш численним безперечно є вугластий рак. Довгопалий рак, також досить численний, однак зустрічаються рідше. Нечисленним, причому традиційно, є широкопалий рак.

34.08.17.0399/0216U008276

Біорізноманіття фонових груп комах антропогенних ландшафтів України; порівняльні дослідження артропод пізньоеоценових янтарів; наукова обробка, використання і систематизація зоологічних фондів: Заключний звіт / Інститут зоології ім. І.І. Шмальгаузена; Керівник Пучков Олександр Васильович. – ДР 0112U000058. УДК 069.2:592.

175 с.

Звіт по НДР, 175 стор., 1 рис., 12 табл., 82 літературних джерела. Об'єкти дослідження - наукові фонди Інституту зоології НАНУ, типи жуків, антропогенні ландшафти, карабодні жуки, чорнотілки, мухи-ктирі, членистоногі рівненського бурштину. Мета роботи - облік і зберігання зоологічних колекцій, каталоги типів жуків, вивчення карабодних жуків та чорнотілок і мух-ктирів антропогенних ландшафтів України, дослідження інклюзій членистоногих рівненського бурштину. Методи досліджень: загальнозоологічні, роботи з колекціями та літературою, польові та лабораторні методи обліків і досліджень. Основні результати. Наведено загальну характеристику зоологічних фондів станом на кінець 2016 р., їх облік, контроль, використання та зберігання. Фонди об'єднані в 343 колекції, і представлені більш ніж 48000 видами тварин з 9 типів, 27 класів, 112 загонів і близько 900 родин. Типові матеріали налічують близько 23 600 екз. (Більше 5300 видів), з яких близько 1900 - голоотици. Всього за 5 років фонди поповнилися на 247750 зразків. Розпочато формування 24 нових колекцій. Поставлені на облік 15 колекцій (2 класи, 8 рядів, 53 родини, 417 родів і більш ніж 1000 видів). С матеріалами 183 колекцій працювало близько 200 фахівців зарубіжжя з 24 країн і понад 120 вчених з 27 українських установ (загальна кількість вивченого ними матеріалу склало більше 55000 одиниць). Оформлено 116 пересильних свідоцтв на більш ніж 40000 одиниць. Проведено понад 240 консультацій та близько 7000 визначень комах. По темі опубліковано 134 роботи (107 статей, 27 тез), загальним обсягом майже 53 друкованих аркушів (47 статей - в українських, 59 - у зарубіжних журналах). Здано до друку (журнал "Zootaxa") ілюстрований каталог жуків комах підряду Aderphaga (128 таксонів родин Cicindelidae і Carabidae, 372 типових екземплярів) з 192 кольоровими фото. Всього в антропогенних ландшафтах України відзначено 447 видів з 132 родів жуків-стрибунів і турунів. Складено визначальні таблиці по їх імаго (132 родів і 447 видів) та личинках (80 видів з 31 роду). Родина Tenebrionidae антропогенних ландшафтів представлена 75 видами з 46 родів. Складено їх визначальні таблиці, повний анотований список з даними життєвих циклів, значення і поширення. Мухи-ктирі в біотопах України, представлені 78 видами з 35 родів. Виділено 5 комплексів - мешкання в різних біотопах. Янтарна колекція складається з 4043 одиниць. У ній представлено близько 13 000 видів артропод і рослин (понад 300 родин, 32 рядів). З янтарів описано 20 родів і 77 видів. Розпочато дослідження сахалінського і таймирського янтарів, а також водних комах рівненського бурштину. Ключові слова: зоологічні колекції, облік, каталоги, типи Aderphaga, карабодні жуки, чорнотілки, мухи-ктирі, трансформовані ценози, бурштин, інклюзії, членистоногі, Україна. Умови отримання звіту: вільний доступ.

34.35 Екологія

34.08.17.0400/0516U000009

Кульбачко Юрій Люцинович. Середовищеперетворювальна роль ґрунтових сапрофагів на рекультивованих землях південного сходу України: Дис... д.б.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 17.12.2015.

УДК 591.55 (477.6).

442 с.: 107 табл., 75 іл. – Бібліогр.: 637 назв.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню середовищеперетворювальної участі ґрунтових сапрофагів на ділянках лісової рекультивациі.

34.08.17.0401/0516U000946

Коваленко Ігор Миколайович. Еколого-біологічні властивості трав'яно-чагарничкового покриву лісових екосистем Північного Сходу України: Дис... д.б.н. /Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара. – Захищена 07.12.2016.

УДК 574.581.5.

501 с.: 37 табл., 195 іл. – Бібліогр.: 485 назв.

Об'єкт - вегетативно-рухомі рослини трав'яно-чагарничкового ярусу лісових екосистем Північного Сходу України. Мета - комплексне еколого-біологічне дослідження трав'яно-чагарничкового ярусу лісових екосистем Північного Сходу України як внутрішньоекосистемної структури, що визначає стійкість і самопідтримку лісів регіону. Методи лісової екології, геоботаніки і фітоєкології популяцій, морфометрія і фітоіндикація, статистичні. Дисертаційна робота є першим спеціалізованим всебічним дослідженням трав'янистих і чагарничкових рослин Північного Сходу України. Її основним результатом є прогноз стану і розвитку популяцій рослин трав'яно-чагарничкового ярусу в лісах регіону на найближчі 30 років, а також розробка системи рекомендацій щодо екологічної оптимізації лісгосподарських робіт, спрямованої на збереження трав'яно-чагарничкового ярусу і його ключових, вегетативно-рухомих видів як у процесі лісових рубок, так і в ході лісовідновлювальних сукцесій. Сфера - ведення лісового господарства, навчальний процес.

34.08.17.0402/0416U001017

Коріновська Ольга Миколаївна. Функціонально-екологічні особливості мікроміцетів у техногенних едафотопях Криворіжжя: Дис... к.б.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 16.12.2015.

УДК 577.4 : 579.26 : 631.4.

254 с.: 26 табл., 23 іл. – Бібліогр.: 343 назви.

Досліджено накопичення різних за рухомістю форм важких металів і їх вплив на структурну організацію угруповань мікроскопічних грибів в технозомах, що призводить до формування угруповань мікроміцетів, які відрізняються від мікоценозів природних ґрунтів

34.08.17.0403/0216U002933

Оцінка впливу фітоінвазійних видів на водойми України в умовах глобальних змін клімату та їх ремедіаційний потенціал: Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Таран Наталія Юріївна. – ДР 0116U002823. УДК 574.4.

159 с.

Створено прогностичні моделі оцінки впливу інвазійних видів на аборигенних представників природних водойм України для запобігання знищення природного біорізноманіття водних екосистем. Виявлено екофакторні взаємозв'язки розвитку фітоінвазій у водоймах України за змін клі-

мату і умов середовища існування аборигенних видів. Визначено ремедіаційний потенціал інвазійних та аборигенних видів за дії наночасток біогенних металів для відбору видів ефективних у забезпеченні сталості екосистем. Показана перспективність використання *Pistia stratiotes* L., *Limnobium laevigatum*, *Salvinia natans* для фіторе mediaції водного середовища від забруднення наночастками металів. Змодельовано вплив різнорічних змін кліматичних та гідрологічних показників на розповсюдження чужорідних водних видів у зв'язку з глобальними змінами клімату та створено базу даних поширення фітоінвазійних видів у водоймах України.

34.08.17.0404/0216U007628

Екологічна оцінка сучасного стану мисливської фауни агроценозів Лісостепу України:

Заключний звіт /Інститут агроєкології і економіки природокористування НААНУ; Керівник Новицький Василь Петрович. – ДР 0116U004026. УДК 574.34.

68 с.

Вперше здійснено комплексну екологічну оцінку сучасного стану мисливської фауни агроценозів Лісостепу України у розрізі природно-сільськогосподарського районування держави

34.39 Фізіологія людини і тварин

34.08.17.0405/0416U004942

Карповський Валентин Валентинович. Роль типів вищої нервової діяльності в регуляції ліпідного обміну у свиней: Дис... к.вет.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 30.11.2016.

УДК 619:612.8.04:577.115:636.4.

181 с.: 31 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 317 назв.

Дисертаційну роботу присвячено вивченню ступеня та характеру впливу типологічних особливостей нервової системи на обмін ліпідів у організмі свиней різних вікових груп. Вперше встановлено тісний взаємозв'язок між обміном ліпідів у свиней різних вікових груп із показниками нервових процесів кори великого мозку. Встановлено функціональні зв'язки сили, врівноваженості та рухливості коркових процесів з показниками обміну ліпідів у організмі свиней, а також ступінь впливу індивідуальних особливостей нервової системи на показники обміну ліпідів у організмі поросят після відлучення від свиноматок. У дисертації розкрито ступінь впливу типологічних особливостей вищої нервової діяльності на динаміку вмісту триацилгліцеролів та загального холестеролу, що підтверджується високими функціональними зв'язками сили, врівноваженості та рухливості коркових процесів з цими показниками. Зокрема, встановлено, що вміст триацилгліцеролів та загального холестеролу у сироватці крові поросят до відлучення істотно залежить від сили коркових процесів у тварин ($n \wedge 2x = 0,48 - 0,73$; $p < 0,05 - 0,001$), і обернено корелює із основними характеристиками коркових процесів ($r = -0,64 - 0,90$ ($p < 0,01$)). Після відлучення проходить зниження вмісту триацилгліцеролів (у 1,5–2 рази) та загального холестеролу (на 12–50 %) в сироватці крові поросят. Зниження вмісту холестеролу проходить за рахунок холестеролу ліпопротеїдів низької щільності (у 2,1–2,8 раза; $p < 0,001$). Досліджено особливості жирнокислотного складу сироватки крові тварин різних типів вищої нервової діяльності. Встановлено зниження вмісту мононенасичених жирних кислот у сироватці крові свиноматок слабкого типу вищої нервової діяльності на 11–14 % ($p < 0,05$), за рахунок зниження вмісту міристолейнової жирної кислоти. Показано вищу інтенсивність метаболізму транс-жирних кислот у організмі 3-річних свиноматок сильного врівноваженого інертного типу вищої нервової діяльності

сті (на 29–35 %) та нижчу у тварин сильного неврівноваженого та слабого типу (1,4–1,6 раза) у порівнянні із тваринами сильного зрівноваженого рухливого типу вищої нервової діяльності.

34.08.17.0406/0416U004944

Скрипкіна Віта Миколаївна. Автономна нервова регуляція антиоксидантної системи в організмі свинوماتок: Дис... к.вет.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 30.11.2016.

УДК 636.09:612.8:636.4.

174 с.: 9 табл., 45 іл. – Бібліогр.: 395 назв.

Дисертаційну роботу присвячено вивченню характеру взаємодії вегетативних механізмів регуляції системи антиоксидантного захисту та інтенсивності пероксидного окиснення ліпідів в організмі свиней. Вперше встановлено тісний взаємозв'язок між тонусом автономної нервової системи та інтенсивністю пероксидного окиснення ліпідів у крові свиней. Науково доведено відмінності рівня утворення та знешкодження продуктів пероксидації ліпідів у тварин різного тону вегетативної нервової системи. Встановлено, що зі зростанням тону автономної нервової системи у плазмі крові свиней-ваготоніків відбувається зниження вмісту гідроперексидів ліпідів ($r=-0,99$; $p<0,001$). Переконливі висновки зроблено про прямі функціональні зв'язки між вмістом дієвих кон'югатів у плазмі крові тварин-симпатико- і ваготоніків ($r=0,71$ та $r=0,81$; $p<0,05$) і тонусом вегетативної нервової системи. У дисертації розкрито взаємозв'язок тону автономної нервової системи із активністю системи антиоксидантного захисту в крові свиней. Зокрема, активність антиоксидантних ензимів у крові тварин-симпатикотоніків знаходиться на вірогідно вищому рівні від такої у тварин-нормо- та ваготоніків. Встановлено зсув у балансі системи антиоксидантного захисту в тварин-симпатикотоніків у бік активності ферментативної її ланки. Досліджено особливості вмісту Курпруму, Цинку, Феруму та Магнію у плазмі крові тварин різного тону автономної нервової системи, в результаті чого встановлено тісні функціональні зв'язки та вірогідну силу впливу тону автономної нервової системи на вміст даних металів у крові свиней.

34.08.17.0407/0216U000049

Психофізіологічні аспекти пристосування молодих осіб до навчальних навантажень в сучасних умовах: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського"; Керівник Вадзюк Степан Несторович. – ДР 0113U001613. УДК 612.821-053.82.

69 с.

Матеріали роботи викладені на 69 сторінках комп'ютерного тексту, містять 19 таблиць та 10 рисунків. Список використаних джерел включає 59 найменувань. Об'єкт дослідження: артеріальний тиск у студентів, школярів різних вікових груп, рівень тривожності, психічна активність, стан автономної регуляції, функціональний стан зорового аналізатора дітей старшого шкільного віку під час роботи за монітором комп'ютера. Мета роботи: дослідити психофізіологічні механізми адаптації у школярів і студентів до сучасних навчальних навантажень, шляхи оптимізації навчальної діяльності та можливості профілактики функціональних розладів, що можуть розвинути при цьому у них.. Методи дослідження: Статистичні, соціологічні, психологічне тестування, антропометрія, електроенцефалографія, електрокардіографія, вимірювання артеріального тиску і пульсу, теплотраплярна трансоракальна реографія. Результати досліджень: Проведені дослідження стану центральної та пери-

феричної гемодинаміки у студентів віком 18-25 років з нормальним і підвищеним артеріальним тиском що інтенсивно використовують в навчальному процесі персональний комп'ютер за різних типів погоди, дозволяють більш широко оцінити важливість проявів метеотропних реакцій на перебіг та можливість формування стійких патологічних зрушень у вигляді АГ. Вивчення особливостей формування вищих психологічних функцій організму у школярів протягом навчального року дозволили проаналізувати їх адаптаційні можливості та розробити методики профілактичних заходів попередження розвитку серцево-судинних захворювань у молодих людей. посилене інформаційне навантаження на сучасного учня, студента і постійне використання ними комп'ютерних технологій вимагає постійних змін адаптаційних механізмів, які здатні змінювати здоров'я молодих людей. Це проявляється у появі функціональних розладів нервової, серцево-судинної систем, порушенні роботи опорно-рухового апарату, зорового та слухового аналізаторів.

34.08.17.0408/0216U007574

Динаміка внутрішньоклітинного кальцію під час електричної активності гангліозних клітин сітківки ока щура: Заключний звіт /Інститут фізіології ім. О. О. Богомольця НАН України; Керівник Кузнецов Кирило Ігорович. – ДР 0116U006549. УДК 577.352.5+612.822.

25 с.

Визначали амплітудно-часові характеристики кальцієвих сигналів в гангліозних клітинах сітківки ока щура у відповідь на генерацію нейроном викликаних серій потенціалів дії у режимі фіксації струму та при активації потенціалкерованих іонних каналів в режимі фіксації потенціалу. За допомогою блокаторів потенціалкерованих іонних каналів досліджували роль цих каналів у формуванні та модулюванні кальцієвого сигналу. Встановлено, що потенціалкеровані кальцієві канали родини $Kv3$ забезпечують високочастотну генерацію потенціалів дії гангліозними клітинами сітківки ока щура та модулюють амплітуду кальцієвих сигналів, зумовлених активацією високопорогових кальцієвих каналів.

34.45 Фармакологія

34.08.17.0409/0216U002856

In vitro та in vivo дослідження молекулярних механізмів дії новітніх нанокompatитів на основі фулерену C60 для доставки протипухлинних препаратів до злоякісних клітин:

Заключний звіт /Інститут біології клітини Національної Академії Наук України; Керівник Панчук Ростислав Русланович. – ДР 0115U006780. УДК 577.22+577.181.5.

46 с.

Досліджено антинеопластичний ефект нових нанорозмірних систем доставки протипухлинних препаратів доксорубіцину та цисплатину на основі фулерену C60 та показано високу ефективність їх дії in vivo щодо карциноми легень Льюїса у мишей. При цьому, спостерігалось зменшення кількості та об'єму метастатичних вузлів пухлини, 2-кратне продовження тривалості життя мишей-пухлинноносців та зниження кахексії, викликані пухлинним ростом. За результатами роботи підготовано звіт про НДР та опубліковано статтю у престижному міжнародному виданні (Nano Research).

36 ГЕОДЕЗИЯ. КАРТОГРАФІЯ

36.23 Прикладна геодезія. Прикладні застосування аерозйомки і фотограмметрії

36.08.17.0410/0416U005723

Абдаллах Ранг Абдулкарим Абдаллах. Автоматизоване оновлення на топографічних картах дорожніх мереж Іраку з використанням космічних знімків: Дис... к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 25.11.2016.

УДК 528.92.

119 с.: 12 табл., 47 іл. – Бібліогр.: 101 назва.

В роботі розглянуті теоретичні та практичні підходи щодо автоматизованого оновлення топографічних карт з використанням космічних знімків. На основі проведеного аналізу історичних аспектів картографування території Іраку встановлено, що оновлення топографічних карт було ще в кінці 80-х років ХХ-го століття, а починаючи з 2000-х років кількість нових автомобільних доріг в країні почала суттєво збільшуватись, що підтвердило актуальність даної тематики. На основі аналізу характеристик космічних знімальних систем та використання знімків різної розрізненості встановлено, що для оновлення топографічних карт доцільно використовувати космічні знімки, отримані із супутників GeoEye-1, QuickBird, Ikonos, WorldView-2 - для карт масштабу 1:5000; Eros A, Eros B - для карт масштабу 1:10000; Spot-5 - для карт масштабу 1:25000; IRS 1C/1D - для карт масштабу 1:50000; Spot-4 - для карт масштабу 1:100000. Розглянуто теоретичні основи автоматизованого пошуку дорожньої мережі на космічних знімках та запропоновано загальну схему оновлення топографічних карт, згідно з якою виокремлено основні етапи визначення дорожньої мережі на картах та знімках, а також подано концептуальну схему автоматизованої технології оновлення дорожніх мереж на топографічних картах, яка заснована на сегментації растрових даних з подальшою їх векторизацією. Розроблено програмний комплекс, в якому оброблено 10 листів (аркушів) топографічних карт території Іраку в масштабі 1:50000. Виявлення доріг складає від 70% до 95%. Також визначені дороги на космічному знімку, отриманому із супутника GeoEye-1 в 2013 році на територію м. Сулейманія.

37 ГЕОФІЗИКА

37.01 Загальні питання геофізики

37.08.17.0411/0216U002868

Комплексна обробка геофізичних даних, отриманих на Українській антарктичній станції "Академік Вернадський" для дослідження структури сейсмічного процесу та будови геологічного середовища Західної Антарктики: Заключний звіт /Головний центр спеціального контролю (філія Національного центру управління та випробувань космічних засобів) Державного космічного агентства України; Керівник Ляшук Олександр Іванович. – ДР 0116U007988. УДК 550.348.432; 550.834.8.

79 с.

Проведений аналіз наявних даних, отриманих в результаті спостережень за джерелами сейсмоакустичної емісії, полем радонових еманаций і електромагнітним полем в приземному шарі атмосфери. Визначено основний комплекс геофізичних методів дослідження особливостей геологічної будови району розташування УАС, до якого входять метод сейсмоемісійної топографії, метод магнітотелуричного зондування та метод еманацийної зйомки. Розроблено методику та наведено детальний алгоритм проведення комплексної інте-

грованої кількісної інтерпретації геофізичних даних, який передбачає визначення районів дислокації зон геологічних неоднорідностей на кількісному ймовірнісному рівні з використанням функції комплексного показника ефективних параметрів

37.08.17.0412/0216U002869

Аналіз умов та розробка рекомендацій по розміщенню на базі установи радіонуклідної лабораторії: Заключний звіт /Головний центр спеціального контролю (філія Національного центру управління та випробувань космічних засобів) Державного космічного агентства України; Керівник Ляшук Олександр Іванович. – ДР 0116U007151. УДК 550.3.

33 с.

У роботі розглянуто принципи нормування радіаційного впливу, основні положення "Норм радіаційної безпеки України" (НРБУ-97), основні регламентні величини, санітарні правила протирадіаційного захисту, типи джерел іонізуючих випромінювань, групи радіотоксичності радіоактивних ізотопів, загальні принципи захисту від іонізуючих випромінювань, вимоги до влаштування, обладнання та організації праці у радіонуклідній лабораторії при роботі з джерелами іонізуючих випромінювань, дезактивації робочих приміщень та устаткування лабораторії, поводження з радіоактивними відходами, засоби індивідуального захисту та особистої гігієни при роботі з радіоактивними речовинами. Матеріали даної роботи дозволяють вивчити вимоги та визначити комплекс захисних заходів щодо забезпечення умов, необхідних для виконання вимог радіаційно-гігієнічних регламентів НРБУ-97 та інших вимог санітарного законодавства, до влаштування, обладнання та організації праці у радіонуклідній лабораторії ГЦСК.

37.08.17.0413/0216U002870

Визначення калібрувальної функції для розрахунку локальної магнітуди (mlv) землетрусів на території України: Заключний звіт /Головний центр спеціального контролю (філія Національного центру управління та випробувань космічних засобів) Державного космічного агентства України; Керівник Корнієнко Ігор Валерійович. – ДР 0116U007153. УДК 550.3.

16 с.

Основою роботи є розробка програмно-математичного забезпечення апаратно-програмного комплексу з розрахунку локальної магнітуди (MLv) сейсмічних джерел за даними цифрових каналів пунктів спостереження Головного центру спеціального контролю, уточнення значень калібрувальної функції для розрахунку локальної магнітуди (MLv) землетрусів на території України, внесення та розробка рекомендацій оперативному черговому ПУ ГЦСК по використанню програмно-математичного забезпечення. В процесі виконання НДР були вирішені наступні задачі: 1. Уточнення значень калібрувальної функції для розрахунку локальної магнітуди (MLv) для землетрусів на території України. 2. Розробка програмно-математичного забезпечення апаратно-програмного комплексу з розрахунку локальної магнітуди (MLv) сейсмічних джерел за даними цифрових сейсмічних станцій ГЦСК. 3. Розроблення рекомендацій по визначенню локальної магнітуди (MLv) джерела з використанням даних цифрових каналів ГЦСК для землетрусів на території України, внесені зміни та доповнення до ПМЗ на АРМ ОЧ. Результати роботи будуть використані при обробці сейсмічних сигналів в системі сейсмічного моніторингу ГЦСК.

37.08.17.0414/0216U002871

Методика прогнозування імовірних сейсмічних зон в межах платформної частини

України: Заключний звіт /Головний центр спеціального контролю (філія Національного центру управління та випробувань космічних засобів) Державного космічного агентства України; Керівник Ляшук Олександр Іванович. – ДР 0116U007154. УДК 550.34.

56 с.

В роботі досліджена можливість на основі аналізу ряду геолого-геофізичних критеріїв здійснювати прогнозування імовірних сейсмогенних зон в межах платформної частини території України. Зібрана та проаналізована наявна інформація про геолого-геофізичні критерії виділення сейсмогенних зон. Проаналізовані зареєстровані сейсмічні події та їх приуроченість до тих чи інших геотектонічних аномалій. Виділені можливі сейсмогенні зони в межах платформної частини території України. Мета роботи: Використовуючи геолого-геофізичні критерії виділення сейсмогенних зон, дослідити можливість прогнозування імовірних сейсмогенних зон в межах платформної частини України.

37.08.17.0415/0216U002872

Оцінки добротності земної кори на території Українського щита з метою підвищення точності визначення енергетичних параметрів землетрусів з району Кривого Рогу:

Заключний звіт /Головний центр спеціального контролю (філія Національного центру управління та випробувань космічних засобів) Державного космічного агентства України; Керівник Ляшук Олександр Іванович. – ДР 0116U007155. УДК 550.34.

35 с.

Основою роботи є визначення магнітуди сейсмічних джерел по поверхневим Lg хвилям з району Кривого Рогу з урахуванням кількісних показників добротності земної кори Українського щита. Отримані дані будуть рекомендовані для використання в оперативній роботі, будуть внесені зміни та доповнення до ПМЗ на АРМ ОЧ. В процесі виконання НДР були вирішені наступні задачі: 1. Проведення вибірки статистичних даних їх фільтрація та конвертування, побудова обвідної та регресії сигналів для розрахунку добротності та її використання в розрахунку магнітуди (mb_{lg}) землетрусів з району Кривого Рогу. 2. Розробка алгоритму та програмно-математичного забезпечення з розрахунку магнітуди mb_{lg} . 3. Внесення змін та доповнень до ПМЗ на АРМ ОЧ. Результати роботи будуть використані при обробці сейсмічних сигналів в системі сейсмічного моніторингу ГЦСК.

37.08.17.0416/0216U002873

Науково-технічні пропозиції з формування системи моніторингу для проекту "Іоносат-Мікро":

Заключний звіт /Головний центр спеціального контролю (філія Національного центру управління та випробувань космічних засобів) Державного космічного агентства України; Керівник Ляшук Олександр Іванович. – ДР 0116U007156. УДК 550.34.

41 с.

Проналізований план проведення космічного експерименту "Іоносат-Мікро". Проведений аналіз природних геофізичних явищ, що можуть спричинити вплив на іоносферу, проведені дослідження моделей такого впливу. Розглянуті геофізичні мережі в якості джерела інформації при верифікації космічних досліджень. Проналізовані інфраструктура ГЦСК для застосування у якості системи підсупутникового геофізичного моніторингу. Сформовані науково-технічні пропозиції щодо системи підсупутникового моніторингу космічного експерименту "Іоносат-Мікро".

37.08.17.0417/0216U002874

Оцінка можливостей застосування технічних засобів ГЦСК для моніторингу космічної погоди (МКП):

Заключний звіт /Головний центр спеціального контролю (філія Національного центру управління та випробувань космічних засобів) Державного космічного агентства України; Керівник Ляшук Олександр Іванович. – ДР 0116U007157. УДК 550.34.

41 с.

Проведений аналіз чинників, що впливають на стан космічної погоди. Досліджена наявна матеріально-технічна база ГЦСК, що може використовуватися для фіксації збудження іоносфери. Визначені режими роботи технічних засобів для проведення експериментів із фіксації збудрень іоносфери. Проведена реєстрація та накопичення даних, їх аналіз. Сформувані пропозиції щодо застосування технічних засобів ГЦСК для моніторингу космічної погоди.

37.27 Гідрологія суші

37.08.17.0418/0216U002877

Розробка рекомендацій з розрахунку водогосподарського балансу (на прикладі суббасейну Прип'яті): Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Гребінь Василь Васильович. – ДР 0116U002824. УДК 556.357.

102 с.

Об'єкт дослідження - територія суббасейну Прип'яті в межах України. Метою роботи є розробка рекомендацій щодо розрахунку водогосподарського балансу на прикладі суббасейну Прип'яті. Водогосподарські баланси входять до складу документів "Плану управління річкового басейну" і є підставою для визначення складу водогосподарських та водоохоронних заходів, черговості їх реалізації. Основними завданнями, які будуть розв'язані під час реалізації даної розробки є наступні: розробка розрахункової балансової схеми суббасейну Прип'яті, що відповідає новому водогосподарському районуванню території України; обчислення величини водних ресурсів в розрахункових створах, що обмежують водогосподарські ділянки (статистичні параметри, забезпечені об'єми стоку, динаміка змін водності по довжині річки); вибір лімітуючих періодів та оцінка їх водності; визначення складових балансу в межах кожної водогосподарської ділянки; складання для років певної забезпеченості водогосподарських балансів відповідно до створів розрахункової балансової схеми та для суббасейну Прип'яті в цілому; надання рекомендацій стосовно практичного застосування методики. Результати досліджень будуть спрямовані для подальшого впровадження у системі Державного агентства водних ресурсів України.

37.08.17.0419/0216U007541

Узагальнення оцінок стану прогнозних ресурсів та експлуатаційних запасів підземних вод з використанням автоматизованої бази даних прогнозних ресурсів підземних вод України:

Заключний звіт /Державне науково-виробниче підприємство "Державний інформаційний геологічний фонд України"; Керівник Юркова Наталія. – ДР 0107U012379. УДК 681.3:/556.382/(477).

442 с.

Узагальнені результати оцінок стану прогнозних ресурсів та експлуатаційних запасів підземних вод України. Вдосконалена структура бази даних прогнозних ресурсів підземних вод. Створено карти існуючих та потенційних джерел забруднення та виснаження підземних вод. Робота передається за кордон за договірною ціною.

37.08.17.0420/0216U007631

Дослідження умов формування підземних водних ресурсів на території Причорноморського артезіанського басейну: Заключний звіт /Український державний геологорозвідувальний інститут; Керівник Білокопитова Ніна Андріївна. – ДР 0108U010138. УДК 556.3: 681.332 (477.7).

209 с.

Робота присвячена підготовці матеріалів до оцінки ресурсів підземних вод Причорноморського артезіанського басейну методом моделювання. Виконаний аналіз результатів прогнозу оцінки ресурсів питних підземних вод у попередній період, розроблений перелік матеріалів, необхідний для виконання моделювання, розроблені рекомендації до складання карт параметрів та показників для створення моделі ПАБ, регламентовані методичні підходи до обґрунтування розрахункових шарів. Складені карти інфільтраційного живлення 50% та 95% забезпеченості по Одеській, Миколаївській, Херсонській та Запорізькій областях. Створені математичні моделі по межиріччях Дніпро - Молочна, Дніпро - Південний Буг, Південний Буг - Дністер, Дністер - Дунай, по кожному з яких обґрунтована розрахункова схема, виділені розрахункові водоносні та водотривкі пласти, граничні умови, підготовлені масиви інформації.

37.31 Фізика Землі

37.08.17.0421/0416U005721

Джуман Богдан Богданович. Апроксимація регіонального гравітаційного поля неортогональними функціями: Дис... к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 25.11.2016.

УДК 528.221; 528.223.

115 с.: 3 табл., 34 іл. – Бібліогр.: 110 назв.

Дисертацію присвячено розробленню теоретичних основ та методик для моделювання регіонального гравітаційного поля неортогональними функціями з використанням гравітаційних аномалій у вільному повітрі. В роботі побудовано поле висот квазігеоїда на територію регіону Арктики. В якості вихідних даних прийнято поле гравітаційних аномалій у вільному повітрі на даний регіон з Арктичного проекту. Побудова (квазі)геоїда здійснювалася за допомогою процедури „Вилучення - Відновлення”.

37.08.17.0422/0416U005722

Вовк Андрій Ігорович. Просторово-часова диференціація горизонтальних рухів земної кори Європи за даними ГНСС-вимірів:

Дис... к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 24.11.2016.

УДК 528.481:551.242.11.

153 с.: 27 табл., 64 іл. – Бібліогр.: 202 назви.

У дисертаційній роботі виконано дослідження горизонтальних рухів земної кори Європейської частини Євразійської літосферної плити з використанням методики опрацювання просторових ГНСС-мереж на території Європи. За результатами опрацювання даних спостережень перманентних ГНСС-станцій визначено абсолютні і регіональні складові векторів швидкості горизонтальних рухів та проведено дослідження параметрів деформації земної кори. У роботі розроблено методику і алгоритм визначення динаміки ротаційних параметрів тектонічної плити. За розробленою методикою встановлено межі двох блоків, які мають відмінні ротаційні параметри.

37.08.17.0423/0416U005724

Лопушанський Олександр Миколайович. Побудова моделей гравітаційного поля Землі

за супутниковими даними: Дис... к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 24.11.2016.

УДК 528.21:528.22.

138 с.: 4 табл., 47 іл. – Бібліогр.: 103 назви.

Сучасний стрімкий розвиток геодезії характерний використанням різноманітних вимірів з підвищенням їх точності, що впливає на визначення фігури та гравітаційного поля Землі на якісному рівні. За визначенням, гравітаційне поле Землі відображає розподіл мас і перенесення їх як всередині, так і на поверхні Землі. З 2000-го до 2009-й років запущено супутники CHAMP, GRACE та GOCE, які відносяться до категорії супутників LEO (Low Earth Orbit), з висотою орбіти, яка не перевищує 500 км.

37.08.17.0424/0416U005742

Грицай Оксана Дмитрівна. Визначення механізмів вогнищ місцевих землетрусів на основі кінематичних і динамічних підходів:

Дис... к.ф.-м.н. /Інститут геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України. – Захищена 12.12.2016.

УДК 550.344.

167 с.: 34 табл., 70 іл. – Бібліогр.: 120 назв.

Дисертаційна робота присвячена визначенню механізмів вогнищ землетрусів на основі комплексу кінематичних і динамічних підходів. Кінематичний підхід реалізовано у вигляді графічного методу. Розглянуто особливості застосування цього методу для визначення механізмів вогнищ слабких землетрусів у різних сейсмаактивних регіонах. Динамічний підхід полягає в оберненні хвильових форм перших вступів Р- хвиль з метою визначення компонент тензора сейсмічного моменту. Розроблений у роботі метод обернення хвильових форм доповнено процедурою перетворення координат, яка дозволяє визначати механізм вогнища землетрусу з використанням невеликої кількості станцій. Запропоновано метод визначення параметрів розподіленого джерела. Запропоновані методи реалізовано у вигляді пакетів прикладних програм та апробовано на тестових та реальних прикладах.

38 ГЕОЛОГІЯ

38.01 Загальні питання геології

38.08.17.0425/0216U007494

Визначення пріоритетності освоєння перспективних для розвідки ділянок кам'яновугільних родовищ України на основі досліджень їх геолого-промислових характеристик: Заключний звіт /Державне науково-виробниче підприємство "Державний інформаційний геологічний фонд України"; Керівник Доценко Ганна. – ДР 0106U006459. УДК 553.045.2:553.045.3 (477).

5568 с.

Створена база даних геолого-промислових характеристик перспективних для розвідки ділянок кам'яновугільних родовищ України, що обліковані в Державному балансі запасів в групі "Перспективні для розвідки". Виконана попередня оцінка можливості промисловості перспективних для розвідки ділянок, визначена доцільність і черговість проведення на них подальших геологорозвідувальних робіт.

38.08.17.0426/0216U008253

Прогноз поширення колекторів та виділення пасток вуглеводнів у мезозойсько-кайнозойських відкладах платформного піднасуву Покутсько-Буковинських Карпат з використанням методик сейсмологічного аналізу: Заключний звіт /Укра-

їнський державний геологорозвідувальний інститут; Керівник Дем'яненко Іван Іванович. – ДР 0108U006971. УДК 550.834:552.578.2061.4:551.76/77(477.8).

90 с.

Вдосконалені програмно методичні комплекси (ПМК) "Сейсмоцикліт" і амплітудно-частотної характеристики середовища (АЧХС) що базуються на принципах седиментаційної циклічності осадових товщ. Виконана адаптація ПМК до сейсмологічних умов на Лопушнянській, Федьковицькій і Путилській структурах в мезозойсько-кайнозойських відкладах Покутсько-Буковинських Карпат. Особливості структурної будови структур є наявність поперечних порушень - можливих каналів міграції вуглеводнів в пастках різних типів. Поширення і особливості розвитку колекторів пов'язані з різними геологічними умовами досліджених об'єктів. На Путилській структурі колектори приурочені до склепінної частини, а на Федьковицькій - південно-східного крила.. Результати досліджень використані при складанні карт зон поширення колекторів і покришок в межах вивчених структур і при обґрунтуванні напрямків геологорозвідувальних робіт. Галузь використання геологорозвідка. Робота передається за кордон за договірною ціною.

38.15 Літологія

38.08.17.0427/0416U005599

Беліцька Марина Валеріївна. Літологія і техногенні властивості донних осадків річок Дніпровсько-Бузького лиману: Дис... к.геол.н. /Відділення морської геології та осадового рудоутворення Національного науково-природничого музею Національної Академії наук України. – Захищена 15.12.2016.

УДК 552.5:551.312.3.

175 с.: 13 табл., 58 іл. – Бібліогр.: 185 назв.

Досліджена літологія різних генетичних типів сучасних відкладів, по-будовані літологічні колонки і розрізи окремих ділянок Дніпра, Інгульця, Південного Бугу. Виокремлена роль техногенного та природного факторів у формуванні техногенних родовищ та рудопроявів. За результатами вивчення літолого-технологічних особливостей донних осадків охарактеризовані процеси сучасного осадконакопичення та утворення "техногенних родовищ" в річках Дніпровсько-Бузького лиману. Визначені технологічні властивості донних осадків річок Дніпровсько-Бузького лиману, запропоновані техногенні схеми комплексної переробки сучасного алювію. Літологічні розрізи верхнього шару донних осадків в профілях най-більш репрезентативних ділянок річки Інгулець відображають вплив техно-генних чинників, що позначаються в перемішуванні шарів осадків і накопиченні продуктів подрібнення та збагачення залізистих кварцитів. Дані ділянки є перспективними для збагачення з отриманням кондиційного залізородного концентрату із загальним вмістом заліза 65,4 мас. %. Сучасні заплавні та руслові відкладення Дніпра, Південного Бугу, Інгулу, Інгульця та їх приток містять підвищені концентрації важких мінералів - альмандину, ільменіту, циркону, монациту та низку техногенних компонентів: зерен металургійного заліза, міді, бронзи та інших сплавів. Для комплексної переробки таких полімінеральних осадків запропоновано багатостадійну сепарацію з послідовним виділенням кількох мономінеральних концентратів. Окрім економічних переваг, вона має також екологічне спрямування, оскільки забезпечує очищення річкової мережі від промислового забруднення.

38.21 Регіональна геологія

38.08.17.0428/0516U000941

Вергельська Наталія Вікторівна. Теоретичні основи перервно-неперервного форму-

вання вугільно-вуглеводневих формацій:

Дис... д.геол.н. /Інститут геологічних наук Національної Академії наук України. – Захищена 07.12.2016.

УДК 553.94:552.578.1(100+477).

393 с.: 10 табл., 60 іл. – Бібліогр.: 267 назв.

Дисертація присвячена вивченню теоретичних основ перервно-неперервного формування вугільно-вуглеводневих формацій. Визначено успадкованість накопичення органічної речовини у кам'яновугільно-пермський - юрський - палеоген-неогеновий періоди та в сучасних умовах торфонакопичення в геологічних структурах. Кожен наступний стратиграфічний горизонт вміщує вугілля меншої стадії вуглефікації, крім ділянок з контактним метаморфізмом. Охарактеризовано перетворення органічної речовини та окремих її мікрокомпонентів при наявності воднево-вуглеводневого флюїдного підтоку. Обґрунтовано накопичення вугільної складової формації в періоди тектоно-магматичних активізацій, а вуглеводневої - протягом всього часу в результаті природних та техногенних тектонічних порушень. Встановлено закономірності формування газоносності вуглепородного масиву в залежності від його структурно-тектонічної будови. Визначено зони техногенних колекторів з різним вуглеводневим потенціалом.

38.08.17.0429/0516U000942

Іванова Аріадна Вікторівна. Генезис і еволюція солоного вугілля України та проблеми його освоєння: Дис... д.геол.н. /Інститут геологічних наук Національної академії наук України. – Захищена 08.12.2016.

УДК 553.947[552.574+550.42](477).

336 с.: 47 табл., 59 іл. – Бібліогр.: 412 назви.

Дисертація присвячена обґрунтуванню концепції засолення органічної речовини вугілля в стадію седиментодіагенезу. На підставі комплексу показників, отриманих при аналізі геологічної будови досліджуваних об'єктів, фаціальних умов торфонакопичення, фізико-хімічних властивостей торфів і вугілля, петрохімічних характеристик вугілля, показано, що утворення солоного вугілля - закономірний наслідок певних умов геологічного минулого Землі, зокрема періодів активізації ендегенних процесів, що супроводжувалися трансгресіями й регресіями моря та інтенсивним вулканізмом. У всіх відомих випадках геоекологічні обстановки формування солоного вугілля характеризувалися наявністю джерела солей у торф'яну стадію. У паралітичних басейнах таким джерелом була морська вода, в областях розвитку галогенних утворень - продукти їх руйнування, у регіонах із проявами активного магматизму - похідні магматичної і постмагматичної діяльності. Подальша еволюція солоного вугілля визначалася постдіагенетичними процесами, у першу чергу метаморфізмом, що вела до перетворення молекулярної й надмолекулярної структури речовини вугілля. При відповідному тектонічному режимі, що визначає фізичні і реологічні властивості вугілля та гідрогеологічні умови вуглепородного масиву, відбувається втрата натрію у хлоридній і гуматній формах. Виходячи з концепції седиментодіагенетичного засолення вугілля можна ефективно вирішувати цілу низку геологічних завдань, таких як встановлення палеогеографічних умов торфонакопичення, прогнозування наявності солоного вугілля у тому чи іншому регіоні або геологічній формації, кореляція геологічних подій і уточнення історії геотектонічного розвитку вугленосних басейнів, уточнення солового балансу евапоритових басейнів та ін. Зокрема, підтверджене положення про морську воду як джерело засолення вугленосних покладів паралітичного типу палеозойських прогинів України (Дон-Дніпровського, Львівсько-Волинського й Переддобруджинського). Підтверджується точка зору про інверсію Донбасу

на рубежі С-Р (уральської фази тектогенезу). Обґрунтовується десцендентно-седиментаційний характер ранньпермського евалоритового басейну Доно-Дніпровського прогину, одним із джерел надходження солей у який була товща вугленосних покладів карбону, що руйнувалася. Геологічна й гносеологічна сторони феномену соляного вугілля мають і чисто прикладний інтерес, будучи тісно пов'язаними з технологічними завданнями його освоєння. Виходячи з аналізу форм зв'язку натрію й хлору з органічною речовиною бурого й кам'яного вугілля оцінюється доцільність застосування тих або інших методів знесолення. Акцентується увага на тій принциповій обставині, що буре й кам'яне вугілля вимагають різного підходу при розробці методів їх знесолення, тому що натрій, що утримується в них, має з органічною речовиною різні форми зв'язку.

38.08.17.0430/0416U005587

Лівенцева Ганна Анатоліївна. Геологічні передумови формування техногенних систем вугільних масивів Львівсько-Волинського басейну: Дис... к.геол.н. /Інститут геологічних наук Національної академії наук України. – Захищена 07.12.2016.

УДК УДК 553.94:504.062.4 (477.8).

213 с.: 18 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 150 назв.

Спираючись на світовий і вітчизняний досвід вивчення геологічних передумов формування техногенних систем вугільних масивів, новоутворених газових колекторів Львівсько-Волинського басейну віднесено до локальних газоносних об'єктів. На конкретних прикладах у роботі охарактеризовано парагенетичні зв'язки вугільних та вуглеводневих покладів в межах Львівсько-Волинського басейну. Дано характеристику геолого-екологічного середовища, визначено екологічні характеристики техногенних вуглепородних масивів та наслідки впливу вуглеводневого продукту на геолого-екологічне середовище. Обґрунтовано оптимальний комплекс досліджень для встановлення загальних, необхідних та достатніх критеріїв визначення потенційних техногенних газових колекторів. За встановленими критеріями дано ранжування техногенних систем Львівсько-Волинського басейну, визначено шість конкретних локальних об'єктів. До першочергових об'єктів для освоєння новоутворених техногенних систем вугільних масивів визначені: Тяглівецьке вугільне родовище, поля шахт "Лісова", "Степова", що знаходяться в межах Червоноградського геолого-промислового району. До другої черги локальних об'єктів належать Забузьке та Межиріченське вугільні, Великомоствівецьке газове родовища. Волинське та Любельське родовища знаходяться в зоні газового вивітрювання, тому є найменш перспективними. Для збільшення ресурсної бази енергетичного балансу України необхідно продовжувати освоєння Львівсько-Волинського басейну з урахуванням новоутворених техногенних систем.

38.35 Мінералогія

38.08.17.0431/0216U007498

Створення аналогів напівпромислових установок для виробництва висококондиційних концентратів для металургійної промисловості з техногенної залізородної сировини: Заключний звіт /Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка; Керівник Брик Олександр Борисович. – ДР 0116U006085. УДК 549.02 + 551 + 553.08.

83 с.

Охарактеризовано техногенні поклади залізних руд Криворіжжя. Створено аналоги напівпромислових установок для виробництва залізородних концентратів, а саме: установку для перетворення слабомагнітної залізородної сировини на сильномагнітну за допомогою відновлювальних

газів та пристрій для сепарації високодисперсної залізородної сировини. За допомогою створеної установки досліджено режими перетворень магнітних властивостей та структури залізних руд під впливом відновлювальних газів та визначено ступінь перетворення в залежності від розміру частинки, температури в реакторі та ін. Показано, що при випалюванні гематитової руди в атмосфері СО за температурою Кюрі 550 - 560 °С відбувається утворення магнетиту з температурою Кюрі 550 - 560 °С. Намагніченість отриманих зразків зростає в декілька десятків разів. За допомогою створеної установки проведено магнітну сепарацію перетворених зразків та показано, що концентрація заліза в утвореному концентраті складає, для деяких проб, 69%. Новизна отриманих результатів полягає в тому, що розділення рудної і нерудної компоненти відбувається за допомогою комбінованого впливу постійного та змінного магнітних полів.

38.37 Петрографія

38.08.17.0432/0516U000966

Сукач Віталій Васильович. Петрологія Середньопридніпровського архейського кратону:

Дис... д.геол.н. /Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка. – Захищена 20.12.2016.

УДК 552.4(477.63).

514 с.: 48 табл., 104 іл. – Бібліогр.: 498 назв.

В дисертації викладено результати петрологічних досліджень Середньопридніпровського кратону, що складений типовим для архейської кори набором породних комплексів, серед яких чарнокіт-гранулітовий, плагіограніт-амфіболітовий, тоналіт-зеленокам'яний, теригенно-хемогенний та двопольовошпатових гранітів. Гранулітовий комплекс розвинений в межах Славгородської брили та південно-західніше від неї. Доведено переважно вулканогенну природу протолітів гранулітового та амфіболітового комплексів за незначної ролі туфитів і осадових порід. Вони формувалися за специфічних умов ранньодокембрійської дрібноствільникової мантіїної конвекції, діяльності мікро- та мезоплюмів. Протоліти аульської серії накопичувалися за участі двох самостійних магматичних джерел: 1) мантіїного - олівінові й толейтові базальти і 2) корового - вулканіти середнього та кислого складу. Породи славгородського комплексу метаморфізовані в гранулітовій та діафторовані у високотемпературній амфіболітовій фаціях. Діафторез пов'язаний з головним етапом метаморфізму аульського комплексу. Магматизм в межах зеленокам'яних структур розвивався автономно за рахунок самостійних магматичних камер, сателітних по відношенню до єдиного плюмового джерела. Внаслідок цього стратиграфічні розрізи кожної структури відрізняються між собою на рівні світ і підсвіт. ТТГ асоціації відіграють провідну роль в метаморфічно-ультраметаморфічних перетвореннях більш ранніх породних комплексів. В межах Середньопридніпровського кратону прогнозується виявлення алмазоносних порід кімберліт-лампроїтового або нетрадиційних (в коматітах і лампрофірах) типів

38.53 Геологія родовищ нафти, газу і конденсатів

38.08.17.0433/0516U000930

Мачуліна Світлана Олександрівна. Геологія та нафтогазоносність доманікоїдних відкладів: Дис... д.геол.н. /Інститут геологічних наук Національної академії наук України. – Захищена 06.12.2016.

УДК 552.578.2.061.31:552.52.

366 с.: 28 табл., 78 іл. – Бібліогр.: 440 назв.

В основі даного дисертаційного дослідження лежить концепція про безперервно-переривчасте формування в

аквагенних басейнах збагачених органікою доманікоїдних відкладів (чорних сланців), які відображають специфічні фізико-хімічні умови середовища накопичення осадків і особливо зв'язок з тектоно-геодинамічними процесами в земній корі. Цім відкладам належить одна з провідних ролей в нафтогазоутворенні. Доманікоїдні відклади широко поширені в осадових розрізах докембрію и фанерозою нафтогазоносних регіонів світу, в тому числі України. Проаналізовано стратиграфічні рівні їх розвитку в усіх геологічних періодах на тлі геосторичної еволюції Землі; розглядаються періодичність, масштаби поширення, структурно-тектонічні передумови формування. Виконано комплексне дослідження різновікових доманікоїдних відкладів Дніпровсько-Донецької западини (ДДЗ), Донбасу, Переддобруджинського прогину. Визначено діагностичні критерії їх виділення в глибоких свердловинах, особливості речового складу, хіміко-бітумінологічна характеристика, палео-, - тектонічні, -географічні і -геоморфологічні умови формування.

38.61 Гідрогеологія

38.08.17.0434/0216U002913

Оцінка критеріїв достовірності типових гідрогеологічних процесів та механізмів водної міграції речовин у геологічному середовищі: Заключний звіт /Інститут геологічних наук Національної Академії Наук України; Керівник Ситніков Анатолій Борисович. – ДР 0112U002019. УДК 556.3.072:517.962.8.

165 с.

Кількісно оцінено запропоновані критерії достовірності (детермінізм, компетентні об'єми і часи). Запропоновано рівняння стану (швидкості руху та масового вмісту речовин у ґрунтах) описані нелінійними універсальними залежностями рушійних сил, а також систематизовані і кількісно охарактеризовані їх параметри та основні застосовувані вимірювальні прилади та обчислювальні пристрої. Для оцінки стану речовин запропоновано прогнози диференційні та загальнобалансові рівняння, що описують складні природні процеси (математичні моделі), для перших рекомендована явна стійка схема розв'язування.

39 ГЕОГРАФІЯ

39.03 Теоретична географія

39.08.17.0435/0216U007502

Якість життя населення міст і регіонів України: динаміка та особливості зрушень: Заключний звіт /Інститут географії НАН України; Керівник Покляцький Сергій Анатолійович. – ДР 0116U006700. УДК 911.3:314:330.59(477).

112 с.

Опрацьовано методологічний інструментарій оцінки якості життя населення на регіональному і муніципальному рівні та визначено проблеми його застосування. Укладено систему індикаторів оцінки якості життя і методику їх відбору та агрегування на визначених територіальних рівнях дослідження. Методику апробовано на прикладі 129 міст і регіонів України. Визначено проблеми і перспективи поліпшення якості життя населення відповідно до оцінки її динаміки за 2005-2015 рр.

39.21 Економічна і соціальна географія

39.08.17.0436/0416U005546

Молікевич Роман Сергійович. Стан здоров'я

населення Херсонської області (медико-географічне дослідження): Дис... к.геогр.н. /Інститут географії НАН України. – Захищена 09.12.2016.

УДК 911.3:614(477.72).

267 с.: 13 табл., 67 іл. – Бібліогр.: 214 назви.

Розроблені теоретико-методологічні основи та методика регіонального медико-географічного дослідження стану здоров'я населення. Виявлено і проаналізовано умови і чинники впливу на стан здоров'я у Херсонській області. Розраховано ранговий індекс здоров'я населення і здійснено типізацію адміністративних одиниць регіону, на основі якої виділено три типи районів з двома підтипами у кожному. На базі проведеної типізації визначені пріоритетні напрями збереження здоров'я і покращення медико-демографічної ситуації у Херсонській області.

39.08.17.0437/0416U005547

Марущинець Андрій Васильович. Трансформація аграрної сфери та соціально-економічний розвиток Київського Придніпров'я: Дис... к.геогр.н. /Інститут географії НАН України. – Захищена 09.12.2016.

УДК 911.3:338.43(477.4/.5).

196 с.: 20 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 212 назви.

Розроблено теоретико-методичні засади суспільно-географічного дослідження трансформаційних процесів в аграрній сфері та їхнього впливу на соціально-економічний розвиток регіону. Досліджено особливості трансформаційних процесів в аграрній сфері Київського Придніпров'я на основі аналізу інституційних, галузевих, територіальних зрушень та виявлено їхній вплив на соціально-економічний розвиток регіону. Розроблено і апробовано методику комплексного дослідження зрушень в спеціалізації сільського господарства у розрізі адміністративних районів, здійснено їхню якісну та кількісну оцінку.

41 АСТРОНОМІЯ

41.29 Космологія

41.08.17.0438/0216U007645

Темна енергія та темна матерія в астрофізичних об'єктах та космології: Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Парновський Сергій Людомирович. – ДР 0116U006218. УДК 524.8; 52:531.51; 52:530.12; 530.1:51Ф72.

81 с.

Об'єкт дослідження: Всесвіт в цілому, галактики, космічні промені, гравітаційні лінзи. Мета роботи: Отримання нових знань про природу екстремальних астрофізичних та космологічних явищ, де суттєву роль можуть відігравати розширення стандартної космологічної моделі та модифікації загальної теорії відносності, пошук ефектів "нової фізики". Методи дослідження: методи теоретичної фізики та астрофізики, чисельне моделювання. Досліджена динаміка односторонніх моделей типу IX за Біанки з часоподібною та просторподібною сингулярністю. Отримано розв'язки спільної системи рівнянь Ейнштейна та скалярного поля, які описують сферично-симетричні статичні конфігурації за наявності центральної голої сингулярності або чорної діри. Проаналізовано рух пробних тіл. Досліджено поведінку однорідного ізотропного Всесвіту з загальним баротропним рівнянням стану. Для 4-х близьких гігантських галактик (M81, NGC3368, Молочний шлях, M31) побудовані профілі зростання орбітальних мас, а також профілі густини темної матерії гало. Отримано наближені формули для часової затримки критичних зображень точкового джерела, що знаходиться поблизу каустики. Досліджено вплив галактичних та міжгалактичних магнітних полів на поширення космічних про-

менів найвищих енергій. Показано, що деякі зареєстровані події можуть мати джерелом близьку галактику з активним ядром - Діву А. Знайдено потенційні джерела триплета подій: мікроквасари SS433 і GRS1915+105 та магнетар SGR 1900+14. Проведено аналіз багатохвильових даних спостережень великомасштабного джета квазара 3C273. Проаналізовано вплив темної матерії у вигляді стерильних нейтрино, здатних пояснити лінію випромінювання на 3.5 keV, на процес реіонізації Всесвіту. Задетектоване таке випромінювання за межами центральної частини Галактики. Виявлена відмінність між концентраціями гало темної матерії в моделях стерильних нейтрино та моделлю холодної темної матерії. Описано еволюцію космологічних збурень у багатокомпонентному Всесвіті на брані з фантомоподібною еволюцією темної енергії. Розглянуто підхід, в якому гравітаційна взаємодія описується в термінах калібрувального поля групи SO(3). Результати представляють інтерес для астрофізики, космології та теорії гравітації; вони впроваджуються у навчальному процесі і використовуються для читання спекурсів, а також у науковій роботі ІТФ, ГАО та інших інститутів НАН України.

44/81 ТЕХНІЧНІ І ПРИКЛАДНІ НАУКИ. ГАЛУЗІ ЕКОНОМІКИ

44 ЕНЕРГЕТИКА

44.01 Загальні питання енергетики

44.08.17.0439/0216U007448

Проведення енергетичного аудиту Голоківського НВК, обґрунтування енергозаощаджуючих заходів та розроблення енергетичного паспорту будівлі школи: Заключний звіт /Кіровоградський національний технічний університет; Керівник Плешков Петро Григорович. – ДР 0116U008117. УДК 621.31.

43 с.

Проведено енергетичний аудит Голоківського навчально-виховного комплексу, обґрунтовано перелік енергоощадних заходів; розроблено енергетичний паспорт будівлі школи. Робота розповсюджується за договірною ціною.

44.29 Електроенергетика

44.08.17.0440/0216U008238

Підвищення електробезпеки персоналу та надійності експлуатації енергооб'єктів України при аварійних режимах роботи: Заключний звіт /Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут" НДПКИ "Молнія"; Керівник Баранов Михайло Іванович. – ДР 0115U000610. УДК 621.316.9.

225 с.

Об'єкт дослідження - безпека та надійність експлуатації діючих об'єктів промислової енергетики, які мають стратегічне значення для України (насамперед, атомних, теплових, електричних, газорозподільних, нафтопереробних станцій та інших). Мета НДР - розробка нових та подальше вдосконалення існуючих методів розрахунку нормованих параметрів заземлювальних пристроїв (ЗП) та створення на їх базі якісно нового підходу до видачі практичних рекомендацій з реконструкції та модернізації ЗП для підвищення енергетичної безпеки України. Вперше в Україні проведено статистичний аналіз експериментальних результатів для характеристик ґрунтів в місцях розташування енергооб'єктів. Розроблена комп'ютерна програма VEZ-3EQ для інтерпретації результатів вертикального зондування ґрунту. Розроблена математична модель нееквіпотенціального ЗП

з урахуванням впливу реальної геоелектричної структури ґрунту. Розроблені науково обґрунтовані рекомендації з приведення ЗП у відповідність до діючих нормованих вимог.

44.08.17.0441/0216U008239

Система попередження про грозову небезпеку: Заключний звіт /Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут" НДПКИ "Молнія"; Керівник Кравченко Володимир Іванович. – ДР 0115U000611. УДК 614.8; 621.3.

352 с.

Об'єктом розробки є технологія прогнозування стану навколишнього природного середовища щодо грозової активності. Мета проекту полягає у підвищенні рівня безпеки стратегічних, екологічно небезпечних об'єктів України, військових об'єктів, а також цивільних громадян щодо негативних наслідків влучення блискавки, шляхом завчасного попередження про наближення грозового фронту. У рамках проекту розроблено концепцію національної системи попередження та створено макет локальної системи, яка надає змогу своєчасно попередити обслуговуючий персонал об'єктів про наближення грозового фронту та сповістити про завершення грозової активності.

44.31 Теплоенергетика. Теплотехніка

44.08.17.0442/0216U006342

Теоретичне обґрунтування та експериментальне дослідження ефективності роботи котельних установок в процесі довготривалої експлуатації: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Мисак Йосиф Степанович. – ДР 0115U000439. УДК 621.181.10.

167 с.

Розроблені нові методи з визначення перевитрати твердого палива, пов'язаної з збільшенням втрат тепла для енергоблоків 150 - 300 МВт. Розроблено теорію підвищення ефективності роботи котельних установок в процесі довготривалої експлуатації. Удосконалено технологію спалювання твердого палива (вугілля), в т.ч. непроектої якості, в паливних котлів потужних енергоблоків. Робота розповсюджується за договірною ціною.

44.08.17.0443/0216U008179

Розробка високоефективного та екологічно безпечного водневого теплогенератора для комунальної енергетики: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут", теплоенергетичний факультет; Керівник Варламов Геннадій Борисович. – ДР 0115U000339. УДК 621.18.

183 с.

Об'єкт дослідження: Аеродинамічні, спалювальні та теплообмінні процеси у водневому теплогенераторі контактного типу, який створюється на основі використання високоефективної мікрофакельної технології паливоспалювання. Мета дослідження: Використання водню в якості палива у контактному теплогенераторі для опалення та гарячого водопостачання дозволить підвищити енергетичну ефективність, екологічну безпеку, надійність та якість систем та процесів теплозабезпечення міст, районів, окремих житлових та промислових зон та сприятиме відкриттю можливості виходу країни на ринки з екологічно чистими технологіями і устаткуванням. Результати роботи: Розроблено нові підходи та методологічні основи застосування водневого палива в контактному теплогенераторі для виробництва теплової енергії на об'єктах комунальної енергетики. Завдяки використанню контактного теплогенератора, що працює на водневому

паливі, досягнуто високу ефективність роботи обладнання (ККД на рівні 105-106%), отримано екологічно чисте тепло-виробництво високої якості через відсутність шкідливих речовин у відхідних газах, з'явилась можливість отримання додаткової кількості води у системі за рахунок хімічної реакції з'єднання кисню з "вільним" воднем у контактній насадці, існує здатність розташування даного теплогенератора безпосередньо у будівлях за рахунок малих розмірів та з'явилась можливість концентрації високих теплових потужностей в невеликому теплогенераторі. Створено математичні моделі водневого паливкового пристрою мікрофакельного типу та топкової камери у 3-D форматі у сучасному програмному середовищі SolidWorks. Проведені комплексні дослідження аеродинамічних та сумішоутворюючих властивостей водню у елементі, паливнику та топковій камері теплогенератора на моделях у SolidWorks. Розроблено принципи та теплову схему, конструктивні особливості корпусу та складових частин водневого теплогенератора. Створено науково-методичну базу визначення енергетичної ефективності і економічної оцінки застосування водневого палива в агрегатах контактного типу в системах енерговиробництва. Розроблена технічна пропозиція та рекомендації щодо виготовлення та застосування контактної теплогенератора нового покоління у комунальній теплоенергетиці. Робота розповсюджується за договірною ціною.

44.37 Геліоенергетика

44.08.17.0444/0216U007511

Розробка нової технології формування сонячних перетворювачів з використанням тонкоплівкових структур з варизонним шаром, впровадженими металевими плазмонними частинками та з електростатично зарядженим фероелектричним шаром: Заключний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є.Лашкарьова НАН України; Керівник Литовченко Володимир Григорович. – ДР 0116U004322. УДК 620.92.

68 с.

Об'єкти дослідження - процеси анодно-хімічного формування пористого шару в кремнії n-типу провідності а також лазерно-стимульованої наноструктуризації системи SiOx / Si. Мета роботи - полягає в дослідженні можливості наноструктуризації для суміщення функцій просвітлення і пасивації поверхні кремнієвого сонячного елемента (СЕ) шляхом формування на ній наноструктурованих шарів пористого кремнію. Метод дослідження - вимірювання фототехнічних, оптичних та морфологічних параметрів сонячних елементів з тиловою металізацією (СЕТМ) в спектральних умовах АМ 1,5 при пошаровому стравлюванні (спектральні залежності струму короткого замикання, еліпсометрія, зображення растрової електронної мікроскопії (РЕМ)). Для досліджень застосовувалось установа магнетронного розпилення, лазерної модифікації твердого тіла, еліпсометрії, растрової електронної мікроскопії (РЕМ) високої роздільної здатності (20 нм) в Центрі "Мікроаналітика" Інституту мікроприладів НАН України, а також атестоване органами Держспоживстандарту України контрольно-вимірювальне устаткування Центру випробувань фотоперетворювачів і фотоелектричних батарей ІФН ім. В.С. Лашкарьова НАН України. Показана принципова можливість суміщення функцій просвітлення і пасивації поверхні СЕ шляхом формування на ній наноструктурованих шарів пористого кремнію. Встановлено, що електролітичне формування плівки мікропористого кремнію на сильно легованій фосфором поверхні кремнію n-типу в спиртовому розчині HF на потребує додаткового освітлення зразка і відбувається навіть в темноті при невеликих (1-2 В) значеннях напруги на електролітичній комірі. Визначено, що в результаті занурення кремнію n-типу

в електроліт на його поверхні утворюється шар виснаження основними носіями заряду, внаслідок чого основний внесок в ефективну швидкість поверхневої рекомбінації на цій поверхні здійснює рекомбінація в ОПЗ, яка, за оцінками, становить 10⁴-10⁵ см²/с. Ефективний показник заломлення в плівці, по даним еліпсометричних досліджень, становить n = 2,0-2,35, що свідчить про можливість використання мікропористого кремнію в якості ефективного просвітлюючого матеріалу для кремнієвих сонячних елементів. Показана принципова можливість лазерно-стимульованого розділення фаз плівки SiOx на моноатомні наокристаліти Si в оточенні оксидної матриці SiO2. Встановлено, що в результаті лазерного відпалу відбувається зростання поглинальної здатності плівки SiOx із короткохвильовим зсувом мінімуму пропускання від 1032 см⁻¹ до 1073 см⁻¹. Результати даного етапу НДР є оригінальними, мають потенціал підвищення ефективності перетворення СЕ на основі Si, і будуть використані, зокрема, на наступних етапах виконання проекту.

44.08.17.0445/0216U008171

Підвищення ефективності системи теплозабезпечення адміністративної будівлі за рахунок використання місцевих відновлюваних джерел енергії: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Кудря Степан Олександрович. – ДР 0115U002408. УДК 621.313.

107 с.

В даній роботі вирішена важлива наукова задача підвищення ефективності роботи системи тепло забезпечення адміністративної будівлі шляхом розробки нових підходів до модульної інтеграції місцевих відновлюваних джерел енергії до існуючої системи. При її вирішенні розроблений алгоритм розрахунку місцевого енергетичного потенціалу Сонця та проведено його розрахунок з урахуванням кліматометеорологічних умов місця розташування будівлі. Залучення різних ВДЕ до існуючої системи тепло забезпечення з метою зменшення використання централізованої теплоти. Розроблені схемні рішення модульної інтеграції відновлюваних джерел в системи тепло забезпечення, що дозволяє підтримувати санітарні норми згідно діючих вимог та скоротити споживання традиційних енергоносіїв.

45 ЕЛЕКТРОТЕХНІКА

45.01 Загальні питання електротехніки

45.08.17.0446/0216U002920

Теоретичні дослідження і розробка пристроїв для підвищення безпеки експлуатації енергетичних установок на базі дизельних двигунів: Заключний звіт /Національний університет цивільного захисту України; Керівник Вамболь Сергій Олександрович. – ДР 0115U002040. УДК 621.43.068.4 : 504.3 : 504.06.

75 с.

У роботі створено методологічні основи системи управління екологічною безпекою процесу експлуатації енергетичних установок з поршневым двигуном внутрішнього згорання. Реалізовано перший етап системи управління шляхом створення класифікацій способів і засобів очищення потоку відпрацьованих газів дизелів від твердих частинок та реалізації процесу регенерації фільтрів твердих частинок дизелів. Реалізовано другий етап системи управління шляхом вдосконалення конструкції фільтра твердих частинок дизеля. Експериментально отримано показники його роботи, створено математичну модель впливу його гідравлічного опору на паливну економічність дизеля. Сформульовано перелік

рекомендацій з підвищення рівня екологічної безпеки процесу експлуатації пожежної та аварійно-рятувальної техніки. Робота розповсюджується за договірною ціною.

45.03 Теоретична електротехніка

45.08.17.0447/0216U008255

Спектроскопічні дослідження багатофункціональних мультифероїків (другий рік виконання): Заключний звіт /Інститут магнетизму НАН та МОН України; Керівник Товстоліткін О.І. – ДР 0116U004298. УДК 537.622;537.312.8;537.635;539.23.

68 с.

Охарактеризовано особливості трансформації магнітного стану полікристалічних зразків лантан-барієвих манганітів в області структурного фазового переходу. Проведено магнітні та резонансні дослідження ультратонких плівок заміщених натрієм манганітів лантану. Розроблено магнітну наноструктуру, в яку інтегровано елемент, чутливий до зміни температури. Показано, що такі структури володіють розширеною функціональністю, порівняно з існуючими на даний час.

45.09 Електротехнічні матеріали

45.08.17.0448/0216U006343

Текстуровані сонячні елементи CdS/CdTe з наночастинками золота і розширеним спектром fotocутливості та системи відбору енергії: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Ільчук Григорій Архипович. – ДР 0115U000437. УДК 621.315.562; 537.311.322.

154 с.

Розроблено фізико-хімічні основи технології створення скляних підкладок з мікротекстурованою топологією поверхні для мінімального відбиття світла та фізико-хімічні основи технології одержання прозорих електропровідних тонких плівок ZnO : Al на мікротекстурованих підкладах. Розроблено фізико-хімічні основи технології одержання плівок аргіродитів Ag₈SnSe₆ та фізико-хімічні основи технології одержання фотолюмінесцентної матриці з домішками активних іонів для забезпечення down-конверсії енергії сонячного випромінювання з УФ ділянки спектра в робочу ділянку SE. Удосконалено фізико-хімічні основи технології росту однорідних суцільних напівпровідникових тонких плівок CdTe (методом квазізамкнутого об'єму), на підкладки (CdS з НЧ золота)/ІТО/скло та досліджено їх морфологію поверхні, структуру і склад. Покращено фізико-хімічні основи технології синтезу та отримання тонких плівок IV-VI (PbTe, PbSe та PbS) для створення високоєфективних термоперетворювачів. Створено експериментальні зразки сонячних елементів ІТО/п-CdS:Au НЧ/р-CdTe/Ni з наночастинками золота, що характеризуються доброю відтворюваністю випрямних та фотоелектричних властивостей у широкому спектральному діапазоні. Показано, що використання наночастинок дозволяє збільшити ефективність фотоперетворення таких елементів. Розроблено конструкцію експериментальних зразків плівкових термоелементів на основі напівпровідникових сполук IV-VI, за результатами проведених розрахунків. Виготовлено тестові структури експериментальних зразків термогенераторів із використанням планарної технології на основі тонких плівок р та n-типів PbTe<In>, PbTe<Tl>. Розроблено конструкцію та виготовлено експериментальні зразки системи відбору електричної енергії на основі суперконденсатора від сонячної батареї потужністю до 300 Вт. За результатами випробовування системи відбору в умовах наближених до експлуатаційних (за різного рівня освітлення) встановлено, що ефективність використання системи відбору залежить від рівня освітлення

панелей та зростає за умови зменшення інсоляції. Робота розповсюджується за договірною ціною.

45.08.17.0449/0216U007500

Удосконалення технології виготовлення, розширення номенклатури та підготовка виробництва пластин оптичного германію нового типу: Заключний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є.Лашкарьова НАН України; Керівник Пекар Григорій Соломонович. – ДР 0115U001954. УДК 536.53; 621.397.579.017.

46 с.

Удосконалення технології виготовлення великогабаритних пластин оптичного германію нового типу, спрямоване на розширення номенклатури виробів та вирощування пластин більших геометричних розмірів з унікальними технічними параметрами, а також підготовка серійного виробництва кристалічних пластин оптичного германію з високою механічною міцністю, розміром до 500x140x50 мм.

45.29 Електричні машини

45.08.17.0450/0416U004892

Ченчевой Володимир Віталійович. Автономний нерегульований асинхронний генератор із високонасиченою магнітною системою:

Дис... к.т.н. /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського. – Захищена 25.11.2016.

УДК 621.313.322:537.612.

211 с.: 11 табл., 65 іл. – Бібліогр.: 172 назви.

Об'єкт дослідження - процеси перетворення енергії в автономному нерегульованому АГ із високонасиченою магнітною системою. Предмет дослідження - режими роботи й характеристики автономного нерегульованого АГ із високонасиченою магнітною системою. Мета роботи полягає в удосконаленні методів визначення втрат у сталі шляхом урахування реальних процесів перемагнічування в автономних нерегульованих АГ з високонасиченою магнітною системою при формуванні агрегатів автономного електроживлення з наявних на технологічних об'єктах асинхронних двигунів. Теоретичні результати: удосконалено метод визначення втрат у сталі автономного нерегульованого АГ шляхом додаткового урахування відставання потоку від струму намагнічування внаслідок впливу доменної структури феромагнітного матеріалу, що, на відміну від існуючих методів, дозволяє аналітично досліджувати динамічні режими перемагнічування при високому насиченні магнітної системи ($k = 2...3$); уперше отримана аналітична залежність для визначення втрат у сталі автономного нерегульованого АГ у вигляді відношення добутку коефіцієнта, що залежить від властивостей сталі, на квадрат залежності ЕРС від струму намагнічування до похідної цієї залежності, яка дозволяє враховувати особливості стрімкого зростання втрат у режимі високого насичення; уперше визначено вплив втрат у сталі при її високому насиченні на характеристики автономного нерегульованого АГ в умовах допустимого діапазону зміни величини й характеру навантаження, що дозволяє розраховувати припустиму навантажувальну здатність генератора та час його роботи при перевантаженні. Практичні результати: розроблено регресійну модель АГ з урахуванням втрат у сталі для оцінки впливу варіації параметрів генератора на якість процесу самозбудження при визначенні основних і граничних режимів роботи автономного нерегульованого АГ; отримано розрахункову залежність, придатну для практичного знаходження втрат у сталі в режимі високого насичення, що дозволяє прогнозувати максимальну перевантажувальну здатність автономного нерегульованого АГ і може бути використано у пристроях його функціонального ді-

агносування при визначенні допустимого часу роботи при перевантаженні.

45.08.17.0451/0416U005608

Пушкар Микола Васильович. Самозбудження та регулювання в автономних системах генерації с асинхронними генераторами: Дис... к.т.н. /Інститут електродинаміки Національної академії наук України. – Захищена 06.12.2016.

УДК 621.313.3.

203 с.: 73 іл. – Бібліогр.: 137 назв.

Об'єкт дослідження: Автономні системи генерації електричної енергії з асинхронними генераторами із самозбудженням. Мета роботи: Розвиток методу аналізу процесів самозбудження з використанням диференціальних матричних рівнянь, спрямований на підвищення якості регулювання напруги та потужності в автономних системах генерації на основі асинхронних генераторів з конденсаторним збудженням, шляхом удосконалення підходів до керування параметрами АСГ за рахунок встановлення аналітичних залежностей між ними. Методи дослідження: теорія аналізу матричних рівнянь, методи теорії узагальнених електромеханічних перетворювачів енергії та теорії автоматичного керування. Встановлені аналітичні залежності верифіковані методом математичного моделювання і лабораторно-стендовими випробуваннями. Теоретичні і практичні результати та новизна: Розвинуто метод дослідження асинхронних генераторів, який ґрунтується на положеннях теорії автоматичного керування і, за рахунок використання диференціальних матричних рівнянь симетричної структури, дозволяє проаналізувати процеси самозбудження з точки зору стійкості робочих режимів асинхронного генератора в автономній системі живлення. Предмет і ступінь впровадження: використовуються в навчальному процесі КПІ ім. Ігоря Сікорського і впроваджені в ТОВ "Конструкторсько-дизайнерське бюро "АТОН", м.Київ та ПП "Баркософт", м. Київ. Сфера використання: Автономні електроенергетичні системи

45.37 Силова перетворювальна техніка

45.08.17.0452/0416U005754

Христо Олександр Іванович. Високовольтні генератори субмікросекундних імпульсів з поланкового поліпшеними енергодинамічними параметрами для електророзрядних технологій: Дис... к.т.н. /Інститут електродинаміки НАН України. – Захищена 06.12.2016.

УДК 621.314.

210 с.: 3 табл., 78 іл. – Бібліогр.: 114 назв.

Об'єкт дослідження: високовольтні генератори субмікросекундних імпульсів, що застосовують зарядно-накопичувальні та компресійні вузли. Мета роботи: розвиток теорії асиметричного режиму коливань і розширення схемних принципів побудови високовольтних магнітно-напівпровідникових генераторів імпульсів на основі удосконалення математичних моделей нелінійних комутуючих пристроїв шляхом поланкового числового аналізу електромагнітних процесів у перетворювальних вузлах та створення нових засобів керування, які спрямовані на поліпшення енергодинамічних параметрів цих генераторів. Методи дослідження: метод математичного моделювання електричних кіл, числові методи аналізу систем нелінійних інтегро-диференціальних рівнянь, метод наближеного аналітичного виразу характеристик нелінійних елементів, класичний метод аналізу перехідних процесів в лінійних колах; фізичне моделювання електромагнітних процесів. Теоретичні та практичні результати і новизна: запропоновано і обґрунтовано комплексний принцип побудови сучасних високовольтних

магнітно-напівпровідникових генераторів імпульсів (МНГІ); розроблено математичну модель комутуючого дроселя, яка дозволяє аналізувати електромагнітні процеси при взаємному накладенні струмів в суміжних каскадах стиснення; на підставі математичного та фізичного моделювання отримано розширену класифікацію керованих перетворювальних ланок у складі МНГІ; встановлено оптимальні режими роботи діодного переривника струму і отримано аналітичні вирази, що визначають ефективність перетворення енергії; розроблено програмні пакети числового поланкового розрахунку енергодинамічних параметрів високовольтних МНГІ. Предмет і ступінь впровадження: використовуються в Інституті імпульсних процесів і технологій НАН України (м. Миколаїв) та Інституті електродинаміки НАН України (м. Київ) при розробці дослідних зразків високовольтних генераторів імпульсів. Ефективність впровадження: підвищення енергодинамічних параметрів МНГІ. Сфера використання: електророзрядні технології.

47 ЕЛЕКТРОНІКА. РАДІОТЕХНІКА

47.01 Загальні питання електроніки і радіотехніки

47.08.17.0453/0216U002954

Розроблення технологічної документації для виготовлення сонячних елементів. Випробування експериментальних зразків сонячних елементів у складі сонячної батареї. Розроблення технологічних рекомендацій для виготовлення сонячних елементів для сонячних батарей: Заключний звіт /Приватне підприємство "Аверс"; Керівник Богдан Олександр Володимирович. – ДР 0116U007894с. УДК 621.383.

226 с.

Розроблено і представлено технологічну документацію для виготовлення сонячних елементів. Проведені випробування і представлені акти випробувань сонячних елементів в складі сонячної батареї. Робота розповсюджується за договірною ціною.

47.08.17.0454/0216U002955

Розроблення ескізної конструкторської документації на модернізацію технологічної оснастки і технологічної документації для виготовлення сонячних елементів. Модернізація та виготовлення технологічної оснастки для виготовлення сонячних елементів:

Заключний звіт /Приватне підприємство "Аверс"; Керівник Богдан Олександр Володимирович. – ДР 0115U005675. УДК 621.383.

72 с.

Технологічна оснастка модернізована і виготовлена для технологічних процесів дифузії фосфору, плазмо-хімічного травлення, хімічної обробки і текстуровання. Робота розповсюджується за договірною ціною.

47.03 Теоретичні основи електронної техніки

47.08.17.0455/0216U002940

Створення теоретичних основ аподизованих кристалоподібних структур пристроїв обробки сигналів: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Нелін Євгеній Андрійович. – ДР 0114U000578. УДК 621.382.

106 с.

Об'єкт дослідження - кристалоподібні структури (КС) та пристрої. Мета роботи - розробка узагальнених моделей

складних (зі складною залежністю потенціалу або імпедансу) хвильових, у тому числі кристалоподібних, структур, створення математичних і фізико-технічних засад проектування КС з заданими характеристиками. Методи дослідження - розробка моделей та комп'ютерне тривимірне моделювання складних КС та пристроїв на їх основі, експериментальні дослідження макетів КС та пристроїв. Створено фундаментальні фізико-математичні засади складних хвильових структур, необхідні для дослідження і розробки складних КС, а також пристроїв обробки сигналів на їх основі. Розроблено узагальнену імпедансну модель бар'єрних структур різної хвильової природи. Встановлено закономірності взаємодії хвиль різної природи з складними структурами, умови резонансного проходження, зокрема тунелювання, хвиль, отримано аналітичні залежності для власних значень частоти та енергії (у випадку квантово-механічних структур) та інших параметрів. Розроблено узагальнену модель трансверсального фільтра для моделювання КС з довільною імпедансною залежністю. Запропоновано, розроблено і апробовано методи амплітудної і фазової аподизації КС для формування високоселективних характеристик пристроїв обробки сигналів. Результати НДР упроваджено в навчальний процес в навчальних дисциплінах, при підготовці дисертаційних та атестаційних робіт. Результати роботи можуть бути реалізовані на підприємствах радіоелектронного профілю, у відповідних навчальних закладах України. Прогнозні припущення щодо розвитку об'єкта дослідження - розширення функціональності та підвищення технологічності. Робота передається за кордон за договірною ціною.

47.09 Матеріали для електроніки і радіотехніки

47.08.17.0456/0216U002886

Моделювання та дослідження характеристик планарних оптичних пристроїв на основі кристала ніобату літію (LiNbO_3) для застосування в інтегральних оптичних схемах (ІОС): Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Бурий Олег Анатолійович. – ДР 0116U004408. УДК 621.318.1.

62 с.

У роботі встановлено оптимальну геометрію електрооптичної взаємодії в кристалі ніобату літію для випадку реалізації оптичного перемикача на основі інтерферометра Маха-Цендера у інтегрально-оптичному виконанні. Зокрема, визначено такі напрямки проходження світлової хвилі та прикладання електричної напруги, за яких спостережуваний ефект є максимальним. За допомогою групи методів, зокрема, оптичної та ІЧ - спектроскопії, мас-спектрокопії вторинних іонів, рентгенівської дифрактометрії встановлено особливості змін структурних та оптичних характеристик кристала LiNbO_3 при високотемпературних відновлювально-окислювальних термохімічних обробках, а також при відпалах у присутності іонів металів (Cu, Fe, Ni). Отримані результати дозволяють передбачати та оптимізувати параметри технологічних процесів створення хвильоводних структур. Проведено математичне моделювання процесів відновлювально-окислювальних відпалів. Математична модель, що передбачала впровадження кисневих вакансій до кристала в процесі відновлювального відпалу та зміни оптичного поглинання внаслідок утворення зв'язаних полярионів та біполярионів, показала добре узгодження із результатами експерименту. Робота розповсюджується за договірною ціною.

47.08.17.0457/0216U006356

Сенсорні мікроелектронні прилади на основі

радіаційностійких напівпровідникових наноматеріалів для термоядерних реакторів, прискорювачів частинок, космічних апаратів:

Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Большакова Інесса Антонівна. – ДР 0115U000429. УДК 621.315.592, 621.317.4, 539.12.04.

172 с.

Задача науково-дослідної роботи полягає: (I) у розробці методик підвищення точності апаратури для картографування магнітного поля, (II) у розробці та виготовленні нових конструкцій магнітометричних зондів, (III) тестуванні сенсорів у ядерних реакторах, (IV) у дослідженні електрофізичних параметрів сенсорів Холла в умовах сильних магнітних полів та низьких температур, (V) створенні методів підвищення радіаційної стійкості індій-вмісних напівпровідникових матеріалів групи АІІ ВV шляхом проведення радіаційної модифікації, (VI) розробці та виготовленні експериментальних зразків трьохкоординатних зондів та високоточної магнітовимірювальної апаратури для картографування магнітних полів. Протягом виконання науково-дослідної роботи була розроблена конструкція планарного та аксіального зондів для картографування магнітних полів в умовах роботи термоядерних реакторів, прискорювачів частинок та космічних апаратів. Розроблена технічна документація. Розроблені та реалізовані методи прецизійного позиціонування сенсорів та елементів конструкції магнітовимірювальних зондів, з використанням оптичних лазерних технологій. Розроблені та реалізовані методи підвищення точності вимірювання магнітного поля шляхом зниження рівня паразитних сигналів сенсорів, викликаних планарним ефектом та залишковою напругою. Проведені дослідження сигналів сенсорів в сильних магнітних полях до 14Тл та при низьких температурах 4,2К у Лабораторії сильних магнітних полів та низьких температур (Вроцлав, Польща). Проведений аналіз впливу дії іонізуючого опромінення на радіаційну стійкість напівпровідникових матеріалів та визначенні фізичні основи прогнозування властивостей опромінених напівпровідникових матеріалів для розробки технології радіаційної модифікації. Показана можливість практичної реалізації технології зміни параметрів індій-вмісних напівпровідникових матеріалів шляхом контрольованого внесення радіаційних дефектів. Проведені дослідження та розроблена технологія радіаційної модифікації гетероструктур $\text{InSb}/i\text{-GaAs}$ та $\text{InAs}/i\text{-GaAs}$, яка забезпечує стабільність параметрів сенсорів Холла на їх основі, в радіаційних умовах експлуатації. В основу технології радіаційної модифікації покладені процеси опромінення сенсорів на основі InSb та InAs реакторними нейтронами певного спектру. Визначено технологічні режими проведення процесу радіаційної модифікації сенсорів на основі гетероструктур $\text{InSb}/i\text{-GaAs}$ та $\text{InAs}/i\text{-GaAs}$, а саме: оптимальне співвідношення теплових та швидких нейтронів у потоці та оптимальна температура процесу опромінення. Проведена серія досліджень радіаційної стійкості матеріалів групи АІІ ВV та сенсорів на їх основі до високих флюєнсів нейтронів $10^{19}\text{н}\cdot\text{см}^{-2}$ при різних енергетичних спектрах нейтронів в реакторах ІБР-2 (ОІЯД) та ВВР-м (ПІЯФ). Розроблені та виготовлені експериментальні зразки магнітовимірювальної апаратури на основі трьохкоординатних зондів з холлівськими сенсорами, призначені для роботи в умовах криогенних температур та опромінення реакторними нейтронами. Робота розповсюджується за договірною ціною.

47.08.17.0458/0216U007519

Використання магнітооптичної взаємодії в епітаксійних плівках гранатів для квантового розподілу ключа: Заключний звіт /Науково-виробниче підприємство "Карат" м.Львів (дочірнє підприємство ВАТ "Концерн-Електрон"); Керівник Сугак Дмитро

Юрійович. – ДР 0116U000927. УДК 621.315.21; 621.318.1. 96 с.

Проведені дослідження композицій безсвинцевих розчин-розплавів на основі Bi_2O_3 та $\text{Li}_2\text{MoO}_4\text{-Y}_2(\text{MoO}_4)_3$, придатних для використання в якості розчинників для виробництва гранатових плівок методом рідинно-фазної епітаксії (РФЕ); методом РФЕ вирощені лабораторні зразки плівок $\text{Y}_3\text{Fe}_5\text{O}_{12}$ та вісмут-лютецієвого ферогранату $\text{Bi}_0.9\text{Lu}_{2.1}\text{Fe}_5\text{O}_{12}$ в загальній кількості 3 шт.; лабораторні зразки монокристалічних плівок випробувані на лабораторно-дослідницькій базі НВП “Карат”. Робота передається за кордон за договірною ціною.

47.13 Технологія й устаткування для електронного і радіотехнічного виробництва

47.08.17.0459/0216U002891

Розробка технології виготовлення сенсорних чіпів з підвищеною чутливістю та покращеними фізико - механічними характеристиками для оптичних сенсорів на основі поверхневого плазмонного резонансу (ППР):

Заключний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є.Лашкарьова НАН України; Керівник Індутний Іван Захарович. – ДР 0116U002856. УДК 681.586.5;681.785.552.

55 с.

Розроблено техпроцес виготовлення наноструктурованих сенсорних чіпів з підвищеною чутливістю та покращеними фізико - механічними характеристиками із періодом від 0,28 до 0,9 мкм та глибиною рельєфу від 10 до 50 нм. Виготовлено експериментальну партію наноструктурованих чіпів та досліджено їх морфологічні, оптичні та сенсорні властивості. Встановлено, що кратність підвищення чутливості рефрактометра та величина інтервалу зміни показника заломлення середовища, в якому спостерігається це підвищення, залежить від глибини рельєфу ґраткової структури на поверхні чіпа.

47.08.17.0460/0216U007616

Впорядковані наноструктури на поверхні кремнію для високоефективних фотоелектричних перетворювачів: Заключний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є.Лашкарьова НАН України; Керівник Євтух Анатолій Антонович. – ДР 0116U006013. УДК 621.793, 536.53.

94 с.

Звіт подається в одному томі і складає 94 сторінок, у тому числі рисунків 45, таблиць 3, використаних джерел 118. Ключові слова: мікро- та наноструктурована поверхня, кремнієві нанодропи, метал-каталітичне хімічне травлення, хімічне травлення, фотоелектричні перетворювачі. Мета проекту: Дослідження та розробка формування впорядкованих наноструктур, а саме вертикальних нанодропин, на поверхні кремнію, дослідження їх оптичних, електричних та фотоелектричних характеристик для високоефективних фотоелектричних перетворювачів. В результаті виконання роботи розроблені технології формування нанодропин кремнію та комбінованих структур кремнієві піраміди- кремнієві нанодропи на поверхні кремнію методами хімічного травлення (анізотропного та метал каталітичного хімічного травлення). Показано, що метод хімічного неелектролітичного травлення (MacEtch) можна розглядати як ефективний та відносно недорогий спосіб текстурування поверхні кремнієвої підкладки. Такий метод дозволяє отримувати структури з різною морфологією та розподілом на поверхні підкладки. Зокрема, використовуючи метод метал каталітичного хімічного травлення MacEtch, отримано масиви ниткоподібних

нанокристалів Si з діаметрами від 60 до 250 нм і довжиною від 2 мкм до 10 мкм. При цьому показано можливість отримання регулярних нановіскерів за допомогою модифікованого методу MacEtch, що включає наносферну літографію з використанням колоїдних наносфер кремнезему, які слугують маскою в процесі осадження металу-каталізатора термічним випаровуванням. Підбираючи оптимальну концентрацію травника, можна змінювати діаметр наносфер і у такий спосіб отримувати нановіскери потрібного діаметра. Досліджено вплив відстані між нановіскерами та їх діаметра на фотоелектричні параметри структур на їх основі. Сформовані фотоелектричні перетворювачі на основі структур з нанодропами кремнію та досліджені їх характеристики.

47.14 Проектування і конструювання електронних приладів і радіоелектронної апаратури

47.08.17.0461/0216U006345

Розроблення і дослідження малогабаритних компонентних давачів та методик опрацювання інформаційних сигналів для діагностики залізничної колії:

Заклучний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Нічога Віталій Олександрович. – ДР 0115U000434. УДК 621.37/39.001.63:621.397.

194 с.

Розроблено шляхи та методи побудови нової високоефективної інформаційно-діагностичної системи (ІДС) на основі застосування багатоканальної і компонентної реєстрації сигналів дефектів залізничних рейок; створено високочутливі компонентні давачі; розроблено програмне забезпечення для опрацювання сигналів дефектів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

47.33 Твердотільні прилади

47.08.17.0462/0516U000945

Вісьтак Марія Володимирівна. Модифікація рідкокристалічних структур та завадостійких сигнальних перетворювачів для оптичних сенсорних пристроїв: Дис... д.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 24.11.2016.

УДК 621.38:537.533.3.

280 с.: 3 табл., 215 іл. – Бібліогр.: 222 назви.

Дисертація присвячена проблемі модифікації рідкокристалічних структур та завадостійких сигнальних перетворювачів для оптичних сенсорних пристроїв. У роботі проведено дослідження спектральних та електрооптичних властивостей як власних, так і індукованих холестеричних рідких кристалів, модифікованих нанорозмірними частинками. Проведено дослідження процесу інтерналізації нанокомпозитів на основі ХРК, модифікованих нанорозмірними частинками, в пористі матеріали, а саме, оксиди алюмінію та кремнію. Виявлено закономірності впливу молекул газів на зміну спектральних характеристик синтезованих нанокомпозитів. Досліджено та розроблено активні середовища сенсорів біологічних речовин. Розроблено завадостійкі сигнальні перетворювачі оптичних сенсорних пристроїв, основою функціонування яких є конвертери імпедансу. Розроблено теоретичні засади функціонування та схемотехніку широкого ряду конвертерів імпедансу, сигнальних перетворювачів оптичних сенсорів для забезпечення високої селективності інформативного сигналу та ефективного заглушення паразитних складових сигналів від

сторонніх джерел світла та електромагнітних завад. Розроблено схемотехнічні рішення конвертерів імпедансу на

основі схем із від'ємним струмовим та додатним резистивним зворотними зв'язками з RC-колами фільтрів другого порядку. Досліджено ефект додаткової резонансної режекції на частотах, які передують переходу від низького до високого імпедансу, що забезпечує завадостійкість оптичного сигналу до зовнішнього освітлення та електромагнітних завад.

47.08.17.0463/0216U006351

Розроблення багатофункційних перетворювачів на основі мікро- і наноструктур кремнію для інформаційно-вимірювальних систем: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Дружинін Анатолій Олександрович. – ДР 0115U000445. УДК 621.382.037.37.

156 с.

Розроблено технологічні засади створення наноструктур на основі масивів кремнієвих ниткоподібних нанокристалів методом *MacEtch* для антивідбивних поверхонь фотоперетворювачів з прогнозованими характеристиками. Використовуючи реактивні компоненти імпедансу в мікро- і наноструктурах на основі Si, створено елементи схем керування, зокрема LC-контур для інформаційно-вимірювальних систем, добротність яких співмірна з відомими. Розроблено багатофункційні перетворювачі фізичних величин, зокрема: чутливий елемент акселерометра на основі наноструктур кремнію за суміщеною технологією; датчик теплового випромінювання, призначений для дистанційного вимірювання температури поверхонь стаціонарних та рухомих елементів механічних конструкцій виробів і об'єктів подвійного призначення; сейсмодатчик з використанням тензорезисторів на основі ниткоподібних кристалів кремнію р-типу провідності, який за основними параметрами не поступається зарубіжним аналогам. Робота розповсюджується за договірною ціною.

47.39 Кріоелектроніка

47.08.17.0464/0216U007647

Експериментальне вивчення конверсії НВЧ енергії у мікроелектронних пристроях на основі новітніх надпровідних матеріалів:

Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Мелков Геннадій Андрійович. – ДР 0116U002986. УДК 621.372.412/.414; 538.945; 621.396.6Ф973.

57 с.

Розвинуті методики створення плівкових структур на основі олова і свинцю за допомогою термічного випаровування, а також шаруватих структур на основі плівок сплаву молібдену з ренієм, які отримувались методом магнетронного напылення при постійному струмі, а також плівок оксиду алюмінію, які отримувались методом магнетронного напылення при високочастотному струмі та нітриду алюмінію плазмовим методом. Розроблена методика виготовлення плівкових структур на основі $\text{Mo}(x)\text{Re}(1-x)$. Були створені двошарові структури ($\text{Mo}_0.56\text{Re}_0.44$ /ізолятор) та розміщені на ньому два переходи Джозефсона на основі плівок Pb і Sn. Створені тунельні контакти Джозефсона з безпосереднім використанням в якості одного з надпровідних електродів $\text{Mo}_0.56\text{Re}_0.44$, а саме $\text{MoRe-Al}_2\text{O}_3\text{-Pb/Sn}$. Проведена атестація отриманих зразків шляхом вимірювання їх базових характеристик. Проаналізовано вплив мікрохвильового випромінювання на вольт-амперні характеристики (ВАХ) переходів Джозефсона (ПД) $\text{Mo}_0.56\text{Re}_0.44\text{-Al}_2\text{O}_3\text{-Pb/Sn}$ і показано, що за типових умов плівкові структури $\text{Mo}_0.56\text{Re}_0.44\text{-Al}_2\text{O}_3\text{-Pb/Sn}$ можуть успішно працювати як квадратичні детектори мікрохвильового випроміню-

вання з вольт-ватною чутливістю приблизно В/Вт для діапазону потужностей мВт. Встановлено існування впливу на ВАХ ПД $\text{Mo}_0.56\text{Re}_0.44\text{-AlN-PbSn-I-Pb}$ сигналу від іншого незалежного однотипного ПД, що керований сталим струмом. Досліджено ефективність перетворення НВЧ енергії у плівкових структурах на основі $\text{Mo}(x)\text{Re}(1-x)$ і показано, що ефективність конверсії енергії в таких системах лише в декілька разів менша за ефективність конверсії енергії в структурах на основі Nb.

47.49 Радіолокація. Радіонавігація. Радіокерування

47.08.17.0465/0416U005634

Куля Дмитро Миколайович. Удосконалення слідкувальних методів обробки сигналів систем радіоакустичного зондування атмосфери: Дис... к.т.н. /Харківський національний університет радіоелектроніки. – Захищена 02.12.2016.

УДК 621.396.96: 551.51: 621.391.8.

151 с.: 77 іл. – Бібліогр.: 112 назви.

Об'єкт - процес зондування атмосфери акустичними та електромагнітними хвилями. Мета - вдосконалення слідкувальних методів обробки сигналів систем радіоакустичного зондування (РАЗ) атмосфери, що враховують перетворення, яким піддається радіосигнал при поширенні в локаційному радіоакустичному каналі. Предмет дослідження - слідкувальний метод оброблення розсіяних сигналів систем радіоакустичного зондування атмосфери. Методи - математичного аналізу, теорії ймовірностей, математичної статистики та випадкових процесів, теорії поширення хвиль в турбулентній атмосфері, методи синтезу та аналізу радіосистем, методи оптимізації та прийняття рішень, комп'ютерне моделювання, фізичний експеримент. Результати - вперше розроблено слідкувальний метод обробки розсіяних радіосигналів систем РАЗ атмосфери, який враховує перетворення, яким піддається радіосигнал при поширенні в локаційному радіоакустичному каналі; вперше виконано аналіз і вибір моделей оптимальної лінійної фільтрації в системах РАЗ атмосфери; удосконалено метод, який дозволяє оцінити потенційну точність результатів вимірювань, отримуваних за допомогою розробленого слідкувального методу; вперше визначено потенційна точність вимірювання метеопараметрів системами РАЗ при використанні слідкувального методу обробки сигналів та простих зондуючих сигналів з прямокутними та гаусівськими огиначаючими. Впроваджено - при виконанні держбюджетної НДР та в навчальному процесі ХНУРЕ. Галузь використання - розробка радіоакустичних систем

47.59 Вузли, деталі й елементи радіоелектронної апаратури

47.08.17.0466/0216U006353

Розроблення засобів і методів формування та обробки багатоспектральних зображень для систем спеціального призначення: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Ткаченко Віктор Федорович. – ДР 0115U000435. УДК 621.396.6.011.8:621372.512.24 : 621.384.3 ;

278 с.

Досліджені і розроблені методи і алгоритми підвищення просторової роздільної здатності систем спостереження на основі мікроболометричних приймачів матричного типу. Досліджені методи калібровки оптико-електронних характеристик космічного сканера. Розроблені методи побудови технічних засобів формування і обробки даних та супроводу рухомих об'єктів спостереження. Проведено синтез методів

сегментації в умовах заводої обстановки. Розроблено алгоритми підвищення інформативності тепловізіонної системи. Робота розповсюджується за договірною ціною.

49 ЗВ'ЯЗОК

49.03 Теорія зв'язку

49.08.17.0467/0216U006347

Методи побудови та моделі інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури на основі SDN - технологій для систем електронного урядування: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Клиماش Михайло Миколайович. – ДР 0115U000444. УДК 621.391.

427 с.

У роботі вперше застосовано науковий підхід до задачі адаптації мережевої інфраструктури урядових установ для потреб електронного управління. Завдяки удосконаленій методиці моніторингу інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури досягнуто підвищення ефективності розподілу обмежених мережних ресурсів для покращення якості надання електронних адміністративних послуг. Завдяки новій методиці синтезу мережі як комплексу розподілених функцій віртуалізації забезпечено можливість збільшення частки вітчизняних виробників у вартості мережевої інфраструктури системи електронного урядування. Новий метод диференційного мультипоточкового керування трафіком дав змогу отримати покращену технологію передавання інформаційних потоків у мережній інфраструктурі із застосуванням програмно-конфігурованих елементів телекомунікаційних систем та їх компонентів. Розроблені методи моніторингу інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури дали змогу на створеному макеті забезпечити спільне використання інфраструктури з ідентифікацією потоків окремих користувачів на основі нової класифікації сервісів. Запропоновано методи побудови програмно-конфігурованих дата-центрів як інформаційних центрів мережної системи. Вперше розроблено технічне керівництво з розгортання програмно-конфігурованої телекомунікаційної інфраструктури. Робота розповсюджується за договірною ціною.

49.13 Проектування і конструювання пристроїв зв'язку. Технологія й устаткування для збирання і регулювання апаратури зв'язку

49.08.17.0468/0216U002966

Особистісно-акмеологічні фактори впливу самореалізації індивідуальності у полікультурному світі: Заключний звіт /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича; Керівник Зварич Ігор Михайлович. – ДР 0111U000722. УДК 621.37 + 621.39.

98 с.

Під час ускладнення соціальних, економічних, політичних, військових умов життя громади у сучасній Україні багаторазово зростає актуальність процесу самореалізації особистості у кризовому світі. Погляди дослідників під час зміни світоглядних парадигм поділилися на "оптимістичні" та "песимістичні". Як фактор самореалізації пропонується розглядати сенс життя, мотиваційні складові, які супроводжують процес самореалізації особистості у різних сферах життя: підвищення професійної компетентності (особливо в екстремальних видах професійної діяльності), комунікативності (як у звичайному житті, так і під час надання психологічної допомоги). Дослідники аналізують в якості чинни-

ків самореалізації також різні особистісні та міжособистісні якості людини та приналежність її до різних культурних традицій (орієнтальної чи оксидентальної).

49.27 Система передачі

49.08.17.0469/0216U008190

Розробка уніфікованого пристрою заводостійкої передачі інформації у високошвидкісних каналах радіорелейного та супутникового зв'язку: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Уривський Леонід Олександрович. – ДР 0115U000259. УДК 621.391.1.

582 с.

Розроблено уніфіковані засоби для систем високошвидкісного розподілу інформації в НВЧ діапазоні до 100 ГГц й вище, і швидкостями передачі до 1 Гбіт/с та адаптивним вибором виду модуляції з набору QPSK, PSK-8/16, QAM-16/64/128 в залежності від параметрів радіоканалу та вимог до достовірності і швидкості передачі інформації, для високопродуктивної передачі інформації у вигляді різнорідного мультисервісного трафіку в телекомунікаційних радіосистемах радіорелейного та супутникового розподілу інформації.

50 АВТОМАТИКА І ТЕЛЕМЕХАНІКА. ОБЧИСЛЮВАЛЬНА ТЕХНІКА

50.07 Теоретичні основи обчислювальної техніки

50.08.17.0470/0216U008208

Розробка та впровадження системи управління IT-інфраструктурою з консолідованими інформаційно-обчислювальними ресурсами: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Ролік О.І. – ДР 0115U000322. УДК 519.7:681.518.

432 с.

Звіт про НДР: 432 с., 115 рис., 18 табл., 162 джерел. Об'єкт дослідження - процеси проектування, реалізації, впровадження, експлуатації і розвитку IT-інфраструктур з консолідованими інформаційно-обчислювальними ресурсами. Мета роботи - підвищення ефективності, надійності і якості надання послуг IT-інфраструктури на основних етапах її життєвого циклу, насамперед експлуатації та розвитку, за рахунок розробки та впровадження системи управління, що забезпечує моніторинг параметрів функціонування з урахуванням математичних та інформаційних моделей і методів аналізу, синтезу структури і управління експлуатацією IT-інфраструктури. Методи та засоби дослідження - методи теорії систем масового обслуговування, штучного інтелекту (нечітких нейромереж, генетичних алгоритмів), агентної взаємодії, теорії прийняття рішень, сучасної загальної і алгоритмічної алгебри, математичної логіки, загальної теорії систем. Основна увага у роботі приділена створенню низки методів та механізмів що забезпечать автоматизоване управління функціонуванням та централізовану спільну експлуатацію всіх підсистем IT-інфраструктури відповідно до поставлених задач з урахуванням об'єктивних та суб'єктивних проблем, що виникають у процесі експлуатації, вирішення задач управління розподіленими ресурсами, підвищення продуктивності роботи й ефективності управління інформаційними технологіями і телекомунікаційною мережею, поліпшення якості IT послуг. Інформаційні та математичні моделі і методи інтегрованого проектування та управління функціонуванням великих розподілених IT-інфраструктур базуються на поєднанні ресурсно-

го і процесного підходів на основі сучасних інформаційних технологій, побудованих на інтеграції подійно-орієнтованих і структурно-параметричних підходів до управління з метою максимально ефективного задіяння ресурсів системи для забезпечення надання якісних ІТ-сервісів та ефективної підтримки основних процесів діяльності міністерств, відомств і великих організацій. Основним напрямком використання результатів НДР є створення засобів управління функціоналом інформаційно-телекомунікаційних систем, що спрямовані на забезпечення гнучкого адміністрування компонентів ІТ-інфраструктури, вирішення проблем розподілу інформаційно-комунікаційних ресурсів та їх ефективного використання. Умови одержання звіту: за договором. 252056, Київ-56, пр. Перемоги, 37, НТУУ "КПІ", НДІ ІП.

50.39 Обчислювальні мережі (ОМ)

50.08.17.0471/0216U007635

Методи та засоби підвищення ефективності рішення задач на основі перестроюваних обчислювальних засобів на ПЛІС: Заключний звіт /Факультет інформатики та обчислювальної техніки Національного технічного університету України "КПІ"; Керівник Луцький Георгій Михайлович. – ДР 0114U000547. УДК 004.7.

244 с.

Розроблені теоретичні основи побудови дворівневої матричної структури на ПЛІС, керованою обмеженою схемою потоку даних. Створено та досліджено моделі дворівневої матричної структури на ПЛІС, керованою обмеженою схемою потоку даних. Розроблено нову концепцію побудови проблемно-орієнтованих обчислювачів, реалізація котрих орієнтована на використання множини ПЛІС. Розроблено нову методику створення дворівневої матричної структури на ПЛІС, керованою обмеженою схемою потоку даних. В залежності від виконуваної задачі дворівнева матрична структура на ПЛІС може складатися з декількох сотень тисяч реконфігурованих логічних блоків, що об'єднуються комутаційною мережею та утворюють спеціалізований конвеєрний обчислювач, або суперскалярний процесор з множиною спеціалізованих обчислювальних блоків під керівництвом обмеженої схеми потоку даних. Ці спеціалізовані обчислювальні блоки можна програмувати на будь-які складні математичні операції на відміну від обмеженого набору RISC-операції, що можуть виконуватися функціональними блоками процесорного ядра з традиційною суперскалярною архітектурою. Для програмування матричної структури на ПЛІС та її реконфігурації застосовується центральна платформа, що управляє, на основі сучасного стандартного ПК. Досліджені апаратні засоби, що реалізують обмежену архітектуру потоку даних в сучасних суперскалярних мікропроцесорах та розроблено конфігураційну бібліотеку окремих обчислювальних модулів для обчислювача із конвеєрною архітектурою та для мікроархітектури ядра із суперскалярною архітектурою. Методику побудови дворівневої матричної структури на ПЛІС апробовано на прикладі розробки множини багатоканальних і багатосмугових цифрових КХХ-фільтрів, кожен з яких налаштовується на свою вузьку смугу.

50.41 Програмне забезпечення обчислювальних машин, комплексів і мереж

50.08.17.0472/0216U008206

Розробка системи контролю та управління роботизованими мобільними засобами для комплексного моніторингу стану середовища та наземних об'єктів: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Сте-

нін Олександр Африканович. – ДР 0115U000392. УДК 681.3:612.84.

311 с.

Розроблено нову архітектуру та базові компоненти системи контролю та управління БПЛА з роботизованим пристроєм та Платформою Тактичної Підтримки (ПТП) для загоризонтного керування як безпілотником, так і роботом, структуру апаратно-програмного комплексу Наземного Центру Управління (НЦУ), схеми інтеграції основних підсистем і засобів - серверів реєстрації, аналізу та обробки даних результатів моніторингу наземних об'єктів, сервера доступу до ресурсів відповідних сховищ даних та баз даних, компонентів системи управління цими ресурсами та потоками даних і відео. Розроблено нову технологію обробки результатів наземного моніторингу та робіт з бортовим роботом, що формують потоки телеметрії, оперативного управління БПЛА та ПТП, потоки даних з відеокамер, дані дистанційного керування роботом на БПЛА, прискорюють аналіз і обробку даних у ІТ-середовищі системи з використанням метамоделей опису та обробки повідомлень, а також на основі відповідних сервісів і ресурсів НЦУ. Створені нові прикладні бібліотеки та додатки, що їх застосовують, структура оперативної БД системи, структура сховища даних, правила інтеграції інформації та налаштування системи на базі розроблених шаблонів управління та метамоделей сервісів. При виконанні проекту проведено аналіз і моделювання типових схем управління БПЛА, динаміки перехідних процесів гвинтомоторної групи, розроблено бортового роботизованого пристрою та технологічних особливостей реалізації задач аналізу каналів передачі потоків даних з бортових систем безпілотника та ПТП, розроблено вимоги до ОС і прикладних програмних компонентів для створення сервісів аналізу і обробки цих потоків, а також підсистему віртуального зберігання реальних і змодельованих даних та відео на базі мережевого сховища QNAP - TS638. Робота передається за кордон за договірною ціною.

50.43 Системи автоматичного керування, регулювання і контролю

50.08.17.0473/0416U005739

Сухоцька Ірина Володимирівна. Переривчастоконтактний метод та засіб контролю геометричних розмірів малогабаритних об'єктів складної форми: Дис... к.т.н. /Вінницький національний технічний університет. – Захищена 09.12.2016.

УДК 681.3.08.

210 с.: 7 табл., 77 іл. – Бібліогр.: 122 назви.

Об'єкт дослідження - процес контролю геометричних розмірів малогабаритних об'єктів складної форми. Предмет дослідження - методи та засоби контролю геометричних розмірів малогабаритних об'єктів складної форми. Метою роботи є підвищення вірогідності контролю геометричних розмірів малогабаритних об'єктів складної форми шляхом врахування ступеня розмитості зображення країв об'єкта та визначення коефіцієнта масштабування додатково введеної міри геометричного розміру. Методи дослідження: математичний апарат теорії сигналів і цифрового подання та обробки зображень, методи побудови оптико-електронних засобів, теорія вимірювань і похибок, математичне моделювання з використанням сучасних комп'ютерних технологій, інтерполяційні методи, числові методи розв'язування нелінійних рівнянь; основи дискретної математики та аналітичні можливості комп'ютерної алгебри. Наукова новизна полягає в отриманні наступних результатів: вперше, для підвищення вірогідності контролю, розроблено метод виділення контурів об'єктів на зображенні на основі низькочастотної фільтрації, удосконалено функцію вимірювального перетворен-

ня розміру об'єкта при розфокусованих зображеннях, отримав подальший розвиток переривчасто-контактний метод контролю геометричних розмірів малогабаритних об'єктів складної форми, отримала подальший розвиток функція перетворення переривчасто-контактного засобу вимірювального контролю геометричних розмірів малогабаритних об'єктів складної форми. Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що розроблено: переривчасто-контактний засіб контролю геометричних розмірів малогабаритних об'єктів складної форми, детектор контролю лінійних і кутових розмірів малогабаритних об'єктів складної форми, програмне забезпечення визначення координат крайових точок зображення об'єкта та запропоновано алгоритм контролю геометричних розмірів малогабаритних об'єктів складної форми. Ступінь впровадження - результати дисертації впроваджені у вигляді засобу контролю на ПП "Інструмент-сервіс" (м. Вінниця), теоретичні та практичні положення роботи впроваджені в навчальний процес у ВН-ТУ. Сфера (галузь) впровадження - машинобудівна, космічна та медична.

50.47 Автоматизовані системи керування технологічними процесами

50.08.17.0474/0416U005692

Пилипенко Інна Віталіївна. Прийняття рішень при управлінні розгалужено-циклічними технологічними процесами:

Дис... к.т.н. /Вінницький національний технічний університет. – Захищена 02.12.2016.

УДК 658.512.6.

221 с.: 23 табл., 65 іл. – Бібліогр.: 175 назв.

Об'єкт дослідження - розгалужено-циклічні технологічні процеси. Метою дослідження є підвищення ефективності розгалужено-циклічних технологічних процесів на основі інформаційної технології прийняття рішень при управлінні такими процесами. Використано методи теорії ймовірності, комп'ютерного моделювання, прийняття рішень. Теоретичні результати: вперше розроблено модель розгалужено-циклічного технологічного процесу, яка ґрунтується на невизначених циклічних графах і неоднорідних марковських ланцюгах, що дозволяє підвищити адекватність моделі щодо управління такими процесами і зменшити втрати; удосконалено метод оцінювання втрат при управлінні розгалужено-циклічними технологічними процесами, який відрізняється від існуючих застосуванням комбінації статистичних і нечітких оцінок втрат при виконанні операцій технологічного процесу, що дозволяє розширити область застосування методу; отримав подальший розвиток метод прогнозування доцільної кількості повторень циклічного технологічного процесу, який відрізняється спільним використанням неоднорідної марковської моделі у комплексі з операторним методом моделювання систем в умовах невизначеності, що дозволяє підвищити якість рішень. Практичні результати: розроблені алгоритми і програми інформаційної технології прийняття рішень при управлінні розгалужено-циклічними технологічними процесами. Ступінь впровадження: результати досліджень впроваджені на підприємстві ТОВ НВП "Спільна Справа" та в навчальному процесі Вінницького національного технічного університету. Сфера (галузь) застосування - управління технологічними процесами.

52 ГІРНИЧА СПРАВА

52.01 Загальні питання гірничої справи

52.08.17.0475/0516U000914

Бондаренко Євгеній Аркадійович. Мінімізація ризику електротравматизму в еле-

ктроустановках надвисоких класів напруги: Дис... д.т.н. /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет". – Захищена 01.12.2016.

УДК 621.3:331.45.

266 с.: 26 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 348 назв.

Дисертацію присвячено розробці теорії оцінювання ризику електротравматизму від дії електричної енергії в електроустановках надвисокої напруги. Виходячи з аналізу сучасного стану проблеми електробезпеки в електроустановках 330-750 кВ за стратегію електробезпеки обрано метод мінімізації ризику електротравматизму. На основі теоретичних досліджень закономірностей формування ризику професійно обумовленого захворювання персоналу встановлено, що для оцінювання ризику електротравматизму доцільна причинно-наслідкова модель. Розроблено структурну та математичну причинно-наслідкову моделі ризику електротравмування в електроустановках 330-750 кВ. Проаналізовані стани системи електробезпеки та можливі переходи між ними. Розроблена методологія оцінювання ризику електротравми в електроустановках надвисокої напруги, методи обґрунтування гранично допустимих параметрів електробезпеки від дії електричної енергії. Це дозволило досягти отримання невідомих раніше закономірностей та технологічних показників щодо мінімізації ризику здоров'ю персоналу від дії електричної енергії промислової частоти.

52.13 Техніка і технологія розробки родовищ твердих корисних копалин

52.08.17.0476/0216U007480

Розробка методичних та технічних засобів для використання енергії вибуху і горіння у свердловинах: Заключний звіт /Український державний геологорозвідувальний інститут; Керівник Войтенко Юрій Іванович. – ДР 0109U005963. УДК 622.235.

457 с.

Звіт про НДР: 1 книга, 457 с., 59 рис., 13 табл., 63 додатків, 110 джерел. Мета роботи: Удосконалення методики, техніки та технології використання енергії вибуху та горіння під час буріння та експлуатації свердловин. В результаті НДР: отримані нові конструкції зарядів, рекомендації щодо нових матеріалів до їх виготовлення, конструкції пристроїв для перфораційних та допоміжних робіт в свердловинах. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.08.17.0477/0216U007649

Розроблення методики визначення та галузевих технологічних нормативів обсягів забруднюючих речовин (ЗР), що скидаються у водні об'єкти або подаються на очисні споруди при скидах шахтних вод підприємствами вугільної промисловості: Заключний звіт /Державне підприємство "Державний науково-дослідний, проектно-конструкторський і проектний інститут вугільної промисловості"; Керівник Куліш Владислав Андрійович. – ДР 0112U007316. УДК 622.5: 556.3: 502.55.

112 с.

Розроблено методологію визначення нормативів, виконано апробацію розробленого порядку та механізму визначення нормативних обсягів скидів на прикладі окремих типових вугільних шахт, виявлено недоліки, проаналізовано та досліджено шляхи їх усунення. За підсумками розроблено заключну редакцію Методики... з необхідними змінами в алгоритмі визначення нормативів скиду ЗР для отримання їх достовірних величин, оновлено розрахункову базу згідно з останніми отриманими статистичними даними та розроблено проект галузевих технологічних нормативів. Методика...

сформована окремим керівним методичним документом. Робота розповсюджується за договірною ціною.

52.08.17.0478/0216U007650

Розроблення методики прогнозування екологічних і соціальних наслідків ліквідації вугільних підприємств: Заключний звіт /Державне підприємство "Державний науково-дослідний, проектно-конструкторський і проектний інститут вугільної промисловості"; Керівник Куліш Владислав Андрійович. – ДР 0112U007315. УДК 622.85: 502.55: 556.3.

97 с.

Визначено основні екологічні та соціальні проблеми, що виникають у шахтарських регіонах в зв'язку з ліквідацією вугільних підприємств. Розроблено єдині підходи та методологічні основи прогнозування наслідків негативних проявів цих проблем та можливі способи управління процесами впливу негативних факторів. Наведено основні результати з розроблення Методики і прогнозування екологічних і соціальних наслідків ліквідації вугільних підприємств, а саме: розроблення першої редакції Методики..., аналізу та узагальнення пропозицій і зауважень, отриманих від зацікавлених установ та організацій, розроблення заключної редакції Методики... за даними детального опрацювання, врахування зауважень і пропозицій та апробації основних положень проекту. Методика... сформована окремим керівним методичним документом. Робота розповсюджується за договірною ціною.

52.31 Розробка родовищ руд і розсипів кольорових і рідкісних металів і алмазів

52.08.17.0479/0416U004900

Ценджав Лхагва. Обґрунтування геотехнологічних параметрів розробки уранових родовищ Монголії: Дис... к.т.н. /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет". – Захищена 25.11.2016.

УДК 622.349.5:621.039.007.

140 с.: 16 табл., 21 іл. – Бібліогр.: 95 назв.

Захищаються результати промислових, лабораторних і теоретичних досліджень з обґрунтування геотехнологічних параметрів розробки гідрогенних родовищ урану східної Монголії: "Хараат", "Хайрхан", "Гурван-Сайхан" і "Ульзіт". Проаналізовано й обґрунтовано методи виконання досліджень з визначення зміни урановмісних компонентів у рудах і межі зміни в них речовинних та радіологічних властивостей, а також закономірності зміни швидкості вилуговування урану від зміни концентрації сірчаної кислоти і добавок до технолічного розчину. Розроблено методики виконання досліджень фізико-хімічних властивостей уранових руд. Промислові дослідження виконувались за допомогою механічних і геофізичних методів, лабораторні дослідження - геохімічними методами, а теоретичні - математичними і фізико-хімічними методами моделювання. Запропонований погоризонтний спосіб підготовки відокремлених покладів на різних глибинах дозволяє групувати відпрацьовані рудні тіл суміщеними свердловинами з різними діаметрами і конструкцією фільтрів, та визначається за структурою проміжних товщ, коефіцієнт проникності яких змінюється від 1,16 до 11,6 Дарсі. Це більш ніж у 2 рази знижує як витрати на буріння геотехнологічних свердловин, так і скорочує час відпрацювання уранових родовищ Монголії. Обґрунтована раціональна відстань між закачними і відкачними свердловинами в діапазоні від 12,5 до 44,3 м визначається експоненціальною залежністю насичення продуктивних розчинів, що для умов сезонності ведення робіт дозволяє досягати вилучення урану від 74 до 97%. Резуль-

тати досліджень з обґрунтування геотехнологічних параметрів розробки уранових родовищ Монголії були прийняті до впровадження в технічні проекти Урановою енергетичною компанією "Мон-Атом". Впровадження розроблених технологічних рішень дозволяє економити понад \$ 2,5 млн на рік по кожному з відпрацьованих родовищ.

52.35 Розробка родовищ вугілля і паливних сланців

52.08.17.0480/0416U004978

Пічка Тетяна Володимирівна. Вплив складу і структури вугільної речовини на колекторські властивості викопного вугілля:

Дис... к.т.н. /Інститут фізики гірничих процесів. – Захищена 10.11.2016.

УДК 622.333:539.2.

151 с.: 9 табл., 51 іл. – Бібліогр.: 153 назви.

Дисертаційна робота присвячена вирішенню актуальної науково-прикладної задачі встановлення залежності між метаносністю вугілля і мікроструктурою вугільної речовини з урахуванням властивостей пористо-тріщинуватої структури і природних чинників, супутніх конкретним вугільним пластам. Ключові слова: вугілля, метан, пористість, ядерний магнітний резонанс, сорбція, дифузія, фільтрація, фазовий стан, енергія активації, тиск.

52.47 Розробка нафтових і газових родовищ

52.08.17.0481/0416U004886

Сай Катерина Сергіївна. Обґрунтування параметрів технології розробки газогідратних покладів неоднорідної структури: Дис... к.т.н.

/Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет". – Захищена 09.12.2016.

УДК 622.324.5.

203 с.: 11 табл., 45 іл. – Бібліогр.: 167 назв.

У дисертаційній роботі на основі встановлених закономірностей зміни зони дисоціації з урахуванням частки породних включень, що містяться у покладі, вирішена нова актуальна задача з обґрунтування параметрів технології розробки газогідратних покладів неоднорідної структури. Це є важливим науково-практичним результатом для ефективного видобутку газу метану із чорноморських газогідратних родовищ. На основі аналітичних і лабораторних експериментальних досліджень виявлено закономірності розкладання природних газогідратних покладів неоднорідної структури з одержанням метану від вмісту частки породних включень. Встановлено, що ефективний час протікання процесу дисоціації газогідратного покладу неоднорідної структури змінюється за експоненціальною залежністю від радіусу зони його розкладання, що збільшується зі зменшенням частки породних включень. Врахування цієї залежності дає можливість забезпечити стабільний дебіт експлуатаційних свердловин при відпрацюванні газогідратних родовищ з подальшим прогнозом місцем їх закладання. Визначено затрати теплової енергії, необхідні для отримання 1000 м³ газу метану, які збільшуються за параболічною залежністю зі збільшенням частки породних включень у газогідратному покладі. Це надало можливість розробити нову класифікацію покладів газових гідратів неоднорідної структури за затратами енергії в залежності від частки включень. Запропоновано рекомендації щодо розробки газогідратних покладів, що містять породні включення, для науково-дослідного і проектного інституту ПАТ "Укрнафта". Встановлено, що собівартість видобутку 1000 м³ газу за запропонованою технологією є у 1,2 - 8 разів (залежно від частки породних включень у газогідратному покладі) нижчою від собівартості видобутку газу на

суші з існуючих у країні газових родовищ. Прибуток від реалізації газу метану, видобутого за допомогою запропонованої інноваційної технології розробки газогідратних покладів неоднорідної структури, складає від 12,11 млн дол. (при 60% породних включень у покладі) до 1327,63 млн дол. (чистий газогідратний поклад, що не містить породних включень).

52.08.17.0482/0416U005507

Аблєєва Грина Юрївна. Підвищення рівня екологічної безпеки при утилізації відходів нафтогазового видобутку: Дис... к.т.н. /Сумський державний університет. – Захищена 02.12.2016.

УДК 502.174:69(043.5).

194 с.: 31 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 168 назв.

Дисертація присвячена підвищенню рівня екологічної безпеки за рахунок розроблення технології утилізації бурового шламу сумісно з фосфогіпсом шляхом перероблення їх в екологічно безпечний будівельний матеріал типу гіпсобетон. Здійснено оцінку екологічної безпеки вторинної сировини і готового продукту за еколого-гігієнічними, токсикологічними та радіаційними показниками. Уперше експериментально визначено умови для одержання гіпсобетону із задовільними екологічними та технічними характеристиками. Розроблено принципову технологічну схему перероблення бурового шламу і фосфогіпсу. Оцінено еколого-економічну ефективність проекту з впровадження цієї технології.

53 МЕТАЛУРГІЯ

53.01 Загальні питання металургії

53.08.17.0483/0216U002910

Розробка ресурсозберігаючих технологій екологічно безпечної утилізації металургійних відходів з метою отримання матеріалів для високотехнологічного застосування: Заключний звіт /Національна металургійна академія України; Керівник Шатоха Володимир Іванович. – ДР 0115U003174. УДК 669.054.8.

116 с.

Досліджено вплив основності шлаку, температури і складу газової фази на процеси окислення та випаровування в силікатних розплавах. Визначено умови максимального виходу нано-шпінелі фериту марганцю. Запропоновано технологічні схеми отримання водню термохімічним розщепленням водяної пари з використанням металургійних відходів. Вивчено вплив параметрів синтезу електролітичних і відновлених залізних порошоків на їх технологічні та фізико-хімічні властивості. Розроблено технологію виробництва залізного порошоків з високим комплексом характеристик шляхом комбінованого відновлення прокатної окалини. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.03 Теорія металургійних процесів

53.08.17.0484/0516U000981

Бондар Анатолій Адольфович. Діаграми стану систем, утворених d-металами з р-елементами III-ої та IV-ої груп, як наукова основа розробки матеріалів з високою питомою міцністю в широкому температурному інтервалі: Дис... д.х.н. /Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М.Францевича НАН України. – Захищена 19.12.2016.

УДК 541.1:669.017.

865 с.: 69 табл., 306 іл. – Бібліогр.: 689 назв.

Дисертація присвячена побудові діаграм стану потрійних систем Al-Fe-Ta, Al-Ti-X, де X - Nb, Ta, Cr або C, і

B-Ti-Z, де Z - Al, Si, Ge, Sn, V, Nb або Mo, а також ряду обмежуючих подвійних систем. Для потрійних систем Al-Fe-Ta, Al-Nb-Ti, Al-Ta-Ti, Al-Cr-Ti, Al-C-Ti, Al-B-Ti, B-Nb-Ti та B-Mo-Ti і подвійних Al-Ti, Al-Nb, Al-Ta, B-Ti, B-Nb та Fe-Ta встановлено параметри фазових рівноваг та характер фазових перетворень у недостатньо досліджених температурно-концентраційних областях. Для цих систем, а також для Al-Cr та B-Mo, створено термодинамічні описи методом CALPHAD на основі критично проаналізованих експериментальних результатів і розраховано діаграми стану. Системи B-Si-Ti, B-Ge-Ti, B-Sn-Ti і B-Ti-V досліджені в багатьох на титан областях і для них побудовано діаграми стану. Запропоновано спосіб представлення інваріантних та моноваріантних реакцій (рівноваг) за участю неперервних перетворень (хімічних або магнітних упорядкувань) в реакційних схемах за Шайлем. Представлено результати вимірювання твердості та характеристик міцності для вибраних титан-алюмінідних і евтектичних сплавів. Обговорено особливості будови діаграм стану потрійних систем Al-Ti-dM і B-Ti-dM, де dM - d-метали V-ої та VI-ої груп, важливих для розробки легких жароміцних сплавів.

53.31 Виробництво чорних металів і сплавів

53.08.17.0485/0216U002908

Розробка сучасних іноваційних мало- та безвідходних технологій отримання вуглецевих матеріалів з рішенням задач охорони навколишнього середовища: Заключний звіт /Національна металургійна академія України; Керівник Гасик Михайло Іванович. – ДР 0115U003167. УДК 662.2:022.

94 с.

Звіт містить 94 сторінок тексту, 16 малюнків, 14 таблиць, 59 бібліографічних найменувань. В роботі досліджено вплив різних хімічних елементів і їх з'єднань на властивості вуглеграфітових матеріалів і інтенсифікацію процесу графітації. Підтверджено доцільність використання при виробництві вуглецевої продукції каталізаторів у вигляді різних каталізують сумішей системи FeSi - X, де (X - Al, Ca, Mg, Ti). Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.08.17.0486/0216U002909

Технологія виробництва економічних високоміцних сталей з карбонітридною наноструктурою для енергетичного машинобудування: Заключний звіт /Національна металургійна академія України; Керівник Проїдак Юрій Сергійович. – ДР 0115U003177. УДК 669.187-194.52:669.18.

52 с.

Метою роботи є ґрунтовне вивчення фізико-хімічних закономірностей утворення карбонітридної наноструктури в кремніймарганцевих теплостійких сталях та розробка на цій основі технології виробництва економічних високоміцних сталей для енергетичного машинобудування. Досліджено вплив мікролегування азотом, титаном, алюмінієм та базових легуючих елементів на формування карбонітридної наноструктури та вивчено її вплив на комплекс властивостей кремніймарганцевих теплостійких сталей. Розроблені наукові і технологічні основи виробництва кремніймарганцевих сталей з карбонітридною наноструктурою для енергетичного машинобудування. Робота передається за кордон за договірною ціною.

53.08.17.0487/0216U002912

Удосконалення і оптимізація технологічної схеми електротермії феронікелю з впровадженням новітніх комп'ютерних технологій

контролю та АСУ ТП: Заключний звіт /Національна металургійна академія України; Керівник Гасик Михайло Іванович. – ДР 0115U003168. УДК 662.2:022.

152 с.

На підставі виконаних досліджень фізико-хімічних особливостей ведення процесу виплавки чорного феронікелю в РТП та складеного матеріального балансу встановлено, що, за існуючих умов ведення відновного процесу, практично весь нікель (92-95%) переходить в металеву фазу, це дало можливість розробити АСУ ТП з використанням безконтактного визначення рівня металу у ванні печі. У процесі дослідження електричного режиму ведення процесу виплавки чорного феронікелю в РТП було встановлено. Що на діючій печі №2 симетрія електричного режиму здійснюється за напругою, а це не є підставою затвердження його симетрії, тому що електричні параметри полуфаз короткої мережі та інших елементів токопідводу найчастіше несиметричні. Випробувана і впроваджена технологія часткової заміни вуглецевого відновника матеріалом углеродсодержащими марки МУ (ТУУ 322-00196204.005-99). Матеріал вуглецевмісний, в якому міститься 25% карбиду кремнію (SiC) або 17,5% відновленого кремнію, на отримання 1 кг якого витрачається 10-13 кВт.год електроенергії, що вводиться в шихту для отримання недогарка (патент № 109001 від 10.08.2016г.), інтенсифікує протікання відновних процесів в рудовідновних печі і підвищує вміст кремнію і вуглецю в чорновому феронікелі, що покращує умови протікання процесу десульфурації сплаву кальцинованої содою в ковші. За період виконання роботи було використано 3 795 тонн матеріалу вуглецевого, що дало можливість заощадити комбінагу 6 641 250 кВт.год електроенергії. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.37 Виробництво кольорових металів і сплавів

53.08.17.0488/0216U002911

Розроблення нових функціональних матеріалів з бейнітною наноструктурною матрицею та підвищеними трибологічними властивостями: Заключний звіт /Національна металургійна академія України; Керівник Куцова Валентина Зиновіївна. – ДР 0114U003704. УДК 669.7.018.672.

169 с.

Досліджено структура, фазовий склад та властивості економнолегованих жароміцних сплавів та високохромистих чавунів, що використовуються для виготовлення прокатного інструменту. З метою скорочення витрат на вихідні матеріали розроблено склад економнолегованого жароміцного сплаву, в якому зменшено вміст хрому та нікелю за рахунок заміни марганцем. Висока жароміцність цього сплаву забезпечена розширенням температурного інтервалу стабільності аустеніту. Досліджені фазові перетворення економнолегованого жароміцного сплаву на високотемпературному диференціальному термічному аналізаторі. Встановлені інтервали фазових та структурних перетворень при нагріві економнолегованого жароміцного сплаву. Досліджено кінетика розпаду переохолодженого аустеніту в дослідних сплавах. Розроблені раціональні режими термічної обробки прокатного інструменту з економнолегованих та високохромистих сплавів, що забезпечують підвищення комплексу механічних та службових властивостей деталей металургійного та машинобудівного обладнання, що працюють в умовах дарноабразивного, абразивного зношування та в умовах зносу тертя. Встановлено, що термічна обробка хромомарганцевого чавуну за оптимальним режимом забезпечує найвищі показники твердості в порівнянні з іншими випробуваними режимами. Досліджені триботехнічні властивості економно-

легованих жароміцних сплавів у литому та термообробленому стані. Трибологічними випробуваннями визначена зносостійкість економнолегованих сплавів. На основі отриманих даних запропоновано механізм зносу економнолегованого чавуну при терті. Проведено дослідно-промислове випробування режимів термічної обробки прокатного інструменту з економнолегованих жароміцних сплавів. Розроблені технологічні інструкції на виплавку та режими термічної обробки прокатного інструменту з економнолегованих жароміцних сплавів. Розроблені та впроваджені режими термічної обробки прокатного інструменту з економнолегованих сплавів, що забезпечують підвищений комплекс механічних та експлуатаційних властивостей (підвищення зносостійкості в 10-12 разів та експлуатаційної стійкості у 1,5-2 рази). Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.08.17.0489/0216U002914

Розроблення національних стандартів щодо міді та мідних сплавів: Заключний звіт /Донецький державний науково-дослідний та проектний інститут кольорових металів; Керівник Скрябіна Л.Г. – ДР 0116U007409. УДК 669.2:006(083.74).

92 с.

Розроблення національних стандартів щодо міді та мідних сплавів. ДСТУ EN 1057 (EN 1057:2006+A1:2010, IDT) Мідь та мідні сплави. Безшовні круглі мідні труби для води та газу в санітарних та опалювальних системах. ДСТУ EN 1653 (EN 1653:1997, A1:2000, IDT). Мідь та мідні сплави. Плити, листи та диски для котлів, посудин, що працюють під тиском і резервуарів для зберігання гарячої води. ДСТУ EN 12420 (EN 12420:2014, IDT). Мідь та мідні сплави. Паковки.

53.39 Порошкова металургія

53.08.17.0490/0516U000955

Грибков Едуард Петрович. Розвиток наукових основ і удосконалення обладнання та технологій деформування довгомірних металопорошкових виробів в оболонці: Дис... д.т.н. /Донбаська державна машинобудівна академія. – Захищена 01.12.2016.

УДК 621.762.04/06; 621.762.4.047.

394 с.: 5 табл., 168 іл. – Бібліогр.: 306 назв.

Об'єкт дослідження: процеси та обладнання для виробництва довгомірних металопорошкових виробів в оболонці. Мета роботи: підвищення техніко-економічних показників процесів виготовлення довгомірних металопорошкових виробів в оболонці на основі розвитку наукових основ деформації порошкових матеріалів спільно з моно матеріалами, а також вдосконалення технології та обладнання. Методи дослідження: методи теорії пружності, пластичності, кінцевих різниць, кінцевих елементів, фізичне моделювання, натурні дослідження, методи тензометрії, методи математичної статистики. Теоретичні та практичні результати: математичні моделі напружено-деформованого стану матеріалу і основних показників якості при виготовленні довгомірних виробів з металопорошків в оболонці; алгоритми автоматизованого проектування технологічних режимів процесів прокати, волочіння і плющення порошків в оболонці; удосконалена установка для експериментального визначення фізико-механічних властивостей порошків; нові способи і пристрої для виробництва порошкових стрічок і дроту; практичні рекомендації та науково-обґрунтовані технічні рішення щодо удосконалення технологій та обладнання. Новизна: вперше для процесів виробництва довгомірних металопорошкових виробів встановлено вплив оболонки на параметри осередку деформації та показники якості готової продукції; вперше для процесів прокати порошкових стрічок встановлені

закономірності формування щільності порошку і енергосилових параметрів в залежності від форми і матеріалу оболонки; вперше для процесу плющення порошкового дроту встановлена закономірність формування геометрії стрічки, щільності сердечника і величин енергосилових параметрів в залежності від товщини і матеріалу оболонки; уточнено для процесу волочіння порошкового дроту в оболонці механізм формування показників якості продукції в залежності від величини обтиснення дроту та натяжінь оболонки. Ступінь впровадження: технологічні режими виробництва, технічні рішення, практичні рекомендації та програмні продукти. Сфера використання: підприємства важкого та енергетичного машинобудування, галузеві НДІ.

53.43 Прокатне виробництво

53.08.17.0491/0216U007474

Мультимасштабні вихрові потоки в алюмінієвих і титанових сплавах при їх інтенсивній пластичній деформації методом гвинтової екструзії: Заключний звіт /Донецький фізико-технічний інститут ім. О.О. Галкіна НАН України; Керівник Бейгельзімер Яків Юхимович. – ДР 0116U004323. УДК 621.77;551.511.639.

55 с.

Об'єкт дослідження: методи та ефекти інтенсивних пластичних деформацій, алюмінієвий сплав АВ87, технічно чистий титан ВТ1-0. Мета роботи: встановлення закономірностей кінематики вихрових потоків при гвинтовій екструзії, а також дослідження їх впливу на механічні властивості алюмінієвих і титанових сплавів, їх структуру та масоперенос в об'ємі зразка. Методи дослідження: метод кінцевих елементів, оптична та електронна мікроскопія, дифракція зворотнорозсіяних електронів, механічні випробування. Результати: Показано, що при гвинтовій екструзії в матеріалі реалізуються мікро- та макроскопічні вихрові потоки. Мікроскопічні вихрові потоки обумовлені фізичними механізмами пластичної деформації на другій стадії простого зсуву. Макроскопічні вихори адекватно описуються в рамках класичної теорії пластичності. Методом кінцевих елементів розрахований ротор вектора швидкості зазначених потоків. Показано, що мікроскопічні вихрові потоки призводять до фрагментації і гомогенізації мікроструктури матеріалів, макроскопічні - до контрольованого масопереносу в об'ємі зразка. Розроблені алгоритм та програма для комп'ютерного моделювання впливу мультимасштабних вихорів на мікроструктуру матеріалів. Прогнозне використання результатів роботи. Описані в роботі ефекти вихрових потоків при гвинтовій екструзії можуть бути застосовані для: отримання монолітних гібридних матеріалів зі специфічною вихровою структурою, що поєднують в собі високу магнітну проникність, високу міцність і малу питому вагу, з яких можна виготовляти легкі й міцні магнітопроводи або сердечники потужних трансформаторів; отримання шаруватий композит з високою втомною міцністю; підвищення пластичності вторинних алюмінієвих сплавів та розширення області їх застосування.

53.49 Металознавство

53.08.17.0492/0216U002936

Розробка наукових і технологічних основ виготовлення формотворного штампового інструменту на основі створення і використання нових перспективних сталей і ливарно-деформаційних методів їх обробки: Заключний звіт /Інститут проблем металознавства ім. І.М.Францевича НАН України; Керівник Гогаєв Казбек Олександрович. – ДР 0116U005637. УДК 669.14.018.258.

42 с.

Об'єкт дослідження: закономірності підвищення теплостійкості штампових сталей для гарячого деформування. Предмет дослідження: наукове обґрунтування, підбір компонентів та виготовлення лігатури штампової сталі з регульованим аустенітним перетворенням, що використовується для деформування міді. Мета роботи є підготовка лігатури системи Fe-Ni-Mo-V-Mn та відходів сталі марок 4X5МФС (або 3X3МЗФ) для виплавки та одержання зливок сталі з регульованим аустенітним перетворенням марки 5X4Н4МЗФ2. В цьому полягає відмінність від традиційного підходу до легованих теплостійких штампових сталей на феритній основі, для яких, навпаки, підвищення температур фазових перетворень є однією із основних умов збільшення теплостійкості. В роботі був проведений підбір легуючих компонентів та виконаний розрахунок складу лігатури системи Fe-Ni-Mo-V-Mn для дошихтовки базової сталі марок 4X5МФС та 3X3МЗФ при виплавці електрошлаковим литтям. Було проведено дослідно-промислове випробування штампового інструменту сталі 5X4Н4МЗФ2.

55 ТЕХНОЛОГІЯ. МАШИНОБУДУВАННЯ

55.01 Загальні питання машинобудування

55.08.17.0493/0216U006341

Створення імпульсного полічастотного вібраційного технологічного обладнання: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Кузьо Ігор Володимирович. – ДР 0115U000433. УДК 621.

123 с.

Об'єкт дослідження - процес реалізації полічастотних коливань. Предмет дослідження - структури, параметри та динамічні моделі нелінійних резонансних вібраційних машин з електромагнітним приводом. Метою проекту є створення енергоефективних полічастотних вібраційних машин технологічного призначення у сфері вібротехнологій з використанням засад багатокритеріального аналізу, раціонального й оптимізаційного синтезу їхньої структури та елементів конструкцій. Запроваджено багатокритеріальну оцінку ефективності функціонування вібраційних систем, що базується на 2-х енергетичних і 2-х технологічних показниках. Синтезовано оптимізаційні алгоритми та отримано розрахункові формули для реалізації двочастотних та віброударних резонансних машин із заданими кінематичними характеристиками. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.03 Машинознавство і деталі машин

55.08.17.0494/0216U002946

Збільшення ресурсу використання універсальної моторно-трансмійної оливи у вітчизняних гусеничних машинах за рахунок оптимізації структурного складу оливи: Заключний звіт /Національний транспортний університет; Керівник Дмитриченко Микола Федорович. – ДР 0115U002289. УДК 621.891.

124 с.

Ефективність мастильної дії залежить від багатьох фізичних, фізико-хімічних і хімічних явищ і обумовлюється процесами адсорбції і хемосорбції на поверхнях твердого тіла і їх модифікування. Міцність і деформованість поверхневих шарів металу має істотний вплив на тертя і знос, і в зв'язку з цим не завжди максимальне зниження коефіцієнта тертя тягне за собою і мінімальний знос. Для оливи

I-40 з перших циклів напрацювання спостерігається стабільне падіння коефіцієнту тертя (f) зі значення 0,018 до 0,015 з перших циклів напрацювання і до $N_{ц} = 1200$ відповідно, що підтверджує класичну теорію тертя. Встановлено, що протизадирна присадка №3, в якій містяться фосфор і сірка одночасно виконують розгладжуючий і поліруючий ефект. При цьому фосфор сильніше вирівнює поверхню і зменшує знос, а сірка зменшує тертя і підсилює розділювальну властивість хлору. У присутності обох цих елементів, олива ефективно змащує поверхню тертя як при великому навантаженні, так і при великих швидкостях кочення. При дослідженні впливу температури на знос встановлено, що вирішальну роль тут відіграє не об'ємна, а контактна температура. Проведені дослідження свідчать про суттєвий вплив температури середовища мастильного матеріалу на температуру в контакті. При підвищенні даного показника інтенсифікуються процеси в контакті, що призводить до підвищених значень зносу досліджуваних металевих зразків (ролики зі сталі 40X). Висока температура в зоні тертя істотно впливає на антифрикційні властивості вуглецевих матеріалів. При температурі в зоні тертя вище 200°C зростають коефіцієнт тертя і знос, що пояснюється підвищенням окислення вуглецю. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.09 Машинобудівні матеріали

55.08.17.0495/0216U007535

Новий підхід до механічного омолодження полімерних стекел на основі формування тривалого часу "пластичності": Заключний звіт /Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського; Керівник Возняк Андрій Васильович. – ДР 0116U007177. УДК 53.092-043.2:678.71.

35 с.

Результатом виконання проекту є встановлення закономірностей формування та еволюції структур полімерних стекел на різних рівнях структурної організації в результаті процесу механічного омолодження; виявлення умов механічного омолодження, які забезпечують процес переходу від крихкого руйнування до пластичного, встановлення механізмів деформації та структурних елементів, що відповідають за їх реалізацію; вивчення кінетики старіння під дією температурно-часового фактору; виявлення залежності властивостей матеріалів від їх структурних станів. В якості об'єктів дослідження вибрані крихкі полімерні скла (полістирол, полілактид), а також склоподібні полімери, що набувають ознаки крихкості при тривалому зберіганні (наприклад, полікарбонат). Отримані результати забезпечують формування загальних підходів до ініціювання процесів механічного омолодження в полімерних стеклах з метою покращення їх комплексу механічних властивостей, зокрема, формування тривалого часу "пластичності".

55.16 Ковальсько-штампувальне виробництво

55.08.17.0496/0416U005600

Шкіра Олексій Віталійович. Удосконалення технологічних процесів штампування деталей з фланцем та відростком на основі використання способів комбінованого видавлювання: Дис... к.т.н. /Донбаська державна машинобудівна академія. – Захищена 02.12.2016.

УДК 621.777.4:621.77.01.

246 с.: 18 табл., 111 іл. – Бібліогр.: 184 назви.

Об'єкт дослідження - процеси точного об'ємного штампування видавлюванням. Мета роботи - підвищення ефективності технологічних процесів холодного об'ємного

штампування на основі розробки і застосування способів комбінованого видавлювання. Методи дослідження - енергетичний метод балансу потужностей, метод кінцевих елементів, метод фізичного моделювання і тензометрії для вимірювання технологічних сил, метод координатних сіток для визначення деформованого стану заготовок. Теоретичні і практичні результати - на основі встановлених закономірностей силового і деформаційного режимів розроблені методики проектування технологічного процесу тристороннього видавлювання деталей з фланцем і відростком, на основі математичних моделей розроблено програмне забезпечення, що дозволяє визначити наведене тиск і формозміна в процесах тристороннього видавлювання деталей з фланцем і відростком з урахуванням реальної геометрії процесу і ступеня деформації. Новизна - на основі теоретичних досліджень розроблена математична модель процесу комбінованого трьохстах-ронного видавлювання деталей з фланцем і відростком, що дозволяє визначити силовий режим деформування і поетапне формування сложнопрофілірованих деталей, на основі результатів аналізу напружено-деформованого стану дана оцінка ступеня витрати ресурсу пластичності матеріалу заготовки при видавлюванні порожнистих деталей з фланцем і відростком. Впровадження - нові технологічні процеси і інструменти для штампування деталей з фланцем і відростком, пройшли апробацію і прийняті до впровадження у виробництво. Область застосування - обробка металів тиском, точне об'ємне штампування.

55.08.17.0497/0416U005675

Злигорев Віталій Миколайович. Удосконалення технологічних процесів кування крупних поковок на основі використання способу осадження профільованих заготовок:

Дис... к.т.н. /Донбаська державна машинобудівна академія. – Захищена 02.12.2016.

УДК 621.735.3-416.

201 с.: 17 табл., 73 іл. – Бібліогр.: 187 назв.

Об'єкт дослідження - технологічні процеси та інструмент для кування крупних поковок. Мета дослідження - підвищення якості крупних поковок відповідального призначення за рахунок заковування осевих дефектів і підвищення проробки структури металу в об'ємі заготовки на основі застосування нового способу осадження профільованих заготовок. Методи дослідження: метод скінчених елементів (МСЕ), математичної статистики, тензометрії, фізичної та геометричної подоби. Теоретичні і практичні результати - вивчено вплив геометрії інструменту на параметри напружено-деформованого стану при профілювання заготовки; запропоновано новий спосіб осадження заготовок; розроблено методику проектування технологічних процесів кування, нові технологічні процеси, механічні режими деформування й геометрія деформуючого інструмента для кування. Новизна - вперше встановлені закономірності зміни розмірів осевого дефекту, залежності зсуву точок осевої зони та параметри напружено-деформованого стану в процесі профілювання та осадження чотирипроменевих заготовок з різною геометрією; одержали подальший розвиток уявлення про силові параметри процесу осадження чотирипроменевих заготовок. Ступінь впровадження - впроваджено новий технологічний процес і оснащення для профілювання та осадження заготовок. Сфера використання - підприємства важкого та енергетичного машинобудування.

55.08.17.0498/0416U005676

Селезньов Максим Євгенович. Удосконалення технології та обладнання процесів різання товстолістового металопрокату на ножицях: Дис... к.т.н. /Донбаська державна машинобудівна

академія. – Захищена 01.12.2016.

УДК УДК 621.967: 621.98.04.

206 с.: 11 табл., 88 іл. – Бібліогр.: 202 назви.

Об'єкт дослідження - процеси подовжнього і поперечно-го різання листового металопрокату і устаткування для їх реалізації. Мета роботи - підвищення якості листового металопрокату, що розрізається на ножицях. Методи дослідження та апаратура - чисельне математичне моделювання, експерименти в умовах лабораторій. Теоретичні і практичні результати - методики автоматизованого розрахунку та рекомендації з удосконалення технології та обладнання. Новизна - оцінка впливу факторів на енергослові параметри та показники якості. Ступінь впровадження - практичні рекомендації щодо вдосконалення технології та обладнання процесів різання товстолістового металопрокату на ножицях (є довідки про використання). Сфера використання - підрозділи металургійних, машинобудівних підприємств та галузевих НДІ.

55.19 Різання матеріалів

55.08.17.0499/0416U005544

Орел Вадим Миколайович. Підвищення ефективності гідроабразивного різання листових композитних заготовок за рахунок ефекту ініційованого тріциноутворення:

Дис... к.т.н. /Кіровоградський національний технічний університет. – Захищена 09.12.2016.

УДК 621.924.93:62-41:621.78.019.8.

211 с.: 21 табл., 73 іл. – Бібліогр.: 184 назви.

Дисертація присвячена розв'язанню важливої науково-технічної задачі підвищення ефективності гідроабразивного різання квазікрихких композиційних листових заготовок. Сформульовано та науково обґрунтовано гіпотезу щодо підвищення продуктивності гідроабразивного різання квазікрихких тонких пластин за рахунок ініційованого тріциноутворення, зумовленого накладанням циклічних розтягуючих напружень на зону струминного впливу. Створено новий робочий орган верстата з ЧПК, який містить два додаткових привода, оснащених зворотним зв'язком та сполучених із окремим контуром керування верстата, що дозволяє залежно від розмірів різку, його направлення відносно осей координат та параметрів заготовки, встановлювати потрібне циклічне навантаження крайки заготовки для ініціювання тріциноутворення у зоні різання. Даний пристрій дозволяє підвищити продуктивність обробки в цілому на 20...25 % без втрати якості поверхні.

55.08.17.0500/0216U002951

Розробка умов ефективного та раціонального застосування шліфувального та лезового інструменту при обробці матеріалів:

Заключний звіт /Дніпродзержинський державний технічний університет; Керівник Лаврінченко Валерій Іванович. – ДР 0114U005530. УДК 621.9.

135 с.

В результаті досліджень були розроблені: нова ідеологія створення шліфувальних кругів з надтвердих матеріалів і відповідні круги; рекомендації по використанню діамантових кругів; рекомендації по вибору параметрів охолодження; алгоритми підготовки програм для верстатів з ЧПУ; реконструкція опор машин. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.21 Термічна і зміцнювальна обробка

55.08.17.0501/0416U005529

Соколан Юлія Сергіївна. Вплив термообробки сталі на реолого-дисипативні власти-

вості та зносостійкість трибосистем: Дис... к.т.н. /Хмельницький національний університет. – Захищена 02.12.2016.

УДК 621.785.796:621.891.

217 с.: 3 табл., 73 іл. – Бібліогр.: 232 назви.

Встановлено зв'язок зносостійкості та антифрикційності трибоспряження з реологією контактних явищ. Сформульовано принципи зниження динамічної напруженості фрикційного контакту. Встановлено явище виникнення фрикційних автоколивань. Встановлено зв'язок субструктурних змін з акустико-емісійною активністю. Встановлено взаємозв'язок між показниками внутрішнього тертя та коефіцієнтом зовнішнього тертя. Вивчено вплив термообробки сталі на механізми формування фрикційних зв'язків та температурні залежності їх дисипативних властивостей.

55.08.17.0502/0216U002907

Розробка технології виробництва високоміцних металовиробів на основі використання синергетичних ефектів суміщення термічної обробки і холодної деформації: Заключний звіт /Національна металургійна академія України; Керівник Дейнеко Леонід Миколайович. – ДР 0115U003172. УДК 621.789, 624.012.45, 620.172.21.

111 с.

Запропоновано склад технологічної лінії, в якій на основі синергетичних ефектів суміщення холодної деформації і термічної обробки задіяні деформаційні, нагрівальні і охолоджуючі пристрої, що забезпечують виробництво холоднодеформованого арматурного прокату з широким спектром споживчих властивостей на рівні європейських стандартів. Вивчено поведінку арматурного прокату класу В500С-В600С в умовах технологічного нагріву при виготовленні ЖБ конструкцій, а також при нагріванні в екстремальних умовах. Розроблено проект рекомендацій на застосування холоднодеформованого арматурного прокату класу В500С в залізобетонних конструкціях. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.22 Обробка поверхонь і нанесення покриттів

55.08.17.0503/0416U005477

Аксьонов Дмитро Сергійович. Підвищення функціональних характеристик плазмових фільтрів для осадження багатокомпонентних покриттів: Дис... к.т.н. /Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут". – Захищена 11.11.2016.

УДК УДК 621.793:533.27.

161 с.: 8 табл., 61 іл. – Бібліогр.: 127 назв.

Об'єкт - вакуумно-дугове осадження покриттів з використанням фільтрів; мета - створення програмно-апаратних комплексів для проектування фільтрів з прогнозованими характеристиками та оцінювання існуючих фільтрів; методи - математичне моделювання, експеримент, рентгенофлуоресцентний аналіз; результати - визначено властивості пасток для макрочастинок та закономірності їхньої побудови, зменшено неоднорідність TiAlN покриттів за товщиною у 11,5 разів та складом у 14,5 разів; новизна - запропоновано методи підвищення однорідності багатокомпонентних покриттів і регулювання їхнього складу, створено програмно-апаратний комплекс для швидкісного аналізу поведінки плазми у плазмоводах; ступінь упровадження - учбовий процес Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна, проектування та налагодження вакуумно-дугових пристроїв у Національному науковому центрі "Харківський фізико-технічний інститут"; галузь - атомні електростанції.

55.08.17.0504/0216U008263

Розробка фізичних основ вакуумного отримання багат шарових функціональних покриттів на основі нітридів перехідних та тугоплавких металів: Заключний звіт /Сумський державний університет; Керівник Погребняк Олександр Дмитрович. – ДР 0116U007592. УДК 539.32,548.735,539.531.

3 с.

Об'єкт дослідження: фізичні процеси і явища, пов'язані з наноструктурою багат шарових покриттів на основі нітридів перехідних металів IV-VI груп TiN, ZrN, MoN, CrN TaN, WN і нітриду високоентропійного сплаву (Ti-Zr-Nb-Ta-Hf)N для створення надтвердих зносостійких покриттів. Предмет дослідження: закономірності формування багат шарової нанокompatитної структури в результаті вакуумного осадження шаруватих твердих і надтвердих зносостійких покриттів, зміцнених нанорозмірними компонентами. Метою роботи є дослідження, визначення нових складів і режимів вакуумного осадження шаруватих твердих та надтвердих зносостійких покриттів, зміцнених нанорозмірними компонентами. Покращення стабільності наноструктурного стану та фізико-механічних властивостей нітридних багат шарових покриттів можливо за рахунок чергування шарів з різними складовими слугує дифузійним бар'єром для мігруючих адатомів. При цьому, в багат шарових нанокompatитах надтвердий стан передбачає пригнічення процесів росту зародкових тріщин, генерування і поширення забезпечуючих пластичне скидання деформації дислокацій при зменшенні розмірів нанокристалітів до 10 нм, і відсутність характерної для наноструктурних матеріалів аномальної залежності Холла - Петча. В даній роботі приведені результати дослідження фазово-структурного стану, властивостей, розмірів нанозерен, твердості та адгезійної міцності в багат шарових покриттях. Виявлено, що при потенціалі зміщення Uп менше, ніж -150 В, в багат шарових покриттях з товщиною шарів близько 50 нм можна досягти двофазного стану з переважною орієнтацією кристалітів, що обумовлює високу твердість (до 47 ГПа) і одночасно високу адгезійну міцність (критичне навантаження до 125 Н), а також низький знос покриттів.

55.23 Виробництво виробів із порошкових матеріалів

55.08.17.0505/0516U000960

Савелов Дмитро Володимирович. Розвиток наукових основ процесів і обладнання високо ефективного вібропресування виробів з порошків тугоплавких металів: Дис... д.т.н. /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського. – Захищена 29.11.2016.

УДК 621.762.4.

383 с.: 12 табл., 109 іл. – Бібліогр.: 218 назв.

Об'єкт-процеси вібраційного пресування дисперсних порошкових анізотропних середовищ; мета - розвиток наукових основ високо ефективного вібропресування дисперсних порошкових середовищ анізотропної структури; розробка і впровадження технологічних процесів, обладнання і окремих конструктивних елементів для їх реалізації; новизна-отримала розвиток теорія процесів пресування дисперсних порошкових анізотропних середовищ; отримали подальший розвиток уявлення про порошкову суміш, як про дисперсне середовище анізотропної структури; отримали подальший розвиток уявлення про процес імпульсного вібраційного пресування дисперсного середовища анізотропної структури; вперше розроблена математична модель динамічної системи вібраційного преса з нелінійними жорстко-пружними обмежувачами; вперше встановлені закономірності руху гі-

бридної динамічної системи вібраційного преса з жорстко-пружними обмежувачами; отримали подальший розвиток дослідження процесу попереднього ущільнення дисперсного порошкового середовища анізотропної структури; запропонована математична модель гібридної динамічної системи вібраційного преса з двома джерелами вібрації; вперше встановлені закономірності одночасного руху вібростола, пуансона і дисперсної порошкової суміші анізотропної структури, обґрунтовані ефективні режими віброущільнення.

55.39 Хімічне і нафтове машинобудування

55.08.17.0506/0516U000972

Ляпощенко Олександр Олександрович. Теоретичні основи процесів інерційно-фільтруючої сепарації: Дис... д.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 12.12.2016.

УДК 66.074.1.

436 с.: 6 табл., 92 іл. – Бібліогр.: 425 назв.

Дисертація являє собою теоретичне узагальнення результатів досліджень автора і присвячена вирішенню актуальної науково-прикладної проблеми, сутність якої полягає в створенні теоретичних основ процесів інерційно-фільтруючої сепарації і науково обґрунтованих методів розрахунку основних технологічних параметрів та характеристик інерційно-фільтруючих сепараційних пристроїв, в яких поєднані принципи одночасної взаємодії інерційних та фільтруючих сепараційних елементів, чим досягається зниження гідравлічного опору та підвищення ефективності сепарації у широких діапазонах навантажень та співвідношення фаз.

55.42 Двигунобудування

55.08.17.0507/0516U000909

Долматов Дмитро Анатолійович. Закономірності термічного та електрохімічного горіння вуглеводневих палив у камерах згорання газотурбінних двигунів: Дис... д.т.н. /Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут". – Захищена 18.11.2016.

УДК 621.43.056+519.6.

358 с.: 2 табл., 91 іл. – Бібліогр.: 331 назва.

Об'єкт - процеси горіння вуглеводневих палив в камерах згорання авіаційних двигунів; мета - визначення закономірностей процесу термічного та електрохімічного горіння вуглеводневих палив у камерах згорання авіаційних двигунів; методи - методи моделювання стаціонарних та нестаціонарних тривимірних течій стислого в'язкого реагуючого середовища; результати - закономірності горіння, які створюють наукові засади проектування камер згорання газотурбінних двигунів з електрохімічною стимуляцією; новизна - уперше на підставі математичного моделювання взаємодії розряду з течією при варіативному хімічному складі та газодинамічних параметрах середовища встановлено закономірності горіння з безпосередньою електрохімічною стимуляцією зони горіння, уперше аналітично встановлено вплив електричного стимулювання полум'я на температуру полум'я та емісійні показники камер згорання авіаційних газотурбінних двигунів, уперше чисельно встановлено провідну роль променевого енергообміну в безпосередній околиці стимулюючого розряду в анізотропній природі вимушених коливань температури реагуючого середовища та швидкостей хімічних реакцій, уперше аналітично встановлено можливість непрямого впливу на генерацію NO шляхом зміни кінетичної схеми горіння, уперше створено метод розрахунку розподілу багатомірих часток за рівнями збудження хімічного зв'язку, суттєво удосконалено математичну модель для розрахунку констант реакцій збуджених часток; ступінь

упровадження - впроваджено в АТ "Мотор-Січ"; галузь - двигунобудування.

55.08.17.0508/0416U005747

Морозова Ірина Володимирівна. Удосконалення процесів в камері згоряння теплових двигунів шляхом електрофізичного впливу на вуглеводневе паливо: Дис... к.т.н. /Національний авіаційний університет. – Захищена 15.12.2016.

УДК 621.432: 662.769.21 (043.3).

159 с.: 8 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 142 назви.

Робота присвячена вирішенню задач підвищення ефективності теплових двигунів і енергетичних установок шляхом застосування методу електрофізичного впливу на вуглеводневе паливо, який ґрунтується на резонансному поглинанні енергії молекулярною системою вуглеводневої рідини. Вперше розглядається задача дослідження ядерного магнітного резонансу для впливу на електрофізичні показники вуглеводневих палив, що характеризують процес горіння палива в камері згоряння та експлуатаційні властивості теплових двигунів. В роботі запропонована методика оптимізації параметрів електрофізичного впливу на вуглеводневе паливо.

55.08.17.0509/0216U002890

Поліпшення паливної економічності та екологічних показників двигунів автомобілів добавкою водневмісного газу до повітряного заряду: Заключний звіт /Національний транспортний університет; Керівник Гутаревич Юрій Феодосійович. – ДР 0115U002291. УДК 73.31.

152 с.

Метою НДР є поліпшення паливної економічності та зниження токсичності двигунів внутрішнього згоряння різного типу, з різними системами живлення добавкою водневмісного газу до повітряного заряду. Об'єкт дослідження: вплив добавки водневмісного газу до повітряного заряду на паливну економічність, енергетичні та екологічні показники поршневих двигунів внутрішнього згоряння. Предмет дослідження: показники паливної економічності, енергетичні та екологічні показники двигунів внутрішнього згоряння різного типу за роботи в різних швидкісних та навантажувальних режимах. Методи досліджень - розрахунково-теоретичні і експериментальні. Відповідно до календарного плану в 2015р виконані дослідження за етапом: Проведення експериментальних досліджень впливу добавки водневмісного газу на паливну економічність і екологічні показники двигунів. Дослідження робочого процесу двигуна при добавці водневмісного газу до повітряного заряду. Проведені експериментальні дослідження по впливу добавки водневмісного газу на паливну економічність і екологічні показники двигунів показали: - добавка водневмісного газу до повітряного заряду покращує паливну економічність і екологічні показники за роботи в режимах холостого ходу; - добавка водневмісного газу до повітряного заряду бензинових двигунів з карбюраторною системою і системою впорскування із зворотнім зв'язком поліпшує паливну економічність і, як правило, приводить до покращення екологічних показників двигунів за роботи в режимах холостого ходу і малих навантажень; добавка водневмісного газу до повітряного заряду дизеля незначно поліпшує паливну економічність дизеля за роботи з повним навантаженням та знижує димність відпрацьованих газів і концентрацію в них продуктів неповного згоряння. Дослідження робочого процесу двигунів з іскровим запалюванням показали: - добавка водневмісного газу до повітряного заряду бензинового двигуна за роботи в режимі малих навантажень зменшує нерівномірність послідовних циклів та інтенсифікує процес згоряння. Відповід-

но до календарного плану в 2016р виконані дослідження за етапом: Уточнення математичних моделей робочого процесу двигуна і руху автомобіля за їздовим циклом. Розрахункові дослідження впливу добавки водневмісного газу на показники роботи автомобілів і двигунів. За цим етапом виконано: Уточнено методику та модель розрахунку робочого процесу двигуна з іскровим запалюванням за роботи в режимі малих навантажень на бензині та на бензині з добавкою водневмісного газу до повітряного заряду. Внесено зміни які враховують: - зміну складу паливоповітряної суміші при добавці водневмісного газу; - зміну молекулярної маси паливної суміші бензину з водневмісним газом з врахуванням наявності газоподібного водню; - зміну теплоти, що вноситься з паливом у циліндр двигуна. Встановлено, що збільшення добавки водневмісного газу H_2/O_2 в діапазоні від 0 до 7,88 % від витрати бензину дає змогу поступово підвищити індикаторний к.к.д. і з 0,237 до 0,27 двигуна з системою впорскування бензину, тобто паливна економічність двигуна при максимальному значенні добавки H_2/O_2 в даному діапазоні, внаслідок покращення робочого процесу, поліпшується на 13,9 % без врахування затрат на отримання водневмісного газу. Уточнено математичну модель руху автомобіля за їздовим циклом, в якій враховано особливості математичної моделі двигуна при добавці водневмісного газу до повітряного заряду. З використанням результатів експерименту проведені розрахункові дослідження впливу добавки водневмісного газу на показники автомобілів з різними типами двигунів в русі за режимами Європейського їздового циклу. Визначені доцільні величини добавок водневмісного газу. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.43 Автомобілебудування

55.08.17.0510/0216U002889

Розробка методів і обладнання утилізації теплоти газопоршневих двигунів, які працюють на альтернативних газових паливах: Заключний звіт /Інститут газу НАНУ; Керівник Вербовський Валерій Степанович. – ДР 0113U004645. УДК 629.113.

54 с.

У роботі описана технологія і обладнання для утилізації теплоти газопоршневих двигунів, які працюють на альтернативних газових паливах. Технологія базується на використанні тепла що відводиться з сорочки охолодження двигуна та з відпрацьованими газами. Тепло відбирається закритими теплообмінниками "рідина-рідина" та "рідина-газ". Технологія успішно випробувана на газопоршневих когенераційних установках що працюють на звалищному газі.

55.53 Будівельне і дорожнє машинобудування

55.08.17.0511/0516U000956

Коробко Богдан Олегович. Основи створення енергоефективних технологічних комплектів обладнання для штукатурних робіт: Дис... д.т.н. /Харківський національний університет будівництва та архітектури. – Захищена 01.12.2016.

УДК 693.546.3.
278 с.: 19 табл., 79 іл. – Бібліогр.: 349 назв.

Розроблено наукові основи створення енергоефективних технологічних комплектів обладнання для виконання штукатурних робіт у результаті розкриття механізму процесів приготування, перекачування та нанесення штукатурних розчинів, які поєднуються у часі, з урахуванням реологічних характеристик робочого середовища. Досліджено взаємодію робочих органів змішувачів і розчинонасосів у складі технологічних комплектів зі штукатурним розчином та знайдено функціональні залежності для визначен-

ня потужності й оцінювання їх енергоємності з урахуванням режимів роботи. Запропоновано найменш енергоємний технологічний комплект обладнання, який при використанні гідравлічного привода характеризується підвищеним технічним рівнем і покращеними експлуатаційними характеристиками. Визначено умови зменшення пульсації подачі, енергоємності та втрати розчину при нанесенні на оброблювані поверхні шляхом безкомпресорного соплування за рахунок стабілізації потоку штукатурного розчину з урахуванням пружних властивостей гумотканинних трубопроводів. Упровадження у будівництво запропонованих технологічних комплектів обладнання, котрі мають зменшену встановлену потужність та нижчий рівень енергоємності виконання штукатурних робіт, підтвердило їх економічну ефективність.

55.57 Тракторне і сільськогосподарське машинобудування

55.08.17.0512/0416U005620

Демко Олександр Анатолійович. Обґрунтування техніко-технологічної ефективності використання зернозбиральних комбайнів:

Дис... к.т.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 09.12.2016.

УДК 631.31:64.

176 с.: 31 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 129 назв.

Дисертація присвячена питанням підвищення продуктивності ЗК за рахунок ефективного використання технічних і технологічних факторів із контролем механічних втрат зерна за молотильно-сепаруючим пристроєм. Аналіз опублікованих робіт дозволив виявити, що поза аналізом науковців залишилися дослідження ефективності використання технічних характеристик закладених в конструкції ЗК, зокрема завантаження двигуна, пропускної здатності МСП та енергетичних показників: питомої витрати потужності на обмолот, витрати палива на одну тону і один га, механічних втрат зерна за комбайном. Теоретичні дослідження дозволили виявити вплив технічних і технологічних факторів, (строкатості урожайності, агробіологічного стану хлібної маси) на пропуску здатність і, відповідно, на продуктивність і, та на їх похідну – втрат зерна на МСП ЗК. Аналітично визначено залежність швидкості руху комбайна в загілці від завантаження і потужності двигуна. Розроблено інтегральний метод визначення пропускної здатності МСП, досліджено вплив нерівномірності і флуктуації урожайності по площі поля на пропуску здатність МСП і зміну крутного моменту на валу барабана. Залежність продуктивності ЗК через пропуску здатність від відносних значень механічних втрат за МСП ЗК. Вперше досліджено роль і значимість механічних втрат зерна за МСП при визначенні ефективності використання ЗК. Визначено, що числові значення механічних втрат по змінах змінюються залежно від агробіологічних характеристик хлібостію. Середні значення числових втрат характеризується коефіцієнтом варіації в межах $K_v = 0,3 - 0,8$ і максимальні викиди верхніх значень попадають в червону зону приладу та автоматичний звуковий сигнал втрат і слугує сигналом для зменшення робочої швидкості в загілці. Виявлено, що підвищення продуктивності ЗК можливе за рахунок підвищення ефективного використання пропускної здатності МСП і підвищення завантаження двигуна на 20–30 % і тим самим зменшення питомої витрати палива на тону і гектар в межах допустимих втрат зерна.

55.08.17.0513/0416U005621

Дев'ятко Олена Сергіївна. Удосконалення засобів транспортування молока під час доїння у відра: Дис... к.т.н. /Національний універси-

тет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 07.09.2016.

УДК 631.3:637.112/.115:636.2.

121 с.: 20 табл., 41 іл. – Бібліогр.: 156 назв.

У дисертації вирішено наукове завдання підвищення технологічної ефективності процесу доїння великої рогатої худоби та якості отриманого молока шляхом удосконалення кришки доїльного відра та бідона й розроблення машини для розливу та закупорювання свіжовидоєного молока. У роботі проведено оцінку процесу виробництва молока і його технічного забезпечення. Отримано аналітичні моделі, які встановлюють взаємозв'язок між лінією руху повітря через повітряний фільтр та лінією руху молока в молочному шланзі від відра до бідона. Виконано аналіз тривалості процесу транспортування молока та встановлено взаємозв'язок швидкості і жирності молока на відповідність раціональним параметрам захисного вузла. Досліджено можливість забруднення молока під час його проходження від доїльних стаканів до відра та виконана оцінка стану молока з використанням захисного вузла за показниками загальної бактеріальної забрудненості, кількості соматичних клітин та кислотності молока. Викладено методiku та порядок проведення досліджень.

55.08.17.0514/0416U005622

Линник Юрій Олександрович. Обґрунтування режимів роботи молочно-вакуумних систем доїльних установок: Дис... к.т.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 08.12.2016.

УДК 637.116:621.521.

212 с.: 9 табл., 68 іл. – Бібліогр.: 187 назв.

У дисертації вирішено наукову задачу підвищення ефективності експлуатації доїльних установок шляхом конструктивно-технологічного забезпечення процесу стабілізації вакуумного режиму. Виконано аналіз виробництва молока в господарствах України, зокрема сучасного технічного забезпечення молочно-ферм. Представлено чинники і наслідки дестабілізації вакуумного режиму доїльних установок і проведено аналіз конструктивно-технологічного забезпечення процесу стабілізації вакуумного режиму і автоматичних систем сервоконтролю вакуумних насосів. Розроблено математичну модель і проведено чисельне моделювання процесу переміщення молокоповітряної суміші по молокопроводній лінії доїльної установки. Створено математичну модель процесу функціонування системи сервоконтролю ротаційного пластинчастого вакуумного насоса і проведено чисельне моделювання його робочого процесу. Викладено програму експериментальних досліджень, описано установки для проведення експериментальних досліджень та застосовано вимірювальне обладнання, наведено методiku проведення досліджень та обробки результатів експериментів. Представлено результати експериментальних досліджень і адекватність математичних моделей процесу переміщення молокоповітряної суміші в доїльному апараті, вплив режимних параметрів ротаційного пластинчастого вакуумного насоса на ефективність його експлуатації і результати експериментальних досліджень системи сервоконтролю ротаційного пластинчастого вакуумного насоса. Приведено розрахунок технологічних показників виконання процесу машинного доїння, техніко-економічне обґрунтування застосування системи сервоконтролю ротаційного пластинчастого вакуумного насоса доїльної установки.

55.08.17.0515/0416U005733

Довбуш Тарас Анатолійович. Оцінка ресурсу роботи і обґрунтування конструкції несучої системи розкидачів добрив: Дис... к.т.н.

/Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Захищена 08.12.2016.

УДК 631.3:669.539.

189 с.: 17 табл., 62 іл. – Бібліогр.: 147 назв.

Дисертацію присвячено важливій науково-технічній проблемі оцінки і покращення з підвищенням ресурсу роботи несучих систем машин для внесення твердих органічних добрив.

58 ЯДЕРНА ТЕХНІКА

58.01 Загальні питання ядерної техніки

58.08.17.0516/0216U008243

Основи збільшення ефективності водородних ядерних реакторів за рахунок переходу на надкритичні параметри теплоносія:

Заключний звіт /Інститут технічної теплофізики НАН України; Керівник Авраменко Андрій Олександрович. – ДР 0113U001166. УДК 621.039.

144 с.

У роботі приведено результати дослідження процесів теплообміну, гідродинаміки та нестійкості в каналах водоохолоджувальних ядерних реакторів при надкритичних параметрах теплоносія. Досліджено аварійні режими та проведено моделювання процесів при падінні витрати теплоносія, різких змінах теплової потужності на поверхні тепловиділяючих елементів та при нерівномірному обігріву поверхні в тепловиділяючій збірці. Досліджено умови виникнення режимів погіршеного теплообміну в каналах активної зони ядерних реакторів. Визначено граничні параметри, при котрих виникають режими погіршеного теплообміну, що можуть привести до руйнування оболонки тепловиділяючих елементів. Методом молекулярної динаміки досліджено зміну структури води в надкритичних умовах.

58.91 Переробка ядерного палива і видалення відходів

58.08.17.0517/0216U007573

Надкритична флюїдна екстракція діоксидом Карбону комплексів урану та молібдену: Заключний звіт /Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут" НАН України; Керівник Іванова Стелла Федорівна. – ДР 0116U005496. УДК 621.039.59; 542.61.

25 с.

Зазначені ізотопи Мо, які широко використовуються в сучасній медицині для радіоізотопних методів діагностики і лікування ракових захворювань. Показано, що в розбавленій азотній кислоті розчинені моногідрат Мо, дигідрат Мо і надмолібденова кислота з приблизно рівним вмістом Мо. При розчиненні Мо дроту в розбавленій азотній кислоті показана близька до лінійної від часу розчинення залежність зменшення ваги дроту. Виявлена квазіперіодична залежність залишкового вмісту Мо в азотнокислому розчині від часу розчинення. Для опису квазіперіодичного розчинення Мо в часі в розбавленій азотній кислоті запропонована тритрофна модель, яка базується на присутності в азотнокислому розчині приблизно в рівному співвідношенні молібденової кислоти 3-х видів: H_2MoO_4 ; $H_2MoO_4 \cdot H_2O$; H_5MoO_6 . Показано, що найбільша ефективність екстракції Мо досягає величини 90 %. Надано огляд вмісту урану в рудах різних родовищ світу і вказана орієнтовна собівартість його виробництва в Україні. Робота передається за кордон за договірною ціною.

59 ПРИЛАДОБУДУВАННЯ

59.31 Прилади для вимірювання механічних величин

59.08.17.0518/0416U005556

Возняковський Андрій Олегович. Метод підвищення точності вимірювання прискорень гіростабілізованих платформ:

Дис... к.т.н. /Одеська державна академія технічного регулювання та якості. – Захищена 25.11.2016.

УДК 681.5.08: 681.518.3.

125 с.: 18 табл., 23 іл. – Бібліогр.: 105 назв.

Дисертація присвячена дослідженню маятникового акселерометра компенсаційного типу. В роботі велся дослідження дестабілізуючих факторів що діють на акселерометр при його роботі в складі гіростабілізованої платформи. За результатами дослідження були розроблені математичні моделі компенсації різного роду похибок. Актуальність роботи полягає в тому, що акселерометри у складі гіростабілізованих платформ встановлюються в літаках, кораблях, ракетах, супутниках і космічних кораблях для поліпшення характеристик стійкості і керованості об'єкта, а також в якості основних датчиків, призначених для вимірювання прискорення з яким переміщується центр мас об'єкта. В роботі представлено схемно-технічне рішення та конструкторське виконання маятникового акселерометра компенсаційного типу. Складена математична модель руху акселерометра, результатом її вирішення є розрахунок передаточної функції і побудова системи автоматичного управління вихідним сигналом акселерометра. Таким чином, вихідний сигнал акселерометра є сигналом, що містить в собі компенсації всіх дестабілізуючих факторів. Для запобігання браку схеми знімання сигналу з датчиків в аналоговому вигляді з подальшим його цифровим перетворенням розроблено схемно-технічне рішення з використанням широтно-імпульсної модуляції. Велику увагу в роботі приділено розрахунку і синтезу математичних моделей жорсткості і міцності пружного елемента. Це дало можливість ввести в рівняння коригування зміни жорсткості пружного елемента і, як наслідок, призвело до розрахунку та виготовлення демпфуючих елементів як чутливого елемента, так і всього блоку акселерометрів. Результати розрахунку математичних моделей пружинних елементів опубліковані в журналі. Ключовим розділом дисертаційної роботи є розділ присвячений макетування. У цьому розділі представлена конструкція стенду для регулювання, перевірки, метрологічної атестації приладів. Конструкція стенду забезпечує імітацію програми реального навантаження на блок приладів. Проведено розрахунок надійності ЕРЕ, що показує високий параметр, що дає можливість застосовувати акселерометр у сучасних навігаційних комплексах.

59.37 Прилади для теплотехнічних і теплофізичних вимірювань

59.08.17.0519/0216U006348

Вимірювання температури мікро- та наноструктурованих об'єктів методом комбінаційного розсіювання світла:

Заклучний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Стадник Богдан Іванович. – ДР 0115U000431. УДК 536.51; 681.2.088.

86 с.

Синтезовано моделі лінійної, нелінійної та випадкової похибки елементів оптичних схем та моделі антистоксової компоненти спектру. Розроблено модель похибки результату вимірювання температури методом комбінаційного розсіювання світла. Досліджено залежність непевності визначення еквівалентної частоти спектру антистоксової компонен-

ти комбінаційного розсіювання світла медіанним методом та методом центру мас від роздільної здатності спектроаналізатора. Отримано залежність еквівалентної частоти спектру від температури (статична функція перетворення) для води, окису алюмінію, циклогексану, гуми та нафталіну. Розроблено методи градування функції перетворення термометра за температурою і за спектром галогенної лампи. Робота розповсюджується за договірною ціною.

59.08.17.0520/0216U006352

Підвищення точності систем обліку природного газу з метою його економного споживання: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Пістун Євген Павлович. – ДР 0115U000440. УДК 681.121/123; 532.57.

215 с.

Розроблено рекомендації та заходи для мінімізації додаткових невизначеностей об'єму газу, вимірюваного за допомогою систем обліку на основі лічильників газу. Розроблено методику обліку кількості енергії в природному газі на основі теплотворної здатності газу для її реалізації у системах обліку газу. Проаналізовано точність обліку природного газу за допомогою ультразвукових лічильників газу. Створено моделі для дослідження впливу структури потоку на роботу ультразвукових лічильників газу. Створені моделі та розроблені рекомендації, заходи і методика є підставою для розроблення нормативних документів з підвищення точності систем обліку природного газу на основі лічильників з врахуванням енерговмісту газу, впровадження яких буде сприяти ощадливішому та економічнішому споживанню природного газу як у побутовому секторі, так і в промисловості. Робота розповсюджується за договірною ціною.

59.43 Прилади для вимірювання іонізуючих випромінювань

59.08.17.0521/0516U000926

Банзак Оксана Вікторівна. Методи та системи спектрометрії іонізуючих випромінювань і контролю радіаційної безпеки на основі напівпровідникових детекторів нового покоління: Дис... д.т.н. /Одеська державна академія технічного регулювання та якості. – Захищена 25.11.2016.

УДК 81.411.1Я73.

432 с.: 17 табл., 109 іл. – Бібліогр.: 265 назв.

Дисертація присвячена створенню датчиків, детекторів і систем нового покоління для дозиметрії й виборчої радіометрії іонізуючих випромінювань, контролю ядерних матеріалів, технологічних процесів і стану захисних бар'єрів АЕС на основі результатів ядерно-фізичних досліджень і фізико-математичного моделювання об'єктів. При цьому вирішена проблема вибору матеріалу для створення неохолоджуваного датчика гамма-випромінювання й доведеної теоретично і експериментально переваги монокристалів твердого розчину $Cd_xZn_{1-x}Te$ (КЦТ). Для дослідження й керування властивостями цього матеріалу використовувалися методи термостимульованої провідності (ТСП) і термопольової обробки (ТПО). Розроблено ряд моделей: детектора іонізуючих випромінювань (ІВ) як єдиної системи первинного і вторинного перетворювачів; цифрового аналізатора спектра гамма випромінювання; залежності частоти імпульсів виході детектора від енергії Π . Розроблені методи моделювання спектрів власного гамма-випромінювання об'єктів контролю і обробки великих пакетів таких спектрів. Створено новий алгоритм пасивної томографії, що дозволив покращити відношення сигнал/шум у 10...100 разів. За результатами досліджень електрофізичних властивостей широкозонних кристалів $Cd_xZn_{1-x}Te$, процесів ядерно-фізичної взаємодії їх з

гамма-випромінюванням, сучасних апаратних і програмних засобів обробки сигналів у роботі створені датчики й детектори нового покоління. На їх основі запропоновані структурні схеми й розроблені макетні зразки ряду пристроїв: дозиметра (БДМГ-СЗТ) з енергетичною залежністю чутливості менш 7 % для енергії випромінювання від 20,0 кеВ до 1,5 МеВ; портативного цифрового спектрометра гамма-випромінювання для радіаційної розвідки в польових умовах і інші. У роботі вирішувалася проблема удосконалення метрологічного забезпечення контролю стану захисних бар'єрів АЕС, для чого розроблено ряд комплексів неруйнівного контролю: протікання парогенератора, герметичності оболонок твелів, індивідуальної дозиметрії персоналу, радіаційної обстановки АЕС. герметичності оболонок твелів, індивідуальної дозиметрії персоналу, радіаційної обстановки АЕС.

59.45 Прилади неруйнівного контролю виробів і матеріалів

59.08.17.0522/0216U002959

Створення інфрачервоного діагностичного комплексу і методики виявлення дефектів композитних матеріалів елементів літаків та їх обладнання: Заключний звіт /Фізико-технічний інститут низьких температур ім. Б.І.Веркіна; Керівник Глушук Микола Іванович. – ДР 0116U005049. УДК 621.384.3.

70 с.

Оригінальна інфрачервона технологія виявлення методом активної термографії прихованих дефектів у композитних матеріалах елементів літаків, а також виявлення методом пасивної термографії дефектного стану двигунів, шасі та іншого обладнання літаків була створена та впроваджена як додатковий метод неруйнівного контролю.

61 ХІМІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ. ХІМІЧНА ПРОМИСЛОВІСТЬ

61.01 Загальні питання хімічної технології і хімічної промисловості

61.08.17.0523/0216U007598

Розробка наукових основ ефективної енергозберігаючої технології очистки стічних вод коксохімічної та азотної промисловості: Заключний звіт /Дніпродзержинський державний технічний університет; Керівник Іванченко Анна Володимирівна. – ДР 0116U007284. УДК 628.3.034.2+628.342+628.35.004.18.

48 с.

Робота спрямована на підвищення екологічної безпеки та енергоефективності промислових очисних споруд хімічного комплексу України шляхом розробки наукових основ ефективних енергозберігаючих технологій очистки стічних вод коксохімічної та азотної промисловості, що відповідають європейським стандартам якості очищених стоків за смолистими речовинами ($< 1 \text{ мг/дм}^3$), зваженими речовинами ($< 8,3 \text{ мг/дм}^3$), фенолами ($< 1 \text{ мг/дм}^3$) та сполуками азоту ($< 0,7 \text{ мг/дм}^3$). Впровадження технологій на очисних спорудах хімічних підприємств України дозволить знизити затрати енергії на процес біологічного очищення на 25 % для азотної промисловості та на 18 % - для коксохімічної. Робота розповсюджується за договірною ціною.

61.13 Процеси й апарати хімічної технології

61.08.17.0524/0516U000916

Мельник Людмила Олексіївна. Наукові засади видалення токсичних мікрокомпонентів мангану, бору, арсену в процесі асидного опріснення: Дис... д.х.н. /Інститут колоїдної хімії

та хімії води ім. А. В. Думанського НАН України. – Захищена 08.12.2016.

УДК [628.161.2: 546.711: 546.27: 546.19] 621.359.7: 66.081.63.

320 с.: 47 табл., 72 іл. – Бібліогр.: 452 назви.

Дисертація присвячена вирішенню наукової проблеми з екологічної безпеки - створенню наукових засад ефективного видалення токсичних мікрокомпонентів мангану, бору, арсену в процесах мембранного опріснення при виключенні чи зменшенні ризиків вторинного забруднення довкілля, а також для прогнозування якості та складу продуктів мембранного розділення за вмістом вказаних мікрокомпонентів. На основі систематичних досліджень процесу міграції та кінетики видалення Mn(II) в процесі електродіалізу, а також впливу різних форм мангану на електрохімічні характеристики мембран за різних режимів обробки визначено умови вилучення вказаного мікрокомпонента із води до норм питного водопостачання (0,05 мг/дм³) в процесі електродіалізного опріснення при відсутності негативного впливу на мембрани. Досліджено вплив широкого спектру фізико-хімічних параметрів (рН, природи та концентрації фонового електроліту, концентрації мікрокомпонента в вихідному розчині, ступеня відбору пермеату, робочого тиску, глибини знесолення, температури) на ефективність видалення сполук бору та арсену в процесах електродіалізу, зворотного осмосу та нанофільтрації з використанням мембран, які широко використовуються в Україні для здійснення цих процесів. Створено наукове підґрунтя для прогнозування якості пермеатів та діалізіатів мембранних установок за вмістом вказаних мікрокомпонентів в залежності від складу вихідної води та параметрів обробки, а також для розробки ефективних та екологічно-доцільних технологічних схем, що забезпечують отримання опрісненої води високої якості за вмістом бору та арсену при зменшенні чи виключенні ризиків вторинного забруднення довкілля токсичними мікрокомпонентами.

61.08.17.0525/0516U000988

Нікольський Валерій Євгенович. Синергетичні реакційно-масообмінні процеси в газорідних апаратах і паливних агрегатах хімічної технології: Дис... д.т.н. /Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут". – Захищена 08.12.2016.

УДК 697.244.697.328; 667.661.92.621.365.5.

376 с.: 14 табл., 81 іл. – Бібліогр.: 242 назви.

Об'єкт дослідження - синергетичні реакційно-тепломасообмінні процеси, які відбуваються в системі газ-рідина, газ-тверде тіло. Мета дослідження - розбудова науково-методологічних основ створення високоефективних конструкцій газорідних апаратів і паливних агрегатів та на їх основі синтезувати екологічно чисті енергоефективні технологічні системи для використання в хімічній технології та інших сферах промисловості, комунального, сільського господарства. Методи дослідження та апаратура - ґрунтуються на фундаментальних положеннях теорії тепломасообміну та гідрогазодинаміки, системному аналізу методів інтенсифікації синергетичних реакційно-тепломасообмінних процесів систем газ-рідина, газ-тверде тіло. Достовірність одержаних даних перевірена сучасними методами порівняння комплексних експериментальних досліджень інтенсифікації тепломасообмінних процесів (рециркуляції, інверсії, коливальних контактуючих фаз, гідрогазодинаміки) в технологічних паливних апаратах хімічної технології. Теоретичні результати - створено теоретичні основи синергетичних тепломасообмінних газорідних процесів; створено методику розрахунків тепломасообміну паливних апаратів хімічної технології, які працюють в системі газ-рідина, газ-тверде

тіло з використанням термодинамічного і балансового методів аналізу окремих і комбінованих способів удосконалення і інтенсифікації тепломасообмінних процесів. Практичні результати - створено синергетичні гнучкі енергоефективні технологічні системи газ-рідина, газ-тверде тіло із застосуванням запропонованих режимно-технологічних і апаратурно-конструктивних методів інтенсифікації теплових режимів. Для теплового оброблення рідин і різних матеріалів розроблено, виготовлено і введено в експлуатацію енергоефективні технологічні системи. Новизна - вперше показано, що створення нових сучасних енергоефективних технологічних систем (ЕТС) газ-рідина, газ-тверде тіло засновано на синергетичній єдності режимно-технологічних (РТ) і апаратурно-конструктивних (АК) методів інтенсифікації процесів. Синтезовано методи і засоби забезпечення синергетичної взаємодії процесів і розроблено низку конкретних ЕТС газ-рідина, газ-тверде тіло, створено теоретичні основи синергетичних тепломасообмінних газорідних процесів: їх визначення, класифікація суміщених реакційно-розділових процесів. Ступінь упровадження - розроблено конструкцію і серію типорозмірів апаратів зануреного горіння універсального призначення з багатократною інверсією і модуляцією коливальних контактуючих фаз газ-рідина, які успішно пройшли випробування і введені в експлуатацію на багатьох промислових підприємствах; розроблено технічні умови на "Нагрівачі води універсальні УО-101.01" (ТУ У 28.2-02070758-002: 2008). Галузь - хімічні технології.

61.35 Технологія виробництва силікатних матеріалів

61.08.17.0526/0216U007540

Дослідження впливу спікаючих домішок на оптичні та функціональні властивості керамічного модулятора добротності лазерного випромінювання Y3Al5O12:Cr4+: Заключний звіт /Інститут монокристалів НАН України; Керівник Сафронова Надія Андріївна. – ДР 0116U008001. УДК 666.3-16:[621.375.9:546.65].

34 с.

Досліджено вплив домішок CaO та SiO₂ на процеси перезарядження іонів Cr в кераміці YAG:Cr⁴⁺,Ca²⁺,Si⁴⁺. Показано, що кераміка YAG:Cr⁴⁺,Ca²⁺,Si⁴⁺ демонструє більш низьку концентрацію іонів Cr⁴⁺ у порівнянні з керамікою YAG:Cr⁴⁺,Ca²⁺. Синтезовано кераміку YAG:Cr⁴⁺,Ca²⁺ з поглинанням іонів Cr⁴⁺ на λ=1064 нм близько 3.6 см-1. Показано, що кераміка YAG:Cr⁴⁺,Ca²⁺ (Ca=0,5; Cr=0,1 ат.%) може бути використана в якості пасивного модулятора добротності для генерації імпульсного лазерного випромінювання. Робота розповсюджується за довірною ціною.

61.08.17.0527/0216U008181

Високопористі біоактивні склокерамічні матеріали зі структурою губчастої кісткової тканини для реконструктивної хірургії: Заключний звіт /Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М.Францевича НАН України; Керівник Сич Олена Євгенівна. – ДР 0115U005102. УДК 66.017: 546.185: 546.41: 546.284:546.33: 666.1: 678.

43 с.

На основі проведеного дослідження структури та властивостей високопористих склокерамічних матеріалів, отриманих на основі біогенного гідроксиапатиту (70, 60, 66,7 та 50 мас. %) та скла системи SiO₂-Na₂O-CaO, встановлено, що отримані зразки мають проникну відкритопористу структуру з загальною пористістю 78-85 %, яка збільшується з ростом у вихідному складі кількості біогенного гідроксиапа-

титу. Крім того, зменшення у вихідному складі кількості біогенного гідроксиапатиту і, відповідно, збільшення кількості скла, призводить до укрупнення пор, а також до звуження області розподілу основної кількості пор в структурі склокераміки. Показано, що зразки високопористої склокераміки, що містять у вихідному складі 50-60 мас. % біогенного гідроксиапатиту, задовольняють структурно-механічним вимогам до високопористих імплантаційних матеріалів. Встановлено, що отримані біоактивні матеріали є резорбційними, а також оптимізують процеси проліферації та диференціації остеогенних клітин-попередників кісткового мозку людини, що експериментально доводить можливість та доцільність клінічного застосування отриманих матеріалів для заміщення кісткових дефектів різного походження в ортопедії та травматології.

61.08.17.0528/0216U008182

Кальційфосфатні біоматеріали для відновлення кісткової тканини в ортопедії та травматології, отримані методом мікрохвильового спікання: Заключний звіт /Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М.Францевича НАН України; Керівник Сич Олена Євгенівна. – ДР 0116U005399. УДК 66.017:546.185:546.41:53.09:53.086:66.046.44:539.4.

43 с.

На основі проведеного дослідження закономірностей формування структури та властивостей кальційфосфатних біоматеріалів, отриманих методом мікрохвильового спікання, показано, що мікрохвильове спікання має ряд переваг над традиційним, зокрема дозволяє скоротити тривалість спікання зразків до 5-10 хв. зі збереженням структурно-механічних властивостей. Встановлено, що мікрохвильове спікання у порівнянні з традиційним дозволяє в 1,5-2 рази зменшити розмір зерна в структурі матеріалу, в 1,6-2 рази підвищити міцність на стиск зразків біокераміки та в 1,7-5,5 рази збільшити біорезорбцію матеріалу. Показано, що зразки, отримані в середовищі мікрохвиль, оптимізують процеси проліферації та диференціації остеогенних клітин-попередників кісткового мозку людини, що експериментально доводить можливість та доцільність клінічного застосування такого матеріалу для заміщення кісткових дефектів різного походження.

61.08.17.0529/0216U008261

Дослідження фізико-хімічних основ інженерії нових багатофункціональних матеріалів на базі МАХ фаз та їх твердих розчинів: Заключний звіт /Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М.Бакуля НАН України; Керівник Пріхна Тетяна Олексіївна. – ДР 0115U004507. УДК 666.3-16:539.89.

130 с.

Були розроблені фізико-хімічні основи інженерії нових багатофункціональних матеріалів з покращеними фізико-механічними властивостями на основі наночастинок МАХ фаз структурних типів 211, 312, 431 у системах (Ti,Nb,)-(Al, Si)-(C, N) та системах (V,Cr)-Al-C. Робота передається за кордон за договірною ціною.

61.43 Технологія вибухових речовин і засобів хімічного захисту

61.08.17.0530/0216U007580

Розроблення технології виробництва високоєфективних порохів лакового типу до стрілецької зброї: Заклучний звіт /Сумський державний університет; Керівник Лукашов Володимир Костянтинович. – ДР 0115U001948. УДК 662.351:66.099.2.

77 с.

Об'єкт дослідження - технологія порохів лакового типу до стрілецької зброї. Мета роботи - розроблення технології одержання пороху лакового типу на підставі вивчення закономірностей гранулювання і модифікації піроксилінового пороху. Метод дослідження - фізичне моделювання процесів гранулювання пороху лаковим способом, модифікації порохів гранул на лабораторному обладнанні, аналіз отриманого пороху спектрофотометричним, калориметричним, ситовим, манометричним методами; випробування пороху у гладкоствольній балістичній зброї. Проведені дослідження з устанавлення закономірностей грануло утворення пороху при лаковому способі гранулювання, включно впливу температурно-часових і гідродинамічних умов на формування порохів гранул; визначення структурно-щільнісних та балістичних (швидкість горіння) характеристик. Сформовані технічні вимоги до дослідницького стенду, призначеного для визначення балістичних характеристик порохів, стенд складений та налагоджений. Визначені технологічні режими процесу гранулювання пороху лаковим способом. Проведені дослідження та відпрацьовані технологічні режими флегматизуючої модифікації гранульованого пороху, включно встановлені закономірності насичення порохів гранул флегматизуючими пластифікаторами; визначений характер розподілу флегматизатору в порохів гранулах, структурно-щільнісних та балістичних (швидкість горіння) характеристики пороху після модифікації. На підставі отриманих результатів визначені технологічні режими модифікації порохів гранул, що забезпечує прогресивність горіння пороху. Досліджені екстракційно-сорбційні закономірності модифікації порохів гранул насиченням нітрогліцерином, що підвищує енергетичні характеристики пороху. На підставі результатів досліджень закономірностей гранулювання і модифікації піроксилінового пороху розроблений проект технологічного регламенту дослідно-промислового виробництва лакового (сферичного) пороху, яке планується створити на підприємствах ДК "Укроборонпрому", виготовлені та випробувані дослідні зразки пороху лакового типу до стрілецької зброї, які відповідають вимогам технічного завдання. Робота розповсюджується за договірною ціною.

61.51 Технологія переробки нафти і газу

61.08.17.0531/0216U006344

Розроблення основ технології одержання дорожніх бітумів та бітумних емульсій, модифікованих полімеризаційними та конденсаційними смолами: Заклучний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Братичак Михайло Миколайович. – ДР 0115U000425. УДК 665.77.

200 с.

На основі товарного бітуму марки БНД 60/90 з використанням 7 % мас. інден-кумаронової смоли, як модифікатор, та 8 % мас. гудрону із українських нафт, як пластифікатор, одержано модифікований бітум марки БМП 60/90-52 та, на його основі, - бітумну емульсію марки ЕКПМ-60, які повністю відповідають вимогам ДСТУ Б В.2.7-135:2007. Показано, що литі емульсійно-мінеральні суміші (ЛЕМС) на основі модифікованих нафтових бітумів мають кращі характеристики швидкості набору когезійної міцності, ніж суміші, одержані із застосуванням окиснених бітумів. Модифіковані інден-кумароновою смолою бітуми запропоновано застосовувати як замітник дефіцитних дистилаційних бітумів з метою одержання тонкошарових дорожніх покриттів із ЛЕМС. Розроблено технічні умови на дослідну партію дорожнього бітуму, який призначений для використання як компонент асфальтобетонних сумішей або бітумних емульсій. Робота розповсюджується за договірною ціною.

61.61 Технологія пластмас

61.08.17.0532/0416U005693

Масюк Андрій Сергійович. Основи технологій одержання полімерних композитів на основі модифікованих осаджених силікатів:

Дис... к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 02.12.2016.

УДК 678(742.3+675+046.3).

199 с.: 27 табл., 54 іл. – Бібліогр.: 245 назв.

Дисертаційна робота присвячена розробленню металомісних полімер-силікатних матеріалів з регульованими поверхневими характеристиками та термопластичних композитів на їхній основі з підвищеними технологічними і експлуатаційними властивостями.

61.08.17.0533/0416U005694

Дзяман Ірина Зіновівна. Наповнені пористі композити на основі кополімерів полівінілпіролідону:

Дис... к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 02.12.2016.

УДК 678.746.523.744-13:405.8.

158 с.: 33 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 210 назв.

Дисертаційна робота присвячена розробленню основ технології одержання наповнених мінеральними наповнювачами пористих срібловмісних композиційних матеріалів медичного призначення на основі кополімерів полівінілпіролідону з метакриловими естерами.

62 БІОТЕХНОЛОГІЯ

62.01 Загальні питання біотехнології

62.08.17.0534/0216U007545

Механізми функціональної взаємодії сигнальної, гормональної і стрес-протекторної систем при формуванні адаптивних реакцій рослин на несприятливі кліматичні впливи:

Заключний звіт /Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України; Керівник Косаківська І.В. – ДР 0115U004810. УДК 573.6.086.83:[002.53:004.65].

54 с.

Виявлено накопичення вільної форми абсцизової кислоти в кореневій системі морозостійкого сорту озимої пшениці Володарка за умов гіпотермі. Дія високої температури спричиняла акумуляцію вільної ІОК у надземній частині сорту Ятрань 60. Донор оксиду азоту нітропрурид натрію (НПН) спричиняв підвищення солейності рослин арабідопсису дикої форми, індуючи їх ферментативну антиоксидантну систему. Саліцилатдефіцитні трансформанти NahG відрізнялися вищою базовою стійкістю до сольового стресу порівняно з рослинами дикої форми. Після сольового стресу в оброблених НПН рослин трансформантів NahG активність антиоксидантних ферментів була вищою, ніж у необроблених. Індукування протекторних систем під впливом оксиду азоту відбувається у саліцилатдефіцитних рослин арабідопсису NahG, що свідчить про значну роль альтернативних (не пов'язаних з накопиченням саліцилової кислоти) шляхів трансдукції сигналу NO в генетичний апарат при формуванні NO-залежних адаптивних реакцій.

62.13 Біотехнологічні процеси й апарати

62.08.17.0535/0416U005602

Декалюк Марія Олегівна. Нові нановуглецеві флуорофори: синтез, оптичні властивості та їх взаємодія з клітинами:

Дис... к.б.н. /Інститут біохімії ім. О.В.Палладіна НАН України. – Захищена 12.12.2016.

УДК 577.112.4:57.087.1.

128 с.: 4 табл., 46 іл. – Бібліогр.: 154 назв.

Дисертаційна робота присвячена дослідженню нового типу флуоресцентних вуглецевих наноматеріалів - вуглецевих точок (CNDs). У роботі продемонстровано різні підходи до їх синтезу, вивчення структурних та оптичних особливостей, обґрунтовано доцільність їх застосування у флуоресцентній мікроскопії. Вуглецеві наночастки було синтезовано з різноманітних органічних сполук методом гідротермічної обробки. Отримані флуоресцентні структури демонструють стабільність та яскраву емісію у видимому діапазоні спектру, розчинність у органічних розчинниках, стабільність за варіації температури та pH середовища. Вперше детально досліджено спектральні властивості цих наноструктур на рівні поодиноких часток. За допомогою сучасних методів мікроскопії були зроблені знімки флуоресценції окремих CNDs за збудженням азимутально поляризованим лазерним променем. Встановлено, що на поверхні цих вуглецевих флуорофорів знаходиться лише один емісійний центр. Значення часів життя емісії охоплюють відносно широкий діапазон від 0,8 до 6 нс. Залежності між цим параметром та інтенсивністю свічення поодиноких часточок не було встановлено. Завдяки малому розміру та гідрофільній поверхні CNDs легко проникають у середину клітини без будь-яких додаткових процедур та модифікацій поверхні. Встановлено, що вуглецеві точки можуть бути застосовані для мічення лізосом та ядра у середині клітини. Продемонстровано метод для детекції апоптотичних клітин у клітинній культурі за допомогою візуалізації клітин CNDs. Було відмічено, що апоптотичні клітини схильні до накопичення вуглецевих точок у більшій кількості, ніж нативні клітини. Базуючись на цьому феномені, клітини, що профарбовані зазначеними наноструктурами, можуть бути досліджені різними флуоресцентними методами, такими як спектрофлуориметрія, проточна цитометрія та мікроскопія. Показано, що CNDs, завдяки спектроскопічній властивості перемикання включених та виключених станів емісії, є перспективними для використання у мікроскопії високої роздільної здатності СОФІ.

65 ХАРЧОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ

65.01 Загальні питання харчової промисловості

65.08.17.0536/0416U004986

Ролько Ольга Романівна. Формування методичних і нормативних засад для впровадження інтегрованих систем управління на базі стандартів ISO (на прикладі харчового підприємства):

Дис... к.т.н. /Київський національний університет технологій та дизайну. – Захищена 18.11.2016.

УДК 006.015.8.

245 с.: 58 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 148 назв.

Дисертацію присвячено розробленню теоретичних та практичних основ впровадження інтегрованої системи управління на основі ризикоорієнтованого підходу в харчовій галузі. Відповідно до об'єкту дослідження, запропоновано побудову ІСУ на основі ризикоорієнтованого підходу в харчовій галузі. В дисертації описана методологія побудови ІСУ на основі аналізу ризиків під час виробництва м'ясної продукції. Наведена аналітична залежність, яка дозволяє оцінити, узагальнити і показати у вигляді матриці взаємозв'язок небезпечних факторів впливу ділового навколишнього середовища, та структурних елементів ІСУ. Побудована модель визначення векторів пріоритетів систем управління під час прийняття управлінського рішення щодо використання ресурсів організації з метою понизити вплив факторів на системи управління. Доведено, що при зміні стану

підприємства чи навколишнього середовища необхідно перерахувати вектор пріоритетів і, порівнявши його з попереднім, визначити необхідність перебудови ІСУ. Побудована матриця зв'язку між факторами впливу і показниками ІСУ експертним методом. Запропонована вдосконалена математична модель оцінювання результативності та ефективності інтегрованої системи управління на основі аналізу витрат.

65.31 Комбікормова промисловість

65.08.17.0537/0416U005670

Цюндик Олександр Григорович. Удосконалення технології виробництва комбікормів для коней: Дис... к.т.н. /Одеська національна академія харчових технологій. – Захищена 16.12.2016.

УДК [636.1.085.55-048.78.

261 с.: 18 табл., 59 іл. – Бібліогр.: 257 назв.

Дисертаційну роботу присвячено удосконаленню технології виробництва комбікормів-концентратів для коней. Теоретично і експериментально обґрунтовано новий спосіб виробництва кормової добавки для коней та включення її до складу комбікормів-концентратів з метою зменшення вартості рецептів комбікормів. Розроблено рецепти комбікормів-концентратів для тренуваних і спортивних коней з урахуванням потреби тварин у поживних та біологічно активних речовинах. Розроблено схему технологічного процесу та технічні умови виробництва екструдованої кормової добавки, а також технологічну схему та технічні умови виробництва комбікормів-концентратів для тренуваних і спортивних коней.

65.33 Хлібопекарська і макаронна промисловість

65.08.17.0538/0516U000953

Лебеденко Тетяна Євгеніївна. Науково-практичні засади стабілізації якості хлібобулочних виробів з використанням фітоекстрактів: Дис... д.т.н. /Одеська національна академія харчових технологій. – Захищена 15.12.2016.

УДК 664.664.016.022.36:[66.061.3-035.2:633.88].

818 с.: 49 табл., 125 іл. – Бібліогр.: 910 назв.

Дисертація присвячена обґрунтуванню наукових основ та розробці практичних заходів з комплексного вирішення проблем галузі, покращення якості хлібобулочних виробів за рахунок використання біологічно активних речовин вітчизняних лікарських, пряно-ароматичних рослин. Досліджено особливості органолептичних, фізико-хімічних характеристик, хімічного складу фітосировини та науково обґрунтовано раціональні способи її переробки для формування необхідних функціонально-технологічних та фізіологічних властивостей

65.08.17.0539/0416U005664

Набоков Дмитро Олександрович. Розробка технології макаронних виробів з використанням кріопасти з моркви та гарбуза: Дис... к.т.н. /Харківський державний університет харчування та торгівлі. – Захищена 02.12.2016.

УДК 664.694:635.13:635.62.

115 с.: 32 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 300 назв.

Об'єкт - технологія макаронних виробів. Мета - наукове обґрунтування та розробка технології збагачених на каротиноїди макаронних виробів з хлібопекарського борошна з використанням кріопасти з моркви та гарбуза. Методи дослідження - стандартні та спеціальні органолептичні, фізико-хімічні, мікробіологічні, структурно-механічні методи визначення якості вихідної сировини, тіста та готових виробів; математичні методи планування експерименту і обробки

експериментальних даних. Наукова новизна: теоретично та експериментально обґрунтовано технологію макаронних виробів з використанням дрібнодисперсних кріопасти з моркви та гарбуза, що дозволяє забезпечити у виробі з хлібопекарського борошна підвищений вміст каротиноїдів, насичений помаранчевий колір, високі варильні властивості. Встановлено вплив компонентів кріопасти з моркви та гарбуза (некрохмальних полісахаридів, фенольних сполук, дубильних речовин, органічних кислот) на структуру макаронного тіста, що виявляється у збільшенні пружності, пластичності в'язкості та еластичності тіста, зниженні адгезії, подовженні часу утворення тіста та зменшенні його водопоглинальної здатності. Отримані дані щодо зниження ступеню рухливості молекул води у макаронному тісті зі збільшенням кількості добавок, що пов'язано з процесами міжмолекулярної перебудови і підтверджено результатами ІЧ-спектроскопії. Досліджено ступінь збереженості каротиноїдів на всіх технологічних етапах виробництва макаронних виробів, які показали, що у разі використання водно-спиртових екстрактів календули та кори дуба втрата каротиноїдів зменшується у 2 рази. На основі дослідження процесу зберігання макаронних виробів з підвищеним вмістом каротиноїдів доведено, що додавання водно-спиртових екстрактів дозволяє зменшити втрату каротиноїдів протягом першого місяця зберігання макаронних виробів в 8 разів, третього - в 5 ... 6 разів, півроку - майже в 2 рази. Встановлено покращення кольору та варильних властивостей макаронних виробів з хлібопекарського борошна у присутності кріопасти з моркви та гарбуза за рахунок інтеграції дрібнодисперсних компонентів кріопасти у структуру макаронного тіста. Удосконалену технологію апробовано і впроваджено на макаронних підприємствах, а також у навчальний процес Харківського державного університету харчування та торгівлі.

65.08.17.0540/0416U005665

Запаренко Ганна Володимирівна. Розробка технології хліба полб'яного та пшеничного зернового з використанням ферментних препаратів: Дис... к.т.н. /Харківський державний університет харчування та торгівлі. – Захищена 02.12.2016.

УДК 664.641.

127 с.: 29 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 277 назв.

Об'єкт - технологія зернового хліба. Мета - розробка технології хліба полб'яного та пшеничного зернового покращеної якості з використанням ферментних препаратів целюлолітичної, геміцелюлолітичної та окисно-відновної дії. Методи дослідження - стандартні та спеціальні органолептичні, фізико-хімічні, хімічні, біохімічні, мікробіологічні методи визначення якості вихідної сировини, напівфабрикатів і готових виробів; математичні методи планування експерименту та обробки експериментальних даних. Наукова новизна: теоретично та експериментально обґрунтовано технологію зернового полб'яного та пшеничного хліба, яка відрізняється додаванням ферментних препаратів Целюладу, Ксилладу та Глюкозооксидази на стадії приготування тіста, що дозволяє отримати вироби з покращеними органолептичними, фізико-хімічними і структурно-механічними властивостями та подовженим терміном збереження свіжості. Установлено, що полба характеризується вищим порівняно з пшеницею вмістом білка, харчових волокон, вітамінів, мінеральних речовин, містить більшу кількість менш пружної клейковини, має вищу автолітичну активність та цукроутворювальну здатність. Доведено можливість скорочення тривалості замочування полби порівняно з пшеницею за рахунок менших розмірів зерна, більшого вмісту в ньому високогідрофільних сполук і вищої ферментативної активності. Отримано закономірності впливу комплексу дослідних ферментних препаратів на динаміку некрохмальних полісахари-

дів і редуруючих речовин, стан клейковини під час дозрівання тіста, на підставі яких доведено, що частковий гідроліз целюлози та пентозанів під дією Целюлади та Ксилулади, укріплення клейковини та зниження інтенсивності протеолізу процесів під впливом Глюкозооксидази приводять до покращення реологічних властивостей тіста й інтенсифікації мікробіологічних процесів у ньому. Встановлено покращення перетравлюваності білків і вуглеводів розробленого зернового полб'яного та пшеничного хліба. Розроблену технологію апробовано і впроваджено на хлібопекарських підприємствах, а також у навчальний процес Харківського державного університету харчування та торгівлі.

65.08.17.0541/0416U005669

Кожевнікова Вікторія Олегівна. Удосконалення технології хлібобулочних виробів з використанням лікарської та пряноароматичної сировини: Дис... к.т.н. /Одеська національна академія харчових технологій. – Захищена 15.12.2016.

УДК 664.665:664.64:[633.83+633.88].

310 с.: 21 табл., 68 іл. – Бібліогр.: 319 назв.

Дисертація присвячена розробці технологічних рішень з використання фітосировини для підвищення та стабілізації якості хлібобулочних виробів та розширенні їхнього асортименту. За результатами комплексу теоретичних та експериментальних досліджень визначено вміст основних діючих речовин та технологічні властивості фітосировини, обґрунтовано напрямки її використання у технології хлібобулочних виробів.

65.37 Цукрова промисловість

65.08.17.0542/0216U008191

Розроблення програмного забезпечення верхнього рівня з підсистемами аналізу технологічного процесу та формування управляючих діянь для підвищення ефективності роботи ділянок цукрового заводу: Заключний звіт /Національний університет харчових технологій; Керівник Сідлецький Віктор Михайлович. – ДР 0116U008129. УДК 004.021:664.1.

13 с.

Розроблено підсистему координації станції дефекосатурації та її суміжних відділень. Розроблено підсистему прийняття рішень станції дефекосатурації та суміжних відділень. Розроблено програмне забезпечення верхнього рівня з підсистемами аналізу технологічного процесу та формування управляючих діянь. Робота розповсюджується за договірною ціною.

65.45 Спиртова промисловість

65.08.17.0543/0416U005663

Сабадаш Сергій Михайлович. Обґрунтування енергоефективного процесу сушіння післяспиртової барди: Дис... к.т.н. /Харківський державний університет харчування та торгівлі. – Захищена 23.11.2016.

УДК 664.8.047:636.087.2.

158 с.: 25 табл., 49 іл. – Бібліогр.: 133 назви.

Дисертацію присвячено обґрунтуванню енергоефективного процесу сушіння післяспиртової барди у псевдозрідженому шарі інертного носія. Науково обґрунтовано доцільність використання сушарок у псевдозрідженому шарі інертного носія для сушіння післяспиртової барди. Визначено оптимальні показники для сушіння післяспиртової барди у

псевдозрідженому шарі інертного носія. Встановлені залежності розрахунку швидкостей псевдозрідження від початку сушіння до винесення частинок. Одержано емпіричне рівняння для розрахунку діаметра ядра псевдозрідженого шару інертного носія при сушінні післяспиртової барди. Отримано рівняння теплообміну для сушіння післяспиртової барди на інертних тілах у псевдозрідженому шарі. Розроблено принципову технологічну схему, конструкцію апарата для сушіння післяспиртової барди у псевдозрідженому шарі інертного носія. Розраховано економічну ефективність від впровадження даної технології. Результати досліджень впроваджено у виробництво та навчальний процес.

65.49 Виноробна промисловість

65.08.17.0544/0216U007652

Удосконалення технології ігристих вин шляхом оптимізації складу поверхнево-активних речовин: Заключний звіт /Одеська національна академія харчових технологій; Керівник Ткаченко Оксана Борисівна. – ДР 0116U003817. УДК 663.223.01:661.185.014. 44 с.

В роботі поетапно розкриті питання, пов'язані з удосконаленням технології ігристих вин, починаючи від переробки винограду, отримання виноматеріалів та закінчуючи ігристим вином. Досліджені всі технологічні стадії виробництва ігристих вин і запропоновані заходи, які забезпечують досягнення поставленої мети. Об'єктом дослідження була технологія виноматеріалів для ігристих вина та технологія ігристих вин. Метою роботи було покращення ігристих властивостей ігристих вин шляхом оптимізації в їхньому складі поверхнево-активних речовин. При дослідженні виноматеріалів та ігристих вин використовували загальноприйняті, удосконалені і нові сучасні методи аналізу органолептичних характеристик, фізико-хімічних показників та ігристих властивостей продукції. Математичну обробку отриманих експериментальних даних проводили за загальноприйнятими методиками, які наведені у спеціальній літературі на предмет визначення ефекту окремих досліджуваних факторів в інтегральному значенні результату з наступним установленням оптимального рівня для кожного фактора окремо. Кореляційний і лінійний регресійний аналізи реалізували в середовищі програмного продукту Matlab 14. Вірогідність отриманих результатів, їх теоретичну і практичну інтерпретацію забезпечували на всіх етапах виконання роботи трикратною повторністю проведених експериментів. Рівень довірчої ймовірності становив $R_D = 0,95$. Науково обґрунтовано вибір способу переробки винограду при виробництві виноматеріалів для ігристих вин з оптимальним складом поверхнево-активних речовин, який полягає у пресуванні винограду цілими гронами, фракціонуванні та освітлюванні сусла з використанням енологічних препаратів галотаніну, ферментного та комплексного препаратів на основі рослинного білка, бентоніту та полівінілполіпіролідону. Визначено ефективність комплексної обробки фракціонованого сусла при виробництві виноматеріалів для ігристих вин.

Науково обґрунтовано вибір технологічного прийому збагачення ігристих вин комплексом високомолекулярних речовин, який полягає у застосуванні препарату гуміарабіку. Уперше отримано показники ігристих властивостей вин, які адекватно описують процеси утворення, росту та виділення бульбашок діоксиду карбону. Отримані результати досліджень в подальшому ляжуть в основу розроблення алгоритму регулювання вмісту поверхнево-активних речовин у виноматеріалах та ігристих винах. Апробацію удосконаленої технології переробки винограду сортів Сухоліманський білий на виноматеріали для ігристих вин та ігристих вин можуть бути впроваджені в умовах виробничих підприємств України. Загальний економічний ефект від упровадження

удосконаленої технології ігристих вин резервуарним способом складає 17330 грн на 1000 дал готової продукції.

65.53 Консервна, овочесушильна і харчоконцентратна промисловість

65.08.17.0545/0516U000952

Горальчук Андрій Богданович. Наукове обґрунтування технологій напівфабрикатів збивних для кулінарної та кондитерської продукції з поліфазною дисперсною структурою: Дис... д.т.н. /Харківський державний університет харчування та торгівлі. – Захищена 14.12.2016.

УДК 001.5:641.85:544.022.82.

325 с.: 69 табл., 127 іл. – Бібліогр.: 430 назв.

Об'єкт дослідження - технології напівфабрикатів збивних для кулінарної та кондитерської продукції з поліфазною дисперсною структурою. Метою дисертаційної роботи є наукове обґрунтування технологій напівфабрикатів збивних для кулінарної та кондитерської продукції з поліфазною дисперсною структурою у вигляді сухих та рідких сумішей, використання яких дозволить інтенсифікувати технологічний процес виробництва, забезпечити сталі показники якості та безпечності готової продукції, розширити її асортимент. Методи дослідження - теоретичні методи термодинаміки, методи визначення органолептичних, фізико-хімічних, функціонально-технологічних, структурно-механічних, мікробіологічних показників, планування експерименту, методи аналізу систем, математичної обробки даних. Теоретично спрогнозовано й експериментально визначено раціональні параметри функціонування теоретичних моделей одержання технологічно стійких систем з поліфазною дисперсною структурою - Пікерінг стабілізація (напівфабрикат збивний з використанням какао-масла), Пікерінг-стерична стабілізація (напівфабрикат сухий збивний жировмісний), стерична стабілізація (напівфабрикати збивний з використанням суміші олій соняшникової та пальмоядрової, сухий збивний горіховий). за рахунок забезпечення умов мінімального росту вільної енергії в системі шляхом створення потенційного бар'єру протидії коалесценції дисперсних частинок, практична реалізація чого дозволяє одержати продукцію з різними текстурними властивостями. Науково обґрунтовано та розроблено технології п'ятих напівфабрикатів збивних у вигляді рідких і сухих сумішей для одержання кулінарної та кондитерської продукції з поліфазною дисперсною структурою.

65.08.17.0546/0416U005661

Тарасенко Тетяна Анатоліївна. Удосконалення технології кулінарної продукції з борошна шляхом використання сушених овочів:

Дис... к.т.н. /Харківський державний університет харчування та торгівлі. – Захищена 23.11.2016.

УДК 664.833.

146 с.: 47 табл., 54 іл. – Бібліогр.: 210 назв.

Дисертацію присвячено науковому обґрунтуванню та вдосконаленню технології борошняної кулінарної страви млинчиковаго напівфабрикату (оболонка), борошняного кулінарного виробу булочки «Пісна» шляхом використання сушених подрібнених капусти, кабачків та топінамбура. Науково обґрунтовано раціональні режими сушіння капусти, кабачків, топінамбура способом зі змішаним теплопідведенням. Отримано сушені подрібнені капуста, кабачки, топінамбур різного ступеня подрібнення. Удосконалено технологічну схему виробництва борошняної кулінарної страви млинчиків-напівфабрикату (оболонка) із сушеними подрібненими капустою, кабачками, топінамбуром. Завдяки своїм функціонально-технологічним властивостям сушені по-

дрібнені капуста, кабачки, топінамбур дозволили сформувати структуру тіста значно більш в'язкої консистенції за однакової вологості дослідного і контрольного зразків. Удосконалено технологію виробництва борошняного кулінарного виробу булочки «Пісна» шляхом внесення сушеної подрібненої капусти. Розроблено та затверджено нормативну та технологічну документацію, здійснено заходи із впровадження удосконалених технологій в закладах ресторанного господарства. Визначено економічну ефективність від впровадження продукту у виробництво.

65.08.17.0547/0416U005662

Паламарек Каріна Вікторівна. Технологія овочевих паст з йодовмісною сировиною:

Дис... к.т.н. /Харківський державний університет харчування та торгівлі. – Захищена 24.11.2016.

УДК 664.849:613.292.

180 с.: 41 табл., 50 іл. – Бібліогр.: 266 назв.

Дисертацію присвячено науковому обґрунтуванню та розробленню новітніх технологій овочевих паст з йодовмісною сировиною. У дисертаційній роботі досліджено напрями аліментарної профілактики йододефіциту і використання йодовмісної сировини у харчуванні населення. Обґрунтовано вибір йодовмісної і рослинної сировини та молочної продукції для виробництва комбінованих овочевих паст. Визначено та обґрунтовано технологічні параметри і режими одержання пюре з овочів та овочевих паст з йодовмісною сировиною із заданими функціонально-технологічними властивостями. Оптимізовано сировинний склад та розроблено технологію виробництва овочевих паст з йодовмісною сировиною. Розроблено та затверджено нормативну та технологічну документацію на кулінарну продукцію з використанням овочевих паст з йодовмісною сировиною. Здійснено комплекс заходів щодо впровадження результатів досліджень у практику закладів ресторанного господарства та оцінено їх конкурентоспроможність.

65.59 М'ясна і птахопереробна промисловість

65.08.17.0548/0416U004873

Котляр Євгеній Олександрович. Удосконалення технології м'ясних паштетів, збалансованих за жирнокислотним та вітамінним складом: Дис... к.т.н. /Одеська національна академія харчових технологій. – Захищена 30.11.2016.

УДК 664.934.014-048.78.

254 с.: 46 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 189 назв.

Дисертацію присвячено створенню збалансованих рецептур м'ясних паштетів підвищеної харчової цінності з поліпшеним жирнокислотним складом і збагачених жиророзчинними вітамінами. Отримано комплекс даних щодо характеристики харчової та біологічної цінності розроблених купажів рослинних олій, білково-жирових емульсій та рецептур м'ясних паштетів; науково обґрунтована доцільність застосування вітамінізованих купажованих рослинних олій для створення білково-жирових емульсій, які стабілізують та удосконалюють якісні показники продукту.

65.08.17.0549/0416U004875

Пронькіна Ксенія Володимирівна. Удосконалення технології м'ясних продуктів шляхом використання електроактивованої води:

Дис... к.т.н. /Одеська національна академія харчових технологій. – Захищена 29.11.2016.

УДК 637.52:57.016:[628.16:621.354.33].

160 с.: 18 табл., 59 іл. – Бібліогр.: 157 назв.

Дисертаційна робота присвячена вдосконаленню технологій м'ясних продуктів шляхом використання фракцій еле-

ктроактивованої води у чистому вигляді та у вигляді бінарних сумішей. Надано рекомендації щодо шляхів використання фракцій електроактивованої води у технологічних цілях на м'ясопереробних підприємствах. Підтверджено економічну доцільність впровадження вдосконаленої технології та проведено промислово апробацію модифікованої технології.

65.08.17.0550/0416U004876

Кишеня Андрій В'ячеславович. Подовження строку зберігання м'яса шляхом використання плівкоутворюючих покриттів: Дис... к.т.н. /Одеська національна академія харчових технологій. – Захищена 29.11.2016.

УДК 637.5.033:621.798.185.

160 с.: 23 табл., 36 іл. – Бібліогр.: 215 назв.

Дисертацію присвячено науковому обґрунтуванню та розробці технології подовження строку зберігання охолодженого м'яса шляхом використання плівкоутворюючого покриття на основі гідроклоїдів та біозахисного покриття на основі молочнокислих мікроорганізмів. Враховуючи особливості зберігання охолодженого м'яса, було проведено скрінінг молочнокислих мікроорганізмів та обґрунтовано їх вибір для створення біозахисного покриття.

65.08.17.0551/0416U005680

Карпюк Наталія Анатоліївна. Радіоекологічна оцінка різнотипових раціонів при виробництві яловичини в умовах Полісся України: Дис... к.с.-г.н. /Житомирський національний агро-екологічний університет. – Захищена 30.11.2016.

УДК 636.085.3:636.084.1(438.42).

180 с.: 49 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 317 назв.

Об'єкт дослідження - процеси росту і розвитку бугайців української чорно-рябої молочної породи, накопичення радіоцезію і важких металів (Pb, Cd, Cu, Zn) у кормах і продуктах забою бугайців при їх відгодівлі на різних типах раціонів і силосах в третій зоні радіоактивного забруднення. Мета - експериментально дослідити і обґрунтувати радіоекологічну доцільність використання різнотипових раціонів з включенням різних силосів для відгодівлі бугайців в третій зоні радіоактивного забруднення з метою отримання екологічно безпечної яловичини за концентрації в ній радіоцезію і ВМ. Методи дослідження: зоотехнічні, фізіологічні, хімічні, радіологічні, біохімічні, гематологічні, економічні, метод математичної статистики. Результати: уперше вивчено в комплексі концентрацію радіоцезію і ВМ у ланцюгу "рослина (корм)-тварина-яловичина" при використанні різнотипових раціонів та різних силосів (кукурудзяного та 4-компонентного злаково-бобового-пелюшка+овес+вика+ тритикале) при відгодівлі бугайців. Досліджено перетравність поживних речовин кормів, баланси N, Ca, P, радіоцезію та ВМ в організмі відгодівельних бугайців, екологічну якість яловичини. Визначено хімічний склад, поживність силосів із кукурудзи і 4-компонентної злаково-бобової сумішки. Визначено радіоекологічну та економічну оцінку доцільності використання різнотипових раціонів та 4-компонентного злаково-бобового силосу із ярих зернофуражних культур замість кукурудзяного силосу для годівлі молодняку великої рогатої худоби в зоні Полісся України. Ступінь удосконалення: Державне підприємство дослідне господарство "Нова Перемога" Інституту сільськогосподарства НААН України, ТОВ "Вега Агро" Брусилівського р-ну Житомирської обл., Житомирський національний агро-екологічний університет. Галузь - сільське господарство, екологія.

65.08.17.0552/0216U007651

Подовження строків зберігання напівфабри-

катів та ковбас з використанням поліфенольних сполук з виноградного насіння:

Заклучний звіт /Одеська національна академія харчових технологій; Керівник Савінок Оксана Миколаївна. – ДР 0115U001555. УДК УДК [637.52:66.022.3-027.242]:663.2-027.332.

44 с.

Робота присвячена удосконаленню технологій для збереження показників якості та подовження термінів зберігання напівфабрикатів та ковбас за рахунок використання антиокиснювальної добавки. Встановлена перспективність застосування потенційного джерела інгібіторів процесу окиснення - виноградного насіння, оскільки поліфеноли, отримані з даної сировини проявляють максимальну антиокиснювальну дію і їх використання не обмежене гранично допустимими концентраціями. Методами математичного моделювання оптимізована технологія отримання добавки "Мальтовин". Розроблено способи та етапи її внесення в м'ясні продукти. Доведено, що при використанні в м'ясних фаршевих системах, створена добавка проявляє стійкий антиокиснювальний ефект при концентрації внесення 2,0 % до маси основної сировини. "Мальтовин" сприяє утворенню стабільних фаршевих систем стійких до дії високих температур, утримуванню вільної вологи в продукті, поліпшенню їх структури та покращенню подальшої роботи при формуванні. Обґрунтована і експериментально підтверджена доцільність використання "Мальтовину" при виробництві широкого асортименту м'ясних продуктів. Для натуральних напівфабрикатів передбачається аерозольна обробка поверхні 2 %-м розчином добавки. Для м'ясного паштету, ковбаси смаженої, січених напівфабрикатів передбачається внесення "Мальтовину", як компоненту рецептури, масовою часткою 2 %. Використання добавки стабілізує техніко-функціональні та органолептичні властивості продуктів та подовжує термін зберігання.

65.63 Молочна промисловість

65.08.17.0553/0416U004874

Скрипніченко Дмитро Михайлович. Розробка технології м'якого сиру з пробіотичними властивостями: Дис... к.т.н. /Одеська національна академія харчових технологій. – Захищена 30.11.2016.

УДК 637.35:[579.864+579.873.1] - 021.632.

136 с.: 20 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 230 назв.

Дисертаційна робота присвячена науковому обґрунтуванню і розробці інноваційної технології м'якого сиру з пробіотичними властивостями. Науково обґрунтовано склад заквашувальних композицій для виробництва м'яких пробіотичних сирів з використанням змішаних культур (монокультур) лактобактерій та монокультур адаптованих до молока біфідобактерій. Обґрунтовано доцільність застосування ультрафільтрації при реалізації розробленої інноваційної технології м'яких пробіотичних сирів з метою забезпечення підвищеного виходу, високої біологічної цінності продукту та зменшення витрат молокозсідальних інгредієнтів. Проведено промислово апробацію розробленої технології.

65.08.17.0554/0416U005660

Сефіханова Катерина Анатоліївна. Удосконалення технологій напівфабрикатів білково-вуглеводних з використанням каротинвмісної рослинної сировини: Дис... к.т.н. /Харківський державний університет харчування та торгівлі. – Захищена 24.11.2016.

УДК 637.247.002.62:641.85.

169 с.: 56 табл., 55 іл. – Бібліогр.: 231 назва.

Дисертацію присвячено науковому обґрунтуванню та розробці технологій напівфабрикатів білково-вуглеводних з

використанням каротинвмісної рослинної сировини. Досліджено склад і властивості пюре з рослинної сировини з огляду на їх потенційне застосування в технологіях напівфабрикатів білково-вуглеводних із використанням каротинвмісної рослинної сировини. Досліджено протекторну дію стабілізатора "Астрі Гель" на біологічно активні речовини каротинвмісної рослинної сировини. Обґрунтовано та розроблено технологічні схеми виробництва напівфабрикатів білково-вуглеводних із використанням каротинвмісної рослинної сировини. Визначено показники, що характеризують харчову цінність розроблених напівфабрикатів. Здійснено впровадження нових технологій у закладах ресторанного господарства України. Наведено дані щодо економічної ефективності від впровадження нових напівфабрикатів у виробництво.

66 ЛІСОВА І ДЕРЕВООБРОБНА ПРОМИСЛОВІСТЬ

66.29 Технологія й устаткування для обробки деревини

66.08.17.0555/0416U005531

Горбачова Олександра Юріївна. Термічне модифікування деревини граба: Дис... к.т.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 07.12.2016.

УДК 674.04:674.038.18.

201 с.: 23 табл., 50 іл. – Бібліогр.: 215 назв.

Дисертаційна робота присвячена розв'язанню актуальної науково-практичної задачі розширення напрямів використання деревини граба з оновленими основними фізико-механічними властивостями за рахунок її оброблення під впливом дії високої температури без доступу кисню. Розроблено методику прогнозування кольору термомодифікованої деревини граба. Визначено режимні параметри модифікування деревини граба, які дають змогу отримати матеріал із заданими властивостями, необхідними для певного виробу залежно від сфери використання, що прийнято до впровадження на двох підприємствах галузі. Отримано залежності зміни фізико-механічних властивостей деревини граба від температури і тривалості оброблення у вигляді регресійних рівнянь і встановлено зв'язок між деструкцією анатомічних елементів деревини та режимами термомодифікування. Визначено сферу використання виробів, виготовлених із термомодифікованої деревини граба різними режимами залежно від вимог до них і умов середовища експлуатації. Встановлено економічну ефективність від використання терасної дошки, виготовленої з термічно модифікованої деревини граба, яка обумовлена тривалішим терміном експлуатації та мінімальними додатковими витратами на підтримання її в робочому стані, становить 795 грн/м², порівняно з традиційною модриною, 482 грн/м² – з новим екологічно чистим деревним матеріалом Асоога.

66.31 Лісопильне виробництво

66.08.17.0556/0416U005530

Мазурчук Сергій Миколайович. Засоби удосконалення технології виготовлення заготовок з деревини дуба: Дис... к.т.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 07.12.2016.

УДК 674.093.6; 620.179.119.

240 с.: 46 табл., 67 іл. – Бібліогр.: 168 назв.

Дисертаційна робота присвячена вирішенню важливого науково-практичного завдання – раціонального використання сировини у виробництві заготовок заданої специфікації з урахуванням теплового неруйнівного методу контролю та прогнозування їх корисного і якісного виходу залежно

від розмірно-якісної характеристики сировини й продукції. Отримано залежності корисного і якісного виходу заготовок від параметрів розмірно-якісної характеристики сировини і пилопродукції та коефіцієнти сортності пиломатеріалів і заготовок, які можуть бути використані для ефективного планування виробництва. Розроблено програму імітаційного моделювання процесу розкрою колод та пиломатеріалів на заготовки, що дає змогу скласти план-схеми з урахуванням розмірно-якісної характеристики сировини і продукції. Встановлено можливість і доцільність застосування теплового неруйнівного методу контролю для ідентифікації основних сортоутворюючих вад деревини в пиломатеріалах дуба. Вперше визначено основні параметри (температуру теплової стимуляції, час теплової стимуляції, температуру відображення сортоутворюючих вад) процесу ідентифікації тепловим методом контролю основних сортоутворюючих вад деревини дуба (гнилизни, сучків, тріщин) в пиломатеріалах. Розроблено й запропоновано спосіб та лінію теплового неруйнівного виявлення сортоутворюючих вад деревини в пиломатеріалах початкової вологості. Розроблено засіб управління процесом ідентифікації вад деревини для запропонованих способу та лінії. Розроблено рекомендації виробникам заготовок з деревини дуба, що впроваджено на трьох підприємствах галузі, які сприяють зниженню матеріалоємності виробництва.

67 БУДІВНИЦТВО. АРХІТЕКТУРА

67.09 Будівельні матеріали і вироби

67.08.17.0557/0416U004845

Григоренко Олена Анатоліївна. Безвипалювальні водостійкі композиційні матеріали на основі глинистої сировини: Дис... к.т.н. /Харківський національний університет будівництва та архітектури. – Захищена 09.11.2016.

УДК 691.333.

147 с.: 28 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 140 назв.

Дисертаційна робота присвячена розробці безвипалювальних водостійких будівельних матеріалів на основі глинистої сировини. Запропоновано комплексний неорганічний модифікатор, що включає: основні гранульовані шлаки, активовані водним розчином NaOH, мікрокремнізем і гідратоване вапно. Запропоновано додатково вводити алюмінійвмісну добавку у вигляді аніону Al(OH)-4aq, що сприяє утворенню стійких лужних гідроалюмосілікатів. Встановлено, що амфотерність алюмінію і його сполук в глинистих дисперсних системах в умовах підвищеного значення рН, шляхом додавання натрієвого лугу, дає можливість отримати тетрагідроксид алюмінію натрію Na[Al(OH)4], що при розчиненні у воді утворює активний аніон Al(OH)-4, який сприяє синтезу водостійких гідроалюмінатів кальцію: 2CaO·Al₂O₃·8H₂O та 4CaO·Al₂O₃·19H₂O, що підтверджено рентгенографічними та термографічними дослідженнями. Розроблено водостійкий склад (в % за масою): глина - 47,8; шлак лужний - 33,5; вапно - 12; мікрокремнізем - 6,7, при якому досягнуті: границя міцності на стиск = 10,7 МПа; границя міцності при згині = 8,4 МПа; коефіцієнт розм'якшення Kp = 0,83; водопоглинання Wm = 8 % і морозостійкість F = 50 циклів.

67.08.17.0558/0216U006350

Основи технології створення енергозберігаючих мультимодальних композиційних цементів та бетонів поліфункціонального призначення на їх основі: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Саницький Мирослав Андрійович. – ДР 0115U000426. УДК 691.32:691.328.

134 с.

Розроблені мультимодальні композиційні цементи та бетони поліфункціонального призначення на їх основі характеризуються підвищеними експлуатаційними властивостями в різних температурних умовах експлуатації за рахунок направленої формування мезоструктури бетонів і мікроструктури цементної матриці з утворенням стабільних продуктів гідратції, раціонального використання ультрадисперсних мінеральних добавок різного генезису з оптимізованим розподілом частинок за розмірами, модифікування комплексними хімічними добавками, а також задовольняють вимоги сучасного будівництва на шляху економії природних сировинних і паливно-енергетичних ресурсів та екологічної безпеки. Робота розповсюджується за договірною ціною.

67.11 Будівельні конструкції

67.08.17.0559/0416U004881

Федченко Олександр Іванович. Напружено-деформований стан конструкцій 9-поверхових великопанельних будинків типових серій при реконструкції в умовах просідаючих ґрунтів: Дис... к.т.н. /Державний вищий навчальний заклад "Придніпровська державна академія будівництва та архітектури". – Захищена 17.11.2016.

УДК 624.04:69.05.

145 с.: 28 табл., 70 іл. – Бібліогр.: 144 назви.

Об'єкт дослідження: напружено-деформований стан (НДС) несучих конструкцій типових будинків при виконанні перевірочних розрахунків в умовах обмеженої інформації про конструктивні зміни за весь період експлуатації. Мета дисертаційної роботи: виявлення особливостей зміни НДС несучих конструкцій 9-поверхових великопанельних будинків типових серій, що експлуатуються в умовах просідаючих ґрунтів, при обмеженій інформації про конструктивні зміни впродовж всього періоду експлуатації. Методи дослідження: системний підхід; методи класифікації; ідеалізація, аналіз і моделювання, використані при складанні адекватних розрахункових моделей. Теоретичні і практичні результати: удосконалено розрахункову модель для визначення параметрів НДС 9-поверхових великопанельних будинків в залежності від конструктивних змін при реконструкції за період експлуатації в умовах просідаючих ґрунтів; обґрунтовано принципи врахування повної наявної інформації за результатами натурних обстежень про конструктивні зміни в процесі експлуатації при виконанні перевірочних розрахунків 9-поверхових великопанельних будинків, що експлуатуються в умовах просідаючих ґрунтів; отримано нові дані чисельних експериментів про зміни НДС несучих конструкцій 9-поверхових великопанельних типових будинків, що експлуатуються в умовах просідаючих ґрунтів. Наукова новизна: вперше виявлені особливості напружено-деформованого стану несучих конструкцій 9-поверхових великопанельних будинків, що експлуатуються в умовах просідаючих ґрунтів, у залежності від конструктивних змін при реконструкції за період експлуатації; вперше визначені кількісні закономірності впливу інформації про наявні конструктивні зміни, отриманої за результатами натурних обстежень, на результати розрахунків НДС конструкцій 9-поверхових великопанельних будинків типових серій, що експлуатуються в умовах просідаючих ґрунтів; дістали подальшого розвитку та обґрунтування принципи врахування інформації, отриманої за результатами натурних обстежень, про наявні конструктивні зміни в процесі експлуатації при виконанні перевірочних розрахунків 9-поверхових великопанельних будинків, що експлуатуються в умовах просідаючих ґрунтів. Ступінь упровадження: розроблені методи впроваджені в практику діяльності Запорізького від-

ділення ДП "Науково-дослідний інститут будівельних конструкцій», ПП "Науково-виробничої фірми "Мій Дім", лабораторії діагностики деформацій будівельних конструкцій КП "Основание" та кафедри міського будівництва і господарства ЗДІА. Сфера використання: виконання розрахунків при проведенні реконструкції 9-поверхових великопанельних будинків типових серій.

67.08.17.0560/0416U004981

Балабай Олена Олександрівна. Імовірнісна оцінка ризику виникнення аварій на бетонних гравітаційних греблях: Дис... к.т.н. /Харківський національний університет будівництва та архітектури. – Захищена 09.11.2016.

УДК 627.824.7:624.012.44:519.879.

170 с.: 9 табл., 32 іл. – Бібліогр.: 132 назви.

Дисертація присвячена розробці методів ймовірнісної оцінки ризику виникнення аварій на бетонних гравітаційних греблях. Запропоновано та реалізовано метод для визначення ймовірності досягнення кожного граничного стану, який може виникнути на бетонній гравітаційній греблі на скельній основі. Метод використовує спосіб статистичних випробувань (Монте-Карло) та дозволяє визначити ймовірність втрати міцності тіла греблі, її контактної перерізу та її основи, втрати стійкості греблі проти перекидання, та зсуву. Уперше складено комп'ютерну програму "Визначення ризику (ймовірності) виникнення аварій на високій бетонній гравітаційній греблі на скельній основі" на основі розробленого методу у рамках програмного комплексу MathCad. Представлений метод може бути використаний для розрахунків бетонних гравітаційних гребель на скельній основі. Галузь будівництва.

67.08.17.0561/0416U005510

Гараханлу Мохаммад Махді. Вплив техногенних факторів на активність поверхневих та глибинних зсувних процесів: Дис... к.т.н. /Київський національний університет будівництва та архітектури. – Захищена 30.11.2016.

УДК 624.131.53;624.131.54.

199 с.: 25 табл., 77 іл. – Бібліогр.: 162 назви.

Запропоновано комплексну модель водної ерозії ґрунтів для чисельного моделювання, яка включає три взаємопов'язані складові: нелінійну деформацію ґрунтового середовища, площинний змив ґрунту та нестационарну фільтрацію. Це дозволяє значно розширити область застосування математичного моделювання в геотехнічних задачах. Розроблені проблемно-орієнтовані скінченні елементи для комплексного аналізу стійкості територій під дією техногенних факторів. На цій основі вперше побудовані розрахункові співвідношення методу скінченних елементів для комплексної моделі стійкості зсувонебезпечних територій. Розроблена методика лабораторних випробувань площинного змиву ґрунту. В рамках багатфакторного експерименту встановлені принципи дії окремих найбільш значимих факторів на площинний змив ґрунтів схилів. Розроблено алгоритми послідовних переходів від однієї задачі до іншої шляхом постановки початкових і граничних умов, оцінки змін і відповідної корекції границь залягання ґрунтових основ, а також обчислення додаткової системи гідродинамічних сил. Здійснено програмну реалізацію і апробацію на тестових прикладах. Отримані нові розв'язки прикладних задач. Проаналізовано напружено-деформований стан схилу, гідрогеологічні умови, дана оцінка внеску гідродинамічних сил у загальну систему сил, що діють на схилі, спрогнозовано поведінку системи "основа-схил-споруда" на декількох експериментальних майданчиках, що в комплексі дозволило запропонувати ряд ефективних заходів щодо інженерного захисту цих територій.

67.08.17.0562/0216U006349

Розроблення методик визначення несучої здатності та деформативності залізобетонних конструкцій зміцнених новітніми матеріалами за дії навантаження: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Бліхарський Зіновій Ярославович. – ДР 0115U000436. УДК 624.012.3/4.

219 с.

Розроблено методику визначення несучої здатності залізобетонних балок, підсилені новітніми матеріалами FRCM при дії навантаження різних рівнів інтенсивності. Отримані нові дані про вплив рівня навантаження, виду бетону та відсотка армування на параметри напружено-деформованого стану підсилені залізобетонні балки дозволили розробити теоретичні основи врахування впливу рівня навантаження, при якому виконують підсилення на міцність, несучу здатність та експлуатаційну придатність залізобетонних балок при дії навантаження. З використанням теоретичних пропозицій з врахування впливу рівня навантаження, виду бетону та відсотка армування при підсиленні на параметри напружено-деформованого стану залізобетонних конструкцій розроблено пропозиції з визначення надійності, довговічності будівель та споруд із несучими залізобетонними балками. Робота розповсюджується за договірною ціною.

67.13 Технологія будівельно-монтажних робіт

67.08.17.0563/0416U005486

Кушнар'ов Максим Володимирович. Формування комбінованих опалубних систем для конструкцій сходових та ліфтових блоків багатоповерхових будівель: Дис... к.т.н. /Київський національний університет будівництва та архітектури. – Захищена 30.11.2016.

УДК УДК 69.057.5:69.056.55.

209 с.: 32 табл., 58 іл. – Бібліогр.: 135 назв.

В дисертації наводяться результати досліджень для вирішення актуальної науково-прикладної задачі підвищення ефективності зведення конструкцій сходових та ліфтових блоків багатоповерхових будівель. Мета досягнена шляхом застосування раціонального сполучення знімних і незнімних опалубних систем в одному комплекті. Для вирішення науково-практичного завдання було проведено дослідження конструктивних і планувальних параметрів каркасно-монолітних багатоповерхових будівель, конструктивних параметрів сходових та ліфтових блоків, виконано системне дослідження властивостей комбінованих опалубних систем. Встановлені залежності трудомісткості монтажу і демонтажу комплектів опалубки від ряду факторів, які дозволяють виявляти раціональні області застосування варіантів комбінацій знімних і незнімних опалубних систем. Розроблено методику формування раціональних комплектів для зведення конструкцій сходових та ліфтових блоків багатоповерхових будівель. Рекомендовано для зведення сходових та ліфтових блоків нову технологію.

67.25 Районне планування. Містобудування

67.08.17.0564/0216U007521

Здійснення моніторингу реалізації Генеральної схеми планування території України за 2015 рік та підготовка щорічної доповіді Кабінету Міністрів України про стан її реалізації: Заключний звіт /Державне підприємство Український державний науково-дослідний інститут проектування міст "Діпромісто" імені Ю.М. Білокона; Керівник Палеха Юрій Миколайович. – ДР 0116U008151. УДК 711.24.

122 с.

Об'єкт дослідження - Генеральна схема планування території України. Мета роботи - проведення моніторингу реалізації Генеральної схеми планування території України за період 2015 року. У роботі вирішені науково-практичні завдання, які дозволяють провести всебічний аналіз суспільно-економічних та містобудівних процесів, які відбувались на території України за період реалізації Генеральної схеми планування території України у 2015 році. Результати дослідження представлені в аналітичній записці, таблицях та на тематичних картах, які створені на базі використання ГІС - технологій (ліцензійна програма ArcGIS 10.1.). На основі проведення наукових досліджень підготовлений проект доповіді Кабінету Міністрів України про стан реалізації Генеральної схеми. Методи дослідження: системно-структурний аналіз, картографічний, статистичний. Робота передається за кордон за договірною ціною.

67.53 Інженерне забезпечення об'єктів будівництва

67.08.17.0565/0216U002919

Дослідження впливу пожеж в житловому секторі на особовий склад підрозділів ДСНС України який залучається для їх гасіння: Заключний звіт /Національний університет цивільного захисту України; Керівник Луценко Юрій Володимирович. – ДР 0115U002027. УДК 614.8.

47 с.

Розроблені рекомендації по визначенню можливої зони поширення продуктів горіння та можливої площі зони забруднення, залежно від пожежної навантаги Робота розповсюджується за договірною ціною.

68 СІЛЬСЬКЕ І ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО

68.29 Землеробство

68.08.17.0566/0216U007504

Біологічна оцінка препаратів АЛБ 103 та Барракуда: Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Бровко Ірина Степанівна. – ДР 0116U005742. УДК 632.95.02+632.954+633.11+633.14+633.15+633.16.

47 с.

Проведено біологічну оцінку препаратів АЛБ 103 та Барракуда Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.08.17.0567/0216U007505

Біологічна оцінка препаратів N-Charge, Preside CL та Primo CL: Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Бровко Ірина Степанівна. – ДР 0116U005738. УДК 631.547+631.559+631.461.6+633.34.

29 с.

Проведено біологічну оцінку препаратів N-Charge, Preside CL та Primo CL Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.08.17.0568/0216U007506

Біологічна оцінка препаратів Maximize та TerraMax Dry: Заклучний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Бровко Ірина Степанівна. – ДР 0116U005741. УДК 631.547+631.559+631.461.6+633.34.

25 с.

Проведено біологічну оцінку препаратів Maximize та TerraMax Dry Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.08.17.0569/0216U007507

Біологічна оцінка препарату Легум Фікс Нью (Legume Fix New)/ЛіквіФікс (LiquiFix):

Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Бровко Ірина Степанівна. – ДР 0116U005736. УДК 631.547+631.559+631.461.6+633.34.

18 с.

Проведено біологічну оцінку препарату Легум Фікс Нью (Legume Fix New)/ЛіквіФікс (LiquiFix) Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.08.17.0570/0216U007618

Екологічна оцінка препарату AquaPro (АкваПРО) за впливом на ґрунтову біоту :

Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Бровко Ірина Степанівна. – ДР 0116U004444. УДК 631.95:632.95.022:632.95.027+631.4+631.468.

16 с.

Проведено екологічну оцінку препарату AquaPro (АкваПРО) за впливом на ґрунтову біоту Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.08.17.0571/0216U007622

Екологічна оцінка препарату "Біотехнічний засіб "Фітоспектр" (Поверхнево-активний засіб органічного походження Neral 88)" за впливом на наземну біоту:

Заклучний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Бровко Ірина Степанівна. – ДР 0116U007926. УДК 631.95:632.95.022:632.95.027+631.4+631.468.

16 с.

Проведено екологічну оцінку препарату "Біотехнічний засіб "Фітоспектр" (Поверхнево-активний засіб органічного походження Neral 88)" за впливом на наземну біоту Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.08.17.0572/0216U008244

Підбір новітніх найбільш посухостійких сортів і гібридів зернового сорго та розробка сучасної технології його вирощування, адаптованої до змін клімату в Південному Степу:

Заклучний звіт /Інститут зрощуваного землеробства НААН України; Керівник Коваленко Анатолій Михайлович. – ДР 0116U001123. УДК 633.17:631.5:631.8(477.72).

27 с.

Мета досліджень - пошук новітніх найбільш посухостійких сортів і гібридів зернового сорго та розробка сучасної технології його вирощування, адаптованої до змін клімату в Південному Степу для підвищення врожаю зерна. В досліді з вивчення адаптації сорго до умов Південного Степу найвищу врожайність (більше 6 т/га) сформували гібриди Фріскет, Прайм і W20№3. В досліді з вивчення агротехнічних заходів найвищу врожайність - 7,24 т/га одержано при сівбі ранньостиглого гібриду. Найвищу врожайність зерна сорго отримано за норми висіву 150 тис. шт./га - 6,53 т/га. Зменшення норми висіву до 100 тис. шт./га знижувало врожайність на 0,31 т/га, а збільшення її до 200 тис. шт./га - на 0,87 т/га. Внесення азотних добрив підвищувало врожайність зерна сорго на 1,0-1,13 т/га порівняно з внесенням одних фосфорних добрив. Найбільший прибуток отримано при вирощуванні ранньостиглого гібриду з нормою висіву 150 тис. шт./га і внесенням N60P45 та за норми висіву 200 тис. шт./га з внесенням азотних добрив дозою N30-90 - 19,21-19,53 тис.грн./га.

68.08.17.0573/0216U008279

Екологічна оцінка препаратів N-Charge, Preside CL та Primo CL за впливом на ґрунтову біоту:

Заклучний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Бровко Ірина Степанівна. – ДР 0116U005739. УДК 631.95:632.95.022:632.95.027+631.4+631.468.

51 с.

Проведено екологічну оцінку препаратів N-Charge, Preside CL та Primo CL за впливом на ґрунтову біоту Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.08.17.0574/0216U008280

Екологічна оцінка препаратів Maximize та TerraMax Dry за впливом на ґрунтову біоту:

Заклучний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Бровко Ірина Степанівна. – ДР 0116U005740. УДК 631.95:632.95.022:632.95.027+631.4+631.468.

27 с.

Проведено екологічну оцінку препаратів Maximize та TerraMax Dry за впливом на ґрунтову біоту Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.08.17.0575/0216U008281

Екологічна оцінка препаратів Еліт Хантер Дуо та Патріот за впливом на ґрунтову біоту:

Заклучний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Бровко Ірина Степанівна. – ДР 0116U005735. УДК 631.95:632.95.022:632.95.027+631.4+631.468.

16 с.

Проведено екологічну оцінку препаратів Еліт Хантер Дуо та Патріот за впливом на ґрунтову біоту Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.08.17.0576/0216U008282

Екологічна оцінка препарату Гумат - К за впливом на ґрунтову біоту:

Заклучний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Бровко Ірина Степанівна. – ДР 0116U005747. УДК 631.95:632.95.022:632.95.027+631.4+631.468.

17 с.

Проведено екологічну оцінку препарату Гумат - К за впливом на ґрунтову біоту Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.08.17.0577/0216U008283

Екологічна оцінка препарату MICROSEED ZN SUPER за впливом на ґрунтову біоту :

Заклучний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Бровко Ірина Степанівна. – ДР 0116U005746. УДК 631.95:632.95.022:632.95.027+631.4+631.468.

34 с.

Проведено екологічну оцінку препарату MICROSEED ZN SUPER за впливом на ґрунтову біоту Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.31 Сільськогосподарська меліорація

68.08.17.0578/0416U005659

Антонюк Андрій Валентинович. Удосконалення техніко-експлуатаційних параметрів багатоопорних дощувальних машин:

Дис... к.т.н. /Інститут водних проблем і меліорації НААН України. – Захищена 15.12.2016.

УДК 631.674.5.

179 с.: 45 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 257 назв.

У роботі досліджено енергетичні, агротехнічні параметри і напірно-витратні характеристики сучасних дощувальних машин та їх робочих органів на лабораторних стендах і у виробничих умовах на існуючих зрошувальних системах Запорізької та Херсонської областей. Обґрунтовано і розроблено нові принципові схеми застосування гідротурбінного привода для переміщення багатоопорних дощувальних машин і досліджено робочі характеристики його експериментальних зразків. Розроблено технології поливу, які забезпечують удосконалення енергетичних параметрів і показників рівномірності та якості дощу багатоопорних дощувальних машин.

68.08.17.0579/0416U005762

Дацько Мирон Осипович. Формування біоенергетичних агроєкосистем на осушуваних дерново-підзолистих ґрунтах Лівобережного Полісся: Дис... к.с.-г.н. /Інститут водних проблем і меліорації. – Захищена 15.12.2016.

УДК 631.111.2:631.62:631.445.24.

200 с.: 28 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 288 назв.

У дисертаційній роботі виконано теоретичне узагальнення та вивчено вплив тривалого застосування різних систем удобрення, у тому числі органічної, на родючість дерново-підзолистого супіщаного осушуваного ґрунту Лівобережного Полісся, врожайність сільськогосподарських культур та продуктивність короткоротаційних сівозмін.

68.33 Агрохімія

68.08.17.0580/0216U007509

Біологічна оцінка препарату Гумат - К: Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Бровко Ірина Степанівна. – ДР 0116U005748. УДК 631.895+633.11+631.547+631.559+631.811+631.816.

16 с.

Проведено біологічну оцінку препарату Гумат - К Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.08.17.0581/0216U007510

Біологічна оцінка препарату MICROSEED ZN SUPER: Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Бровко Ірина Степанівна. – ДР 0116U005745. УДК 631.8+631.547+631.559+631.811+631.812.1+631.816.

42 с.

Проведено біологічну оцінку препарату MICROSEED ZN SUPER Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.08.17.0582/0216U007557

Біологічна оцінка Регулятора росту рослин "Удачник": Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Мазур Світлана Олександрівна. – ДР 0116U007968. УДК 657.04 633.11.

21 с.

Визначили біологічну ефективність Регулятора росту рослин "Удачник" на зернових (кукурудза, ячмінь ярий, пшениця озима), олійних (соя, соняшник), зернобобових (соя, горох) культурах. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.08.17.0583/0216U007558

Екологічна оцінка Регулятора росту рослин "Удачник": Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Мазур Світлана Олександрівна. – ДР 0116U007967. УДК 579.64, 633.11.

10 с.

Визначили екологічну ефективність Регулятора росту рослин "Удачник" на зернових (кукурудза, ячмінь ярий, пшениця озима), олійних (соя, соняшник), зернобобових (соя, горох) культурах. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.08.17.0584/0216U007562

Екологічна оцінка Добрива органічного рідкого: Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Мазур Світлана Олександрівна. – ДР 0116U007964. УДК 579.64, 633.11.

7 с.

Визначили вплив Добрива органічного рідкого на ґрунтову мікробіоту та мезофауну (*Eisenia fetida*). Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.08.17.0585/0216U007615

Проведення експертизи документів та підготовка рецензійного звіту щодо ефективності добрив "Добрива рідкі азотні (КАС+S)": Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України; Керівник Цвігун Вікторія Олександрівна. – ДР 0116U007960. УДК 631.454.

24 с.

1. Мета роботи- провести експертизу документів та підготувати рецензійний звіт щодо ефективності добрив "Добрива рідкі азотні (КАС+S)" Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.08.17.0586/0216U007621

Біологічна оцінка препарату "Біотехнічний засіб "Фітоспектр" (Поверхнево-активний засіб органічного походження Neral 88):

Заклучний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Бровко Ірина Степанівна. – ДР 0116U005771. УДК 631.8+631.547+631.559+631.816+633.11 + 633.15+633.63.

53 с.

Проведено біологічну оцінку препарату "Біотехнічний засіб "Фітоспектр" (Поверхнево-активний засіб органічного походження Neral 88) Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.08.17.0587/0216U007624

Біологічна оцінка препарату Вимпел Максі:

Заклучний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Бровко Ірина Степанівна. – ДР 0116U005775. УДК 631.8+631.547+631.559+631.811+631.816 + 632.959 + 633.16.

13 с.

Проведено біологічну оцінку препарату Вимпел Максі Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.08.17.0588/0216U007641

Біологічна оцінка Добрива органічного рідкого: Заклучний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Мазур Світлана Олександрівна. – ДР 0116U000707. УДК 631.8:631.454.

7 с.

Визначили біологічну ефективність Добрива органічного рідкого на зернових (кукурудза) культурах Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.35 Рослинництво

68.08.17.0589/0516U000929

Кузнецова Інга Вадимирівна. Методологічні та технологічні особливості формування продуктивності стевії (*Stevia rebaudiana* Bertoni) як сировини для комплексного перероблення: Дис... д.с.-г.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 14.12.2016.

УДК 633.3:658.562.

362 с.: 88 табл., 99 іл. – Бібліогр.: 321 назва.

У дисертаційній роботі наведено теоретичне узагальнення і нове розв'язання наукової проблеми щодо підвищення ефективності елементів технології вирощування, що забезпечує отримання двох врожаїв у ґрунтово-кліматичних умовах України, рослин із відмінними біометричними показниками органічного напрямку. Ступінь пластичності показує екологічну адаптацію стевії сорту Берегиня за приживлюваністю рослин, яка є більш чутливою до умов підзони нестійкого зволоження (0,397) і менш в умовах підзони достатнього зволоження (0,217). Науково обґрунтовано та розроблено спосіб сушіння, який забезпечує виробництво листків сушених гарантованої якості. Вивчено умови їхнього зберігання та показано вплив елементів технологій вирощування і сушіння на якість готового продукту. За вивченням особливостей компонентного складу визначено залежність речовин дитерпенових глікозидів, флавоноїдів, амінокислотного та жирнокислотного складу від ґрунтово-кліматичних умов України. Отримані результати з впливу домішок на кінетику екстрагування стали основою дослідження екстрагування речовин дитерпенових глікозидів з листків сушених та отримання концентрату високої якості, який випробувано у виробництві напівкалорійного майонезу "Стевія" та горілки "Стевія". Розроблено техніко-економічне обґрунтування комплексного перероблення стевії, і відповідні апаратурно-технологічні схеми

68.08.17.0590/0516U000958

Івченко Тетяна Володимирівна. Наукове обґрунтування ефективності методів біотехнології в селекції та насінництві овочевих рослин родин Solanaceae Gals., Alliaceae L., Asteraceae Dumort., Apiaceae Lindl., Cucurbitaceae Juss: Дис... д.с.-г.н. /Інститут овочівництва і баштанництва НААН. – Захищена 06.12.2016.

УДК 631.527:635.1/7:631.147.

475 с.: 91 табл., 55 іл. – Бібліогр.: 476 назв.

Мета: теоретичне обґрунтування закономірностей морфогенезу в культурі ізольованих клітин і тканин *in vitro* та розробка методів прискореного створення конкурентоздатних високоадаптивних, стійких до хвороб нових генотипів овочевих рослин родин Solanaceae Gals. (томат, перець, баклажан), Alliaceae L. (часник, цибуля шалот, цибуля ріпчаста), Asteraceae Dumort. (якон), Apiaceae Lindl. (морква), Cucurbitaceae Juss. (огірок, гарбуз, кавун) та їх ідентифікація молекулярно-генетичними методами. Об'єкт: клітинні та ДНК-технології в селекції та насінництві овочевих культур. Новизна: Вирішено наукову проблему інтенсифікації процесу створення та розмноження висококонкурентних генотипів овочевих рослин для селекції овочевих рослин родин Solanaceae Gals. (томат, перець, баклажан), Alliaceae L. (часник, цибуля шалот, цибуля ріпчаста), Asteraceae Dumort. (якон), Apiaceae Lindl. (морква), Cucurbitaceae Juss. (огірок, гарбуз, кавун) за новою технологією селекційного процесу з використанням біотехнологічної ланки, що відрізняється від раніше відомих результатів досліджень системним підходом. Вперше в Україні встановлено

оптимальні умови для клонального мікророзмноження, калюсогенезу та морфогенезу овочевих рослин родин Solanaceae Gals. (томат, перець, баклажан), Alliaceae L. (часник, цибуля шалот, цибуля ріпчаста), Asteraceae Dumort. (якон), Apiaceae Lindl. (морква), Cucurbitaceae Juss. (огірок, гарбуз, кавун). Визначено сучасні експериментальні підходи до збереження генофонду овочевих культур *ex situ* методами біотехнології. Розроблено способи використання методів ізольованих тканин *in vitro* для подолання таксономічних бар'єрів несумісності, які виникають під час міжвидової гібридизації томата, баклажана, гарбуза і для скринінгу та створення джерел стійкості до грибів роду *Fusarium* і *Alternaria*. Результати: За співавторством здобувача створено 5 комплексно-цінних ліній, 45 клітинних ліній, які впроваджено у селекційні програми. На основі розроблених методичних підходів створено нові, адаптовані до умов Лісостепу сорти томата Гурман, Себен, Будда, сорт цибулі шалот Ліра. Розроблені та удосконалені методичні підходи щодо використання біотехнологічних методів у селекційній практиці висвітлено у двох монографіях і дев'яти методичних рекомендаціях. Розроблено державні стандарти на метод клонального мікророзмноження (ДСТУ 7645:2014) і метод ДНК-ідентифікації генотипів (ДСТУ 8667:2016). Одержано 9 патентів на корисні моделі і 1 патент на винахід. Створений сорт цибулі шалот Ліра, який впроваджено у агропромислове виробництво. Розроблені методичні підходи для селекції конкурентоздатних високоадаптивних, стійких до хвороб нових генотипів овочевих рослин використано в теоретичних дослідженнях, селекційній практиці та навчальному процесі науково-дослідних інститутів та вищих навчальних закладів. Сфера впровадження: наукові установи НААН України, вищі навчальні заклади, сільськогосподарські підприємства усіх форм власності АПК України.

68.08.17.0591/0516U000970

Льчук Роман Васильович. Закономірності формування урожайності та якості *Solanum tuberosum* залежно від агротехнічних чинників в Західному Лісостепу: Дис... д.с.-г.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 15.12.2016.

УДК 635.21:631.5; 631.559; 330.113.

499 с.: 137 табл., 34 іл. – Бібліогр.: 726 назв.

Наведено теоретичне узагальнення і нове вирішення наукової проблеми, що полягає у встановленні оптимальних параметрів впливу погодних умов на формування високої продуктивності картоплі в Західному Лісостепу України, науковому обґрунтуванні та оптимізації закономірностей впливу різних агротехнічних чинників на підвищення урожайності, стабілізацію валових зборів картоплі з покращеними якісними показниками. Асиміляційна поверхня рослин, яка забезпечувала максимальну роботу фотосинтетичного апарату, для ранньостиглих сортів картоплі становила 36,5 і середньостиглих - 50,8 тис. м²/га. Сорти картоплі, створені в умовах Західного Лісостепу та адаптовані до цих умов, мають високий генетичний потенціал і забезпечують врожайність до 48,0 т/га, вміст крохмалю - 16,5 %, сухої речовини - 23,0 %, вміст вітаміну С - 18,0 мг %, сирого протеїну - 2,25 %, стійкість до фітофторозу - 7,0-8,5 бали. Застосування прогрівання і пророщування бульб ранньостиглих сортів на протязі 30 діб, внесення добрив (N90P90K120 на фоні сидератів) і садіння в оптимальні строки, забезпечує приріст урожайності: прогрівання і пророщування бульб - 38,8-42,5 %, добрива - 52,3-78,1 і строки садіння - 15,5-22,0 %.

68.08.17.0592/0516U000974

Чернобай Лариса Миколаївна. Теоретичні основи селекції кукурудзи на стійкість до

шкідливих організмів та практична її реалізація при створенні гібридів: Дис... д.с.-г.н. /Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва. – Захищена 29.11.2016.

УДК 633.15:575.632.9.

469 с.: 88 табл., 50 іл. – Бібліогр.: 588 назв.

Об'єкт дослідження: селекція кукурудзи на стійкість до комплексу поширених шкідливих організмів. Мета: теоретичне обґрунтування, розробка та удосконалення методичних підходів гетерозисної селекції кукурудзи на стійкість до збудників хвороб і шкідників; розробка моделі конкурентоздатного гібрида кукурудзи з підвищеним рівнем адаптивності, високою стійкістю до біотичних чинників та визначення шляхів її реалізації; практичне застосування в селекційному процесі прогнозування генетичної цінності ліній за стійкістю до хвороб і шкідників, використання системного аналізу при доборі пар для схрещування. Методи: загальнонаукові, спеціальні (польовий, лабораторний), статистичні. Новизна: вперше в Україні теоретично обґрунтовано та розроблено методичні підходи прогнозування цінності ліній кукурудзи для селекції високорожайних і стійких до хвороб і шкідників гібридів на основі аналітичних моделей залежності стійкості гібрида F1 від стійкості материнської форми та прояву її донорських властивостей у гібриді; модель залежності стійкості до патогенів гібридів F1 кукурудзи від базових селекційних ознак: тривалість періоду вегетації та його структура, продуктивність та її елементи, морфологічні ознаки, яка дозволяє визначати оптимальні варіанти при доборі батьківських пар для створення гібридів кукурудзи, стійких до фузаріозної стеблової гнилі. Встановлено специфічність генетичного контролю ознаки стійкості гібридного матеріалу кукурудзи до збудників сажкових і фузаріозних хвороб за нормою реакції гібридів на проникнення патогена шляхом аналізу батьківських ліній та сукупності гібридів поколінь F1, F2 та F3. Розроблено індекс донорських властивостей (ІДВ) батьківських ліній кукурудзи, встановлено специфічність прояву їх загальної комбінаційної здатності; визначено параметри (ІДВ) у материнських ліній за стійкістю до збудників фузаріозу, що сприяють отриманню гібридів з високою польовою стійкістю до патогена. Результати: розроблено п'ять методів, з яких два методи штучного зараження рослин кукурудзи, що забезпечують виявлення достовірно стійких форм, два - сприяють підвищенню врожайності кукурудзи, один - забезпечує оцінювання контролю якістю створення ліній кукурудзи. Зареєстровано у НЦГРРУ 20 ліній як джерела та донори стійкості з цінними господарськими ознаками. Сформовано шість ознакових колекцій з цінними господарськими ознаками та стійкістю до хвороб і шкідників; ознакова колекція ліній кукурудзи з комплексною стійкістю до хвороб; робоча колекція з груповою та комплексною стійкістю до шкідливих організмів та колекції з багаторядністю, довжиною качана, продуктивністю. Створено і занесено до Державного реєстру сортів, придатних до поширення в Україні 28 гібридів кукурудзи різних груп стиглості. Ступінь впровадження: наукові розробки використано в селекційній програмі та насінництві кукурудзи в Інституті рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН, Буковинській державній сільськогосподарській дослідній станції НААН, використовуються для прогнозування, фітосанітарної діагностики та аналізу ризику в Управлінні фітосанітарної безпеки Держпродспоживслужби в Харківській області, а також у навчальному процесі Сумського та Харківського національних аграрних університетів, Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна, а створені гібриди вирощуються в Україні на площі 500 тис. га, в Харківській області - до 5 тис. га, і забезпечують урожайність у виробничих умовах до 11,5 т/га. З 2011 по 2013 рр. середньоранній гібрид Вимпел МВ та середньостиглі Кредит МВ та До-

нор МВ визнані національними стандартами в Держсортвипробуванні України. Отримано 28 авторських свідоцтв на гібриди кукурудзи, п'ять патентів на корисні моделі. Сфера впровадження: наукові установи НААН і Міністерства АПВіП України, вищі навчальні заклади, агроформування АПК України.

68.08.17.0593/0416U005562

Поздріна Наталія Леонідівна. Урожайність та якість зерна пшениці м'якої озимої залежно від технологічних прийомів вирощування в Північному Степу: Дис... к.с.-г.н. /Державна Установа Інститут зернових культур. – Захищена 25.11.2016.

УДК 633.11"324":631.5:57.014(251.1-17).

150 с.: 33 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 197 назв.

Об'єкт дослідження – особливості процесів росту, розвитку рослин та формування урожайності і якості зерна сучасних сортів пшениці м'якої озимої залежно від погодних умов та технологічних прийомів вирощування після різних попередників. Мета досліджень полягала у встановленні закономірностей формування високої урожайності та якості зерна сучасних сортів пшениці м'якої озимої залежно від умов вирощування та технологічних прийомів після різних попередників у Північному Степу. Методи – польовий; лабораторний; статистичний, розрахунковий. Результати: Підживлення посівів пшениці озимої після попередника чорний пар аміачною селітрою (N30-60) або КАС (N30) на фоні передпосівного внесення Р60К30 дозволяє в умовах Північного Степу отримувати зерно другого класу якості у сортів Литанівка та Заможність за врожайності в межах 6,44–6,74 т/га. Після попередника ячмінь ярий на фоні N60P60K30 найвищий прибуток забезпечує дворазове підживлення посівів пшениці озимої аміачною селітрою в дозі N30: рано навесні по мерзлоталому ґрунту і в кінці фази куціння рослин. Найбільш стійкими до проростання зерна в колосі виявилися сорти Фаворитка, Єсаул, Ювілейна 100. Новизна – вперше виявлено рівень врожайності та якості зерна сортів пшениці м'якої озимої Литанівка, Заможність, Антонівка, Сонечко та Розкішна залежно від гідротермічних умов вирощування, азотного підживлення після попередників чорний пар та ячмінь ярий; визначено стійкість сортів пшениці озимої різних екотипів до проростання зерна в колосі та зміни технологічних показників зерна цих сортів за перестоювання посівів. Галузь – сільське господарство.

68.08.17.0594/0416U005719

Ткалич Юрій Вадимович. Адаптивний потенціал вихідного матеріалу для селекції салату посівного листкового (Lactuca sativa var. secalina L.): Дис... к.с.-г.н. /Інститут овочівництва і баштництва НААН. – Захищена 06.12.2016.

УДК 635.521:631.527.

214 с.: 68 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 200 назв.

Мета: встановлення закономірностей прояву ознак вихідного матеріалу салату листкового (*Lactuca sativa* var. *secalina* L.) для створення високоадаптивних і продуктивних сортів. Об'єкт: аналітична і синтетична селекція салату листкового; індукування вихідного матеріалу для селекції салату листкового методом мутагенезу. Новизна: Вперше в Україні встановлено ефективність застосування хімічного і фізичного мутагенезу для селекції салату листкового. Підтверджено ефективність використання 3-х препаратів мутагенної дії і гама-опромінення. Розроблена методика селекції салату листкового, яка дозволяє у 2 рази прискорити отримання сортів. Виділено 16 високоадаптивних генотипів салату листкового ($-0,65 < bi < 0,89$). Встановлені важливі кореляції між якісними та кількісними ознаками ($-0,5 < rs <$

0,79). Розроблено технологічний прийом вирощування насіння салату листкового, який дозволяє мінімізувати до 14,7% матрикальну різноякісність сформованого насіння. Результати: Розроблено спосіб одержання нових генотипів салату листкового методом індукованого мутагенезу, який дозволяє змінювати до 47% морфологічних ознак та елемент технології вирощування високоякісного насіння салату листкового (схожість до 92%). Створено новий сорт салату листкового Крутянський урожайністю 9,5 т/га, з економічною ефективністю 25,9 тис. грн./га. Впроваджено на площі 0,2 га. Передана до НЦГРРУ лінія салату листкового Еллан, урожайна (6,93 т/га), посухостійка (7 б.). Розроблені "Методико-класифікатор ..." та "Каталог-довідник ..."

68.08.17.0595/0216U002953

Порівняльний аналіз рівня експресії генів а-тубуліну у м'якої пшениці при дії низьких температур: Заключний звіт /Державна установа "Інститут харчової біотехнології та геноміки НАН України"; Керівник Демкович Андрій Євгенович. – ДР 0115U005224. УДК 633.111.1: 576.311.348.7:577.214.

29 с.

Проведено порівняння відносних рівнів експресії гена а-тубуліна під час 28 днів холодової аклімації у двох сортів м'якої пшениці Деметра та Елегія, а також окремо ізотипу TuBa-2-3 протягом перших трьох днів у сортів Миронівська-808 та Харківська-26. Виявлено значимі відмінності в патерні експресії гена а-тубуліна Та_TuBa-2-3 між озимими та ярими сортами. У озимих сортів рівень експресії цього ізотипу зростає на початковому етапі холодової аклімації та зберігається на високому рівні протягом перших 7-10 днів. Виявлено підвищені рівні експресії представників четвертої підроднини генів тубуліна під впливом низьких температур. У озимих сортів рівні експресії цих ізотипів різко зростають у 18-20 разів відносно початкового рівня та зберігають високі значення протягом 7-10 перших днів холодової аклімації.

68.08.17.0596/0216U007559

Біологічна оцінка препарату Гумілон Екстра: Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Мазур Світлана Олександрівна. – ДР 0116U007965. УДК 657.04 633.11.

10 с.

Визначили біологічну ефективність препарату Гумілон Екстра на зернових (пшениця), технічних (соє) та овочевих (томати) культурах. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.08.17.0597/0216U007561

Біологічна оцінка препаратів Нітрофікс (СР), КП та Нітрофікс (ЛС), РН: Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Мазур Світлана Олександрівна. – ДР 0116U007963. УДК 657.04 633.11.

11 с.

Визначили біологічну ефективність препаратів Нітрофікс (СР), КП та Нітрофікс (ЛС), РН на зернобобових (соє) культурах. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.08.17.0598/0216U007634

Оцінка впливу мікробіологічних процесів при зберіганні зерна та продуктів його переробки на їх збереження і якість: Заключний звіт /Український державний науково-дослідний інститут "Ресурс"; Керівник Гавриленко Олена Сергіївна. – ДР 0116U008192. УДК 633.11.502.211:579.

46 с.

Згідно результатів проведених досліджень встановлено, що використаний в дослідженнях комплексний розчин, до складу якого входить тебуконазол та мікроелементи срібла і міді в формі органічних солей, характеризується противогрибковою (фунгіцидною) та бактерицидною дією на бактерії роду Bacillus, групи Enterobacteriaceae та плісеневі гриби, які висіяно із зерна ярої пшениці. Дослідний розчин повністю знищує збудників септоріозу, оливкової цвілі, альтернаріозу, летючої та твердої сажки. Зараженість фузаріозом зменшується до 6,3% в порівнянні з результатами досліджень необроблених зерен - 10,5%. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.08.17.0599/0216U007636

Біологічна оцінка препаратів Меланоріз / Меланориз / Melanoriz, Мікофренд (Mycofriend) Микофренд: Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Мазур Світлана Олександрівна. – ДР 0116U007969. УДК 657.04 633.11.

38 с.

Визначили біологічну ефективність препаратів Меланоріз / Меланориз / Melanoriz, Мікофренд (Mycofriend) Микофренд на зернових (пшениця, кукурудза), зернобобових (соє), олійних (соняшник), овочевих (огірки закритого ґрунту), ягідних (суніця) та плодових (горіх) культурах. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.08.17.0600/0216U007637

"Екологічна оцінка препаратів Меланоріз / Меланориз / Melanoriz, Мікофренд (Mycofriend) Микофренд": Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Мазур Світлана Олександрівна. – ДР 0116U007970. УДК 579.64.

15 с.

Визначили екологічну ефективність впливу препаратів Меланоріз / Меланориз / Melanoriz, Мікофренд (Mycofriend) Микофренд на ґрунтову мікробіоту та мезофауну (*Eisenia fetida*). Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.08.17.0601/0216U007638

Екологічна оцінка препаратів Нітрофікс (СР), КП та Нітрофікс (ЛС), РН: Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Мазур Світлана Олександрівна. – ДР 0116U007962. УДК 657.04 633.11.

9 с.

Визначили вплив препаратів Нітрофікс (СР), КП та Нітрофікс (ЛС), РН на ґрунтову мезофауну (*Eisenia fetida*). Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.08.17.0602/0216U007639

Біологічна оцінка препаратів Руніко, Руфас, Рутарга: Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Мазур Світлана Олександрівна. – ДР 0116U007972. УДК 57.04 633.11.

15 с.

Визначили біологічну ефективність застосування препаратів РУНІКО, РУФАС, РУТАРГА на зернових (кукурудза, пшениця) та зернобобових (соє) культурах, а також визначити їх вплив на ріст і розвиток рослин та урожайність культури. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.08.17.0603/0216U007640

Біологічна оцінка Біофунгіциду Мікосан "В" та "Н", 3% в.р.к.: Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Марзур Світлана Олександрівна. – ДР 0116U007961. УДК 657.04 633.11.

13 с.

Визначили біологічну ефективність Біофунгіциду Мікосан "В" та "Н", 3% в.р.к. на овочевих (томати, цибуля та картопля) культурах. Робота передається за кордон за довірною ціною.

68.08.17.0604/0216U008217

Визначити склад та оптимальні параметри для виготовлення багатокомпонентних пряних сумішей різного призначення з використанням малопоширених та інтродукованих видів і місцевої дикорослої сировини: Заключний звіт /Дослідна станція "Маяк" Інституту овочівництва і баштанництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Ткалич Юрій Вадимович. – ДР 0116U000040. УДК 635:633.81/83:581.192.

36 с.

Звіт складається з 36 сторінок, включає 3 таблиці, 10 літературних посилань, 1 додаток. Предмет досліджень - малопоширені пряно-смакові рослини: культивовані і дикорослі види. Мета досліджень - визначення складу та оптимальних параметрів для виготовлення багатокомпонентних пряних сумішей різного призначення з використанням малопоширених та інтродукованих видів і місцевої дикорослої сировини. Методи досліджень - польовий - збір матеріалу в період вегетації, вивчення біометричних показників рослин, встановлення видових і сортових відмінностей рослин; лабораторний - для одержання продукту і визначення біохімічного складу сировини; - описовий - здійснення фенологічних спостережень; математично-статистичний - оцінювання достовірності отриманих результатів досліджень. У заключному звіті представлено результати досліджень, що були проведені на виконання завдання у 2016 р. за етапом "Визначити склад та оптимальні параметри для виготовлення багатокомпонентних пряних сумішей різного призначення з використанням малопоширених та інтродукованих видів і місцевої дикорослої сировини". Аналізуючи біохімічний склад рослинної сировини встановлено, що за вмістом сухої речовини у рослинній сировині виділено чебрець у фазі масового цвітіння (40,51%) і гісоп лікарський у фазі масового цвітіння на II-й рік вегетації (36,08%); за вмістом загального цукру - гісоп лікарський у фазі масового цвітіння на II-й рік вегетації (3,76%), материнка звичайна с. Оранта у фазі масового цвітіння (3,33%) і котяча м'ята справжня лимонна фазі масового цвітіння (3,13%); за вмістом аскорбінової кислоти виділені: материнка звичайна с. Оранта у фазі бутонізації (не огрубілі стебла) - 34,44 мг/100 г Чебрець повзучий місцева дикоросла популяція у фазі початку цвітіння 24,15 мг/100 г. За результатами проведених досліджень розроблені 2 рецептури сумішей пряно-ароматичних, на які подані до Укрпатенту заявки на корисні моделі: - рецептура суміші пряноароматичної для перших і других обідніх страв, яка відрізняється тим, що включає 4 компоненти, а саме суху сировину культивованих і дикорослих видів рослин: чабер садовий (*Satureja hortensis* L.) сорту Остер, васильки справжні (*Ocimum basilicum* L.) сорту Рутан, гісоп лікарський (*Hyssopus officinalis* L.) і чебрець повзучий (*Thymus serpyllum* L. /*Th. mucosus* Zaverucha/) - місцева популяція (дикоросла сировина) (з масовою часткою сировини у суміші 30%, 30%, 30% і 10властивим компонентам, що входять у її склад, різнобарвна за кольоровою гаммою; - рецептура суміші пряноароматичної з лимонним ароматом, приготова-

леної з рослинної сировини, придатної для вирощування в Україні, яка відрізняється тим, що складається з 2 компонентів, а саме сухої сировини культивованих видів рослин: змієголовника молдавського (*Dracoscephalum moldavica* L.) (масова частка сировини у суміші 80%) та котячої м'яти справжньої лимонної (*Nepeta cataria* L. var. *citridora* Dum.) (масова частка 20%), заготовленої у фазу масового цвітіння рослин; характеризується насиченим смаком і сильним приємним лимонним запахом, за кольором являє собою суміш відтінків, характерних для двох видів сировини, включених у її склад, і рекомендована для використання у перших і других обідніх стравах. Робота передається за кордон за довірною ціною.

68.08.17.0605/0216U008245

Удосконалити технологію вирощування насіння нового сорту буркуну білого однорічного в умовах Південного Степу України:

Заключний звіт /Інститут землеробства південного регіону УААН; Керівник Влашук Анатолій Миколайович. – ДР 0116U001125. УДК 633.37:631.53.01:631.5(477.72).

42 с.

Об'єкт дослідження - процес формування урожаю насіння нового сорту буркуну білого однорічного залежно від агротехнічних заходів вирощування. Мета роботи - удосконалити технологію вирощування насіння нового сорту буркуну білого однорічного в умовах Південного Степу України. Визначити оптимальний строк сівби, норму висіву із застосуванням гербіцидів Трефлану та Пульсару з різною нормою їх внесення. Встановити насінневу продуктивність буркуну білого однорічного залежно від досліджуваних факторів. Методи досліджень: польовий - для спостереження за ростом і розвитком рослин, погодно-кліматичними умовами навколишнього середовища та іншими досліджуваними чинниками; візуальний - для виявлення фенологічних змін рослин; вимірювально-ваговий - для визначення біометричних параметрів росту і розвитку рослин ріпаку озимого (встановлення фотосинтетичної діяльності рослин: площа листа, фотосинтетичний потенціал, динаміка нагромадження сухої маси рослин, чиста продуктивність фотосинтезу, встановлення параметрів структури врожаю, урожайності); лабораторний - для визначення якості насінневого матеріалу; математично-статистичний - для проведення дисперсійного аналізу і статистичної обробки даних з метою оцінки достовірності отриманих результатів досліджень; розрахунково-порівняльний - для оцінки економічної й енергетичної ефективності елементів технології вирощування кукурудзи. В результаті виконання завдання за 2016 р. було удосконалено елементи технологічного процесу вирощування буркуну білого однорічного в умовах Південного Степу України. Дослідженнями встановлено, що оптимальні умови для росту і розвитку рослин буркуну білого однорічного склалися за сівби у першу декаду квітня, коли середня врожайність насіння становила - 0,86 т/га. Найвищий урожай насіння 0,88 т/га, в середньому за 2016 р., було одержано за норми висіву 2,5 млн шт/га (НІР05 = 0,020 т/га). В досліді з гербіцидами максимальна урожайність насіння буркуну білого однорічного сорту Південний - 0,92 т/га була отримана за застосування гербіциду Пульсар 40 нормою внесення 1,0 л/га (НІР05 А - 0,042 т/га, В - 0,034 т/га). Найкращі показники економічної ефективності вирощування культури було отримано за сівби першу у декаду квітня нормою висіву 2,5 млн шт/га, коли умовно-чистий прибуток склав 56,6 тис грн/га при найменшій собівартості 1 т насіння 4,01 тис грн/т та найвищому рівні рентабельності 1411,5 %. В досліді з гербіцидами максимальна вартість валової продукції з 1 га - 55,2 тис грн/га була одержана на посівах буркуну білого однорічного сорту Південний, де застосовували гербіцид Пульсар

40 нормою внесення 1 л/га. На цьому варіанті також було отримано максимальний в досліді умовно чистий прибуток - 51,9 тис грн/га та була встановлена найменша собівартість однієї тонни посівного матеріалу 3,6 тис грн, підсумковий показник економічної ефективності - рівень рентабельності при цьому був найвищий і склав 1441,7 %.

68.08.17.0606/0216U008246

Визначити вплив умов зволоження, фону мінерального живлення та густоти стояння рослин на продуктивність кукурудзи на силос в умовах зрошення півдня України: Заключний звіт /Інститут зрошувального землеробства НААН України; Керівник Морозов Олексій Володимирович. – ДР 0116U001121. УДК 633.15:631.8:631.53.048:631.67(477.72).

37 с.

За результатами дослідження можна зробити висновок, що режим зрошення посівів кукурудзи на силос 80 % НВ у шарі ґрунту 0-50 см забезпечував формування силосної маси в середньому 6,99 т/га. Дотримання передполивного порогу вологості 0-50 см шару ґрунту 70 % НВ несуттєво знизили урожайність, всього на 6,6 %. Застосування добрив в дозі N120P90 забезпечило найбільш суттєвий приріст урожайності кукурудзи на силос у порівнянні з неудобренним варіантом, в середньому по фактору на 39 %. Найвища урожайність кукурудзи на силос формувалась при згущенні посівів до 120 тис.га та у середньому по фактору становила 6,62 т/га. Економічним аналізом доведено, що найбільш вигідним є варіант з підтриманням передполивного порогу вологості ґрунту на рівні 70-70-70 % НВ внесені мінеральних добрив дозою N120P90 з густотою стояння рослин 120 тис.га, що забезпечує формуванню врожаю на рівні - 8,26 т/га з чистим прибутком 11,361 тис грн./га та рівнем рентабельності 73,15 %.

68.08.17.0607/0216U008247

Визначити основні чинники формотворчого процесу селекційного матеріалу картоплі з урахуванням тенденцій змін клімату Південного Степу: Заключний звіт /Інститут зрошувального землеробства НААН України; Керівник Балашова Галина Станіславівна. – ДР 0116U001124. УДК 631.3:635.21:631.6(833).

43 с.

В результаті пошуку кореляційно-регресійних залежностей рівню урожайності картоплі від метеорологічних факторів різних періодів вегетації рослин в умовах зрошення Південного Степу встановлено: тісний зворотній кореляційний зв'язок між температурою під час бутонізації та урожаєм бульб, який для ранніх номерів становив $r = -0,766 \pm 0,122$, а для середньоранніх $r = -0,812 \pm 0,097$; значний вплив на продуктивність культури чинить сума опадів в період від сходів (початок травня) до кінця цвітіння (кінець червня) - $r = 0,68 \pm 0,09$ для раннього матеріалу і $r = 0,62 \pm 0,12$ для середньораннього. Гідротермічний коефіцієнт (ГТК) за період "сходи-кінець цвітіння" визначав урожайність картоплі майже так само, як і температура - $r = 0,79 \pm 0,09$ та $0,74 \pm 0,09$, відповідно для ранніх та середньоранніх сортів і гібридів. Модель залежності урожайності ранньостиглих сортів та гібридів картоплі від ГТК має вигляд $Y = -14,79X^2 + 49,1X - 0,57$. Коефіцієнт кореляції між температурою та кількістю бульб під кушем $r = -0,76 \pm 0,22$, то середньоранні - зміною маси бульб. Кореляція між температурою повітря в період бутонізації та масою середньої товарної бульби у середньоранніх сортів та гібридів сягала $r = -0,73 \pm 0,22$. Метеорологічні умови вегетаційного періоду поточного року мають вплив на продуктивність та насінневі якості картоплі в наступному році. Відносне зниження

врожаю бульб сортів та гібридів конкурсно-екологічного випробування другого року в порівнянні з першим складає від 0 до 93%. Найбільш тісний кореляційний зв'язок виявлений між сумою ефективних температур за травень-червень та зниженням врожаю наступного року при використанні для садіння бульб біологічної стиглості - $r = 0,496 \pm 0,078$.

68.37 Захист сільськогосподарських рослин

68.08.17.0608/0216U007503

Біологічна оцінка препарату Ацетаміприд 120, РК: Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Бровко Ірина Степанівна. – ДР 0116U005744. УДК 632.95.02+632.951+633.853.494.

20 с.

Проведено біологічну оцінку препарату Ацетаміприд 120, РК Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.08.17.0609/0216U007508

Біологічна оцінка препарату Іназума, ВГ:

Заклучний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Бровко Ірина Степанівна. – ДР 0116U005743. УДК 632.95.02+632.951+633.854.78.

19 с.

Проведено біологічну оцінку препарату Іназума, ВГ Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.08.17.0610/0216U007620

Біологічна оцінка препаратів КАХТ-2-16, КАХТ-4-16 та КАХТ-5-16: Заклучний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Бровко Ірина Степанівна. – ДР 0116U005770. УДК 632.95.02+632.951+632.952+632.954+633.11+633.15 + 633.34+633.854.78.

38 с.

Проведено біологічну оцінку препаратів КАХТ-2-16, КАХТ-4-16 та КАХТ-5-16 Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.08.17.0611/0216U007625

Біологічна оцінка препаратів АХГ-100, ТН; АХГ-101, ЗП; АХГ-102, ВГ + ПАР Бустер; АХГ-103, ЗП; АХГ-104, КС; АХГ-106, КС; АХГ-107, ВГ + ПАР Альфалип Екстра:

Заклучний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Бровко Ірина Степанівна. – ДР 0116U005774. УДК 632.95.02+632.951+632.952+632.954.

68 с.

Проведено біологічну оцінку препаратів АХГ-100, ТН; АХГ-101, ЗП; АХГ-102, ВГ + ПАР Бустер; АХГ-103, ЗП; АХГ-104, КС; АХГ-106, КС; АХГ-107, ВГ + ПАР АЛЬФАЛИП ЕКСТРА Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.39 Тваринництво

68.08.17.0612/0216U002938

Розробити керівний документ для запобігання та скорочення викидів аміаку з сільськогосподарських джерел: Заклучний звіт /Інститут агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України; Керівник Моклячук Лідія Іванівна. – ДР 0116U000704. УДК 636/504.

22 с.

Розроблено методичні основи заходів зі скорочення викидів аміаку (NH₃) з сільськогосподарських джерел в умовах сільськогосподарського виробництва України. В основу методичних рекомендацій покладено найсучасніший довідковий документ із запобігання і скорочення викидів аміаку з

сільськогосподарських джерел, "Рамковий кодекс належної сільськогосподарської практики зі скорочення викидів аміаку" Європейської економічної комісії Організації Об'єднаних Націй (ЕСЕ/ЕВ.АІР/129, 2015).

68.41 Ветеринарія

68.08.17.0613/0416U004893

Степаненко Ганна Олександрівна. Метаболічні остеопатії в рептилій (патогенез, діагностика, лікування): Дис... к.вет.н. /Білоцерківський національний аграрний університет. – Захищена 24.11.2016.

УДК 619:616.577.3-089.-356.78..

149 с.: 26 табл., 35 іл. – Бібліогр.: 197 назв.

Об'єкт дослідження – обмін речовин у кістковій тканині рептилій. Мета дослідження – обґрунтувати патогенез, діагностику і лікування метаболічних остеопатій за вторинного кормового гіперпаратиреоїдизму в рептилій трьох родин на основі клінічних, рентгенологічних, денситометричних, біохімічних та морфологічних методів і розробити комплекс діагностичних заходів та ефективну схему лікування. Методи досліджень – клінічні, рентгенологічні, денситометричні, морфологічні, біохімічні та статистичні. Наукова новизна. Уперше обґрунтовано патогенний вплив обмеження рухової активності, дефіциту УФ-опромінення, штучного складу раціону на рептилій. Визначено провідні ланки патогенезу метаболічної остеопатії. Вперше доведена діагностична інформативність денситометричних показників для оцінки стану кісткової тканини за остеопатії, встановлено її біохімічні маркери, у тому числі для оцінки ефективності лікування. Впроваджено: отримані результати використовуються в науково-дослідній і навчальній роботі на факультетах вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації, у практичній діяльності лікарів ветеринарної медицини "Пес+Кіт" і "Ветлайн", м. Харків. Сфера (галузь) використання: ветеринарна медицина

68.08.17.0614/0416U004943

Гончаров Сергій Леонідович. Параценогонізм прісноводних риб (поширення, патогенез та діагностика): Дис... к.вет.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 30.11.2016.

УДК 619:616.995-07/-084:639.215.2.

183 с.: 30 табл., 48 іл. – Бібліогр.: 364 назви.

У дисертації викладено матеріали із вивчення поширення, патогенезу та діагностики параценогонізму у прісноводних риб в умовах природних водойм півдня України. Встановлено вікову динаміку та розподілення метацеркарій у м'язовій тканині риб. Визначено рівень інвазованості прісноводних риб збудником параценогонізму в асоціації з іншими паразитами. Встановлено вплив збудника параценогонізму на морфологічні і біохімічні показники крові інвазованих риб. Виявлено основні зміни зовнішньої оболонки метацеркарія *Parascenogonimus ovatus*. Доведено можливість метацеркарія *Parascenogonimus ovatus* досягати статево-зрілої стадії в шлунково-кишковому каналі лабораторних щурів. Проведено порівняння методів лабораторних досліджень за параценогонізму. Визначено високу ефективність авторського способу екзистування метацеркаріїв із цист. Встановлено його переваги порівняно з іншими способами.

68.08.17.0615/0416U005532

Шуляк Світлана Валеріївна. Санітарно-гігієнічне обґрунтування застосування колоїдного срібла при вирощуванні перепелів:

Дис... к.вет.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 01.12.2016.

УДК 619:614.9:636.59.087.7.

146 с.: 20 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 198 назв.

На основі проведених досліджень зроблено санітарно-гігієнічну оцінку застосування колоїдного розчину срібла при вирощуванні перепелів м'ясного напрямку продуктивності. Доведено, що випоювання перепелам протягом періоду вирощування розчину колоїдного срібла в дозах 0,02-2,0 мг/л забезпечує клінічний стан, процеси гемопоєзу, метаболізм білків, вуглеводів, кальцію та фосфору на фізіологічному рівні, ефективно знешкоджує умовнопатогенну та патогенну мікрофлору кишечника та стимулює розмноження симбіотичної мікрофлори. З метою профілактики захворювань та стимуляції м'ясної продуктивності рекомендовано випоювати перепелам колоїдний розчин срібла в дозах 1,0-2,0 мг/л за наступного режиму: з першої до 30-ї доби щодобово, з 31-ї до 90-ї - один раз на декаду. Контроль безпечності продукції перепелів за використання препаратів колоїдного срібла при їх вирощуванні необхідно здійснювати з використанням методу "Визначення срібла методом атомно-абсорбційної спектроскопії у м'ясі, м'ясопродуктах та субпродуктах".

68.47 Лісове господарство

68.08.17.0616/0216U002852

Еколого-економічне обґрунтування відновлення лісозахисних смуг вздовж магістральних зрошувальних каналів: Заключний звіт /Інститут зрошувального землеробства НААН України; Керівник Грановська Людмила Миколаївна. – ДР 0115U002875. УДК 631.544.7:626.823.3.

72 с.

Загальна кількість посадкового матеріалу, необхідного для відновлення лісозахисних смуг вздовж Головного Каховського, Північно-Кримського (в межах Херсонської області) та Красносзнам'янського магістральних зрошувальних каналів, складає 1227875 шт., у т.ч. 282886 дерев головних порід, 295554 дерева суцвітних порід і 649435 кущів чагарників. Загальна вартість посадкового матеріалу становить 8 млн 966 тис. 122 грн.

69 РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО

69.51 Технологія переробки сировини водного походження

69.08.17.0617/0416U005526

Міхнева Єкатерина Геннадіївна. Технологія пресервів із молюсків та пряно-ароматичної сировини: Дис... к.т.н. /Національний університет харчових технологій. – Захищена 07.12.2016.

УДК 664.8-664.951.7.

149 с.: 46 табл., 65 іл. – Бібліогр.: 285 назв.

Дисертацію присвячено науковому обґрунтуванню і розробленню технології пресервів із молюсків та пряно-ароматичних коренеплодів. Встановлено високу харчову і біологічну цінність рапани, кальмара і восьминога. Запропоновано використання пряно-ароматичної сировини, органічних кислот, потоку прискорених електронів для регулювання структурних характеристик молюсків та прискорення дозрівання пресервів. Розроблено рецептури пресервів. Доведено, що розроблена технологія дозволяє зберегти від 75 до 93 % есенціальних компонентів сировини в готовому продукті. Розроблено та затверджено нормативні документи. Здійснено апробацію технології у виробничих умовах.

70 ВОДНЕ ГОСПОДАРСТВО

70.25 Стічні води, їх очищення і використання

70.08.17.0618/0416U005638

Гивлюд Анна Миколаївна. Знешкодження забруднень стічних вод молокопереробних комплексів сорбційними методами: Дис...

к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 26.02.2016.

УДК 644.6:541.183.

135 с.: 8 табл., 35 іл. – Бібліогр.: 133 назви.

Дисертаційна робота присвячена забезпеченню екологічної безпеки водних об'єктів шляхом знешкодження забруднень стічних вод молокопереробних комплексів сорбційними методами. Запропоновано як метод очищення стічних вод молокопереробних комплексів сорбційну технологію, основу на використанні природного цеоліту Сокирицького родовища. У дисертації досліджено стічні води молокопереробних комплексів, існуючі сучасні методи їх очищення і основне метод сорбції, як найбільш економічно та екологічно вигідний метод очищення стічних вод. Методами фізико-хімічного аналізу досліджено структури природного цеоліту до та після адсорбції, каркасну будову, пористість та розмір пор, наявність у структурі цеоліту вуглецевих радикалів після адсорбції. Вперше досліджено статичну активність природного цеоліту щодо - оксіпропіонової кислоти. Експериментально досліджено статичну активність природного цеоліту щодо білка (альбуміну) та фосфорних сполук. Вперше досліджено сорбцію фосфорних сполук з різним ступенем заміщення водню та одержано ізотерми адсорбції. Для усіх випадків визначено величини водного показника рН і показано, що під час сорбції його значення зростає. Дослідження кінетики сорбції - оксіпропіонової кислоти та білка дозволили встановити дві області протікання процесу: зовнішньо- та внутрішньодифузійну. Експериментально досліджено динаміку процесу очищення стічної води нерухомим шаром природного цеоліту. Запропоновано технологічну схему процесу очищення стічних вод молокопереробних підприємств.

70.81 Випробування, вимірювання, контролювання у водному господарстві

70.08.17.0619/0216U007538

Проведення науково-дослідних робіт якості води водойми-охолоджувача і стічних вод та виконання гідробіологічних спостережень:

Заключний звіт /Інститут гідробіології НАН України; Керівник Протасов Олександр Олексійович. – ДР 0116U008981. УДК 628.1:574.5(001.891).

65 с.

Проведено науково-дослідні роботи якості води водойми-охолоджувача та стічних вод та виконано гідробіологічні спостереження. Підготовлено рекомендації щодо підтримання придатного екологічного стану та обмеження біологічних перешкод у роботі систем охолодження та водопостачання ВП ХАЕС. Робота передається за кордон за договірною ціною.

73 ТРАНСПОРТ

73.01 Загальні питання транспорту

73.08.17.0620/0216U002880

Логістичне управління процесами перевезень і безпекою дорожнього руху в транспортних системах України: Заключний звіт /На-

ціональний транспортний університет; Керівник Поліщук Володимир Петрович. – ДР 0115U001582. УДК 656.13.022; 656.025-629.4.067; 656.13; 656.11- 625.7.

136 с.

Розроблено науково-практичні основи і концепцію логістичного управління процесами перевезень і безпекою дорожнього руху в транспортних системах України.

73.08.17.0621/0216U002948

Теоретичні основи створення інтелектуальних систем моніторингу забруднення придорожного середовища транспортними потоками: Заключний звіт /Національний транспортний університет; Керівник Матейчик Василь Петрович. – ДР 0115U002273. УДК 625.72:504.06:004.4.

164 с.

Мета науково-дослідної роботи: розробка теоретичних основ створення інтелектуальної системи моніторингу інгредієнтного та параметричного забруднення придорожного середовища транспортними потоками для оцінювання ефективності заходів, спрямованих на підвищення екологічної безпеки системи "транспортний потік - дорога" Об'єкт дослідження: процеси інгредієнтного і параметричного забруднення придорожного середовища транспортними потоками та моніторинг рівня цього забруднення з використанням сучасних засобів телематики та геоінформаційних систем. Предмет дослідження: розробка інтелектуальної системи моніторингу впливу транспортних потоків на стан придорожного середовища для оцінювання ефективності заходів, спрямованих на підвищення екологічної безпеки системи "транспортний потік - дорога". Методи досліджень - розрахунково-теоретичні. Здійснено аналіз способів підвищення екологічної безпеки системи "транспортний потік - дорога" та ролі інтелектуальних систем моніторингу показників екологічної безпеки окремих транспортних засобів для оцінювання рівня інгредієнтного і параметричного забруднення придорожного середовища транспортними потоками. Виконано аналіз існуючих методів, моделей і програмних засобів для здійснення моніторингу показників екологічної безпеки системи "транспортний потік - дорога", зокрема програмного забезпечення бортової частини системи моніторингу для збору інформації про параметри окремого транспортного засобу в потоці. Сформовано структуру інтелектуальної системи моніторингу, а також структуру бази даних показників екологічної безпеки окремих транспортних засобів. Основу системи моніторингу складає математична модель системи "транспортний потік - дорога", що реалізована у відповідному програмному забезпеченні, зокрема для аналізу індикаторних діаграм та визначення окремих параметрів дійсних робочих циклів транспортних ДВЗ; для оцінювання екологічної безпеки транспортних двигунів та транспортних засобів з урахуванням прогріву їх двигунів в процесі руху. На прикладі окремого транспортного засобу досліджено вплив температурного стану навколишнього середовища та застосування систем прогріву двигуна на викиди шкідливих речовин транспортним потоком; досліджено вплив режимів руху транспортного потоку на його екологічну безпеку в умовах міста. Робота передається за кордон за договірною ціною.

73.29 Залізничний транспорт

73.08.17.0622/0416U004989

Велінець Віталій Петрович. Визначення характеристик просторової жорсткості і стійкості рейкових ниток при їх стиснутому крученні в кривих: Дис... к.т.н. /Державний економіко-технологічний університет транспорту. – Захищена 01.12.2016.

УДК 625.143.5.

185 с.: 17 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 73 назви.

Дисертація присвячена визначенню характеристик просторової жорсткості і стійкості рейкових ниток при їх сти-снутому крученні в кривих з типовими жорсткими та сучасними пружними рейковими скріпленнями залежно від ді-ючих на рейки вертикальних і горизонтальних бокових сил. В роботі представлено вирішення наукової задачі спільного впливу горизонтальних поперечних і вертикальних сил при одночасному крученні рейки на роботу рейкових ниток при різних конструкціях рейкових скріплень в умовах експлу-атації залізниць України. Вирішення даної проблеми вико-нано за допомогою комплексних теоретичних, експеримен-тальних та експлуатаційних досліджень. Проведені експери-ментальні дослідження характеристик горизонтальної попе-речної жорсткості рейкових ниток для різних конструкцій рейкових скріплень в умовах експлуатації залізниць Украї-ни. Розроблено методику і виконано теоретичні розрахунки з визначення характеристик просторової жорсткості рейко-вих ниток і модуля пружності колії при їх згині у вертикаль-ній і горизонтальній площинах при одночасному сти-снутому крученні під спільною дією вертикальних і горизонтальних колісних навантажень. Також в роботі виконані теоретичні розрахунки з визначення напружень і деформацій в головці і підшві рейок за новим розрахунковим методом для рейок типів Р65, УІС60, Р50 на залізобетонних і дерев'яних рей-кових опорах при різних конструкціях сучасних рейкових скріплень.

73.31 Автомобільний транспорт

73.08.17.0623/0416U005498

Литвиненко Тетяна Василівна. Ущільнення ґрунтів дорожнього насипу за умови забез-печення їх тривалої міцності: Дис... к.т.н. /На-ціональний авіаційний університет. – Захищена 02.12.2016.

УДК 624.131.4.136.138.22.

224 с.: 18 табл., 51 іл. – Бібліогр.: 177 назв.

Об'єкт - ущільнення глинистих ґрунтів дорожнього на-сипу; мета - удосконалення оптимальних критеріїв ущільне-ння глинистих ґрунтів дорожнього насипу, за яких забез-печується їх тривала міцність; методи - класичної та не-лінійної механіки ґрунтів; визначення оптимальних пара-метрів ущільнення ґрунтів; лабораторні нормативні мето-ди дослідження фізико-механічних властивостей ґрунтів зі статистичною обробкою їх даних; математичної статистики для обробки підсумків експерименту; МСЕ для моделюва-ння процесу ущільнення ґрунту; новизна - за результатами лабораторних і польових досліджень отримано нові дослідні закономірності міграції води в товщі ущільнених глинистих ґрунтів дорожніх насипів залежно від виду ґрунту, щільно-сті його скелету, висоти насипу та фактору часу; удоскона-лено оптимальні критерії ущільнення пилуватих суглинків, за яких забезпечується тривала міцність дорожнього на-сипу, а саме - ущільнення ґрунту при вологості, близькій до максимального вмісту зв'язаної води; встановлено нові ко-ректні умови моделювання МСЕ у фізично та геометрично нелінійній постановці процесу пошарового ущільнення гли-нистих ґрунтів у складі дорожніх насипів, за якими проекту-вальник отримує щільність скелету ґрунту та модуль його деформації; результати - встановлено, що для тривалої ек-сплуатації дорожнього насипу важливі не лише максимально досягнуті значення щільності скелету ґрунту та його міцно-сті, а й збереження їх протягом тривалого часу експлуатації; на стан ущільненого ґрунту в часі істотно впливає вологість, за якої проведено ущільнення, і кількісне співвідношення окремих видів води в ущільненому ґрунті; тому проектува-ння процесу ущільнення глинистих ґрунтів дорожнього на-сипу за умови тривалої міцності зводиться до визначення па-

раметрів, які дозволяють ущільнити ґрунт до максимально можливої щільності при вологості, близькій до максима-льного вмісту зв'язаної води; визначено оптимальну вологість пилуватих суглинків для їх пошарового ущільнення в за-лежності від проектної величини щільності скелету ґрунту в межах дорожнього насипу та числа пластичності ґрунту; галузь - будівництво

73.08.17.0624/0216U002884

Розробка моделей та методів оптимізації пе-ревозень вантажів в міжнародному сполу-ченні: Заключний звіт /Національний транспортний університет; Керівник Прокудін Георгій Семенович. – ДР 0115U002290. УДК 656.13.073.

123 с.

Під час виконання науково-дослідної роботи розроблені методи оптимізації міжнародних вантажних перевозень. Ре-зультати досліджень мають застосовуватись в організаціях транспорту та транспортно-експедиторській діяльності під-приємств при виконанні міжнародних перевозень, з метою підвищення конкурентоздатності національних перевізників при виконанні міжнародних перевозень, а також при фор-муванні вантажопотоків в транспортних коридорах Украї-ни, удосконаленні інфраструктури транспортних систем при обґрунтуванні експортних та імпорتنих операцій.

73.08.17.0625/0216U002945

Теоретичні основи транспортних технологій:

Заключний звіт /Національний транспортний універси-тет; Керівник Хабутдінов Рамазан Абдуллайович. – ДР 0112U008410. УДК 656.13.073 656.052.

86 с.

Звіт складається з 86-ти сторінок, містить 19 рисунків та 3 таблиці, список посилань з 45-ти найменувань. Мета дослідження - підвищення ефективності та якості автомо-більних перевозень пасажирів і вантажів. Головна наукова ідея - одночасне підвищення ефективності та якості пере-возень вантажів та пасажирів можна досягти шляхом удоско-налення організації перевізного процесу. Об'єкт досліджен-ня - процес перевезення вантажів і пасажирів автомобіль-ним транспортом загального користування. Предмет дослі-дження - закономірності впливу параметрів транспортно-технологічних схем на енергозбереження, ефективність і якість перевозень. Основні наукові (науково-технічні) ре-зультати роботи. Обґрунтовані наукові підходи до аналізу переваг перевізника-покупця автомобіля; запропонова-но методологію моніторингу транспортної енергоефективно-сті автомобільних перевозень; методику формування ком-бінованого режиму руху автобусів на приміських маршру-тах. Застосування результатів досліджень дають можли-вість зменшити на 8 – 10% витрати палива і на 3 – 5% со-бівартість перевозень. Завданнями є: реалізація методології управління технологічним розвитком автотранспорту; фор-мування методології системної та ресурсозберігаючої ек-сплуатації автомобіля; реалізація методів планування інфор-маційних і комунікаційних технологій.

73.08.17.0626/0216U007482

Розробити та наповнити інформаційно-аналітичну систему обліку виробництв до-рожньої продукції на підприємствах доро-жнього господарства: Заключний звіт /Державне підприємство "Центр науково-технічного супроводу доро-жніх робіт та сертифікації дорожньої продукції"; Керів-ник Лукашенко Василь Олександрович. – ДР 0115U001635. УДК 625.7./8.

96 с.

Для ефективного використання при будівництві, ремонтах, реконструкції та експлуатаційному утриманні дорожньо-будівельної продукції, що виготовляється на підприємствах, підпорядкованих Укравтодору, необхідно мати повну і достовірну інформацію про технічний стан виробництв, їх потужність та продуктивність, контрольякості продукції та відповідність її вимогам нормативних документів.

73.08.17.0627/0216U007584

Провести дослідження та розробити зміну ДСТУ Б В.2.1-17:2009 "ґрунти. Методи лабораторного визначення фізичних властивостей" в частині визначення інтервалу пластичності. (п. пл. 97): Заключний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Волошина Ірина Володимирівна. – ДР 0115U005116. УДК 625.731.

35 с.

Об'єкт дослідження - положення та методики, що встановлені в ДСТУ Б В.2.1-17:2009 "ґрунти. Методи лабораторного визначення фізичних властивостей" в частині визначення інтервалу пластичності. Мета роботи - переробка із приведенням до однієї методологічної основи (пенетрації конусом) методик визначення меж пластичного стану зв'язних ґрунтів. Метод дослідження - метод аналітичного аналізу, на основі літературних джерел та практичного досвіду роботи, чинних методик визначення нижньої і верхньої меж пластичності, та лабораторні дослідження з метою доведення можливості реального виконання нових підходів та об'єкту отриманих даних для прийняття конкретних висновків щодо інтервалу пластичності зв'язних ґрунтів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

73.08.17.0628/0216U007585

Провести дослідження та розробити технічні вимоги щодо побудови системи збору плати за проїзд вантажних транспортних засобів та пропозиції щодо визначення і встановлення розмірів плати. (п. пл. 111): Заключний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Печончик Тарас Іларіонович. – ДР 0115U005127. УДК 338:625.7.

41 с.

Об'єкт дослідження - система збору плати за проїзд з вантажних транспортних засобів по автомобільним дорогам загального користування. Мета роботи - розроблення технічних вимог щодо побудови системи збору плати за проїзд вантажних транспортних засобів та пропозицій щодо визначення і встановлення розмірів плати. Застосування: при реалізації заходів із запровадження плати за проїзд. Метод дослідження - аналіз існуючих систем збору плати за проїзд, їх переваг та недоліків, інтенсивності руху, складу транспортного потоку та руйнуючого впливу великовагових та великогабаритних транспортних засобів на конструкції дорожнього одягу. Робота передається за кордон за договірною ціною.

73.08.17.0629/0216U007586

Виконати аналіз світового досвіду в частині забезпечення безперешкодного переміщення осіб з обмеженими фізичними можливостями через автомобільні дороги та підготувати рекомендації з реалізації таких заходів на автомобільних дорогах загального користування України". (п. пл. 143): Заключний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Ви-

рожемський Валерій Костянтинівич. – ДР 0116U007462. УДК 625.71.

72 с.

Об'єкт дослідження - безперешкодне переміщення осіб з обмеженими фізичними можливостями через автомобільні дороги. Мета роботи - аналітичний огляд літературних джерел щодо забезпечення безперешкодного переміщення осіб з обмеженими фізичними можливостями через автомобільні дороги загального користування, розроблення "Рекомендацій щодо безперешкодного переміщення маломобільних груп населення на автомобільних дорогах загального користування". Методи дослідження - аналітичні, інформаційно-пошукові. Робота передається за кордон за договірною ціною.

73.08.17.0630/0216U007587

Провести наукове дослідження щодо запровадження системи збору плати за проїзд з вантажних транспортних засобів та оцінити її вплив на соціально-економічний розвиток держави". (п. пл. 111): Заключний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Печончик Тарас Іларіонович. – ДР 0116U007485. УДК 388.1:656.1.

51 с.

Об'єкт дослідження - соціально-економічний вплив на економіку держави та її окремі сектори від запровадження системи збору плати за проїзд з вантажних транспортних засобів по автомобільним дорогам загального користування. Мета роботи - визначення доцільності запровадження системи збору плати за проїзд з вантажних транспортних засобів з точки зору макроекономічного впливу. Метод дослідження - у процесі дослідження використовуватимуться методи комплексного і системного аналізу, абстрактно-логічний, графічний, статистичний, розрахунково-конструктивний, порівняльного аналізу, експертних оцінок, графоаналітичний та інші. Робота передається за кордон за договірною ціною.

73.08.17.0631/0216U007588

Провести моніторинг дослідних ділянок автомобільних доріг, побудованих за сучасними технологіями та з використанням нових матеріалів. (п. пл. 121): Заключний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Катукова Валентина Михайлівна. – ДР 0114U006221. УДК 625.7/.8.

77 с.

Об'єкт дослідження - нові матеріали і сучасні технології, впроваджені на ділянках автомобільних доріг загального користування України. Предмет дослідження - транспортно-експлуатаційний стан ділянок автомобільних доріг, де впроваджені нові матеріали і сучасні технології, їх вплив на довговічність дорожніх конструкцій. Мета роботи - обстеження ділянок автомобільних доріг, де застосовані нові матеріали і сучасні технології. Систематизація отриманих даних шляхом заповнення електронної аналітичної бази даних моніторингу. Підготовка висновків щодо ефективності використання нових технологій і матеріалів в сучасних умовах. Методи дослідження - польові обстеження стану ділянок та вимірювання транспортно-експлуатаційних показників. Робота передається за кордон за договірною ціною.

73.34 Водний транспорт

73.08.17.0632/0416U005589

Шibaєва Наталя Олегівна. Методи оцінки та прогнозування технічного стану суднових

складних систем: Дис... к.т.н. /Одеський національний морський університет. – Захищена 08.12.2016.

УДК 621.64: 351.745.5.

149 с.: 11 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 225 назв.

Автором розроблені методи оцінки і прогнозування технічного стану ФВВП суднових СТС і систем ДМДП в умовах непередбачуваних внутрішніх і зовнішніх впливів, а також при екстремальних техногенних і природних умовах. Розвиток методу підтримки прийняття рішень при пошуку причин відмов елементів діагностуються ФВВП суднових СТС, який базується на моделях байєсовських мереж довіри, дозволило визначити значення і прогнозувати тенденції зміни ризиків відмов елементів СТС з метою вибору стратегії їх відновлення. Ключові слова: складна технічна система, оцінка ризиків відмов, підсистема, прогнозування, функціональна взаємопов'язаність і взаємодія, когнітивна імітаційна і нечітка моделі, підтримка прийняття рішень, пошук причин відмов.

73.37 Повітряний транспорт

73.08.17.0633/0416U005758

Малишева Юлія Олександрівна. Інтегрована система навігації та орієнтації літального апарату з оптичними приладами: Дис... к.т.н. /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". – Захищена 16.12.2016.

УДК 629.73.

116 с.: 5 табл., 45 іл. – Бібліогр.: 71 назва.

Розроблений алгоритм визначення поточних кутів крену і тангажу ЛА за оптичною інформацією, що надається бортовою відеокамерою, використовуючи техніку машинного зору. У його основу покладено методику розпізнавання оптичної лінії горизонту на зображенні. Даний алгоритм має необхідні швидкість обробки та точність визначення лінії горизонту, в тому числі за рахунок застосування колової маски для усунення викривлених областей зображення. Вказані характеристики роблять можливим використання розробленого алгоритму у бортових обчислювачах та видачу інформації у реальному масштабі часу. Сформовано датчик оптичного горизонту на базі бортової камери і бортового обчислювача, який здатний визначати кути крену та тангажу із похибкою менше ніж $0,5^\circ$ та на відміну від існуючих моделей не потребує додаткових фінансових витрат. Розроблений алгоритм, на якому побудована оптична система визначення відстані до перешкоди на основі методів стереобачення. Така система дає можливість підвищити безпеку польоту БПЛА. Показано, що використання датчика оптичного горизонту у комплексованих системах орієнтації та навігації, побудованих на мікроелектромеханічних датчиках, дає можливість підвищити точність визначення кутів орієнтації у три рази. Цей фактор може мати вирішальне значення при побудові систем орієнтації та навігації для БПЛА в умовах існуючих масогабаритних та вартісних обмежень.

73.39 Трубопровідний транспорт

73.08.17.0634/0216U008267

Розроблення методології діагностування цілісності технологічних об'єктів трубопровідних систем з використанням полів різної природи: Заключний звіт /Інститут прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача НАН України; Керівник Чекурін Василь Феодосійович. – ДР 0116U007435. УДК 656.56:658.012.011.56; 656.56:004 539.3.

46 с.

Робота присвячена розробленню математичних моделей, методів та алгоритмів для виявлення витоків із магістраль-

них газопроводів за стаціонарних режимів роботи. Запропоновано класифікацію відомих методів виявлення та ідентифікації витоків із магістральних газопроводів та детально розглянуто методи обчислювального моніторингу. З використанням математичної моделі, яка описує динаміку перенесення маси та імпульсу запропоновані принципи виявлення витоків за стаціонарних режимів експлуатації газопроводів, сформульовані прямі й обернені задачі виявлення витоків, ідентифікації його інтенсивності та визначення місця розгерметизації трубопроводу. Розроблені ефективні алгоритми розв'язування сформульованих задач, які апробовані на конкретних прикладах. Проведено кількісну оцінку точності розроблених методів. Розроблено структуру системи виявлення витоків на основі запропонованих методів. Розроблені методи та алгоритми можна використати для створення системи виявлення витоків у складі системи автоматизації диспетчерського управління ГТС.

73.49 Інші види транспорту

73.08.17.0635/0216U007591

Дослідження можливості створення спецавтомобіля на базі багатоцільових броньованих автомобілів ПАТ "АвтоКРАЗ": Заключний звіт /Державний науково-дослідний інститут МВС України; Керівник Диких Олександр Вікторович. – ДР 0116U002169. УДК 629.114.5.

38 с.

Звіт про НДР: 38 с., 3 розділа, 20 рисунків, 10 джерел. Об'єкт дослідження - спеціалізований броньований автомобіль Spartan-APC підвищеної прохідності, колісної формули 4x4, для перевезення особового складу. Мета роботи - проведення дослідження можливості створення спецавтомобілів на базі багатоцільових броньованих автомобілів пат "АвтоКраз" шифр "Спартан". Методи дослідження: аналіз технічних характеристик спеціалізованого броньованого автомобіля для перевезення особового складу "Спартан", та аналіз використання автомобіля у бойових умовах в зоні АТО. Результатом роботи є рекомендації для виготовлення спеціалізованого броньованого автомобіля для перевезення особового складу "Спартан".

73.08.17.0636/0216U007592

Дослідження особливості створення спецавтомобілів для патрульної поліції: Заключний звіт /Державний науково-дослідний інститут МВС України; Керівник Диких Олександр Вікторович. – ДР 0116U002167. УДК 629.114.5.

27 с.

Звіт про НДР: 27с., 4 розділи, 9 джерел, 18 рисунків. Об'єкт дослідження - конструктивні елементи та комплектація спецавтомобілів для патрульної поліції на шасі вітчизняного та закордонного виробництва. Мета роботи - дослідження аспектів створення спеціального автомобіля для перевезення співробітників патрульної поліції та оптимально можливих конструктивних елементів та комплектації спецавтомобілів для підрозділів Національної поліції України проведено методом огляду періодичної і спеціальної літератури та проведення аналізу за допомогою порівняння отриманої інформації про технічні можливості різноманітних базових шасі та спецобладнання. Результати науково-дослідної роботи будуть використані в процесі проведення дослідно-конструкторських робіт відділом спеціального транспорту для виготовлення дослідного зразка спеціального автомобіля для перевезення патрульної поліції України.

73.08.17.0637/0216U007593

Дослідження можливості використання автомобілів з сучасними джерелами енергії:

Заключний звіт /Державний науково-дослідний інститут МВС України; Керівник Диких Олександр Вікторович. – ДР 0116U002168. УДК 629.114.5.

36 с.

Звіт про НДР: 36 с., 4 розділа, 12 рисунків, 1 таблиця, 7 джерел. Об'єкт дослідження - нові базові шасі з сучасними джерелами енергії для переобладнання у спецавтомобілі для підрозділів Національної поліції України. Мета роботи - визначення найбільш оптимальних моделей автомобільного шасі та підбір оптимальних комплектацій для створення спецавтомобілів з сучасними джерелами енергії; Методи дослідження: аналіз технічних характеристик базових автомобільних шасі з сучасними джерелами енергії, з метою розробки конструктивних елементів спецавтомобіля, огляд спеціальної літератури та проведення аналізу за допомогою порівняння отриманої інформації; підбір та аналіз конструктивних елементів (СГП, пробіскови маячки, системи вентиляції, обігріву, освітлення та відеоспостереження). Результатом роботи є розробка технічної документації та створення узагальнених технічних вимог до спецавтомобіля з сучасним джерелом енергії.

73.08.17.0638/0216U007594

Розробка та виготовлення броньованого тактичного автомобіля: Заклучний звіт /Державний науково-дослідний інститут МВС України; Керівник Диких Олександр Вікторович. – ДР 0116U002170. УДК 629.114.5.

38 с.

Звіт про ДКР: 33 с., 3 розділа, 8 рисунків, 1 таблиця, 8 джерел. Об'єкт дослідження - конструктивні елементи та комплектація броньованого тактичного автомобіля для Міністерства внутрішніх справ України на базі шасі підвищеної прохідності 4x4. Мета роботи - після проведення дослідження оптимально-можливих конструктивних елементів та комплектації броньованого тактичного автомобіля для Міністерства внутрішніх справ України провести супровід виготовлення дослідного зразка виробу. Метод дослідження: огляд періодичної та спеціальної літератури, електронних ресурсів, аналіз технічних характеристик уніфікованих броньованих автомобілів на шасі вантажних автомобілів світових виробників за допомогою порівняння отриманої інформації. Результатом роботи є розробка технічної документації та технічне супроводження виготовлення броньованого тактичного автомобіля для Міністерства внутрішніх справ України "Барс".

73.08.17.0639/0216U007595

Розробка та виготовлення уніфікованого броньованого автомобіля для перевезення особового складу:

Заклучний звіт /Державний науково-дослідний інститут МВС України; Керівник Диких Олександр Вікторович. – ДР 0115U000112. УДК 629.114.5.

42 с.

Звіт про ДКР: 42 с. 4 розділи, 25 рисунків, 1 таблиця, 9 джерел. Об'єкт дослідження - конструктивні елементи та комплектація уніфікованого броньованого автомобіля для перевезення особового складу на базі шасі підвищеної прохідності 4x4. Мета роботи - після проведення дослідження оптимально-можливих конструктивних елементів та комплектації уніфікованого броньованого автомобіля для перевезення особового складу провести супровід виготовлення дослідного зразка виробу. Метод дослідження: огляд періодичної та спеціальної літератури, електронних ресурсів, аналіз технічних характеристик уніфікованих броньованих автомобілів на шасі вантажних автомобілів світових виробни-

ків за допомогою порівняння отриманої інформації. Результатом роботи є розробка технічної документації та технічне супроводження виготовлення уніфікованого броньованого автомобіля для перевезення особового складу "Козак"

75 ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО. ДОМОВЕДЕННЯ. ПОВУТО-ВЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

75.31 Комунальне господарство

75.08.17.0640/0216U008242

Розроблення двокамерної установки для безреагентної нейтралізації кислих конденсатів продуктів згоряння газу в опалювальних та промислових котельнях: Заклучний звіт /Інститут технічної теплофізики Національної академії наук України; Керівник Долінський Анатолій Андрійович. – ДР 0115U005525. УДК 66.069.84; 66.084; 628.316; 628.32..

65 с.

В результаті виконання роботи розроблено робочу конструкторську документацію та виготовлено дослідний зразок двокамерної установки для безреагентної нейтралізації кислих конденсатів продуктів згоряння газу в опалювальних і промислових котельнях, що характеризується підвищеною продуктивністю і ефективністю нейтралізації, а також оптимально вибраними режимними параметрами. Створений дослідний зразок установки дозволяє здійснювати процес нейтралізації кислого конденсату шляхом вилучення кислого компоненту безреагентним способом. При цьому значно зменшується потреба у використанні прісної води для живлення котлів за рахунок її заміщення нейтралізованим конденсатом, кількість якого повинна практично повністю забезпечити технологічні потреби підприємства. Впровадження результатів роботи дозволить відмовитись від використання хімічних реагентів для нейтралізації кислого конденсату і для промивання іонообмінних фільтрів на стадії пом'якшення води систем водопідготовки. Це дозволить значно знизити металоємність цих систем за рахунок вилучення відповідного оснащення, знизити витрати праці на обслуговування обладнання, витрату коштів на придбання і регенерацію іонообмінних смол, хімічних реагентів для нейтралізації конденсату, а також уникнути негативного навантаження на оточуюче середовище за рахунок відсутності стоків від регенерації іонообмінних фільтрів і забрудненого продуктами нейтралізації конденсату. Робота розповсюджується за довірливою ціною.

76 МЕДИЦИНА І ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

76.01 Загальні питання медицини й охорони здоров'я

76.08.17.0641/0416U000117

Дегтярьова Катерина Олександрівна. Використання продуктів комплексної переробки відходів виробництва соку гарбуза для створення нових лікарських засобів: Дис... к.фарм.н. /Національний фармацевтичний університет. – Захищена 18.12.2015.

УДК 615.322:54.061/.062:582.681.71:67.08.

122 с.: 28 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 175 назв.

Робота присвячена розробці технології комплексної переробки вичавок м'якоти гарбуза, отриманню ліпофільного екстракту та його стандартизації. У результаті досліджень уперше отримано та стандартизовано ліпофільний екстракт з вичавок м'якоти гарбуза, який володіє антимікробною активністю та протизапальною і простатопротекторною дією.

76.08.17.0642/0216U007549

Відпрацювання, вдосконалення та випробування методів та засобів фазаграфії на клінічній базі Науково-практичного центру профілактичної та клінічної медицини Державного управління справами: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН та МОН України; Керівник Файнзільберг Леонід Соломонович. – ДР 0116U005032. УДК 61:658.011.56; 615.47.

208 с.

Вдосконалено перспективний в кардіології метод фазаграфії для розширення сфер його застосування в профілактичній та клінічній медицині. Вдосконалено технічні та програмні засоби, що реалізують метод фазаграфії. Проведено клінічні випробування методів та засобів фазаграфії на клінічній базі "Науково-практичного центру профілактичної та клінічної медицини" ДУС. Розроблено додаткові технічні та програмні засоби фазаграфії, що підвищують достовірність діагностичних рішень у профілактичній та клінічній медицині. Систематизовано результати статистичного аналізу даних, що отримані при проведенні клінічних випробувань методу фазаграфії. Результати виконання проєкту можуть бути використано в медичних закладах МОЗ України, приватних клініках, медичних пунктах підприємств з техногенним ризиком, навчальних та спортивних закладах, пересічними громадянами. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.09 Медичні матеріали, засоби і вироби

76.08.17.0643/0216U007485

Гідрогелеві перев'язувальні матеріали на основі наноцелюлози бактерій для лікування опіків і ранових поверхонь: Заключний звіт /Інститут молекулярної біології і генетики НАН України; Керівник Козирівська Наталія Олексіївна. – ДР 0115U001634. УДК 615.46.

41 с.

Відпрацьовано технологічний регламент виробництва антимікробних та кровоспинних гідрогелів на основі модифікованої бактерійної целюлози. Вироблено дослідні зразки для їх доклінічних і клінічних досліджень. Доклінічні дослідження підтвердили нетоксичність, апірогенність та стерильність наноцелюлозних гідрогелевих пов'язок. Після клінічних досліджень було отримано рекомендації для їх медичного застосування.

76.29 Клінічна медицина

76.08.17.0644/0516U000910

Ткаченко Вікторія Іванівна. Наукове обґрунтування та шляхи оптимізації ведення пацієнтів з цукровим діабетом 2 типу на етапі первинної медичної допомоги: Дис... д.мед.н. /Державний заклад "Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України". – Захищена 15.11.2016.

УДК 616.1/4-058:616.379-008.64-07-084.

318 с.: 77 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 605 назв.

Об'єкт дослідження: система медичної допомоги дорослим пацієнтам з цукровим діабетом 2 типу (ЦД). Мета дослідження: науково обґрунтувати та оптимізувати систему ведення пацієнтів з ЦД 2 типу на етапі первинної медичної допомоги (ПМД) в Україні на основі ретроспективного аналізу стану медичної допомоги на прикладі Київської області, вивчення сучасних тенденцій і якості (ефективності) надання діабетологічної допомоги в країнах світу та оцінки результатів впровадження нових медико-технологічних доку-

ментів (МТД). Методи дослідження: ретроспективний аналіз медичних даних хворих на ЦД 2 типу, аналіз результатів статистичних звітів закладів охорони здоров'я, загальноклінічного, лабораторного (загальний аналіз крові та сечі, глюкоза крові та глікозильований гемоглобін, ліпідограма, біохімічний аналіз крові, співвідношення альбумін/креатинін сечі, мікроальбумінурія, протеїнурія, швидкість клубочкової фільтрації), інструментального (вимірювання артеріального тиску, окису вуглецю у повітрі, що видихається, дослідження очного дна, ехо-КТ, доплерографія) обстеження та соціологічного опитування пацієнтів з ЦД 2 типу, соціологічного опитування лікарів, статистичні методи. Наукова новизна: вперше обґрунтовано необхідність в Україні більш активної участі лікарів ПМД у наданні медичної допомоги хворим на ЦД 2 типу у зв'язку з незмінним кадровим забезпеченням ендокринологами при постійно зростаючій поширеності та захворюваності ЦД, постійно зростаючому кадровому і ресурсному забезпеченні ПМД, позитивним досвідом закордонних країн. Розроблено вперше в Україні проєкти МТД зі стандартизації медичної допомоги при ЦД 2 типу на етапі ПМД і методик оцінки їх впровадження. Вперше проведена оцінка впровадження МТД за 2 роки, яка показала покращання якості діабетологічної допомоги в цілому в 2,05 рази, проте рівень її невисокий (37 %). Відсутність достовірної різниці показників між пацієнтами лікарів ПМД і ендокринологів свідчить про позитивний ефект залучення лікарів ПМД (інтегральний коефіцієнт ефективності Кі-ПМД=0,173, Кіенд=0,165). Оптимізація допомоги здійснювалася шляхом розробки локальних протоколів, поліпшення знань лікарів, медсестер і пацієнтів, системи обліку індикаторів, оцінки та моніторингу якості медичної допомоги.

76.08.17.0645/0516U000913

Тарасенко Костянтин Володимирович. Метаболічні порушення у вагітних з ожирінням різного ступеня, їх зв'язок з акушерськими ускладненнями та обґрунтування патогенетичної корекції: Дис... д.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 10.11.2016.

УДК 618.2-06-056.5-008.9-08.

291 с.: 47 табл., 32 іл. – Бібліогр.: 640 назв.

Мета дослідження - зниження частоти акушерської патології у вагітних жінок з ожирінням різного ступеня на основі вивчення взаємозв'язку між акушерськими ускладненнями і метаболічними порушеннями та ініційованими ними системним запаленням, ендотеліальною дисфункцією та обґрунтувати їх патогенетичну корекцію. У результаті проведених досліджень встановлено, що у вагітних з ожирінням спостерігається підвищення частоти і тяжкості ускладнень вагітності і пологів в залежності від ступеня ожиріння, порівняно з вагітними з фізіологічною масою тіла. Метаболічною основою акушерських ускладнень у вагітних з ожирінням є патологічна інсулінорезистентність, прогресування якої протягом вагітності призводить до розвитку енергетичної недостатності тканин. Ожиріння у вагітних сприяє розвитку атерогенної гіперліпопротеїнемії IV типу, яка залежить від ступеня ожиріння. Доведено, що ліпідні показники можуть служити маркерами скринінгової діагностики інсулінорезистентності у вагітних з ожирінням. Обґрунтовано патогенетичний зв'язок системного запалення з метаболічними порушеннями та розвитком ускладнень вагітності і пологів. Отримано нові дані про дисбаланс активності ендотеліальної (eNOS) та індуцибельної (iNOS) NO-синтаз як прояв локальної ендотеліальної дисфункції фетоплацентарного комплексу у вагітних з ожирінням. На основі аналізу взаємозв'язку метаболічних порушень з ускладненнями вагітності і пологів з позицій фундаментальної медицини патогенетично обґрунтована комплексна метаболічна коре-

кція акушерських ускладнень шляхом модифікації способу життя у поєднанні з застосуванням омега-3 поліненасичених жирних кислот у складі риб'ячого жиру та L-аргініну аспартат. Запропонована метаболічна корекція підвищує чутливість клітин до інсуліну, нормалізує вміст тригліцеридів та ЛПДНЩ в крові, послаблює ендотеліальну дисфункцію та зменшує частоту і тяжкість акушерських ускладнень у вагітних з ожирінням. Проведені дослідження обґрунтовують патогенетичну роль метаболічних порушень у розвитку акушерських та перинатальних ускладнень у вагітних жінок з ожирінням різного ступеня.

76.08.17.0646/0516U000922

Себов Денис Михайлович. Мікрovasкулярна стенокардія: поширеність, клініко-генетичні ознаки, особливості лікування та прогнозу:

Дис... д.мед.н. /ДЗ "Дніпропетровська медична академія". – Захищена 13.12.2016.

УДК 616.12-08-008.1-071.7.

315 с.: 51 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 438 назв.

В дисертації проаналізовано проблему феномену вираженої звитості коронарних артерій, встановленого у 68,2 % пацієнтів, хворих на мікрovasкулярну стенокардію. Вперше доведено взаємозв'язок між клінічними ознаками ішемії міокарда та ступенем вираженості коронарної звитості: розроблена фізико-математична модель визначення відносної втрати об'ємної витрати крові (EQ). Розроблено та впроваджено новий підхід до лікування мікрovasкулярної стенокардії, застосування амлодипіну та L-аргініну на відміну від стандартної терапії бета-блокаторами значуще покращило показники обмеження фізичної активності в середньому на 6,0%, задоволеності лікуванням - на 6,3%, якості життя - на 8,5%, підвищило показник ендотелій-залежної вазодилатації на 31,9%, знизило функціональний клас ІХС на 6,5%.

76.08.17.0647/0516U000925

Волянська Алла Георгіївна. Патогенетичне обґрунтування профілактики спайкового процесу при гінекологічних операціях у жінок репродуктивного віку (клініко-експериментальне дослідження):

Дис... д.мед.н. /Державна установа "Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України". – Захищена 13.12.2016.

УДК 618.1-089-007.274.

324 с.: 38 табл., 78 іл. – Бібліогр.: 372 назви.

Дисертаційна робота присвячена розв'язанню актуальної наукової проблеми - підвищенню ефективності профілактики спайкового процесу при гінекологічних операціях у жінок репродуктивного віку шляхом розробки патогенетичного експериментально обґрунтованого комплексу заходів прогнозування і превентивного лікування порушень процесів тканинної репарації з урахуванням найбільш значущих ланок патогенезу. Визначено ефективну модель спайкоутворення в експерименті у тварин. Доведено, що у тварин, яким в експерименті було сформовано спайковий процес, індукований тільком виявлялися морфологічні ознаки запалення, активне утворення елементів сполучної тканини та неоангіогенезу у 95% випадків, інтенсивність яких достовірно знижувалась під впливом коригувальних факторів. Найбільш виражений протиспайковий ефект спостерігався при призначенні доксицикліну. Обґрунтована необхідність визначення молекулярно-генетичних (MMP1-1607insG, COL2A1/6846C>A) та імунологічних (ФНП-а IL-6 та IL-10; CD1a і CD23) маркерів схильності до спайкоутворення у жінок репродуктивного віку. На основі отриманих результатів розроблена, обґрунтована та впроваджена у роботу закладів практичної охорони здоров'я програма прогнозування та профілактики післяхірургічного спайкоутво-

рення у гінекологічних хворих, що передбачає передопераційне прогнозування - виділення групи високого ризику та інтра- і післяопераційну профілактику, що дозволяє досягти клінічно значущого ефекту.

76.08.17.0648/0516U000951

Бойчук Олександра Григорівна. Вагітність після допоміжних репродуктивних технологій при захворюваннях гепатобіліарної системи: прогнозування, профілактика та лікування ускладнень:

Дис... д.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. – Захищена 08.12.2016.

УДК 618.3-02:[618.177-089.888.11:616.36]-06-08-037.

308 с.: 69 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 288 назв.

У дисертації наведено нове вирішення наукової проблеми, що полягає у теоретичному узагальненні результатів вивчення механізмів і факторів, що сприяють неефективності ДРТ та розвитку акушерських і перинатальних ускладнень при індукованій вагітності у жінок із захворюваннями гепатобіліарної системи і, на цій основі - патогенетичному обґрунтуванні та розробці диференційованої системи ведення жінок з безпліддям та неалкогольною жировою хворобою печінки, що буде сприяти підвищенню ефективності ДРТ, зниженню частоти репродуктивних втрат, збереженню репродуктивного та соматичного здоров'я цих жінок/ Вперше на підставі комплексного дослідження встановлено нові ланки патогенезу репродуктивних втрат у жінок з функціональними захворюваннями печінки, які охоплюють генетичну обумовленість, аутоімунні та протромботичні стани, порушення мікробіоти та судинної регуляції. Обґрунтована, розроблена і впроваджена система ведення таких жінок, яка включає прогнозування можливих ускладнень та додаткові лікувально-профілактичні заходи для зниження їх ризику, спрямовані на покращення функціонування гепатобіліарної системи та усунення порушень судинної регуляції.

76.08.17.0649/0516U000961

Соловійов Олексій Станіславович. Травматична хвороба у ВІЛ-інфікованих постраждалих з полісистемними та поліорганными пошкодженнями:

Дис... д.мед.н. /Донецький національний медичний університет ім. М. Горького. – Захищена 08.12.2016.

УДК 616-688,002-41:455-74.

304 с.: 106 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 420 назв.

Об'єкт дослідження - травматичний процес у ВІЛ-інфікованих постраждалих з політравмою; мета - підвищити виживаність ВІЛ-інфікованих постраждалих з політравмою на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах медичної допомоги шляхом створення науково обґрунтованої системи заходів, спрямованих на усунення та зниження впливу причинних факторів виникнення летального результату перебігу травматичного процесу; методи - клінічний, клініко-лабораторний, імуноферментний, імунологічний, мікробіологічний, медичної непараметричної статистики; новизна та результати - встановлено клініко-епідеміологічні характеристики травматичного процесу та визначено клініко-нозологічну характеристику пошкоджень у ВІЛ-інфікованих постраждалих з політравмою, проведено порівняльну клінічну характеристику перебігу травматичного процесу у ВІЛ-інфікованих постраждалих з політравмою та у постраждалих з відсутністю імуносупресії, проаналізовано частоту виникнення синдрому поліорганної дисфункції / синдрому поліорганної недостатності серед ВІЛ-інфікованих постраждалих з політравмою, встановлено структуру інфекційних ускладнень серед ВІЛ-інфікованих постраждалих та їх вплив на перебіг травматичного проце-

су у цієї категорії пацієнтів, проведено дослідження основного механізму пошкодження біологічної мішені токсинами цільної плазми під час розвитку травматичної хвороби у ВІЛ-інфікованих постраждалих та його порівняння з таким у постраждалих без імуносупресії, вивчено та оцінено роль факторів ризику летального результату перебігу травматичного процесу серед ВІЛ-інфікованих постраждалих з полісистемними пошкодженнями, вперше встановлено характер та особливості імунної відповіді на травму у ВІЛ-інфікованих постраждалих з політравмою за допомогою гострофазних білків, прозапальних (ФНП-?) і протизапальних цитокинів (ІЛ-10), науково обґрунтовано, розроблено та сформовано систему заходів щодо підвищення виживання серед ВІЛ-інфікованих постраждалих з політравмою; впроваджено - у навчальний процес на кафедрі травматології та ортопедії Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького, кафедрі медицини катастроф Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика (м. Київ), кафедрі травматології, ортопедії та ВПХ ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського", у лікувально-діагностичний процес ДЗ "Український науково-практичний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Міністерства охорони здоров'я України", відділення травматології КЗОЗ "Харківська обласна клінічна лікарня - центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф", відділення політравми Київської міської клінічної лікарні швидкої медичної допомоги, відділення травматології та ортопедії Вінницької міської лікарні швидкої медичної допомоги, відділення травматології та ортопедії Київської обласної клінічної лікарні, відділення травматології Житомирської міської лікарні № 2; галузь використання - лікувально-діагностичний процес спеціалізованих травматологічних стаціонарів лікувально-профілактичних закладів, центрів екстреної медичної допомоги, науковий і педагогічний процеси кафедр травматологічного профілю медичних навчальних закладів.

76.08.17.0650/0516U000963

Демчук Анна Василівна. Негоспітальна пневмонія на тлі поширених хронічних захворювань внутрішніх органів: перебіг, фармакоепідеміологічні аспекти: Дис... д.мед.н. /Івано-Франківський національний медичний університет. - Захищена 09.12.2016.

УДК 161-06;616-035;616-036.

374 с.: 85 табл., 46 іл. - Бібліогр.: 414 назви.

Дисертація присвячена проблемі покращення якості діагностики та лікування хворих негоспітальною пневмонією (НП) на тлі хронічних захворювань внутрішніх органів (ХЗВО). За допомогою ретроспективного аналізу 1587 хворих із НП, комплексного дослідження 438 пацієнтів НП із ХЗВО, вивчення фармакоепідеміологічних, фармакоекономічних показників визначено вплив ХЗВО на симптоматику НП, її наслідки, ефективність, відповідність до державних протоколів призначеної терапії, сумісність препаратів для лікування НП та ХЗВО, оцінено раціональність використання коштів, запропоновано програмний додаток для оптимізації вибору лікарських засобів при НП на тлі ХЗВО.

76.08.17.0651/0516U000998

Шамрай Володимир Анатолійович. Поєднана патологія геніталій у жінок постменопаузального періоду: діагностика і тактика хірургічного лікування: Дис... д.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. - Захищена 23.12.2016.

УДК 618.173-02:618.1-036-07-089.

315 с.: 41 табл., 43 іл. - Бібліогр.: 413 назви.

Дисертація присвячена проблемі підвищення ефективності діагностики та лікування поєднаної патології геніталій у жінок постменопаузального періоду на основі удосконалення і впровадження алгоритму діагностичних та лікувальних заходів з використанням сучасних ендоскопічних методів. Проведений узагальнювальний аналіз поєднаної патології геніталій у жінок постменопаузального періоду, що дозволило визначити вікові особливості розвитку патології ендометрія, міоми матки, аденоміозу, новоутворень яєчників та генітального пролапсу в аспекті ефективності їх діагностики та лікування. Показано структуру поєднаної патології геніталій у різні вікові періоди жінок постменопаузального періоду, а також інформативність різних методів їх діагностики. Встановлено чинники ризику розвитку поєднаної патології геніталій у жінок постменопаузального періоду з врахуванням особливостей репродуктивного анамнезу, спадковості, частоти та структури супутньої екстрагенітальної патології і методів лікування у репродуктивному віці. Науково обґрунтована необхідність розробки та впровадження алгоритму діагностичних і лікувальних заходів у жінок з поєднаної патології геніталій з використанням сучасних ендоскопічних технологій. Запропоновано послідовність різних методів діагностики поєднаної патології геніталій у жінок постменопаузального періоду, а також визначена їх інформативність на сучасному етапі. Визначено показання, протипоказання і шляхи оптимізації використання гістеро- та лапароскопічних гінекологічних операцій при різних варіантах поєднаної патології геніталій у жінок постменопаузального періоду, що підвищує ефективність лікування та покращує період реабілітації. Розроблено і впроваджено діагностичні і лікувальні рекомендації щодо оптимізації тактики ведення жінок постменопаузального періоду з поєднаної патології геніталій з широким використанням сучасних ендоскопічних технологій.

76.08.17.0652/0416U004833

Агаєв Аріф Наріман огли. Діагностика та хірургічне лікування дивертикулів стравоходу: Дис... к.мед.н. /Київська медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика. - Захищена 30.11.2016.

УДК 616.329-007.64-07-089.

154 с.: 37 табл., 69 іл. - Бібліогр.: 190 назв.

Робота основана на результатах діагностики та лікування 90 хворих на дивертикули стравоходу різних локалізацій, у тому числі ДЦ - 56 (62,2%), ЕФД - 25 (27,8%), БД - 9 (10,0%). Встановлено, що частота основних клінічних симптомів у хворих на ДЦ та ЕФД збільшувалася та достовірно корелювала з тривалістю анамнезу. Також з тривалістю анамнезу захворювання достовірно позитивно корелювала виразність запальних змін слизової оболонки ДЦ та розміри ДЦ і ЕФД, що свідчить на користь більш раннього оперативного лікування. Розроблений спосіб ушивання кукси дивертикулу з використанням додаткового обвивного шва слизової оболонки над лінією апаратного шва дозволяє знизити частоту неспроможності швів кукси дивертикулу в ранньому післяопераційному періоді з 9,1% до 0% ($p=0,033$), у тому числі при його наддіафрагмальній локалізації з 22,2% до 0,0% ($p=0,049$). Додаткова міотомія крикофаренгіального м'яза при відкритій дивертикулектомії у хворих з ДЦ забезпечує достовірно кращі кумулятивні результати в дворічному проспективному спостереженні: 92,9% хороших і 7,1% задовільних за відсутності поганих результатів проти 70,6%, 25,2% і 4,2% відповідно в пацієнтів, яким міотомія не виконувалася ($p=0,032$). Впровадження вдосконаленого підходу до периопераційного ведення хворих, використання розроблених способів операцій, виконання крикофаренгіальної міотомії (при дивертикулі Ценкера), одноетапне усунення ускладнень дивертикулу та симультанних захво-

рювань поліпшили післяопераційний перебіг і дозволили в цілому досягти хороших (90,7 %) і задовільних (9,3 %) результатів у віддаленому дворічному післяопераційному періоді.

76.08.17.0653/0416U004861

Галузинська Ольга Ігорівна. Клінічна та лабораторна характеристика гормонально неактивних новоутворень надниркових залоз і застосування тонкогolkової аспіраційної пункційної біопсії для їх діагностики та лікування: Дис... к.мед.н. /ДУ "Інститут ендокринології та обміну речовин ім. В.П. Комісаренка НАМН України". – Захищена 15.11.2016.

УДК 616.45-006-076-08.

147 с.: 26 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 276 назв.

Об'єкт дослідження: Об'єкт дослідження: гормонально неактивні новоутворення надниркових залоз (НЗ), їх діагностика та лікування. Мета дослідження: провести ретроспективний аналіз спектра гормонально неактивних новоутворень НЗ, частоти їх зустрічаємості та деяких клінічних характеристик (на основі сформованої когорти хворих), а також визначити можливість застосування тонкогolkової аспіраційної пункційної біопсії (ТАПБ) для діагностики доброякісних і злоякісних гормонально неактивних інсиденталом (ІН), а також для лікування кістозних утворень останніх. Методи дослідження та апаратура: клінічні (анамнестичні, діагностичні, гормональні, хірургічні), ретроспективний, математичні та статистичні; апарат УЗД "TOSHIBA", голки Chiba 18G. Теоретичні і практичні результати: на основі комплексного дослідження патоморфологічних і клініко-лабораторних характеристик гормонально неактивних ІН НЗ встановлено важливість факту зниження рівня екскреції з сечею гормонів кори НЗ, що свідчить про вплив пухлини на функцію позалухлинної тканини чи тканини парної залози. Показано, що ТАПБ є діагностично цінною процедурою визначення природи пухлинного процесу, а при встановленні наявності простої кісти – ефективною лікувальною процедурою, яка в окремих випадках дозволяє уникнути хірургічного втручання і може бути використана як процедура при підготовці пацієнта до оперативного втручання. Новизна: удосконалена методика забору матеріалу при ТАПБ пухлин НЗ для визначення природи пухлини. Вперше встановлено та доведено, що ТАПБ простих солітарних кіст НЗ може використовуватися з лікувальною метою. Показано, що розмір прийнятий за пороговий (4-6 см) гормонально неактивних ІН не є об'єктивним критерієм злоякісності. Виявлено не однакові вікові періоди діагностування різних за природою гормонально неактивних пухлин та встановлені гендерні особливості розподілу доброякісного і злоякісного процесу. Ступінь впровадження: результати дослідження впроваджено в клінічну роботу ІЕОР і Національного інституту раку. Отримано патенти № 201002653; № 201013143, № 201100912. Галузі використання: ендокринологія, онкологія.

76.08.17.0654/0416U004862

Пахомова Вікторія Геннадіївна. Вміст мікроелементів при різних формах затримки росту та шляхи корекції виявлених порушень: Дис... к.мед.н. /ДУ "Інститут ендокринології та обміну речовин ім. В.П. Комісаренка НАМН України". – Захищена 15.11.2016.

УДК 616-441-008.64+546.15+577.155..

156 с.: 59 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 256 назв.

Об'єкт дослідження: низькорослість у дітей та підлітків. Мета дослідження: підвищення ефективності лікування різних форм низькорослості на основі комплексного ви-

вчення вмісту есенціальних мікроелементів у крові та волоссі в дітей та підлітків. Методи дослідження та апаратура: клінічні, антропометричні, біохімічні, радіоімунологічні, імуноферментні, спектрометричні, генетичні, інструментальні, статистичні; спектрометр "ElvaX-med", аналізатор Immulate 2000. Теоретичні і практичні результати: Виявлено суттєвий дисбаланс есенціальних мікроелементів (ЕМ) (цинку, селену, марганцю, міді, хрому) в крові та волоссі дітей в залежності від форми низькорослості (соматотропна недостатність, синдром біологічно неактивного гормону росту, сімейно-конституційна низькорослість, генетично-обумовлена низькорослість) на тлі порушень системи гормон росту/ІФР-1, що передбачає необхідність обов'язкового визначення рівня ЕМ як до лікування, так і на тлі застосування замісної терапії. Встановлення наявності дефіциту одного або кількох ЕМ у пацієнта з відставанням в рості, в першу чергу цинку та селену, є підставою для призначення препаратів цинку в комплексі з терапією рекомбінантним гормоном росту. Новизна: вперше отримані відомості щодо забезпеченості ЕМ пацієнтів з низькорослістю з урахуванням віку, статі, ступеню та виду низькорослості. Встановлено сильний кореляційний зв'язок між показниками ІФР-1 та цинку у плазмі крові в групі дітей з низькорослістю, спричиною соматотропною недостатністю. Доведено значний вплив додавання цинку на підвищення рівня ІФР-1 при комбінованій терапії дітей з соматотропною недостатністю, а також обґрунтовано доцільність застосування препаратів цинку в комплексній терапії пацієнтів з різними формами затримки росту. Ступінь впровадження: результати дослідження впроваджено в клінічну роботу дитячих обласних лікарень. Оpubліковано нововведення (КПКВ 6561040). Отримано патенти №71055, 72818. України. Галузі використання: ендокринологія.

76.08.17.0655/0416U004870

Ткаченко Андрій Євгенович. Диференційне хірургічне лікування постраждалих з поєднаною краніо-абдомінальною травмою:

Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. – Захищена 30.11.2016.

УДК 617.51-001-098+617.55-001.4-089.

168 с.: 34 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 209 назв.

Дисертація присвячена проблемі лікування постраждалих з поєднаною краніо-абдомінальною травмою. Проведено дослідження 281 постраждалого з поєднаною краніо-абдомінальною травмою. В основній групі (143 постраждалих) застосовували диференційоване хірургічне лікування в залежності від тяжкості травми. Відмінностями діагностики в основній групі були: застосування УЗД за протоколом FAST та СКТ головного мозку за визначеними критеріями рівня порушення свідомості, ІРГТ, для визначення дихально-циркуляційних та волемічних порушень. Це сприяло зменшенню кількості діагностичних помилок на 14,5%. Диференційоване хірургічне лікування в основній групі дозволило розширити показання до консервативного ведення абдомінальної травми (12,6%) та лапароскопічних операцій (3,5%). У випадку лапаротомії при нетяжкій травмі операції виконували в "повному" обсязі (56,6%), при тяжкій та вкрай тяжкій в "скороченому" і "мінімальному" обсязі із застосуванням тактики "damage control" (27,3%). Краніотомію проводили за методикою резекційної декомпресійної трепанації черепа в "скороченому" обсязі без пластики ТМО. Застосування диференційованої діагностично-лікувальної тактики призвело до зменшення питомої ваги краніальних на 8,3%, післяопераційних абдомінальних ускладнень на 6,7% та загальної летальності на 11,7%.

76.08.17.0656/0416U004888

Бойко Олег Григорович. Вибір методу біліарної декомпресії при обтурації дистального відділу загальної жовчної протоки пухлинного походження: Дис... к.мед.н. /ДУ "Національний інститут хірургії та трансплантології імені О.О.Шалімова". – Захищена 09.12.2016.

УДК 616.367 - 006.6 - 089.12.

152 с.: 27 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 162 назви.

У дисертаційній роботі проведений порівняльний аналіз ефективності ендоскопічних та лапаротомних декомпресивних оперативних втручань з приводу обтурації пухлиною дистального відділу загальної жовчної протоки. Доведено, що ендоскопічні декомпресивні втручання є ефективним мінінвазивним методом біліарної декомпресії під час підготовки хворих до радикальної операції, а також оптимальним методом остаточного паліативного лікування хворих з приводу нерезектабельних пухлин. За наявності доброякісних пухлин великого сосочка дванадцятипалої кишки ендоскопічна папілєктомія є ефективною та безпечною альтернативою лапаротомному втручанню. Розроблені, впроваджені та оцінені способи транспапільярної декомпресії жовчних проток, ендобіліарний стент, пристрій для встановлення ендобіліарного стента, а також показання до виконання ендоскопічної папілєктомії з приводу аденоми великого сосочка дванадцятипалої кишки. Застосування розробленого та впровадженого в клінічну практику діагностично-лікувального алгоритму у хворих при механічній жовтяниці дало можливість раціонально використовувати діагностичні методики та обрати вірні способи оперативних декомпресивних втручань з приводу обтурації пухлиною дистального відділу загальної жовчної протоки.

76.08.17.0657/0416U004889

Ткачук Олег Степанович. Діагностика та хірургічне лікування пухлин лівого анатомічного сегмента підшлункової залози: Дис... к.мед.н. /ДУ "Національний інститут хірургії та трансплантології імені О.О.Шалімова". – Захищена 09.12.2016.

УДК 616.37-006-07-089:611.37.

185 с.: 15 табл., 38 іл. – Бібліогр.: 210 назв.

У дисертаційній роботі проаналізовані особливості клінічного перебігу пухлинних утворень лівого анатомічного сегмента підшлункової залози, можливості різних методів інструментального дослідження в їх діагностиці та диференційній діагностиці. На основі оцінки ефективності діагностичних методів сформульований ефективний діагностично-лікувальний алгоритм, визначені діагностичні можливості основних існуючих та нових інструментальних методів дослідження під час обстеження хворих, обґрунтована доцільність застосування і можливості ендоскопічної ультрасонографії в диференційній діагностиці пухлинних утворень в лівому анатомічному сегменті підшлункової залози. Застосування діагностично-лікувального алгоритму сприяло покращенню результатів доопераційної діагностики та зменшенню частоти виконання експлоративної лапаротомії. Встановлені основні фактори ризику виникнення ранніх післяопераційних ускладнень та летальності. На основі аналізу розроблено та доведено ефективність комплексу заходів з їх консервативної профілактики після виконання радикальних оперативних втручань у хворих з приводу пухлин в лівому анатомічному сегменті підшлункової залози. Застосування діагностично-лікувального алгоритму та нових методик сприяло достовірному зменшенню частоти ранніх післяопераційних ускладнень після радикальних втручань та летальності.

76.08.17.0658/0416U004895

Табаченко Олена Сергіївна. Роль апеліну-12 та обестатину у прогресуванні структурно-функціональних змін лівого шлуночка при артеріальній гіпертензії та цукровому діабеті 2 типу: Дис... к.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 25.11.2016.

УДК 616.12-008.331.1:616.379-008.64]:616.124.2:577.175.8 (043.3).

197 с.: 32 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 203 назви.

Робота присвячена оптимізації діагностики та лікування хворих на артеріальну гіпертензію у поєднанні з цукровим діабетом 2 типу на підставі дослідження патогенетичної ролі гормонів жирової тканини апеліну-12 та обестатину у розвитку структурно-функціональних змін лівого шлуночка, метаболических порушень та аналіз їх прогностичної цінності. Проведене дослідження демонструє, що апелінемія та обестатинемія є залежними від тяжкості та тривалості артеріальної гіпертензії, стажу цукрового діабету 2 типу. За наявності цукрового діабету 2 типу у хворих на артеріальну гіпертензію рівень апеліну-12 був вище на 18,31% ніж у хворих без діабету, а рівень обестатину - нижче на 8,49%. Зниження активності апеліну-12 та обестатину асоціюється з розвитком гіпертрофії міокарда лівого шлуночка, з формуванням концентричного або ексцентричного типу гіпертрофії міокарда лівого шлуночка у хворих на артеріальну гіпертензію з супутнім цукровим діабетом 2 типу. Розвиток ексцентричного типу гіпертрофії виявляється при пролонгації цукрового діабету 2 типу більше 10 років у хворих з артеріальною гіпертензією. Концентрація апеліну-12 вище 75 процентіля виявила антагоністичні ефекти щодо гіпертрофії лівого шлуночка у хворих з коморбідністю артеріальної гіпертензії та цукрового діабету 2 типу. Проведене дослідження показало наявність впливу коморбідності артеріальної гіпертензії та цукрового діабету 2 типу на параметри вуглеводного і ліпідного обміну в вигляді зростання проатерогенних фракцій за відсутності такого у антиатерогенних параметрів, що особливо виразно за умов пролонгації тривалості цукрового діабету 2 типу більше 10 років. Знайдено плейотропність ефектів апеліну-12, що виявив позитивний інотропний ефект, впливав на атерогенні та антиатерогенні фракції ліпідограми незалежно від тривалості метаболических порушень у вигляді цукрового діабету 2 типу. Апелін-12 разом з обестатином є залученими до регуляції процесів гіпертрофії міокарда лівого шлуночка у хворих з артеріальною гіпертензією та цукровим діабетом 2 типу, а також приймали участь у регуляції рівня артеріального тиску. Використання квінаприлу або азилсартану медоксомілу виявило позитивний терапевтичний ефект, проте з переважанням дії азилсартану медоксомілу у відношенні зниження ступеня ремоделювання лівого шлуночка і антигіпертензивного ефекту. Рівень апеліну-12 володіє прогностичною інформативністю щодо розвитку гіпертрофії міокарда лівого шлуночка при рівні менше 1,3 нг/мл; висока прогностична цінність параметрів ліпідограми, апеліну-12, обестатину дозволяє залучити їх до складу моделі прогнозу типів ремоделювання для клінічного застосування.

76.08.17.0659/0416U004896

Помазуновська Олена Петрівна. Роль вірусної інфекції та якості харчування в розвитку цукрового діабету 1-го типу у дітей раннього та дошкільного віку: Дис... к.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 25.11.2016.

УДК [616.98:578.825/.826:613.287.5] - 053.4 - 037:616.378 - 008.64.

180 с.: 33 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 184 назви.

У роботі представлені питання удосконалення та оптимізації прогнозування цукрового діабету 1-го типу у дітей раннього та дошкільного віку на підставі вивчення маркерів пошкодження підшлункової залози та оцінки патогенетичної ролі вірусної інфекції й нераціонального харчування в розвитку даного ускладнення. Показано, що високий ризик формування цукрового діабету 1 у дітей в ранньому віці мають фактори акушерського анамнезу. Доведено маркерну роль формування цукрового діабету 1-го типу у дітей в ранньому віці та достовірний зв'язок між епідеміологічними даними щодо червоної, вітряної віспи, та між антропометричними даними. Виявлено, що у розвитку аутоімунного пошкодження підшлункової залози, відіграє роль немодифікованого коров'ячого молока та термін введення штучних сумішей за умови підвищених показників IgE та наявністю антитіл до декарбоксилази глютамінової кислоти в сироватці крові, на відміну від дітей з негативними антитілами до декарбоксилази глютамінової кислоти. Доказана предикторна роль об'єму вживаемого коров'ячого молока жінкою під час вагітності та лактації, що відображає зв'язок між об'ємом вжитого молока та наявністю антитіл до декарбоксилази глютамінової кислоти в сироватці обстежених дітей, як фактора предіабету. Встановлені біохімічні предиктори цукрового діабету 1-го типу з гіперпродукцією антитіл до декарбоксилази глютамінової кислоти за даними ліпази та інсуліну в сироватці крові, які мали менш значну варіабельність показників та схильність медіани до мінімальних значень. Встановлено, що у дітей з комбінацією герпесвірусної інфекції вірогідно частіше виявляють специфічні антитіла до декарбоксилази глютамінової кислоти. Цитомегаловірусна інфекція в поєднанні з аденовірусною інфекцією є фактором ризику розвитку цукрового діабету 1-го типу. Вірус герпесу 6-го типу є тригером гіперпродукції антитіл до глютамінокислої декарбоксилази у дітей раннього та дошкільного віку.

76.08.17.0660/0416U004962

Яркова Світлана Володимирівна. Особливості церебральної гемодинаміки та стан васкулярного ремоделювання у хворих на дисциркуляторну енцефалопатію II стадії та їх патогенетична корекція: Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика МОЗ України. – Захищена 21.11.2016.

УДК 616.831-005+616.831-005.4]-085.22.

145 с.: 68 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 349 назв.

Дисертація присвячена проблемам оптимізації діагностичних та лікувальних заходів у хворих на дисциркуляторну енцефалопатію II стадії, базуючись на вивченні особливостей церебральної гемодинаміки та стану васкулярного ремоделювання. Аналіз клінічних проявів у хворих на ДЕ II стадії виявив домінування цефалгічного синдрому, наявність вестибуло-атактичного, астеничного синдромів, а також синдрому когнітивних розладів. Встановлено, що зміни церебральної гемодинаміки при дисциркуляторній енцефалопатії II стадії представлені розвитком венозної дисфункції на фоні зниження швидкості мозкового кровообігу. Наявність церебральної венозної дисфункції асоційована з вищою частотою виникнення цефалгічного синдрому. Доведено формування у хворих на дисциркуляторну енцефалопатію II стадії структурно-функціональної перебудови брахіоцефальних артерій у вигляді збільшення жорсткості стінки за рахунок потовщення комплексу інтима-медії та формування атером. Виявлений вірогідний зв'язок сироваткових рівнів СРБ, ММП-9 та стабільних метаболітів оксиду азоту на фоні гіпертригліцеридемії з потовщенням комплексу інтима-медії, збільшенням жорсткості стінки судин та розвитком атером. Доведений позитивний вплив комплексної

терапії препаратами L-аргінін, L-лізину есцинат та діосмін на клінічні прояви, стан церебральної гемодинаміки та прозапальної активації у хворих на дисциркуляторну енцефалопатію II стадії.

76.08.17.0661/0416U004963

Малик Світлана Леонідівна. Особливості перебігу множинного склерозу у хворих Подільського регіону України з урахуванням рівня забезпеченості вітаміну D3: Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. – Захищена 24.11.2016.

УДК 616.832-004.2:614.253.8(477.44):577.16.

177 с.: 45 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 249 назв.

Робота присвячена вивченню взаємозв'язку рівня вітаміну D3 у сироватці крові із показниками активності та прогресування множинного склерозу. У дослідженні подано новий підхід щодо підвищення ефективності лікування у хворих на множинний склероз з урахуванням показників рівня забезпеченості вітаміном D3 в умовах окремого адміністративного регіону (Вінницька область). Найнижчий рівень вітаміну D в сироватці крові визначався під час фази загострення множинного склерозу та у хворих з вторинно-прогресуючим типом перебігу захворювання. У пацієнтів з множинним склерозом встановлено зворотний зв'язок між рівнями вітаміну D, сонячною експозицією та вираженістю втом. Результати дослідження продемонстрували зменшення частоти рецидивів множинного склерозу на 21,2% та частки пацієнтів з нейровізуалізаційною активністю захворювання на 23,9% у випадках застосування холекальциферолу як доповнення до лікування імуномодуючими препаратами. Поєднання лікування вітаміном D3 з модифікуючою перебіг терапією дозволило суттєво поліпшити фізичне функціонування, життєздатність та соціальну активність хворих на множинний склероз, що асоціювалось із зниженням рівня втом у даній категорії хворих.

76.08.17.0662/0416U004992

Рокутова Марія Кямілівна. Особливості ураження нирок у хворих на абдомінальне ожиріння, їх взаємозв'язок з факторами серцево-судинного ризику та впливом терапії: Дис... к.мед.н. /Запорізький державний медичний університет. – Захищена 16.11.2016.

УДК 616-056.52-06:[616.61+616.12]-08.

140 с.: 28 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 187 назв.

Дисертація присвячена вивченню особливостей діагностики і лікування раннього ураження нирок в осіб з абдомінальним ожирінням із урахуванням факторів серцево-судинного ризику. Обґрунтована доцільність застосування лізиноприлу на тлі дієтотерапії та дозованих фізичних навантажень у пацієнтів з абдомінальним ожирінням в залежності від характеристики артеріальної гіпертензії, антропометричних показників і метаболічних змін. Доведено, що визначення показників функціонального стану нирок, індексу інсулінорезистентності, рівня лептину та показників вуглеводного і ліпідного обміну в осіб з абдомінальним ожирінням має важливе діагностичне значення для ренальної дисфункції при абдомінальному ожирінні, оцінки впливу лікування на розвиток і прогресування ожиріння-асоційованої нефропатії. Обґрунтована необхідність дослідження стану інсулінорезистентності у хворих з ожиріння-асоційованою нефропатією для підбору адекватної терапії, прогнозування подальшого перебігу ренальної дисфункції та запобігання розвитку супутніх метаболічних зрушень. Розроблені методичні підходи дозволять підвищити якість діагностики і лікування осіб з раннім ураженням нирок при абдомінальному ожирінні

76.08.17.0663/0416U004994

Сливка Еліна Валеріївна. Діагностика та лікування недостатності лютеїнової фази у жінок з варикозним розширенням вен репродуктивних органів малого тазу: Дис... к.мед.н. /Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова. – Захищена 15.11.2016.

УДК 618.11-008.64: 616.146-007.64.

179 с.: 34 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 176 назв.

Об'єкт – недостатність лютеїнової фази (НЛФ) менструального циклу у жінок з варикозним розширенням вен репродуктивних органів малого тазу; мета – підвищити ефективність лікування НЛФ у жінок з варикозним розширенням вен репродуктивних органів малого тазу шляхом розробки та впровадження в практику комплексного діагностично-лікувального алгоритму; методи – анкетно-анамнестичний, клінічний, біохімічний, імуноферментний, високочастотної ультрасонографії з пульсовим доплерівським картуванням та доплерометрією, лапароскопічний, статистичний; результати – проаналізовано анамнестичні дані та визначені особливості клінічного перебігу НЛФ на фоні варикозного розширення вен репродуктивних органів малого тазу; доведено, що варикозне розширення вен органів репродуктивної системи малого тазу супроводжується порушенням нейроендокринної регуляції менструального циклу з первинним розладом на четвертому рівні регуляції, що призводить до порушення стероїдогенезу в яєчниках з подальшим розвитком оваріальної дисфункції та формування НЛФ; визначені покази до консервативного та хірургічного лікування варикозного розширення вен репродуктивних органів малого тазу у жінок з НЛФ; сформульовано диференційований підхід до вибору методу корекції НЛФ у жінок з варикозним розширенням вен репродуктивних органів малого тазу та розроблений діагностично-лікувальний алгоритм; галузь – медицина.

76.08.17.0664/0416U005475

Сміщук Віталій Володимирович. Інтраабдомінальна алопластика післяопераційних вентральних гриж великого та гігантського розмірів: Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. – Захищена 29.11.2016.

УДК 617.55-007.43-007.61-089.168.1-06-089.844.

163 с.: 16 табл., 34 іл. – Бібліогр.: 267 назв.

Дисертаційне дослідження складається з двох розділів - експериментального та клінічного. Експериментальне дослідження на 80 статевозрілих щурах (самцях) показало переваги інтраабдомінальної алопластики над методикою

"onlay". Інтраабдомінальна алопластика дозволяє закрити черевну порожнину без зведення прямих м'язів, що збільшує площу черевної стінки та об'єм черевної порожнини. За рахунок зменшення контакту сітчастого імплантату із підшкірною основою зменшується частота виникнення ускладнень з боку післяопераційної рани. Проаналізовано результати хірургічного лікування 164 пацієнтів з післяопераційними вентральними грижами (ПВГ) великого та гігантського розмірів. В І основній групі (82 пацієнта) використовувалася інтраабдомінальна алопластика поєднана з компонент separation technique (CST). В ІІ групі порівняння (82 пацієнта) - "onlay" в поєднанні з CST. Результати показали, що абдомінальний компартмент-синдром виник лише у 6,1% пацієнтів ІІ групи. Ускладнення з боку післяопераційної рани в І групі: серома у 7,3% пацієнтів, інфікування - у 2,4%, інфільтрат - у 2,4%, некроз шкірних країв рани - у 3,7%, хронічний післяопераційний біль - у 1,6%, рецидив грижі - у 1,6%. У пацієнтів ІІ групи відповідно: серома - у 25,6% пацієнтів, інфікування - у 4,9%, інфільтрат - у

13,4%, некроз шкірних країв рани - у 4,9%, хронічний післяопераційний біль - у 8,1%, рецидив грижі - у 6,5%. Отримані результати підтверджують більш високу ефективність хірургічного лікування великих та гігантських ПВГ з використанням комбінованої інтраабдомінальної алопластики у порівнянні з комбінованою методикою "onlay".

76.08.17.0665/0416U005483

Войтенко Володимир Володимирович. Методи попередження та лікування пошкоджень верхнього гортанного нерва у хірургії щитоподібної залози: Дис... к.мед.н. /Український науково-практичний центр ендокринної хірургії, трансплантації ендокринних органів і тканин. – Захищена 21.11.2016.

УДК 616-089; 617.5+616.441.

144 с.: 15 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 213 назви.

Дисертацію присвячено вдосконаленню методів інтраопераційної ідентифікації зовнішньої гілки верхнього гортанного нерва (ЗГВГН) у пацієнтів із патологією щитоподібної залози (ЩЗ), методик виявлення його пошкодження та розробці лікувальних заходів у поопераційний період дисфонічного синдрому. Результатом цього дослідження стало визначення характерних змін у показниках спектрального аналізу голосу та фібрларингоскопії (ФЛС). Розроблено та впроваджено алгоритми діагностики й лікування дисфонічного синдрому, пов'язаного з інтраопераційною травмою ЗГВГН і комбінованою травмою ЗГВГН і ПГН.

76.08.17.0666/0416U005493

Звягіна Тетяна Сергіївна. Експериментальне обґрунтування ефективності застосування комбінованого таурин-вмісного препарату для профілактики і лікування метаболічного синдрому та діабетичної нефропатії: Дис... к.б.н. /ДУ "Інститут ендокринології та обміну речовин ім. В.П. Комісаренка НАМН України". – Захищена 15.11.2016.

УДК 616.43:616.08+616.06+616.1+615.22.

161 с.: 35 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 261 назва.

Об'єкт дослідження: метаболічні прояви синдрому інсулінорезистентності та діабетичної нефропатії та їх фармакологічна корекція. Мета дослідження: експериментально обґрунтувати ефективність застосування комбінованого таурин-вмісного препарату (КТП) для корекції основних складових кардіометаболічного ризику за умов метаболічного синдрому (МС) та гальмування розвитку діабетичної нефропатії (ДН). Методи дослідження та апаратура: біохімічні, фізіологічні, гістологічні, біофізичні, фармакологічні, статистичні; спектрофотометр двохпроміневий Spexord UVVIS, експрес-аналізатор глюкози "Ексан-Г", кардіограф ветеринарний "Heart Screen 60g", мікроскоп. Теоретичні і практичні результати: Одержані дані розкривають особливості біологічної активності та механізму дії КТП за умов МС різного генезу та ДН. Проведений комплекс досліджень надає підстави для розширення спектра фармакологічного застосування КТП, що може бути використано у фармакотерапії метаболічного синдрому та цукрового діабету. Отримані результати стали підґрунтям для проведення клінічних досліджень, в результаті яких були внесені зміни до інструкції з медичного застосування препарату "Кратал". Новизна: вперше виявлено ефект КТП на розвиток таких чинників кардіоваскулярного ризику, як інсулінорезистентність, інтолерантність до вуглеводів, абдомінальне ожиріння, дисліпідемія, ендотеліальна дисфункція та протромботичний стан у щурів за наявності МС різного генезу, а також встановлено його протективний вплив за умов ДН. Ступінь впровадження: отримано 2 патенти-аналоги на винахід: 1 України № 101418, 1 РФ № 2519744. Галузі використання: ендокринологія.

76.08.17.0667/0416U005528

Токаренко Олександр Олександрович. Особливості мікроциркуляції, вегетативної регуляції та кардіоваскулярного ремоделювання у хворих на артеріальну гіпертензію з ураженням органів-мішеней: оптимізація діагностики та лікування: Дис... к.мед.н. /ДЗ "Дніпропетровська медична академія". – Захищена 13.12.2016.

УДК 616.12-008.331-008.318-06-031.13]-07-035-085.

200 с.: 41 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 236 назв.

У дисертаційній роботі представлено нове вирішення актуального завдання кардіології щодо клініко-інструментального визначення у хворих на АГ з ураженням нирок особливостей функціонального стану міокарда ЛПШ, магістральних артеріальних судин, добового профілю артеріального тиску, стану вегетативної регуляції і мікроциркуляторного русла з предикторною оцінкою показників та їх корекцією антигіпертензивними медикаментозними засобами в залежності від ГТМ. Вперше вивчені особливості вегетативної регуляції і здійснено дослідження функціонального стану гемомікроциркуляторного русла, а також деталізовано дані відносно добового профілю АТ у хворих на ГХ II стадії в залежності від наявності ураження нирок. Розроблено алгоритм диференційованого призначення комбінації медикаментозних засобів у залежності від ГТМ препаратів з груп: блокатора рецепторів ангіотензину II, тіазидоподібного діуретика, антагоніста кальцію та статину в лікуванні і попередженні подальшого прогресування ураження нирок у хворих на ГХ II стадії.

76.08.17.0668/0416U005553

Швець Ірина Миколаївна. Обґрунтування застосування методики лапароскопічної інтраабдомінальної герніопластики в лікуванні пупкових гриж (клініко-експериментальне дослідження): Дис... к.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищена 01.12.2016.

УДК 616.34-007.43-031:611.955]-089.844.

122 с.: 17 табл., 48 іл. – Бібліогр.: 163 назви.

Метою дисертаційної роботи є покращення результатів хірургічного лікування хворих на пупкову грижу. Проаналізовані результати експериментального дослідження у 36 кролів після розміщення сітчастих імплантатів по методиках "sublay" та IPOM та хірургічного лікування 82 хворих з пупковими грижами, яким виконувалась герніопластика по методиках "sublay" та IPOM. Запропонований метод удосконаленої лапароскопічної інтраабдомінальної герніопластики для хірургічного лікування пупкових гриж (IPOM). В експерименті встановлено менш виражену макрофагальну та лімфоцитарну інфільтрацію тканин при моделюванні методики IPOM ($p=0,002$), що запобігає гіперпродукції сполучної тканини та покращує інтеграцію сітчастого імплантату в передню черевну стінку. Міцність комплексу "імплантат-тканина передньої черевної стінки" при моделюванні методики IPOM є порівнянною з аналогічними показниками міцності при розміщенні сітки за методикою "sublay". Впровадження удосконаленої методики IPOM для лікування пупкових гриж дозволило зменшити ризик післяопераційних ускладнень (виникнення сероми з 12 до 0%), зменшити до I доби строки перебування хворих в стаціонарі та скоротити період їх реабілітації, створити кращий косметичний ефект.

76.08.17.0669/0416U005554

Поладич Ірина Володимирівна. Профілактика перинатальних ускладнень при багатоплідній вагітності внаслідок допоміжних репро-

дуктивних технологій: Дис... к.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищена 01.12.2016.

УДК 618.25:618.177-089.888.11-06-084.

181 с.: 37 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 203 назви.

У дисертаційній роботі вперше вивчено особливості анамнезу, перебігу вагітності, пологів і стану новонароджених у жінок із дихоріальними, діамніотичними двійнями з урахуванням їхніх гормональних та імунологічних змін залежно від способу зачаття багатоплідної вагітності. Запропоновано удосконалену тактику ведення жінок із багатоплідною вагітністю внаслідок застосування (ДРТ). Наукова робота присвячена вивченню рівня прогестерону та кількості його рецепторів у жінок із багатоплідною вагітністю залежно від способу її зачаття. Вперше вивчено особливості експресії прогестеронових рецепторів у плацентарній тканині залежно від способу зачаття двійні. Отримані результати дали змогу з нових позицій обґрунтувати алгоритм ведення жінок із багатоплідною вагітністю внаслідок застосування ДРТ. Результати наукової роботи підтверджують зменшення перинатальних ускладнень при призначенні натурального мікронізованого прогестерону в пацієнок із багатоплідною вагітністю внаслідок застосування ДРТ.

76.08.17.0670/0416U005555

Возна Христина Ігорівна. Клініко-патогенетичне значення змін функціонального стану серцево-судинної системи та ендотелію при ВІЛ-інфекції/СНІДі: Дис... к.мед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського". – Захищена 02.12.2016.

УДК 616.98:578.828ВІЛ]-036.1-06:616.13/.14-018.74-008-071-092.

210 с.: 20 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 324 назви.

На підставі обстеження 136 хворих на ВІЛ-інфекцію виявили, що ця недуга супроводжується функціональними порушеннями ендотелію. Встановили сильну обернену кореляцію між кількістю Т-хелперів і рівнем ендотеліну-1 ($r=-0,78\dots-0,86$), а між числом CD4+-лімфоцитів і концентрацією оксиду азоту при II-IV клінічній стадії ВІЛ-інфекції – середню пряму ($r=0,47\dots0,55$). При прогресуванні ВІЛ-інфекції статистично достовірно частіше реєструються різні прояви порушення біоелектричної активності серця, електрофізіологічні ознаки негативних змін ремоделювання міокарда та спостерігається зменшення варіабельності серцевого ритму. Застосування донатора оксиду азоту молсидому протягом 3 місяців у комплексній антиретровірусній терапії хворих на ВІЛ-інфекцію сприяє суттєвому зменшенню проявів ендотеліальної дисфункції, нормалізації розподілу швидкості змін різниці потенціалів у період реполяризації міокарда, а також зменшенню симпатичних та збільшенню парасимпатичних впливів на серцевий ритм та нормалізації його біорефлекторної регуляції.

76.08.17.0671/0416U005574

Рибачук Анна Володимирівна. Обґрунтування комплексного лікування і профілактики гнійно-запальних ускладнень травматичних переломів нижньої щелепи місцевим застосуванням субстанції наночастинок срібла і золота (лабораторно-експериментальне дослідження): Дис... к.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищена 17.11.2016.

УДК 616.716.4-001.5-06-002.3-085-084:612.08.

203 с.: 12 табл., 60 іл. – Бібліогр.: 297 назв.

Дисертацію присвячено лабораторно-експериментальному обґрунтуванню місцевого застосування експериментальних субстанцій наночастинок срібла, золота та їх комбінації в комплексному лікуванні і профілактиці гнійно-запальних ускладнень травматичних переломів нижньої щелепи. В дослідженнях *in vitro* встановлено високу антимікробну активність наночастинок срібла розміром 30 нм по відношенню до музейних тест-штамів і клінічних ізолятів мікроорганізмів, які активно акумулювали наночастинок на поверхні та всередині клітин. Це призводило до елімінації R-плазмід антибіотикорезистентності. В дослідженнях *in vivo* на моделях абсцесу та нагноєння кісткової рани нижньої щелепи лабораторних щурів лінії Wistar встановлена висока терапевтична ефективність наночастинок порівняно з комерційними антисептичними лікарськими засобами. В дослідженнях *ex vivo* виявлена здатність наночастинок золота та їх комбінації з наночастинками срібла стимулювати структуруювальний потенціал стовбурових стромальних клітин кісткового мозку людини. На основі отриманих результатів обґрунтовані рекомендації для проведення клінічних випробувань з подальшим застосуванням досліджених наночастинок у практиці хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії.

76.08.17.0672/0416U005582

Лесний Вадим Вікторович. Метод корекції ентеральної недостатності при гострому розлитому перитоніті: Дис... к.мед.н. /Державний заклад "Луганський державний медичний університет". – Захищена 02.12.2016.

УДК 616.641-089:616.381-002.3.

161 с.: 35 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 190 назв.

Визначено основні морфометричні параметри, які характеризують деструктивно-запальні процеси в тонкій кишці, це дозволяє не тільки виявити ступінь ентеральної недостатності, а також надасть можливість спрогнозувати перебіг запального процесу в черевній порожнині. Розроблено критерії для завершення циклу етапних програмованих санацій на підставі показників ентеральної недостатності.

76.08.17.0673/0416U005588

Слесаренко Кирило Сергійович. Хірургічне лікування хворих з глибокими локалізованими дефектами покривних тканин нижніх кінцівок: Дис... к.мед.н. /ДЗ "Дніпропетровська медична академія". – Захищена 02.12.2016.

УДК 617.58: 616 - 616.001.4 - 089.

206 с.: 17 табл., 55 іл. – Бібліогр.: 221 назва.

Дисертація присвячена актуальній проблемі хірургічного лікування хворих з глибокими локалізованими дефектами покривних тканин нижніх кінцівок. Проведено порівняльний аналіз результатів застосування базових та модифікованих методик переміщення комплексів тканин на живлячій ніжці, що включає одну або декілька перфорантних судин. Впровадження розробленого протоколу КТ-ангіографічного дослідження перфорантних судин нижніх кінцівок дозволило зменшити питому вагу некритичних ускладнень з 68,9 $\pm$ 8,6 % до 40 $\pm$ 9,8 %, та, відповідно, кількість повторних хірургічних втручань у пацієнтів з 44,8 $\pm$ 9,2 % до 16 $\pm$ 7,3 %, а також скоротити строки лікування в стаціонарі з 39,4 [32;46,8] до 23 [17;29] ліжко-днів. Застосування розробленої методики вакуумного периметричного дренирування підклатвеного простору при переміщенні комплексів тканин на судинній ніжці дозволило знизити частку некритичних ускладнень з 58,8 $\pm$ 8,4 % до 30 $\pm$ 10,2 %, а також потребу в проведенні реоперацій з 44,1 $\pm$ 9,2 % до 15,0 $\pm$ 5,6 % як при базовій, так і при модифікованій програмі передопераційного обстеження. Використання

методу переміщення тканин на декількох живлячих перфорантних судинах дозволило знизити частку як критичних, так і некритичних післяопераційних ускладнень (0% та 13,8 $\pm$ 6,4 %, відповідно). Потреба в повторному оперативному втручанні була відсутня. Спостерігається помірне та значне покращення за всіма напрямками якості життя, що корелює з більш сприятливим перебігом післяопераційного періоду.

76.08.17.0674/0416U005633

Лабій Юрій Анатолійович. Шляхи підвищення резистентності емалі зубів у дітей, хворих на системну гіпоплазію, що проживають в районах із різним антропогенним забрудненням: Дис... к.мед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Івано-Франківський національний медичний університет". – Захищена 25.11.2016.

УДК 616.314.13-007.23+616.314-056+616.314-085 + 613.955+574+616.314-084.

168 с.: 24 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 276 назв.

Дисертація присвячена вивченню впливу забруднювачів довкілля на розвиток системної гіпоплазії емалі в дітей та підвищенню ефективності її лікування. Доведено взаємозв'язок поширеності та ступеня важкості хвороби з видом ксенобіотика, зниженням рівня гуморального імунітету, порушенням мінерального гомеостазу. Дослідженням у найближчі та віддалені терміни клінічних і лабораторних даних доведена ефективність лікувально-профілактичного комплексу, який включав місцевий засіб "Емаль герметизуючий ліквід" та ендогенне застосування "Атоксіл", "Імуноплюс" і "Кальцій-Остеовіт". Галузь - медицина.

76.08.17.0675/0416U005640

Мельник Світлана Володимирівна. Анестезіологічне забезпечення трансдуоденальних ендоскопічних оперативних втручань на біліарній системі: Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. – Захищена 25.11.2016.

УДК 616.072.1+616-089+615.21+616.366-003.

138 с.: 21 табл., 30 іл. – Бібліогр.: 167 назв.

Наукова робота присвячена удосконаленню анестезіологічного забезпечення та покращення умов виконання, підвищення безпеки та покращення результатів трансдуоденальних ендоскопічних оперативних втручань на біліарній системі. При ретроспективному вивченні результатів виконання трансдуоденальних ендоскопічних хірургічних втручань без загальної анестезії встановлено велику кількість ускладнень: у 4,6% хворих ларингоспазм, у 2,2% бронхоспазм, у 4,1% інтраопераційний гіпертонічний криз, у 2,3% хворих

серцеві аритмії, у 1,8% нестабільність гемодинаміки, у 32% втручання було припинено через технічні причини, у 12,9% хворих втручання було припинено через відмову хворих. На проспективному етапі проаналізовано результати трьох варіантів анестезіологічного забезпечення при проведенні ендоскопічної ретроградної холангіопанкреатографії. Загальна анестезія із збереженням самостійним диханням не викликає значущих змін гемодинаміки, але спричинює зниження індексу оксигенації, помірну гіперкаліємію, підтримує високий інтраопераційний вміст кортизолу та зниження ANI-індексу і зростання часу на виконання психометричного тесту. Загальна анестезія з інтубацією трахеї та штучною вентиляцією легень не викликає значущих змін гемодинаміки, оксигенації і альвеолярної вентиляції, зменшує в бік норми рівень кортизолу в крові, створює підґрунтя для зменшення часу на виконання психометричного тесту, але супроводжується зниженням BIS-індексу та підвищення rSpO₂. Загальна анестезія на тлі респіраторної підтримки SIMV через гастро-ларингеальну трубку забезпечує гемодинамічну

стабільність, оптимальну оксигенацію/вентиляцію, нормалізацію рівня кортизолу, зменшення часу виконання тесту "виходу з лабіринту" та підвищення церебральної оксигенації.

76.08.17.0676/0416U005641

Жихарський Роман Володимирович. Диференційований підхід до хірургічної тактики лікування лейоміоми матки у жінок репродуктивного віку: Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. – Захищена 08.12.2016.

УДК 618.14:616-006.36-07-08.

140 с.: 29 табл., 29 іл. – Бібліогр.: 192 назви.

У дисертаційній роботі приведено нове рішення актуальної задачі сучасного акушерства та гінекології - підвищення ефективності відновлення репродуктивної функції і зниження частоти ускладнень при наступній вагітності та пологах у жінок з лейоміомою. На підставі ретроспективного аналізу результатів міомектомії у жінок в залежності від застосованого оперативного доступу, від локалізації вузлів і настання вагітності розроблений алгоритм диференційованого підходу до хірургічного лікування лейоміоми матки, а також патогенетично обґрунтована, розроблена і впроваджена методика міомектомії з плазмоліфтингом, введенням протиспайкового бар'єру і призначенням комплексу препаратів, які поліпшують репарацію гладеньком'язової тканини, що у сукупності привело до підвищення частоти формування спроможного рубця на матці і настання вагітності, зниження акушерських ускладнень під час наступної вагітності і пологів.

76.08.17.0677/0416U005642

Габорець Тетяна Леонідівна. Профілактика і прогнозування акушерських та перинатальних ускладнень у жінок з ВІЛ-асоційованим туберкульозом: Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. – Захищена 09.12.2016.

УДК 618.3/5:616-053.31-06:616.988.828+616.982.2.

177 с.: 9 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 218 назв.

Дисертація присвячена проблемі акушерських та перинатальних ускладнень, які виникають у вагітних, хворих на ВІЛ-асоційований туберкульоз, та можливостям їх попередження, питанням організації надання медичної допомоги ВІЛ-інфікованим жінкам в залежності від наявності та активності у них захворювання на туберкульоз. Встановлено високу частоту акушерських та перинатальних ускладнень, випадки материнської та перинатальної смертності у ВІЛ-інфікованих жінок, хворих на активний туберкульоз. За результатами дослідження визначені фактори ризику щодо захворювання на туберкульоз ВІЛ-інфікованої вагітної, на основі яких розроблено анкету ВІЛ-інфікованої вагітної для встановлення групи високого ризику щодо захворювання на туберкульоз під час вагітності. Розроблено алгоритми ведення ВІЛ-інфікованих вагітних, хворих на активний туберкульоз легень, та ВІЛ-інфікованих вагітних, вагітність у яких настала на фоні залишкових змін перенесеного туберкульозу. Розроблено та впроваджено лікувально-профілактичну методику ведення вагітності у ВІЛ-інфікованих жінок із залишковими змінами перенесеного туберкульозу легень, застосування якої дозволить знизити частоту акушерських та перинатальних ускладнень.

76.08.17.0678/0416U005643

Бунятова Олена Олексіївна. Оптимізація тактики лікування порушень менструальної

функції на фоні хронічних запальних процесів репродуктивної системи у жінок, які багато народжують: Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. – Захищена 25.11.2016.

УДК 618.17/.5-002.2-055.28-06:618.173-08.

137 с.: 41 табл. – Бібліогр.: 254 назви.

Наукова робота присвячена підвищенню ефективності лікування порушень менструальної функції на фоні хронічних запальних процесів репродуктивної системи у жінок, які багато народжували на підставі вивчення клініко-ендокринологічних, імунологічних і мікробіологічних змін, а також удосконалення алгоритму діагностичних і лікувально-профілактичних заходів. Встановлено структуру і основні клінічні прояви порушень менструальної функції на фоні хронічних запальних процесів репродуктивної системи у жінок, які багато народжували. Розширено наявні дані про їх патогенез на підставі одержаних ендокринологічних, мікробіологічних і імунологічних даних і їх взаємозв'язку з клінічними проявами. Одержані результати дозволили науково обґрунтувати необхідність удосконалення існуючих лікувально-профілактичних заходів щодо підвищення ефективності лікування порушень менструальної функції на фоні хронічних запальних процесів репродуктивної системи у жінок, які багато народжували. Встановлено найбільш інформативні клінічні, ендокринологічні, мікробіологічні та імунологічні маркери для оцінки ефективності лікувально-профілактичних заходів. Вдосконалено методику поетапних лікувально-профілактичних заходів на основі додаткового використання медикаментозної корекції. Запропоновано методи контролю за клінічним перебігом періоду відновлення менструальної функції і профілактики рецидиву запальних процесів у жінок, які багато народжували.

76.08.17.0679/0416U005644

Гузь Володимир Ігорійович. Плацентарна дисфункція у жінок з рубцем на матці після кесарева розтину та консервативної міомектомії: Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. – Захищена 09.12.2016.

УДК 618.36-008.6-02:618.141-089.85-003.92-085.

127 с.: 51 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 270 назв.

Наукова робота присвячена вивченню порівняльних аспектів плацентарної дисфункції у жінок з рубцем на матці після кесарева розтину та консервативної міомектомії на підставі оцінки клініко-лабораторних, гормональних, функціональних і морфологічних особливостей формування та функціонального стану фетоплацентарного комплексу. Науково обґрунтовано роль рубця на матці після кесарева розтину та консервативної міомектомії в генезі плацентарної дисфункції. Показано, що рубець на матці після консервативної міомектомії не викликає порушень функціонального стану фетоплацентарного комплексу, при цьому частота плацентарної дисфункції у цих жінок значно менше у порівнянні з рубцем на матці після кесарева розтину. Представлено ендокринологічні, дисметаболічні, імунологічні особливості у вагітних жінок з рубцем на матці та їх взаємозв'язок з причиною рубця - кесарів розтин або консервативна міомектомія, а також з розвитком плацентарної дисфункції. Отримані дані дозволили науково обґрунтувати необхідність ранньої діагностики плацентарної дисфункції у жінок з рубцем на матці після кесарева розтину та консервативної міомектомії та підвищення рівня вагінальних пологів з метою зниження частоти порушень постнатальної адаптації новонароджених.

76.08.17.0680/0416U005666

Ломтева Вікторія Олександрівна. Клініко-соціальна характеристика хворих на параноїдну шизофренію з різними варіантами самостигматизації: Дис... к.мед.н. /Український науково-дослідний інститут соціальної і судової психіатрії та наркології. – Захищена 13.12.2016.

УДК 616.895.87-092.

205 с.: 49 табл., 52 іл. – Бібліогр.: 251 назва.

На підставі комплексного динамічного дослідження клініко-соціальних характеристик 109 хворих на ПШ з різними варіантами СС запропоновано удосконалення реабілітаційних заходів, які спрямовані на покращення СФ та якості життя цих хворих. Вивчено клініко-соціальні характеристики хворих на ПШ з урахуванням гендерних розбіжностей. Досліджено феномен СС хворих на ПШ, виділені його варіанти (арестриктивний, інтраарестриктивний, екстраарестриктивний і змішаноарестриктивний) та оцінений їх вплив на СФ пацієнтів. Вивчено феномен комплайенсу у хворих на ПШ та чинники, які впливають на його рівень та динаміку. Удосконалена психоосвітня програма для хворих на ПШ з урахуванням варіанту СС, а також оцінена її ефективність шляхом визначення фактору комплайенсу "відношення до медикації" в динаміці лікування та катамнестичного дослідження тривалості ремісії. В залежності від типу СС в психоосвітній програмі більшість уваги приділялось клінічним проявам хвороби та лікуванню, відношенню до поняття психічно хворого, можливостям відновлення хворих на шизофренію та взаємовідносинам з оточуючими.

76.08.17.0681/0416U005695

Ємець Оксана Вікторівна. Особливості клінічного перебігу atopічних захворювань у дітей в залежності від поліморфізму генів, що кодуєть білки лізосомного та протеасомного протеолізу: Дис... к.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищена 15.12.2016.

УДК 616.053.2-056.3-036.1:575.113.

162 с.: 38 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 187 назв.

Дисертація присвячена вирішенню завдання підвищення ефективності прогнозування ризику розвитку, перебігу та лікування atopічних захворювань шляхом дослідження впливу поліморфізмів генів ATG5 та ROMP на клінічний перебіг бронхіальної астми, atopічного дерматиту та алергічного риніту у дітей. Мінорний генотип TT rs510432 гена ATG5 асоціюється з розвитком atopічних захворювань та у 33,67 % здорових осіб зустрічається мажорний генотип зазначеного гена. 52,04 % і 43,87 % дітей, відповідно, є гетерозиготами. У 29,60 % і у 21,43 % визначається мінорний алельний варіант TT rs510432 гена ATG5 ($p < 0,05$). Мінорний генотип TT rs510432 гена ATG5 асоційований із манифестацією бронхіальної астми у віці до 3 років ($p < 0,05$). Середнє значення ОФВ1 у хворих, що мають мінорний генотип TT rs510432 гена ATG5, є достовірно нижчим, ніж у пацієнтів з мажорним генотипом СС зазначеного гена ($p < 0,05$). Ризик розвитку atopічних захворювань у дітей з мінорним генотипом TT rs510432 гена ATG5 складає 72,04 %, з гетерозиготним варіантом - 67,92 %, з мажорним генотипом - 29,41 %. Поліморфізми rs510432 гена ATG5 та rs4769628 гена ROMP мають антагоністичну взаємодію. Мінорний алель G rs4769628 гена ROMP має протективне значення в розвитку atopічних захворювань у дітей. У 62,26 % хворих на atopічні захворювання і у 53,06 % здорових дітей зустрічається мажорна алель rs4769628 гена ROMP. 33,67 % і 37,76 % дітей, відповідно, мають гетерозиготний варіант AG. Мінорний генотип GG у дітей, хворих на atopічні хвороби, не зустрічається, 9,18 % здорових осіб є носіями мінорної алелі

($p < 0,05$). Обґрунтовано доцільність проведення дослідження rs510432 гена ATG5 та rs4769628 гена ROMP для прогнозування ефективності стандартного лікування atopічних захворювань.

76.08.17.0682/0416U005706

Мунтян Олена Вікторівна. Порівняльна оцінка ефективності засобів і методів місцевого знеболення при лікуванні карієсу зубів та пульпіту: Дис... к.мед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет". – Захищена 09.12.2016.

УДК 616.314 - 002+616.314.18:616-089.5.

188 с.: 20 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 247 назв.

Дисертація присвячена підвищенню ефективності місцевої ін'єкційної анестезії при лікуванні пацієнтів з карієсом зубів і пульпітом шляхом розробки та клініко-функціонального, психологічного і експериментального обґрунтування алгоритму вибору премедикації, засобів, технологій анальгезії та порівняльної оцінки їх знеболювальної дії і впливу на стан мікроциркуляторного русла пульпи.

76.08.17.0683/0416U005707

Бліхарський Юрій Зіновійович. Особливість резекції та анастомозу тонкої кишки в умовах загального перитоніту: Дис... к.мед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет". – Захищена 09.12.2016.

УДК 616.341-089-06:616.381-002.

146 с.: 15 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 205 назв.

Дисертацію присвячено проблемі надійності тонкокишкових анастомозів та способам їхнього дослідження. Робота складається з клінічної та експериментальної частини. В експерименті на кролях, запропоновано оцінювати загоєння кишкової рани за біологічною герметичністю; динамікою синтезу колагену; вираженістю основних патоморфологічних процесів.

76.08.17.0684/0416U005720

Даньчак Світлана Володимирівна. Клініко-патогенетичне обґрунтування оптимізації лікування хворих на подагру в поєднанні з неалкогольним стеатогепатитом: Дис... к.мед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського". – Захищена 02.12.2016.

УДК 616-002.78-06:616.36-002-003.826.

195 с.: 39 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 342 назви.

Дисертація присвячена оптимізації лікування хворих на подагру в поєднанні з неалкогольним стеатогепатитом шляхом формулювання клініко-патогенетичних передумов його виникнення, ранньої діагностики, та використання у комплексній терапії збагачених соєвих фосфоліпідів та L-глутатіону. Вивчено структуру супутньої патології, порушення морфо-функціонального стану печінки, а також проаналізований клінічний перебіг подагри у хворих з неалкогольним стеатогепатитом у відповідності до дисметаболических змін. Проведений кореляційний аналіз клінічної симптоматики подагри, морфо-функціональних змін печінки з урахуванням рівня гіперурикемії і метаболічних порушень та встановлено клініко-патогенетичні предиктори виникнення неалкогольного стеатогепатиту. Оцінений вплив стандартної та модифікованої терапії з включенням у програму лікування збагачених соєвих фосфоліпідів та L-глутатіону на динаміку морфо-функціональних змін печінки та клінічних проявів у хворих на подагру в поєднанні з неалкогольним стеатогепатитом. Розроблено алгоритм ранньої діагностики та комплексного лікування хворих на подагру в поєднанні з

неалкогольним стеатогепатитом. Обґрунтовано доцільність додаткового застосування збагачених соєвих фосфоліпідів та L-глутатіону у хворих на подагру в поєднанні з неалкогольним стеатогепатитом.

76.08.17.0685/0416U005725

Кетов Валерій Геннадійович. Оптимізація хірургічного лікування аденокарцином анального каналу з використанням сфінктерозберігаючих технологій: Дис... к.мед.н. /Донецький національний медичний університет ім. М. Горького. – Захищена 08.12.2016.

УДК 616.352-006.6-089.844.

134 с.: 24 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 179 назв.

Об'єкт дослідження - хворі на аденокарциному анального каналу; мета - поліпшення безпосередніх і віддалених результатів лікування аденокарцином анального каналу шляхом впровадження сфінктерозберігаючих методів оперативного втручання; методи - клінічний, анкетний, лабораторні, інструментальні, морфологічний, статистичні; новизна та результати - вперше на великому клінічному матеріалі вивчено поширеність пухлинного процесу в анальному каналі і морфологічну структуру аденокарцином, отримані безпосередні та віддалені результати різних варіантів лікування раку зазначеної локалізації, у порівняльному аспекті вивчено частоту і характер інтраопераційних і післяопераційних ускладнень, одно-, три- та п'ятирічну виживаність хворих, а також показники інконтиненції і якість життя хворих з аденокарциномами анального каналу, які перенесли черевно-промежину екстирпацію або черевно-анальну резекцію прямої кишки, вперше показано, що виконання сфінктерозберігаючих операцій при аденокарциномах анального каналу не супроводжується збільшенням частоти періопераційних ускладнень, не призводить до погіршення віддалених результатів лікування, сприяє зменшенню частоти післяопераційних ускладнень і дозволяє позбавити хворих від постійної колостоми, визначено основні фактори ризику післяопераційних ускладнень і несприятливих віддалених результатів лікування аденокарцином анального каналу, доведено доцільність виконання первинно-відновлюючих сфінктерозберігаючих операцій і можливість їх застосування у хворих з ураженням замикального апарату прямої кишки, визначено й обґрунтовано показання та протипоказання до застосування сфінктерозберігаючих операцій при аденокарциномах анального каналу; впроваджено - в практику КЛПУ "Міський міжрайонний онкологічний диспансер" (м. Маріуполь), КЛПУ "Міський онкологічний диспансер" (м. Краматорськ), КЗОЗ "Обласний клінічний онкологічний центр" (м. Харків), КЗ ДОР "Клінічний онкологічний диспансер" (м. Дніпро), а також у педагогічний процес Донецького національного медичного університету ім. М. Горького; галузь використання - лікувально-діагностичний процес онкологічних і хірургічних відділень, науковий і педагогічний процеси кафедр онкології та хірургії медичних навчальних закладів.

76.08.17.0686/0416U005731

Бойчук Віра Богданівна. Роль інтестинальних гормонів та пепсиногенів у розвитку гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби, що поєднується з ендемічним зобом в умовах йододефіциту та підходи до її диференційованої терапії: Дис... к.мед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Івано-Франківський національний медичний університет". – Захищена 25.11.2016.

УДК 616.329+616.441-006.5+577.175.173+546.15+616-08.

201 с.: 49 табл., 29 іл. – Бібліогр.: 234 назви.

Досліджено особливості клінічних проявів та характер змін слизової оболонки нижньої третини стравоходу у 80 хворих на гастроєзофагеальну рефлюксну хворобу та в 40 - її поєднання з ендемічним зобом. Установлено різноспрямовані зміни рівнів гастрину-17, холецистокініну-панкреозиміну та пепсиногенів I, II у хворих, що супроводжувались різним характером гастроєзофагеальних рефлюксів, порушенням моторики езофагогастральної зони та функції щитоподібної залози, що слугувало обґрунтуванням до використання комплексної терапії з включенням інгібітора протонної помпи, прокінетика, препарату урсодезокси-холевої кислоти та йоду. Галузь - медицина.

76.08.17.0687/0416U005737

Гаврилук Олександра Анатоліївна. Оптимізація комплексної терапії хворих на тяжкі форми псоріазу з урахуванням показників регуляції запалення: Дис... к.мед.н. /ДУ "Інститут дерматології та венерології НАМН України". – Захищена 30.11.2016.

УДК 616.517-036.17-008.9-092-085.

194 с.: 34 табл., 32 іл. – Бібліогр.: 270 назв.

Об'єкт дослідження - тяжкі форми псоріазу (псоріатична еритродермія, пустульозний, ексудативний та артропатичний псоріаз). Мета дослідження - підвищення ефективності лікування хворих на тяжкі форми псоріазу шляхом розробки комплексного методу терапії на підставі вивчення показників регуляції запалення. Методи дослідження: клінічні, біохімічні, імунологічні, інструментальні, статистичні. Дисертація присвячена комплексному вивченню показників регуляції запалення при тяжких формах псоріазу, розробці методу лікування із залученням додатково засобів, спрямованих на редукцію процесів запалення, дегенеративно-дистрофічних змін у суглобах, резорбції кісткової тканини та покращення мікроциркуляції. Встановлено роль порушень показників регуляції запалення у патогенезі псоріазу. Визначено участь епідермальних факторів росту не тільки в процесах гіперпроліферації кератиноцитів а й резорбції кісткової тканини. Показано залежність ступеня змін лабораторних показників від ступеня тяжкості дерматозу та активності суглобового синдрому. Розроблено комплексний метод лікування хворих на тяжкі форми псоріазу та доведено його ефективність. Результати дослідження впроваджено у практичну роботу Державної установи "Інститут дерматології та венерології НАМН України", Київської міської клінічної шкірно-венерологічної лікарні, Комунального закладу охорони здоров'я "Обласний клінічний шкірно-венерологічний диспансер № 1" (м. Харків), Комунальної установи "Запорізький обласний шкірно-венерологічний клінічний диспансер" Запорізької обласної ради, Полтавського обласного клінічного шкірно-венерологічного диспансеру, Кременчуцького обласного шкірно-венерологічного диспансеру. Галузь використання - дерматовенерологія.

76.08.17.0688/0416U005744

Штефан Анатолій Васильович. Обґрунтування етіопатогенетичного ортопедичного лікування м'язово-суглобової дисфункції скронєво-нижньощелепного суглоба, що обумовлена порушенням міжоклюзійних співвідношень зубних рядів: Дис... к.мед.н. /Вищий державний навчальний заклад України "Українська медична стоматологічна академія". – Захищена 29.11.2016.

УДК 616.314.26-06: [616.724+616.716.4+616.724]-008.6-089.23-084.

167 с.: 17 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 227 назв.

Результати клінічних, лабораторних та функціональних досліджень дозволили встановити причини, що призводять до порушення міжоклюзійного простору та встановлено їх вплив на виникнення дисфункції СНЩС оклюзійного генезу. Запропонований комплекс загальноклінічних та спеціальних методів обстеження є простим, доступним і ефективним для діагностики функціональних порушень жувальної системи в цілому, що суттєво впливає на якість лікування, а карта обстеження пацієнтів з дисфункцією СНЩС дозволяє вдосконалити та уніфікувати діагностичний процес, систематизувати план лікувальних заходів. Спираючись на результати загальноклінічних та спеціальних методів обстеження хворих, для практичної медицини запропонований патогенетично обґрунтований алгоритм комплексного лікування пацієнтів з дисфункцією СНЩС, який надає можливість скоротити термін лікування та підвищити його ефективність. Висвітлені проблеми протетичних заходів та шинотерапії в комплексі з іншими методами лікування, які є основними етіопатогенетичними методами при усуненні дисфункції СНЩС оклюзійного генезу, що дозволяє досягти нормалізації жувального тиску, як за напрямком, так і за величиною, відновлення скоординованої функції жувальних м'язів та скронево-нижньощелепного суглоба.

76.08.17.0689/0416U005745

Рябушко Наталія Олексіївна. Клініко-лабораторне обґрунтування покращення процесу адаптації до знімних зубних протезів у хворих на ішемічну хворобу серця:

Дис... к.мед.н. /Вищий державний навчальний заклад України "Українська медична стоматологічна академія". – Захищена 29.11.2016.

УДК [616.314-77-071:616.12-005.4]-003.96.

159 с.: 14 табл., 32 іл. – Бібліогр.: 255 назв.

Дисертація є клінічною роботою, яка присвячена покращенню умов процесу адаптації до знімних протезів у хворих на ішемічну хворобу серця за рахунок додаткового включення до складу реабілітаційних заходів патогенетично обґрунтованого лікувально-профілактичного комплексу. Як показали наші дослідження при комплексному лікуванні протягом 80-100 днів температура слизової оболонки в порожнині рота достовірно підвищувалася: у фронтальній ділянці з вестибулярного боку по перехідній складці на верхній щелепі - на $0,42 \pm 0,01^\circ$, у фронтальній ділянці з вестибулярного боку по перехідній складці на нижній щелепі - на $0,6 \pm 0,01^\circ$ і в передній третини твердого піднебіння - на $0,43 \pm 0,01^\circ$. Також за даними реовазографії ми встановили зниження тонуусу артерій і артеріол, збільшення артеріального припливу, підвищення тонуусу вен і зменшення явищ венозного застою. Амілолітична активність зросла в 7,6 рази, а вміст а-дефензину в ротовій рідині зріс до 83,65%.

76.08.17.0690/0416U005746

Стебловський Дмитро Валерійович. Клініко-морфологічне та біомеханічне обґрунтування методик підйому та мобілізації шкірно-жирових клаптів у соскоподібній ділянці:

Дис... к.мед.н. /Вищий державний навчальний заклад України "Українська медична стоматологічна академія". – Захищена 30.11.2016.

УДК 616.742-001-089-071;616.742:616-001;616-089;616-071.

164 с.: 28 табл., 48 іл. – Бібліогр.: 164 назви.

Дисертаційна робота присвячена питанням підвищення ефективності хірургічного лікування пацієнтів з калловухістю та інволюційним птозом шкіри нижньої зони обличчя шляхом визначення оптимальних меж відшарування та натягнення шкірно-жирових клаптів у соскоподібній ділянці.

На основі морфологічних досліджень можна дійти до висновку, що під час проведення оперативних втручань в соскоподібній ділянці, треба враховувати довжину розтягнення шкірно-жирових клаптів. При їх деформації в межах 5-10 мм помітних патологічних змін виявлено не було, це оптимальна мінімальна та максимальна межа біомеханічних показників при проведенні подібних втручань. Аналізуючи результати оцінки косметичної отопластики, можемо зробити висновок, що якість корекції вираженості противозавитка та його ніжок і конхо-скафального кута під час проведення косметичної отопластики більш ефективна при її проведенні за модифікованою методикою. В 2 групі не було зафіксовано негативного та задовільного результатів, а показник відмінно вищий ніж в 1 групі на 40%. Аналіз результатів оцінки нижньої ритидектомії показав, що загоєння рубцевозмієних тканин та якість корекції подвійного підборіддя та овалу обличчя під час нижньої ритидектомії більш ефективна при її проведенні за модифікованою методикою. В 4 групі не було зафіксовано негативного та лише 1 (6,67%) випадок задовільного результатів, а показник відмінно вищий ніж в 3 групі на (53,44%).

76.08.17.0691/0416U005759

Кирилюк Софія Ярославівна. Клініко-патогенетичні особливості розсіяного склерозу та вивчення ефективності сучасних методів його лікування: Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика МОЗ України. – Захищена 15.12.2016.

УДК 616.832-004.2-036-02-08.

203 с.: 47 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 240 назв.

Дисертаційна робота присвячена удосконаленню діагностичної тактики та оптимізації лікування хворих на розсіяний склероз на підставі даних комплексного імунологічного та нейропсихологічного дослідження.

76.08.17.0692/0216U000044

Прогностичні критерії метаболічних порушень у дітей з соматичною патологією в екосоціальних умовах Тернопільської області:

Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського"; Керівник Федорців Ольга Євгенівна. – ДР 0113U001240. УДК 616.12-008.331.1-06:616.12/14-07]-053.2.

109 с.

Звіт про НДР: 109 с., 24 рис., 23 табл., 58 джерел. Об'єкт дослідження: діти з хронічною гастроуденальною патологією, хронічною гепатобілярною патологією, атопічним дерматитом і з бронхіальною астмою. Мета роботи - удосконалити та оптимізувати ранню діагностику, лікування та профілактику метаболічних порушень у дітей з соматичною патологією в екосоціальних умовах Тернопільської області шляхом комплексного клініко-лабораторно-інструментального обстеження. Доведено, що інфікування вірусом Епштейна-Барр та цитомегаловірусом дітей сприяє розвитку гастроуденальної патології, її прогресуванню та хронізації. Відзначено, що у дітей із гепатобілярною і гастроуденальною патологією спостерігається висока частота супутніх паразитарних інвазій (лямбліоз, аскаридоз, ентеробіоз, трихоцефалоз, токсокароз, ехінококоз, стронгілоїдоз, опісторхоз). Встановлено, що інфікування паразитами впливає на перебіг гастроуденальної та гепатобілярної патологій. Виявлено зміни з боку субпопуляційного складу лімфоцитів, зсуви в системі цитокінів дітей з патологією гастроуденальної та гепатобілярної ділянок, різниця яких корелює з інфікуванням паразитами. Розроблено прогностично-діагностичну таблицю для дітей з хро-

нічною гастроуденальною та гепатобілярною патологією для прогнозування супутнього інфікування паразитами на основі вивчення клінічних, параклінічних та імунологічних показників. Досліджено позитивний вплив Лацидофілу на регенерацію слизової оболонки шлунка і рівень ерадикації при включенні його в комплексну терапію дітей з деструктивними захворюваннями гастроуденальної зони. Для доклінічної діагностики метаболічних порушень кісткової тканини в дітей з гепатобілярною патологією розроблено діагностичну таблицю. На основі вивчення анамнезу життя, результатів клініко-лабораторного і денситометричного обстеження враховано найбільш інформативні критерії доклінічної діагностики щодо розвитку остеопорозу. Досліджено особливості клінічного перебігу бронхіальної астми у дітей з порівняльною характеристикою психологічного типу особистості, стану їх емоційної стійкості та особистісної тривожності. Набула подальшого розвитку гіпотеза про порушення серцевої діяльності у хворих на бронхіальну астму, досліджено зв'язок цих порушень із гострими гіпоксичними змінами, що в подальшому спричиняє розвиток вторинної міокардіодистрофії. Удосконалено оцінку стану клітинної та гуморальної ланок імунітету в залежності від вікової структури хворих та вираженості бронхообструктивного синдрому. Вперше в практиці алергології доведено, що застосування препарату "Ксенодерм" в комплексному лікуванні atopічного дерматиту у дітей суттєво підвищує його клінічну ефективність, позитивно впливає на зворотню динаміку провідних клінічних синдромів, нормалізує показники гуморального і клітинного імунітету. Вивчено особливості перебігу atopічного дерматиту залежно від ступеня тяжкості у різні вікові періоди у дітей на сучасному етапі. Методи дослідження - клінічні (збір скарг та анамнезу, об'єктивне обстеження); загально-лабораторні (загальний аналіз крові, біохімічний аналіз крові, загальний аналіз сечі); імунологічні (IL-8, IL-10, ендотелін-1, IgA, IgM, IgG, CD3+, CD4+, CD8+, CD16+, CD22+); інструментальні (УЗД органів черевної порожнини, рН-метрія, ультрасонографія); Результати НДР упроваджені в пульмонологічному і II педіатричному відділеннях Тернопільської обласної дитячої клінічної комунальної лікарні.

76.08.17.0693/0216U000045

Структурно-метаболічні зміни кори головного мозку, нирок і печінки, зумовлені хронічною неопластичною інтоксикацією і компонентами цитостатичної терапії, та їх сорбційна корекція: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського"; Керівник Лісничук Наталія Євгенівна. – ДР 0113U001276. УДК 616.34-006.04-085-06:[616.831.31+616.61+616.36]-091.8-092.9.

46 с.

За умов експериментально змодельованого неопластичного процесу розвиваються істотні метаболічні порушення, які проявляються: посиленням проявів синдрому ендотоксемії, а саме підвищенням проникності еритроцитарних мембран та накопиченням фракцій середньомолекулярних пептидів різної молекулярної маси; вираженими змінами клітинної і гуморальної ланок імунної системи (зростанням кількості апоптично- та некротичнозмінених CD3-лімфоцитів у тканині нирки; зниженням кількості фагоцитуючих мононуклеарів та їх поглинальної здатності; збільшенням концентрацій сироваткових IgA, IgM, IgG та IgE та циркулюючих імунних комплексів; істотними змінами цитокінового профілю; розвитком оксидативного стресу та дисбалансом функціонування факторів антиоксидантного захисту; достовірними змінами показників функціонального стану нирок і є первинними патогенетичними механізмами роз-

витку змін структурних компонентів нирки при змодельованих патологічних умовах. Структурні зміни нирок при експериментальному канцерогенезі морфологічно характеризуються порушенням мікроциркуляції у нирковому тільці та перитубулярній сітці, деструктивні зміни епітеліоцитів проксимальних і дистальних канальців негативно впливають на фазний характер сечоутворення. За умов цитостатичної терапії хімічно індукваного аденокарциноматозу товстої кишки виявлено: прогресування дисфункції факторів неспецифічного клітинного імунітету; подальшу активацію гуморальної ланки імунітету з розвитком активної алергізації та накопиченням ЦІК; гіперпродукцію про- та протизапальних цитокінів IL-1, IL-4, IL-6, IL-10 і TNF-1 та істотне зниження концентрації IL-2; посилення активності процесів апоптозу і некрозу CD3-лімфоцитів; виражене накопичення продуктів ліпопероксидації і зростання проявів ендотоксемії; поглиблення дисбалансу та функціональної недостатності ферментативної і глутатіон-залежної ланок антиоксидантної системи. Хімічно індукований канцерогенез та застосування компонентів цитостатичної терапії призводять до поглиблення змін всіх структурних компонентів нирки експериментальних тварин. Субмікроскопічно у ниркових тільцях відбувається деструкція компонентів фільтраційного бар'єру, значно змінюється ультраструктура епітеліоцитів проксимальних і дистальних канальців, що негативно впливає на гістофізіологію органа. Застосування вуглецевого ентеросорбенту "Карболайн" призводить до суттєвого зниження проявів ендотоксемії, пригнічення процесів прооксидації та відновлення функціональної активності обох ланок антиоксидантного захисту, а також нормалізації показників функціонального стану нирки. Встановлено позитивний вплив ентеросорбції на стан клітинної та гуморальної ланок імунітету: виявлено істотне зменшення відсотку апоптично- та некротичнозмінених CD3-лімфоцитів у тканині досліджуваних органів; відновлення фагоцитарної активності лейкоцитів, суттєве зменшення концентрації ЦІК; тенденцію показників цитокінового профілю до нормалізації та відновлення пропорційного і збалансованого синтезу основних класів імуноглобулінів. Використання ентеросорбенту "Карболайн" для корекції хронічної дії ДМГ та компонентів хіміотерапії знижує ступінь морфологічних порушень структурних компонентів нирки піддослідних тварин. Гістологічні та електронномікроскопічні дослідження встановили покращення стану цього органу та прояви у ньому процесів репаративної регенерації. Відновлення компонентів фільтраційного бар'єру, епітеліоцитів канальців нефрону, стінки синусоїдів, ядер і органел цитоплазми відображає оновлення функції досліджуваного органа.

76.08.17.0694/0216U000046

Клініко-патогенетичне обґрунтування корекції дефіцитних станів на фоні актуальних захворювань дитячого віку: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського"; Керівник Банадига Наталія Василівна. – ДР 0113U001237. УДК 616.155.194-06:612.015.3]-08-053.2.

89 с.

У дітей із актуальними соматичними захворюваннями виявлено високу частку дисгармонійного фізичного розвитку та дефіцитні стани. Встановлено, що залізодефіцитна анемія у дітей раннього віку супроводжується диселементозом та істотним дефіцитом CD3+, CD8+, CD4+, CD16+, виявлено підвищення активності каталази і рівня церулоплазміну. Розроблено алгоритм для діагностики диселементозу на фоні залізодефіцитної анемії, запропонована та апробована схема лікування анемії з доповненням традиційної терапії

комплексним мікроелементним препаратом, що пока-

ла добру позитивну динаміку клінічних симптомів, усунення проявів диселементозу та нормалізації показників системного імунітету.

76.08.17.0695/0216U002893

Генетична детермінованість профілактичних підходів при бронхіальній астмі у дітей: Заключний звіт /Вищий державний навчальний заклад України "Буковинський державний медичний університет"; Керівник Колоскова Олена Костянтинівна. – ДР 0114U002471. УДК 616.248-056.7-084-053.2.

171 с.

Робота присвячувалася вивченню особливостей перебігу бронхіальної астми у дітей шкільного віку з урахуванням поліморфізму генів детоксикації GSTM1 і GSTT1, а також мутації гена, що визначає активність eNOS, що дозволило оптимізувати індивідуалізовану лікувально-профілактичну тактику та підвищити економічну ефективність лікування дітей, хворих на бронхіальну астму

76.08.17.0696/0216U002894

Патогенетичні особливості формування синдрому системної запальної відповіді при поширених формах хіміорезистентного туберкульозу легень, удосконалення діагностики, оптимізація програми лікування та профілактики: Заключний звіт /Вищий державний навчальний заклад України "Буковинський державний медичний університет"; Керівник Тодоріко Лілія Дмитрівна. – ДР 0114U002473. УДК 616.24-002.5-07-08.039.71-092.

259 с.

Доведено перспективність застосування у комплексному лікуванні хворих на хіміорезистентний туберкульоз в інтенсивну фазу хіміотерапії біс-(гамма-L-глутаміл)-Лцистеїніл-біс-гліцин динатрієвої солі, аргініну глутамат та аргініну гідрохлорид за основними критеріями оцінки його ефективності, залежно від виявлених змін показників тиреоїдного гомеостазу, ендогенної інтоксикації, функціональної активності печінки, балансу про- та протизапальних цитокінів, рівня монооксиду нітрогену.

76.08.17.0697/0216U002895

Нейрогуморальні порушення при гострому інфаркті міокарда на тлі гіпертонічної хвороби і ниркової дисфункції, оптимізація лікування та профілактика ускладнень: Заключний звіт /Вищий державний навчальний заклад України "Буковинський державний медичний університет"; Керівник Тащук Віктор Корнійович. – ДР 0114U002474. УДК 612.8.06:616.127-005.8-06:616.12-008.333.1:616.61-008}-08-084.

431 с.

Розроблено новий, комплексний, патогенетично обґрунтований підхід до оптимізації медикаментозного лікування хворих на гострий інфаркт міокарда на тлі артеріальної гіпертензії та різними стадіями хронічної хвороби нирок і профілактики ремоделювання серця в умовах застосування антагоністів альдостерону - еплеренону.

76.08.17.0698/0216U002896

Обґрунтування профілактики, ранньої діагностики та лікування гнійно-септичних ускладнень гострої поєднаної хірургічної патології: Заключний звіт /Вищий державний навчальний заклад України "Буковинський державний медичний університет"; Керівник Польовий Віктор Павлович. – ДР 0112U003539. УДК 616.381-002.1-07-08.

155 с.

Предмет та об'єкт дослідження: хворі абдомінальну травму, гострий панкреатит, холецистит, механічну жовтяницю, гострий перитоніт, ускладнені виразки дванадцятипалої кишки і шлунку, травматичні пошкодження опонорухового апарату, експериментальні тварини. Мета науково-дослідної роботи: встановлення особливостей розвитку та перебігу гнійно-септичних ускладнень гострої поєднаної хірургічної патології та розробка на підставі отриманих результатів нових методів їх профілактики, ранньої діагностики та комплексного лікування. Завдання: встановити, за даними літератури та клініки, частоту зустрічальності, характер, механізми розвитку гнійно-септичних ускладнень гострої поєднаної хірургічної патології, визначити найбільш поширені, соціально та економічно значимі види патології, виявити особливості патогенезу гнійно-септичних захворювань, які недостатньо враховуються у існуючих алгоритмах лікування, вдосконалити схеми інфузійно-трансфузійної терапії у післяопераційному періоді, розробити і впровадити в клініку нові ефективні методи лікування та профілактики даного виду патології та ускладнень, оцінити їх ефективність

76.08.17.0699/0216U002897

Патогенетичне обґрунтування медикаментозного лікування хворих на ішемічну хворобу серця з врахуванням нейрогуморальних чинників факторів ризику та супутніх захворювань на стаціонарному та амбулаторному етапі реабілітації: Заклучний звіт /Вищий державний навчальний заклад України "Буковинський державний медичний університет"; Керівник Тащук Віктор Корнійович. – ДР 0112U003540. УДК 616.12-005.4:616.12] - 036.868 - 092 - 085.

190 с.

Предмет та об'єкт дослідження: хворі абдомінальну травму, гострий панкреатит, холецистит, механічну жовтяницю, гострий перитоніт, ускладнені виразки дванадцятипалої кишки і шлунку, травматичні пошкодження опонорухового апарату, експериментальні тварини. Мета науково-дослідної роботи: встановлення особливостей розвитку та перебігу гнійно-септичних ускладнень гострої поєднаної хірургічної патології та розробка на підставі отриманих результатів нових методів їх профілактики, ранньої діагностики та комплексного лікування. Завдання: встановити, за даними літератури та клініки, частоту зустрічальності, характер, механізми розвитку гнійно-септичних ускладнень гострої поєднаної хірургічної патології, визначити найбільш поширені, соціально та економічно значимі види патології, виявити особливості патогенезу гнійно-септичних захворювань, які недостатньо враховуються у існуючих алгоритмах лікування, вдосконалити схеми інфузійно-трансфузійної терапії у післяопераційному періоді, розробити і впровадити в клініку нові ефективні методи лікування та профілактики даного виду патології та ускладнень, оцінити їх ефективність

76.08.17.0700/0216U002898

Лікування, діагностика та профілактика захворювань і пошкоджень опорно-рухового апарату у хворих в йододефіцитному регіоні: Заклучний звіт /Вищий державний навчальний заклад України "Буковинський державний медичний університет"; Керівник Васюк Володимир Леонідович. – ДР 0112U003541. УДК 616.7-616.441-002]-07-084-08.

437 с.

Об'єкт дослідження: Первинна плацентарна дисфункція у вагітних I триместрі гестації - 291 жінок. Перинатальна патологія у новонароджених в ранньому неонатально-

му періоді (100 ч.). Предмет дослідження: частота, структура та причини плацентарної дисфункції, чинники ризику, стан фето-плацентарного комплексу. Мета дослідження. Розробити методи профілактики та лікування первинної плацентарної дисфункції на основі вивчення патогенезу морфо-функціональних змін децидуо-трофобластичного комплексу показників білків та гормонів вагітності, системи гемостазу, медико-генетичного дослідження. Удосконалити напрямки профілактики, діагностики та лікування дисметаболических порушень у новонароджених з ознаками морфо-функціональної незрілості при перинатальній патології. Завдання дослідження. 1. Провести ретроспективний аналіз факторів ризику первинної плацентарної дисфункції у жінок з ускладненим перебігом I триместру вагітності та несприятливим акушерсько-гінекологічним анамнезом. 2. Вивчити вплив первинної плацентарної дисфункції на подальший перебіг вагітності. 3. Дослідити показники гормонального статусу, білки вагітності при первинній дисфункції плаценти. 4. Дослідити показники системи гемостазу у вагітних при первинній дисфункції плаценти. 5. Вивчити морфологічні особливості децидуо-трофобластичного комплексу при первинній плацентарній дисфункції. 6. Вивчити ультрасонографічні особливості первинної дисфункції плаценти в I триместрі вагітності. 7. Провести медико-генетичне обстеження жінок з первинною плацентарною дисфункцією. 8. Теоретично обґрунтувати патогенез розвитку первинної плацентарної дисфункції в I триместрі вагітності. 9. Розробити та впровадити диференційні підходи до діагностики первинної плацентарної дисфункції при аномальному розміщенні плідного яйця в I триместрі вагітності. 10. Розробити та впровадити методи диференційованої профілактики первинної плацентарної дисфункції у жінок групи ризику. 11. Розробити та впровадити комплексні методи лікування первинної плацентарної дисфункції у жінок групи ризику. 12. Провести комплексне дослідження показників гомеостазу в новонароджених з ознаками морфо-функціональної незрілості при перинатальній патології. 13. Вивчити особливості гомеостазу у новонароджених з ознаками морфо-функціональної незрілості при перинатальній патології. 14. Вивчити показники функціонального стану кишечника у новонароджених при порушеннях адаптації в ранньому неонатальному періоді. 15. Розробити напрямки удосконалення діагностичних та лікувально-профілактичних заходів у новонароджених при перинатальній патології. Методи дослідження: Клінічно-функціональні, статистичні, біохімічні, морфологічні, гістохімічні, генетичні. Наукова новизна отриманих результатів: Вперше здійснено комплексне дослідження білковосинтезуючої, гормональної, імунологічної функції, децидуо-трофобластичного комплексу, а також встановлена роль системи гемостазу, антиоксидантної систем, генетичних та морфофункціональних порушень у розвитку первинної плацентарної дисфункції. Вперше розроблені комплексні методи корекції первинної плацентарної дисфункції та впровадження диференційної, прекоцепційної підготовки у жінок високої групи ризику. Удосконалені напрямки діагностики, лікування і профілактики перинатальної патології на основі вивчення гомеостатичних порушень у новонароджених з ознаками морфо-функціональної незрілості. Вперше проведені дослідження функціонального стану кишечника у новонароджених при перинатальній патології, визначені шляхи профілактики та корекції порушень.

76.08.17.0701/0216U002899

Фенотипова неоднорідність бронхіальної астми в дітей (діагностичні підходи, індивідуалізоване лікування, прогноз): Заключий звіт /Вищий державний навчальний заклад України "Буковинський державний медичний університет"; Керів-

ник Колоскова Олена Костянтинівна. – ДР 0112U003542. УДК 616.248-053.2-07-08.

280 с.

Об'єкт дослідження: Первинна плацентарна дисфункція у вагітних I триместрі гестації - 291 жінок. Перинатальна патологія у новонароджених в ранньому неонатальному періоді (100 ч.). Предмет дослідження: частота, структура та причини плацентарної дисфункції, чинники ризику, стан фето-плацентарного комплексу. Мета дослідження. Розробити методи профілактики та лікування первинної плацентарної дисфункції на основі вивчення патогенезу морфо-функціональних змін децидуо-трофобластичного комплексу показників білків та гормонів вагітності, системи гемостазу, медико-генетичного дослідження. Удосконалити напрямки профілактики, діагностики та лікування дисметаболических порушень у новонароджених з ознаками морфо-функціональної незрілості при перинатальній патології. Завдання дослідження. 1. Провести ретроспективний аналіз факторів ризику первинної плацентарної дисфункції у жінок з ускладненим перебігом I триместру вагітності та несприятливим акушерсько-гінекологічним анамнезом. 2. Вивчити вплив первинної плацентарної дисфункції на подальший перебіг вагітності. 3. Дослідити показники гормонального статусу, білки вагітності при первинній дисфункції плаценти. 4. Дослідити показники системи гемостазу у вагітних при первинній дисфункції плаценти. 5. Вивчити морфологічні особливості децидуо-трофобластичного комплексу при первинній плацентарній дисфункції. 6. Вивчити ультрасонографічні особливості первинної дисфункції плаценти в I триместрі вагітності. 7. Провести медико-генетичне обстеження жінок з первинною плацентарною дисфункцією. 8. Теоретично обґрунтувати патогенез розвитку первинної плацентарної дисфункції в I триместрі вагітності. 9. Розробити та впровадити диференційні підходи до діагностики первинної плацентарної дисфункції при аномальному розміщенні плідного яйця в I триместрі вагітності. 10. Розробити та впровадити методи диференційованої профілактики первинної плацентарної дисфункції у жінок групи ризику. 11. Розробити та впровадити комплексні методи лікування первинної плацентарної дисфункції у жінок групи ризику. 12. Провести комплексне дослідження показників гомеостазу в новонароджених з ознаками морфо-функціональної незрілості при перинатальній патології. 13. Вивчити особливості гомеостазу у новонароджених з ознаками морфо-функціональної незрілості при перинатальній патології. 14. Вивчити показники функціонального стану кишечника у новонароджених при порушеннях адаптації в ранньому неонатальному періоді. 15. Розробити напрямки удосконалення діагностичних та лікувально-профілактичних заходів у новонароджених при перинатальній патології. Методи дослідження: Клінічно-функціональні, статистичні, біохімічні, морфологічні, гістохімічні, генетичні. Наукова новизна отриманих результатів: Вперше здійснено комплексне дослідження білковосинтезуючої, гормональної, імунологічної функції, децидуо-трофобластичного комплексу, а також встановлена роль системи гемостазу, антиоксидантної систем, генетичних та морфофункціональних порушень у розвитку первинної плацентарної дисфункції. Вперше розроблені комплексні методи корекції первинної плацентарної дисфункції та впровадження диференційної, прекоцепційної підготовки у жінок високої групи ризику. Удосконалені напрямки діагностики, лікування і профілактики перинатальної патології на основі вивчення гомеостатичних порушень у новонароджених з ознаками морфо-функціональної незрілості. Вперше проведені дослідження функціонального стану кишечника у новонароджених при перинатальній патології, визначені шляхи профілактики та корекції порушень.

76.08.17.0702/0216U002900

Клінічно-патогенетичні особливості перебігу туберкульозу і неспецифічних захворювань легень у поєднанні з патологією інших органів та систем, удосконалення діагностики та лікування:

Заключний звіт /Вищий державний навчальний заклад України "Буковинський державний медичний університет"; Керівник Тодоріко Лілія Дмитрівна. – ДР 0112U003543. УДК 616.24-002.5+616.233:661.43+616.98:578. 828.6]-092-07-08 (477.85).

259 с.

Доведено перспективність застосування у комплексному лікуванні хворих на туберкульоз в інтенсивну фазу хіміотерапії біс-(гамма-L-глутаміл)-L-цистеїніл-біс-гліцин динатрієвої солі, аргініну глутамат та аргініну гідрохлорид за основними критеріями оцінки його ефективності, залежно від виявлених змін показників тиреоїдного гомеостазу, ендогенної інтоксикації, функціональної активності печінки, балансу протапротизапальних цитокінів, рівня монооксиду нітрогену.

76.08.17.0703/0216U002901

Особливості морфо-функціонального стану системи кровообігу у дітей. Скринінгові методи його оцінки. Фактори ризику формування серцево-судинної патології:

Заключний звіт /Вищий державний навчальний заклад України "Буковинський державний медичний університет"; Керівник Нечитайло Юрій Миколайович. – ДР 0112U003544. УДК 616.15-005-053.2-07:616.1.

86 с.

Об'єкт дослідження: Первинна плацентарна дисфункція у вагітних I триместрі гестації - 291 жінок. Перинатальна патологія у новонароджених в ранньому неонатальному періоді (100 ч.). Предмет дослідження: частота, структура та причини плацентарної дисфункції, чинники ризику, стан фето-плацентарного комплексу. Мета дослідження. Розробити методи профілактики та лікування первинної плацентарної дисфункції на основі вивчення патогенезу морфо-функціональних змін децидуо-трофобластичного комплексу показників білків та гормонів вагітності, системи гемостазу, медико-генетичного дослідження. Удосконалити напрямки профілактики, діагностики та лікування дисметаболических порушень у новонароджених з ознаками морфо-функціональної незрілості при перинатальній патології. Завдання дослідження. 1. Провести ретроспективний аналіз факторів ризику первинної плацентарної дисфункції у жінок з ускладненим перебігом I триместру вагітності та несприятливим акушерсько-гінекологічним анамнезом. 2. Вивчити вплив первинної плацентарної дисфункції на подальший перебіг вагітності. 3. Дослідити показники гормонального статусу, білки вагітності при первинній дисфункції плаценти. 4. Дослідити показники системи гемостазу у вагітних при первинній дисфункції плаценти. 5. Вивчити морфологічні особливості децидуо-трофобластичного комплексу при первинній плацентарній дисфункції. 6. Вивчити ультразвукографічні особливості первинної дисфункції плаценти в I триместрі вагітності. 7. Провести медико-генетичне обстеження жінок з первинною плацентарною дисфункцією. 8. Теоретично обґрунтувати патогенез розвитку первинної плацентарної дисфункції в I триместрі вагітності. 9. Розробити та впровадити диференційні підходи до діагностики первинної плацентарної дисфункції при аномальному розміщенні плідного яйця в I триместрі вагітності. 10. Розробити та впровадити методи диференційованої профілактики первинної плацентарної дисфункції у жінок групи ризику. 11. Розробити та впровадити комплексні методи лікування первинної плацентарної дисфункції у жінок групи ризику.

ку. 12. Провести комплексне дослідження показників гомеостазу в новонароджених з ознаками морфо-функціональної незрілості при перинатальній патології. 13. Вивчити особливості гомеостазу у новонароджених з ознаками морфо-функціональної незрілості при перинатальній патології. 14. Вивчити показники функціонального стану кишечника у новонароджених при порушеннях адаптації в ранньому неонатальному періоді. 15. Розробити напрямки удосконалення діагностичних та лікувально-профілактичних заходів у новонароджених при перинатальній патології. Методи дослідження: Клінічно-функціональні, статистичні, біохімічні, морфологічні, гістохімічні, генетичні. Наукова новизна отриманих результатів: Вперше здійснено комплексне дослідження білковосинтезуючої, гормональної, імунологічної функції, децидуо-трофобластичного комплексу, а також встановлена роль системи гемостазу, антиоксидантної систем, генетичних та морфофункціональних порушень у розвитку первинної плацентарної дисфункції. Вперше розроблені комплексні методи корекції первинної плацентарної дисфункції та впровадження диференційної, прекоцепційної підготовки у жінок високої групи ризику. Удосконалені напрямки діагностики, лікування і профілактики перинатальної патології на основі вивчення гомеостатичних порушень у новонароджених з ознаками морфо-функціональної незрілості. Вперше проведені дослідження функціонального стану кишечника у новонароджених при перинатальній патології, визначені шляхи профілактики та корекції порушень.

76.08.17.0704/0216U002902

Генетичні, метаболічні аспекти, запалення, дисфункція ендотелію та лікування при поєднаній патології внутрішніх органів:

Заключний звіт /Вищий державний навчальний заклад України "Буковинський державний медичний університет"; Керівник Федів Олександр Іванович. – ДР 0112U003546. УДК 616.1/.4-002-092-08.

757 с.

У роботі виявлено нові патогенетичні механізми виникнення і прогресування поєднаної патології внутрішніх органів, встановлено роль варіабельності окремих генів, системної запальної відповіді, активності деяких цитокінів на перебіг захворювань на тлі метаболічного синдрому, вивчено нові механізми виникнення і прогресування основних інфекційних захворювань, діабетичної ретинопатії та на основі виявлених даних розроблено нові підходи до діагностики, профілактики та лікування вказаних захворювань.

76.08.17.0705/0216U008213

Дослідити та обґрунтувати кисневозалежні механізми патогенезу опікової хвороби в гострому періоді на основі вивчення функціонального стану і механізмів регуляції кисневотранспортної системи:

Заключний звіт /Державна установа "Інститут гематології та трансфузіології АМН України"; Керівник Лановенко Іван Іванович. – ДР 0114U001097. УДК 616.115+616.001.17.

90 с.

Об'єкт дослідження: хворі на опікову хворобу; кисневотранспортна система. Методи: клінічні, гематологічні, біохімічні, клініко-фізіологічні, статистичні. Визначені реактивності і механізми регуляції кисневотранспортної системи, формування та генез гіпоксії при опіковій хворобі в стадіях шоку, токсемії та септикотоксемії. Обґрунтована можливість патогенетичної корекції гіпоксії в гострому періоді опікової хвороби за допомогою регуляції кисневого гомеостазу. Медико-соціальний ефект. Медицина. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.08.17.0706/0216U008214

Вивчення полімікробних асоціацій біотопів та імунних порушень у хворих з діагностованими інфекційно-запальними ускладненнями при лейкоемії мієлоїдного походження:

Заключний звіт /Державна установа "Інститут гематології та трансфузіології НАМН України"; Керівник Рибальська Алла Петрівна. – ДР 0114U001096. УДК 616-078+616-08-059:616-078.82.

79 с.

Об'єкт: 74 хворих на та ХМЛ; 410 штамів мікроорганізмів. Методи: лабораторно-клінічні, гематологічні, імунохімічні, мікробіологічні, імунологічні, серологічні, статистичні. Встановлено, що у 73,7 % хворих на ГМЛ інфекційно-запальні ускладнення (ІЗУ) виникають на фоні цитопенії різного ґенезу - монопаросткової цитопенії - у 50,0 % осіб; двопаросткової - у 28,6 % пацієнтів; цитопенії за трьома паростками кровотворення - у 21,4 % осіб. Із верхніх дихальних шляхів 74 хворих на ГМЛ і ХМЛ з ІЗУ ізольовано 355 штамів мікроорганізмів, серед яких збудники сепсису, пневмонії, бронхіту тощо. Ідентифіковано монокультуральні та асоціативні збудники ІЗУ у кількісних титрах (101-107) КУО/мл. Встановлено наявність факторів патогенності у штамів *Staphylococcus aureus*, *S.epidermidis* та *S.saprophyticus* у (17,9-100) % випадків. Визначено адгезивні особливості ізольованих стафілококів та дріжджів. Встановлено, що 87,1 % штамів стафілококів і 78,6 % штамів дріжджів роду *Candida* мали високу здатність до утворення біоплівки. Визначено чутливість ізольованих клінічних бактеріальних культур до 40 антибіотиків різних класифікаційних груп і дріжджів роду *Candida* - до 5 антимікотиків. ІЗУ у хворих на ГМЛ супроводжувалися підвищенням показників CD4, CD8, CD16-лімфоцитів та вмісту IgM у 1,5-2 рази на фоні неефективної завершальної фази фагоцитарної функції нейтрофілних гранулоцитів. При генералізованих процесах спостерігали підвищення рівня СРБ до значень 96-384 мг/л, при локальних - до 16-48 мг/л. Протикандидозні антитіла у титрах від 1:1600 до 1:12800 виявлено у сироватці крові 52,6 % хворих на ГМЛ і ХМЛ, протиспергільозні антитіла - у сироватці крові 57,9 %. У 100 % зразків сироваток крові хворих на ГМЛ та ХМЛ виявлено антитіла до цитомегаловірусу та ядерного антигену вірусу Епштейна-Барр. Призначення хворим пробіотика на основі молочнокислих бактерій сприяло позитивній тенденції щодо відновлення нормофлори біотопу та підвищенню показників клітинної ланки імунітету. Запропоновано математичну модель ранньої діагностики ІЗУ у хворих на мієлоїдну лейкоемію. Медико-соціальний ефект. Медицина.

76.08.17.0707/0216U008215

Обґрунтувати рекомендації щодо оцінки стану здоров'я донорів як складової системи управління якістю донорської крові та її компонентів:

Заключний звіт /Державна установа "Інститут гематології та трансфузіології НАМН України"; Керівник Перехрестенко Петро Михайлович. – ДР 0114U001098. УДК 615.38:615.15.

74 с.

Об'єкт дослідження - 1610 донорів. Мета роботи - розробити методичні підходи до забезпечення біологічної повноцінності компонентів крові з урахуванням їх інфекційної та імунологічної безпеки. Методи дослідження - клініко-гематологічні, біохімічні, серологічні, імунологічні, імуноферментний аналіз, статистичні. Вдосконалено комплексну оцінку стану здоров'я донороздатного населення за рахунок введення неоптеринового тесту. Розроблені методичні підходи оцінки стану здоров'я донорів забезпечують якість та безпеку одержаної крові та її компонентів. Галузь застосу-

вання - медицина. Медико-соціальний ефект. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.08.17.0708/0216U008216

Визначити клітинно-молекулярні механізми формування імунопатологічних процесів у хворих на захворювання системи крові мієлоїдного походження:

Заключний звіт /Державна установа "Інститут гематології та трансфузіології НАМН України"; Керівник Гордієнко Алла Іванівна. – ДР 0114U001095. УДК 616.155-076.5:616-071.

110 с.

Об'єкт дослідження - 56 хворих на МДС та 123 на ГМЛ, клітини периферичної крові та кісткового мозку. Методи: загальноклінічні, гематологічні, імунологічні. Встановлено, що зниження в крові кількості CD3+ лімфоцитів, які коекспресують ліганд CD28, призводить до розвитку анергії на пухлинні пептиди. Механізмом порушення імунітету у хворих на ГМЛ є експресія CD33+- бластними клітинами ліганду CD95, що сприяє їх "уникненню" імунного контролю через реалізацію FAS-опосередкованого апоптозу CD4+- CD8+-імунорегуляторних лімфоцитів, які коекспресують мембранний антиген CD95. Відсутність коекспресії CD4+-, CD8+-лімфоцитами ліганду CD95 і гіперекспресія протоонкогену Bcl-2 пухлинними клітинами є механізмами формування резистентності до терапії у хворих на ГМЛ та МДС. У хворих на ГМЛ та МДС в стадії трансформації в ГМЛ спостерігається висока проліферативна активність клітин пухлинного клону, які експресують білок Ki-67. Важливим механізмом резистентності до терапії інгібіторами тирозинкінази у хворих на ХМЛ є збільшення в крові і кістковому мозку кількості пухлинних CD33+- мієлоїдних клітин, а також CD34+- гемопоетичних клітин-попередників, що коекспресують глікопротеїн Pgp-170 і гіперекспресують протоонкоген Bcl-2. Медико-соціальний ефект. Медицина.

76.31 Клінічна фармакологія. Фармація

76.08.17.0709/0416U000115

Ратушна Ксенія Леонтіївна. Науково-методичні підходи до управління даними при клінічних дослідженнях лікарських засобів: Дис... к.фарм.н. /Національний фармацевтичний університет. – Захищена 10.12.2015.

УДК 615:519.076.

289 с.: 12 табл., 55 іл. – Бібліогр.: 190 назв.

Дисертація присвячена теоретичному обґрунтуванню та розробці науково-методичних підходів до належного управління клінічними даними оцінки показників лікарських засобів на засадах інтеграції сучасних вимог до організації клінічних випробувань і концептуальних положень проектного менеджменту та управління якістю. Вперше розроблено структуру інформаційної системи у клінічному випробуванні, а також процесну модель управління клінічними даними на місці проведення дослідження лікарських засобів. Досліджено фактори й типи ризиків для якості даних при клінічних випробуваннях лікарських засобів та запропоновано модель управління такими ризиками, методичні підходи до їх оцінки та прогнозування. Опрацьовано методичні підходи до регламентації процесів на місці проведення дослідження лікарського засобу, на базі яких створено низку стандартних операційних процедур з управління клінічними даними.

76.08.17.0710/0416U004877

Кононенко Ольга Володимирівна. Науково-методичне обґрунтування підходів до удосконалення системи забезпечення населення медичними імунобіологічними препаратами

для планової вакцинопрофілактики дітей:

Дис... к.фарм.н. /Національний фармацевтичний університет. – Захищена 01.12.2016.

УДК 615.1:614.27:615.371.003.13:339.13.

207 с.: 37 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 185 назв.

Дисертаційна робота присвячена розробці науково-методичних підходів до удосконалення системи забезпечення населення медичними імунобіологічними препаратами для планової вакцинопрофілактики дітей. Уперше запропоновано соціально-економічну модель удосконалення системи забезпечення населення МІБП для планової вакцинопрофілактики дітей. На основі кластерного аналізу оцінок факторів охорони здоров'я запропоновано алгоритм здійснення оцінки сучасного стану функціонування системи планової вакцинопрофілактики дітей. Із використанням методу побудови ліній тренду запропоновано методу визначення потреби у вакцинах для проведення планових щеплень дітям першого року життя. Шляхом кореляційно-регресійного аналізу визначено залежність рівня щепленості дітей вакциною КПК від найбільш значущих факторів на прикладі Сумської області та розроблено методу оцінки впливу найбільш значущих факторів на рівень щепленості дітей.

76.08.17.0711/0416U004878

Безценна Тетяна Сергіївна. Розробка складу і технології стоматологічного фітозасобу:

Дис... к.фарм.н. /Національний фармацевтичний університет. – Захищена 01.12.2016.

УДК 615.014.2:615.322:615.454.1:616-001.4:616.51.

174 с.: 33 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 203 назви.

Дисертаційна робота присвячена розробці складу, технології та дослідженню нового рослинного лікарського засобу у формі збору для лікування запальних захворювань у стоматології. Теоретично та за результатами мікробіологічних досліджень обґрунтовано компоненти і їх вміст у препараті, встановлено раціональний склад збору "Дента-Фіт": звіробою трава - 28,50 г, липи квітки - 28,50 г, м'яти листя - 14,25 г, нагідок квітки - 14,25 г, шавлії листя - 14,25 г, настойка софори японської - до 100,00 г. Проведено низку досліджень з вивчення фармакотехнологічних властивостей препарату, обґрунтовано технологію виготовлення збору та водних витяжок з нього. Встановлено показники якості та досліджено фізико-хімічні властивості, стабільність у процесі зберігання і спектр фармакологічної активності нового збору. Розроблено технологічну інструкцію, проекти методів контролю якості та технологічного промислового регламенту на запропонований препарат

76.08.17.0712/0416U004879

Бавикіна Марина Лазарівна. Розробка складу та технології комбінованого гелю для фармакотерапії ускладнень при гіпоестрогенних станах у гінекології:

Дис... к.фарм.н. /Національний фармацевтичний університет. – Захищена 05.02.2016.

УДК 615.014.2:615.322:615.454.1:616-001.4:616.51.

142 с.: 28 табл., 35 іл. – Бібліогр.: 179 назв.

Дисертація присвячена розробці технології субстанції природного походження – рідкого екстракту шишок хмелю, а також теоретичному й експериментальному обґрунтуванню складу та розробці технології нового лікарського засобу – вагінального гелю "Естрогенорм". Комплексними дослідженнями обґрунтовано технологію РЕШХ, визначено його фізико-хімічні показники, терміни та умови зберігання. На підставі фізико-хімічних, структурно-механічних, фармако-технологічних та біологічних досліджень розроблено оптимальний склад та раціональну технологію вагінального гелю з РЕШХ, олією розторопші і молочною кислотою. Ви-

вчено стабільність гелю "Естрогенорм" у процесі зберігання протягом двох років при кімнатній температурі у тубах алюмінієвих із внутрішнім лаковим покриттям. Розроблено проекти методів контролю якості та промислового регламенту вагінального гелю комбінованої дії "Естрогенорм". Технологію гелю апробовано в промислових умовах.

76.08.17.0713/0416U004969

Сидоренко Антоніна Григорівна. Пошук антидепресантів серед похідних 2-оксоіндолін-3-гліоксильної кислоти:

Дис... к.мед.н. /Національний фармацевтичний університет. – Захищена 11.11.2016.

УДК 615.015:615.214 + 616 - 4:159.929.

184 с.: 28 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 309 назв.

Дисертаційна робота присвячена теоретичному й експериментальному обґрунтуванню доцільності пошуку в ряду похідних 2-оксоіндолін-3-гліоксильної кислоти сполук з антидепресивною активністю та визначення їх можливих механізмів дії. На основі комплексного аналізу емоційно-поведінкових реакцій в поведінкових тестах виявлено найактивнішу сполуку (етилловий ефір 4-[2-гідрокси-2-(2-оксо-1,2-дигідроіндол-3-іліден)-ацетаміно]-масляної кислоти, умовна назва Е-38) з антидепресивною дією. Речовина Е-38 посилювала дофамінергічну нейротрансмісію, зменшувала галоперидолову каталепсію та підсилюючи ефекти апоморфіну і L-діоксифеніланіну. При резерпіновій і клонідиновій депресії встановлені серотонінергічні та норадренергічні компоненти антидепресивної дії сполуки Е-38. Показано медіаторні механізми антидепресивної дії похідного 2-оксоіндоліну, що пов'язані зі збільшенням рівня дофаміну, норадреналіну і серотоніну та нормалізацією активності моноаміноксидази А.

76.08.17.0714/0416U004970

Дронова Марія Леонідівна. "Фармакодинамічні особливості антибактеріальної дії нових похідних арилаліфатичних аміноспиртів":

Дис... к.фарм.н. /Національний фармацевтичний університет. – Захищена 11.11.2016.

УДК 615.015: 547.435.4: 615.281.9.

181 с.: 40 табл., 23 іл. – Бібліогр.: 242 назви.

Дисертація присвячена вивченню антибактеріальних властивостей нових похідних арилаліфатичних аміноспиртів та дослідженню механізму їх інгібуючої дії. Проведеними дослідженнями встановлено наявність широкого спектру антимікробної активності у арилаліфатичних аміноспиртів. Виділена в скринінгових експериментах сполука 1-[4-(1,1,3,3-тетраметилбутил)фенокс]-3-(N-бензил-гексаметиленіміній)-2-п-ропанолу хлорид (КВМ-194) виявляє ефективність при генералізованій інфекції та місцевих гнійно-запальних процесах бактеріального генезу. Механізм антибактеріальної дії КВМ-194 є комплексним, зумовлений мембранотропними властивостями, здатністю порушувати функціонування транспортних систем та впливом на внутрішньоклітинні процеси, що відрізняє сполуку від сучасних антибактеріальних засобів. Наявність бактеріцидного ефекту, відсутність залежності інгібуючої дії від рН, відсутність змін чутливості бактерій впродовж тривалого застосування свідчить про перспективність створення на основі похідних арилаліфатичних аміноспиртів нових анти-мікробних засобів.

76.08.17.0715/0416U005579

Антипенко Олексій Миколайович. Тетразоло [1,5-с]хиназолин-(6Н)-5-они(тіони): синтез, функціоналізація, фізико-хімічні та біо-

логічні властивості: Дис... к.фарм.н. /Запорізький державний медичний університет. – Захищена 02.12.2016.

УДК 547.79'856.057.03/.04-026.8.

232 с.: 32 табл., 51 іл. – Бібліогр.: 213 назви.

Дисертаційна робота присвячена розробці препаративних методів синтезу тетразола[1,5-с]хіназолінів та продуктів їх гідролітичного розщеплення – 2-(1Н-тетразоло-5-іл)анілінів, на основі яких вперше синтезовані неописані калій тетразола[1,5-с]хіназолін-5-тіолати та відповідні тіони, тетразола[1,5-с]хіназолін-5(6Н)-они, N,N-діалкіл-2-(тетразоло[1,5-с]хіназолін-5-ілію)алкіламіни, (тетразоло[1,5-с]хіназолін-5-ілію)карбонові кислоти та естери, N-арил-(бензил)-2-[(5-оксотетразоло[1,5-с]хіназолін-6(5Н)-іл]ацетаміди та 1-(2-(1Н-тетразоло-5-іл)-R1-феніл)-3-R2-феніл(етил)сечовини.

76.08.17.0716/0416U005580

Савченко Максим Анатолійович. Розробка методів аналітичної діагностики застосування гідазепаму: Дис... к.фарм.н. /Запорізький державний медичний університет. – Захищена 01.12.2016.

УДК 340.67.616.633:547.94:582.635.38]-074.

265 с.: 56 табл., 79 іл. – Бібліогр.: 222 назви.

Досліджено умови утворення гідазепамом амінобензофенонів. Показано, що при дослідженні шлунку, його вмісту та сечі ефективним є лужний гідроліз, а крові та органів – кислотний. Вивчена ефективність різних методів ізолювання метаболітів гідазепаму з біологічних об'єктів. Досліджено вплив рН та природи екстрагенту на екстракцію амінобензофенонів та метаболітів гідазепаму.

76.08.17.0717/0416U005581

Жук Юлія Миколаївна. Розробка спектрофотометричних методик кількісного визначення лікарських речовин, що містять вторинну аліфатичну аміногрупу: Дис... к.фарм.н. /Запорізький державний медичний університет. – Захищена 01.12.2016.

УДК 543.42.062:[615.31:074:547-304.2].

151 с.: 25 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 164 назви.

Дисертація присвячена розробці чутливих, простих у виконанні та валідних спектрофотометричних методик визначення лікарських речовин, що містять вторинну аліфатичну аміногрупу, у лікарських формах. Розроблено експресні та прості у виконанні методики кількісного визначення 9 лікарських речовин у складі 30 комерційних препаратів. Доведено, що розроблені методики кількісного визначення досліджуваних лікарських речовин є валідними відповідно до вимог ДФУ.

76.08.17.0718/0416U005617

Зарічанська Олена Василівна. Фармакогностичне дослідження рослин роду Лілійник (Nemegocallis L.): Дис... к.фарм.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 09.12.2016.

УДК 615.322:582.573.76-074.

234 с.: 48 табл., 75 іл. – Бібліогр.: 189 назв.

Об'єкт - комплексне фармакогностичне дослідження сировини двох видів роду Лілійник (Nemegocallis L.) та фармакологічна активність рослинних субстанцій, одержаних з квіток та кореневих бульб даних видів; мета - проведення комплексного фармакогностичного дослідження квіток, листків та кореневих бульб представників рослин роду Лілійник (Nemegocallis L.) - лілійника бурого-жовтого та лілійника гібридного сорту "Stella De Oro", одержання фітосубстанцій на їх основі та вивчення їх безпечності і фармакологічної активності; методи - фізичні, фізико-хімічні, хімічні,

морфолого-анатомічні, технологічні, фармакологічні, статистичні; результати - проаналізовано якісний склад і визначено кількісний вміст біологічно активних речовин квіток, листків і кореневих бульб лілійника бурого-жовтого і лілійника гібридного сорту "Stella De Oro"; встановлено макрота мікродіагностичні ознаки досліджуваної сировини; розроблено оптимальну технологію одержання густих екстрактів з квіток досліджуваних видів лілійників та сухого екстракту з кореневих бульб лілійника бурого-жовтого; встановлено безпечність одержаних екстрактів за результатами дослідження їх гострої токсичності; встановлено стимулюючу активність лілійника бурого-жовтого квіток густого екстракту, седативну, антидепресантну та антиконвульсивну дію квіток лілійника гібридного сорту "Stella De Oro" екстракту густого, гіпоглікемічну активність кореневих бульб лілійника бурого-жовтого екстракту сухого; впроваджено - у науково-дослідну роботу та навчальний процес кафедр фармацевтичного спрямування ВНЗ України та практику територіального відділення Державної служби з лікарських засобів та контролю за наркотиками у Тернопільській області; галузь - фармація.

76.08.17.0719/0416U005618

Мілян Іванна Іванівна. Фармакогностичне дослідження рослин роду Вероніка (Veronica L.): Дис... к.фарм.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 08.12.2016.

УДК 615.322:615.076.7+582.96]-092.4.

176 с.: 31 табл., 58 іл. – Бібліогр.: 173 назви.

Об'єкт - комплексне фармакогностичне дослідження сировини трьох видів роду Вероніка (Veronica L.); мета - проведення комплексного фармакогностичного дослідження трави вероніки лікарської, в. лежачої, в. дібрової та розробка фармацевтичної субстанції на основі їх біологічно активних речовин; методи - фізичні, фізико-хімічні, хімічні, ресурсознавчі, морфолого-анатомічні, технологічні, фармакологічні, статистичні; результати - проаналізовано якісний склад та встановлено кількісний вміст біологічно активних речовин у траві вероніки лікарської, в. дібрової та в. лежачої; встановлено макрота мікродіагностичні ознаки досліджуваної сировини; розроблено оптимальну технологію одержання сухого екстракту з трави вероніки лікарської; встановлено безпечність одержаного екстракту за результатами дослідження його гострої токсичності; встановлено протизапальну та антимікробну активність вероніки трави екстракту; на основі проведених фенологічних спостережень встановлено оптимальні умови для розвитку вероніки лікарської в умовах культури; впроваджено - в практику лабораторії з контролю якості лікарських засобів територіального представництва Державної служби з лікарських засобів та контролю за наркотиками у Тернопільській області, у науково-дослідну роботу та навчальний процес кафедр вищих навчальних закладів; галузь - фармація.

76.08.17.0720/0416U005619

Мельник Марія Володимирівна. Фармакогностичне дослідження рослин роду Рута: Дис... к.фарм.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 08.12.2016.

УДК 58.083+582.746.21.

233 с.: 68 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 190 назв.

Об'єкт - комплексне фармакогностичне дослідження видів роду Рута: р. садова (R. graveolens L.) та р. розлога (R. divaricata Ten.) та фармакологічна активність рослинних субстанцій, одержаних з досліджуваної сировини; мета - проведення комплексного фармакогностичного дослідження видів роду Рута та встановлення можливості створення

ня лікарських засобів на основі біологічно активних речовин досліджуваної сировини; методи - фізичні та фізико-хімічні, хімічні, морфолого-анатомічні, органолептичні, біофармацевтичні, фармакологічні, агротехнічні і біологічні, статистичні; результати - проведено дослідження хімічного складу трави рути садової, виділено та ідентифіковано сполуки, встановлено кількісний вміст основних груп БАР від умов вирощування та років заготівлі; розроблено параметри одержання екстрактів з трави рути садової та проведено їх стандартизацію; вивчено морфолого-анатомічні особливості будови трави видів роду *Ruta* та визначено діагностичні макро- і мікроскопічні ознаки досліджуваної сировини, проведено стандартизацію сировини; проведено фенологічні дослідження та розроблено агротехнічні методики вирощування рути садової в умовах Прикарпаття за вимогами GACP; впроваджено - у науково-дослідну роботу та навчальний процес кафедр фармацевтичного спрямування ВНЗ України та практичну роботу відділу з інтродукції та акліматизації лікарських рослин Ботанічного саду Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника; галузь - фармація.

76.08.17.0721/0216U002857

Ландоміцин А - новий препарат для хіміотерапії пухлин, резистентних до ліків: виробництво, доклінічне випробування, маркетинг: Заключний звіт /Інститут біології клітини Національної Академії Наук України; Керівник Стойка Ростислав Степанович. – ДР 0116U007325. УДК 577.22+577.181.5.

44 с.

Проведено доклінічні дослідження терапевтичної дії перспективного протипухлинного антибіотика ландоміцину А на експериментальних моделях меланоми В16 та її резистентної до доксорубіцину сублінії В16/adr у мишей. Показано, що ландоміцин А проявляє вдвічі кращу терапевтичну активність на моделі мишачої меланоми В16 у порівнянні з відомим протипухлинним препаратом доксорубіцином, а також проявляє значно нижчу мієло- та нефротоксичність. Ідентифіковано потенційну молекулярну мішень ландоміцину А-НАДФ-дегідрогеназу NQO2, яка відповідає за специфічну індукцію оксидативного стресу у злоякісних клітинах за дії цього препарату. Отримані результати вказують на перспективність застосування ландоміцину А у клінічній медицині як засобу другої лінії дії для лікування пухлин, резистентних до хіміотерапії.

76.08.17.0722/0216U006329

Пошук нових потенційних протипухлинних засобів серед гетероциклічних похідних, що вміщують тiazолідиноновий фрагмент у молекулі: Заключний звіт /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького; Керівник Зеліско Наталія Іванівна. – ДР 0116U005365. УДК 547.818:547.489.4:542.91:615.359.

88 с.

Мета роботи - синтез гетероциклічних похідних, що вміщують тiazолідиноновий фрагмент у молекулі та пошук серед них високоактивних та малотоксичних сполук як потенційних кандидатів протипухлинних засобів. Об'єкти дослідження - похідні тіопірано[2,3-d]тіазолу, реакції [2+4]-циклоконденсації, гетероциклізації, тіонування, ацилювання- гетеро-Дільса-Альдера, тандемні реакції. Методи дослідження: органічний синтез, спектроскопія ЯМР, хромато-мас-спектрометрія, рентгеноструктурний аналіз, елементний аналіз, МТТ тест, фармакологічний скринінг in vitro. Показано, що [4+2]-циклоконденсації, а також тандемні реакції ацилювання-гетеро-Дільса-Альдера є ефективними підходами до синтезу похідних тіопірано[2,3-

d]тіазолу, що дозволило одержати ряд нових сполук, встановити їх будову, вивчити фізико-хімічні параметри та протипухлинну активність. 5-Ариліден-4-тіоксо-2-тіазолідинони вступають в реакцію гетеро-Дільса-Альдера з транс-аконітовою кислотою зі спонтанним декарбоксилюванням, що дозволило одержати серію rel-(6R,7R)-7-арил-6-карбоксиметилен-2-оксо-3,5,6,7-тетрагідро-2Н-тіопірано[2,3-d][1,3]тіазол-6-карбонових кислот та поліциклічних хромено[4',3':4,5]тіопірано[2,3-d]тіазолів. Опрацьовано також альтернативні шляхи одержання наведених сполук. Показано, що поліциклічна 2-(2,6-діоксо-3,5а,6,11b-тетрагідро-2Н,5Н-хромено[4',3':4,5]тіопірано[2,3-d]тіазол-5-іл)-оцтова кислота є реагентом для синтезу гетероциклів в реакціях з розкриттям хроменового циклу. При дослідженні протипухлинної активності in vitro встановлено, що сполука 5 володіє найбільш вираженою токсичністю щодо пухлинних клітин лейкозного походження: середній індекс цитотоксичності речовин IC50 становить 33,5 мкМ. Речовина 26 (IC50 становить 1,3 мкМ) та 9d (IC50 становить 3,9 мкМ) володіють найбільш вираженою токсичністю щодо пухлинних клітин лейкозного походження. Також Сполука 9d є перспективною речовиною для лікування злоякісних гліом. Сполуки 26 і 9d викликають індукцію апоптозу, що опосередковується незворотніми змінами мітохондрій та ендоплазматичного ретикулуму клітини. Також встановлено, що речовини 26 і 9d пригнічують поділ клітин в G1 фазі клітинного циклу.

76.08.17.0723/0216U006330

Похідні тiazолідинону та споріднених гетероциклічних систем як прототипи потенційних антитрипаносомних лікарських засобів:

Заключний звіт /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького; Керівник Лесик Роман Богданович. – ДР 0116U005357. УДК 615.012.1:547.79.

60 с.

Проведено дизайн суб-бібліотек похідних 4-тіазолідинону/тіазолу, що вміщують гідразоновий фрагмент в положенні 2 базового гетероциклу на основі попередніх даних залежності структура - протитрипаносомна активність. Розроблено методики та здійснено синтез нових похідних 4-азолідинонів та споріднених гетероциклів на основі реакції [2+3] циклоконденсації; структура та чистота отриманих сполук підтверджена результатами фізико-хімічних досліджень. Проведено попередній скринінг протипаразитарної активності та встановлено напрямки оптимізації структури сполук обраних суб-бібліотек. Виходячи із так-званого гібрид фармакофорного підходу отримано, молекули, що вміщують в своїй структурі інданоновий чи структурно споріднений гетероциклічний фрагмент, в якості лінкерної групи між 4-тіазолідиноновим фрагментом та зазначеним інданоноподібним ядром був обраний гідразоновий фрагмент. Отримані сполуки, а саме N-[4-арил-тіазол-2-іл]-N'-[2-(4-арил)-1Н-індол-3-ілметилен]-гідразини та 2-[(2-арил-1Н-індол-3-ілметилен)-гідразон]-3-(арил)-тіазолідин-4-они володіють вираженою протитрипаносомною активністю по відношенню до *Trypanosoma brucei gambiense* and *Trypanosoma brucei brucei* в мікромольному діапазоні концентрацій. Визначення параметрів токсичності досліджуваних сполук (200-400 мг/кг, гостра токсичність, миші), дозволяє розглядати їх як потенційні протитрипаносомні агенти для подальших фармакологічних досліджень. Аналіз залежності структура-активність (SAR та QSAR) дозволив окреслити напрямки хімічної оптимізації ідентифікованих сполук-хітів.

76.08.17.0724/0216U007544

Клітинні механізми формування адаптацій-

ного синдрому у *Triticum aestivum* L. за умов дії абіотичних стресових факторів:

Заклучний звіт /Інститут ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України; Керівник Косаківська Ірина Василівна. – ДР 0112U002213. УДК 577.1:581.5:58.03.

91 с.

Здійснено порівняльне дослідження комплексу молекулярних і ультраструктурних адаптаційних перебудов у першу фазу тривоги у контрастних за ознакою термостійкості сортів озимої пшениці української селекції. Встановлені специфічні ознаки у показниках абсолютного вмісту пігментів, їх співвідношення та вмісті розчинних білків після дії стресорів. Показано, що у формуванні стійкості до низької температури у морозостійкого сорту Володарка бере участь хлорофіл а. Зафіксовано значне зростання активності ізоформ ліпоксигенази після теплового стресу у жаростійкого сорту Ятрань 60. Відзначено органо- і сортоспецифічний характер акумуляції і локалізації ендогенних фітогормонів. Здатність до накопичення значної кількості вільної абсцизової кислоти і активних ізоформ цитокінінів у коренях 7-добових проростків розглядається як один із факторів, що забезпечує морозостійкість сорту Володарка, тоді як стабільність ауксинового гомеостазу при гіпертермії є фактором, що позитивно впливає на адаптацію надземної частини 14-добових проростків жаростійкого сорту Ятрань 60. До характерних ознак сорту Ятрань 60 віднесено зростання вмісту цитокінінів ізопентенільного ряду в надземній частині проростків після теплового стресу. Свідченням стійкості сорту Володарка до низьких температур було зменшення у стромі хлоропластів об'єму крохмалю, необхідного для забезпечення енергетичних потреб клітин в умовах холоду. Формування численних ліпідних крапель після теплового стресу відповідало зростанню ліпоксигеназної активності. Дія високої температури спричиняла появу більш розвинутих крист в мітохондріях жаростійкого сорту Ятрань 60, тоді як низька температура викликала утворення в хлоропластах великої кількості пластоглобул, що вказує на суттєві порушення ліпідного обміну. Отримані результати відкривають перспективу подальшого використання кількісних показників фотосинтетичних пігментів та активності ліпоксигенази, як маркерів при створенні нових високотехнологічних сортів аграрних культур. Обґрунтовано наукову концепцію про комплексний характер клітинних адаптаційних перебудов у першу фазу тривоги. Доведено, що зміни у пігмент-білковому комплексі, динаміці і локалізації фітогормонів, ультраструктурній будові клітин є складовими адаптаційного синдрому. Ліпоксигеназна активність розглядається як біомаркер для ранньої діагностики стресостійкості.

76.33 Гігієна й епідеміологія

76.08.17.0725/0416U005667

Рудницька Ольга Петрівна. Гігієнічні принципи оптимізації системи динамічного спостереження за станом здоров'я дитячого населення: Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут громадського здоров'я імені О.М. Марзеева НАМН України". – Захищена 25.11.2016.

УДК УДК 613.96:614.7:61.

159 с.: 18 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 251 назва.

Дисертація присвячена науковому обґрунтуванню гігієнічних принципів оптимізації системи динамічного спостереження за станом здоров'я дитячого населення в системі громадського здоров'я. На підставі просторово-часового аналізу захворюваності дитячого населення за 42-річний період розроблені диференційовані прогнози її зміни з урахуванням місця розташування мікрорайонів проживання в межах одного міста. Показано, що аналіз динаміки зміни стану здоров'я дитячого населення доцільно проводити у двох аспектах - віковому (для характеристики процесу формування рівня здоров'я дітей) та часовому (для характеристики зміни показників здоров'я у ідентичних групах дитячого населення в певні часові періоди). Виявлена залежність стану здоров'я підлітків від віку початку систематичного навчання в школі. Встановлена різновекторна вікова спрямованість зміни прямих та непрямих показників здоров'я дітей: на тлі зростання поширеності хронічної патології (непрямий показник) спостерігається збільшення резервних можливостей організму (прямий показник), що обумовлює доцільність паралельного їх застосування у моніторингу, а також необхідність медичного супроводу процесу формування рівня здоров'я "здорових" дітей. Отримані результати дозволили визначити та обґрунтувати гігієнічні принципи динамічного спостереження за станом здоров'я дитячого населення, придатні для вирішення завдань профілактичної медицини дитинства.

ктах - віковому (для характеристики процесу формування рівня здоров'я дітей) та часовому (для характеристики зміни показників здоров'я у ідентичних групах дитячого населення в певні часові періоди). Виявлена залежність стану здоров'я підлітків від віку початку систематичного навчання в школі. Встановлена різновекторна вікова спрямованість зміни прямих та непрямих показників здоров'я дітей: на тлі зростання поширеності хронічної патології (непрямий показник) спостерігається збільшення резервних можливостей організму (прямий показник), що обумовлює доцільність паралельного їх застосування у моніторингу, а також необхідність медичного супроводу процесу формування рівня здоров'я "здорових" дітей. Отримані результати дозволили визначити та обґрунтувати гігієнічні принципи динамічного спостереження за станом здоров'я дитячого населення, придатні для вирішення завдань профілактичної медицини дитинства.

завдань профілактичної медицини дитинства.

76.08.17.0726/0416U005668

Стоян Наталія Вікторівна. Наукове обґрунтування психогігієнічних основ здоров'язберігаючих технологій у вищих навчальних закладах: Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут громадського здоров'я імені О.М. Марзеева НАМН України". – Захищена 25.11.2016.

УДК УДК 613.8:37.09:378.4.

278 с.: 23 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 310 назв.

В ході дисертаційного дослідження здійснена комплексна гігієнічна оцінка процесів розвитку психофізіологічних функцій організму та формування особливостей особистості студентів впродовж періоду навчання у вищих медичних навчальних закладах, розроблені та науково обґрунтовані психогігієнічні основи використання здоров'язберігаючих технологій у навчальних закладах вищої освіти, концептуальними принципами використання яких є: режимно-адаптаційний, психофізіологічний, особистісний та інтегративно-функціональний принципи. Визначене місце психогігієнічних компонентів у структурі сучасних здоров'язберігаючих технологій та розроблена програма їх ефективного застосування, основними складовими якої є: режимний, психофізіолого-психодіагностичний та прикладний компоненти. В умовах її використання спостерігаються позитивні статистично-значущі зміни з боку характеристик основних нервових процесів та швидкості диференційованої зорово-моторної реакції ($p(t) < 0,001$), суттєво знижуються показники рівня ситуативної ($p(t) < 0,05-0,01$) і особистісної ($p(t) < 0,01-0,001$) тривожності, рівня суб'єктивного контролю в галузі міжособистісних відносин у юнаків ($p(t) < 0,05$) та навчальних відносин у дівчат ($p(t) < 0,05$), фізичної агресії у юнаків і дівчат ($p(t) < 0,05$), непрямой агресії і роздратованості у дівчат ($p(t) < 0,05$), емоційного вигорання в обох статевих групах ($p(t) < 0,05-0,001$), а також ступеня напруження провідних механізмів психологічного захисту ($p(t) < 0,05-0,01$).

76.08.17.0727/0216U000189

Гігієнічна оцінка за показниками безпеки продукції підприємств легкої промисловості для дітей різного віку та дорослих: Заклучний звіт /Державна установа "Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзеева Національної академії медичних наук України"; Керівник Яцковська Наталія. – ДР 0114U000257. УДК 613.9:655.3.06.

48 с.

Об'єкт дослідження - показники безпеки, продукція підприємств легкої промисловості для дітей різного віку та дорослих. Мета роботи - науково обґрунтувати можливість використання продукції підприємств легкої промисло-

вості для дітей різного віку та дорослих. Методи дослідження - фізико-хімічні, фізіологічні, гігієнічні, математико-статистичні. Розроблені методичні підходи до гігієнічної оцінки зразків продукції підприємств легкої промисловості для дітей різного віку та дорослих, обґрунтовані гігієнічні вимоги до їх безпеки. Доведена можливість використання продукції вищезазначених компаній для дітей та дорослих. Підготовлені науково обґрунтовані гігієнічні рекомендації щодо можливості безпечного використання продукції для здоров'я населення. Робота передається за кордон за договірною ціною.

76.08.17.0728/0216U003104

Дослідження активності природних радіонуклідів в будинках, на виробництві та навколишньому середовищі: Заключний звіт /Державна установа "Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзеева Національної академії медичних наук України"; Керівник Павленко Тетяна. – ДР 0111U009249. УДК 614.876;612.014.

58 с.

Об'єкт - повітря приміщень. Мета - Проведення вимірювань еквівалентної рівноважної об'ємної активності радону-222 у повітрі будівель. Методи - аналітичні, пасивної трєкової радонометрії. Результати: Здійснено 1345 вимірювань еквівалентної рівноважної об'ємної активності радону-222 на 763 об'єктах: у громадських будівлях (дитячих навчальних закладах, закладах охорони здоров'я, будівлях органів виконавчої влади, інших будівлях) та у житлових будинках, розташованих у радононебезпечному регіоні - Кіровоградській області. Встановлено, що у понад 50 % приміщень дитячих навчальних закладів гігієнічний норматив 50 Бк-м-3 перевищується у 2-12 разів. Після здійснення протирадонових заходів у цих закладах рівні вмісту радону-222 знизились від 2 до 16 разів, але гігієнічний норматив все одно перевищується у понад 56 % будівель. У понад 20 % приміщень громадських будівель перевищується гігієнічний норматив 100 Бк-м-3, при чому в окремих будинках нормативні значення перевищуються в 2-4 рази. Понад 50 % досліджених житлових будинків не відповідає гігієнічному нормативу 100 Бк-м-3, у деяких випадках нормативні значення перевищуються до 7 разів.

76.08.17.0729/0216U007642

Санітарно-епідеміологічна оцінка безпеки для здоров'я людини полімерних, синтетичних матеріалів, парфумерно-косметичної продукції, засобів побутової хімії та їх рецептурних компонентів: Заключний звіт /Державна установа "Інститут громадського здоров'я імені О.М. Марзеева НАМН України"; Керівник Голіченков Олександр Михайлович. – ДР 0116U001089. УДК 613.5:613.63:614.841.41:667.6.

128 с.

Мета роботи: Дослідити токсикологічні та санітарно-хімічні властивості сучасних полімерних і синтетичних матеріалів, парфумерно-косметичної продукції, засобів побутової хімії та їх рецептурних компонентів з метою оцінки їх безпечності для здоров'я людини і навколишнього середовища при використанні в побуті та народному господарстві. Об'єкти досліджень: полімерні, синтетичні матеріали та виробі із них, парфумерно-косметична продукція, засоби побутової хімії та компоненти їх рецептур. Методи досліджень: санітарно-хімічні, токсикологічні, статистичні, аналітично-інформаційні. Досліджені санітарно-хімічні, токсикологічні властивості, та дана гігієнічна оцінка полімерним, синтетичним матеріалам та виробам з них зарубіжного та вітчизняного виробництва. Проведені дослідження парфумерно-

косметичної продукції, засобів побутової хімії, сировинних компонентів, надані рекомендації по безпечному їх використанню. На всі досліджені матеріали підготовлені висновки державної санітарно-епідеміологічної експертизи та протоколи досліджень.

76.08.17.0730/0216U008277

Токсикологічна оцінка впливу добрив на біологічні об'єкти з метою визначення їх класу небезпеки та гранично допустимі концентрації: Заключний звіт /Інститут гігієни та медичної екології ім. О. М. Марзеева АМН України; Керівник Томашевська Людмила Анатоліївна. – ДР 0116U006759. УДК 631.813:632.155.

19 с.

Об'єкт дослідження - добрива: 1. Добриво комплексне NPK (марок 10:20:10+7S; 8:21:21+4S; 10:15:15+8S; 8:12:25+вторинні живильні елементи); 2. Нітросол 30 (карбамідно-аміачна суміш КАС-30) (nitrosol 30) (UAN - 30%N); 3. Аміачна селітра (ammonium nitrate); 4. Гранульована вапняно-аміачна селітра (granulated calcium ammonium nitrate); 5. Прильована вапняно-аміачна селітра (prilled calcium ammonium nitrate); 6. Карбамід (сечовина) (urea) виробництва "Нітрогенмувек ЗРТ" (Nitrogenmuvек ZRT), Угорщина. Мета роботи - оцінка токсичності та визначення класу небезпечності добрив:

76.35 Інші галузі медицини й охорони здоров'я

76.08.17.0731/0416U005561

Чернев Олексій Володимирович. Сучасні технології застосування метаболіто-тропних засобів щодо підвищення ефективності тренувально-змагальної діяльності професійних футболістів: Дис... к.мед.н. /ДЗ "Дніпропетровська медична академія". – Захищена 02.12.2016.

УДК 613.71/73+61:796.071.2.

185 с.: 26 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 214 назви.

Дисертація присвячена проблемі підвищення ефективності лікарського контролю за особами, які займаються футболом, на підготовчому періоді з перевагою тренувальних навантажень анаеробної спрямованості шляхом обґрунтування застосування метаболіто-тропного засобу - сукцинату натрію на основі клініко-інструментальних, біохімічних та цитологічних досліджень. В роботі за допомогою психофізіологічних, клінічних та інструментально-лабораторних методів обстеження проведено реєстрацію зрушень в системі крові, серцево-судинній, вегетативній та центральній нервових системах і показників гомеостазу. Загальна кількість обстежених футболістів склала 120 осіб. У дисертації обґрунтована ефективність застосування сукцинату натрію при фізичних тренуваннях анаеробної спрямованості для відновлення гомеостазу в системі крові, системі антиоксидантного захисту, покращення функціонального стану серцево-судинної та вегетативної нервової системи. Визначено комплекс змін в системі крові, які можна інтерпретувати, як перенапруження під впливом надмірних фізичних навантажень. Встановлено прямий зв'язок між ефектом сукцинату натрію при його одноразовому і курсовому застосуванні та його антигіпоксичною, антиоксидантною та антистрессовою дією. Визначено вплив застосування сукцинату натрію на органи, які безпосередньо реагують на стрес; неспецифічну резистентність організму, неврологічний статус, рухову активність і психофізіологічні функції професійних футболістів.

76.08.17.0732/0216U002941

Розроблення та впровадження в клінічну практику новітніх імуноцитохімічних і молекулярно-генетичних технологій діагностики пухлин кровотворної і лімфоїдної тканини:

Заключний звіт /Інститут експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р.Є. Кавецького НАНУ; Керівник Глузман Данило Фішелевич. – ДР 0115U001951. УДК 616-006.4: 616-07: 57.083.3: 601.4: 577.21.

73 с.

Розроблений алгоритм діагностики різних форм мієлодиспластичного синдрому (МДС), що включав, на першому етапі, детальне дослідження клініко-гематологічних показників хворих (рівень гемоглобіну, кількість лейкоцитів, тромбоцитів), морфоцитологічну і цитохімічну оцінку клітин крові і кісткового мозку (виявлення ознак дисплазії в клітинах різних паростків гемопоєзу, виражені цитохімічні реакції в клітинах гістіоцитарно-макрофагального ряду). Наростання ознак анемії і тромбоцитопенії за наявності бластних клітин в крові (від 2-4 до 5-19%) та кістковому мозку (від 5-9 до 10-19%) є основою для ідентифікації таких форм як МДС-НБ-1 і МДС-НБ-2. Виявлення в кістковому мозку ознак мультилінійної дисплазії і більш ніж 19% мієлопероксидазо-позитивних бластних клітин з експресією антигенів клітин мієлоїдного ряду диференціювання (CD34, CD7, CD117, CD13, CD33) дає підстави згідно вимог модернізованої класифікації ВООЗ (2016р.) верифікувати стадію трансформації МДС в гострий мієлоїдний лейкоз, класифікований як вторинний мієлоїдний лейкоз. Отримані результати мають вагомe значення для практичної медицини, оскільки визначають схеми лікування, особливо при встановленні у хворих вторинного мієлоїдного лейкозу.

76.08.17.0733/0216U007578

Молекулярно-біологічні регуляторні механізми порушення запліднювальної здатності сперматозоїдів і розробка нових імунобіохімічних методів діагностики фертильності у чоловіків:

Заключний звіт /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького; Керівник Воробець Д.З. – ДР 0116U006937. УДК 612.72-002.77-092:612.112.045.11.

35 с.

Встановлено, що активність аргінази в сперматозоїдах чоловіків з олігозоо-, астенозоо-, олігоастенозоо- та лейкоцитоспермією знижується в 2,1, 2,3, 2,4 і 3,3 рази відповідно. Це вказує на пригнічення аргіназного шляху метаболізму L-аргініну, яке суттєво не залежить від типу порушення сперматогенезу. Проте зниження активності аргінази має найбільш виражений характер у пацієнтів з лейкоцитоспермією, адже лейкоцити стимулюють утворення реактивних форм кисню, індукцію та розвиток оксидативного та нітративного стресу в сперматозоїдах. Відзначено також зміщення сироваткового вмісту гонадотропних і статевих гормонів у чоловіків з різними формами патоспермії. Так, зокрема вміст фолікулостимулюючого гормону при олігозооспермії, спричиненій гіпогонадізмом вищій вдвічі, а у разі лейкоцитоспермії в 1,8 рази щодо значень у фертильних чоловіків. Водночас за умов астенозооспермії цей показник нижчий в 2,2 рази стосовно значень у чоловіків з нормозооспермією, проте знаходиться в межах фізіологічної норми. Вміст тестостерону нижчий в 1,6 рази у чоловіків з порушенням сперматогенезу за типом олігозооспермії і знаходиться на нижній межі фізіологічної норми. Встановлено, що у неплідних чоловіків з порушенням сперматогенезу за типом олігозооспермії пригнічення активності аргінази сперматозоїдів позитивно корелює зі зниженням їх концентрації в еякуляті ($r = 0,68$). Вивчено особливості NO-синтазного шляху

метаболізму L-аргініну в сперматозоїдах неплідних чоловіків з різними формами патоспермії. У чоловіків з порушенням фертильності відмічається роз'єднання ("uncoupling") NO-синтази сперматозоїдів, перерозподіл активностей у системі NO-синтази зі їх зрушенням в бік Ca²⁺-незалежної індукцибельної ізоформи, що свідчить про дисметаболичні зміни в системі синтезу NO, а саме його гіперпродукцію. Серед різних форм патоспермії в неплідних чоловіків найбільш виражені порушення NO-синтазного шляху метаболізму L-аргініну спостерігається у пацієнтів з лейкоцитоспермією. Отримані нами дані вказують на порушення NO-гомеостазу, гіперпродукцію "шкідливого" NO за участю iNOS та активацію нітрозивного стресу в сперматозоїдах чоловіків з різними формами патоспермії, що викликає порушення їх функцій, зокрема запліднювальної здатності. Зміни показники спермограм при неплідності корелюють зі зростанням рівня пероксидного окиснення ліпідів та зниженням активності ферментів глутатіонової антиоксидантної системи - глутатіонпероксидази, глутатіонредуктази. Припускається, що хронічні урогенітальні інфекції спочатку призводять до активації процесів ПОЛ і пригнічення активності ферментів антиоксидантного захисту сперматозоїдів, а в слід за цим до розвитку патологічних змін у спермі і неплідності чоловіків. Визначення стану ПОЛ, активності ферментів антиоксидантного захисту, активності аргіназно-NO-синтазної системи сперматозоїдів може служити додатковим тестом при діагностиці неплідності у чоловіків. Робота передається за кордон за договірною ціною.

76.75 Соціальна гігієна. Організація й управління охороною здоров'я

76.08.17.0734/0216U002846

Науково-методичний супровід регіоналізації перинатальної допомоги:

Заключний звіт /ДУ "Український інститут стратегічних досліджень МОЗ України"; Керівник Дзюба Олександр Миколайович. – ДР 0114U006051. УДК 618.2/.3:616-082:001.8:353.1.

207 с.

В ході виконання НДР за участю виконавців з урахуванням досвіду розвинених країн розроблено і направлено в МОЗ України національну систему моніторингу і оцінки (MiO) регіоналізації перинатальної допомоги, програму обробки даних та технологію проведення SWOT-аналізу РПД. Апробацію розробленої системи MiO регіоналізації перинатальної допомоги здійснено на базі пілотних регіонів Національного проекту "Нове життя - нова якість охорони материнства та дитинства" та шляхом вивчення ставлення медичних працівників і експертного опитування спеціалістів щодо пропонуємих індикаторів РПД і термінів їх подання. Здійснено ситуаційний аналіз регіоналізації перинатальної допомоги за даними державної статистики, перинатального аудиту за методикою ВООЗ BABIES-MATRICA, MiO та SWOT-аналізу РПД.

76.08.17.0735/0216U002847

Наукове обґрунтування сучасних тенденцій смертності населення України від хвороб органів травлення та розробка заходів по її зниженню:

Заключний звіт /ДУ "Український інститут стратегічних досліджень МОЗ України"; Керівник Чепелевська Людмила Андріївна. – ДР 0114U006128. УДК 616.31-008:314.4:001.8.

60 с.

Виявлено високий рівень смертності населення України від хвороб органів травлення в різних регіонах. Розроблено заходи державного та галузевого рівня для зниження смертності населення від хвороб органів травлення

76.08.17.0736/0216U002848

Медицина Києва і Київщини в ХІХ - на початку ХХ століття: Заключний звіт /ДУ "Український інститут стратегічних досліджень" МОЗ України; Керівник Ціборовський Олег Михайлович. – ДР 0114U004384. УДК 614.253(477)(09).

369 с.

На основі архівних, статистичних та довідкових матеріалів, правових документів та звітів органів управління і медичних установ вивчено стан і розвиток міської та тодішньої державної медицини в Київській губернії та її перехід до земської медицини, діяльність медичних закладів, динаміку природного руху і стану здоров'я населення, дано оцінку цим процесам та їх ролі і впливу на сучасний стан охорони здоров'я.

76.08.17.0737/0216U002849

Наукове обґрунтування сучасної моделі моніторингу стану здоров'я населення України:

Заклучний звіт /ДУ "Український інститут стратегічних досліджень" МОЗ України; Керівник Дзюба Олександр Миколаєвич. – ДР 0115U002850. УДК 312.6:353.1:001.57(477).

132 с.

Практична реалізація даного проекту є підґрунтям до відповідних заходів на державному та регіональному рівнях, котрі мають визначальну роль у формуванні, збереженні та зміцненні здоров'я населення України на рівні регіону. Наукові результати можуть бути використані в управлінні охороною здоров'я при розробці проектів комплексних програм по збереженню та зміцненню здоров'я населення України, як підґрунтя для досягнення медичної, соціальної та економічної ефективності відповідних управлінських рішень.

78 ВІЙСЬКОВА СПРАВА

78.01 Загальні питання військової справи

78.08.17.0738/0216U007449

Розробка ТУУ "Кашкет із напіввовняної тканини для поліцейських Національної поліції України": Заклучний звіт /Державний науково-дослідний інститут МВС України; Керівник Будзинський Микола Петрович. – ДР 0116U002422. УДК 355.14.

15 с.

Об'єкт дослідження : кашкет типу А з напіввовняної тканини для поліцейських Національної поліції України. Мета роботи - розробити нормативно-технічну документацію на предмет однострою для поліцейських Національної поліції, що дозволить забезпечити уніфікацію та стандартизацію предметів однострою для поліцейських Національної поліції, а саме ТУУ 14.1-34045600-017 : 2016 "Кашкет типу А з напіввовняної тканини для поліцейських Національної поліції України". Матеріали ДКР будуть використані Національною поліцією України для підготовки конкурсних (тендерних) документів в частині, що стосується технічних вимог на предмет однострою і послідуєчого контролю якості з боку Національної поліції України, а також для організації прийомки готової продукції за укладеними договорами. Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.08.17.0739/0216U007450

Розробка ТУУ "Кітель чоловічий із напіввовняної тканини для поліцейських Національної поліції України": Заклучний звіт /Державний науково-дослідний інститут МВС України; Керівник Будзинський Микола Петрович. – ДР 0116U002423. УДК 355.14.

23 с.

Об'єкт дослідження : кітель чоловічий із напіввовняної тканини для поліцейських Національної поліції України. Мета роботи - розробити нормативно-технічну документацію на предмет однострою для поліцейських Національної поліції, що дозволить забезпечити уніфікацію та стандартизацію предметів однострою для поліцейських Національної поліції, а саме ТУУ 14.1-34045600-011 : 2016 "Кітель чоловічий із напіввовняної тканини для поліцейських Національної поліції України". Матеріали ДКР будуть використані Національною поліцією України для підготовки конкурсних (тендерних) документів в частині, що стосується технічних вимог на предмет однострою і послідуєчого контролю якості з боку Національної поліції України, а також для організації прийомки готової продукції за укладеними договорами. Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.08.17.0740/0216U007451

Розробка ТУУ "Брюки чоловічі із напіввовняної тканини для поліцейських Національної поліції України": Заклучний звіт /Державний науково-дослідний інститут МВС України; Керівник Будзинський Микола Петрович. – ДР 0116U002424. УДК 355.14.

20 с.

Об'єкт дослідження : брюки чоловічі із напіввовняної тканини для поліцейських Національної поліції України. Мета роботи - розробити нормативно-технічну документацію на предмет однострою для поліцейських Національної поліції, що дозволить забезпечити уніфікацію та стандартизацію предметів однострою для поліцейських Національної поліції, а саме ТУУ 14.1-34045600-012 : 2016 "Брюки чоловічі із напіввовняної тканини для поліцейських Національної поліції України". Матеріали ДКР будуть використані Національною поліцією України для підготовки конкурсних (тендерних) документів в частині, що стосується технічних вимог на предмет однострою і послідуєчого контролю якості з боку Національної поліції України, а також для організації прийомки готової продукції за укладеними договорами. Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.08.17.0741/0216U007452

Розробка ТУУ "Куртка зимова повсякденна із плащової тканини для поліцейських Національної поліції України": Заклучний звіт /Державний науково-дослідний інститут МВС України; Керівник Будзинський Микола Петрович. – ДР 0116U002425. УДК 355.14.

35 с.

Об'єкт дослідження : куртка зимова повсякденна із плащової тканини для поліцейських Національної поліції України. Мета роботи - розробити нормативно-технічну документацію на предмет однострою для поліцейських Національної поліції, що дозволить забезпечити уніфікацію та стандартизацію предметів однострою для поліцейських Національної поліції, а саме ТУУ 14.1-34045600-020 : 2016 "Куртка зимова типу В повсякденна із плащової тканини для поліцейських Національної поліції України". Матеріали ДКР будуть використані Національною поліцією України для підготовки конкурсних (тендерних) документів в частині, що стосується технічних вимог на предмет однострою і послідуєчого контролю якості з боку Національної поліції України, а також для організації прийомки готової продукції за укладеними договорами. Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.08.17.0742/0216U007453

Розробка ТУУ "Куртка зимова спеціальна

поліції, що дозволить забезпечити уніфікацію та стандартизацію предметів однострою для поліцейських Національної поліції, а саме ТУУ 14.1-34045600-016 : 2016 "Спідниця жіноча із напіввовняної тканини для поліцейських Національної поліції України". Матеріали ДКР будуть використані Національною поліцією України для підготовки конкурсних (тендерних) документів в частині, що стосується технічних вимог на предмет однострою і послідуочого контролю якості з боку Національної поліції України, а також для організації прийомки готової продукції за укладеними договорами. Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.09 Воєнна історія

78.08.17.0748/0416U005543

Супрунов Юрій Михайлович. Підготовка військових фахівців розвідувально-інформаційних систем для Збройних Сил України: Дис... к.і.н. /Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського. – Захищена 30.11.2016.

УДК 355.232:[355.23:355.40] (477) (091).

246 с.: 5 табл. – Бібліогр.: 254 назви.

У дисертації досліджується стан наукової розробки підготовки військових фахівців розвідувально-інформаційних систем для Збройних Сил України тактичного рівня, запропоновано авторську періодизацію історіографії за темою дослідження. Виявлено військово-освітні передумови створення системи підготовки військових фахівців розвідувально-інформаційних систем, визначена мережа військових навчальних закладів, у яких проводилась підготовка фахівців до 1991 р., її основні показники. Розкрито процес створення, становлення і розвитку системи підготовки військових фахівців у 1991-2011 рр., запропоновано й обґрунтовано авторську періодизацію цього процесу за характерними рисами кожного періоду; визначено його основний зміст, окремі тенденції і результати, виявлені позитивні та окремі негативні рішення, що були прийняті в цей час. Висвітлено особливості змісту, організації і забезпечення освітнього процесу підготовки фахівців розвідувально-інформаційних систем, розкрито сутність комплексної системи їх підготовки на організаційно-структурному рівні та рівні змісту навчання. Узагальнено досвід організації підготовки фахівців розвідувально-інформаційних систем та визначені рекомендації з удосконалення їх підготовки для ЗС України в сучасних умовах. Ключові слова: військовий навчальний заклад, інформаційна безпека, підготовка військових фахівців, розвідувально-інформаційні системи, система військової освіти.

78.21 Воєнно-прикладні науки

78.08.17.0749/0216U007617

Дослідження особливостей створення пересувних блокпостів модульної конструкції:

Заключний звіт /Державний науково-дослідний інститут МВС України; Керівник Марченко Олександр Сергійович. – ДР 0116U001814. УДК 623.1.

19 с.

Результатом роботи є техніко-економічний висновок про доцільність організації та виробництва пересувних блокпостів модульної конструкції на підприємствах України. Робота передається за кордон за договірною ціною.

78.25 озброєння і Воєнна техніка

78.08.17.0750/0216U007492

Створення конструкції кераміко-композитних бронееlementів для додаткового за-

хисту легко броньованого транспорту (ЛБТ), здатних ефективно протистояти ураженню кулями Б-32 калібру 12,7 та 14,5 мм та технології їх виробництва: Заключний звіт /Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля НАН України; Керівник Майстренко А.Л. – ДР 0115U004598. УДК 623.445:623.438.1:623.562.3.

96 с.

Розроблені й виготовлені нові двоопуклі керамічні бронееlementи на основі реакційно-спеченого карбиду кремнію. Нові керамічні бронееlementи мають наступні характеристики: циліндричні бронееlementи діаметром 33 мм і високою 27 мм з двоопуклими торцями сферічної (або конічної) форми; середня вага керамічного бронееlementу - 56 г; вага комплекту керамічних бронееlementів (60 шт.) - 3360 г., вага заливки ЕГЕ - 1084 г., лінійні розміри бронееlementу - 241x273x30 мм, площа захисту бронееlementу-657,9см²; загальна вага бронееlementу 6,42 кг; поверх-нева густина бронееlementу складає 112 кг/м². Робота розповсюджується за договірною ціною.

81 ЗАГАЛЬНІ Й КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ ТЕХНІЧНИХ І ПРИКЛАДНИХ НАУК ТА ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ

81.14 Проектування. Конструювання

81.08.17.0751/0416U005536

Цуприк Галина Богданівна. Математичне моделювання та оцінювання параметрів форми відгуку біооб'єкту на низькоінтенсивне подразнення: Дис... к.т.н. /Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Захищена 02.12.2016.

УДК 004.942:53.05-617.735.

139 с.: 8 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 168 назв.

Об'єкт - підготовка серії відгуків біооб'єкту на низькоінтенсивне подразнення та верифікація якості оцінювання. Мета - підвищити достовірність і зменшити обчислювальну складність оцінювання форми відгуку. Методи - побудовано на базі теорії сигналів, статистичної теорії вибору рішень, функціонального аналізу та теорії аналітичних функцій; теорії ймовірності та математичної статистики. Новизна - удосконалено математичну модель відгуку біооб'єкту на низькоінтенсивне подразнення та метод підготовки до статистичного оцінювання відгуку. Результати впроваджено при виконанні НДР (ДР № 0111U002593, ДР № 0111U005289); ТДМУ, ТМКЛ, "Медікус", НВЕСМП.

81.08.17.0752/0416U005632

Дерев'яно Ігор Ігорович. Інформаційні технології обробки експериментальних вимірювань в задачах неруйнівного контролю ракетно-космічної техніки: Дис... к.т.н. /Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара. – Захищена 08.12.2016.

УДК 004.942:519.254.

205 с.: 47 табл., 65 іл. – Бібліогр.: 94 назви.

Об'єктом дослідження є процеси неруйнівного контролю лінійно та просторово-розподілених об'єктів в умовах невизначеності їх статистичних закономірностей та обмежень на об'єм вимірів. Предметом дослідження є моделі, методи і інформаційні технології обробки та візуально-аналітичного аналізу експериментальних вимірів у задачах підготовки даних для підтримки прийняття рішень про стан об'єктів, що контролюються. Методи дослідження - лінійна алгебра, математичний аналіз, теорія ймовірності та математична статистика, теорія випадкових процесів, теорія адаптивної

фільтрації та чисельних методів. Розглянуто систему менеджменту якості, що функціонує в ДП "КБ "Південне". Синтезовано нові моделі ультразвукових, магнітометричних та тензометричних вимірів, котрі за експертним рішенням більш якісно описують експериментальні виміри. Вперше розроблено нові методи оцінки стаціонарності і незалежності експериментальних вибірок вимірювань та новий метод підготовки даних для візуально-аналітичного аналізу стану і якості лінійно-протяжних об'єктів. Удосконалено метод цифрової адаптивної фільтрації нестационарних стохастичних ультразвукових вимірювань, спотворених контактною перешкодою і вимірювальним шумом. Вперше розроблено нові інформаційні технології обробки великих масивів даних із магнітометричними вимірами однотипних блоків зварних з'єднань та тензометричними вимірами міжступеневого відсіку із полімерних композиційних матеріалів. Практичне значення результатів підтверджується впровадженнями результатів роботи в ДП "КБ "Південне" для аналізу експериментальних вимірювань просторово-розподілених об'єктів ракетно-космічної техніки, а також використовується в навчальному процесі Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара.

81.33 Корозія і захист від корозії

81.08.17.0753/0216U008262

Створення високоефективних надпровідних матеріалів на основі MgB₂ електротехнічно-призначення шляхом модифікації їх наноструктури: Заключний звіт /Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля НАН України; Керівник ПріхнаТетяна Олексіївна. – ДР 0116U004345. УДК 666.3-1:538.945.7. 173 с.

Встановлено взаємозв'язок між умовами виготовлення матеріалів, їх наноструктурою і властивостями, а також встановлені закономірності впливу добавок SiC, Ti, Zr на характеристики матеріалу. Виготовлені зразки циліндричної, квадратної і прямокутної форми з розмірами до 150 мм, а також проведені дослідження, спрямовані на оцінку потенціалу матеріалу з точки зору його практичного застосування в струмообмежувачах. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.35 Зварювання

81.08.17.0754/0416U005560

Єлагін Валерій Павлович. Технологія механізованого зварювання різнорідних сталей у суміші вуглекислого газу з азотом: Дис... к.т.н. /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України. – Захищена 07.12.2016.

УДК 621.791.754.053:669.15-194.53:620.18.

246 с.: 27 табл., 80 іл. – Бібліогр.: 218 назв.

Встановлено, що при зварюванні у суміші CO₂ + (2...5)% N₂ легування аустенітного шва азотом в межах 0,12...0,18% забезпечує в зоні сплавлення з перлітною сталлю зниження ширини мартенситного прошарку, підвищення вмісту аустеніту і дисперсності структури металу та відсутність пор. Крім того, при тривалому високотемпературному нагріванні (550 °С) таких з'єднань знижується розвиток структурної неоднорідності в зоні сплавлення з перлітною сталлю, насамперед, зменшується знеуглецювання металу, підвищується стабільність структури та більш рівномірно розподіляються карбідні фази. Розроблена технологія механізованого зварювання різнорідних сталей у суміші вуглекислого газу та азоту забезпечує підвищення службових властивостей зварних з'єднань, зокрема, тривалу міцність та стійкість зони сплавлення з перлітною сталлю проти кри-

хкого руйнування. Технологія впроваджена при виготовленні і ремонті нафтопереробного та хімічного обладнання.

81.08.17.0755/0216U007576

Розроблення технології відновлення та підвищення зносостійкості деталей гусеничної техніки на основі використання порошкових матеріалів: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Фомічов Сергій Костянтинівич. – ДР 0115U001973. УДК 621.791.75.

283 с.

Встановлено, що незалежно від схем введення нанопорошкових матеріалів у зварювальну ванну незначні масові частки наноксидів підвищують зносостійкість наплавленого металу, але ефективність підвищення проявляється по різному залежно від типу наноксидів та умов наплавлення. Встановлено, що більш ефективний прояв наноксиду кремнію пов'язано зі збільшенням кількості неметалевих включень у наплавленому металі майже у 2 рази, що приводить до збільшення твердих складових структури і, відповідно, зносостійкості. Показано, що введення нанопорошкових матеріалів до зварювальної ванни не пов'язано з обмеженнями до вибору наплавних матеріалів, умов і режимів наплавлення і може здійснюватися по прийнятій і діючій на підприємствах технології стосовно способу наплавлення режимів і наплавних матеріалів.

81.92 Пожежна безпека

81.08.17.0756/0216U002915

Написання та підготовка до друку навчального посібника "Пожежна тактика": Заключний звіт /Національний університет цивільного захисту України; Керівник Лісняк Андрій Анатолійович. – ДР 0114U002229. УДК 614.8.

298 с.

Отримано навчальний посібник для викладання дисципліни "Пожежна тактика", в якому розглянуто: прогнозування параметрів розвитку пожежі, теорія, умови, способи та прийоми припинення горіння, тактичні можливості підрозділів оперативно-рятувальної служби при гасінні пожеж, організація гасіння пожеж в різних умовах та обстановці, організація управління силами та засобами на пожежі, розрахунок сил та засобів на гасіння пожежі спрощеним способом, розрахунок сил та засобів на гасіння пожежі аналітичним способом

81.08.17.0757/0216U002917

Визначення часових характеристик теплових пожежних сповіщувачів з терморезистивним чутливим елементом: Заключний звіт /Національний університет цивільного захисту України; Керівник Абрамов Юрій Олексійович. – ДР 0116U002001. УДК 614.8.

114 с.

Виявлені основні напрямки вдосконалення стосовно методів і засобів визначення часових характеристик теплових пожежних сповіщувачів з терморезистивним чутливим елементом. Робота передається за кордон за договірною ціною.

81.08.17.0758/0216U002921

Оцінка пожежевибухонебезпечних характеристик систем зберігання газу "пропан-бутан" в умовах пожежі: Заключний звіт /Національний університет цивільного захисту України; Керівник Ключка Юрій Павлович. – ДР 0114U002236. УДК 614.84.

53 с.

Подальший розвиток отримала математична модель по визначенню впливу небезпечних факторів НС на композитні системи зберігання вибухонебезпечних газів. Розроблений програмний продукт для моделювання поширення пожежі в житлових приміщеннях з формуванням масиву даних за часом поширення пожежі Робота передається за кордон за договірною ціною.

81.08.17.0759/0216U002922

Підвищення ефективності локалізації нафтового забруднення на акваторії моря: Заключний звіт /Національний університет цивільного захисту України; Керівник Тарасенко Олександр Андрійович. – ДР 0114U002237. УДК 614.8.

98 с.

Розроблені математичні моделі з опису динаміки зміни контуру розливу, рекомендації щодо локалізації нафтових забруднень на акваторії моря Робота передається за кордон за договірною ціною.

81.08.17.0760/0216U002923

Розробка методики діагностування та прогнозування залишкового ресурсу напірних пожежних рукавів: Заключний звіт /Національний університет цивільного захисту України; Керівник Ковальов Олександр Олександрович. – ДР 0115U002032. УДК 614.8.

83 с.

Проаналізовано умови експлуатації пожежних рукавів, їх технічний стан та тенденції розвитку. Експериментальним шляхом отримані зміни кута закручування пожежного напірного рукава діаметром 51 та 77 мм у випадку пошкодження рукава по основі та по утку Робота передається за кордон за договірною ціною.

81.08.17.0761/0216U002924

Підвищення ефективності гасіння пожеж в житлових будівлях шляхом удосконалення системи внутрішнього водопостачання: Заключний звіт /Національний університет цивільного захисту України; Керівник Петухова Олена Анатоліївна. – ДР 0115U002033. УДК 614.8.

65 с.

Одержані математичні моделі фактичної кількості води з пожежних кран-комплектів та необхідної кількості води для гасіння пожежі; розроблені рекомендації щодо визначення характеристик пожежних кран-комплектів на стадії проектування житлової будівлі

81.08.17.0762/0216U002925

Підвищення ефективності локалізації та ліквідації пожеж у закритих приміщеннях цехів деревообробних підприємств: Заключний звіт /Національний університет цивільного захисту України; Керівник Коваль Олександр Мирославович. – ДР 0115U002038. УДК 614.8.

146 с.

Розроблені математичні моделі оптимізації тактики локалізації і гасіння пожеж в цехах деревообробних підприємств і на відкритих складах лісоматеріалів Робота передається за кордон за договірною ціною.

81.08.17.0763/0216U002926

Розробка комбінованого приводу відцентрового насоса аварійно-рятувального обладнання: Заключний звіт /Національний університет цивільного захисту України; Керівник Ларін Олександр Миколайович. – ДР 0116U002014. УДК 621.8.

65 с.

Обґрунтовано використання і запропонована конструкція приводу відцентрового насоса могопомп з використанням двигуна внутрішнього згорання і електричної машини

81.08.17.0764/0216U002927

Розробка конструктивних методів підвищення ефективності автоматичного виявлення загорянь в компресорних станціях газотранспортних систем України: Заключний звіт /Національний університет цивільного захисту України; Керівник Поспелов Борис Борисович. – ДР 0116U002016. УДК 614.841.48.

218 с.

Розроблено системну модель процесу виявлення загорянь технічними засобами СПЗ. Запропоновано новий підхід до забезпечення якості автоматичного виявлення загорянь ТСОЗ на КС та інших об'єктах ГТС Робота передається за кордон за договірною ціною.

81.08.17.0765/0216U002928

Дослідження можливості створення лінійного сповіщувача полум'я з використанням ефекту хемоіонізації: Заключний звіт /Національний університет цивільного захисту України; Керівник Бондаренко Сергій Миколайович. – ДР 0114U002234. УДК 351.861.

159 с.

Створено лінійний сповіщувач полум'я з наперед заданими характеристиками Робота передається за кордон за договірною ціною.

81.08.17.0766/0216U002929

Розробка методики комплексного прогнозування надзвичайних ситуацій природного характеру з урахуванням тенденцій їх періодичних змін: Заключний звіт /Національний університет цивільного захисту України; Керівник Іванець Григорій Володимирович. – ДР 0116U008372. УДК 614.8.

129 с.

У результаті виконання науково-дослідної роботи обґрунтовано модель процесу зміни узагальнених параметрів НС природного характеру із врахуванням тенденцій їх періодичних змін та запропонований алгоритм оцінки складових узагальненого параметру. Для оцінки періодичної складової розроблено методику оцінки періоду та значень періодичної складової випадкового процесу зміни узагальненого параметру НС природного характеру на основі методу найбільшої правдоподібності. Для прогнозування випадкової складової процесу зміни узагальнених параметрів НС природного характеру обґрунтовано доцільність використання методу попарного врахування аргументів. Розроблено методики прогнозування природних НС за характером та рівнями, а також методики передбачення можливих завданих збитків внаслідок НС природного характеру. Проведені експериментальні дослідження запропонованої моделі та методик. Робота передається за кордон за договірною ціною.

81.08.17.0767/0216U002930

Дослідження можливості створення адресного лінійного сповіщувача полум'я з використанням ефекту хемоіонізації: Заключний звіт /Національний університет цивільного захисту України; Керівник Бондаренко Сергій Миколайович. – ДР 0115U002042. УДК 614.8.

101 с.

Створено лінійний сповіщувач полум'я з наперед заданими характеристиками Робота передається за кордон за договірною ціною.

82/90 ЗАГАЛЬНОГАЛУЗЕВІ І КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ (МІЖГАЛУЗЕВІ ПРОБЛЕМИ)

82 ОРГАНІЗАЦІЯ Й УПРАВЛІННЯ

82.05 Загальна теорія організації й управління

82.08.17.0768/0416U004839

Лугиня Марина Вікторівна. Розвиток концепції ефективності в державному управлінні: теоретико-прикладний аспект: Дис... к.держ.упр. /Національна академія державного управління при Президентові України. – Захищена 29.11.2016.

УДК 350/21.21/.22:005..336.1.

254 с.: 7 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 175 назв.

У дисертаційному дослідженні вирішено актуальне наукове завдання, яке полягає в обґрунтуванні шляхів розв'язання комплексу проблем теоретичного і практичного характеру. Досліджено державно-управлінські процеси у взаємозв'язку з історичними, соціальними, політичними та економічними етапами розвитку суспільства. Сформульовано перелік складових концепції ефективності в державному управлінні, серед яких виокремлено методи державного управління, принципи та цілі, людські ресурси, індикатори оцінювання ефективності управління, фінансове забезпечення тощо.

82.08.17.0769/0416U004840

Требик Людмила Петрівна. Підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону: інформаційно-комунікаційний аспект: Дис... к.держ.упр. /Національна академія державного управління при Президентові України. – Захищена 29.11.2016.

УДК 35.088.6:004:353.

267 с.: 8 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 356 назв.

У дисертаційному дослідженні вирішено актуальне наукове завдання, що полягає в теоретичному обґрунтуванні розвитку інформаційно-комунікаційної складової підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону. Виявлено, що інформаційно-комунікаційна складова підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону в запропонованому дисертантом ракурсі та в комплексі визначених у ньому проблем ще не була предметом окремого наукового дослідження.

82.13 Організація й управління державою. Адміністративне управління

82.08.17.0770/0516U000903

Клименко Олена Вікторівна. Державне регулювання медичної діяльності в Україні: генеза та тенденції розвитку: Дис... д.держ.упр. /Національна академія державного управління при Президентові України. – Захищена 30.11.2016.

УДК 35-027.21/.22:614.2(477):005.591.3.

490 с.: 3 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 510 назв.

У дисертації розроблено наукові положення та отримано нові результати, які в сукупності розв'язують актуальну наукову проблему, що полягає в теоретико-методологічному обґрунтуванні генези та тенденцій розвитку державного регулювання медичної діяльності в Україні і визначенні шляхів його вдосконалення в умовах реформування здравоохоронної галузі. Установлено, що відмінність одержаних результатів від існуючих досліджень полягає в принципово новому підході до тлумачення поняття "державне регулювання медичної діяльності", обґрунтуванні історичних аспектів

становлення інститутів державного регулювання медичної діяльності.

82.08.17.0771/0416U004838

Красніков Денис Анатолійович. Формування і впровадження механізмів державного управління у сфері виявлення та відшкодування збитків державі: Дис... к.держ.упр. /Національна академія державного управління при Президентові України. – Захищена 30.11.2016.

УДК 351.72.072.6:336.1.

201 с.: 4 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 201 назв.

Дисертаційна робота присвячена вдосконаленню компенсаційних механізмів державного управління. Здійснено класифікацію суб'єктів та об'єктів державного впливу у сфері фінансово-економічних відносин. Установлено критерії формування, форми і методи компенсаційних механізмів, описано їх правове, інституційне, організаційне та інформаційне забезпечення.

82.08.17.0772/0416U004863

Тодорова Ольга Леоніівна. Кластерний підхід як публічний інструмент реалізації державної політики регіонального розвитку: Дис... к.держ.упр. /Одеський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Захищена 02.12.2016.

УДК 351 : 353.8 (477)] (043.3).

243 с.: 3 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 210 назв.

У дисертації узагальнено домінуючі концепції сучасної парадигми державної політики регіонального розвитку як форми політичного процесу, що реалізується в публічному просторі. Визначено об'єктивні передумови запровадження кластерного підходу до вирішення завдань державної політики регіонального розвитку. На основі аналізу сучасного стану процесів кластеризації та інституційного середовища функціонування кластерів в Україні, а також узагальнення зарубіжного досвіду кластерної політики, визначено функціональну сферу кластерного підходу як публічного інструменту реалізації державної політики регіонального розвитку. Доведено доцільність визначення архетипів території як складової кластерного підходу до реалізації регіональних стратегій розвитку. Обґрунтовано концептуальний підхід до формування кластерної ініціативи як інституційної форми публічного інструменту реалізації державної політики регіонального розвитку та запропоновано організаційний механізм мережевої взаємодії суб'єктів кластерної стратегії. Запропоновано авторське визначення поняття "публічний інструмент", "кластерний підхід". Визначено перспективи подальших наукових досліджень.

82.08.17.0773/0416U004864

Левицький Артур Олексійович. Механізм публічного управління розвитком регіональної туристичної дестинації: Дис... к.держ.упр. /Одеський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Захищена 02.12.2016.

УДК 351:338.482(043.3).

175 с.: 6 табл., 29 іл. – Бібліогр.: 319 назв.

Механізм публічного управління розвитком регіональної туристичної дестинації. Обґрунтувати концептуальну модель механізму публічного управління розвитком регіональної туристичної дестинації за інтеграційним підходом; розробити організаційну структуру механізму публічного управління проектами розвитку регіональної туристичної дестинації; сформулювати рекомендації орга-

нам публічної влади щодо розроблення портфельної стратегії управління проектами розвитку регіональної туристичної дестинації. Методами аналізу є: абстрагування, узагальнення, аналіз і синтез, індукція й дедукція, системний аналіз, аналітичний, компаративний, логіко-семантичний, структурно-функціональний аналіз, декомпозиції, економіко-статистичний аналіз, теоретичне моделювання. Обґрунтовано засади удосконалення публічно-управлінської діяльності в організаційно-технологічному аспекті, що дозволило довести доцільність формування інтегрованої моделі проектного механізму публічного управління розвитком регіональної туристичної дестинації, розробити його організаційну структуру з конкретизацією видів взаємодії органів публічної влади в межах кожної фази життєвого циклу туристичної дестинації та обґрунтувати мережевий підхід до публічного управління розвитком регіональних туристичних дестинацій. Результати впроваджено в: Департаменті стратегії та економічного розвитку Міністерства аграрної політики та продовольства України, Департаменті туризму та курортів Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Державній установі "Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України".

82.08.17.0774/0416U004865

Шепеленко Олена Геннадіївна. Механізми реалізації державної інноваційної політики на регіональному рівні: Дис... к.держ.упр. /Одеський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Захищена 03.12.2016.

УДК 351.82: 330.341.1.

255 с.: 8 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 241 назва.

У дисертаційному дослідженні здійснено теоретико-методологічне обґрунтування механізмів реалізації державної інноваційної політики на регіональному рівні та розроблені практичні рекомендації щодо забезпечення сталого соціального розвитку регіонів України. Проведено дослідження теоретичних засад, сутності, напрямів реалізації державної інноваційної політики на регіональному рівні, типологізації механізмів її реалізації. У роботі уточнено зміст ключових понять: "інновація", "механізми реалізації державної інноваційної політики на регіональному рівні". Здійснено аналіз досвіду реалізації державної інноваційної політики на регіональному рівні в розвинутих країнах світу і в країнах пострадянського простору, що дає змогу визначити основні напрями вдосконалення механізмів реалізації інноваційної політики України. Охарактеризовано особливості функціонування інституціонально-правового, організаційно-структурного, економічного, комунікативного, інформаційного механізмів реалізації державної інноваційної політики на регіональному рівні в Україні. Запропонована методика оцінювання інноваційного потенціалу регіону та результативності державної інноваційної політики на регіональному рівні, що базується на аналізі обліку об'єктивних результатів інноваційної діяльності регіону, моніторингу громадської думки експертів щодо проблем інноваційного розвитку регіону та критеріїв SWOT-аналізу економічного розвитку регіону. Визначено перспективи подальших наукових досліджень.

82.08.17.0775/0416U005523

Таньчук Олександра Анатоліївна. Ефективні рішення у публічному управлінні: Дис... к.держ.упр. /Інститут законодавства Верховної Ради України. – Захищена 06.12.2016.

УДК 35.078.1.

224 с. – Бібліогр.: 235 назв.

У дисертації проаналізовано публічне управління, його ефективність та способи її оцінювання. Розкрито сутність публічного управління як нової моделі управлінської діяльності сучасної держави. Виокремлено основні підходи та з'ясовано сучасне розуміння ефективності публічного управління. Охарактеризовано поняття "оцінювання" та його види у публічному управлінні.

82.08.17.0776/0216U008183

Напрями розвитку системи надання адміністративних послуг у сфері внутрішніх справ:

Заключний звіт /Державний науково-дослідний інститут МВС України.; Керівник Циганов Олег Григорович. – ДР 0115U001013. УДК 342.951:351.75.

32 с.

Об'єктом наукового дослідження є суспільні відносини, які виникають і формуються в процесі надання адміністративних послуг у сфері внутрішніх справ України. Теоретично-методологічною основою дослідження є система філософських, загальнонаукових і спеціальних методів, що забезпечують отримання об'єктивних та достовірних результатів, зокрема: аналізу, синтезу та узагальнення; системного підходу, документального, логічного, порівняльного аналізу та контент-аналізу; логіко-семантичного; сходження від абстрактного до конкретного; системно-структурного, структурно-функціонального, структурно-логічного та системно-функціонального; гіпотетико-дедуктивного та теоретико-прогностичного; статистичного, порівняльно-правового та компаративного; спеціально-юридичного. Результати науково-дослідної роботи (далі - НДР) - пропозиції щодо удосконалення правових та організаційних засад сервісної діяльності органів та підрозділів, що належать до сфери управління МВС, можуть бути використані для подальшого розвитку системи надання адміністративних послуг у сфері внутрішніх справ з метою підвищення якості та доступності таких послуг для споживачів, оптимізації адміністративно-управлінських процесів щодо здійснення сервісної діяльності у системі МВС України. Також одержані практичні результати становлять вагомий науково-теоретичний і практичний інтерес.

82.14 Напрями діяльності органів державного правління

82.08.17.0777/0416U005542

Книрик Наталя Ромуальдівна. Управління портфелем проектів аутсорсингової ІТ компанії на основі імітаційного моделювання:

Дис... к.т.н. /Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова. – Захищена 05.12.2016.

УДК 005.8:519.876.5.

155 с.: 2 табл., 50 іл. – Бібліогр.: 164 назви.

Дисертація присвячена вирішенню завдань підвищення ефективності управління аутсорсингової ІТ компанії на основі розробки імітаційних моделей її портфеля проектів, а також методів їх дослідження та прийняття рішень. Виконано огляд особливостей ІТ проектів і їх життєвого циклу; проведено аналіз сучасних методологій управління ІТ проектами та показано, що при управлінні портфелем проектів в аутсорсингових ІТ компаніях виникають задачі прогнозування наслідків комплексів взаємопов'язаних заходів, виражених у вигляді різних альтернативних сценаріїв.

83 СТАТИСТИКА

83.03 Загальна теорія статистики

83.08.17.0778/0216U007442

Провести дослідження з обґрунтування ком-

п'ютерних моделей та програмно-апаратного комплексу для оцінювання ризиків та загроз виникнення надзвичайних ситуацій на об'єктах критичної інфраструктури із застосуванням геоінформаційних технологій: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут цивільного захисту; Керівник Чумаченко Сергій Миколайович. – ДР 0114U007224. УДК 519.2, 504.05, 614.8.

248 с.

В роботі вдосконалені способи обробки статистичної та аналітичної інформації в оболонках ГІС в тому числі з урахованням каскадного ефекту на елементи інфраструктури. Розроблено ряд моделей оцінки ризиків та загроз виникнення надзвичайних ситуацій на окремих об'єктах критичної інфраструктури. Надані вихідні дані для проектування ескізного проекту програмно-апаратного комплексу для оцінки ризиків та загроз виникнення надзвичайних ситуацій на об'єктах критичної інфраструктури із застосуванням геоінформаційних технологій. Робота розповсюджується за договірною ціною.

84 СТАНДАРТИЗАЦІЯ

84.13 Державні, національні і міжнародні системи і служби стандартизації

84.08.17.0779/0216U007604

Розроблення проектів національних нормативних документів, гармонізованих з міжнародними та європейськими: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут дизайну та ергономіки Національного авіаційного університету; Керівник Свірко Володимир Олександрович. – ДР 0116U007391. УДК 658.512.23.+331.101.1; 61.

70 с.

Об'єкт дослідження - нормативна база документів, гармонізованих з міжнародними та європейськими. Мета роботи - розроблення національних стандартів, ідентичних міжнародним та європейським, згідно Програми робіт з національної стандартизації на 2016 рік. Метод розробки - науково-технічний переклад та науково-технічне редагування розроблених нормативних документів на їх заміну. Робота розповсюджується за договірною ціною.

84.08.17.0780/0216U007605

Розроблення проектів національних нормативних документів, гармонізованих з міжнародними та європейськими: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут дизайну та ергономіки Національного авіаційного університету; Керівник Свірко Володимир Олександрович. – ДР 0116U007392. УДК 658.512.23.+331.101.1; 61.

65 с.

Об'єкт дослідження - нормативна база документів, гармонізованих з міжнародними та європейськими. Мета роботи - розроблення національних стандартів, ідентичних міжнародним та європейським, згідно Програми робіт з національної стандартизації на 2016 рік. Метод розробки - науково-технічний переклад та науково-технічне редагування розроблених нормативних документів на їх заміну. Робота розповсюджується за договірною ціною.

84.08.17.0781/0216U007606

Розроблення проектів національних нормативних документів, гармонізованих з міжнародними та європейськими: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут дизайну та ергономіки Національного авіаційного університету; Керів-

ник Свірко Володимир Олександрович. – ДР 0116U007393. УДК 658.512.23.+331.101.1; 61.

36 с.

Об'єкт дослідження - нормативна база документів, гармонізованих з міжнародними та європейськими. Мета роботи - розроблення національних стандартів, ідентичних міжнародним та європейським, згідно Програми робіт з національної стандартизації на 2016 рік. Метод розробки - науково-технічний переклад та науково-технічне редагування розроблених нормативних документів на їх заміну. Робота розповсюджується за договірною ціною.

84.08.17.0782/0216U007607

Розроблення проектів національних нормативних документів, гармонізованих з міжнародними та європейськими: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут дизайну та ергономіки Національного авіаційного університету; Керівник Свірко Володимир Олександрович. – ДР 0116U007394. УДК 658.512.23.+331.101.1; 61.

35 с.

Об'єкт дослідження - нормативна база документів, гармонізованих з міжнародними та європейськими. Мета роботи - розроблення національних стандартів, ідентичних міжнародним та європейським, згідно Програми робіт з національної стандартизації на 2016 рік. Метод розробки - науково-технічний переклад та науково-технічне редагування розроблених нормативних документів на їх заміну. Робота розповсюджується за договірною ціною.

84.08.17.0783/0216U007608

Розроблення проектів національних нормативних документів, гармонізованих з міжнародними та європейськими: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут дизайну та ергономіки Національного авіаційного університету; Керівник Свірко Володимир Олександрович. – ДР 0116U007395. УДК 658.512.23.+331.101.1; 61.

26 с.

Об'єкт дослідження - нормативна база документів, гармонізованих з міжнародними та європейськими. Мета роботи - розроблення національних стандартів, ідентичних міжнародним та європейським, згідно Програми робіт з національної стандартизації на 2016 рік. Метод розробки - науково-технічний переклад та науково-технічне редагування розроблених нормативних документів на їх заміну. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87 ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА. ЕКОЛОГІЯ ЛЮДИНИ

87.01 Загальні питання охорони навколишнього середовища й екології людини

87.08.17.0784/0216U002964

Рекреаційне природокористування у Карпато-Подільському регіоні України: проблеми та перспективи: Заключний звіт /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича; Керівник Кілінська Клавдія Йосифівна. – ДР 0112U000320. УДК 338.483.11(477.8).

175 с.

У роботі визначена сутність рекреаційного природокористування, сформований апарат дослідження, розкриті основні структурні аспекти рекреаційного природокористування, представлений аналіз природних, соціально-економічних та історико-культурних складових рекреаційного природокористування Карпато-Подільського регіону

України. Одержані в ході роботи результати можуть бути використаними при розробці регіональних планів розвитку туризму та рекреації, в комітетах з туризму, як перспективний план дій, що націлений на розвиток рекреаційно-туристичного природокористування Карпато-Подільського регіону України.

87.08.17.0785/0216U008210

Методологія та інструментарій стратегічної екологічної оцінки проектів розвитку регіонів України: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Згуровський Михайло Захарович. – ДР 0116U006141. УДК 504+303.732:332.1. 223 с.

Роботу спрямовано на поглиблення та вдосконалення методології проведення стратегічної екологічної оцінки (СЕО) в Україні з урахуванням досвіду впровадження СЕО в окремих країнах світу та її апробація. Об'єктом дослідження є різномасштабні територіальні утворення та урбоекосистеми. Пропонований підхід базується на використанні системного, стратегічного й критичного мислення, понятті інтегрованості, понятті якості та безпеки життя людей. Для реалізування поставленої задачі виконано роботи з розроблення комплексної методики аналізу, прогнозування і передбачення розвитку територіальних утворень. Розроблено моделі та методи оцінювання рівня екологічної безпеки в екологічних індустріальних системах у контексті територіального планування, методологію оцінювання впливів на навколишнє середовище при підготовці матеріалів територіального планування з урахуванням європейського досвіду. Удосконалено методи прийняття рішень для зниження суб'єктивізації результату вибору оптимального сценарію ймовірних наслідків виконання документу державного планування для довкілля та адаптовано методи передбачення для застосування у процедурі СЕО. Представлено результати розробки доповіді по СЕО для модельного регіону - Черкаської області.

87.08.17.0786/0216U008278

Розробка інформаційно-аналітичного забезпечення для комплексної оцінки нерадіаційного впливу АЕС України на навколишнє природне середовище: Заключний звіт /Державна установа "Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України"; Керівник Попов Олександр Олександрович. – ДР 0115U005150. УДК 504.064.36 : 004. 90 с.

В роботі проведено аналіз сучасних вітчизняних та міжнародних вимог та стандартів щодо рівня інформаційно-аналітичного забезпечення для комплексної оцінки впливу потенційно небезпечних об'єктів на довкілля. Виконано огляд, узагальнення та систематизацію існуючих підходів та методів для оцінки екологічного впливу техногенних об'єктів на навколишнє середовище. Проведено характеристику факторів нерадіаційного впливу АЕС на навколишнє природне середовище та населення прилеглих територій, побудовано відповідні концептуальні та структурні схеми. Досліджено специфіку системи хімічного моніторингу в зонах спостереження АЕС України та виконано аналіз сучасного стану інформаційно-аналітичного забезпечення даної системи. Розроблено алгоритм для комплексної оцінки нерадіаційного впливу на довкілля в зонах спостереження АЕС України. Також розроблено сучасні математичні та комп'ютерні засоби, що дозволяють здійснювати комплексну оцінку хімічного впливу АЕС на навколишнє природне середовище та населення прилеглих територій з відповідним нако-

пиченням, збереженням, систематизацією, обробкою, аналізом, обміном та візуалізацією даних моніторингу і прогнозуванням стану довкілля.

87.15 Забруднення середовища. Контроль забруднення

87.08.17.0787/0416U005545

Головатий Мар'ян Васильович. Еколого-географічний аналіз та оцінка бальнеологічних курортів Львівської області: Дис... к.геогр.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 24.11.2016.

УДК 615.838:504 (477.83).

149 с.: 39 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 158 назв.

На підставі проведеного еколого-географічного аналізу виявлено суттєві переваги курортів, які сприяють їхньому розвитку й загрози, що можуть перешкоджати або призвести до погіршення якості довкілля. Отримані переваги й загрози згруповано за трьома рівнями оцінювання, які відображають поточну еколого-географічну ситуацію. На основі отриманих результатів розроблено рекомендації її поліпшення й усунення виявлених загроз.

87.08.17.0788/0216U002916

Прогнозування та попередження надзвичайних ситуацій, пов'язаних із забрудненням водозбірних басейнів: Заключний звіт /Національний університет цивільного захисту України; Керівник Андронов Володимир Анатолійович. – ДР 0115U002022. УДК 614.8.

68 с.

Отримані нові дані про сучасний стан постійних водотоків м. Харків через оцінку його характеристичних параметрів та в аспекті визначення в межах міських водозбірних басейнів рельєфозалежного фактору самоочищення Робота передається за кордон за договірною ціною.

87.08.17.0789/0216U002943

Програмно-моделююча система оперативного прогнозу та аналізу забруднення повітряного середовища України внаслідок катастроф техногенного характеру характеру:

Заключний звіт /Інститут проблем математичних машин і систем НАН України; Керівник Ковалець Іван Васильович. – ДР 0116U006005. УДК 504.3.054: 614.71; 551.509.1/5. 100 с.

Розробка програмно-моделюючої системи оперативного прогнозу та аналізу забруднення повітряного середовища України токсичними хімічними речовинами внаслідок аварій на екологічно небезпечних об'єктах або навмисних викидів (надалі - система "Повітря"), на підставі розвитку та адаптації сучасних математичних моделей прогнозування погоди та атмосферного розповсюдження, а також скрінінгових моделей, які на даний час офіційно рекомендовані для використання в Україні. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.19 Забруднення й охорона вод суші, морів і океанів

87.08.17.0790/0216U002850

Комплексне управління "гарячими" точками і збереження екосистеми Чорного моря - HOT BLACK SEA: Заключний звіт /Одеський державний екологічний університет; Керівник Коморін Віктор Миколайович. – ДР 0114U001752. УДК 551.465.5.

222 с.

Звіт про НДР: 222 с., 47 рис., 64 табл., 120 джерел. Об'єкт дослідження - система управління якістю водного середовища української частини басейну Чорного моря. Метою роботи є удосконалення системи управління якістю вод чорноморського басейну з урахуванням європейських стандартів на базі аналізу національних систем моніторингу стану довкілля, шляхом розробки: баз даних по джерелам забруднення; методології ідентифікації, оцінювання та ранжирування "гарячих" точок та визначення за її допомогою пріоритетних джерел забруднення. Для досягнення мети вирішені наступні завдання: (1) аналіз законодавчого та методичного забезпечення України щодо регулювання якості водного середовища поверхневих вод суші та прибережних морських вод; (2) аналіз морської та річкових систем державного екологічного моніторингу та розробка рекомендації щодо їх гармонізації із європейською системою моніторинга довкілля; (3) оцінка впливу джерел забруднення на стан морського середовища на базі натурних даних та модельних розрахунків; (4) складання екологічних карт української частини прибережної зони Чорного моря; (5) визначення "гарячих" точок України; (6) розробка концепції бази даних "гарячих" точок; (7) розробка Методології ідентифікації, оцінювання та ранжирування "гарячих" точок та проведення ранжирування "гарячих" точок України; (8) розробка технічного завдання на створення програмного модулю до Методології ідентифікації, оцінювання та ранжирування "гарячих" точок та проведення ранжирування "гарячих" точок України. Методи дослідження - порівняльний аналіз, збір та обробка анкетних матеріалів, методи математичного моделювання.

87.31 Заповідна справа. Природні території й акваторії, що охороняються

87.08.17.0791/0416U005637

Синельніков Олександр Дмитрович. Забезпечення екологічної безпеки водосховищ шляхом використання мікроводоростей для виробництва енергоносіїв: Дис... к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". - Захищена 30.11.2016.

УДК 502.3:556.

144 с.: 13 табл., 37 іл. - Бібліогр.: 158 назв.

Дисертаційна робота присвячена покращенню екологічної безпеки водосховищ Дніпровського каскаду в умовах неконтрольованого розвитку ціанобактерій шляхом розроблення науково-технологічного забезпечення організації збору цих водоростей та використання їх як сировини для виробництва енергоносіїв. Науковообґрунтована доцільність одержання біогазу із біомаси синьо-зелених водоростей (хімічні, мікробіологічні та біохімічні закономірності процесу). Проведений аналіз оптимальних умов реалізації біометаногенезу в системі, куди входить органічний субстрат ціанобактерій. Розглянуто вплив різних факторів на життєздатність різних типів бактерій та перебіг процесу синтезу біогазу із синьо-зелених водоростей. Встановлена ефективність попередньої обробки біомаси ціанобактерій в полі гідродинамічної кавітації для збільшення повноти розкладу біомаси. Розроблено блок-схему стратегії уникнення екологічної небезпеки від неконтрольованого розвитку ціанобактерій та їх негативного впливу на довкілля.

87.33 Стихійні лиха і катастрофи антропогенного походження. Екологічна безпека

87.08.17.0792/0216U002918

Методи оптимізації динамічних ієрархічних систем регіональної техногенної безпеки:

Заключний звіт /Національний університет цивільного захисту України; Керівник Чуб Ігор Андрійович. - ДР 0115U002026. УДК 519.6.

39 с.

Запропоновано дискретна статична оптимізаційна модель визначення структури системи техногенної безпеки з урахуванням обмеженості ресурсного потенціалу територіальних систем техногенної безпеки. Побудована дискретна динамічна оптимізаційна модель визначення оптимального складу територіальних систем техногенної безпеки. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.53 Управління відходами. Маловідхідна і безвідхідна технології

87.08.17.0793/0516U000995

Кошлак Ганна Володимирівна. Розвиток наукових основ утилізації відходів теплових електричних станцій для зменшення техногенного навантаження на довкілля: Дис... д.т.н. /Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу. - Захищена 27.12.2016.

УДК УДК 504.062; 532.5.072.12.

346 с.: 44 табл., 115 іл. - Бібліогр.: 254 назви.

Об'єкт дослідження - процеси техногенного впливу відходів ТЕС на довкілля; технології термічної утилізації твердих відходів при виробництві ПТМ. Предмет дослідження - теплофізичні та технологічні особливості утилізації зошлакових відходів теплових електричних станцій. Методи дослідження - диференціальної термогравіметрії (DTA-DTG), калориметрії і оптикофотографічних приладів, фізичного моделювання, планованого експерименту, атомно-абсорбційного аналізу, математичного моделювання. Теоретичні і практичні результати - розроблено методику комплексної утилізації твердих відходів ТЕС; теоретичні основи енергообміну в замкнених пористих системах; наукову концепцію керування формування пористої структури нових ПТМ з прогнозованими теплофізичними характеристиками. Реалізація результатів дозволить скоротити викиди забруднювальних речовин і обсяги розміщення великотоннажних відходів, отримати нові ефективні ПТМ. Новизна - розроблено теоретичні основи технологій утилізації золи, оптимізовано склад і технологічні режими виробництва ПТМ, розроблено методику керування їх теплофізичними характеристиками. Ступінь впровадження - впроваджено спосіб утилізації твердих відходів ТЕС та методики розрахунку пристроїв для виробництва ПТМ у навчальному процесі та на виробничих підприємствах України. Галузь використання - виробничі підприємства, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Міністерство екології та природних ресурсів України, енергетичні підприємства.

89 КОСМІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

89.01 Загальні питання дослідження космічного простору

89.08.17.0794/0216U007632

Науково-методичне забезпечення Програми. Інформаційно-аналітична підтримка виконання програми. Видання наукового журналу "Космічна наука і технологія": Заключний звіт /Головна астрономічна обсерваторія; Керівник Вавилова Ірина Борисівна. - ДР 0116U008936. УДК 623.9, 629.7.

154 с.

Проведено збір та аналіз результатів досліджень з ракетно-космічної галузі, отриманих в різних установах

України. Підготовлені до друку №№ 3-4, том 22 (2016) журналу "Космічна наука і технологія". Створено базу метаданих статей журналу архівних випусків 1995-2000 років та окремих випусків інших років, яку представлено у міжнародних стандартах на веб-сайті журналу: <http://space-scitechjournal.org.ua>.

89.25 Космічна техніка і технологія

89.08.17.0795/0216U002949

Розроблення та виконання науково-освітніх космічних програм. Створення університетської космічної системи "УМС-1". Створення методики випробувань університетського супутника "УМС-1" (PolyITAN-2): Заключний звіт /Науково-дослідний інститут телекомунікацій Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут"; Керівник Рассмакін Борис Михайлович. – ДР 0115U005753. УДК 621.3.032; 629.782.

26 с.

Метою випробувань є перевірка працездатності основних систем моделі університетського студентського НС PolyITAN-2 при імітації умов його функціонування на орбіті Землі. Основне завдання - перевірка працездатності основних приладів і систем моделі університетського студентського НС PolyITAN-2 в умовах впливу на них "холодного чорного" космічного простору, випромінювання Сонця й відбитого Землею сонячного світла (тобто термовакуумних факторів). Також порівняння теплових режимів з розрахунковими параметрами основних робочих систем НС при його відстикування від ракети-носія, а також у режимі нормального польоту на орбіті, (тобто коли супутник стабілізувався). Перевірки працездатності підлягають: - центральний процесор; - корисне навантаження; - системи радіозв'язку; - системи енергопостачання. - маховик

89.08.17.0796/0216U007481

Розвиток матеріально-технічної бази для виготовлення та відпрацювання космічної техніки. Удосконалення плазмоелектродинамічного стенду для відпрацювання приладів та елементів конструкції КА: Заключний звіт /Інститут технічної механіки Національної академії наук України і Державного космічного агентства України; Керівник Шувалов Валентин Олексійович. – ДР 0116U008907. УДК 629.7.

17 с.

Об'єкт - плазмоелектродинамічний стенд ІТМ НАНУ і ДКАУ для відпрацювання приладів і елементів конструкції космічних апаратів за умов, що імітують та моделюють експлуатацію їх в іоносфері Землі (стенд ІТМ НАНУ і ДКАУ). Мета - удосконалення стенду ІТМ НАНУ і ДКАУ. Методи - фізичне моделювання, інформаційно-аналітичний. Отримані результати. Розроблено генератор високошвидкісних потоків атомарного кисню, а також конструкторську документацію до нього, програму і методику випробувань. Удосконалено систему і апаратуру для регулювання, вимірювання та контролю тиску у вакуумній камері стенду ІТМ НАНУ і ДКАУ, для цього придбано манометричний іонізаційний перетворювач типу ПМІ-51 та двоканальну систему напуску типу СНА-2 2.950.126. Розроблено прилад PDW до датчика WRG-S-NW25. Галузь застосування - космічна. Робота розповсюджується за договірною ціною.

89.08.17.0797/0216U007583

Розроблення і дослідження характеристик та параметрів мініатюрних і плоских теплових труб з композиційними капілярни-

ми структурами, призначених для систем термостабілізації космічного та авіаційного обладнання: Заключний звіт /Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М.Францевича НАН України; Керівник Косторнов Анатолій Григорович. – ДР 0114U001701. УДК 629.78;621.784.8;536.5.

69 с.

Об'єктами дослідження є нові пористі матеріали, виготовлені як із тонких металевих волокон, так і виготовлені на основі порошково-волоконних композицій. Також це теплові труби низькотемпературного діапазону, які є ефективними двофазними теплопередавальними пристроями, перспективними для застосування в системах охолодження і термостатування космічної та авіаційної апаратури. Мета роботи: 1) створення із металевих волокон і порошків високоефективних пористих матеріалів, що є капілярними структурами теплових труб; 2) дослідження ряду фізико-технічних характеристик таких структур; 3) створення ряду дослідних зразків теплових труб із вищезазначеними капілярно-пористими структурами; 4) дослідження впливу параметрів і характеристик капілярно-пористих матеріалів (у якості капілярних структур теплових труб) на фізико-технічні характеристики дослідних зразків теплових труб космічного призначення; 5) розробка і конструювання високоефективних теплових труб. Робота передається за кордон за договірною ціною.

89.57 Дослідження Землі з космосу

89.08.17.0798/0416U005489

Альперт Софія Іоганівна. Методи контролюваного класифікування гіперспектральних космічних зображень в умовах навчальних вибірок обмеженої якості: Дис... к.т.н. /Державна установа "Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі" Інституту геологічних наук Національної академії наук України. – Захищена 06.12.2016.

УДК 528.85(477.41).

154 с.: 12 табл., 36 іл. – Бібліогр.: 112 назви.

Метою дисертаційної роботи є підвищення точності контролюваного класифікування гіперспектральних космічних зображень (ГКЗ) в умовах навчальних вибірок обмеженої якості, зокрема, в умовах їхньої забрудненості та малої кількості складових елементів. Проведено огляд методів і алгоритмів класифікування космічних зображень і показано, що сучасні алгоритми контрольованої класифікації ГКЗ достатньо чутливі до характеристик навчальних вибірок. Тому була сформульована задача розробити і обґрунтувати нові методи контролюваного класифікування ГКЗ, ефективні в ситуаціях, коли навчальна вибірка є забрудненою, в тому числі сильно, а її обсяг є обмеженим. Математичною платформою для нових методів контролюваного класифікування гіперспектральних зображень є апарат і положення теорії свідчень Демпстера-Шейфера. Запропоновано новий метод класифікування ГКЗ в умовах забруднення навчальних вибірок. Метод відрізняється від відомих розв'язків однойменних задач введенням процедури оцінювання класифікаційної цінності спектральних каналів за допомогою спеціальної емпіричної функції і особливим способом розбиття спектрального ознакового простору, що дозволяє застосовувати лише найбільш інформативні спектральні канали. Також запропоновано новий метод контролюваного класифікування гіперспектральних зображень, що є ефективним в умовах забруднення навчальних вибірок та обмежень на їх об'єм. Обидва розроблені методи контролюваного класифікування ГКЗ реалізовані алгоритмічно та програмно. Оцінювання ефективності розроблених методів проводилось із використанням реальних космічних зображень, отриманих гіперспектральною знімальною апаратурою Hyperion/EO-1. Ре-

зультати досліджень та розрахунків вказують на досить високу точність запропонованих методів контрольованого класифікування. Проведені порівняльні оцінки показали, що запропоновані методи є точнішими за відомий метод опорних векторів (Support Vector Machine) і алгоритм класифікування об'єктів за їх спектрально-топологічними характеристиками. Запропоновані методи можуть бути використані при комп'ютерному аналізі гіперспектральних і багатоспектральних космічних знімків в задачах пошуку корисних копалин, при вирішенні природоресурсних та екологічних задач тощо.

89.08.17.0799/0216U002892

Збір та підготовка наземних даних для виконання науково-дослідної роботи: Заключний звіт / Державна установа "Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі" Інституту геологічних наук Національної академії наук України; Керівник Лялько Вадим Іванович. – ДР 0116U004439. УДК 528.8.04:504.064.3.

111 с.

Об'єкт дослідження - навколишнє природне середовище. Мета даної науково-дослідної роботи - збір та підготовка наземних даних для оцінки стану та продуктивності екосистем з використанням матеріалів наземних, космічних даних спектро-, газометричних зйомок для надання рекомен-

дацій оптимального природокористування. Розробка методики прогностичного моделювання умов середовища та параметрів екосистеми на основі наземних спектрометричних та польових вимірювань може суттєво покращити результати такого прогнозування. Звіт спрямовано на розв'язання важливої прикладної задачі прогнозування не тільки природних екосистем, а й агрофітоценозів, що може мати суттєве соціально-економічне значення для таких суміжних областей, як сільське та водне господарство, а також раціональне використання біоресурсів та їх енергетичного потенціалу. При цьому основним вирішенням завданням є розробка методичних підходів дослідження, враховуючи використання новітніх супутникових даних та комплексу сучасної наземної вимірювальної апаратури, виявлення регіональних особливостей прояву глобальних змін природного середовища на основі розроблених методичних підходів та інструментальних досліджень на обраних полігонах. Наведені приклади комплексного аналізу та прогнозування екологічного стану території та впливу кліматичних, природних та техногенних факторів на екологічний стан території України. Розроблені методики оцінки екологічного стану регіонів на основі комплексного аналізу матеріалів мультиспектральних та газометричних наземних й космічних зйомок можуть бути використані при обґрунтуванні раціонального природокористування владними структурами України для прийняття управлінських рішень.

АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК

Абдаллах Ранг Абдулкарим Абдаллах	0410	Воронжак Павло Вікторович	0090
Аблеєва Ірина Юрїївна	0482	Габорець Тетяна Леонїдївна	0677
Абрамченко Наталїя Анатолїївна	0031	Гаврилюк Олександра Анатолїївна	0687
Аверченко Катерина Андрїївна	0359	Гаврилюк Світлана Миколаївна	0193
Агаєв Арїф Нарїман огли	0652	Галинська Ангелїна Вікторївна	0047
Агакерїмов Олександр Недиршахович	0150	Галузинська Ольга Ігорївна	0653
Аксїонов Дмитро Сергїйович	0503	Гараханлу Мохаммад Махдї	0561
Албу Андрїй Аркадїйович	0135	Гивлюд Анна Миколаївна	0618
Альперт Софїя Іоганївна	0798	Гирич Зоя Іванївна	0194
Андреєв Дмитро Якович	0200	Головатий Мар'ян Васильович	0787
Антипенко Олексїй Миколайович	0715	Головіна Олена Юрїївна	0222
Антонович Георгїй Владиславович	0363	Гончаров Ігор Миколайович	0128
Антонюк Андрїй Валентинович	0578	Гончаров Сергїй Леонїдович	0614
Апалькова Вікторїя Валерїївна	0026	Гончарова Крїстіна Георгїївна	0017
Бавикїна Марина Лазарївна	0712	Горальчук Андрїй Богданович	0545
Бажанова Вікторїя Олегївна	0129	Горбач Ірина Миколаївна	0244
Базилевич Володимир Маркович	0043	Горбачова Олександра Юрїївна	0555
Балабай Олена Олександрївна	0560	Горячов Дмитро Олексїйович	0107
Бандурка Ірина Олександрївна	0143	Грановська Інна Володимирївна	0059
Банзак Оксана Вікторївна	0521	Грибков Едуард Петрович	0490
Банї Насер Фадї Абдулаєвич	0158	Григор'єв Руслан Геннадїйович	0153
Барїнова Наталїя Олегївна	0329	Григоренко Олена Анатолїївна	0557
Бачишина Ольга Богданївна	0235	Григоренко Олена В'ячеславївна	0130
Безугла Юлія Сергїївна	0270	Грицай Оксана Дмитрївна	0424
Безценна Тетяна Сергїївна	0711	Грицюк Олена Сергїївна	0204
Белїцька Марина Валерїївна	0427	Гузик Ольга Йосипївна	0364
Бїленська Дарина Олегївна	0126	Гузь Володимир Ігорїйович	0679
Бїлик Надїя Іванївна	0178	Гук Ольга Григорївна	0154
Блїхарський Юрїй Зїновїйович	0683	Даньчак Світлана Володимирївна	0684
Бодарецька Ольга Миколаївна	0086	Дацько Мирон Осипович	0579
Бойко Олег Григорович	0656	Дев'ятко Олена Сергїївна	0513
Бойчук Віра Богданївна	0686	Дегтярєва Катерина Олександрївна	0641
Бойчук Олександра Григорївна	0648	Декалюк Марїя Олегївна	0535
Бондар Анатолїй Адольфович	0484	Демко Олександр Анатолїйович	0512
Бондаренко Володимир Григорович	0007	Демчук Анна Василївна	0650
Бондаренко Євгенїй Аркадїйович	0475	Деревянко Ігор Ігорович	0752
Бортнїк Жанна Іванївна	0247	Деркачова Ольга Сергїївна	0251
Брославська Любов Ярославївна	0245	Джуман Богдан Богданович	0421
Буднїк Світлана Василївна	0186	Дзюба Тетяна Анатолїївна	0095
Булкат Людмила Миколаївна	0111	Дзюба- Катерина Анатолїївна	0264
Бунятова Олена Олексїївна	0678	Дзяман Ірина Зїновїївна	0533
Василенко Вадим Сергїйович	0255	Дїдик Андрїй Миколайович	0075
Василенко Юлія Володимирївна	0004	Дмитрова Ольга Сергїївна	0018
Васильєв Євген Олександрович	0112	Довбуш Тарас Анатолїйович	0515
Величенко Олена Олександрївна	0008	Долматов Дмитро Анатолїйович	0507
Величко Володимир Володимирович	0227	Доцевич Тамїлія Іванївна	0219
Велїнець Віталїй Петрович	0622	Дроваль Ольга Миколаївна	0140
Вергельська Наталїя Вікторївна	0428	Дронова Марїя Леонїдївна	0714
Верещинська Яна Володимирївна	0221	Дубинська Ірина Іванївна	0038
Вїсьтак Марїя Володимирївна	0462	Дуда Лариса Ігорївна	0257
Вїтвїцький Сергїй Сергїйович	0115	Дудник Наталїя Аркадїївна	0182
Вовк Андрїй Ігорович	0422	Дуркалевич Вікторїя Володимирївна	0250
Возна Хрїстіна Ігорївна	0670	Дуцька Анна Сергїївна	0014
Возняк Олекса Орестович	0305	Душейко Дмитро Михайлович	0034
Возняковський Андрїй Олегович	0518	Есаулов В'ячеслав Анатолїйович	0094
Волянська Алла Георгїївна	0647	Євтушевський Микола Никифорович	0396
		Єлагїн Валерїй Павлович	0754

Ємець Оксана Вікторівна	0681	Козачук Андрій Валерійович	0285
Єфименко Тетяна Миколаївна	0242	Колесник Алла Валеріївна	0254
Жилякова Олена Валеріївна	0053	Колодіна Анна Сергіївна	0149
Жихарський Роман Володимирович	0676	Коляда Анастасія Леонідівна	0068
Жук Юлія Миколаївна	0717	Комлікова Анастасія Вікторівна	0259
Завидняк Михайло Іванович	0108	Кондрашова Ольга Володимирівна	0203
Загороднюк Вячеслав Валерійович	0005	Кондрич Василь Іванович	0020
Загребельний Ігор Анатолійович	0303	Кононенко Ольга Володимирівна	0710
Задоянчук Оксана Олександрівна	0267	Корінець Роман Ярославович	0046
Запаренко Ганна Володимирівна	0540	Коріновська Ольга Миколаївна	0402
Зарицька Наталія Сергіївна	0027	Коробко Богдан Олегович	0511
Зарічанська Олена Василівна	0718	Королович Оксана Омелянівна	0039
Захаревич Михайло Васильович	0169	Косарева Галина Миколаївна	0197
Звягіна Тетяна Сергіївна	0666	Костанецька Тетяна Миколаївна	0045
Зернецька Алла Анатоліївна	0230	Косцик Романа Степанівна	0085
Зикун Наталія Іванівна	0246	Котляр Євгеній Олександрович	0548
Зіневич Олександр Леонідович	0125	Котух Євген Володимирович	0265
Злигорєв Віталій Миколайович	0497	Кошлак Ганна Володимирівна	0793
Ібрахім Суфян Саад	0159	Кравченко Наталія Григорівна	0232
Іванов Юрій Юрійович	0280	Красніков Денис Анатолійович	0771
Іванова Аріадна Вікторівна	0429	Кудінова Алевтина Віталіївна	0013
Іванова Наталія Володимирівна	0037	Кудрик Роман Ярославович	0315
Івановська Марина Вікторівна	0022	Кузнецова Інга Вадимирівна	0589
Іванюк Віктор Ігорович	0102	Кузьмак Олег Іванович	0077
	0123	Кузьменко Юлія Василівна	0175
Івченко Тетяна Володимирівна	0590	Куліш Владислава Сергіївна	0233
Ілляшенко Олена Вікторівна	0078	Кульбачко Юрій Люцинович	0400
Ільницький Денис Олександрович	0025	Куля Дмитро Миколайович	0465
Ільчук Роман Васильович	0591	Куп'янський Микола Григорович	0157
Іщук Олександр Сергійович	0152	Купчак Володимир Романович	0036
Каїров Володимир Олексійович	0322	Купчик Лариса Євгенівна	0174
Калінкін Андрій Сергійович	0106	Куренда Станіслав Васильович	0139
Каменева Наталія Володимирівна	0093	Курліщук Юлія Валеріївна	0354
Каплуненко Ярина Юріївна	0229	Куценко Володимир Дмитрович	0124
Карповський Валентин Валентинович	0405	Кучерова Ганна Юріївна	0055
Карпюк Наталія Анатоліївна	0551	Кушнар'єв Максим Володимирович	0563
Кархут Володимир Ярославович	0201	Кушнір Тетяна Іванівна	0185
Катаєва Елла Валеріївна	0122	Кушнірук Анастасія Олегівна	0016
Качурінер Вікторія Львівна	0160	Кхасраві Овід Зерар	0103
Квасневська Наталія Дмитрівна	0114		0105
Кетов Валерій Геннадійович	0685	Лабій Юрій Анатолійович	0674
Кирилюк Софія Ярославівна	0691	Лагоцька Вікторія Федорівна	0145
Кишеня Андрій Вячеславович	0550	Ларін Олексій Олександрович	0321
Кіндзерський Віталій Володимирович	0070	Лебеденко Тетяна Євгеніївна	0538
Клименко Олена Вікторівна	0770	Левицький Артур Олексійович	0773
Клочко Марія Сергіївна	0290	Лещенко Альона Михайлівна	0266
Клюковський Денис Вікторович	0337	Лещенко Олена Вячеславівна	0021
Книрик Наталія Ромуальдівна	0777	Лесний Вадим Вікторович	0672
Кобецька Надія Романівна	0137	Линник Юрій Олександрович	0514
Ковалевич Тарас Васильович	0010	Лисенко Олена Володимирівна	0155
Коваленко Ігор Миколайович	0401	Литвин Оксана Леонідівна	0231
Ковалів Олександр Іванович	0041	Литвиненко Тетяна Василівна	0623
Коваль Ольга Анатоліївна	0087	Лівенцева Ганна Анатоліївна	0430
Ковальська Вікторія Вікторівна	0161	Лісневська Наталія Валентинівна	0181
Ковальчук Валентина Антонівна	0190	Лозинська Інна Віталіївна	0080
Кожевнікова Вікторія Олегівна	0541	Ломтева Вікторія Олександрівна	0680
Козарезенко Людмила Володимирівна	0056	Лопушанський Олександр Миколайович	0423

Лоскутова Наталія Миколаївна	0238	Подоляк Зоряна Романівна	0211
Лугиня Марина Вікторівна	0768	Поздняков Євген Михайлович	0072
Любченко Марія Олександрівна	0109	Поладич Ірина Володимирівна	0669
Ляпощенко Олександр Олександрович	0506	Полуніна Ольга Олександрівна	0132
Ма Цзяцзя	0262	Поляк Олена Іванівна	0127
Мадінова Юлія Ігорівна	0217	Помазуновська Олена Петрівна	0659
Мазурчук Сергій Миколайович	0556	Понікарьова Аліна Юріївна	0237
Майорський Вячеслав Віталійович	0184	Пономаренко Олексій Павлович	0074
Макаренко Павло Дмитрович	0172	Посохова Яна Сергіївна	0228
Малахова Ольга Валентинівна	0148	Поспелова Ірина Миколаївна	0113
Малик Світлана Леонідівна	0661	Пристаї Галина Іванівна	0171
Малишева Юлія Олександрівна	0633	Пронькіна Ксенія Володимирівна	0549
Мамєдов Довлет Бйрамовіч	0283	Присянникова Яна Миколаївна	0243
Марущинець Андрій Васильович	0437	Проценко Андрій Тарасович	0119
Марцафей Анна Сергіївна	0278	Прусенко Галина Євгеніївна	0131
Марценко Наталія Степанівна	0133	Пузир Таїсія Миколаївна	0188
Масенко Лариса Володимирівна	0183	Пушкар Микола Васильович	0451
Масюк Андрій Сергійович	0532	Радавська Оксана Мстиславівна	0248
Матвійків Тарас Михайлович	0282	Ратушна Ксенія Леонтіївна	0709
Матоліч Ірина Яремівна	0256	Ревун Костянтин Іванович	0069
Маховський Дмитро Валерійович	0088	Рекун Іван Іванович	0040
Мацієвич Тетяна Олександрівна	0058	Рибачук Анна Володимирівна	0671
Мачуліна Світлана Олександрівна	0433	Римар Наталія Юріївна	0252
Машталір Сергій Володимирович	0281	Рокутова Марія Кяміліївна	0662
Мельник Людмила Олексіївна	0524	Ролько Ольга Романівна	0536
Мельник Марія Володимирівна	0720	Рось Зоряна Петрівна	0258
Мельник Олег Іванович	0071	Руденко Сергій Валентинович	0048
Мельник Світлана Володимирівна	0675	Руденко Юлія Анатоліївна	0192
Михалюк Ілона Михайлівна	0391	Рудницька Ольга Петрівна	0725
Мілян Іванна Іванівна	0719	Рябоконева Марія Олександрівна	0168
Міхнева Єкатерина Геннадіївна	0617	Рябушко Наталія Олексіївна	0689
Міщенко Віталія Сергіївна	0098	Сабадаш Сергій Михайлович	0543
Мовчан Дмитро Олегович	0202	Савєлов Дмитро Володимирович	0505
Молікевич Роман Сергійович	0436	Савченко Інна Дмитрівна	0180
Молодецький Сергій Сергійович	0015	Савченко Максим Анатолійович	0716
Морозова Ірина Володимирівна	0508	Садовий Іван Іванович	0049
Мунтян Олена Вікторівна	0682	Садчиков Віктор Сергійович	0044
Набоков Дмитро Олександрович	0539	Сай Катерина Сергіївна	0481
Нагрибельна Інна Анатоліївна	0195	Санніков Олександр Ілліч	0212
Назимко Єгор Сергійович	0142	Саприкіна Лїлія Вікторівна	0205
Натрошвілі Світлана Геннадіївна	0081	Свинаренко Юлія Валеріївна	0213
Нечепоренко Олександр Павлович	0147	Себов Денис Михайлович	0646
Ніколаєнко Наталія Миколаївна	0173	Селезньов Максим Євгенович	0498
Нікольський Валерій Євгенович	0525	Сервагинська Інна Миколаївна	0063
Ноздріна Наталія Леонідівна	0593	Сефіханова Катерина Анатоліївна	0554
Олейник Нарміна Оруджівна	0216	Сидоренко Антоніна Григорівна	0713
Олексин Ольга Зеновіївна	0241	Синельников Олександр Дмитрович	0791
Онопрієнко Олексій Олексійович	0289	Сітко Анна Іванівна	0120
Орел Вадим Миколайович	0499	Скок Олександра Сергіївна	0146
Остапець Юрій Олександрович	0162	Скоромна Олена Юріївна	0050
Павленко Людмила Леонідівна	0392	Скрипкіна Віта Миколаївна	0406
Паламарек Каріна Вікторівна	0547	Скрипніченко Дмитро Михайлович	0553
Пальчинська Мар'яна Вікторівна	0001	Слесаренко Кирило Сергійович	0673
Пахомова Вікторія Геннадіївна	0654	Сливка Еліна Валеріївна	0663
Педько Ірина Анатоліївна	0076	Смалько Оксана Василівна	0199
Пилипенко Інна Віталіївна	0474	Сміщук Віталій Володимирович	0664
Пічка Тетяна Володимирівна	0480	Собкова Наталія Дмитрівна	0062

Соболев Володимир Львович	0054	Цуприк Галина Богданівна	0751
Соколан Юлія Сергіївна	0501	Цуркан Світлана Миколаївна	0089
Соловійов Олексій Станіславович	0649	Цюндик Олександр Григорович	0537
Стебловський Дмитро Валерійович	0690	Чанцева-Коваленко Олена Миколаївна	0226
Степаненко Ганна Олександрівна	0613	Чачава Василь	0164
Степаненко Сергій Васильович	0033	Ченчевой Володимир Віталійович	0450
Стоян Наталія Вікторівна	0726	Чередняк Юлія Миколаївна	0176
Судомир Світлана Михайлівна	0042	Черненко Наталія Миколаївна	0191
Сукач Віталій Васильович	0432	Чернев Олексій Володимирович	0731
Супрунов Юрій Михайлович	0748	Черних Антон Вікторович	0338
Сухомлінова Тетяна Петрівна	0261	Чернобай Лариса Миколаївна	0592
Сухоцька Ірина Володимирівна	0473	Чернякова Валерія Олексіївна	0239
Схаб-Бучинська Тетяна Ярославівна	0134	Четвертак Євгенія Олександрівна	0234
Табаченко Олена Сергіївна	0658	Чжао Сін	0214
Таньчук Олександра Анатоліївна	0775	Чопик Леся Іванівна	0187
Тарангул Вікторія Іванівна	0057	Шамрай Володимир Анатолійович	0651
Тарасенко Костянтин Володимирович	0645	Шандра Ірина Олександрівна	0009
Тарасенко Тетяна Анатоліївна	0546	Шведенко Павло Юрійович	0138
Тахтаулова Марія Юріївна	0011	Швець Ірина Миколаївна	0668
Тимцунік Андрій Володимирович	0339	Шевцова Ганна Зіївна	0079
Тирон Олена Миколаївна	0223	Шевченко Ольга Володимирівна	0196
Тихонченко Руслан Сергійович	0052	Шевчук Олександр Михайлович	0116
Ткалич Юрій Вадимович	0594	Шепеленко Олена Геннадіївна	0774
Ткаченко Андрій Євгенович	0655	Шеховцова Дарія Дмитрівна	0051
Ткаченко Вікторія Іванівна	0644	Шибаяєва Наталя Олегівна	0632
Ткаченко Ігор Анатолійович	0189	Шийка Оксана Іванівна	0210
Ткачук Олег Степанович	0136	Шиманська Марія Станіславівна	0209
	0657	Шкіра Олексій Віталійович	0496
Товтин Світлана Вікторівна	0156	Шотурма Наталія Володимирівна	0163
Тодорова Ольга Леонтіївна	0772	Шпеник Сільвія Золтанівна	0207
Токаренко Олександр Олександрович	0667	Шпить Оксана Богданівна	0240
Требик Людмила Петрівна	0769	Штефан Анатолій Васильович	0688
Тринчук Олена Борисівна	0215	Штик Ольга Владиславівна	0177
Тронько Ольга Володимирівна	0118	Штогрин Мар'яна Володимирівна	0253
Трофимук Мирослав Степанович	0249	Шуляк Світлана Валеріївна	0615
Тужик Катерина Леонідівна	0092	Шуплат Олена Михайлівна	0060
У Цзін	0225	Шеглюк Максим Сергійович	0061
Федорук Ольга Олександрівна	0351	Юдіна Марина Іванівна	0096
Федченко Олександр Іванович	0559	Юринець Зорина Володимирівна	0067
Федчишин Надія Орестівна	0208	Яворська Ольга Олегівна	0104
Фоміна Марина Олександрівна	0365	Яворський Денис Юрійович	0260
Фоміна Олена Володимирівна	0019	Яркова Світлана Володимирівна	0660
Фоміна Світлана Валеріївна	0110	Яроцька Ольга Володимирівна	0002
Хаваліц Ольга Володимирівна	0151	Яручик Антоніна Іванівна	0003
Хоменко Ірина Миколаївна	0179	Яструб Оксана Олександрівна	0198
Христо Олександр Іванович	0452	Яценко Ольга Миколаївна	0206
Цап Володимир Дмитрович	0091	Яцишина Клавдія Валеріївна	0097
Ценджав Лхагва	0479	Яцунська Олеся Сергіївна	0073
Цибулін Тарас Григорович	0144		

ЗМІСТ

00/26 СУСПІЛЬНІ НАУКИ	3
02 ФІЛОСОФІЯ	3
02.41 Соціальна філософія	3
02.71 Філософія релігії й атеїзму	3
02.91 Історія філософії	3
03 ІСТОРІЯ, ІСТОРИЧНІ НАУКИ	3
03.01 Загальні питання історичних наук	3
03.09 Загальна історія	4
03.19 Історія окремих країн	4
06 ЕКОНОМІКА, ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ	5
06.03 Економічні теорії	5
06.35 Наука управління економікою. Обліково-економічні науки	6
06.39 Наука управління економікою	7
06.51 Світова економіка. Міжнародні економічні відносини	8
06.52 Тенденції і проблеми економічного розвитку і зростання. Планування економіки. Економічні цикли і кризи	9
06.54 Продуктивні сили і науково-технічний прогрес	9
06.56 Суспільно-економічна структура	10
06.61 Територіальна структура економіки. Просторова (регіональна) економіка	10
06.71 Галузева структура економіки. Галузеві і спеціальні економічні науки	11
06.73 Фінансова наука. Грошові та податкові теорії. Кредитно-фінансові інститути	14
06.75 Економічні проблеми організації і управління економікою країни	17
06.77 Економіка праці. Трудові ресурси	18
06.81 Економіка й організація підприємства. Управління підприємством	18
10 ДЕРЖАВА І ПРАВО, ЮРИДИЧНІ НАУКИ	25
10.07 Загальна теорія держави і права	25
10.15 Державне (конституційне) право і управління	26
10.17 Адміністративне право	27
10.23 Господарське право	30
10.27 Цивільне право	30
10.31 Цивільно-процесуальне право (цивільний процес)	31
10.55 Земельне право	32
10.63 Трудове право	33
10.77 Кримінальне право	33
10.79 Кримінально-процесуальне право (кримінальний процес)	35
10.81 Кримінологія	35
10.85 Криміналістика	35
10.87 Міжнародне право	36
11 ПОЛІТИКА, ПОЛІТИЧНІ НАУКИ	36
11.15 Теорія політичних систем. Внутрішня політика	36
11.25 Теорія міжнародних відносин. Зовнішня політика і дипломатія	37
12 НАУКОЗНАВСТВО	37
12.41 Організація науки. Політика в галузі науки	37
13 КУЛЬТУРА	37
13.01 Загальні питання культури	37
13.07 Теорія, методологія і філософія культури	37
13.09 Історія культури. Історія вивчення культури	38
13.21 Культурно-освітня робота. Аматорська діяльність у сфері дозвілля	38
13.31 Бібліотечна справа. Бібліотекознавство	38
14 НАРОДНА ОСВІТА, ПЕДАГОГІКА	38
14.07 Загальна педагогіка	38
14.09 Історія народної освіти і педагогіки. Персоналія	38
14.15 Система народної освіти	39
14.23 Дошкільне виховання. Дошкільна педагогіка	39
14.25 Загальноосвітня школа. Педагогіка загальноосвітньої школи	40

14.27	Позашкільна освіта і виховання. Позашкільна педагогіка	41
14.29	Спеціальні школи. Дефектологія	41
14.33	Середня фахова освіта. Педагогіка середньої фахової освіти	41
14.35	Вища освіта. Педагогіка вищої школи	41
14.43	Спеціалізовані галузі педагогіки	45
15	ПСИХОЛОГІЯ	46
15.21	Загальна психологія	46
15.31	Психологія розвитку. Вікова психологія	48
15.41	Соціальна психологія	50
15.81	Прикладна психологія	50
16	МОВОЗНАВСТВО	51
16.21	Загальне мовознавство	51
16.31	Прикладне мовознавство	53
16.41	Мови світу	53
17	ЛІТЕРАТУРА. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО. НАРОДНА ПОЕТИЧНА ТВОРЧІСТЬ	54
17.01	Загальні питання літературознавства	54
17.07	Теорія літератури	54
17.09	Історія літератури	54
18	МИСТЕЦТВО. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО	56
18.09	Історія і сучасний стан мистецтва, мистецтвознавства і художньої критики	56
18.41	Музика. Музикознавство	56
19	МАСОВА КОМУНІКАЦІЯ. ЖУРНАЛІСТИКА. ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ	57
19.21	Масова комунікація	57
19.41	Журналістика	57
20	ІНФОРМАТИКА	57
20.51	Інформаційне обслуговування	57
21	РЕЛІГІЯ. АТЕЇЗМ	58
21.31	Філософія і релігія	58
21.41	Релігії, церкви і суспільство	58
27/43	ПРИРОДНИЧІ І ТОЧНІ НАУКИ	58
27	МАТЕМАТИКА	58
27.01	Загальні питання математики	58
27.19	Топологія	58
27.21	Геометрія	58
27.23	Математичний аналіз	59
27.27	Теорія функцій комплексних змінних	59
27.29	Звичайні диференціальні рівняння	59
27.31	Диференціальні рівняння з частинними похідними	59
27.35	Математичні моделі природничих наук і технічних наук. Рівняння математичної фізики	59
27.37	Варіаційне обчислення і математична теорія оптимального керування	60
27.41	Обчислювальна математика	60
28	КІБЕРНЕТИКА	60
28.19	Теорія кібернетичних систем керування	60
28.21	Теорія інформації	60
28.23	Штучний інтелект	61
28.29	Системний аналіз	62
29	ФІЗИКА	62
29.01	Загальні питання фізики	62
29.15	Ядерна фізика	62
29.17	Фізика газів і рідин. Термодинаміка і статистична фізика	62
29.19	Фізика твердих тіл	63
29.27	Фізика плазми	66
29.29	Фізика атома і молекули	66
29.31	Оптика	67
29.33	Лазерна фізика	68
29.35	Радіофізика. Фізичні основи електроніки	68
29.37	Акустика	68
30	МЕХАНІКА	68
30.15	Загальна механіка	68
30.19	Механіка деформованого твердого тіла	69
31	ХІМІЯ	71
31.01	Загальні питання хімії	71
31.15	Фізична хімія	71
31.17	Неорганічна хімія. Комплексні сполуки	72
31.21	Органічна хімія	72
31.23	Біоорганічна хімія. Природні органічні сполуки і їхні синтетичні аналоги	75
31.25	Хімія високомолекулярних сполук	75
31.27	Біологічна хімія	75

34	БІОЛОГІЯ	76
	34.15 Молекулярна біологія	76
	34.17 Біофізика	77
	34.25 Вірусологія	77
	34.27 Мікробіологія	78
	34.29 Ботаніка	82
	34.33 Зоологія	82
	34.35 Екологія	84
	34.39 Фізіологія людини і тварин	84
	34.45 Фармакологія	85
36	ГЕОДЕЗІЯ. КАРТОГРАФІЯ	86
	36.23 Прикладна геодезія. Прикладні застосування аерозйомки і фотограмметрії	86
37	ГЕОФІЗИКА	86
	37.01 Загальні питання геофізики	86
	37.27 Гідрологія суші	87
	37.31 Фізика Землі	88
38	ГЕОЛОГІЯ	88
	38.01 Загальні питання геології	88
	38.15 Літологія	89
	38.21 Регіональна геологія	89
	38.35 Мінералогія	90
	38.37 Петрографія	90
	38.53 Геологія родовищ нафти, газу і конденсатів	90
	38.61 Гідрогеологія	91
39	ГЕОГРАФІЯ	91
	39.03 Теоретична географія	91
	39.21 Економічна і соціальна географія	91
41	АСТРОНОМІЯ	91
	41.29 Космологія	91
44/81	ТЕХНІЧНІ І ПРИКЛАДНІ НАУКИ. ГАЛУЗІ ЕКОНОМІКИ	92
44	ЕНЕРГЕТИКА	92
	44.01 Загальні питання енергетики	92
	44.29 Електроенергетика	92
	44.31 Теплоенергетика. Теплотехніка	92
	44.37 Геліоенергетика	93
45	ЕЛЕКТРОТЕХНІКА	93
	45.01 Загальні питання електротехніки	93
	45.03 Теоретична електротехніка	94
	45.09 Електротехнічні матеріали	94
	45.29 Електричні машини	94
	45.37 Силова перетворювальна техніка	95
47	ЕЛЕКТРОНІКА. РАДІОТЕХНІКА	95
	47.01 Загальні питання електроніки і радіотехніки	95
	47.03 Теоретичні основи електронної техніки	95
	47.09 Матеріали для електроніки і радіотехніки	96
	47.13 Технологія й устаткування для електронного і радіотехнічного виробництва	97
	47.14 Проектування і конструювання електронних приладів і радіоелектронної апаратури	97
	47.33 Твердотільні прилади	97
	47.39 Кріоелектроніка	98
	47.49 Радіолокація. Радіонавігація. Радіокерування	98
	47.59 Вузли, деталі й елементи радіоелектронної апаратури	98
49	ЗВ'ЯЗОК	99
	49.03 Теорія зв'язку	99
	49.13 Проектування і конструювання пристроїв зв'язку. Технологія й устаткування для збирання і регулювання апаратури зв'язку	99
	49.27 Система передачі	99
50	АВТОМАТИКА І ТЕЛЕМЕХАНІКА. ОБЧИСЛЮВАЛЬНА ТЕХНІКА	99
	50.07 Теоретичні основи обчислювальної техніки	99
	50.39 Обчислювальні мережі (ОМ)	100
	50.41 Програмне забезпечення обчислювальних машин, комплексів і мереж	100
	50.43 Системи автоматичного керування, регулювання і контролю	100
	50.47 Автоматизовані системи керування технологічними процесами	101
52	ГІРНИЧА СПРАВА	101
	52.01 Загальні питання гірничої справи	101
	52.13 Техніка і технологія розробки родовищ твердих корисних копалин	101
	52.31 Розробка родовищ руд і розсіпів кольорових і рідкісних металів і алмазів	102
	52.35 Розробка родовищ вугілля і паливних сланців	102
	52.47 Розробка нафтових і газових родовищ	102

53	МЕТАЛУРГІЯ	103
	53.01 Загальні питання металургії	103
	53.03 Теорія металургійних процесів	103
	53.31 Виробництво чорних металів і сплавів	103
	53.37 Виробництво кольорових металів і сплавів	104
	53.39 Порошкова металургія	104
	53.43 Прокатне виробництво	105
	53.49 Металознавство	105
55	ТЕХНОЛОГІЯ. МАШИНОБУДУВАННЯ	105
	55.01 Загальні питання машинобудування	105
	55.03 Машинознавство і деталі машин	105
	55.09 Машинобудівні матеріали	106
	55.16 Ковальсько-штампувальне виробництво	106
	55.19 Різання матеріалів	107
	55.21 Термічна і зміцнювальна обробка	107
	55.22 Обробка поверхонь і нанесення покриттів	107
	55.23 Виробництво виробів із порошкових матеріалів	108
	55.39 Хімічне і нафтове машинобудування	108
	55.42 Двигунобудування	108
	55.43 Автомобілебудування	109
	55.53 Будівельне і дорожнє машинобудування	109
	55.57 Тракторне і сільськогосподарське машинобудування	110
58	ЯДЕРНА ТЕХНІКА	111
	58.01 Загальні питання ядерної техніки	111
	58.91 Переробка ядерного палива і видалення відходів	111
59	ПРИЛАДОБУДУВАННЯ	111
	59.31 Прилади для вимірювання механічних величин	111
	59.37 Прилади для теплотехнічних і теплофізичних вимірювань	111
	59.43 Прилади для вимірювання іонізуючих випромінювань	112
	59.45 Прилади неруйнівного контролю виробів і матеріалів	112
61	ХІМІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ. ХІМІЧНА ПРОМИСЛОВІСТЬ	112
	61.01 Загальні питання хімічної технології і хімічної промисловості	112
	61.13 Процеси й апарати хімічної технології	112
	61.35 Технологія виробництва силікатних матеріалів	113
	61.43 Технологія вибухових речовин і засобів хімічного захисту	114
	61.51 Технологія переробки нафти і газу	114
	61.61 Технологія пластмас	115
62	БІОТЕХНОЛОГІЯ	115
	62.01 Загальні питання біотехнології	115
	62.13 Біотехнологічні процеси й апарати	115
65	ХАРЧОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ	115
	65.01 Загальні питання харчової промисловості	115
	65.31 Комбікормова промисловість	116
	65.33 Хлібопекарська і макаронна промисловість	116
	65.37 Цукрова промисловість	117
	65.45 Спиртова промисловість	117
	65.49 Виноробна промисловість	117
	65.53 Консервна, овочесушильна і харчоконцентратна промисловість	118
	65.59 М'ясна і птахопереробна промисловість	118
	65.63 Молочна промисловість	119
66	ЛІСОВА І ДЕРЕВООБРОБНА ПРОМИСЛОВІСТЬ	120
	66.29 Технологія й устаткування для обробки деревини	120
	66.31 Лісопилне виробництво	120
67	БУДІВНИЦТВО. АРХІТЕКТУРА	120
	67.09 Будівельні матеріали і вироби	120
	67.11 Будівельні конструкції	121
	67.13 Технологія будівельно-монтажних робіт	122
	67.25 Районне планування. Містобудування	122
	67.53 Інженерне забезпечення об'єктів будівництва	122
68	СІЛЬСЬКЕ І ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО	122
	68.29 Землеробство	122
	68.31 Сільськогосподарська меліорація	123
	68.33 Агрохімія	124
	68.35 Рослинництво	125
	68.37 Захист сільськогосподарських рослин	129
	68.39 Тваринництво	129
	68.41 Ветеринарія	130
	68.47 Лісове господарство	130

69	РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО	130
69.51	Технологія переробки сировини водного походження	130
70	ВОДНЕ ГОСПОДАРСТВО	131
70.25	Стічні води, їх очищення і використання	131
70.81	Випробування, вимірювання, контролювання у водному господарстві	131
73	ТРАНСПОРТ	131
73.01	Загальні питання транспорту	131
73.29	Залізничний транспорт	131
73.31	Автомобільний транспорт	132
73.34	Водний транспорт	133
73.37	Повітряний транспорт	134
73.39	Трубопровідний транспорт	134
73.49	Інші види транспорту	134
75	ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО. ДОМОВЕДЕННЯ. ПОБУТОВЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ	135
75.31	Комунальне господарство	135
76	МЕДИЦИНА І ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я	135
76.01	Загальні питання медицини й охорони здоров'я	135
76.09	Медичні матеріали, засоби і вироби	136
76.29	Клінічна медицина	136
76.31	Клінічна фармакологія. Фармація	153
76.33	Гігієна й епідеміологія	157
76.35	Інші галузі медицини й охорони здоров'я	158
76.75	Соціальна гігієна. Організація й управління охороною здоров'я	159
78	ВІЙСЬКОВА СПРАВА	160
78.01	Загальні питання військової справи	160
78.09	Воєнна історія	162
78.21	Воєнно-прикладні науки	162
78.25	Озброєння і Воєнна техніка	162
81	ЗАГАЛЬНІ Й КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ ТЕХНІЧНИХ І ПРИКЛАДНИХ НАУК ТА ГАЛУЗЕЙ ЕКОНО- МІКИ	162
81.14	Проектування. Конструювання	162
81.33	Корозія і захист від корозії	163
81.35	Зварювання	163
81.92	Пожежна безпека	163
82/90	ЗАГАЛЬНОГАЛУЗЕВІ І КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ (МІЖГАЛУЗЕВІ ПРОБЛЕМИ)	165
82	ОРГАНІЗАЦІЯ Й УПРАВЛІННЯ	165
82.05	Загальна теорія організації й управління	165
82.13	Організація й управління державою. Адміністративне управління	165
82.14	Напрями діяльності органів державного правління	166
83	СТАТИСТИКА	167
83.03	Загальна теорія статистики	167
84	СТАНДАРТИЗАЦІЯ	167
84.13	Державні, національні і міжнародні системи і служби стандартизації	167
87	ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА. ЕКОЛОГІЯ ЛЮДИНИ	167
87.01	Загальні питання охорони навколишнього середовища й екології людини	167
87.15	Забруднення середовища. Контроль забруднення	168
87.19	Забруднення й охорона вод суші, морів і океанів	169
87.31	Заповідна справа. Природні території й акваторії, що охороняються	169
87.33	Стихійні лиха і катастрофи антропогенного походження. Екологічна безпека	169
87.53	Управління відходами. Маловідхідна і безвідхідна технології	169
89	КОСМІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ	170
89.01	Загальні питання дослідження космічного простору	170
89.25	Космічна техніка і технологія	170
89.57	Дослідження Землі з космосу	170
	АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК	172